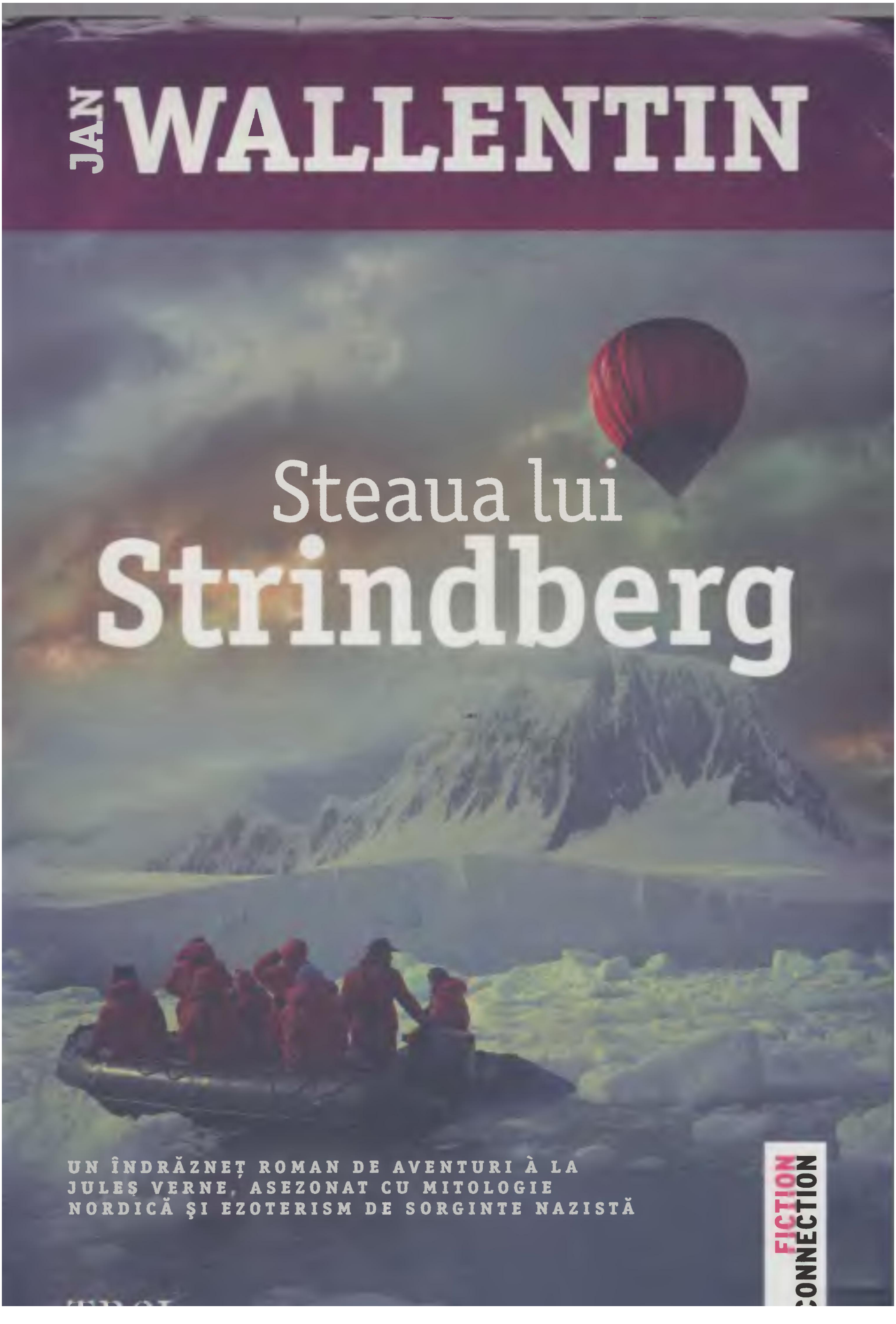

JAN WALLENTIN
Steaua lui Strindberg
UN ÎNDRĂZNEȚ ROMAN DE AVENTURI À LA JULES VERNE, ASEZONAT CU MITOLOGIE NORDICĂ ŞI EZOTERISM DE SORGINTE NAZISTĂ
FICTION CONNECTION

Jan Wallentin

Steaua lui Strindberg

Traducere din germană de Laura Karsch

Trei, 2013

Titlul original: *Strindbergs stjärna,* 2010
Versiune ebook: v1.0 ianuarie, 2017

Pentru Samuel, Lydia şi Henry

Extras din jurnalul meu, anul 1896

13 mai. Am primit o scrisoare de la soția mea care a citit în ziare că domnul Strindberg va explora Polul Nord, în balon, şi ea scoase un strigăt de disperare, asigurându-mă că mă iubeşte încă, rugându-mă în genunchi să renunț la acest proiect care echivalează cu o sinucidere. O informez despre eroare: era vorba despre fiul vărului meu, care-şi va risca viața pentru o mare descoperire ştiințifică.

Din Inferno *de August Strindberg*

Ceea ce a fost este departe, şi adânc, adânc! Cine poate acum să-i dea de înțeles?

Eclesiastul 7:24

Invitația

Într-adevăr îmbătrânise. Nici femeia de la machiaj nu mai putuse ascunde acest lucru, deşi se străduise: cincisprezece minute cu bureţel, perie şi pudră minerală în nuanţa piersicii. Când îi aşeză ochelarii de pilot la loc pe nas, obrajii lui pământii aveau acelaşi luciu nesănătos, îl lovi uşor peste umăr:

— Aşa, Don. Imediat or să vină să vă ia.

Femeia îi zâmbi apoi în oglindă şi îşi dădu toată silinţa să pară mulţumită, deşi el ştia ce gândea. *A Italic krenk,* o boală imposibil de stăvilit – asta însemna să îmbătrâneşti.

Don îşi sprijinise geanta de piciorul scaunului rotativ. Când femeia părăsi încăperea, se aplecă şi scotoci printre cutiuţele, seringile de unică folosinţă şi foliile cu tablete pe care le conţinea aceasta. Scoase dintr-o folie două pastile rotunde, douăzeci de miligrame de diazepam, se îndreptă de spate, îşi aşeză pastilele pe limbă şi le înghiţi.

În lumina neonului de la oglindă, acul ceasului de perete înaintă un minut. Ora şase şi treizeci şi patru, pe monitorul reţelei interne se transmiteau ştirile matinale. Mai erau unsprezece minute până la prima emisiune cu invitaţi.

Se auzi un ciocănit şi în uşa întredeschisă se ivi o umbră.

— Aici trebuia să vin – pentru machiaj?

Don dădu din cap în direcţia bărbatului înalt.

— Dup-aia mă duc la TV4, spuse bărbatul, pot să-mi pună fetele un strat ca lumea, să ţină.

Înaintă câţiva paşi pe linoleumul cu picăţele albastre şi se aşeză lângă Don.

— Ne iau împreună, nu-i aşa?

— Da, aşa se pare, răspunse Don.

Scaunul rotativ scârţâi puţin, bărbatul se aplecă spre el.

— Am citit în ziare despre dumneavoastră. Sunteţi

expertul, nu-i aşa?

— Nu e tocmai domeniul meu, răspunse Don, dar am să mă străduiesc.

Se ridică în picioare şi îşi luă haina de pe speteaza scaunului.

— Dar în ziare scrie că vă pricepeți la treburile astea, continuă bărbatul.

— Păi, or fi ştiind ei ce scriu.

Don îmbrăcă haina de catifea reiată, dar când să-şi aşeze cureaua genții peste umăr, bărbatul îl reținu:

— Ei, nu-i cazul să vă dați mare. În fond eu am găsit chestiile alea acolo jos, pricepeți? Şi apoi mai e ceva…

Bărbatul şovăi.

— Mai e ceva cu care cred că tocmai dumneavoastră m-ați putea ajuta.

— Anume?

— E vorba de…

Aruncă o privire scurtă către uşă, dar nu era nimeni.

— Am mai găsit ceva acolo jos. Un secret, ca să spun aşa.

— Un secret?

Bărbatul îl prinse pe Don de cureaua genții şi îl trase mai aproape.

— E la mine acasă, în Falun, şi dacă se poate, v-aş ruga mult să treceți pe la mine să…

Amuți. Don urmări privirea bărbatului către uşa întredeschisă, în care se ivise între timp moderatoarea, într-un taior demodat, maro-deschis, şi aştepta.

— Aha… deci ați făcut cunoştință?

Un zâmbet stresat.

— Vă continuați poate discuția mai târziu?

Făcu un semn către holul unde se aprinsese o lampă roşie: Atenție, emisie.

— Poftiți pe aici, Don Titelman.

Partea 1

1. Niflheim

Cizmele de cauciuc ale lui Erik Hall se adânceau tot mai mult cu fiecare pas, muşchii de la picioare erau de ceva vreme încordați. Dar nu mai putea fi departe.

Puternic şi lat în umeri ca un culturist, cu trei genți de scafandru în spate, nu era de mirare că pământul îmbibat de apă ceda sub paşii lui. De mirare era, în schimb, că se întunecase extrem de repede în pădure, imediat ce închisese portbagajul maşinii în parcarea de la şosea. Când aruncase de acolo o privire de partea cealaltă a şanțului, pădurea păruse încă luminoasă şi îmbietoare. Dar între timp, după aproximativ o oră de mers anevoios, desişul era inundat de un fel de ceață lăptoasă. Dar încă nu regreta.

Când zări panta în spatele ultimilor copaci, se opri şi pentru o clipă se simți nesigur. Privirea îi căzu apoi pe resturile vechiului gard. Parii putrezi se ițeau din pământ, ca nişte semne de avertizare, înaintea intrării abrupte în puțul de mină. Prin vălurile albe ale ceții, Erik Hall parcurse ultima bucată de drum prin iarbă şi coborî alunecând panta până la platforma din fața intrării. Ajuns acolo, îşi închise navigatorul GPS şi se eliberă de povara echipamentului. Apoi îşi îndreptă vertebrele turtite şi se întinse.

Era rece şi umed, exact ca ieri, când reuşise să găsească mina părăsită. Pachetul greu cu buteliile şi vesta erau tot acolo, unde le lăsase, iar mirosul oribil nu dispăruse nici el. Trase aer pe nas – o fi fost vreun hoit de animal pe undeva, prin apropiere. Vreo căprioară,

mâncată de larve şi viermi, care putrezea încetul cu încetul.

Ceața diminuase şi mai mult lumina amurgului, abia dacă mai văzu ceva când se aplecă deasupra puțului adânc. Dar când ochii lui se obişnuiră cu penumbra, recunoscu proptelele montate începând cam de la o distanță de treizeci de metri. Sprijineau pereții puțului, iar în fața ochilor lui se ivi imaginea unor dinți înnegriți. Parcă ar fi privit în gura unui bătrân.

Erik se dădu câțiva paşi înapoi şi inspiră cu băgare de seamă. Putoarea părea să scadă cu cât se îndepărta mai mult de gura puțului.

Dar acum chiar merita să se felicite. Să-ți croieşti calea prin bezna aceasta şi să ajungi iarăşi, fără niciun fel de probleme, la destinație – asta nu reuşea chiar oricine. Orice prost putea găsi o adresă undeva în Sundborn sau Sågmyra cu ajutorul GPS-ului, dar să ajungi la locul dorit după o jumătate de milă prin sălbăticie – asta era cu totul altceva.

Majoritatea, ba nu, de fapt toate puțurile de mină părăsite erau indicate cu lux de amănunte pe hărți. De acest lucru se îngrijiseră inspectorii de la Bergsstaten, autoritatea minieră suedeză. Însă pe acesta îl uitaseră, iar el adusese acum aici tot ce îi trebuia pentru a coborî.

Când Erik Hall deschise fermoarul primei genți, deveni conştient de liniştea din jurul lui.

Nu-şi mai amintea exact când se făcuse linişte, la început auzise încă vâjâitul maşinilor. Nu foarte tare desigur, dar totuşi suficient de distinct pentru a nu avea senzația că e complet singur. Îşi aminti că ascultase bătăile unei ciocănitori şi foşnetele animalelor printre arbuşti. Cât fusese încă lumină în pădure, zărise o pasăre zburând de la o creangă la alta. Când se lăsase însă ceața, nu mai percepuse alte sunete decât pe cele ale propriei respirații. Şi trosnetele crengilor care se rupeau pe măsură ce înainta prin desişul tot mai compact.

Or acum – niciun sunet.

Ba da, bâzâitul în surdină al musculițelor care se strângeau în jurul lui. Curioase, intrau în geantă în căutarea a ceva comestibil. Dar el n-avea nimic altceva în geantă decât cabluri, cârlige tip carabină şi şuruburi, cuțitul din titan cu două lame, una curbată ca o seceră, cealaltă zimțată ca un ferăstrău, precum şi o bormaşină cu percuție cu baterii, harnaşamentul şi o lanternă de scafandru, pe care voia să şi-o prindă de mănuşa dreaptă.

După ce aruncă toate lucrurile în iarba veştejită, deschise buzunarul lateral al genții. Acolo îşi pusese, într-o husă rezistentă la şoc, instrumentele finlandeze de precizie. Scoase dinăuntru un batimetru, care avea să-i indice cât de adânc se află sub suprafața apei în puțul inundat, şi un clinometru, pentru a determina înclinarea galeriilor, când avea să ajungă acolo.

Musculițele se înmulțiseră între timp, în jurul lui bâzâia acum un roi întunecat. Erik Hall le alungă enervat de la gură, în timp ce scoase din următoarea geantă detentorul şi furtunurile care aveau să-l țină în viață, le montă de probă şi verifică presiunea din butelii. Se dădu apoi puțin înapoi, însă norul de musculițe îl urma pas cu pas.

Stând în picioare, îşi descălță întâi cizmele verzi de cauciuc, apoi pantalonii de camuflaj şi hanoracul. Agasat de musculițele care îi roiau pe față şi la gât, deschise şi a treia geantă. Sub computerul de scufundare şi lanterna de frunte erau aşezate sub veşmântul termoizolant, dintr-o singură piesă, şi costumul uscat de scafandru. Era fabricat dintr-un material laminat negru, lucios, în trei straturi, special conceput pentru scufundări în apă cu o temperatură de patru grade.

După ce îmbrăcă partea de jos a costumului, se aplecă şi încălță botoşii din neopren. Cu o grimasă, se îndreptă de spate şi vârî întâi mâna stângă, apoi cea dreaptă prin manşetele de latex. Îmbrăcă întreg costumul şi îşi trase cagula de neopren pe cap. Acum musculițele nu-l mai

puteau sâcâi decât la ochi şi la pomeți.

Luă sacul care conținea labele pentru înot şi masca de scafandru. Ajuns la gura puțului, mirosul dezgustător de ouă clocite aproape îl făcu să se răzgândească, dar prinse totuşi sacul de o coardă din nailon şi începu să-i dea drumul în puț. Patruzeci, cincizeci de metri – atât putu să-l urmărească din privire – însă coarda continua să coboare. Abia după câteva minute atinse suprafața apei care umplea partea inferioară a puțului.

Fixă capătul corzii de un bloc de piatră, răsucindu-l de câteva ori, şi se întoarse după pachetul format din harnaşament şi cârlige. Reveni la gura şahtului şi îngenunche. Urletul bormaşinii străpunse liniştea şi în curând putu fixa primul şurub. Trase de el – avea să reziste. Bormaşina mai scoase un urlet şi şurubul de asigurare numărul doi era şi el fixat.

Când termină, ridică în spate cele cincizeci de kilograme pe care le cântăreau buteliile, vesta şi furtunurile. Datorită exercițiilor pe care le făcea acasă avea muşchi puternici la picioare, şi totuşi se clătină puțin sub povara buteliilor din oțel. În cele din urmă strânse bine la piept centurile şi verifică dispozitivul automat de blocare, care avea să-i regleze viteza de coborâre în puț. Se cățără apoi peste marginea puțului şi îşi dădu drumul, acompaniat de şuierul dispozitivului de blocare.

Cine căuta putea găsi pe internet imagini neclare ale aşa-numiților *urban explorers* din Los Angeles, care se strecurau fără hărți, kilometru după kilometru, prin nişte sisteme claustrofobice de canalizare. Puteai găsi şi texte ale unor italieni care-şi petreceau timpul liber târându-se prin catacombe antice, printre şobolani şi gunoaie, sau ale unor ruşi care îşi relatau expedițiile la închisori de mult uitate, din epoca sovietică, aflate la sute de metri sub pământ. Din Suedia proveneau secvențe filmate în mine abandonate, cu scafandri care înotau prin apa

neagră, înaintau ghemuiți prin tuneluri care păreau nesfârşite.

Un grup se numea Baggbodykare şi făcea scufundări în împrejurimile localității Borlänge. Apoi mai erau Gruf din Gävle, Wärmland Underground din Karlstad şi diverse alte asociații din Bergslagen şi Umeå. Şi, în afara lor, mai existau tipi precum Erik Hall, care făceau scufundări pe cont propriu şi preferau să rămână singuri. Nu era tocmai indicat, dar asta era.

Fiindcă făceau schimb de sfaturi cu privire la echipament şi la sistemele de galerii care meritau să fie investigate îndeaproape, toți cei care se scufundau în minele din Suedia se cunoşteau între ei. An de an erau aceiaşi oameni. Mă rog, oameni… de fapt, până de curând nu fuseseră decât bărbați.

Însă un grup de fete începuse acum vreo lună să posteze pe internet fotografii de la scufundările lor în mine. Se numeau Dykedivers. Nimeni nu ştia de unde veneau şi cine erau, iar la întrebări nu răspundeau. Cel puțin nu la cele pe care li le trimisese Erik pe e-mail.

La început, când navigase pe site-ul fetelor, găsise doar câteva poze mişcate. Însă ulterior postaseră secvențe filmate în timpul unor scufundări care păreau de-a dreptul profesioniste, iar ieri apăruse un instantaneu dintr-o mină din Dalarna.

Fotografia arăta două femei în costume de scafandru într-o galerie îngustă: obraji palizi, guri roşii, păr negru lucios, care se revărsa pe umerii amândurora. Pe peretele din spatele lor scriseseră cu vopsea albastră: 2 septembrie, 166 metri adâncime.

Fotografia era însoțită de nişte coordonate GPS care indicau un loc din apropierea minei de cupru din Falun. Se afla la numai câteva mile de casa de vacanță a lui Erik Hall:

Am găsit un puț de mină din secolul XVIII inundat/ kopparberget1786.jpg/ hartă, Arhiva

Districtului Dalarna, Falun. În spatele fiarelor vechi din apă se deschide un sistem de galerii – pentru cel care reuşeşte să treacă pe lângă ele.

No country for old men.[1]

Erik Hall cobora lin datorită dispozitivului automat de frânare.

Sus, în jurul gurii puţului, roiau încă musculiţele, dar aici, în întuneric, era singur. Acum nu mai respira decât pe gură, pentru a nu inhala mirosul oribil de sulf. Când îşi plimbă privirea în jur, avu senzaţia că alunecă într-un alt secol. Suporturi ruginite pentru scări, puţuri oarbe pe jumătate surpate, urme de târnăcop şi rangă în stâncă. Se împinse de la perete şi pluti în aer pe lângă cârlige îndoite şi lanţuri ruginite. În lumina pâlpâitoare a lanternei de frunte recunoscu numere care indicau distanţe în braţe şi coţi.

Cine coboară singur într-o mină nu-şi poate permite nicio greşeală. Dar ce fac eu aici nu poate fi foarte periculos, încercă să se încurajeze Erik Hall, nu-i decât un puţ vertical şi nişte proptele alunecoase, care rezistă de sute de ani presiunii muntelui. Şi totuşi, minele mai vechi nu erau niciodată sută la sută sigure. Ce părea la suprafaţă o fisură subţire cât un fir de păr putea face în interior stânca să plesnească. Iar dacă se crăpau pereţii, însemna că vreunul dintre blocurile de o tonă care se aflau deasupra lui se putea desprinde şi prăbuşi peste el.

Oare cât mai era?

Erik rupse un băţ luminos şi îi dădu drumul. Lumina se pierdu în întuneric, însă curând, mai curând decât îndrăznise să spere, auzi un plescăit. Jos de tot, în adâncul puţului, se vedea lucirea verzuie a băţului care plutea pe suprafaţa apei negre. Batimetrul de la încheietura mâinii îi arătă că parcursese deja mai bine de şaptezeci de metri. Se făcuse al naibii de frig. Pe pereţi sclipeau cristale de gheaţă, iar al doilea băţ luminos ateriză pe un sloi de gheaţă.

Apoi descoperi chiar deasupra apei o mică platformă. Se afla cam la zece metri în dreapta lui, astfel încât trebui să-şi ia avânt pe lângă blocurile de piatră zgrunţuroase pentru a ajunge la ea. Când ateriză pe platformă, începu să ridice sacul care plutea undeva acolo jos, pe apă. Nu se lăsă decât cu greu tras în sus, fiindcă se încurcase printre sloiuri de gheaţă.

Şi acum, cel mai important lucru.

Scoase din buzunarul costumului uscat un mic spray cu vopsea roşie şi scrise pe perete, cu mişcări grăbite, un E şi un H, iar dedesubt: 7 septembrie, 91 metri adâncime. Apoi scoase camera subacvatică, întinse braţul şi îşi făcu nişte poze. În spatele capului său se putea citi limpede ce scrisese pe perete.

Dar apoi îi trecu prin minte că n-ar fi fost deloc rău să le contacteze pe fetele alea. Îşi dădu cagula jos şi îşi trecu mâna prin bucle. Bliţul se aprinse din nou. Cercetă rezultatul pe ecranul camerei. Acum, la treizeci şi ceva de ani, părul se mai rărise, dar asta nu se prea vedea. Iar cearcănele îi confereau o expresie dramatică, îşi spuse Erik.

Pe urmă se ghemui şi îşi dădu iar drumul în putoare şi frig. Încercă să alunge din minte gândul că nimeni nu ştia unde se află şi nimeni n-avea să-i simtă lipsa, în cazul în care s-ar fi înecat sau ar fi dispărut pe acolo pe undeva, prin galeriile subterane.

Dykedivers lăsaseră nişte cârlige în perete, de care îşi putu prinde cablul de asigurare înainte de a se scufunda. După ce îl fixă, îşi trase labele pentru înot peste botoşii cu talpă din cauciuc striat, îşi puse masca de scafandru, îşi vârî în gură muştiucul şi inspiră o dată. Încă înainte de a fi expirat, făcu un pas mare în apă. De pe bobina pe care o ţinea strâns în mâna înmănuşată se desfăşură rapid cablul, iar o privire îndreptată în sus îl asigură că acesta se întindea tăind mai multe straturi de gheaţă şi urmărind corpul lui care se scufunda.

În apă, pereții întunecați înghițeau în mare măsură lumina lanternei sale de frunte. Şi totuşi, vedea destul de bine şi mai departe decât crezuse.

Ceva metalic sclipi brusc în conul de lumină slabă. Mai era o bucată până acolo… sau nu? Erik se împinse de la peretele puțului şi pluti liber. Cablul de asigurare îl urmă unduindu-se în apă ca o coadă.

Cu lanterna de la mâna dreaptă lumină solul. Pe fundul puțului se afla o cisternă de cupru de vreo doi metri înălțime. Şi mai era ceva, o grămadă de chestii metalice ascuțite… Prinse cu degetele pânza unui fierăstrău circular.

Când scutură puțin de ea, butucul ruginit se rupse, iar pânza căzu în apă învârtindu-se lin. Ajunsă jos, fu acoperită de un strat de nămol maro-verzui. Întinse mâna şi răsturnă nişte bare. Apa se tulbură. Când se limpezi din nou, recunoscu rămăşițele vagonetelor cu care se transportase minereul afară din galerie.

Îşi mişcă uşor labele şi trecu plutind pe deasupra unei roabe. Blițul camerei subacvatice se aprinse de câteva ori şi prinse imaginile uneltelor abandonate de atâta timp în apă, unelte de mecanică fină, baroase, dălți şi un topor. Mai zări şi nişte țevi de drenaj sparte şi mai departe, în adânc… bare de metal care semănau cu nişte şine.

Erik se lăsă în jos şi ateriză în dreptul unor şine cu ecartament îngust. Se uită la batimetru: douăzeci şi unu de metri sub nivelul apei. Mai avea suficient oxigen, chiar dacă ar fi urcat încet, pentru a evita riscul unui aeroembolism. Pluti pe deasupra şinelor care îl îndepărtau de centrul puțului. În spatele lui, la ceafă, ieşeau bulele gazului expirat. Avea senzația că înaintează într-un con tot mai îngust. Răsuci cu băgare de seamă capetele labelor pentru înot în afară, pentru a reduce viteza. Brusc se ivi în fața lui intrarea într-o galerie, susținută de grinzi de lemn, în fața căreia era prinsă de un cârlig o bucățică de material galben.

Erik pluti câțiva metri mai aproape şi lumină intrarea

cu lanterna de frunte. Materialul agățat la intrare nu era pânză, ci o bucățică de neopren galben cu o grosime de şapte milimetri având cusături triple, făcut pentru a fi văzut în apă tulbure. Fetele tăiaseră după toate aparențele un costum vechi şi marcaseră astfel drumul în interiorul minei.

Galeria avea o înălțime de aproximativ doi metri, iar în centrul ei se afla un vagonet ruginit. Spațiul de deasupra lui părea mai înalt, suficient pentru ca Erik să poată trece. Poate că de aici pornea un sistem de galerii lung de câțiva kilometri – însă fără o schiță sau o hartă nu avea de unde şti. După fotografiile fetelor de la Dykedivers putea deduce că această galerie făcea legătura cu un loc uscat şi suficient de înalt pentru a sta în picioare.

Erik reuşi să se strecoare pe deasupra vagonetului ruginit şi înțepenit, şi încercă încet, dar sigur, să mărească viteza. Mai avea ca rezervă o treime din cantitatea de oxigen, aşadar îi mai rămâneau în total patruzeci şi cinci de minute sub apă. Deci cel mult cincisprezece minute în direcția aceasta, înainte de a fi nevoit să se întoarcă şi să urce la suprafață.

Cu cât înainta mai mult în galerie, cu atât mai mult urca. Clinometrul indica o înclinare de unsprezece grade, iar panta continua să urce. Poate nu mai avea de parcurs decât câteva sute de metri. După aceea, galeria s-ar fi aflat poate deasupra nivelului apei şi l-ar fi condus, uscată şi cu aer oxigenat, mai departe. Sau… galeriile, fiindcă tocmai ajunsese la o bifurcație. Prin galeria din stânga părea să poată înainta fără probleme. Galeria din dreapta, în schimb, abia dacă avea o lățime de un metru şi părea gata-gata să se năruie.

Era atât de întunecată, încât nici cu lanterna de frunte nu putea vedea prea departe. Dar totuşi lumina bătea suficient de departe, pentru a recunoaşte bucățica de neopren galben care îi arăta că fetele de la Dykedivers aleseseră această cale mai dificilă. Fete subțirele, care se mişcaseră în grup şi, la nevoie, s-ar fi putut ajuta

reciproc. Or, el era ca de obicei singur şi n-ar fi avut loc nici să se întoarcă din drum, în cazul în care ar fi fost nevoit să iasă rapid afară.

Erik rămase plutind în apă şi îşi trecu palma înmănuşată peste filonul acoperit de gheață. Apoi se hotărî să o ia la stânga, dar constată resemnat că şi galeria aceea se îngusta.

Zece metri, douăzeci, treizeci. Curând putu atinge cu degetele ambii pereți. După patruzeci de metri se frecă de piatră cu umerii. Patruzeci şi cinci. Doi piloni de fier formau o trecere îngustă. Se răsuci într-o parte şi reuşi să se strecoare printre ei.

Însă galeria se îngusta tot mai mult, iar curând se trezi în fața altor piloni, atât de apropiați, încât se văzu nevoit să încerce să-l îndepărteze pe unul dintre ei. Erik îndreptă conul de lumină către prinderile din tavan şi din pământ ale pilonului stâng. N-ar fi putut să-l mişte din loc. În schimb, prinderea în pământ a pilonului drept părea mâncată de rugină. Iar în tavan lipseau două şuruburi… în vreme ce alte două erau intacte.

Se agăță cu mâinile de pilon şi încercă să-l mişte. Cedă doar câțiva milimetri. Dar dacă ar fi tras de el cu putere…

Erik plutea deasupra şinelor.

Încercă să lumineze cu lanterna de frunte cât mai departe posibil interiorul galeriei întunecate. Să se întoarcă aici din drum… Se împinse cu putere în pilon şi, spre surprinderea lui, acesta se smulse din perete declanşând o ploaie de pietricele şi praf. Erik nu mai văzu nimic şi se chirci în aşteptarea prăbuşirii iminente a muntelui. După un timp începu să înainteze bâjbâind cu mănuşile pe jos prin nămol. Unduindu-se cu multă răbdare reuşi să se strecoare prin deschidere şi să plutească mai departe.

După locul acela îngust, galeria se lărgea iarăşi. Erik ştia că trebuia să se grăbească. Poate că galeria fetelor şi aceasta aveau să se întâlnească la un moment dat, după o scurtă bucățică? În câteva minute parcursese deja

nouăzeci, dacă nu chiar o sută de metri. Nu mai putea fi departe de locul unde ar fi putut ieşi din apă, fiindcă galeria continua să urce.

Erik îşi mişcă labele cu putere, căutând în acelaşi timp cu lanterna de frunte posibile obstacole în pereți. Era atât de absorbit de căutarea lui, încât nu observă decât cu un metru înainte că fusese cât pe-aci să se izbească de o uşă din fier. Era mâncată de rugină, crăpată şi fisurată şi atârna strâmbă în balamalele prinse în pereții galeriei. Printr-una dintre crăpături zări pe partea cealaltă a uşii zăvorul care îl împiedica să o deschidă.

Erik plimbă conul de lumină pe suprafața metalică, maronie şi aspră... Dar ce era acolo? O depunere de calcar?

Înotă puțin mai aproape.

Nu... nu era calcar. Mai degrabă cretă. Cineva scrisese cu litere mari şi neregulate un cuvânt de neînțeles:

NIFLHEIM

Niflheim... să fi fost numele minei? În orice caz, uşa aceasta era punctul final al expediției sale, dacă nu cumva...

Erik îşi propti mâinile pe suprafața ruginită şi se împinse uşor înainte.

Uşa cedă într-adevăr, dar numai puțin.

Se împinse cu mai multă forță şi auzi cum pârâie balamalele în apă. Erik inspiră adânc. Apoi se izbi cu toată puterea în uşă.

Balamalele se smulseră din prinderile lor străvechi, iar uşa se deschise scârțâind. Căzând, ridică un nor de nămol, care coloră apa în maro. Erik nu mai aşteptă să se limpezească apa şi înaintă ținându-se cu mâinile de pereți. Dar treptele care urcau din spatele uşii nu le văzu.

Se lovi cu fruntea de treapta de jos, iar forța care îl proiectă înainte făcu să-i zboare de pe față masca şi din gură detentorul. Frigul brusc îi provocă un asemenea şoc,

încât înghiţi apă şi avu senzaţia că se sufocă. Bâjbâi orb după detentorul de rezervă, dar nu-l găsi. Dădea din mâini cu ochii închişi, în vreme ce plămânii lui urlau disperaţi după aer.

Aer!

Disperat, îşi înălţă capul – de parcă ar fi ajutat la ceva – şi se trezi deasupra apei. Pufni şi scuipă şi când inspiră instinctiv pe nas şi pe gură îl lovi din nou mirosul acela scârbos. Respira grăbit şi superficial, pentru a nu cădea în faţă şi a vomita. Urcă târându-se ultimele trepte şi se prăbuşi, respirând numai pe gură, numai pe gură...

Când reuşi să-şi controleze respiraţia, privi în jur în galeria uscată. Se rostogoli pe spate şi se odihni, până când se simţi în stare să se aşeze în capul oaselor.

Cu gândul aiurea, îşi dădu seama că pierduse pe drum bobina cu cablul care ar fi trebuit să-l conducă înapoi, la puţul prin care pătrunsese în mină. Îşi amintea vag că o scăpase din mână jos, la uşa de fier, când căutase orbecăind să iasă din apă. Dar să se întoarcă acum să o caute... nu mai avea putere. Să se limpezească întâi apa. Şi apoi mai avea timp.

Mirosul de putrefacţie îl împiedica să gândească.

Îşi dădu jos labele pentru înot şi masca de scafandru, care îi atârna încă de gât. Îşi îndreptă lanterna de frunte şi încercă să vadă cum se continua galeria. Strâmtă şi umedă, mergea mai departe în întunericul negru ca smoala. Reuşi să stea în picioare, pe tălpile din cauciuc striat ale botoşilor, şi porni la drum.

Acolo unde tunelul fusese tăiat în munte prin detonare, filonul era destul de regulat şi drept. Brusc, galeria se bifurca. Erik o luă la dreapta. Ajunse la o nouă bifurcaţie, dar în dreapta accesul era blocat de bolovani. O luă, aşadar, la stânga, apoi iar la dreapta, acolo unde galeria se despărţea în trei coridoare. Dar nimeri într-o fundătură şi se văzu nevoit să se întoarcă din drum până la ultima bifurcaţie. Dar prin care coridor venise oare? Se opri

nesigur, învăluit de mirosul de putrefacție.

După o scurtă pauză, continuă să înainteze îndoit de spate în labirint. Avea vaga senzație că se îndreaptă către nord. Gâfâind, scotea pe gură nori de abur. În galeriile acestea nu se mai vedea niciun indiciu de exploatare minieră, doar stalactite care atârnau din tavanul scund. Era al naibii de frig, gerul usturător pătrundea prin materialul laminat în trei straturi al costumului său uscat.

Şi dacă n-o să mai iasă la suprafață? Cât timp ar fi trecut până când s-ar fi întrebat careva ce se întâmplase cu el? Ar fi pornit careva în căutarea lui? Erik lovi cu pumnul în peretele galeriei, făcând conul de lumină al lanternei să tremure.

Mama lui murise demult, iar lui Erik îi trecu fără să vrea prin minte ce avea să lase în urma lui în casa părăsită. Trei tăieturi din nişte ziare vechi – la atâta se rezuma celebritatea lui.

Una dintre ele era o notiță de numai câțiva centimetri, care amintea că Erik Hall marcase cândva, demult, unsprezece puncte într-un meci de baschet al şcolii. A doua era o fotografie făcută cu ocazia unei vizite la ziarul local, în care el era acoperit pe jumătate. Dar a treia era marea lui victorie: o scurtă însemnare în marele jurnal de seară, în cadrul unui reportaj pe care-l făcuseră într-o vară despre mina din Falun. Iar acolo, capul lui se vedea în întregime. Apropo de cap... Dykedivers, să nu uite de ce venise de fapt aici.

Erik se opri.

Când picioarele nu mai vrură să-i dea ascultare, înțelese că era timpul să se întoarcă din drum. Aruncă o privire pe batimetru. Două sute doisprezece metri, de necrezut. Aproape cincizeci de metri mai adânc decât fetele şi reuşise asta fără ajutorul nimănui.

Cu degetele amorțite de frig scoase sprayul de vopsea şi scrise pe peretele din spatele lui: E-H, 212 metri. Apoi stătu câteva clipe pe gânduri şi adăugă: *ad extremum.* O

expresie frumoasă, pe care o auzise cândva la televizor. *Ad extremum,* adică în condiții extreme, dacă o traduseseră corect.

Şi acum, câteva poze cu camera subacvatică. Dar de data aceasta îşi lăsă cagula pe cap, nu se putea altfel din cauza frigului. Când îşi văzu fața pe ecranul camerei, observă că ochii i se cam înroşiseră din cauza lipsei de oxigen. Plimbă pentru ultima oară lumina lanternei peste pereții galeriei. Dar acolo era ceva ce...

Făcu un pas mai aproape.

Conul de lumină se opri din nou asupra unei suprafețe metalice ruginite. Încă o uşă? Acum chiar trebuia să se întoarcă.

Da, încă o uşă de fier, aceeaşi structură, acelaşi zăvor, tot pe partea cealaltă. Şi acelaşi... scris cu creta?

NÁSTRÖNDU

Aerul stătut îi inundă plămânii. Náströndu? Dar n-avea nicio importanță ce scria pe uşa aceea ruginită, fiindcă el era acum hotărât să...

Împinse uşor uşa.

Aceasta cedă imediat şi se deschise scârțâind din balamale. Când Erik reuşi să respire din nou cât de cât normal, îndrăzni să înainteze câțiva paşi, doar pentru a arunca o privire.

Imediat în spatele uşii cobora o scară abruptă în spirală.

Încă zece minute.

Fixă timpul pe ceasul etanş de scufundare, iar tălpile de cauciuc ale botoşilor lui se desprinseră cu un scrâşnet de sol. Era o scară îngustă, care-l purtă cu fiecare cotitură tot mai adânc sub pământ. La capătul ei se deschise o... cum să-i zică? O criptă? Nu, mai degrabă o grotă mare. Da, o grotă naturală era, de cel puțin douăzeci de metri înălțime.

Din tavan picura apă. Stropi rari, care cădeau

plescăind într-un bazin supraplin. În mijlocul bazinului era un pietroi, iar pe pietroi, ceva ce semăna cu un sac. Aerul era greu respirabil, parcă ar fi fost din lut vâscos, iar putoarea era mai oribilă decât oricând.

Doar o privire voia să arunce şi să facă nişte poze.

Încercă să se mişte cât mai silenţios cu putinţă, însă fiecare atingere cu pământul producea reverberaţii în grota stâncoasă. Rămase pe loc, pentru a se mai linişti puţin, şi ascultă atent plescăitul picăturilor de apă. Lumina lanternei de frunte aluneca grăbită pe pereţi. În dreapta lui sclipea un filon de cupru, care urca până la tavanul grotei. Şi în stânga?

Erik tresări, când recunoscu ceva asemănător unei intrări boltite. Dar când se apropie şi îşi trecu mâna înmănuşată peste suprafaţa dură a stâncii, îşi dădu seama că fusese un joc de umbre. Îndreptă lumina pentru ultima oară în stânga, pentru ca apoi să... dar acolo era ceva!

Acelaşi scris cu creta – însă de data aceasta, autorul nu se mai mulţumise să noteze pe perete un singur cuvânt.

Erik nu putu descifra rândurile asimetrice. Îşi pregăti camera subacvatică. Bliţul se aprinse, iar Erik privi mirat imaginea de pe ecran.

Întorcându-se spre scara în spirală, îi trecu prin minte că n-ar fi fost rău să ia cu el un suvenir din inima muntelui. De pildă ceva din sacul acela, care zăcea pe pietroiul din mijlocul bazinului...? Următorul lucru pe care-l simţi a fost frigul care îl pătrunse când intră în apa care-i ajungea până la brâu. Când ajunse în sfârşit la sac, văzu că era acoperit cu ceva asemănător unei plase de pescuit mucegăite.

Erik îşi dădu jos mănuşile, pentru a putea prinde mai bine.

O încurcătură alunecoasă de aţe gri şi negre, îmbibate de apă. Le împinse puţin la o parte şi zări un obiect

împachetat, cu un mâner. Vreo unealtă uitată, care se încurcase în ațe? Trase de mânerul metalic alb lucios. Dar nu voia să se desprindă, părea legat. Erik pipăi suprafața netedă şi dădu peste două, ba nu, chiar trei frânghii legate în jurul mânerului.

Îşi scoase cuțitul de titan şi tăie cu lama curbată prima frânghie. Se auzi un scrâşnet. Un scrâşnet? Era atât de veche frânghia, încât se pietrificase?

Apucă a doua frânghie şi o tăie şi pe aceasta. Se auzi iarăşi un scrâşnet, iar sacul începu să se mişte. În pofida frigului, Erik avu senzația că-l cuprinde o fierbințeală neobişnuită. Tăie şi cea de-a treia frânghie şi respiră uşurat.

Când mânerul se desprinse din încurcătura de ațe, prima lui impresie a fost că ține în mână o cheie lungă. Dar când lumina lanternei căzu pe obiect, constată că era un fel de cruce. Era formată dintr-un mâner lung şi o a doua bucată mai scurtă, aşezată de-a curmezişul, deasupra căreia era însă un fel de toartă ovală. Albul crucii strălucea în întuneric.

Erik îşi vârî mâna fără mănuşă în ațele umede şi încercă să le dea la o parte, pentru a ajunge la conținutul sacului. Însă ațele păreau cusute şi atunci Erik le apucă mai bine şi smuci de ele. Prea târziu îşi dădu seama că trăsese cu prea multă putere. Sacul căzu peste el, Erik se clătină întâi câțiva paşi înapoi şi în cele din urmă se prăbuşi cu toată greutatea pe spate.

Capul lui se afundă în apa rece ca gheața din bazin. Şi când reuşi în sfârşit, după ce alunecase de mai multe ori, să se aşeze, se trezi că priveşte în lumina lanternei un chip schimonosit. O femeie se holba la el cu ochii împietriți, înconjurați de o piele bine întinsă, asemănătoare pergamentului. Deasupra rădăcinii nasului se căsca o gaură în frunte, mare cât o monedă.

Erik Hall simți cum îi ating mâinile, în apă, cele trei cioturi pe care le tăiase. Şi îşi dădu seama că ce retezase el, de fapt, nu fuseseră nişte frânghii, ci trei degete de la

mâna femeii. Se dădu instinctiv în spate, dar capul femeii îl urmă ca o păpuşă din cârpe. Mai trase o dată de ațe şi constată că ce ținea, de fapt, în mână era părul moartei.

Când inspiră fără să-şi dea seama pe nas, simți că în putoarea insuportabilă din jur se amestecă şi mirosul femeii. Mirosea a sânge şi a fier şi a perete cald, de şură, vara. Un miros pe care-l identifică imediat. Era mirosul culorii roşii care se obținea din mina de cupru din Falun.

2. Dalakurir

Dalakurir-ul era un ziar cu cronicari binevoitori şi comentatori politici cu limba ascuţită, dar în ceea ce privea ştirile, nu se putea spune că s-ar fi numărat printre redacţiile de elită ale ţării. Şi totuşi, redactorul de ştiri avea un oarecare talent instinctiv: răspundea la telefon la momentul potrivit.

Primise indiciul duminică după-amiaza la ora trei şi jumătate, exact atunci când i se păruse cât se poate de jalnic să scrie ştiri de umplutură din Gagnef şi Hedemora.

Legătura pârâitoare a telefonului mobil îl împiedicase să înţeleagă amănuntele, însă mesajul principal al fotografului liber profesionist fusese clar: o adevărată senzaţie. Era vorba, dacă redactorul înţelesese bine, despre o fată *(adolescentă?)*, găsită moartă (*crimă cu conotaţie sexuală?)* într-o galerie de mină (*crimă spectaculoasă cu conotaţie sexuală?).*

Bărbatul care găsise cadavrul şi transmisese apelul S.O.S. – din spusele fotografului, un fel de scafandru – turuise o grămadă de date, înainte de a se întrerupe legătura. Date pe care angajaţii centralei serviciului de urgenţă le descifraseră în cele din urmă ca fiind coordonate GPS. La scurt timp, cea mai mare parte a serviciului de urgenţă al districtului Dalarna pornise către locul respectiv din pădure: trei patrule de poliţie, o maşină a direcţiei de poliţie, două ambulanţe, plus pompierii, cărora li s-a alăturat în acest caz, în mod ideal, şi un angajat al autorităţii miniere suedeze Bergsstaten.

După ce dădu frustrat o raită prin redacţia goală ca în fiecare duminică, în căutarea unui reporter care să se ocupe de subiect, redactorul de ştiri găsi în sfârşit o persoană dispusă să dea o mână de ajutor: colaboratorul suplimentar al *Dalakurir*-ului, un practicant înalt din Stockholm.

După o discuție de două minute, practicantul coborî prin casa scării, pe ai cărei pereți erau lipite știri îngălbenite de vreme, și ajunse în curtea interioară, la mașinile de serviciu ale *Dalakurir*-ului.

Redactorul de știri înălță în gând o rugăciune și porni înapoi, către biroul său. Care dintre redacții mai primiseră oare indiciul? Trecu în pas alergător pe lângă monitoarele gri-palid ale celorlalți redactori, pe care ediția de a doua zi a ziarului începea deja să capete contur. Care pagini trebuiau modificate? Bineînțeles prima – și mai care? Aveau de-a face cu un articol pentru cititorii din Falun, sau era un subiect mai mare, al cărui loc era pe paginile destinate restului țării?

Această frământare mentală avu asupra redactorului un efect paralizant, iar ajuns la masa lui de scris, aruncă o privire plină de dor în direcția balconului pentru fumători. Dar până la urmă se mulțumi cu cana de cafea, pe care o găsi în mijlocul harababurii de articole necitite de pe birou.

Îi goli conținutul dintr-o sorbitură lacomă și înghiți împreună cu zațul cafelei și o bucățică de tutun pentru mestecat. Cu o grimasă, scuipă pasta din gură în coșul de gunoi arhiplin și începu să scrie un text scurt pentru ediția online a *Dalakurir*-ului. Știa că agenția privată de știri Tidningarns Telegrambyrå avea să-l preia rapid. După care, scurta știre subliniată cu roșu de la TT va pune în mișcare toate celelalte redacții, care se vor referi în introducerea textelor lor la informația *Dalakurir*-ului:

ULTIMA ORĂ: FEMEIE UCISĂ, GĂSITĂ LA 200 M SUB PĂMÂNT ÎN ÎMPREJURIMILE FALUNULUI.

*

Cu telefonul mobil prins între umăr și obraz, practicantul coti în scrâșnete de cauciucuri pe drumul forestier care pornea imediat după ieșirea sudică din

Falun. În fața lui, roțile maşinii fotografului aruncau pietriş în urma lor. Pentru practicant era destul de dificil să conducă şi în acelaşi timp să fie atent la indicații, dar dacă îl înțelegea bine pe fotograf, destinația lor era un fel deloc de popas.

Dădu drumul telefonului pe jos, unde acesta începu să țopăie în sus şi-n jos pe carpetă, între pedale. Apoi plesni din limbă, îşi simțea gura uscată. Mâinile lui strângeau cu atâta putere volanul, încât se albiseră la încheieturile degetelor, iar practicantul trăgea şi smucea de volan, pentru a menține maşina de serviciu a ziarului pe drum, atunci când lua curbele. Dar înaintea lui se deschise la un moment dat o porțiune dreaptă şi când zări la oarecare distanță lumini de control pâlpâind, pricepu că ajunseseră în sfârşit la destinație.

La marginea locului de popas fuseseră aruncate în şanț mai multe mese, care stăteau cu băncile lor suspendate în aer, ca nişte gândaci răsturnați pe spate. Poliția le dăduse probabil la o parte, pentru a face loc tuturor vehiculelor de intervenție. Maşinile cu girofarurile pornite erau nevoite să parcheze atât de înghesuit, încât capotele ambulanțelor mai că blocau accesul de pe drumul forestier. Puțin mai în față stăteau pe plinătate în şanț maşinile pompierilor, iar practicantul, abia după ce reuşi să se strecoare pe lângă ele, avu suficient spațiu pentru a rula în voie şi a găsi un loc de parcare.

Când deschise portiera, primul lucru pe care îl remarcă fu liniştea plină de şopote, până când auzi din spate, dinspre marginea pădurii, un câine lătrând. Practicantul îi strigă ceva fotografului şi îi făcu semn să se grăbească, după care se afundară amândoi, cu pantofii lipăind, în bezna pădurii de molizi. Curând auziră de undeva din față câinii-lupi ai poliției şi merseră prin ceața deasă în direcția din care se auzeau lătrăturile.

Poliția blocase deja zona din jurul puțului: o bandă de plastic subțire, care fâlfâia în vânt, izola cea mai mare

parte din terenul abrupt care cobora către intrarea în mină. La marginea puțului stăteau vreo şase polițişti şi câțiva pompieri, care păreau prinşi într-o discuție haotică despre următorul lucru pe care-l aveau de făcut.

În spatele lor, pe un bloc de piatră, stătea o făptură solitară. Costumul negru de scafandru al bărbatului sclipea în lumina reflectoarelor pe care echipa de intervenție le îndreptase de la o oarecare distanță către puț. Îşi dăduse cagula jos, fața cu trăsături aspre era înroşită şi puțin umflată, iar ochii lui, atunci când se ațintiră asupra sa, îi părură practicantului nişte răni deschise.

Fotograful îl înghionti uşor într-o parte, după care practicantul îşi luă inima în dinți, se aplecă şi se strecură pe sub banda de plastic a poliției.

— Dumneavoastră ați găsit-o, nu-i aşa?

În prima clipă avu impresia că scafandrul nu-i auzise întrebarea, deoarece continua să stea mut, studiindu-şi mâinile mari. Dar pe urmă dădu țeapăn din cap.

— Ce s-a întâmplat acolo jos? întrebă practicantul în şoaptă, aruncând din când în când o privire furişă în direcția polițiştilor.

— Ceva… ceva absolut îngrozitor, cred, răspunse scafandrul.

Practicantul văzu în minte imaginea unui corp despuiat, o fată căzută pe jos în bezna claustrofobică de sub pământ. Automat începu să respire mai repede.

— Şi… câți ani avea?

— Câți ani? Păi, de unde să ştiu eu?

Scafandrul clipi nesigur din ochi, când li se întâlniră privirile.

— Corpul ei părea al unei copilițe. Foarte moale, de parcă ar fi fost încă în viață. Şi nici nu cântărea mare lucru. Numai că eu am alunecat, când am ridicat-o, şi pe urmă m-am trezit cu ea peste mine. Avea ceva pe ea…

— Cum arăta, avea urme de leziuni?

— Un păr lung…

Scafandrul dădu din mâini şi încercă să-i arate practicantului.

— Pe faţă avea o încâlcitură de păr. Eu am tras de el, fiindcă am crezut că sunt nişte aţe.

— Dar avea ceva urme de leziuni?

— Da, da! Deasupra ochilor se căsca o gaură… parcă…

Bliţul unui aparat de fotografiat se aprinse. Fotograful stătea ghemuit la câţiva metri distanţă. Scafandrul îl privi pe practicant pentru prima oară cu un oarecare interes, iar colţurile gurii sale zvâcniră.

— Dar, ia spuneţi… o să daţi la ziar ce vă spun eu aici?

La sediul ziarului, redactorul de ştiri reuşise să extragă o pereche de căşti cu microfon din învălmăşeala de lucruri aruncate în sertarul biroului său, şi începu să tasteze în computer cu ambele mâini citatul practicantului.

ULTIMA ORĂ: CRIMĂ CU CONOTAŢIE SEXUALĂ ÎN MINĂ
DECLARAŢIA SCAFANDRULUI

— Exclusiv pentru *Dalakurir,* puteţi adăuga, spuse practicantul, fiindcă tocmai urmărea cum îl conduceau poliţiştii în pădure pe scafandrul musculos.

Echipajul medical îi urma cu tărgile lăsate în jos.

Apoi începu o perioadă de aşteptare satisfăcută. *Dalakurir*-ul nu fusese doar primul, ci şi cel care ajunsese cel mai departe.

Practicantul şi fotograful se aşezaseră pe jos, lângă trunchiul unui pin, şi alunecau acum tot mai aproape unul de celălalt, în încercarea de a se proteja de frigul serii. Între timp se adunaseră în întuneric mai multe echipe de reporteri. Sveriges Radio şi TT veniseră la faţa locului, desigur şi jurnalele de seară, iar TV4 şi

televiziunea de stat își instalaseră și ele în lumina reflectoarelor camerele de filmat și trepiedele. Reporterii îl contactau periodic pe șeful acțiunii de salvare, care stătea în dreptul intrării în mină, pentru a-și actualiza relatările, însă informațiile primite variau de fiecare dată.

Inițial fusese vorba ca un club local de scafandri sportivi să ajute la scoaterea femeii ucise din mină. Misiunea fusese apoi încredințată scafandrilor de la paza de coastă din Härnösand. Pe la șapte și jumătate însă, un înalt funcționar din Stockholm se pare că dăduse drumul întâmplător la televizor, fiindcă brusc se răspândi știrea că o unitate specială a Forțelor Naționale de Intervenție avea să rezolve problema. În ciuda faptului că ceruse să li se pună la dispoziție un elicopter, echipa din Stockholm sosi la fața locului abia după vreo trei ceasuri. Între timp trecuse de ora unsprezece noaptea. Iar până atunci, adică pe tot parcursul după-amiezii și serii, toate redacțiile fuseseră nevoite să citeze știrea *Dalakurir*-ului și scurtul interviu luat de către practicant scafandrului. Pentru a sărbători victoria din acea zi, redactorul-șef adjunct așezase pe masa redactorului de știri un coș cu melci cu scorțișoară.

Când unitatea specială de intervenție apăru în sfârșit în uniformele ei negre de luptă, situația se schimbă. Șeful acțiunii de salvare din Falun trebui să plece din dreptul puțului, noi benzi de izolare fură trase în jurul zonei, iar pe lângă marginea puțului se instală în iarba uscată un paravan masiv, din plexiglas mat, care să protejeze de privirile indiscrete. Scafandrii din Stockholm își verificară buteliile cu oxigen, iar camerele de filmat reușiră să-i înregistreze pe bărbații bine antrenați, care își îmbrăcau costumele de cauciuc și neopren.

Polițiștii din Falun stăteau în preajmă cu brațele încrucișate, ca niște spectatori, când prima pereche de scafandri își dădu drumul în puț. Iar când ieși din nou la suprafață, cei din Falun nu reacționară suficient de rapid,

astfel încât şeful unităţii speciale din Stockholm, care reuşise să organizeze ad-hoc o conferinţă de presă, le-o luă înainte.

Jurnaliştii se adunară în jurul lui în lumina reflectoarelor. Fotograful liber profesionist întinse braţul cu camera de fotografiat, o înclină puţin în jos şi făcu o poză bărbatului cu părul tuns periuţă, faţa ridată şi înfăţişare autoritară.

— Deci, fiţi atenţi. Haideţi să lămurim lucrurile, începu şeful unităţii speciale. Din câte am înţeles eu, unii dintre voi au făcut publice anumite informaţii, încă înainte de a şti de fapt despre ce e vorba.

— Aţi vrea să vă cerem întâi voie, sau cum? Se făcu auzit un reporter al televiziunii de stat, care la orele şase, şapte şi jumătate şi nouă intrase în transmisie directă cu ştirea *Dalakurir*-ului.

Un jurnalist de la marele jurnal de seară se arătă la rându-i enervat:

— Despre ce e vorba? Cum adică despre ce e vorba? E vorba despre o femeie care a fost ucisă acolo jos, în mină, şi aceasta este singura informaţie pe care am făcut-o publică. Şi pe care am obţinut-o de la cel care a găsit-o.

— Deci… replică şeful unităţii speciale. Nu ştiu cum aţi obţinut voi informaţia aceasta. Dar haideţi s-o luăm de la capăt. În primul rând, în mină nu a fost găsită o femeie.

Jurnaliştii îşi lungiră gâturile.

— Deci, nu o femeie, ci un bărbat.

Practicantul simţi cum îi trece un fior rece de-a lungul spinării. Apoi se trezi şi el protestând:

— Dar e o femeie! Asta a spus tipul care a găsit-o.

— Nu ştiu cu cine aţi stat *dumneavoastră* de vorbă, replică sec şeful unităţii speciale, dar cadavrul din mină aparţine unui bărbat. Iar bărbatul acesta e mort deja de mai multe zile, poate chiar de mai mult timp, poate chiar de *mult mai mult* timp. Vom proceda în felul următor: înainte ca scafandrii noştri să aducă la suprafaţă cadavrul, îl vom împacheta într-un mod profesionist,

astfel încât tehnicienii criminalişti să poată ridica probe. Şi nu uitaţi un lucru: nimeni dintre noi nu ştie *din ce cauză* a murit acest bărbat. Conform spuselor scafandrilor noştri, nu avem nicio dovadă că ar fi fost ucis.

— Dar aveţi vreo dovadă că n-ar fi fost ucis? sondă terenul practicantul.

Muşchii maxilari ai şefului unităţii speciale se încordară şi pentru o clipă păru că ar vrea să răspundă la întrebarea practicantului. Dar în cele din urmă îşi încheie explicaţiile cu următoarele cuvinte:

— Asta a fost tot, vă mulţumesc şi pe viitor v-aş ruga să nu vă îndepărtaţi de la realitate. Acum vom lărgi, din respect faţă de eventualii aparţinători ai victimei, zona izolată pe o rază de aproximativ două sute de metri. Puteţi, aşadar, să vă strângeţi aparatura.

În pofida măsurilor de izolare a zonei, a doua zi, ambele jurnale de seară naţionale publicară *fotografia*: cadavrul unui bărbat, scos dintr-o galerie de mină şi învelit până la bărbie într-un sac al unităţii speciale.

Părul lung încadra o faţă lividă, iar bliţurile aparatelor de fotografiat făceau şuviţele grizonante să strălucească precum o cunună de raze. Însă detaliul pe care cititorii celor două ziare aveau să şi-l amintească probabil cel mai bine era gaura adâncă de deasupra rădăcinii nasului bărbatului, care semăna cu un al treilea ochi scobit în ţeastă.

3. O crimă rituală

La masa lungă de conferințe a *Dalakurir*-ului avusese loc o întrevedere matinală destul de tăcută. Se trecuseră în revistă articolele care urmau să fie scrise şi, cel mai important lucru, se discutase cine avea să preia această sarcină. Despre eroarea privind sexul victimei nu se mai vorbise, şuşotelile şi zvonurile potrivit cărora practicantul din Stockholm avea să continue să submineze investigațiile poliției se deplasaseră în direcția automatului de cafea al redacției.

Dar, de fapt, nici nu mai conta cine avea să relateze în continuare despre acest caz, acum când marile jurnale de seară îşi trimiseseră echipele la fața locului, iar *Dalakurir*-ul avea să fie curând pus în inferioritate.

Despre scafandrul Erik Hall se află că locuia într-o casă de vacanță din împrejurimile Falunului. Practicantul zări din stradă geamurile cu şprosuri ale verandei. Pentru a ajunge mai aproape, ar fi trebuit să se cațăre peste un gard de lemn care-i ajungea până la piept. Însă imediat în spatele porții stătea de strajă o făptură în geacă maro de piele, cu alura unei nevăstuici.

Din câte îşi dădu el seama, Nevăstuica tocmai scria cu o carioca neagră ceva cu majuscule pe o bucată de carton: „Atenție! Proprietate privată!” Apoi prinse cartonul în poartă şi porni înapoi către verandă, unde se deschise şi închise în urma ei o uşă.

Când ceilalți jurnalişti găsiră şi ei drumul către casa de vacanță a lui Hall, era deja prea târziu. Scafandrul nici nu mai răspundea la telefon, nici nu lăsa pe vreun alt jurnalist să-i calce pragul. Aşteptară o vreme în fața gardului de lemn, până când Nevăstuica se strecură afară din verandă, însoțită de fotograful ei. Blițurile camerelor de fotografiat păcăniră ca o ploaie torențială, în

încercarea de a capta umbra scafandrului în spatele geamurilor verandei. Dar fără niciun folos.

În drum spre poartă, Nevăstuica făcu veselă cu mâna concurenței, apoi se îndreptă către maşina ei şi şuieră, exact în clipa când trecu pe lângă practicant, cuvintele: „Ediție specială”.

Teancul de ziare văzu lumina tiparului încă în aceeaşi zi către ora patru după-amiaza. Interviul în exclusivitate cu Erik Hall şi reportajul despre crima din mină fuseseră suficiente pentru manşetă, pentru paginile unu, şase, şapte, opt, nouă, unsprezece, doisprezece, treisprezece, paisprezece, cincisprezece, şaisprezece, şaptesprezece, optsprezece, precum şi pentru pagina din mijloc.

Prima pagină era aproape neagră de la cerneala tipografică: o fotografie întunecată şi tulbure, pe care se vedea un scris neregulat cu cretă din adâncul unei galerii de mină. Pentru a risipi orice îndoială, fotografia era însoțită de o redare a textului atât în islandeza veche, cât şi în traducere suedeză:

UM RAGNARÖKKR

Sal veit ek standa sölu fjarri Náströndu ä,
Norör horfa dyrr
Falia eitrdropar inn of ljora
Sä er undinn salr orma hryggjum
Skulu tar vaöa Þunga strauma
Menn meinsvara ok morövargar

DIN RAGNARÖK

O sală zări ea, departe de soare,
În Náströndu,
Uşile sunt îndreptate către nord.
Stropi de otravă picură prin ferestre;
Din spinări de şarpe e răsucită sala.

Văzu ea înaintând prin apă
ucigaşi mişei şi sperjuri.

Articolul de la pagina şase era intitulat:

BUN VENIT ÎN IAD

Cel de la pagina şapte:

NIFLHEIM – TĂRÂMUL LUI HEL

La pagina opt:

SACRIFICAT ÎNTR-UN RITUAL PĂGÂN?

Nouă:

NÁSTRÖNDU – SALA UCIGAŞILOR

Şi aşa mai departe, după care urma introducerea patetică a articolului principal:

FALUN:

> Viaţa lui s-a încheiat pe plaja morţilor.
>
> Lovitura dintre ochi a fost realizată cu brutalitate şi precizie.
>
> De la mâna dreaptă i s-au tăiat trei degete.
>
> Pe peretele nordic al criptei, ucigaşul a desenat cu cretă albă poarta către Niflheim – tărâmul lui Hei, zeiţa nordică a morţii. Iadul. Tărâmul subpământean.
>
> Poliţia trebuie să dezlege acum următorul mister: este vorba despre o jertfă umană?
>
> Citiţi un interviu în exclusivitate cu scafandrul Erik Hall, 38 de ani, care scoate la lumină adevărul despre crima rituală.

În situația aceasta nu se mai putea face altceva decât adăuga pe ici pe colo câte o informație suplimentară. Celălalt jurnal de seară se grăbise şi el şi reuşise să publice chiar a doua zi un supliment de nu mai mult şi nu mai puțin de treizeci şi şase de pagini.

CRIMĂ RITUALĂ ÎN MINĂ

Religia sângeroasă – jertfele şi ritualurile credinţei în Aesir

Partea cea mai consistentă din punct de vedere ştiinţific a suplimentului o constituia o înşirare a tuturor asociaţiilor neopăgâne din ţară, precum şi a eventualelor lor legături cu grupări de extremă dreaptă şi neonaziste.

Încă în aceeaşi dimineaţă, talk-show-ul de la TV4 a fost în întregime dedicat păgânismului, în vreme ce emisiunea matinală a televiziunii de stat dădu cuvântul unor adepte ale mişcării New Age, două cucoane care explicară că această credinţă se rezuma în ziua de astăzi la jertfe de fructe, flori şi pâine şi că denumirea corectă nu era „credinţa în Aesir”, ci „rit străvechi”. Apoi luă cuvântul un profesor de criminologie, care atrase atenţia asupra pericolului de a trage concluzii pripite. În afară de aceasta, aminti telespectatorilor că majoritatea crimelor se produceau în mediul social. După care urmă prognoza meteo.

La *Dalakurir,* atmosfera devenise cât se poate de apăsătoare. După ce, iniţial, ocupase poziţia fruntaşă, ziarul rămăsese acum de căruţă. Crimă rituală? Credinţă în Aesir? Chiar exista un asemenea termen? Şi să fi existat oare careva în Falun, sau măcar în Grycksbo sau Bengtsheden, care să creadă în aşa ceva?

Practicantul din Stockholm şi ceilalţi reporteri încercaseră să ia legătura cu persoanele lor de contact din cadrul poliţiei din Falun, pentru a afla mai multe despre stadiul actual al anchetei. Însă la sediul poliţiei din Kristinegatan, nemulţumirea cauzată de publicarea acelor versuri smintite şi a numelor „Niflheim” şi „Náströndu” îi determinase pe poliţişti să păstreze discreţia.

A doua zi dimineaţa, televiziunea de stat renunţă la atitudinea ei sceptică şi se adaptă cererii. Reuşiseră

cumva să-l ademenească pe scafandrul Erik Hall din casa lui de vacanță şi să-l aducă la Stockholm pentru un interviu în studio.

Pe canapeaua roşie din studioul emisiunii matinale stătea alături de Hall un profesor universitar mai în vârstă, cu fața pământie, pe care-l chema Don… Titelman, parcă? Practicantul derulă înapoi înregistrarea emisiunii de pe computerul lui şi mai citi o dată numele de pe ecuson. Da, Don Titelman, profesor de istorie la Universitatea din Lund.

Însă atunci când Erik Hall relată pentru a nu ştiu câta oară evenimentele petrecute cu ocazia bizarei lui scufundări în mină, nu mai ieşi la iveală niciun aspect nou, iar practicantul derulă rapid înainte expunerea pe larg a lui Titelman, care încerca să arate că originea fascinației neonaziste față de mitologia nordică a Societății Thule trebuia căutată la un oarecare Karl Maria Wiligut.

O televiziune de stat tâmpită şi plicticoasă, îşi spuse practicantul şi coborî resemnat şi lipsit de chef la întrevederea matinală a *Dalakurir*-ului.

4. Bube

O singură persoană iubise Don Titelman fără rezerve: pe bunica lui evreică, a sa *jiddische* Bube. Ea fusese prima care-l luase cu adevărat în serios. Îşi mai amintea că se simțise o persoană aleasă, atunci când Bube i se confesase pentru prima dată. Pe atunci, Don avea opt ani.

Casa din anii 1950 a lui Bube, cu mirosul ei de levănțică împotriva moliilor, haine neaerisite şi alge putrezite însemna pentru Don amintirea verii. Părinții lui obişnuiau să-l lase în fiecare an deja de la începutul lui iunie la Bube, în Båstad, pentru a veni apoi în septembrie, fără niciun chef, după el şi a-l duce acasă la Stockholm. Pentru Don, anul şcolar începea de fiecare dată cu o întârziere de cel puțin două săptămâni.

Casa era destul de dărăpănată. Bucăți mari de tencuială se desprinseseră din fațadă, iar gazonul din grădină era acoperit de fructe putrezite, pe care niciunul dintre ei nu mai reuşea să le adune. Don fiindcă era prea leneş, Bube fiindcă nu o mai duceau picioarele.

În ultimele veri, Bube nu mai reuşise nici măcar să urce scara interioară din casă, astfel încât Don rămăsese stăpân peste întregul nivel superior. În ciuda prafului şi a ferestrelor împânzite de iederă, prefera să doarmă acolo sus decât la parter, fiindcă Bube nu-şi găsea liniştea în timpul nopții.

Din dormitorul aflat deasupra scării, Don ascultase noapte de noapte monotonul ritual. Întâi pârâitul paşilor pe parchet, apoi geamătul care îi vestea că Bube se prăbuşise pe canapeaua din piele. Acolo obişnuia să stea o vreme, iar el ştia că se apleca înainte şi îşi masa cicatricile şi adânciturile din pielea picioarelor. Pe urmă se ridica zgomotos, urma o nouă raită, un alt geamăt şi scârțâitul arcurilor, atunci când canapeaua o lua în

primire pentru următorul popas.

Şi aşa o ținea toată noaptea, într-un ritm care îl adormea pe Don în cele din urmă.

În iulie 1942, Bube fusese deportată la Ravensbrück, unde experimentele medicale începuseră de îndată.

Medicii SS voiau să studieze efectul antibacterian al sulfamidei asupra infecțiilor grave, cauzate de răni prin împuşcare. Li se spusese că experimentele aveau să servească Wehrmacht-ului german şi, prin urmare, trebuiau să se desfăşoare într-un mod cât mai realist cu putință. Primii cobai au fost cincisprezece deținuți de sex masculin.

Medicii le-au despicat muşchii gambei de la călcâi până la scobitura genunchiului. Apoi au uns rănile cu o soluție bacteriană, pentru a provoca o infecție moderat de gravă. Bacteriile fuseseră cultivate de către *Institutul de Igienă al Waffen-SS*. Optaseră pentru muşchii gambei, în ideea că ar fi putut amputa picioarele la nivelul genunchiului, în cazul în care cangrena s-ar fi extins. Rănile deschise au fost întâi pudrate cu praf de sulfamidă şi apoi cusute.

Medicii SS au aşteptat curioşi să vadă ce se va întâmpla, însă curând au constatat că rănile se vindecau mult prea repede. Experimentul se desfăşura cu totul altfel decât situațiile reale de pe front, de unde au tras concluzia că nu se pregătiseră îndeajuns de bine.

Au ales prin urmare alți subiecți, de data aceasta un grup de şaizeci de femei. Toate erau tinere, toate aveau sub treizeci de ani, iar una dintre persoanele alese era Bube, bunica lui Don. Medicii din lagărul de concentrare le-au făcut incizii adânci în gambe, de la tendonul lui Ahile până la scobitura genunchiului. Pentru a spori asemănarea cu rănile de război, nu le-au uns doar cu bacterii anaerobe, ci au adăugat şi cioburi de sticlă, pământ şi rumeguş. Picioarele lui Bube s-au umflat imediat şi s-au umplut de puroi. Bube a căzut într-un delir febril, din care nu au reuşit să o trezească nici

măcar urletele celorlalte femei. Însă sulfamida a început curând să-şi facă efectul, iar câteva zile mai târziu a devenit evident că niciuna dintre femei nu avea să moară în urma infecţiei. Prin urmare, experimentul tot nu era suficient de realist.

Medicii şefi Oberheuser şi Fischer au plecat pentru un sfârşit de săptămână la Berlin, la o conferinţă, unde au discutat cu alţi colegi experimentele ratate.

Medicii germani au convenit rapid asupra faptului că amestecul de bacterii, cioburi de sticlă, pământ şi rumeguş nu era suficient. Mai trebuia, de asemenea, oprită circulaţia sângelui. Căci descoperiseră că în cazul rănilor reale prin împuşcare erau întotdeauna afectate şi câteva dintre arterele principale. Or, dacă tăiau picioarele în felul acesta controlat, sângele continua să circule nestăvilit, ceea ce împiedica după toate aparenţele cangrena să aibă un efect mortal.

Prima propunere a fost, aşadar, să li se mitralieze pur şi simplu femeilor picioarele. Astfel, experimentului nu i s-ar mai fi putut reproşa că nu e suficient de realist. Însă după ce au chibzuit o vreme, au ajuns la concluzia că nici varianta aceasta nu putea fi încununată de succes. Fiindcă rănile s-ar fi deosebit probabil de la o femeie la alta şi din acest motiv nu puteau fi comparate într-un mod ştiinţific.

Cuiva i-a venit însă ideea să lege benzi de cauciuc în jurul gleznelor şi genunchilor femeilor, după ce le vor fi tăiat gambele. Astfel, muşchii secţionaţi ai gambei nu ar mai fi fost aprovizionaţi cu sânge, ceea ce ar fi favorizat cangrena.

Acest procedeu s-a dovedit corect.

Cinci femei din grupul lui Bube au contractat rapid o cangrenă, care s-a extins de la picioare până la bust. Şi, deşi erau încă tinere, organismele lor au abandonat lupta după numai douăzeci şi patru de ore.

Una dintre ele se aflase întinsă chiar lângă Bube, pe prici, şi se chircise toată de durere. Bunica îi povestise lui

Don cum gambele femeii ajunseseră în câteva ore de dimensiunea unor buturugi, gata să plesnească de cât puroi cu sânge se strânsese în ele. În timpul nopții, vasele de sânge s-au descompus, pielea s-a desprins de pe picioare, iar cangrena s-a extins până la coapse şi în zona pelviană a femeii.

Chiar dacă vreunul dintre medicii SS ar fi rămas treaz pe parcursul nopții, tot n-ar mai fi avut timp să-i amputeze picioarele. A doua zi dimineața s-au ocupat de ultimele însemnări medicale şi au scos în cele din urmă femeia din încăpere, pentru a o împuşca. Pentru Bube fusese *a shrekleche zach,* o poveste atât de cumplită, că nici nu protestase. Se simțise doar infinit de uşurată că scăpase de putoarea oribilă a femeii.

Târziu în toamna anului 1942, medicii SS se plictisiseră de experimentele cu sulfamidă şi cangrenă şi au decis să se dedice altor experimente, de data aceasta din domeniul chirurgiei plastice. Scopul lor era de a descoperi metode noi, cu care să îi refacă estetic pe soldații germani după încheierea războiului.

Aveau la dispoziție mai multe procedee: unul consta, de pildă, în înlăturarea unor părți din schelet şi musculatură, urmată de transplant, altele erau mai complicate şi vizau întrebarea cât de repede putea fi vindecat un os zdrobit sau un nerv secționat. Bube şi celelalte supraviețuitoare ale experimentelor cu cangrenă s-au dovedit şi în acest caz folositoare.

Medicii germani i-au scos bunicii lui Bube fâşii din musculatura gambei până la os, pentru a vedea dacă țesutul se va regenera pe cale naturală. Rezultatul a fost dezamăgitor.

Apoi i-au fracturat în patru locuri tibia, pentru a vedea cât de repede se va reface osul. Când i-au pus piciorul în ghips, asistentele medicale au procedat cu mare băgare de seamă. După câteva săptămâni, când osul se refăcuse aproape complet, i-au scos ghipsul şi au consemnat

rezultatele. După aceea, i-au fracturat din nou osul vindecat, pentru a putea continua experimentul.

La început, Bube primise doze mici de morfină, însă spre final, când situația în lagărul din Ravensbrück devenise tot mai haotică, au uitat de multe ori să-i mai administreze analgezice. Şi totuşi, avusese noroc, *a zach mazel,* ținea Bube să sublinieze.

Uneia dintre femeile din grupul ei i-au scos un omoplat, în cadrul unui experiment însoțit de transplant, în urma căruia femeia n-a mai putut niciodată să ridice brațul mai sus de umăr. Altora le-au îndepărtat bucăți întregi din corp: un braț complet, funcțional, scos cu umăr şi claviculă cu tot, sau o coapsă desprinsă din osul iliac. Bube văzuse cu ochii ei o poloneză căreia i-au îndepărtat ambii pomeți, astfel încât fața femeii s-a prăbuşit fleşcăită.

Din punct de vedere medical, experimentele n-au avut nicio valoare, după cum s-a dovedit ulterior în cadrul Proceselor de la Nürnberg.

În primăvara ultimului an de război au sosit autobuzele albe salvatoare ale Organizației Bernadotte. Bube s-a numărat printre cei pe spatele cărora au desenat cu cretă o cruce mare albă. Au dus-o la Padborg şi de acolo mai departe până la strâmtoarea Øresund. În 26 aprilie 1945 au coborât-o pe o targă de pe feribot în Helsingborg. Pe atunci avea douăzeci şi opt de ani.

I-au trebuit trei ani până când a reînvățat să meargă singură, însă adânciturile din picioare au rămas. De-a lungul gambelor avea cicatrici noduroase. La vârsta de opt ani, Don avusese voie să le pipăie şi i se păruse că seamănă cu crengile unui copac muribund.

Acelaşi scenariu se repeta în fiecare vară, în vreme ce merele din grădină putrezeau. Bube îi povestea într-un amestec greu inteligibil de suedeză şi idiş, iar el stătea şi o asculta, căci îşi iubise întotdeauna bunica. Pe el îl numea *mayn nachesdik kind,* comoara mea, bucuria mea,

în vreme ce nemții erau *jener goylem,* nişte ființe fără suflet.

După ce terminase de relatat propria ei poveste, Bube îi vorbise despre execuțiile în masă din Lublin, despre gazările cu monoxid de carbon de la Sobibor, cu Zyklon B de la Treblinka şi Auschwitz, precum şi despre experimentele smintite din Dachau, în cadrul cărora medicii SS au disecat pe viu creieri umani, pentru a vedea dacă în sângele dinăuntru erau bule de oxigen.

Fiecare dintre povestirile lui Bube se împlântase ca un ciob ascuțit de sticlă în amintirea lui Don. Şi totuşi, oricât de mult l-ar fi marcat, povestirile lui Bube nu au fost cel mai înspăimântător lucru din casa ei din anii 1950.

Într-o zi de vară, Don deschisese cu totul întâmplător uşile unui bufet de la etaj, în care se afla colecția secretă a bunicii. Etuiuri uzate, împodobite cu runa victoriei, un pumnal cu simbolul heraldic Wolfsangel şi medalii de bronz cu svastica, crucea cu brațe îndoite. Bube cumpărase portrete îngălbenite de vreme ale unor ofițeri din Gestapo şi Wehrmacht şi poseda mai multe copii după inelul cu cap de mort al SS. Printre gunoaiele naziste se găsea şi o farfurie mare de cristal, în care era încrustat Soarele Negru al lui Himmler. Cele douăsprezece raze semănau cu nişte tentacule, iar Don avea senzația că se întind după el pentru a-l devora.

Într-un sertar găsise diverse prospecte de licitații, în care era notat cu mare grijă, cu cerneală roşie, prețul fiecărui obiect. Don nu îndrăznise să o întrebe pe bunica de ce îşi adusese boala în propria-i casă şi nici nu ştia dacă Bube ar fi fost în stare să-i dea un răspuns.

Acasă la el, în Stockholm, Don nu avusese curajul să vorbească nici despre colecția lui Bube, nici despre poveştile ei înfiorătoare. Îşi notase câteva dintre poveşti în carnetul colorat pe care-l primise, ca toți colegii lui de clasă, de la învățătorul lui. Dar nu le arătase nimănui şi cu timpul cuvintele lui Bube se întipăriră tot mai adânc în mintea lui.

În vara în care împlinise unsprezece ani, Don refuzase să mai meargă în casa din Båstad. Tocmai primise o surioară şi nu mai voia, sau nu se mai încumeta, să fie singur cu Bube şi bufetul ei plin de fantome. Părinții lui încercaseră să-l convingă, dar în cele din urmă îi dădură voie să rămână singur, cu cheie proprie, în vila din Enskede. Şi acesta a fost motivul pentru care el însuşi a răspuns la apelul telefonic al spitalului din Skåne, care îi anunța decesul bunicii.

Din clipa aceea, tot ce avea de-a face cu Bube fu trecut sub tăcere. Curând îi vândură casa, iar tatăl lui Don nu suflă niciun cuvânt despre simbolurile naziste din bufet.

Părea că tatălui lui Don i s-ar fi oferit acum, când Bube în sfârşit nu mai era printre ei, posibilitatea de a transforma familia lor într-o familie fără trecut. Interzisese lectura cărților despre război şi ori de câte ori se dădea la televizor o emisiune cu acest subiect, închidea imediat aparatul.

Tăcerea în legătură cu tot ce ținea de Bube se extinsese de-a lungul timpului şi făcuse metastaze, până când viața în vila din Enskede a ajuns să nu se mai manifeste decât prin zăngăte stinghere de tacâmuri şi câteva cuvinte rostite de guri şterse cu şervete. Într-un final, Don avu senzația că se îneacă şi se grăbi să plece din Enskede.

Ținând cont de poveştile lui Bube, alegerea lui Don ar fi putut părea ciudată, şi totuşi se hotărî imediat după terminarea liceului să studieze medicina. Probabil pricepuse că trebuia să-şi aleagă o meserie practică, fiindcă deseori i se întâmpla să cadă pe gânduri, iar granița dintre vis şi realitate se ştergea.

Îşi termină studiile fără să-şi fi notat nimic. Tot ce se spunea în timpul prelegerilor i se întipărea în minte, iar cărțile nici nu le deschidea bine, că le şi cunoştea pe de rost conținutul. După încheierea stagiului de medic generalist, se gândi să se specializeze în chirurgie, dar în momentul în care trebui să folosească lama tăioasă a

scalpelului, leşină. Se dedică atunci psihiatriei şi astfel găsi în sfârşit şi medicamentele care reuşiră să-i aline durerea provocată de cioburile de sticlă din memorie. Să alunge măcar temporar acele poveşti care îl torturau fără contenire de la vârsta de opt ani.

Inițial, Don luase numai somnifere şi calmante uşoare în doze mici, dar după câțiva ani trecuse la benzodiazepină şi morfină. Cu puțin timp înainte de a împlini treizeci de ani, era deja atât de dependent, încât fusese dat afară din Secția de Psihiatrie a Spitalului Karolinska. La începutul anilor 1990 primise un post în spitalul din Karlskrona şi asta în principal din cauza lipsei de medici şi a faptului că persoanele responsabile fuseseră prea delăsătoare pentru a cere referințe despre el. În acest orăşel adormit, într-o zi înnorată din luna august, Don dăduse nas în nas cu cămăşile maro ale Frontului Național-Socialist.

Citise, ce-i drept, în ziarul local despre tinerii bărbați care imitau salutul hitlerist şi cereau în gura mare o Suedie puternică. Dar abia atunci când se lovi de ei acolo sus, în fața blocului din Galgamarken, se pierdu cu firea.

Neonaziştii nu făceau altceva decât să împartă broşuri cu simbolul Vasa, snopul auriu de grâu, însă pe steagurile care fluturau în vânt se vedea svastica. Înălțau către cerul acoperit al provinciei Blekinge runa victoriei, crucea de fier şi vulturul german. Iar de pe una dintre placardele mai mari se întindeau către Don tentaculele Soarelui Negru. Un simplu simbol grafic, nimic deosebit, însă în ziua aceea Don avu sentimentul că o ghilotină îi retează capul.

Se prăbuşi decapitat în genunchi în iarbă, cu inima strânsă într-o spaimă copilărească. Apoi se sprijini în degete, scuturat de o durere care făcu să se năruie întreaga lui lume.

5. Sulfat de cupru

Practicantul din Stockholm îşi aținti privirea în pământ, îşi trase capul între umerii ridicați şi făcu un ocol prin dreptul toaletelor, pentru a nu fi nevoit să treacă pe culoarul reporterilor permanenți ai *Dalakurir*-ului.

Întrevederea matinală fusese un adevărat chin. Unul dintre lupii bătrâni ai ziarului, din redacția de criminalistică, ridicase primul piatra.

— Mi-e ruşine, spusese şi ținuse în mână articolul prăpădit, de patru coloane, al practicantului.

Toți cei strânşi în jurul mesei săriseră apoi cu gura la el, în afara redactorului de ştiri. Unde erau propriile lui concepții şi idei? De ce nu luase practicantul legătura cu o sursă mai de doamne-ajută din cadrul poliției? De ce nu urmărise mai departe subiectul neonazismului şi al crimei rituale, când trecuseră deja nici mai mult, nici mai puțin decât patru zile? Şi de ce, de ce, de ce nu îi luase un interviu lui Erik Hall?

Imposibil?

Cum aşa? Când scafandrul şezuse nu mai târziu de azi dimineață pe *canapeaua studioului de televiziune* şi relatase cele întâmplate în cadrul emisiunii matinale. Chiar atât de imposibil să fi fost?

Practicantul stătuse la masă, se holbase tot timpul la cana lui de cafea şi nu îndrăznise să riposteze, de teamă că i-ar putea ceda glasul. Celorlalți li se alăturase în cele din urmă până şi colega cu tuse tabagică, ce se ocupa de pagina de familie, şi declarase că era de-a dreptul penibil ca cel mai fierbinte subiect de interes național de la ora actuală să fie încredințat unui practicant lipsit de experiență şi că ea auzise cu urechile ei că până şi ziarele distribuite gratuit în metroul din Stockholm aflaseră mai multe despre crima rituală decât el.

— Şi n-au nici măcar un *reporter* propriu aici, în Falun,

adăugase colega.

După ce ieşise cu capul plecat de la întrevederea matinală, trântise în urma lui uşa biroului său, se prăbuşise în scaun şi se simțise mizerabil. Pentru ca la scurt timp să înțeleagă că probabil sosise momentul să abandoneze.

Când se duse să-i comunice şefului decizia sa, nu găsi în biroul acestuia decât un computer care bâzâia pe masă, câteva ziare matinale răsfoite şi teancuri de articole vechi de luni de zile, mâzgălite toate cu creion roşu. Trecură câteva minute până când auzi un ciocănit slab în geam.

Afară, pe balcon, stătea redactorul de ştiri şi fuma. După ce reuşi să-i atragă atenția practicantului, lipi de sticla ferestrei un bilețel albastru. Pe el era mâzgălit un număr de telefon. Din gura redactorului ieşi un nor de fum, când formă cu buzele cuvântul „sunați".

Practicantul se aşeză istovit pe marginea mesei, scormoni în harababura de pe birou, scoase la iveală un telefon cu taste şi formă numărul de pe bilețel. După câteva clipe îi răspunse un glas care deveni tot mai tăios.

— Deci *dumneavoastră* sunteți cel care a scris articolul de astăzi din *Dalakurir*? Păi, de la jurnalele de seară nu prea ai la ce să te aştepți… dar ca propriul nostru *ziar matinal* să lanseze tot felul de zvonuri în legătura cu crima, nazismul şi miturile germanice şi mai ştiu eu ce… e de-a dreptul înfricoşător.

Practicantul bălmăji ceva de genul că-i părea rău că aceasta era părerea cititorului, dar n-avea ce face, din moment ce textele acestea despre Niflheim şi Náströndu şi, nu în ultimul rând, bărbatul ucis existau.

— Un *bărbat* spuneți, replică glasul indignat.

— Da, poliția a ținut să precizeze că e vorba despre un bărbat, spuse practicantul.

— Să ştiți că eu *cunosc* o persoană care l-a văzut cu ochii ei pe acest *bărbat* despre care vorbiți

dumneavoastră, continuă glasul.

Practicantul îşi fixă receptorul între umăr şi ureche şi puse mâna pe un blocnotes stropit cu cafea. Apoi începu să ia grăbit la rând toate pixurile de pe birou, în căutarea unuia în stare de funcționare.

— Deci... deci dumneavoastră cunoaşteți pe cineva care a văzut victima? Ştie persoana respectivă despre cine e vorba, îl poate identifica pe bărbat, e cineva din Falun?

— Pot fi încredințate oare aceste informații cuiva care nu face altceva decât să răspândească zvonuri în articolele sale?

— Aveți dreptul să rămâneți anonim, puteți...

Glasul îl întrerupse enervat:

— Eu chiar nu *pot* să vă dau amănunte, dar puteți să considerați asta ca pe un indiciu, în cazul în care veți fi considerat vrednic de a scrie şi pe viitor despre acest caz. Situația se prezintă în felul următor: am un prieten, un *prieten bun,* care lucrează ca *medic legist* în spitalul din Falun. Şi ținând cont de ceea ce mi-a relatat el despre autopsia acestui „bărbat”, avem de-a face cu un caz unic. Sau mai bine spus: *aproape* unic.

— Nu prea înțeleg ce vreți să spuneți.

— Sulfat, replică glasul.

— Ce anume?

— Sulfat de cupru.

Practicantul reuşise în cele din urmă să găsească un pix care scria şi îşi notă cuvintele, le încercui şi aşeză trei semne de întrebare în spatele lor.

— Sulfat de cupru, ziceți...?

— Nu sunteți din Dalarna, nu-i aşa? întrebă glasul şi întrerupse convorbirea.

Când redactorul de ştiri se întoarse de pe balcon în birou, îl găsi pe practicant stând cu receptorul la ureche.

— Ei, despre ce era vorba?

— Un cititor care spunea ceva despre cupru, răspunse practicantul.

— Tot felul de nebuni sună aici. Mergeți mai bine şi

ocupați-vă de ceva folositor.

— Deci să...?

— Să continuați, da.

Întors în biroul lui, primul lucru de care se ocupă practicantul a fost să-l sune poate pentru a o suta oară pe Erik Hall. Fotografia scafandrului fusese între timp postată pe internet şi fiecare jurnalist din Suedia părea să fi obținut deja un interviu cu Hall.

Practicantul lăsă telefonul să sune de cinci ori şi în clipa când dădu să închidă, auzi:

— Hall...

Însă interesul scafandrului scăzu imediat:

— A, sunteți de la ziarul local. Reveniți peste câteva zile, acum sunt foarte solicitat.

— Dar am dori să...

— Stați puțin, spuneați că sunteți de la *Dalakurir*? Hall schimbă tonul. Nu sunteți dumneavoastră cel care a susținut că aş fi găsit o femeie acolo jos? O fată? Dacă dumneavoastră sunteți acela, atunci să nici nu mai sunați aici. Voi, cu jurnalismul vostru de rahat.

Practicantului i se închise pentru a doua oară în dimineața aceea telefonul în nas. Se uită resemnat la prima pagină a blocnotesului. Acolo îşi notase şi încercuise cu negru trei cuvinte:

sulfat de cupru???

Habar n-avea ce însemnau şi cel mai simplu mod de a afla ar fi fost să se adreseze unuia dintre reporterii permanenți.

Dar câteva minute mai târziu îi păru bine că nu o făcuse. Fiindcă în arhiva *Dalakurir*-ului găsi treizeci şi trei de articole în care apăreau cuvintele „sulfat de cupru”. Era, după toate aparențele, ceva ce trebuia să cunoască orice colaborator al unui ziar local din Falun.

Începu să citească o propoziție în care motorul de

căutare găsise respectiva denumire:

…găsit în 1719, perfect conservat în sulfat de cupru. Fet-Mats era…

Fet-Mats? Adică unul din numele astea vechi care indicau originea persoanei respective? Backen-Anders, Nämkars-Lasse, Gällsbo-Emil… Aici în nord totul era pur şi simplu altfel. Dalarna asta era o regiune a naibii de ciudată, de ce aplicase el oare taman aici pentru un post de practicant? Fără niciun chef, afişă articolul pe monitor şi începu să citească.

Aha, Fet-Mats era doar o poreclă, numele întreg al bărbatului era Mats Israelsson. Fusese un ucenic miner în vârstă de douăzeci de ani, care se rătăcise în anul 1677 în Marea Mină de Cupru şi fusese dat dispărut. În articol scria că dispariția lui avusese loc într-o seară din luna martie, cu puțin timp înainte de Paşti, iar Mats tocmai se logodise cu o oarecare Margareta Olsdotter.

Practicantul îşi frecă tâmplele. Era singurul lui indiciu referitor la anchetă; era, pur şi simplu, trist.

În martie 1677 nu-şi bătuse nimeni capul să lanseze o acțiune mai amplă de căutare şi salvare a unui simplu ucenic dispărut în mină. Singura care continuase să spere fusese logodnica lui Mats, Margareta, care îmbătrânise şi se gârbovise tot mai mult aşteptând.

Au trecut patruzeci şi doi de ani, până când în anul 1719 o echipă de mineri a găsit, cu totul întâmplător, la o adâncime de o sută patruzeci şi şapte de metri, un cadavru. Acesta zăcuse într-o galerie numită Mårdskinns, într-o groapă umplută cu apă şi… *sulfat de cupru.*

Practicantul rămase o vreme cu privirea lipită de această denumire. Apoi îi alunecă în jos, peste următoarele rânduri.

Mortul arătase de parcă s-ar fi înecat nu demult, iar corpul lui fusese încă moale la atingere. Cei care l-au găsit s-au mirat, fiindcă în ultimul timp nu fusese nimeni dat dispărut şi, în afară de aceasta, galeria respectivă era

închisă încă din anul 1687, când se surpase.

Mirarea le-a fost şi mai mare când au reuşit în sfârşit să-l aducă la suprafaţă – fiindcă nimeni nu îi cunoştea chipul. În fața lor se afla un tânăr de douăzeci de ani, înalt, vânjos şi sănătos (în afară de faptul că era mort), al cărui corp nu prezenta nicio urmă de îmbătrânire.

O săptămână mai târziu, când cadavrul a fost prezentat public cu ocazia unei adunări a minerilor, o bătrână s-a ridicat în picioare scăldată în lacrimi. Margareta Olsdotter îşi recunoscuse imediat logodnicul şi alți trei colegi – acum bătrâni – ai ucenicului îl identificaseră şi ei ca fiind Mats Israelsson. În analele adunării minerilor s-a consemnat faptul că tânărul care coborâse în mină în anul 1677 nu se deosebea de cel scos din mină în anul 1719 decât prin lungimea părului negru şi lucios, care continuase să-i crească după moarte metru după metru.

— Parcă-i din Garda Márquez, mormăi practicantul, însă următorul paragraf îl făcu să tresară.

Cheia misterului era *conținutul ridicat de sulfat de cupru* din aerul şi apa galeriei Mårdskinns.

Sulfatul de cupru era de mult cunoscut ca bun conservant al lemnului şi folosit, printre altele, în compoziția culorii roşii de Falun. Iar în acest caz special, împiedicase vreme de patruzeci şi doi de ani un cadavru să putrezească şi să se deterioreze.

Practicantul simți că i se uscase gura. Ce spusese şeful unității speciale? *Că bărbatul din mină e mort deja de mai multe zile, poate chiar de mai mult timp, poate chiar de mult mai mult timp.* Deci de cât timp?

Practicantul citi mai departe.

Cadavrul lui Mats Israelsson fusese atât de bine conservat, încât nu a început să se descompună nici măcar după ce l-au scos la suprafață. Anii treceau, dar pielea îmbălsămată cu sulfat de cupru nu-şi pierdea elasticitatea. Autoritatea minieră suedeză a fost atât de fascinată de acest caz, încât a expus cadavrul tânărului

ca pe o curiozitate. La început l-au depus pe Mats Israelsson într-un butoi, însă ulterior, când interesul publicului a crescut tot mai mult, l-au aşezat vertical într-o vitrină. Mats a rămas acolo vreme de treizeci de ani, continuând să îşi privească fix vizitatorii, printre care s-a numărat şi Carl von Linné.

Vitrina era deschisă în fiecare primăvară, pentru a tăia părul care continua să crească, dar, în rest, cadavrul a fost lăsat în pace. În anul 1749, un preot s-a milostivit de Mats Israelsson şi l-a îngropat sub dalele de piatră din biserica minei Stora Kopparberg. Dar…

Practicantul începea să-şi piardă răbdarea.

…la începutul anilor 1860, când s-au reînnoit dalele bisericii, Fet-Mats avea aceeaşi înfăţişare tinerească. De data aceasta, i-au aşezat cadavrul într-un coşciug de lemn şi l-au depozitat la sediul minei de cupru, unde ucenicul a zăcut şi a strâns praful până în anul 1930. Atunci l-au îngropat pentru ultima oară şi i-au ridicat o piatră funerară din granit.

Mai bine de două sute cincizeci de ani trecuseră de la dispariţia lui în martie 1677 şi, cu toate acestea, când l-au aşezat în sicriu, ochii lui Mats Israelsson erau încă deschişi şi limpezi. Unii erau de părere că în privirea lui se citea o oarecare mirare. Altora li se părea că ochii ucenicului miner nu exprimau altceva decât tristeţea lui seculară.

— Mai că îţi vine să cercetezi cum o fi arătând în ziua de azi, îşi spuse practicantul cu voce tare şi închise articolul.

După cincisprezece secunde tastă din nou numărul de telefon al cititorului, de data aceasta pregătit să stea de vorbă despre sulfatul de cupru şi autopsii. Dar după mai multe încercări zadarnice renunţă. Pe urmă, încercă să contacteze direct sursa cititorului, adică pe medicul legist din spitalul din Falun. Însă acolo dădu peste un medic-şef deloc binevoitor, care invocă obligaţia de confidenţialitate şi îi închise telefonul în nas.

Practicantul şezu o vreme la birou, trosnindu-şi încheieturile degetelor. După aceea adăugă o propoziție scurtă în blocnotes:

sulfat de cupru???
Cadavrul e posibil să fi zăcut multă vreme în mină.

Aşadar, cum proceda poliția pentru a afla cine era bărbatul ucis? Practicantul îşi stoarse creierii un timp îndelungat, rozând capătul pixului şi rupându-l în cele din urmă. Apoi oftă din cauza propriei incompetențe, tastă pur şi simplu cuvântul „identificare” în motorul de căutare online şi studie resemnat rezultatele.

Primul rezultat era o informație a Agenției Naționale a Medicamentelor cu privire la identificarea unor comprimate şi capsule necunoscute. Se uită mai jos pe pagină. Şi găsi o ştire mai veche: „Băncile de sânge ajută la identificarea victimelor tsunamiului”. Deschise textul şi citi:

> Parlamentul a decis ieri seară, într-o şedinţă extraordinară, ca pentru identificarea cetăţenilor suedezi decedaţi în urma catastrofei din Asia să fie folosite datele băncii de sânge a spitalului Karolinska. Datele vor fi folosite în special pentru identificarea copiilor morţi, care nu au fişă dentară.

Fişa dentară. Asta era. Vor încerca, desigur, să-l identifice cu ajutorul fişei dentare.

Practicantul simți că îl mai lasă durerea de cap. În domeniul acesta avea el o persoană de contact specială: tatăl unui vechi prieten din liceu avea un cabinet stomatologic particular în Karlaplan.

Căută numărul de telefon, îl apelă şi îi răspunse cineva de la recepție. După câteva clipe îi făcu legătura şi practicantul auzi amuțind treptat țiuitul unei freze dentare.

— Fişă dentară? Păi… noi n-avem nicio treabă cu

chestia asta. De asta se ocupă specialiştii de la Institutul de Medicină Legală… şi habar n-am de când țin evidența.

Dentistul părea cam stresat.

— Cum să-i contactezi pe aceşti specialişti?

Practicantul auzi câțiva paşi, dentistul ieşea probabil din cabinet pe coridor, o uşă se trânti.

— Da, păi… trebuie să suni acolo.

Practicantul îşi strânse buzele. Însă în clipa următoare auzi:

— A, stai puțin… Măi! Întâmplător îl cunosc pe unul din tipii de la Institutul de Medicină Legală – era încă din studenție destul de excentric…

— Da?

— Dacă vrei, îl sun şi îl întreb, după ce-mi termin treaba.

Nu dură nici măcar o jumătate de oră, până când dentistul reveni şi îi povesti agitat practicantului:

— Treaba asta e foarte interesantă. Politia din Falun a cerut prin intermediul secției de criminalistică a poliției naționale fişele dentare ale tuturor cetățenilor suedezi dispăruți de la mijlocul anilor 1950 şi până în prezent. Dar niciuna nu se potriveşte. În afară de asta, au cerut ajutorul Interpolului, pentru o căutare la nivel internațional. Dar nici aşa n-au găsit nimic. Se pare că medicii legişti au constatat că e vorba despre un cadavru care a zăcut în mină Dumnezeu ştie de când… Ziceau ceva de genul că e nemaipomenit de bine conservat. Nu ştiu dacă am înțeles eu bine, dar se pare că nişte săruri din mină au împiedicat cadavrul să se descompună, doar părul…

— Au mai spus ceva?

Practicantul îşi notase totul plin de râvnă.

— Da, că purta nişte haine cu totul neobişnuite, dintr-un material aspru, un costum cu vestă, plastron şi guler detaşabil. N-avea nici buletin la el, nici permis de conducere, nici vreun card de fidelitate, nimic. Şi au mai spus că poliția nu a găsit asupra bărbatului niciun obiect

din plastic. La cămaşă avea nasturi din fildeş, la pantaloni nasturi din corn, tălpile pantofilor erau dintr-un soi de cauciuc natural…

— O fi fost vreun tip cu preferințe retro, pe care l-au răpit în Östermalm, sugeră practicantul cu receptorul prins sub bărbie, pentru a avea ambele mâini libere să scrie.

6. La lumina zilei

A doua zi dimineața, ştirea principală a *Dalakurir*-ului*:*

Dezvăluirile Dalakurir-ului:
Investigaţiile secrete ale poliției

Urma introducerea, cu numele practicantului tipărit cu litere îngroşate:

> FALUN.
>
> *Dalakurir*-ul este astăzi în măsură să dezvăluie cititorilor săi investigaţiile secrete ale poliţiei în legătură cu aşa-numita crimă rituală.
>
> Conform ipotezelor actuale ale poliţiei, se pare că victima a zăcut foarte mult timp – poate chiar vreme de secole – într-o galerie de mină.
>
> Din spusele mai multor surse independente rezultă că trupul neînsufleţit al victimei a fost îmbibat cu sulfat de cupru, care a împiedicat descompunerea sa.
>
> Anchetatorii pornesc de la premisa că nu este vorba despre o crimă recentă, ci una care s-a prescris deja cu mult timp în urmă. Poliţia nu doreşte să...

Ediția din acea zi a *Dalakurir*-ului îi îngrozi pe cei care participară la întrevederile matinale ale redacțiilor din Stockholm.

Ce fac cei de acolo, din Falun? Vorbim despre ancheta unei crime sau despre arheologie? Sulfat de cupru? S-a mai auzit vreodată ceva atât de tras de păr?

Doar avem de-a face cu o *crimă rituală,* subiectul săptămânii, nu cu Dumnezeu ştie ce caz ciudat din secolul trecut. E vorba despre *ancheta unei crime* de *interes național.* Ba chiar de interes pentru democrația

noastră, doar ştie toată lumea că bărbatul acesta a fost ucis în cadrul unui ritual nordic străvechi, practicat de către neonazişti sau adepți fanatici ai mitologiei germanice. Şi asta de curând! Oricând pot comite noi crime! Câte ziare trebuie să mai tipărim, până să priceapă lumea ce se întâmplă?

Şi ce înseamnă toată vorbăria asta despre conservarea cadavrului? În ce constă noutatea? Privit din perspectiva aceasta, cazul nu mai e altceva decât o istorioară nostimă, numai bună pentru rubrica Diverse. Sau numai bună de aruncat la gunoi.

Şi, în final, întrebarea esențială: de ce naiba nu infirmă poliția afirmațiile tâmpite ale *Dalakurir*-ului? *Something was most definitely rotten în Denmark*{2}.

Nesigure de ce se întâmplă, cele două mari jurnale de seară rezervară manşeta, prima pagină şi cea din mijloc unui reportaj despre o nouă dietă. Crimei rituale îi acordară deocamdată, până când se potoleau lucrurile în Falun, o jumătate de pagină. În schimb aveau în total nouă reporteri la fața locului, care aşteptau să se scoată în sfârşit apa din galeria de mină.

Pe terenul în pantă de la intrarea în mină era la fel de rece cum îşi amintea practicantul că fusese şi prima dată. Avea senzația că ceața şi frigul veneau direct din puțul minei, însoțite de o putoare subterană. Când pompierii puseră în funcțiune pompa, mirosul oribil se accentuă.

Jurnaliştii se dădură înapoi, în timp ce apa se scurgea gâlgâind într-un imens rezervor cilindric. Tehnicienii criminalişti coborâră în jurul amiezii în mina golită de apă, unde se apucară de treabă.

După cum avea să declare ulterior purtătorul de cuvânt al poliției în fața practicantului şi a celorlalți jurnalişti, găsiră curând un teanc de ziare încă lipicioase de la sulfatul de cupru. Teancul se aflase lângă peretele unei grote, pe care jurnalele de seară o numiseră „sala ucigaşilor”.

Un exemplar încă lizibil din acel teanc avea o mulțime

de coloane cu scris înghesuit şi titluri negre, cu cerneala întinsă:

Marea ofensivă germană
Înaintarea a fost definitiv oprită?
Nemţii nu mai vorbesc decât despre progrese neînsemnate

Şi mai jos:

Problema alimentelor.
Planul de raţionalizare pentru anul viitor.
Declaraţia prea puţin promiţătoare
a ministrului agriculturii.

Pe următoarea pagină se păstraseră numele şi data ziarului:

Ziarul Dalarnei de Sud – 7 iunie 1918

După aceea scoaseră apa din bazinul în centrul căruia se afla piatra pe care scafandrul susținea că găsise victima. Pe fundul acestuia găsiră o sulă cu mânerul despicat. Nu era nevoie de o pregătire criminalistică pentru a pricepe cu ce fusese făcută gaura adâncă din fruntea îmbibată cu sulfat de cupru a bărbatului.

După câteva ceasuri, tehnicienii criminalişti şi jurnaliştii aflară că singurele amprente găsite pe mânerul sulei aparțineau mortului însuşi.

— Deci nici măcar nu e sigur că a fost ucis? S-ar putea să se fi *sinucis?* Păi, atunci n-a fost nici acum o sută de ani un subiect interesant.

Nevăstuica de la cel mai mare jurnal de seară gesticula şi trăgea aer în piept, de parcă ar fi fost pe cale să se sufoce. Purtătorul de cuvânt dădu mut din cap.

— A dracului Dalarna asta, înjură Nevăstuica şi se îndepărtă de grupul jurnaliştilor, pentru a suna la

Stockholm.

Simțul datoriei îl determină pe redactorul jurnalului de seară să rezerve acestui caz o pagină din ediția acelei zile. Celălalt jurnal de seară decise să publice altceva mai amuzant. Încă în aceeaşi seară, ambele jurnale îşi retraseră corespondenții din Falun, îi instruiră să-şi achite nota la hotel şi să se întoarcă acasă, în capitală. Cazul din Falun putea fi eventual dezbătut la rubrica ştiințifică sau de cultură – dar, ca subiect fierbinte, crima rituală nu avea nicio valoare şi prin urmare a fost trecută pe lista de aşteptare.

Şi nu oriunde, ci taman la *coada* acesteia.

7. Un secret

Era aproape ora cinci după-amiaza în ultima lui zi de practică, iar la masa de conferințe a *Dalakurir*-ului se exprimau mulțumirile. Trecuse o săptămână de la dezvăluirile despre bărbatul conservat în sulfat de cupru în mină. Primele scaune începură să zgârie podeaua, când micul grup de reporteri se ridică în picioare, iar colega de la pagina familială îi înmână un buchet de flori pe cale de a se veşteji şi un căluț Dala cu logoul ziarului. Redactorul de ştiri rosti câteva cuvinte amabile despre JURNALELE DE SEARĂ, despre STOCKHOLM şi VIITOR, peste care se suprapuse o tuse tabagică înfundată.

Deşi practicantul nu era în stare să-i privească în ochi pe ceilalți reporteri roşi de invidie ai ziarului, nu-i scăpă totuşi remarca unuia dintre ei despre „cea mai importantă dezvăluire *istorică* a anului". Urmară câteva râsete, după care totul se încheie.

Îşi zvârli căluțul urât de lemn în geantă, prinse sub braț buchetul de flori şi se strecură pe scări în jos spre parcare. Ajuns la jumătatea drumului, auzi în spatele său paşi grăbiți şi simți pe umăr, pentru ultima dată, mâna redactorului de ştiri.

Pe fundalul respirației şuierate a acestuia, practicantul reuşi să distingă ceva în legătură cu „o ultimă sarcină" şi tocmai când deschise gura să spună că nu, trebuia să plece, redactorul îngăimă cuvintele hotărâtoare: „Erik Hall".

Situația se prezenta în felul următor, îi explică redactorul, după ce reuşi să-şi controleze respirația: scafandrul ăsta pisălog îi tot sunase în cursul săptămânii trecute, pentru a întreba care mai era treaba cu interviul acela pe care urma să-l dea *Dalakurir*-ului. Mai erau interesați?

Până de curând, răspunsul fusese evident: povestea bărbatului din mină era îngropată. Însă acum tocmai rămăseseră fără unul din articolele pentru suplimentul de sâmbătă, iar între anunțurile publicitare se căsca un gol supărător. Poate nu era nevoie de un articol de amploare? Poate era suficient un mic portret al scafandrului din Dalarna, care se aflase pentru scurt timp în centrul atenției mediatice?

Erik Hall, aşadar. Practicantul îşi trânti sacoul peste speteaza scaunului şi formă numărul acestuia. Nu sună decât o singură dată şi scafandrul răspunse, de parcă ar fi pândit tot timpul lângă telefon.

— Hall?

Acum, când marile ziare îşi pierduseră interesul, domnul Hall nu mai era la fel de greu de abordat. Practicantul nu uitase tonul rezervat al ultimei lor discuții şi, ca atare, nu pierdu timpul cu politețuri. Ce voia *Dalakurir*-ul, în cazul în care era de acord şi scafandrul, era un interviu mai personal despre cum se simțea el acum, după toată zarva mediatică şi tensiunea ultimei săptămâni.

— Păi, ca să fiu sincer, mă simt cam gol pe dinăuntru, răspunse Erik Hall. Am…

Practicantul aruncă o privire la biletul lui de tren către Stockholm. Pentru a ajunge la casa de vacanță a scafandrului i-ar fi trebuit cel puțin trei sferturi de oră.

— De fapt, într-un articol de genul acesta cele mai importante sunt pozele… începu practicantul.

— Da, lumea se uită desigur în primul rând la poze. Când ai stat de vorbă cu un gazetar, vrei bineînțeles…

— Păi, atunci poate vă iau interviul…

Practicantul se uită către uşă.

— …de exemplu acum, la telefon.

— La telefon?

— Da, mă cam grăbesc. Trebuie să plec astă-seară la Stockholm.

— Bine, sigur, am înțeles. Glasul lui Hall era cam stins. Sigur că da.

Un sfert de oră mai târziu, scafandrul răspunsese la toate întrebările. Nu spusese nimic care să-l fi surprins pe practicant, dar suficient pentru a încropi un text de cinci mii de semne, adică o pagină în suplimentul de weekend al *Dalakurir*-ului. Fiindcă practicantul oricum nu avea de gând să compună portretul unui erou, mai trebuia organizată doar chestiunea fotografiilor.

Își închise computerul și străbătu cu fruntea sus culoarul redacției. Trecu agale pe lângă automatul de cafea, coti la stânga și înconjură în cele din urmă o masă din lemn de culoare deschisă, zgâriată toată, și un copiator. Acolo dădu peste fotografa care stătea aplecată deasupra unui jurnal de seară.

Redactorul de știri fusese de părere că era o sarcină ideală pentru ea, o angajată temporară venită de pe băncile Școlii populare, care mai avea nevoie de niscaiva experiență practică. Purta părul prins în coadă și era destul de puternic machiată, însă fața bucălată și copilăroasă arăta că nu împlinise încă douăzeci de ani.

După ce îi notă adresa și numărul de telefon ale lui Hall pe un post-it, practicantul o rugă să-i facă niște fotografii pe cât posibil de naturale. Nu în costum de scafandru, cum apăruse deja în toate ziarele. Fotografa dădu din cap: da, sigur că da.

Apoi își așeză pe umăr geanta grea cu aparatul de fotografiat, își înșfăcă geaca de blugi și porni grăbită către mașinile de serviciu parcate în curtea interioară. Când o văzu plecând, practicantul auzi pe cineva fluierând vesel și nepăsător. După toate aparențele, cel care fluiera era el însuși.

— Bun venit la Svartbäck, spuse Erik Hall. Nu refuzați o cafeluță, nu-i așa? Tocmai am pornit mașina.

Stătuse la gard și o așteptase. Mergând acum pe poteca cu pietriș greblat, fotografa simți pe spate mâna

scafandrului. Mâna o împinse în cele din urmă cu o apăsare energică pe scările care urcau către veranda casei de vacanță.

Ajunsă în fața uşilor de sticlă cu şprosuri, îşi descălță imediat pantofii de sport. I se păru un gest firesc. Duşumelele vopsite verde străluceau de curățenie, iar din interiorul casei venea un miros înțepător de detergent.

Scafandrul o conduse printr-un coridor către o cameră de zi cu tavan scund, canapea şi fotolii roz şi perdeluțe cu dantelă de pe vremea bunicii. Apoi străbătură un alt coridor cu covoare împletite din cârpe şi ştergare brodate atârnate pe pereți, până când ajunseră în cele din urmă în bucătărie.

Pe un bufet cu un ştergar în carouri roşii bolborosea o maşină de cafea, iar dintr-o sobă de fier aşezată în colț se auzeau pârâielile şi trosnetele unor butuci de mesteacăn. Erik Hall luă cana de cafea, umplu două ceşti şi i-o oferi pe una dintre ele fotografei. Apoi o invită să ia loc pe canapeaua extensibilă.

După ce fotografa se strecură între masă şi canapea, scafandrul împinse masa din lemn de stejar atât de aproape de ea, încât mai că îi strivi picioarele. El însuşi se aşeză cu picioarele depărtate, de cealaltă parte a mesei, pe un scaun comod cu spetează.

Dalakurir-ul nu avea decât cinci fotografi, iar ea chiar se grăbea. Dar poate, se gândi fotografa, nu era rău să stea câteva minute de vorbă cu scafandrul, pentru a mai destinde puțin atmosfera. Fiindcă, la început, Erik Hall îi păru destul de crispat.

Toate merseseră anapoda: celelalte ziare îl citaseră greşit în ceea ce privea detaliile tehnice legate de mine şi scufundări, astfel încât Erik Hall apăruse drept cineva care n-avea habar de nimic. Iar când încercase să corecteze datele eronate, îi dăduseră în repetate rânduri cu flit.

În afară de aceasta, mai avea atâtea alte lucruri de relatat – fiindcă tot ce spusese până acum nu fusese

decât începutul. Dar era oare careva în măsură să aprecieze la justa lor valoare istorisirile lui?

Să luăm de pildă *Dalakurir*-ul. Ziarul nu catadicsise nici măcar să-şi trimită reporterul la el acasă, nu-i aşa? Ziariştii erau toți nişte căcăcioşi fără pic de profesionalism.

După care Erik Hall se lansă într-o tiradă despre profesionalism, pe care o încheie cu o relatare despre propria lui experiență la o firmă de electrice din Falun, ai cărei angajați nu făcuseră nici ei dovada unei atitudini corecte față de profesie. Fotografa dădu din cap şi îl aprobă, până când Hall începu să-i adreseze întrebări mai intime. Atunci fotografa arătă către ceaşca ei goală de cafea şi spuse că i-ar plăcea să arunce o privire în jur, pentru a găsi un loc potrivit cu lumină suficientă.

— Dacă doriți, vă arăt costumul de scufundări, mă gândesc că sigur veți vrea să faceți o poză cu el, propuse Erik Hall.

Apoi trase masa puțin din fața canapelei, astfel încât fotografa reuşi să se strecoare afară.

În coridorul din fața bucătăriei, scafandrul descuie o uşă țărănească vopsită în albastru, care dădea într-o încăpere dreptunghiulară, asemănătoare unei săli, în care pătrundeau încă razele soarelui de după-amiază. În spatele şirurilor de ferestre se vedea gazonul din spatele casei, care se continua după gard cu un povârniş pe care creşteau pini.

— Ce frumos e, spuse fotografa.

— Mama ținea toată casa bec. Fiecare vară ne-am petrecut-o aici, eu şi ea. Iar eu îmi doresc ca totul să rămână exact aşa cum a fost pe vremea ei.

Fotografa dădu din cap.

— E minunat aici. Acolo jos, după ce cobori panta, poți să faci baie. Uneori e plin de nuferi şi alge, dar anul acesta mi avem probleme.

Costumul de scafandru atârna pe un umeraş agățat de

o uşă întredeschisă de pe latura mai îngustă a sălii şi arăta ca un om fără cap.

— Vreți şi dumneavoastră, ca toți ceilalți, să-l îmbrac, nu-i aşa? Să-l îmbrac?

Erik Hall dădu să-şi dezbrace puloverul, însă fotografa îl opri imediat:

— Nu, nu, vrem ca dumneavoastră să fiți în centrul atenției, nu scufundările; am prefera nişte fotografii mai personale. Poate ne întoarcem totuşi în bucătărie, sau dacă aveți un alt loc în care dumneavoastră…

Atinse cu o mână materialul costumului, iar în clipa aceea se deschise uşa de care era atârnat umeraşul. Acolo mirosea cu totul altfel, îmbâcsit. Privirea fotografei căzu pe un pat desfundat, pe al cărui aşternut soios zăceau împrăştiate nişte reviste cu coperte lucioase, precum şi pe ecranul cenuşiu al unui calculator.

— Cred că bucătăria e totuşi mai potrivită, decise fotografa.

Pe spate simți din nou mâna scafandrului, care o conducea afară din sală.

Lumina din bucătărie se dovedi optimă. Draperiile subțiri de in aveau să folosească drept filtru şi erau de-a dreptul ideale pentru genul de fotografii pe care avea de gând să le facă. Erik Hall şezând visător la masă, cu capul său supradimensionat sprijinit într-o palmă. Fotografii personale, cum îi ceruse practicantul.

Fotografa lucra în tăcere. O vreme nu se auzi altceva decât țăcănitul ritmic al camerei şi respirația ei când îşi schimba poziția.

— Măcar dumneavoastră faceți impresia unui om care ştie ce face, îşi dădu scafandrul cu părerea.

Ea îi adresă un zâmbet fugar, câteva încă şi gata…

Hall continuă:

— Apropo… mai e o chestie, care dă un alt înțeles întregii poveşti şi pe care mi-ar plăcea să v-o spun.

— Mm, mormăi ea şi făcu ultima poză.

— Păreți genul de femeie care ştie să-şi țină gura. Vreau să spun, care ştie să păstreze un secret.

— Da, aşa e.

Fotografa închise capacul obiectivului şi dădu drumul camerei, care rămase atârnată de gâtul ei.

— Despre ce fel de secret e vorba?

— Păi, poate că în anumite privințe lucrurile au mers cam prost, dar în mină am găsit nişte obiecte despre care nu...

Scafandrul îşi dezlipi privirea de fotografă şi şi-o îndreptă spre fereastra bucătăriei, către poteca pietruită şi ulucile gardului.

— Ştiți că mă aflam într-o stare de şoc, când am ieşit la suprafață, şi atunci le-am aruncat pe toate pur şi simplu în gențile mele. Iar poliția... când am ajuns acasă, gențile mele se aflau în fața uşii. Cred că nici nu le deschiseseră, fiindcă toate erau la locul lor. Nici nu m-au întrebat nimic, iar eu... Mie nu mi-a venit să le spun. Şi apoi, e cam penibil să te trezeşti după atâtea zile să spui chestiile astea.

— Ce fel de obiecte? Ziarele acelea vechi pe care le-a găsit poliția în mină, sau ce?

Hall rânji.

— Ei, acum parcă devine mai interesantă toată povestea asta, nu-i aşa?

Se uită la ea tăcut un timp îndelungat, până când fata îşi feri privirea.

— Stați o clipă.

Scafandrul se ridică de la masă şi dispăru în coridor. Se întoarse după câteva minute, ținând în mână un prosop rulat, roşu-închis.

Îl aşeză pe masă şi îl desfăcu fără grabă. Înăuntru se afla o cruce de culoarea fildeşului, cu un fel de agățătoare. Avea o formă pe care fotografa o recunoscu imediat.

— E un fel de cruce Ankh, nu-i aşa? întrebă ea.

Apoi îşi încreți fruntea.

— Dar e din plastic.

— Din plastic? Ba nu... o contrazise Erik Hall.

Şi îi întinse crucea, să o atingă şi ea. Dar părea a fi din plastic. Era foarte uşoară şi turnată dintr-o bucată, ca o jucărie ieftină.

— Cheia lumii subpământene, aşa am citit eu undeva, îi explică Hall.

— Ce anume?

— Crucea Ankh este numită în Egipt şi cheia lui Osiris, respectiv cheia lumii subpământene. Găseşti pe internet, numai să cauți.

Fotografa îşi muşcă buza.

— Deci crucea aceasta din plastic se afla în mină?

— Nu e din plastic! şuieră scafandrul. Am găsit-o acolo jos, insistă el, cu degetele încleştate în jurul crucii.

Fotografa se uită de la scafandru la cruce şi iar la scafandru.

— Şi acesta e secretul dumneavoastră?

Observă cum scafandrul înghite în sec, iar în ochii lui se aprinse parcă o lumină.

— Dar e grozav, exclamă fotografa.

Dar îşi dădu singură seama că nu sunase foarte convingător, iar scafandrul păru să fi observat şi el acest lucru:

— Habar n-am de ce vă ocupați voi, jurnaliştii. Dar chestia asta dă o cu totul altă dimensiune întregii poveşti. Fiindcă întrebarea e ce căuta crucea acolo în mină?

Apoi aşeză prețiosul lui obiect la loc şi îl înfăşură rapid în prosop.

— Dacă suflați o vorbă despre treaba asta, jur că am să vă omor.

Inițial, fotografa nu a fost foarte sigură că înțelesese bine, dar când se lăsă o tăcere stânjenitoare, se grăbi brusc să-şi strângă lucrurile.

— Dar ce meserie interesantă aveți, mai făcu scafandrul o încercare, când se aflau deja afară, în verandă.

— Aşa este, răspunse fotografa.

Îşi încălţă pantofii de sport şi pipăi în buzunarul gecii după cheia de la maşină.

— A, apropo… începu Hall.

Fotografa se răsuci în uşă către el.

— Am putea să ne întâlnim o dată în oraş, numai noi doi.

Ea schiţă un zâmbet, fără să-i răspundă.

Abia când ieşi pe poartă afară şi încercă să descuie maşina, îşi dădu seama că-i tremura mâna. Şi când îl sună de pe drum pe practicant, nu se putu abţine să-i povestească ce mai găsise scafandrul în mină.

8. E4 în direcție nordică

Shaynkayt, frumusețe.

Era singurul cuvânt care-i veni în minte când privi în jos, peste marginea stâncilor, către lacul Vättern. La nord de Visingsö se întindeau pături subțiri de nori albicioşi, însă către sud cerul era încă senin, iar acolo jos, în depărtare, pe suprafața apei sclipea lumina blândă a după-amiezii.

Dar era *a shande,* o ruşine, că geamul din fața mesei lui Don era atât de mânjit şi că mirosul de terciuri pentru copii reîncălzite, cârnăciori şi chifteluțe altera aroma cafelei sale. Dar la ce te-ai fi putut aştepta, când coteai de pe drumul european către restaurantul unui motel? Şi apoi, oricum, viața însăşi era *a tsore,* numai suferință, cum se exprimase Bube.

Don despături articolul din *Dalakurir,* pe care-l scosese la imprimantă, şi îl întinse lângă tava sa. Aruncă o privire pe fotografia lui Erik Hall. Nu era foarte măgulitoare.

După scurta discuție matinală pe care o purtaseră cu o săptămână în urmă în încăperea pentru machiaj a studioului de televiziune, Hall îl sunase de nenumărate ori, pentru a-i aminti de obiectele secrete găsite în mină şi a-l invita la el acasă, în Falun. Apelurile cam buimace veniseră întotdeauna noaptea târziu, iar Don nu găsise nicio metodă civilizată de a scăpa de insistențele scafandrului.

Or acum, *Dalakurir*-ul dedicase un întreg articol secretului scafandrului, pe care-l dezvăluise câtorva zeci de mii de cititori. Autorul articolului, însă, nu prea dăduse crezare relatării ciudate a lui Hall despre crucea Ankh găsită în mină. Părea mai degrabă o găselniță a cuiva care voia să pară interesant: o scorneală tardivă.

Scafandrul îl sunase pe Don de dimineață acasă şi

avusese un ton cam deprimat. *Chiar* nu-şi imaginase că aşa vor evolua lucrurile şi, indiferent de ce afirmase jurnalistul respectiv, tot ce spusese el despre crucea Ankh era adevărat.

În afară de aceasta, mai găsise şi altceva în mină. Un document greu de descifrat, pe care Don i l-ar putea eventual explica. Deci, voia să-l întrebe încă o dată, când avea de gând cercetătorul din Lund să-i facă o vizită? Don îi dăduse un răspuns în doi peri şi închisese.

Mai târziu însă, un brusc imbold de a întreprinde ceva îl determinase să pornească la drum către Falun, chiar şi numai pentru a pune o dată pentru totdeauna capăt sâcâitoarelor invitații ale scafandrului.

Atârnase, ca de obicei, un bilețel de uşa biroului său din incinta Universității din Lund, prin intermediul căruia transmitea cu un scris ilizibil tuturor studenților agasanți că „plecase pe neaşteptate". Şi undeva jos – pentru eventualitatea că ar fi reuşit careva, în pofida tuturor aşteptărilor, să-i descifreze mâzgălelile – notase numărul unui telefon mobil pe care nu-l mai folosea demult. Apoi se aşezase la volanul vechiului său Renault 5, parcat în fața Institutului de Istorie, şi pornise, ca printr-o minune şi cu poticneli, motorul.

Don îşi desprinse privirea de articolul *Dalakurir*-ului şi îşi aşeză alene cana de cafea pe masă. Apoi privi din nou afară, prin geamul mânjit, în speranța că s-ar mai putea pierde o dată în priveliştea lacului Vättern şi a insulei Visingsö. Însă crucea Ankh pusese stăpânire pe gândurile lui Don şi declanşase mecanismul memoriei sale.

Ankh, crucea cu mâner, *crux ansata,* crucea primordială, simbolul planetei Venus. O hieroglifă care reprezenta forța vitală, apa şi aerul, nemurirea şi universul. Dar toate acestea nu erau decât teorii, nici măcar egiptologii nu ştiau cu precizie ce simboliza de fapt crucea Ankh.

Conform uneia dintre teorii, crucea reprezenta un uter,

conform alteia, avea forma inițială a statului Egipt, mânerul reprezentând Nilul, iar toarta, delta acestuia. Cineva cu mai mult simț practic afirmase că nu înfățişează nici mai mult, nici mai puțin decât o sandală.

Dacă era să dai crezare Ordinului Rozacrucian, atunci crucea era cheia cu care iluminații ar fi putut deschide poarta către centrul Pământului. Dar cine dădea crezare rozacrucienilor? Răspunsul era, din păcate: surprinzător de mulți studenți, care asistau la seminariile de mitologie comparată ale lui Don.

Şi nu numai enigmele rozacrucienilor îi atrăgeau. De ce nu şi Atlantida, şi farfuriile zburătoare de la Roswell? De ce nu şi teoriile scoase din context despre cele zece sfere care alcătuiesc arborele vieții în Cabala? Ori un seminar de o zi despre civilizațiile apuse din Lemuria şi Agartha, dacă tot vorbim despre astfel de lucruri?

După ce plecase din Karlskrona, după evenimentele din fața blocului din Galgamarken, locuise o vreme la sora lui. Ea îl sfătuise să se ocupe de cu totul altceva şi ulterior, Don înțelesese că institutul prăfuit din Lund fusese într-adevăr salvarea lui.

Bube îşi umpluse bufetul cu simboluri naziste, ca un copil care nu se putea abține să-şi zgândărească o rană. Iar lui Don, studiul i-a oferit ocazia de a-şi redeschide mereu rana, pentru a găsi o cale de scăpare din întunericul casei din anii 1950. În munca lui de cercetare se hotărâse să îşi aprofundeze cunoştințele despre acele simboluri care îl înfricoşau cel mai mult.

În prima parte a disertației sale se ocupase de organizația lui Heinrich Himmler, „Ahnenerbe" („Moştenirea străbunilor"). O asociație de cercetare, înființată de către ideologul-şef al exterminării, pentru a redescoperi sau, mai bine spus, a retrezi la viață moştenirea mitologică a germanilor.

Don mersese pe urmele fiecărui tentacul, fiecărui punct de vedere anormal: de la folosirea unor rune inventate

până la tezele tâmpite despre lancea destinului, de la teoriile despre patria ariană pierdută până la *ultima Thule* şi svastica. De la simbolul soarelui până la cultul mitraic, asociat în mod eronat de către romanticii germani cu poporul arian şi astfel, tot în mod eronat, cu germanicii.

Cu fiecare mit demontat, sentimentele lui Don pierduseră într-adevăr, cel puțin în oarecare măsură, din intensitate. Căci cum te-ar fi putut înspăimânta nişte lucruri de-a dreptul ridicole? Când era un fapt dovedit că nici măcar Hitler nu dăduse crezare teoriilor asociației Ahnenerbe. Don ştia încă pe de rost, cuvânt cu cuvânt, ce spusese Hitler:

De ce atragem atenția unei lumi întregi asupra faptului că nu *avem* un trecut? Parcă n-ar fi suficient că romanii ridicau construcții mărețe pe vremea când strămoşii noştri încă mai locuiau în bordeie de lut, acum începe şi Himmler să dezgroape aceste bordeie şi să se extazieze de fiecare ciob şi topor de piatră pe care îl găseşte. Astfel nu demonstrăm altceva decât că noi zvârleam topoare de piatră şi ne strângeam în jurul focurilor, când grecii şi romanii se aflau deja pe cea mai înaltă treaptă de civilizație. Am avea, de fapt, toate motivele să păstrăm tăcerea asupra unui astfel de trecut. În schimb, Himmler face mare zarvă. Cu cât dispreț trebuie să râdă romanii din ziua de astăzi despre astfel de descoperiri.

Mai departe, în cadrul cercetărilor sale, Don analizase miturile legate de runa victoriei, de simbolul Wolfsangel (runa lupului), de Roata Soarelui, de inelul cu cap de mort al SS, de societatea Thule şi Karl Maria Wiligut, precum şi de Soarele Negru de pe farfuria de cristal descoperită cu multă vreme în urmă într-un bufet. În cele din urmă reuşise să demonstreze că fiecare simbol nazist era fie inventat, fie incorect folosit: un spectacol creat pentru mase, ca temelie a presupuselor legături de sânge cu trecutul, ca justificare a exterminării tuturor acelora

care erau diferiți.

După încheierea disertației, cu ajutorul căreia alungase din corpul său o parte din spaima care îl stăpânise, Don își extinsese domeniul de cercetare de la național-socialism la cercetarea critică a simbolurilor și miturilor în general. Însă, din nefericire, studiile sale fuseseră greșit înțelese.

Inițial, faptul că la Institutul de Istorie se țineau cursuri speculative despre legende străvechi nu atrăsese decât atenția câtorva persoane. Însă după ce acest fapt devenise larg cunoscut, la prelegerile lui Don începuseră să dea buluc cei mai zeloși dintre învățăceii New Age din întreaga țară. Pentru ei, acesta era locul în care li se oferea asistență pentru a-și aprofunda cunoștințele despre științe oculte străvechi. Iar Don prefera să nici nu se gândească la ce ar fi putut scorni aceste ființe care miroseau a bețișoare parfumate despre o cruce dintr-o mină, care reprezenta, chipurile, cheia lumii subpământene.

Don clipi și scutură din cap. Apoi se ridică de pe scaun și își îndreptă din nou privirea către minunata priveliște.

Shaynkayt, frumusețe.

Frumusețea însemna simplitate. Care era, prin urmare, explicația simplă a crucii Ankh găsite în mină? La mijloc era probabil ceva mult mai banal decât presupunea scafandrul.

Don deschise ușa de sticlă a restaurantului și coborî în parcare pe rampa pentru persoanele cu dizabilități. Norii albicioși plecaseră mai departe, către nord, iar deasupra lui cerul era acum senin și luminos.

Se opri în dreptul Renaultului și mai trase o dată în piept aerul curat. Cât mai avea de condus până la Falun? Vreo cinci ore?

Don deschise portiera și își luă de pe scaun geanta neagră. Scotoci o vreme înăuntru, până când găsi cutia potrivită, extrase din ea o folie cu tablete și scoase cinci

capsule maro-deschis a câte patruzeci de miligrame, adică două sute de miligrame de ritalin, pe care le sfărâmă între dinți, pentru a-şi face efectul mai rapid.

Cam în dreptul localității Gränna avea să simtă acea senzație gâdilitoare de vioiciune. La Mjölby va înghiți probabil o nouă doză, înainte de a coti în direcția Motala şi Örebro. Apoi va conduce mai departe pe drumul 50 până în apropierea Falunului. Conform indicațiilor primite, va trebui să se uite după un indicator către Svartbäck. Acolo o va lua la dreapta, apoi iar la dreapta pe un drum pietruit până la o şură părăsită, iar după şase sute de metri va coti la stânga.

În final, aşa îi explicase scafandrul, nu va mai trebui să găsească altceva decât un gard de lemn şi o verandă.

9. „La Rivista Italiana dei Misteri e dell'Occulto"

O pală de vânt făcu să vibreze geamul din dormitor. Câțiva stropi de ploaie se loviră de sticlă, apoi urmă un bubuit înfundat.

Erik Hall stătea în pat cu pătura trasă peste genunchi. Alături, pe noptieră, se aflau o sticlă de gin şi un pahar pe jumătate gol. Arcurile lăsate ale patului făceau ca salteaua să se îndoaie ca un hamac sub greutatea corpului său. Norii de furtună întunecară cerul, înghițind treptat lumina zilei.

Curva asta de fotografă nu-şi putuse ține gura; tot ce îi mărturisise el putea fi citit acum în articolul *Dalakurir*-ului, deformat şi scos din context. Crucea Ankh, cuvintele lui despre cheia lumii subpământene, iar deasupra textului: o fotografie a lui, a unui om pe care nimeni nu mai avea să-l ia vreodată în serios. Să afirme după o săptămână că găsise în mină o cruce egipteană... Îl pusese într-o situație de tot rahatul.

Erik îşi clăti gura cu o duşcă de alcool.

De tot rahatul... oare şi Dykedivers gândiseră la fel, când le trimisese pozele cu crucea? Trecuse ceva timp, le scrisese cu mult înainte de apariția articolului, şi tot nu primise niciun răspuns. Niciun cuvințel.

Un fulger lumină cerul, urmă o scurtă pauză, apoi se dezlănțui furtuna şi ploaia începu să răpăie.

Îşi lăsă capul pe spate, îl sprijini de perete şi închise ochii. Când îi deschise iarăşi, zăgazurile cerului se deschiseseră, iar în fața ferestrei sale se prăvăleau şiroaie negre de apă.

De tot rahatul...

De îndată ce închidea ochii, se afla iarăşi acolo jos, în grotă, şi auzea scrâşnetul care reverberase sub tavanul

arcuit, atunci când tăiase degetele pentru a desprinde crucea, după care se răsturnase pe spate şi căzuse în apa rece din bazin.

Cu un şuier, trase aer printre dinţii încleştaţi, pentru a ieşi iar la suprafaţă din adâncurile muntelui.

Mai trase o dată aer în piept şi reuşi să-şi mute picioarele peste marginea patului. Îşi aşeză tălpile goale pe covorul din cârpe şi încercă să-şi găsească echilibrul, înainte de a îndrăzni să se ridice în picioare.

Tunetul înghiţi scârţâitul uşii de la dormitor, când o deschise Erik.

Se opri în mijlocul încăperii, fără să ştie de ce. Încercă să nu-şi îndrepte privirea către colţul în care se afla geanta de scafandru cu crucea învelită în prosopul roşu.

Dar nu se putu abţine.

Când scoase din geantă prosopul, se miră din nou cât de uşor era. Îşi trecu vârfurile degetelor peste ţesătura de frotir, până când atinse mânerul crucii. Apoi stătu câteva clipe nemişcat, cu privirea aţintită asupra şirului de ferestre întunecate.

Departe, la capătul povârnişului pe care creşteau pini, în spatele valurilor de ploaie, se afla micul lac. Dacă ar ieşi pur şi simplu afară în ploaie, ar coborî cărarea cufundată în beznă şi ar face crucea să dispară în adâncul apei… Oare atunci ar fi toţi mulţumiţi – cititorii ziarului, curva de fotografă şi Dykedivers? Ei, şi dacă tot ar fi ajuns până acolo, s-ar fi putut arunca şi el în apă. Fiindcă un lucru era sigur: nimeni nu avea să-l caute.

Prosopul alunecă însă puţin la o parte şi dădu la iveală obiectul de metal alb, perfect, pe care nimeni nu l-ar fi putut arunca de bunăvoie într-un lac. Ploaia continua să ropotească în geamuri, în timp ce Erik mângâia crucea. Era atât de rece, de parcă ar fi ţinut-o la frigider. Răceala îi pătrunse prin vârfurile degetelor, trecu prin încheietura mâinii şi îi urcă în braţ, făcându-l să-şi dorească să se afle undeva la lumină.

Se îndreptă către uşa scundă care dădea în coridor, îşi trase capul între umeri pentru a nu se lovi de tocul acesteia şi porni orbecăind spre bucătărie.

Deşi era abia după-amiaza târziu, ar fi putut fi la fel de bine miezul nopții. Lampa de porțelan atârnată jos nu lumina decât o mică parte a mesei din bucătărie. Erik se aşeză pe canapeaua extensibilă, cu spatele la geam, şi aşeză crucea cu grijă în centrul conului palid de lumină. Avea o lungime de aproximativ treizeci de centimetri şi, din câte îşi dădea el seama, era făcută dintr-o bucată, însă suprafața metalică nu era netedă. Avea un fel de ornamente complicate. Nişte protuberanțe milimetrice, prea mărunte pentru a putea fi desluşite cu ochiul liber pe fundalul alb. Erik încercase să le studieze cu ajutorul unei lupe şi al unei lanterne puternice, dar în zadar. În final renunțase şi, pentru a nu mai fi ispitit să se uite la ea, învelise crucea misterioasă în prosop, în aşteptarea lui Don Titelman. Numai să vină o dată şi dobitocul ăla...

Aruncă o privire către carnetul cu spirală, aflat lângă telefon, pe care îşi notase cu un creion numărul de telefon al cercetătorului. Să-l mai sune o dată... să mai... apropo... *un creion*?

Erik se împinse pe canapea către telefon şi apucă creionul şi carnetul. Reveni la locul lui şi rupse întâi din carnet foaia cu numărul de telefon al lui Titelman, pentru a-l pune undeva bine, deşi între timp îl învățase pe de rost. Apoi rupse încă o foaie şi o înveli distrat în jurul mânerului crucii.

După ce îl înveli bine în hârtia subțire, luă creionul şi începu să frece cu vârful bont al acestuia suprafața acoperită de ornamente.

Un fulger îi scăpără chiar în ceafă şi făcu să tresară mâna care ținea creionul. Erik se răsuci fără să vrea spre geam.

Prin şiroaiele de apă abia dacă se mai zărea gardul de lemn. Începu să numere, o sută unu, o sută doi... iar la o

sută trei se auzi un trăsnet atât de puternic, de parcă ar fi lovit careva între ele două capace uriaşe de oală. Din câte îşi dădea el seama, furtuna avea să treacă exact peste casa lui.

Când îşi îndreptă din nou privirea către hârtia în care învelise strâns mânerul crucii, constată că mâna lui continuase, după toate aparențele, să mişte singură creionul. O serie de semne alambicate apăruseră în stratul subțire de grafit:

अग्नमीळे पुरोहर्तिं यज्ञस्य देयं
रत्वीजम होतारं रत्नधातमम
अग्नि: पूर्येभरि्र्षभिरीड्यो

Erik Hall simți cum i se usucă gura şi observă cum creionul se mişca tot mai repede, condus parcă de o mână străină. După ce umplu prima foaie, mâna rupse împotriva voinței lui, automat, o altă foaie din carnet, înfăşură în ea o altă parte din mânerul crucii, iar creionul îşi reluă mişcările.

Nu putea fi oprit:

पूर्येभरि्र्षभिरीड्यो नूतनैरुत स देवानेह यक्षर्ति

Ornamentele acopereau toată suprafața crucii, mânerul, bucata perpendiculară pe acesta, toarta, şi, în curând, Erik Hall avea în fața lui, răspândite pe masă, o mulțime de hârtii acoperite de semne alambicate.

Erik scutură din cap, pentru a alunga senzația de amorțeală. Oare el nu era decât un simplu… *spectator*?

Două fulgere se succedară la un interval scurt şi, cât răsunară tunetele, Erik reuşi să pună capăt acelui proces – *să lase din mână creionul* – şi să îşi mişte din nou, treptat, mâinile în direcția stabilită de el însuşi. În clipa

aceea nu-şi dorea nimic mai mult decât să adune grămadă, în mijlocul mesei, toate foile pe care aşternuse semnele acelea de nedesluşit. În lumina slabă a lămpii nu prea vedea însă ce făcea. Tot ce ştia cu siguranță era că toate lucrurile acelea trebuiau să dispară numaidecât.

În lumina următorului fulger mototoli hârtiile şi se duse cu ele către sobă. Se lăsă pe vine, deschise uşița şi le aruncă înăuntru.

În sfârşit răbufni şi tunetul.

Aşteptă până se stinse bubuitul şi aprinse un chibrit. Vârî chibritul aprins în sobă şi îi dădu drumul. Întâi nu se întâmplă nimic, dar apoi se auziră nişte trosnete şi hârtiile luară foc.

Erik se aşeză pe jos, îşi cuprinse genunchii cu brațele şi văzu în gând cum se scufunda afurisita de cruce în lac; nu era doar o viziune nerealistă, nu, trebuia să facă acest lucru negreşit, nu mai voia să pună niciodată mâna pe ea. Poate de vină era alcoolul, dar acolo în spate, la masă…

O durere bruscă îi smuci capul într-o parte. *Ce naiba era…*

Îşi duse mâna la ceafă.

Era ceva acolo ce… îi provocase o *durere arzătoare,* un fel de şoc electric, care îi străpunsese capul ca un proiectil dinspre vertebrele cervicale până în frunte. Erik se răsuci spre masă şi se uită pe fereastră: *Era careva acolo?*

Nu recunoscu însă vag decât propria lui siluetă; potopul transformase geamul într-o oglindă tulbure. Încă un fulger, iar furtuna se afla acum chiar deasupra lui.

Erik făcu câțiva paşi grăbiți, pentru a se adăposti lângă peretele unde se aflau canapeaua şi fereastra. Ajuns acolo, se sili să inspire adânc, după care dădu cu băgare de seamă perdeaua puțin la o parte şi aruncă o privire afară.

Era careva acolo?

Prin perdeaua grea de ploaie nu putu distinge în primul moment nici măcar grădina, însă treptat ochii lui se obişnuiră cu întunericul şi recunoscură contururile verandei. Erik îşi coborî privirea de-a lungul streşinii către gazonul îmbibat de apă şi o mută apoi spre dreapta, până acolo unde ceața verzuie devenea cenuşie. Urmele greblei pe pietriş, aproape complet şterse, poteca plină de bălți, apoi rândurile de agrişi şi alți arbuşti, pe urmă primul stâlp al porții şi acolo era... *o mână?*

O umbră neagră se contura în spatele porții.

Perdeaua se mişcă uşor, iar Erik se lipi de perete. *Doar nu putea fi...*

În clipa aceea avu senzația că cineva dăduse sonorul mai încet, tunetele straşnice se transformară în bubuieli înfundate, din ropotele ploii nu mai rămase decât un picurat monoton.

...Titelman?

Urmă o tăcere lungă, în aşteptarea următorului tunet – dar, în locul acestuia, începu să se lumineze.

Dinspre fereastră începu să se contureze pe pardoseala bucătăriei un dreptunghi de lumină. Erik se dezlipi de perete fără să scoată un sunet. Degetele lui îşi lăsaseră urmele pe perete, două evantaie, zece amprente umede.

Când îndrăzni să se apropie iarăşi de fereastră, norii de furtună se îndepărtaseră deja. Prin ceață se întrezărea soarele, iar ploaia torențială se transformase acum într-un văl subțire de apă. Şi acolo, în dreptul porții, în ploaia măruntă stătea... *o femeie?*

Purta o pelerină de ploaie dintr-un material sintetic transparent, sub gluga căreia Erik distinse un chip întors pe jumătate. Printre uluci urmări cu privirea trupul ei zvelt de sus până jos, la cizmele lungi.

Până când îşi ridică el din nou privirea către fața femeii, aceasta îşi întorsese capul. Acum se uita la el şi, deşi era imposibil să-l vadă în spatele perdelei, privirile lor se întâlniră. Era foarte tânără şi Erik avu senzația că avea de gând să stea acolo şi să aştepte până când s-ar fi

săturat el s-o privească.

— *Signor Hall?*

Cuvintele fură rostite exact în clipa în care Erik se încumetă să deschidă uşa verandei. Îşi vârî picioarele într-o pereche de saboți din lemn şi coborî câteva trepte. Privi printre ultimii stropi de ploaie în direcția femeii.

Aceasta îi făcu un semn cu mâna.

— *Mi scusi, può uscire un attimo*?{3}

Glasul ei părea firav. Şi totuşi, Erik distinse atât de clar cuvintele rostite în capătul opus al grădinii, de parcă femeia s-ar fi aflat chiar lângă el şi i le-ar fi şoptit la ureche.

Erik plesni din limbă, pentru a-şi pune în mişcare muşchii gurii, dar nu reuşi să scoată niciun cuvânt şi nici nu ştiu ce să spună. Nici măcar nu înțelegea în ce limbă vorbea femeia.

Aceasta şopti din nou:

— *Signor Hall?*

Erik îşi atinse punctul dureros de la ceafă şi avu senzația desluşită că cel mai bine ar fi fost să se întoarcă din drum, să trântească uşa în urma lui şi să o încuie cu cheia. Dar constată că trupul lui începuse deja să se deplaseze printre bălțile de pe poteca pietruită.

Femeia continua să-i facă semne cu mâna şi să-i zâmbească. Afară în curte, în ploaia măruntă străpunsă de razele soarelui, imaginile crucii şi ale semnelor alambicate de pe foile rupte din carnet începură să pălească. Erik constată surprins că îi răspunse femeii cu un zâmbet şi că propria lui mână se ridică în semn de salut. Îi trecu prin minte că era o fetişcană… o fată de nici măcar douăzeci de ani. O adolescentă, care stătea la poarta lui. Acum nu mai erau decât câțiva paşi.

— *Scusi per l'intrusione, signor Hall.*

Femeia îi întinse o mână, era destul de scundă, şi când se salutară, Erik zări un colț al bluzei ei roz-pal ivindu-se de sub mâneca hainei. Acum chiar că nu mai putea să

tacă:

— *Speak english?*

Femeia îşi dădu gluga jos de pe cap şi îl privi cu ochii ei verzi, puternic fardaţi.

— *Oh yes, of course…* răspunse ea cu un zâmbet îmbietor.

Avea părul tuns scurt, aproape periuţă. Privirea lui Erik alunecă spre gâtul ei, îi urmări venele delicate şi aproape avu impresia că distinge pulsul ei slab. Glasul femeii îl făcu să-şi ridice iar privirea:

— *I am terribly sorry for the intrusion, signor Hall. Well… my name is Elena Duomi…*

— Elena…?

— *Elena Duomi. I work for the Italian magazine* „La Rivista Italiana dei Misteri e dell'Occulto".

Mâna lui Erik încremeni în clipa aceea, când tocmai dădea să deschidă zăvorul care prindea laolaltă cele două canaturi ale porţii. După povestea cu fotografa aceea chiar nu mai avea chef de alţi jurnalişti.

— *Yes, well, I really…* începu el, dar femeia îl întrerupse în engleza ei stricată:

— Am bătut atâta cale până aici şi aş dori să vă întreb… îmi permiteţi să intru pentru un scurt interviu? Şi aş putea atârna undeva chestia asta la uscat?

Îşi scutură pelerina plină de apă şi îi adresă iarăşi un zâmbet. O gură lată, buze moi, fără ruj, dar oricum.

— *Well, signor Hall…* se poate, nu-i aşa?

Erik îşi privi mâna, care continua să ţină zăvorul.

— Dar de unde ştiţi, de fapt, unde locuiesc eu? o întrebă.

— A, m-a ajutat poliţia. Am scris deja în numărul trecut despre *l'uomo sotto sale,* dar interesul cititorilor noştri este atât de mare…

Elena făcu un pas către el.

— Noi aşa îl numim, *l'uomo sotto sale,* bărbatul îmbălsămat, bărbatul minunat de bine conservat, pe care l-aţi găsit dumneavoastră acolo jos, în mină. Cum vă

spuneam, cunosc deja versiunea poliției şi…

Femeia îl privi pieziş, de jos, prinse cu un gest blând mâna lui Erik şi îl ajută să împingă zăvorul. Erik deschise şovăind poarta.

— Am fost deja acolo, să văd galeria în care s-a întâmplat toată povestea, continuă femeia, în timp ce înainta cu paşi mlădioşi pe potecă. Ştiu că am venit cam pe nepusă masă, dar o întâlnire cu dumneavoastră, signor Hall, şi povestea scufundării dumneavoastră… i-ar interesa foarte mult pe cititorii noştri. Dacă ați vedea numai teancul de scrisori primite de la cititori!

Erik îşi duse din nou mâna la punctul dureros de la ceafă şi încercă să-şi adune gândurile în legătură cu fetişcana aceea. Îşi alungă în cele din urmă rânjind îndoielile şi îi făcu un semn din cap să-l urmeze în casă.

În timp ce Elena Duomi îşi descălța cizmele, Erik o luă înaintea ei spre bucătărie. Ajuns acolo, luă crucea de pe masă, pentru a nu se mai face încă o dată de râs.

O învârti între degete şi îşi plimbă privirea în jur. Se opri asupra unui teanc de ziare aflat lângă sobă. Făcu câțiva paşi, se lăsă pe vine şi vârî crucea printre ziare; îi împinse mânerul înăuntru, astfel încât nu se mai vedea nimic. Tocmai se ridica în picioare, când auzi paşii fetei.

Luară loc la masă. Elena îşi deschise geanta şi scoase la iveală un mic reportofon, pe care-l aşeză pe masă, între ei. Apoi apăsă tasta *rec.*

— În exclusivitate pentru „La Rivista”… săptămânalul italian de mistică şi ocultism: un interviu cu scafandrul suedez Erik Hall.

Când jurnalista italiană începu să-i adreseze toate acele întrebări pe care le auzise deja de-atâtea ori, Erik îi răspunse mecanic, astfel încât avu răgazul să-i studieze chipul îndeaproape.

Poate nu mai era chiar atât de tânără. Avea un aer melancolic, iar privirea ei era uneori nesigură şi umbla de

colo-colo pe pereții bucătăriei, de parcă ar fi căutat ceva.

Curând însă, Erik nu mai avu timp să cerceteze chipul Elenei, fiindcă jurnaliştii italieni erau, după toate aparențele, meticuloşi. În pofida englezei ei stricate, Elena îl făcu să străbată în gând, în repetate rânduri, galeriile de mină şi să dea glas unor observații de care poliției nici că-i păsase.

Cel mai mult o interesa pe italiancă grota în care găsise Erik cadavrul bărbatului conservat în sulfat de cupru. Îl descusu în legătură cu însemnările făcute cu cretă, deşi părea să ştie deja că versurile despre Niflheim şi Náströndu proveneau din *Edda* islandezului Snorri Sturluson. Şi nu numai atât. Din întrebările ei, Erik îşi dădu curând seama că teoriile nordice vechi despre iad îi erau italiencei mai familiare decât lui însuşi, deşi aflase şi el câte ceva, înainte de a se alege praful de ipoteza crimei rituale.

Când Elena se întrerupse în sfârşit şi Erik apucă să arunce o privire afară, constată că se înserase deja. Începu să se întrebe cam cât timp va reuşi să o rețină la el.

— Dar acum am să vă ofer neapărat ceva de băut.

Elena dăduse să-l întrebe ceva, dar Erik îi tăiase vorba. Îl refuză cu un gest din mână, însă Erik se ridicase deja de la masă.

Începu să scotocească prin bufete şi privirea îi căzu pe nişte lumânări în sfeşnice coclite. Le aşeză pe masă, luă nişte chibrituri şi aprinse lumânările. Se întoarse la bufet şi dădu în sfârşit peste cele trei sticle de vin Pata Negra rămase de la mama lui. Erik prefera tăriile, atunci când voia să o facă lată, dar în ziua aceea se simțea dispus să facă o excepție.

Destupă o sticlă, umplu ochi două pahare şi îi întinse unul dintre ele Elenei printre lumânările aprinse. O clipă se temu că avea să-l refuze, dar Elena acceptă paharul.

— *Grazie.*

Italianca luă o înghițitură bună şi închise ochii fardați

cu negru.

Când îşi înălţă privirea către Erik, discuţia lor căpătă un alt ton.

Începură să stea de vorbă despre ce căutase în mină bărbatul conservat în sulfat de cupru. Care era părerea lui signor Hall referitor la această chestiune? Ce gândea el despre datarea dispariţiei bărbatului şi despre ziarele găsite în mină? La răspunsurile lui Erik, Elena dădea din cap gânditoare, ba chiar supusă, şi nu schiţă nicio mină atunci când scafandrul trecu în cele din urmă la whisky.

Oricât de strident s-ar farda, nu e decât o fetişcană, gândea Erik. O italiancă micuţă şi atrăgătoare, care ajunsese, dintr-un motiv sau altul, în bucătăria lui.

Acum, când se lăsa noaptea, căldura începea să devină înăbuşitoare. O căldură fizică şi lipicioasă, care, în combinaţie cu alcoolul, făcea să apară broboane de sudoare pe fruntea lui. Erik tocmai îşi ştersese cu mâneca picăturile sărate, când italianca scoase din geantă un articol tăiat dintr-un ziar: era articolul din suplimentul de weekend al *Dalakurir*-ului.

— Ce scrie aici despre cruce… e adevărat? întrebă ea şi arătă către ultimul paragraf.

Erik o privi atât de năuc, încât Elena începu să râdă:

— Mi-a tradus unul dintre poliţişti şi, după părerea lui, e vorba despre ceva… inventat de dumneavoastră. Aşa este?

Erik simţi cum i se strâmbă gura.

— Dar eu vă cred oricum! susţinu cu tărie italianca. În afară de aceasta, am stat deja de vorbă cu redactorul nostru, care mi-a spus că treaba asta cu crucea face întreaga poveste şi mai palpitantă. Ba chiar a insistat să-i aduc măcar o fotografie cu crucea.

Erik abia dacă mai asculta cuvintele italiencei, fiindcă gândurile lui reveniseră la curva de fotografă. Italianca mai făcu o încercare:

— Doar o fotografie şi după aceea am să plec. Fără fotografie n-am cum să plec de la dumneavoastră.

Fără fotografie n-am cum să plec de la dumneavoastră. Erik se uită cu coada ochiului la teancul de ziare.

— Da, cred că ar da bine, o aprobă el pe italiancă.

— Ar fi foarte drăguț din partea dumneavoastră.

Erik se sculă de pe scaun clătinându-se uşor. Se ținu de spetează şi simți cum i se prelinge transpirația pe spate până la fese.

Italianca închise reportofonul şi îl vârî în geantă. Apoi veni lângă el.

— Aş putea să vă ajut, îi şopti lui Erik, numai să-mi spuneți unde e crucea.

Erik simți suflarea italiencei la ureche şi nu pricepu imediat de ce era brusc atât de interesată de cruce. Dar un lucru era clar: după ce îi va arăta crucea, femeia îşi va lua tălpăşița şi-l va lăsa singur.

— Bine, fie... dar întâi vreau să-mi faceți o favoare, spuse el.

Se uită la ea şi constată că femeia dădea din cap aprobator. Ba chiar zâmbea.

— Să ieşiți doar o clipă cu mine afară, la aer...

Erik nu aşteptă răspunsul femeii, ci continuă cu limba tot mai împleticită:

— Dacă ieşiți cu mine afară, am să vă arăt ceva. Şi după aceea puteți să faceți câte poze doriți dumneavoastră cu crucea.

Erik auzi vocea Elenei şi se văzu nevoit să mai întrebe o dată, înainte de a pricepe că îi răspunsese într-adevăr da.

Părea atât de fragilă, cum stătea acolo pe potecă, în fața treptelor de la verandă, şi îl aştepta. Când ajunse în dreptul ei, Erik încercă să-i cuprindă umerii cu brațul, însă Elena se trase într-o parte. Apoi se auzi bălmăjind ceva despre casă şi despre mama lui şi rămase surprins când fetişcana râse şi se prefăcu că îl înțelesese.

Erik arătă către gardul care făcea un ocol în jurul casei, până în spate, şi când o văzu pe italiancă mergând

în fața lui, simți o dorință de nestăvilit de a-i apuca șoldurile care se legănau lin în sus și-n jos.

În spatele casei se afla un șopron, din care Erik luă câteva prosoape, cu care reveni în lumina lunii. Apoi îi făcu semn italiencei să-l urmeze până la o deschizătură în gard, de unde cobora o potecă până la păduricea de pini.

Când ajunseră la lizieră, Elena se opri și își înălță privirea către lună.

— *Quanto è bella.*

O clipă păru să ezite, dar când Erik o împinse ușor din spate, își continuă ascultătoare drumul în întuneric.

În timp ce mergeau unul lângă celălalt pe poteca îngustă din păduricе, Elena începu să-i adreseze cu glasul ei cristalin diverse întrebări în legătură cu crucea: cum arăta și dacă Erik o cercetase mai îndeaproape. Apoi îl întrebă de mai multe ori dacă mai găsise și altceva în mină, despre care nu spusese nimic poliției.

Chiar să fi vrut, Erik nu se mai văzu în stare să-i răspundă, fiindcă i se pusese un nod în gât, așa cum i se întâmpla de fiecare dată când era atât de aproape. Bâjbâi în beznă după mâna italiencei și simți atingerea degetelor ei. Ea grăbi însă pasul și curând se deschise în fața lor o poiană, care se continua până la fâșia de nisip de la malul lacului.

Nuferi albi acopereau suprafața mătăsoasă a apei până la capătul pontonului în formă de T. În mod normal nu mai înfloreau în septembrie, însă anul acesta mai aveau câteva flori, ale căror tulpini alunecoase se pierdeau undeva în nămolul de pe fundul lacului.

Erik așeză un picior gol pe scândurile ude ale pontonului și observă abia după câțiva pași că italianca nu avea de gând să-l urmeze. Se îndreptă singur către scara de metal care cobora în apa întunecată. Ajuns acolo, se întoarse. O zări pe Elena stând la mal cu brațele încrucișate, în vreme ce el însuși începu să se dezbrace.

Dar nu putea recunoaşte expresia chipului ei.

— *So... you want to see the cross, Elena*? strigă către ea. *If you really want to see it, you have to come and swim with me.*{4}

Erik se răsuci gol cu fața către apă. Zăbovi o vreme aşa, pentru a-i da fetei răgazul să-l admire în voie.

— *Signor Hall...*

Şoapta păru să vină de aproape. Însă trupul lui se pusese deja în mişcare, iar apele îl luară în primire.

Erik nu ştia cât de adânc se va scufunda, însă, din cauza alcoolului, îşi simțea corpul greu ca o armură din plumb. Brațele lui se întinseră instinctiv pentru o primă mişcare de înot, apoi urmă o a doua şi, în cele din urmă, străpunseră suprafața apei. Erik se răsuci pe spate şi se lăsă să plutească în voie, cu ochii deschişi.

După ce clipi de câteva ori, se încredință că cea care stătea pe ponton în pielea goală, cu o faşă neagră în jurul brațului, era într-adevăr italianca. Elena se întinse şi îşi îndepărtă brațele, descoperindu-şi talia subțire şi triunghiul dintre picioare. Se aruncă în apă de pe marginea pontonului şi înotă craul pe lângă Erik până în mijlocul lacului.

Abia când înghiți apă, îşi dădu Erik seama că rămăsese cu gura căscată. Încercă să o ajungă pe Elena din urmă, pentru a-i putea atinge corpul, dar se văzu nevoit să renunțe curând şi pe urmă totul păru să se deruleze cu încetinitorul.

Italianca înota pe spate la oarecare distanță de el şi, în cele din urmă, ajunseră să plutească amândoi lin pe suprafața lacului. Nu scoteau un cuvânt. Şi nici nu păreau să se grăbească. Stăteau doar întinşi, alunecând pe apă în lumina unei luni îndepărtate, căreia nu-i mai lipsea decât o singură liniuță pentru a fi plină. Sânii Elenei pluteau alene pe apă, iar privirile lui Erik nu păreau să o deranjeze pe italiancă.

Însă, după un timp, lucrurile se precipitară. Elena urcă

prima pe ponton. Luă un prosop şi se acoperi cu el, apoi traversă fâşia de nisip către poiana din fața lizierei.

Erik se grăbi să o ajungă din urmă. Se zbătu să ajungă prin apa caldă şi plăcută la ponton şi, după ce urcă trei trepte, mai privi o dată în direcția femeii, pentru a se încredința că se aşezase într-adevăr acolo în iarbă. Lăsă câteva urme ude pe scândurile pontonului şi merse mai departe, până când ajunse lângă italiancă. Se lăsă pe vine şi încercă din nou să-i cuprindă umerii cu brațul. Însă Elena se dădu rapid în spate şi îi spuse cu o notă stridentă în glas:

— Mi-ați promis o cruce.

— *Yes, yes,* bolborosi Erik şi dădu iarăşi să o atingă.

— *So first you will go and get it.*[5]

Ochii ei negri cu gene lungi scânteiară, iar Erik îşi dădu seama, după o nouă tentativă stângace de a o atinge, că n-avea încotro şi trebuia să se ridice.

Cu bustul gol şi un prosop înfăşurat în jurul şoldurilor, se întoarse cu paşi împleticiți în casă. După un timp se ivi iarăşi pe potecă, ținând într-o mână o sticlă de vin destupată. O mişca dintr-o parte într-alta, parcă în semn de salut, dar când veni mai aproape, îşi dădu seama că era un gest inutil: privirea italiencei se ațintise asupra obiectului pe care-l ducea în cealaltă mână – o cruce cu toartă, de culoarea fildeşului.

— *Bentornata*[6], murmură Elena.

Erik dădu drumul crucii Ankh în mâinile ei întinse.

Rămaseră o vreme acolo, aşezați la oarecare distanță unul de celălalt, având la picioare nuferii de pe lac, pontonul şi fâşia de nisip. Sub prosop, italianca era încă goală şi studia crucea, în timp ce Erik bea vin cu înghițituri mari. O dată încercă să-i ducă sticla la gură, dar ea se feri cu un gest repezit, fără să-l privească.

Dură îngrozitor de mult – Erik nu pricepea ce tot făcea italianca. Răsucea întruna în mână mânerul crucii, de parcă ar fi încercat să citească semnele acelea

alambicate. Ba de câteva ori avu chiar impresia că murmură ceva, dar când se uită la gura ei, văzu că era închisă.

— *It's my cross, you know. I found it.*[7] spuse Erik cu glas scăzut.

Elena se întoarse spre el, iar Erik ar fi putut să jure că îşi dezvelise dinţii ca un animal de pradă. Italianca nu mai părea acum câtuşi de puţin supusă, dimpotrivă, chipul ei era mut şi distant.

— *You know, I have one other little secret...*[8]

Erik alunecă mai aproape de ea.

— Un alt secret, ceva ce am găsit acolo jos. Despre care nu ştie nimeni nimic.

Elena îşi înălţă privirea.

— Dar asta o să te coste ceva mai mult. *A kiss, it's gonna cost you a kiss to see it.*[9]

Italianca pufni în râs, după care îşi duse mâna la gură.

— *A kiss,* îngăimă Erik. *A ki...*

Cu un gest larg îşi întinse braţul pe după umerii italiencei şi îşi apăsă buzele pe obrazul ei. Însă în clipa aceea îl împunse în stomac un cot ascuţit şi simţi că i se taie respiraţia. Elena se eliberase.

— *Just a little kiss,* mai făcu Erik o încercare.

— *Unde?* o auzi pe italiancă întrebând.

Din glasul ei dispăruse orice urmă de docilitate, acum era aspru şi tăios. Erik mestecă de câteva ori în gol şi simţi în gură un gust acru şi o senzaţie de greaţă. Toate pornirile agresive, pe care şi le înăbuşise până atunci, răbufniră acum fără să mai ţină cont de nimic.

— O să te coste, târfo, nu pricepi?

Se aruncă asupra femeii cu o forţă de care se sperie el însuşi. Îşi lipi buzele de ale ei, o sili să deschidă gura şi îşi vârî limba înăuntru. Însă abia după ce se aşeză pe coşul pieptului femeii şi îi imobiliză braţele cu genunchii, îşi dădu seama cât de brutală era purtarea lui.

— *Pezzo di merda*[10]

Erik îi astupă cu o mână gura şi cu cealaltă smulse

prosopul de pe pieptul ei. Pentru o clipă pierdu controlul asupra unui braţ al femeii şi, deşi reuşi să se ferească în bună măsură de lovitura ei, îi simţi totuşi palma ca o arsură pe obraz. Cum putea să lovească mânuţa aceea cu atâta forţă?

Acum nu se mai putu stăpâni. În nări simţea putoarea din galeria aceea nenorocită, în faţa ochilor i se ivi fotografa cu părul prins în coadă şi căcaturile ei de poze. Erik îi împinse italiencei iarăşi braţele la pământ şi se apropie cu pântecele de gura ei.

Însă exact în clipa în care reuşi să-şi desfăşoare prosopul din jurul şoldurilor, avu senzaţia că îi explodează capul. Auzi un scrâşnet strident, ca de fierăstrău circular, care îi sfârteca fruntea. Se prăbuşi greoi într-o parte şi îşi lipi palmele de urechi, de parcă astfel ar fi putut pune capăt supliciului. Nişte cuie ascuţite i se înfigeau şi îi scormoneau în cap, era ca şi cum…

Când se rostogoli de pe italiancă, durerea se mai potoli, iar Erik începu să caute din nou, clipind din ochi, corpul ei.

Undeva se sparse o sticlă.

Deşi apucase să se ridice în capul oaselor înainte ca femeia să-şi ia avânt, Erik Hall nu observă cum zboară către el sticla spartă.

Şi nici nu mai avea să afle că lovitura italiencei avusese o asemenea forţă, încât muchia tăioasă a sticlei îi spintecase fruntea ca pe o bucată de unt, făcuse o incizie sângeroasă în globul ocular drept şi în creier, după care se înfipsese cu o mişcare elastică în osul nazal şi rămăsese acolo.

Deasupra corpului inert, printre coroanele pinilor, adia un vânticel plăcut. Valurile plescăiau uşor şi pe urmă, tot mai aproape, se auzi altceva: motorul poticnit al unui automobil.

10. Don Titelman

Don tocmai reuşise să-şi parcheze Renaultul în noroiul din fața gardului casei de vacanță a lui Erik Hall, când urletul unei motociclete sfâşie tăcerea nopții. Mai apucă să vadă în oglinda retrovizoare o lumină roşie dispărând în beznă, undeva deasupra asfaltului, în direcție sudică.

Îşi coborî privirea către plasticul crăpat al ambreiajului din propria lui rablă, îşi încleştă degetele în jurul mânerului lipit cu scotch al frânei de mână şi trase de el. Apoi îşi făcu de lucru la sistemul mecanic capricios format din mânere şi butoane şi, din mai multe încercări, reuşi să deschidă portiera.

Motocicleta se îndepărtase între timp, lăsând în urmă un vuiet înfundat, însă Don avusese întotdeauna un auz foarte ascuțit. Şi ceea ce auzise el adineauri fusese un motor boxer mare, cu un centru de greutate coborât. Un motor în patru timpi, cu doi cilindri şi vibrații scăzute, care atinge la 8.000 de turații o viteză maximă de peste 250 de kilometri la oră. Un motor pe care numai nemții l-ar fi putut fabrica. Un motor BMW.

Don îşi scoase picioarele slabe din maşină şi îşi aşeză tălpile bocancilor pe pământ. Îşi întinse picioarele, pentru a le dezmorți şi a da alt curs gândurilor sale – dar procesorul lui intern începuse deja să lucreze.

Bayerische Motoren Werke. Primul producător al unui motor cu reacție funcțional. În 18 iulie 1942 a fost montat într-un avion Messerschmitt ME 262 Schwalbe (Rândunică). În 1944 nemții au efectuat un zbor de probă în Saxonia Inferioară, iar începând din 1945 l-au folosit într-o ultimă încercare disperată de a apăra centrul sistemului lor bolnav: la Stuttgart, Ulm, München, Innsbruck, Salzburg. Ultima lor armă superioară, în afara rachetelor V2. A fost…

Don îşi lovi încheietura mâinii de marginea portierei,

iar durerea care îl săgetă puse capăt litaniei care se declanşase în memoria lui. Coborî apoi din maşină şi trânti în urma lui portiera nefuncţională. Îşi frecă palmele, pentru a scutura urmele de rugină de pe ele, şi îşi îndreptă privirea către gardul de lemn.

Habar n-avea cum ar fi trebuit să-şi imagineze casa scafandrului, dar faptul că era cufundată într-o beznă totală îl surprinse. Doar era abia… Ei nu, era deja ora unsprezece noaptea, iar veranda nu era luminată decât de razele lunii. Şi totuşi, i se păru neobişnuit ca scafandrul să doarmă deja. Săptămâna trecută, Erik Hall îl sunase de mai multe ori în miez de noapte, îl trezise şi îi împuiase capul cu tot felul de teorii încâlcite despre crucea aceea ciudată.

Nu ar strica să bată la uşă. Doar la ţară aşa se proceda, băteai nepoftit la uşa omului, gândi Don.

În drum spre poartă îşi trecu mâna peste ulucile gardului. Cineva se îngrijise cu multă dragoste de casa aceasta, era un lucru evident chiar şi în întuneric. Don deschise zăvorul şi împinse uşor unul din canaturile porţii de lemn, care se deschise scrâşnind pe pietriş.

Acum, când motocicleta dispăruse, nu se mai auzea decât un foşnet slab şi picurul apei care se scurgea din streaşină într-un butoi. În drumul lui spre nord, Don fusese luat prin surprindere de o furtună, care trecuse şi pe aici, după toate aparenţele, cu câteva ore în urmă. Având în vedere că era deja seara târziu, i se păru neobişnuit de cald.

Don porni către casă pe poteca luminată de lună şi îşi văzu imaginea oglindită în geamurile verandei. Urcă treptele şi bătu la uşă, dar nu primi niciun răspuns. Îşi lipi fruntea de geam şi se uită înăuntru.

În întuneric recunoscu o pereche de cizme şi ceva mai departe, în faţa unui ceas vechi cu pendul, două fotolii de răchită şi o pereche de saboţi de lemn uzaţi. Pe un umeraş, scafandrul agăţase un vindiac cu numele mărcii

imprimat cu portocaliu şi un pulover de lână albastru. Lângă uşa interioară, care părea să dea într-un coridor, era atârnat un afiş cu diverse flori specifice regiunilor Suediei, iar în dreptul florii de nu-mă-uita din Dalsland stătea un suport pentru umbrele gol.

Don mai bătu o dată în uşă, de data aceasta mai puțin sfios, ci mai degrabă insistent, pentru a fi sigur că Hall avea să-l audă, cu condiția să se fi aflat undeva în casă. Dar nu primi niciun răspuns. Nu se auzeau decât foşnetul copacilor şi picăturile de apă care se scurgeau din streaşină preaplină de pe zidul lateral al casei.

Tocmai se gândea să renunțe, când apăsă instinctiv clanța. Uşa era neîncuiată şi se deschise scârțâind. Don rămase o clipă indecis pe ultima treaptă, dar în cele din urmă făcu un prim pas în verandă, unde mirosea a vin roşu şi lumânări arse.

— E cineva acasă?

Ceasul cu pendul ticăia înfundat.

— Bună seara!

Don ezită câteva clipe.

Dar în cele din urmă decise că bătuse o cale mult prea lungă pentru a se întoarce acum din drum şi ciocăni hotărât în uşa interioară, de lângă afişul cu flori. Dar nimic nu tulbură liniştea, în afara ticăitului monoton al vechiului pendul.

Mai strigă o dată, în timp ce străbătea o cameră de zi cu fotolii roz de catifea, şi ieşi apoi într-un coridor mic, unde se afla o uşă albastră, cu aspect antic. O deschise şi ajunse într-o încăpere dreptunghiulară, asemănătoare unei săli, ale cărei ferestre dădeau în spatele casei. Se întoarse şi descoperi o altă uşă, care părea să dea în bucătărie. Acolo zări luminița portocalie a întrerupătorului maşinii de cafea. Prin urmare, scafandrul trebuia să fie undeva prin apropiere.

Pe masa din fața canapelei extensibile se aflau două pahare, lumânări şi două sticle de vin. Când aprinse lampa de porțelan, observă că una dintre sticle era încă

pe jumătate plină. O umbră alungită se ivi la fereastră. Lui Don îi sări inima din loc. Dar când îşi mişcă o mână, îşi dădu seama că era propria lui umbră.

Avea un nas coroiat, un adevărat *jiddische nuz,* care îi domina faţa ca jumătatea unui umeraş rupt. Ochelarii de pilot şi-i cumpărase cu câţiva ani în urmă, când îi slăbise văzul, şi cam tot în aceeaşi perioadă începuse să-i încărunţească părul tot mai rar. Încă de tânăr mersese puţin adus de spate, dar când slăbise în halul acesta sau de când i se îngălbenise pielea de pe mâini n-ar fi ştiut să spună. Haina de catifea reiată nu-i stătea deloc bine, dimpotrivă, accentua linia umerilor căzuţi în faţă. Singurul lucru de care putea fi mulţumit erau bocancii noi *Dr. Martens,* pe care nu-i vedea însă reflectaţi în geam.

Din colţul cel mai îndepărtat al bucătăriei se auzi deodată un ţăcănit, care făcu să-i bată inima şi mai tare, dar în clipa următoare îşi dădu seama că nu era decât ventilaţia frigiderului. Pulsul accelerat se transformă însă curând în bine-cunoscutele palpitaţii de dedesubtul sternului. O stare de nelinişte, căreia avea să-i urmeze o senzaţie de uscăciune în gură şi dificultăţi de înghiţire.

Don scotoci cu o mână în geantă şi scoase o cutie de clonazepam cumpărată în Rusia. Nu mai luase niciodată tabletele acestea, dar ce ar fi putut să se întâmple? Scoase din folie şase tablete plate, de câte două miligrame, le aşeză pe limba uscată şi încercă să le înghită. Îşi aminti că pe masă se afla o sticlă de vin, făcu câţiva paşi către ea şi îşi umplu un pahar.

Vinul avea un gust metalic. Stând acolo şi bând, lui Don îi trecu prin minte că nu se prea purta ca un *chushever mentsch,* adică o persoană respectuoasă, cum ar fi spus Bube. Dar, în fond, nu fusese ideea lui să vină până în împrejurimile Falunului, la casa lui Erik Hall.

Aşeză paharul la loc pe masă şi rămase cu urechile ciulite la ticăitul ceasului cu pendul. O privire la propriul lui ceas de mână îi spuse că mai era o jumătate de oră

până la miezul nopții. Putea foarte bine să-l mai aştepte încă treizeci de minute pe scafandru, numai de n-ar fi fost întunericul acesta.

Afară, în coridor, nu găsi nicio lampă, însă în încăperea asemănătoare unei săli dădu peste un întrerupător vechi din bachelită. Ferestrele reflectară lumina becurilor, iar privirea lui Don căzu pe o siluetă fără cap şi fără picioare, atârnată pe latura îngustă a sălii. Spânzura pe un umeraş agățat de o uşă întredeschisă.

Don se apropie de ea şi pipăi materialul sintetic al costumului uscat de scafandru, întrebându-se ce fel de oameni erau aceia care se târau de bună voie, la sute de metri sub pământ, prin tot felul de labirinturi. În clipa următoare se auzi un scârțâit de balamale, iar uşa se dădu încet de perete.

Pe moment îi trecu prin minte că în pat zăcea un om, dar ceea ce semăna cu o ființă umană nu era în realitate decât un teanc de pături. Era destul de limpede că scafandrul era undeva prin apropiere – fiindcă în camera aceea mergea un computer. Pe monitor, Don văzu articolul despre cruce, apărut în ziarul local. Pe jos, printre rufe murdare, căni şi pahare, erau aruncate reviste cu alt gen de fotografii, ale unor femei cu picioarele depărtate. Camera era *ein chazershtal,* o cocină de porci. Când să tragă uşa în urma lui, Don zări însă un obiect care nu prea avea ce să caute acolo.

Pe noptieră, în spatele unei sticle de gin, stătea sprijinită de perete o fotografie sepia. Care înfățişa... o biserică, nu-i aşa?

Don făcu un pas în cameră, luă poza de pe noptieră şi ieşi afară, în sala luminată.

Acolo văzu că nu era o biserică, ci mai degrabă o catedrală. Clădirea avea trei nave şi în toate cele patru colțuri ale turnului se înălțau cruci cu brațe egale. Deasupra portalului lateral era o rozetă mare, flancată de două turnulețe. Jumătate din fotografie era destul de decolorată. În piața pavată cu piatră cubică din fața

catedralei se întrezăreau trei persoane, dintre care una părea a fi un copil. Probabil trecuseră întâmplător pe acolo, exact în momentul în care fusese fotografiată catedrala, ceea ce se întâmplase cu siguranță cu foarte mult timp în urmă.

Don îndoi cu băgare de seamă hârtia, care era surprinzător de groasă şi când o întoarse pe dos constată că era, de fapt, o carte poştală. Nu avea nici timbru, nici adresă pe liniile punctate, însă în colțul din stânga sus scria:

La Cathedrale Saint Martin d'Ypres

Acolo unde în mod normal se află textul, văzu amprenta roşie a unei guri, ca şi cum cineva ar fi sărutat cu buzele rujate cartea poştală. Deasupra sărutului era scris îngrijit, cu cerneală albastră:

La bouche de mon amour Camille Malraux
Le 22 avril
L'homme vindicatif
L'immensité de son désir
Les supremes adieux
1913

Don întoarse cartea poştală şi se uită iarăşi la fotografie. Catedrala din Ypres cu un an înainte de izbucnirea Primului Război Mondial. Câteva cuvinte fără noimă în franceză, scrise în 22 aprilie 1913 şi adresate femeii iubite. Păreau nişte versuri.

De undeva din coridor sau din verandă se auzi un zăngănit, iar Don crezu că era scafandrul, care se întorsese acasă, dar în clipa următoare răsună prima bătaie a ceasului cu pendul, care anunța ora douăsprezece. Don bătu tactul lovindu-şi cartea poştală de palmă şi aşteptă să se stingă bătăile ceasului, spunându-şi că se scursese termenul pe care şi-l

propusese.

Când stinse lumina în sală, văzu din nou cerul înstelat în spatele şirului de ferestre. În fața gardului era întinsă o frânghie pe care atârnau rufe la uscat, iar după gard se vedea un teren în pantă acoperit de pini.

Tabletele pe care le înghițise nu-i căzuseră prea bine şi Don nu-şi dorea în clipa aceea nimic mai mult decât să se aşeze în casă într-un fotoliu, să se odihnească. I se păru însă mai nimerit, în orice caz mai politicos, să se instaleze în propria lui maşină şi să-l aştepte pe scafandru acolo, în cazul în care acesta avea să se întoarcă acasă mai târziu.

După ce ieşi din verandă şi o apucă pe poteca pietruită în direcția porții, îşi aminti că încă mai ținea în mână cartea poştală. O vârî distrat în buzunarul interior al hainei, de unde alunecă prin ruptura din căptuşeală până jos, la tiv. Întâi se enervă şi trase o înjurătură, dar după aceea îşi spuse că n-avea decât să rămână acolo până când îl va întâlni pe Erik Hall.

După ce se instală în maşină, îşi lăsă scaunul în spate, închise ochii şi îşi îndreptă gândurile către cartea poştală, însă din cauza clonazepamului se simțea de-a dreptul mizerabil. Deschise ochii şi observă că volanul din fața lui căpătase o ciudată formă ovală. Deşi nu era departe de el, nu găsi imediat portiera, pe care voia să o deschidă ca să lase să intre puțin aer.

Când apucă în sfârşit mânerul, îşi simți degetele moi ca un aluat şi pentru a ieşi afară din maşină, trebui să se împingă cu toată greutatea corpului său în portieră. Afară, în aerul călduț al nopții, rămase întâi o vreme îndoit de spate şi gâfâind. Pe urmă avu senzația că i se umplu picioarele de dioxid de carbon şi se văzu nevoit să meargă câțiva paşi. Se îndreptă încet de spate şi, la un moment dat, îşi dădu seama că merge fără să vrea şi fără să ştie încotro.

Mersese probabil o bună bucată de timp, când constată

că se află pe terenul în pantă din spatele casei. Razele lunii luminau la picioarele lui începutul unei poteci. Care şerpuia prin noapte. Oare „şerpuia” era cuvântul potrivit...? Don căută în geantă ceva ce i-ar fi putut limpezi mintea, cotrobăi printre cutiuțe şi seringi împachetate individual, în timp ce picioarele lui umplute cu dioxid de carbon porniră singure la drum, purtându-l pe potecă.

În păduricea de pini, copacii veneau tot mai aproape de el, îl împrejmuiau şi se uneau deasupra capului său, de parcă ar fi vrut să-l închidă într-o peşteră. Şi când reuşi în sfârşit să apuce cu degetele nişte buline, le scăpă întâi pe câteva dintre ele pe jos, unde nu le mai putu găsi, deşi scormoni cu degetele pământul. Într-un final se prăbuşi în şezut şi se întrebă cum avea să se mai ridice el oare în picioare, în halul în care era.

Pe piept simțea o greutate tot mai apăsătoare, iar respirația lui devenise amenințător de superficială. Scoase la nimereală o cutie şi înghiți ceva, fără să ştie ce, şi câteva clipe mai târziu văzu negru în fața ochilor.

Când deschise din nou ochii, se trezi întins pe poteca din pădure, cu privirea îndreptată către cer. Don găsi că cerul nu avea nicio culoare. Nu fusese negru adineauri? Acum căpătase parcă o nuanță de bej, ori era mai degrabă o fâşie albastră, se făcuse deja dimineață? Şi dacă aşa era: bine că nu dăduse scafandrul cu ochii cu el.

Se ridică în capul oaselor şi se uită împrejur.

Da, se făcuse dimineață. Pe undeva cânta o mierlă, iar la capătul potecii sclipea ceva, parcă ar fi fost apă. Un ponton în formă de T ducea către mijlocul unui lac, iar în dreapta şi-n stânga lui se întindea un strat des de frunze verzi şi nuferi albi. În spate, pe ultimele scânduri, era o cămaşă cu un imprimeu roşu.

Primul lucru care-i trecu lui Don prin minte a fost că scafandrul se înecase. Asta ar fi explicat de ce lăsase uşa

descuiată şi aparatele pornite. Dar pe urmă zări pe cineva dormind la marginea păduricii de pini.

Picături de rouă sclipeau în iarba din jurul scafandrului. Căci cine altcineva putea să zacă acolo, gol, în iarbă? Numai în jurul capului neobişnuit de mare nu era rouă, acolo pământul era acoperit de ceva cleios. Erik Hall părea să doarmă cu fața într-o baltă de culoare ruginie.

Don se ridică şi merse puțin mai aproape. Soarele era deja puternic, deşi abia răsărise. Iluziile optice ale lui Don dispăruseră între timp. Şi totuşi, ce vedea acum nu putea fi altceva decât o halucinație, gândi Don, fiindcă avea impresia că cineva tăiase o bucată mare din fața scafandrului – de la frunte, trecând prin orbita dreaptă şi până la rădăcina nasului.

Un ochi lipsea. Sau poate era undeva pe acolo, prin substanța aceea cleioasă. Era greu de spus, fiindcă de la buclele de pe frunte până jos la gât, fața lui Hall era acoperită de un fel de balegă amestecată cu sânge închegat.

Don avusese de gând să rămână pe loc, însă picioarele îl purtară pur şi simplu mai departe şi, ajuns în dreptul scafandrului, se lăsă în genunchi. Mâinile lui, mâinile unui medic, căutau ceva de făcut – dar când începură să umble prin clisa roşiatică, Don simți că i se întoarce stomacul pe dos şi se văzu nevoit să se îndoaie de la mijloc, pentru a nu vomita.

Inima lui începu să bată din nou neregulat. Căută iarăşi printre medicamentele din geantă, dar ceea ce-i căzu în mână era un obiect dreptunghiular din plastic.

Când îl scoase din geantă, constată că era telefonul lui mobil. Îl porni. Acumulatorul era aproape descărcat. În timp ce Don se străduia să-şi înăbuşe senzația de greață, degetele lui apăsară butoanele unu, unu, doi.

11. Solrød Strand

La distanță de câțiva centimetri de tălpile ei vâjâia asfaltul podului Øresund. Elena își lipise toracele îngust de rezervorul alb ca zăpada al motocicletei. De când îi modificase suspensia, aproape că nu mai exista amortizare între corpul ei și roți, astfel încât trebuia să atenueze din coapse șocul oricărei fisuri sau denivelări din asfalt, care zdruncina motocicleta. Făcuse acest lucru pentru a se putea concentra pe deplin și a alunga din minte imaginile.

Dar după un timp reveniră: corpul scafandrului care se prăbușea încet în iarbă, sângele care țâșnea de pe fața lui. Dacă sticla din mâna ei ar mai fi avut gât, i-ar fi fost mai ușor să găsească o scuză. Ar fi putut spune că încercase să evite pe cât posibil violența și că numai din cauza unei reacții emoționale intense lovise cu atâta forță.

Dar nu era așa.

Elena izbise în mod intenționat sticla de vin de o piatră, pentru a o arunca apoi cu toată forța cu muchia tăioasă către un punct din capul suedezului, despre care știa că era relativ vulnerabil și sensibil. Încă mai simțea în nări mirosul dintre picioarele scafandrului, în schimb nu-și mai amintea cum îi sfârtecase sticla fața.

Următoarea amintire era cea a unui sunet: scrâșnetul oaselor feței, atunci când trăsese de sticlă și o smulsese din osul nazal și orbită. Își mai amintea, de asemenea, cum își îmbrăcase haina și își încălțase cizmele. Cam tot pe atunci remarcase și poticnelile unui motor de automobil, care se apropia pe drumul de deasupra păduricii de pini.

Apoi se vedea alergând pe poteca întunecată și, ajunsă în dreptul gardului, mirându-se că încă mai ținea în mână sticla. Își luase avânt și o aruncase cât de departe putuse, pentru a o auzi apoi aterizând undeva în desiș.

Când se răsucise pe călcâie, pentru a alerga mai departe către casă, fusese orbită de două faruri. O maşină frânase şi parcase pe drum, în faţa gardului. Rămăsese acolo cu luminile aprinse, în timp ce ea, derutată, nu se mai gândise la altceva decât să pună la adăpost crucea.

O luase din nou la goană – de data aceasta înspre pâlcul de copaci din spatele casei, unde îşi ascunsese motocicleta. Când ajunsese acolo, învelise crucea în pelerina de ploaie, iar acum ţinea legătura strâns lipită între corpul ei şi motocicletă şi gonea prin noaptea neagră.

Următoarea imagine clară a fost o plăcuţă albastră pe care scria „Ludvika 17 km”. Elena opri, intră într-o pădure de mesteceni şi se lăsă pe vine să urineze. Între timp, îşi recăpătase în oarecare măsură calmul şi ajunsese la concluzia că făcuse o greşeală când părăsise casa lui Hall cuprinsă de panică, fără să fi încercat să găsească celălalt obiect secret al scafandrului. Dar acum era prea târziu să se mai întoarcă; n-aveau decât să spună ce voiau, cel puţin avea crucea.

Se întoarse la motocicletă, scoase din geantă costumul de motociclist, îşi trase pe ea combinezonul strâmt de piele şi îşi aşeză pe cap casca integrală, de culoare neagră mată. Se lăsă în faţă, apucă maneta de acceleraţie cu mâna înmănuşată şi îşi continuă drumul.

Până după Jönköping nu era multă circulaţie, fiind încă în primele ore ale dimineţii; între Helsingborg şi Malmö, începură să se trezească suedezii. Acolo reduse puţin viteza şi când îşi înălţă iarăşi privirea de pe cadranul verde palid, zări trecând pe lângă ea o staţie daneză de colectare a taxei de autostradă.

Se afla, în sfârşit, pe drumul de întoarcere.

După ce lăsă în urma ei zona metropolitană a Copenhagăi, coborî pe E20 spre sud, urmărind coasta golfului Køge. De acolo respectă indicaţiile: la stânga pe Cordozavej, iarăşi la stânga pe Jersie Strandvej şi, în cele din urmă, frână în faţa ultimului şir de case din

cărămidă.

Îşi dădu casca jos şi îşi masă tâmplele, pentru a mai potoli vâjâitul din cap. Începuse încă din zori şi, cât se aflase pe şosea, crezuse că era zgomotul motorului. Însă şi acum, cu motorul oprit, capul continua să-i vâjâie. Uneori mai tare, alteori mai slab, zgomotul era mereu prezent, ca vocile în surdină ale părinților ei înainte de a adormi.

Ținuse crucea pe toată durata călătoriei strâns lipită de piept, sub combinezon, învelită în pelerina de ploaie. Acum deschise fermoarul, pentru a o putea pipăi. Deşi metalul ar fi trebuit să se încălzească de la căldura corpului ei, era tot rece ca gheața. Închise iar fermoarul, se sprijini în ambele mâini şi se dădu jos de pe motocicletă. Cizmele ei îşi lăsară amprentele pe asfaltul plin de nisip.

Una dintre case avea, aşa cum i se comunicase, o cutie poştală pe care era lipit un abțibild cu simbolul DF: un semn oval format din săgeți roşii, simbolul partidului Dansk Folkeparti. Deschise capacul şi scoase dinăuntru un plic.

Elena o luă pe cărarea îngustă care cobora către plaja întinsă. Se stârnise vântul, iar briza mării mătura nisipul de pe coama dunelor. Îngândurată, îşi apăsă în mers cu degetul întâi urechea dreaptă, apoi pe cea stângă. Deschise gura şi căscă, însă foşnetele şi vâjâielile din capul ei nu voiau să înceteze. Simțurile nu-i mai jucaseră de mult asemenea feste, probabil era, pur şi simplu, epuizată.

După ce se asigură că era singură, se aşeză într-un loc ferit, între dunele pe care creştea perişor galben-verzui. De acolo vedea fâşiile de alge înnegrite de pe plajă şi sclipirile mării. Cu un gest decis, rupse plicul într-o parte, îşi vârî mâna înăuntru şi scoase la iveală o cartelă de telefon mobil şi un bilețel cu un număr din Germania, format din treisprezece cifre. Porni cronometrul, deşi ştia

că interlocutorul ei avea să încheie convorbirea de îndată ce se va fi scurs timpul prevăzut.

Se auziră două pârâituri, după care răspunse acel glas de care se temuse încă din copilărie:
— Da?
— E autentică. Semnele corespund.
— E o veste bună, Elena. Foarte bine.
— Dar... A intervenit ceva.
— Am aflat deja, o întrerupse glasul. Nu-ți fă griji, prietenii noştri ne-au promis să se ocupe.
Elena slăbi puțin strânsoarea degetelor. Mâna care ținea telefonul se destinse. Se uită la ceas, mai avea treizeci de secunde.
— Mai era ceva...
— Altceva?
— A mai găsit ceva.
Iar se auziră nişte pârâituri. Apoi glasul:
— Elena?
— Da?
— Vino acasă.
Un clic îndepărtat şi în urechi nu-i mai rămaseră decât foşnetul vântului şi vâjâielile din cap.

Scoase cu mişcări lente cartela din telefon şi îşi aminti că-i spusese să vină acasă. Poate că aşa era, dar pentru ea nu avea să fie niciodată casa ei. În gând, Elena îl văzu cum se întoarce către priveliştea din spatele ferestrei panoramice şi cum i se adâncesc cutele din colțurile gurii, abia sesizabil, dar, oricum. Şi abia atunci, când imaginea aceasta învie în mintea ei, pricepu că greşise.
La piept, sub costumul de piele, simțea răceala crucii. Se ridică în picioare şi îşi scutură nisipul de pe ea.

Se întoarse la motocicletă şi, pe drum, aruncă într-un coş de gunoi cartela de telefon. Cu puțin înainte de a ajunge pe insula Fyn, zvârli şi telefonul peste balustrada

podului care traversa strâmtoarea Storebælt.

Motocicleta uşoară, cu motor boxer şi jante de magneziu, îi demonstra acum că făcea toţi banii: mai avea optsprezece mile până la Flensburg, în Germania. De acolo o va lua pe A7 către Hanovra, de unde va coti în direcţia Renania de Nord-Westfalia.

Întreg corpul ei, până sus, la braţul bandajat, începu să doară. Elena simţea o nevoie de a uita de ea, de a se lăsa, în sfârşit, absorbită de beţia vitezei.

12. Interogatoriul

Întâi EPA, apoi Tempo şi pe urmă Åhléns. O femeie însărcinată, care împingea un cărucior de copil, reuşi să iasă din autobuz cu câteva clipe înainte ca uşile automate să se închidă cu un fâsâit. Două fete strident fardate stăteau în fața magazinului Systembolaget în aşteptarea unui dealer şi, deşi poate că în clipa aceea niciuna dintre ele nu-şi dădea seama de acest lucru, strada comercială Åsgata din Falun era a naibii de plicticoasă.

Dacă mergeai mai departe, spre Kristinegatan şi piața pavată Stora Torget, te aflai încă în acea parte a oraşului care era numită „cea plăcută". Dar dacă traversai râul în dreptul Pieței de Peşte, ajungeai în acea parte a oraşului care se afla cel mai aproape de mina de cupru şi care fusese săpată în straturi seculare de zgură. Partea aceasta era numită „cea oribilă" şi chiar aici, imediat după pod, se afla sediul poliției din Falun.

La sfârşitul anilor 1960 existaseră numeroase proteste împotriva demolării unei vechi băi publice, care trebui să cedeze locul acelei clădiri urâte din beton, a cărei latură principală se curba spre interior ca o semilună culcată. Fațada era acoperită cu plăci de piatră dreptunghiulare, de culoarea gudronului, iar în partea curbată se întindeau două şiruri de ferestre fonoizolate, ale căror jaluzele albe erau închise în dimineața aceea, pentru a împiedica razele soarelui să pătrundă în birouri.

Într-un colț al clădirii, la etajul întâi, se afla una dintre cele patru săli de interogatoriu ale secției de criminalistică. Şi ea avea jaluzelele trase. În penumbră, pe o masă din PAL care imita mesteacănul, stătea deschis un carnețel, în care cineva notase cu un scris dezordonat câteva cuvinte. În fața carnețelului fusese aşezat un casetofon străvechi, al cărui buton de înregistrare era

apăsat, însă pentru moment, nu înregistra nimic altceva decât bâzâitul ventilatorului şi un păcănit monoton, cauzat de un contact electric defectuos al neonului din tavan.

Pe scaunul tapisat cu un material negru stătea îndoit de spate un bărbat într-o haină de catifea reiată, cu ochii injectaţi şi ochelari de pilot pe nas. Vizavi şedea la masă un angajat al poliţiei din Falun, un tip cu mustaţă, răcit şi morocănos. Stăteau de câteva ceasuri bune acolo.

Mustăciosul se ridică în picioare, pentru a întreprinde o nouă încercare de a avansa.

— Haideţi s-o luăm de la capăt. Care este motivul pentru care v-aţi aflat azi-noapte acasă la Erik Hall?

Don nu catadicsi să răspundă. Poliţistul din faţa lui era fără îndoială un *shmendrik*, cum ar fi spus Bube, un idiot, şi oricât s-ar fi străduit el să-i explice ceva acestui idiot, era imposibil să-l facă să priceapă.

Începuseră să-l descoasă încă de când coborâseră spre ponton poliţiştii cu vestele lor reflectorizante galben-neon. Nu era exclus ca la început să fi descris totul cam neclar, din cauza cantităţii de dolcontin pe care o înghiţise, dar între timp îşi repetase de atâtea ori versiunea, încât singura explicaţie de ce nu mai conteneau cu întrebările era că versiunea adevărată li se părea dintr-un motiv sau altul inadecvată.

— Sper că n-aveţi de gând să-mi adormiţi? întrebă mustăciosul.

Don îşi scoase ochelarii de pe nas şi începu să-i cureţe tacticos cu batista.

Poliţiştii îi auziseră deja explicaţia: Erik Hall îl invitase acasă la el, pentru a examina crucea pe care scafandrul susţinea că o găsise în mină. Un fapt care reieşea din lista de apeluri telefonice din cursul săptămânii trecute, de care se agăţau atâta poliţiştii. În afară de aceasta, trebuia să admită că băuse din vinul de pe masă, ceea ce explica amprentele găsite pe pahar, şi că intrase în casă

fără permisiunea scafandrului... Dar chiar era acesta un motiv întemeiat de a-l reține acolo atâtea ceasuri?

Don îşi aşeză ochelarii pe nas, clipi de câteva ori şi se strâmbă, pentru a-i împinge la locul lor.

— Persoana interogată refuză să răspundă.

Mustăciosul se căzni să noteze ceva cu scrisul lui ilizibil. După care se lăsă din nou tăcerea în încăpere, întreruptă doar de bâzâitul ventilatorului şi păcănitul din tavan, până când Don simți că-şi pierde răbdarea:

— Păi, care poate fi motivul pentru care te afli într-un loc anume?

Polițistul îşi ridică privirea de pe carnețel.

— Sau, ca să o luăm invers... continuă Don cu privirea lipită de o pată de grăsime de pe uniforma ponosită a mustăciosului, poate îmi explicați dumneavoastră mie de ce încă ne mai aflăm noi aici?

Mustăciosul bătu sever cu pixul în masă.

— Pentru că ne-ați chemat şi ne-ați reclamat o crimă...

Don trase un şut cu piciorul în masă, însă polițistul continuă, trăgându-şi nasul:

— Până aici, toate bune şi frumoase. Dar când am sosit noi la fața locului, dumneavoastră şedeați acolo cu sânge pe mâini...

— Doar v-am spus că sunt medic şi am încercat să-i examinez rănile.

— Cu o geantă pe umăr, al cărei conținut era format pe jumătate din medicamente clasificate drept droguri, pe jumătate din calmante puternice. Miroseați a alcool şi abia dacă erați în stare să vorbiți. Mortul mirosea şi el a vin. În bucătăria în care ați stat amândoi şi ați tras la măsea, se aflau două pahare pe masă şi, după ce am luat amprentele din casă, am constatat că ați cam cotrobăit peste tot...

— N-am...

— Când am primit lista apelurilor telefonice, am constatat că Hall v-a sunat de mai multe ori în cursul săptămânii trecute şi că ați purtat convorbiri lungi cu el.

În computerul lui am găsit nişte însemnări despre crucea aceasta, în care a notat că sunteți foarte interesat să aflați mai multe despre ea. Dar, deşi am căutat în toată casa, n-am găsit crucea. După părerea dumneavoastră, cam care ar fi concluzia?

Când văzu că nu primeşte niciun răspuns, polițistul oftă. Apoi făcu o pauză, timp în care îşi suflă nasul, şi astfel mai trecură câteva minute în lumina veşnic pâlpâind a neonului, până când polițistul extrase din mustață un muc. *Shmendrik.*

Don îşi derulă în minte amintirile, până la momentul când stătuse în iarba acoperită de rouă, lângă cadavrul lui Erik Hall, şi privise la nuferii albi de pe lac.

După ce sunase buimac la poliție, ar fi avut într-adevăr tot timpul din lume să-şi spele mâinile de sânge şi resturi de creier. Dar, deşi trecuse o groază de timp până la sosirea polițiştilor, nu se simțise în stare să se deplaseze şi astfel rămăsese, pur şi simplu, aşezat, dezgustat şi derutat, lângă capul zdrobit al lui Hall. Nici măcar când auzise apropiindu-se sirenele, nu avusese suficientă putere să se scoale în picioare.

Când zărise toate acele umbre venind spre el pe potecă, de la lizieră către apă, sperase că se va putea în sfârşit calma. În schimb, îl înşfăcaseră două brațe puternice şi îl duseseră de acolo. Îl târâseră până sus, la casa de vacanță a lui Hall, şi mai departe, până la un vehicul cu girofar parcat de-a curmezişul drumului. Ajunşi acolo, îi puseseră o mână pe cap şi îl împinseseră înăuntru. Îl aşezaseră pe bancheta din spate, unde îi atrăsese pentru prima oară atenția polițistul cu mustață. Când pricepuse până la urmă că nu aveau de gând să-l asculte, că în schimb îi puneau noi şi noi întrebări, se închisese în sine şi îşi ațintise privirea obosită asupra drumului şerpuit care ducea la Falun.

Din garajul poliției îl conduseseră pe un coridor într-o încăpere unde se afla un pat, a cărui saltea era protejată de o husă din plastic. Abia când remarcase că uşa nu

avea clanță în interior, pricepuse că se afla într-o celulă.

Se întinsese pe pat şi încercase să adoarmă, însă exact în clipa în care corpul lui începuse să se destindă, apăruse mustăciosul împreună cu un coleg. Îl apucaseră de brațe şi îl împinseseră în sus pe mai multe şiruri de trepte, până în această sală de interogatoriu în care pâlpâia o lampă cu neon.

La început îl interogaseră cu schimbul, dar cam cu o oră în urmă, colegul mustăciosului se părea că abandonase. Se scuzase şi plecase după cafea, părăsind încăperea cu aer tot mai stătut. Mustăciosul, în schimb, nu se dădea bătut:

— Deci, Don... ce ați făcut azi-noapte acasă la Erik Hall, în afară de a vă îndopa cu medicamente?

Polițistul ridicase de pe podea o geantă de piele uzată şi o aşezase pe masă. Scotoci cu o mână printre cutiuțe şi seringi de unică folosință, fără să-şi dezlipească în tot acest timp privirea de Don.

— Aveți, haideți să vedem...

Şi începu să înşire sistematic cutiile de medicamente.

— Stesolid, rohypnol, o sticlă fără etichetă...

— Doar v-am spus...

În clipa în care îi căzu privirea pe geantă, Don simți că se sufocă şi că i se lipesc buzele. Reuşi totuşi să îngaime:

— Doar v-am spus că sunt medic.

— Apodorm, ketogan, încă o cutie fără etichetă, şi aici: dolcontin, medikinet, xanor, haldol, modiodal, subutex...

— N-aveți decât să sunați la Direcția de Sănătate Publică să...

— Oxycontin, sobrii, nitrazepam, morfină, încă o cutie de stesolid, o cutie fără etichetă cu capsule... efedrină...

Mustăciosul răsturnă în cele din urmă geanta şi pe masă ateriză o grămăjoară de folii, urmată de câteva seringi ambalate individual şi o curea de cauciuc cu cataramă.

Pe urmă închise casetofonul şi lăsă tăcerea să-şi facă efectul, după care îl anunță pe Don:

— Ştiţi că, mai devreme sau mai târziu, o să găsim şi resturile sticlei cu care i-aţi spart capul lui Erik Hall.

Don se străduia să nu privească în direcţia grămezii de medicamente şi îşi înfigea unghiile în palme, pentru a-şi împiedica mâna să se întindă după cutia de nitrazepam, care era cea mai apropiată.

Inima bătea să-i spargă pieptul. Cum de nu vedea poliţistul ăsta că se sufocă? *Jene tsemishung,* afurisitul de haos din capul lui. Trebuia să oprească amintirile care i se învălmăşeau în minte: fruntea sfârtecată a lui Hall, lobul drept al creierului făcut ferfeniţă, ochiul ieşit din orbită, firele de iarbă care înţepeneau pe măsură ce se usca sângele pe ele.

Don se uită la poliţistul care, între timp, nu mai avea probabil decât nişte frânturi vagi de amintire şi căruia în curând îi va trebui o fotografie, pentru a-şi aduce aminte cum arătase victima. În capul mustăciosului, imaginea începuse deja să se destrame. El nu va avea nicio problemă să adoarmă.

Se auzi o bătaie în uşă.

Când se deschise uşa, Don inhală recunoscător aerul îmbogăţit cu oxigen care adie înăuntru. În cadrul uşii se ivi celălalt poliţist, care revenise după un ceas şi jumătate cu două pahare de plastic pline cu cafea aburindă.

Don remarcă însă că în spatele lui, pe coridor, se mai afla cineva. O femeie într-un pardesiu bej, cu părul blond prins într-un coc. Era greu să-ţi dai seama ce vârstă avea; Don aprecie că avea în jur de patruzeci şi cinci de ani. Cutele care îi încadrau gura indicau că timpul îşi lăsase urmele pe chipul ei.

Al doilea poliţist aşeză cafeaua pe masă, iar mustăciosul începu imediat să soarbă din paharul aburind. Apoi se întoarse cu o privire întrebătoare către femeia din coridor.

Colegul său îşi drese glasul:

— Doamna este avocata Eva Strand. Spune că a fost trimisă de biroul de avocatură Afzelius din Borlänge.

Îi făcu femeii un semn să intre. Eva Strand înaintă câțiva pași şi se opri aşteptând în cadrul uşii. Colegul îi aşeză mustăciosului o mână pe umăr:

— Doamna procuror va lua cât de curând o decizie privitoare la arestarea lui Titelman, prin urmare, n-ar fi rău ca dânsul să capete un avocat, nu-i aşa?

Mustăciosul continua să soarbă zgomotos din cafea, fără să răspundă.

— Sau poate preferați pe altcineva? întrebă colegul, însă lui Don îi trebuiră câteva secunde pentru a pricepe că el era cel căruia îi fusese adresată întrebarea.

— Pe altcineva…?

— Un alt avocat.

Don scutură vlăguit din cap. Încă avea dificultăți să înțeleagă cum de ajunsese aici. Femeia intră, se apropie de latura îngustă a mesei, prinse cu o mână speteaza unui scaun şi se adresă polițistului care şedea:

— Îmi permiteți…?

Mustăciosul mormăi ceva de neînțeles şi femeia luă loc. Apoi îi întinse lui Don o mână:

— Bună ziua. Sunt Eva Strand, avocată.

Don îi scutură mâna.

— Am aflat de la radio că s-a produs o crimă şi că poliția a arestat deja pe cineva. Din câte înțeleg, dumneavoastră sunteți Don Titelman?

Don încuviință, fără să dea însă semne că ar avea de gând să elibereze mâna ei caldă. Femeia îl lăsă în pace.

— Din câte am înțeles, vă aflați aici de azi dimineață şi sunteți obligat să răspundeți la întrebări. Nu vi s-a permis să telefonați, nu vi s-a oferit nimic de mâncare, nici măcar o cafea?

Fiindcă Don nu era în stare să răspundă, femeia se întoarse către mustăcios:

— Am înțeles bine?

— Da, dar…

— Atunci mă gândesc că a sosit momentul să-i aduceți lui Don Titelman o gustare.

La început, mustăciosul nu se clinti, dar când își dădu seama că femeia nu glumea, se ridică șovăielnic de pe scaun.

— Şi lucrurile acestea de pe masă...? întrebă avocata arătând spre mormanul de medicamente.

Acum, când se ridicase în picioare, polițistul părea să-și fi recăpătat în oarecare măsură siguranța de sine.

— Păi, vedeți și dumneavoastră. Subutex – un substitut pentru heroină. Şi toate astea sunt benzodiazepine, sau așa-numitele tranchilizante.

Începu să-i arate cutiuțele:

— Ăsta-i un produs rusesc, aici sunt trei cutii fără etichetă. Aici are spasmofen cu morfină și aici, o grămadă de ustensile pentru injectat droguri. Doar vedeți și dumneavoastră.

— Are rețetă pentru subutex?

— Da, are ceva prescripții acolo, în geantă. Dar...

— Pentru spasmofen?

Mustăciosul dădu din cap fără niciun chef.

— Atunci propun să vă cereți imediat scuze și să-i înapoiați clientului meu toate medicamentele eliberate pe bază de rețetă. Pentru toate celelalte aș dori să întocmiți procese-verbale de confiscare. Ne vom ocupa de ele mai târziu, în fața instanței.

Don o ținea pe avocată strâns de mână și în clipa aceea era convins că nu avea să-i mai dea vreodată drumul.

Polițistul începu morocănos să vâre medicamentele la locul lor și împinse geanta peste masă, către Don.

— Şi parcă voiați să-i aduceți o gustare...? remarcă avocata.

Mustăciosul se îndreptă pufnind către colegul lui, care stătea în ușa sălii de interogatoriu. Ajuns acolo, se răsuci către avocată:

— Eva Strand spuneați că vă numiți?

Femeia dădu abia sesizabil din cap, fără să-l scape pe

Don din ochi.

— De la biroul Afzelius din Borlänge?

Femeia dădu din nou din cap.

— Lucrați de curând acolo?

— Ei, nu chiar aşa de curând… M-am angajat la ei vara trecută, după ce am plecat din Stockholm. Acolo am lucrat vreme de treisprezece ani ca avocat de drept penal. De ce întrebați?

— Vrea să spună că avem rar ocazia să vedem o față nouă, spuse colegul împăciuitor.

— Noi aici obişnuim să colaborăm, adăugă mustăciosul.

— Aha… răspunse Eva Strand.

— Da, asta voiam să spun. Dacă e aşa, bine ați venit!

Mustăciosul se îndepărtă cu paşi greoi pe coridor. Colegul lui privi rânjind în urma lui, după care se adresă din nou avocatei:

— A fost o noapte lungă.

— Înțeleg. Şi pentru clientul meu. Şi acum… v-aş ruga să ne lăsați câteva clipe singuri.

Don eliberă mâna avocatei abia după ce polițistul închisese uşa în urma sa.

Eva Strand îşi dădu jos pardesiul şi îl atârnă pe speteaza scaunului. Dedesubt purta un taior cu pernițe la umeri şi o bluză de culoare ruginie, încheiată cu nasturi până la gât. Don găsi că fața ei cu oase pronunțate şi îmbrăcămintea o făceau să semene cu o Ingrid Bergman blondă, fiindcă Eva Strand arăta ca dintr-un film din anii 1940. „Clasică" era cuvântul care îi descria cel mai bine înfățişarea.

Ochii Evei Strand erau albaştri şi puțin străvezii şi, dacă femeia nu i-ar fi făcut lui Don cu câteva clipe înainte o altă impresie, expresia lor i s-ar fi părut distantă. Don îşi desprinse privirea de avocată şi îşi îndreptă întreaga atenție către geantă. Scotoci o vreme printre ambalaje albe de medicamente şi găsi într-un final o cutie de alprazolam. Comprimate ovale, crestate la mijloc,

albastru deschis, şase miligrame. Le înghiți cu o sorbitură din cafeaua care se cam răcise între timp.

— Deci, Don... începu avocata. V-aş ruga să-mi povestiți acum ce s-a întâmplat...

Don îşi repetă povestea: întâlnirea în studioul de televiziune, apelurile nocturne ale lui Erik Hall, insistențele lui de a veni la Falun să arunce o privire la strania cruce pe care o găsise scafandrul în mină. Îi spuse câte ceva despre munca lui de cercetare şi încercă să sublinieze că el nu dădea doi bani pe obiecte mistice şi că decizia de a porni la drum către Dalarna fusese mai degrabă întâmplătoare. Îi vorbi şi despre motocicleta care plecase exact în clipa când sosise el. Abia când ajunse la momentul când intrase în casa lui Hall, îl întrerupse avocata.

— Deci uşa nu era încuiată?

Don scutură din cap.

— Şi atunci, ați intrat pur şi simplu?

— Doar el îmi ceruse să vin la el acasă.

Avocata îşi notă ceva şi îi făcu un semn să continue. Apoi analizară împreună întrebarea de ce băuse Don din vinul de pe masă şi umblase prin casa lui Hall.

— Ați găsit ceva?

Don clipi din ochi surprins.

— De ce să fi găsit ceva?

— Doar v-ați dus la el ca să studiați o cruce.

Avocata ținea stiloul în aer. Don era contrariat.

— De unde naiba să fi ştiut eu unde a pus Erik Hall crucea?

— V-a spus poate acest lucru la telefon?

— În orice caz, eu n-am cotrobăit prin casă după cruce, dacă asta vreți să insinuați.

— Eu nu vreau să insinuez nimic, ripostă Eva Strand cu umbra unui zâmbet pe buze. Dar, din câte ştiu eu, poliția este preocupată de dispariția crucii.

Don îşi atinse pe sub masă căptuşeala hainei.

— Da, dar polițiştii m-au percheziționat deja şi ar fi

cam dificil pentru ei să susțină că aş fi furat ceva.

— Este adevărat?

— Ce?

— Că ați furat ceva?

Cartea poştală rămăsese neatinsă în căptuşeală, prin materialul gros abia dacă o simțeai.

— După cum vă spuneam, nu am furat nimic. Întreaga poveste e o neînțelegere.

— Atunci e bine.

Don oftă şi îşi continuă istorisirea, vorbindu-i avocatei despre sângele de pe mâini şi despre impulsul lui automat de a-i acorda ajutor lui Erik Hall. Când amuți, Eva Strand trase o linie sub însemnările ei şi le revăzu gânditoare:

— Dacă am înțeles eu bine, ați intrat în casa lui Erik Hall fără să fi fost poftit înăuntru, aveați sângele lui pe mâini şi vă aflați sub influența drogurilor când a sosit poliția?

— Sub influența drogurilor, eu…

— Amprentele dumneavoastră au fost găsite în toată casa şi, în afară de aceasta, susțineți că exact în clipa când ați sosit, ați auzit plecând o motocicletă – o BMW Enduro, dacă mi-am notat eu corect – dar nu aveți nicio dovadă. Mai departe, luați medicamente care pot fi clasificate drept droguri, în nişte cantități care permit să fiți diagnosticat fără putință de tăgadă drept dependent.

Făcu o scurtă pauză, după care îşi împinse carnetul la o parte:

— Bun, acum ştim care este situația.

Avocata îşi îndreptă privirea către jaluzelele din fața ferestrei cu geam triplu, dar şi-o întoarse de îndată ce-şi zări imaginea reflectată în geam. Avea un chip destul de atrăgător, îi trecu lui Don prin minte, în timp ce îşi îngropă fața în palme.

— Şi acum ce facem? întrebă el în cele din urmă.

— Mai există ceva ce ar trebui să ştiu?

Don o privi printre degete.

— Eu…
— Da?
— Am cazier.
— Aha.
— Dar nu a fost vorba decât despre o vătămare corporală uşoară, pentru care am primit o pedeapsă cu suspendare. O demonstrație neonazistă care…
Când i se frânse glasul, Eva Strand îi prinse cu blândețe degetele şi i le îndepărtă de pe față.
— Don. Despre asta putem vorbi mai târziu. Doriți să comunicați cuiva că vă aflați aici?
Don se gândi la sora lui, dar clătină din cap. Apoi simți în sfârşit cum îi îngreunează alprazolamul pleoapele şi îi trimite în tot corpul o undă de moleşeală şi calm. Copleşit de oboseală, se apleacă şi îşi culcă obrazul pe tăblia din PAL a mesei.
Avocata îl apucă de mână, iar respirația lui Don se linişti.

Eva Strand rămase lângă el, până când odihna îi fu întreruptă de o bătaie în uşă. Când clipi şi îşi înălță privirea, Don îi zări din nou în cadrul uşii pe mustăcios şi pe colegul acestuia. Fețele lor aveau nişte expresii sumbre.
— Da? întrebă Eva Strand.
Colegul mustăciosului se codea.
— Păi, tocmai am aflat de la doamna procuror că a primit un apel telefonic din Stockholm.
— Şi?
Mustăciosul interveni:
— Ce stil, domnule…
— Faza e, continuă colegul lui, că arestatul va fi mutat.
— Mutat? întrebă Eva Strand.
Don se sprijini anevoie, cu spatele încovoiat, în antebrațe. Părul lui încărunțit era răvăşit. Încă nu-i venea să creadă că vorbeau chiar despre el.
— Şi încă repede, interveni iar mustăciosul. Au trimis

deja nişte băieţi care să se ocupe de transport.

— Poliţia naţională? întrebă avocata.

Mustăciosul ridică din sprâncene şi pufni pe nas:

— Ei, nu. Ce treabă ar fi fost asta să-şi vâre poliţia naţională nasul într-o anchetă locală?

Colegul lui se apropie de Eva Strand şi îi arătă decizia procurorului.

— Poate are clientul dumneavoastră vreo explicaţie.

Iar către Don spuse:

— Sunt doi oameni de la Säpo.{11}

13. Visul

După atâtea ceasuri petrecute în sala de interogatoriu, Don era orbit de lumina puternică a soarelui şi abia după ce clipi de câteva ori, îşi recunoscu propria umbră gârbovită.

Apoi se uită la cătuşe. Metalul sclipi în lumină, iar el se întrebă de ce se ostenise acest *shmetulrik* să-i pună în cătuşe încheieturile slabe ale mâinilor. Însă mustăciosul îl ținea atât de strâns de braț, încât Don îşi spuse că pericolul ca el să evadeze chiar aici, pe trotuarul din fața sediului poliției din Falun, era după toate aparențele unul acut.

Cei doi polițişti de la Säpo aşteptau puțin mai departe, în parcare, lângă o maşină combi de culoare metalizată. Unul dintre ei avea părul rar şi părea permanent ocupat să-şi aranjeze în vânt şuvițele firave. Amândoi purtau jeanşi şi geci gri-deschis, iar în fața lor stătea Eva Strand, care le flutura mânioasă pe la nas nişte hârtii. În clipa în care tipul cu păr rar îl zări pe Don, pierdu orice urmă de interes față de întrebările Evei Strand şi porni către intrarea în sediul poliției.

Cu ocazia predării arestatului, mustăciosul făcu o remarcă răutăcioasă cu privire la stockholmezi. Însă omul de la Säpo nu părea dispus la conversație şi, prin urmare, preluă mut brațul lui Don.

Când trecură pe lângă avocată, Don simți că i se taie picioarele, iar tipul cu păr rar se văzu nevoit să-l susțină, pentru a-l putea împinge pe bancheta din spate a maşinii. Don rămase acolo neajutorat, cu privirea lipită prin geamurile fumurii de Eva Strand.

Avocata nu părea încă dispusă să renunțe. Don o văzu vorbind la telefon. Oamenii de la Säpo stăteau cu brațele încrucişate şi fețele plictisite, aşteptând ca Eva să-şi încheie convorbirea.

După un timp, avocata deschise cealaltă portieră din spate:

— Mai e loc?

Don dădu din cap recunoscător, când Eva se strecură pe banchetă lângă el. Ea îşi legă centura, îşi vârî hârtiile în poşetă şi se instală pe banchetă cu picioarele lipite în fusta strâmtă. Apoi se întoarse către el şi întrebă:

— Sunteți sigur că nu ați uitat să-mi comunicați vreun amănunt?

Don nu ştiu ce să răspundă. Tipul cu păr rar înconjură maşina şi trânti toate uşile.

Porni motorul şi demară, trecând încet pe lângă mustăcios. Ultimul lucru pe care îl văzu Don a fost cum se întoarce *shmendrik*-ul, se scarpină în cap şi porneşte cu paşi greoi către intrarea în sediul poliției.

La primul semafor, uşile se blocară automat.

— Şi acum v-aş ruga să ne explicați unde ne duceți, le ceru Eva Strand bărbaților de la Säpo.

Tipul de la volan nu binevoi să-i răspundă altfel decât printr-o privire indiferentă în oglinda retrovizoare, după care îşi întoarse privirea către semaforul la care tocmai se făcea verde.

— Trebuie să fie o neînțelegere, îşi spuse Eva Strand parcă sieşi.

Maşina se urni din loc.

Degetele avocatei băteau darabana pe poşetă. Don sesiză că pielea de pe mâinile ei era destul de subțire şi îi acoperea ca un văl venele.

Supărată, avocata continuă să le adreseze oamenilor de la Säpo întrebări, însă, după un timp, Don nu mai avu puterea să o asculte. Gândurile lui reveniră la lungul interogatoriu căruia îi fusese supus. Dar, oricât ar fi întors el lucrurile pe toate părțile, habar n-avea cum ar fi trebuit să se poarte. Nu putea fi altceva decât o neînțelegere tâmpită, *nur Got vayst far vus,* numai Dumnezeu ştia de ce. Probabil că în curând avea să se

întoarcă la Institutul de Istorie din Lund, în văgăuna lui cu aer stătut, printre teancurile de însemnări pentru prelegeri şi lucrări necitite ale studenţilor.

Don scoase din geantă o folie de aluminiu cu tablete alinătoare de halcion, un somnifer uşor. Luă câteva comprimate, şi le aşeză pe limbă, înghiţi şi se uită pieziş la butonul de blocare a portierei.

— Deci… uşile rămân închise.

Aceeaşi privire indiferentă a tipului cu păr rar în oglinda retrovizoare. Don îşi sprijini capul de tetieră, închise ochii şi repetă în gând:

— Uşile rămân închise. Şi dacă vă place atât de mult apa, o să vă placă şi mai mult pişatul.

În întunericul din spatele pleoapelor închise, Don pătrunse pe uşa casei din anii 1950. Era din nou vară. Stătea întins pe un covor care mirosea a praf, atent la glasul bunicii. Îşi făcuse un obicei din a sta cu ochii închişi sub masa de sticlă, la picioarele ei, în timp ce ea îi povestea. *Uşile rămân închise…*

Bube auzise aceste cuvinte într-o gară părăsită din pădurile de fagi ale Poloniei, acolo unde oprise vagonul ei de marfă pe lungul lui drum de la ghetoul din Varşovia către lagărul de concentrare Ravensbrück. Era arşiţă, patruzeci de grade, razele soarelui pătrundeau printre stinghiile ruginite ale vagoanelor ticsite. Stătuseră acolo cinci zile şi aşteptaseră, uitaţi pe o linie moartă în haosul feroviar al exterminării.

Bube se căţărase cu picioarele goale peste trupurile celor care se sufocaseră deja, ori fusese împinsă către tavanul vagonului de către cei care încă mai puteau sta în picioare. Aproape două sute de evrei, bărbaţi, femei şi copii, înghesuiseră nemţii în vagoanele de marfă, după care zăvorâseră uşile. Era canicula lunii august şi nu le dăduseră nimic de băut. Însă atunci când ţipetele deveniseră insuportabile, unul dintre nemţi a cedat.

Au auzit cum conectează un furtun de pompieri şi, câteva clipe mai târziu, apa a pătruns prin crăpăturile

vagonului. Dar fusese un gest zadarnic, fiindcă metalul era atât de încins, încât cea mai mare parte din apă s-a evaporat. Iar ofițerul fusese ca turbat, *toytmeshuge,* din cauza apei risipite, iar pe cel care îndreptase furtunul asupra vagonului l-au rupt în bătaie. Pe urmă Bube auzise următoarele cuvinte.

— Uşile rămân închise. Şi dacă jidanilor le place atât de mult apa, o să le placă şi mai mult pişatul.

După care gardienii SS, care semănau în mantalele lor negre cu un stol de corbi, s-au suit pe acoperişul vagonului. Acolo şi-au descheiat pantalonii şi au urinat prin găurile acoperişului ruginit. Bube fusese atât de însetată – *a shande!* ce ruşine! – încât se cățărase peste spinările copiilor, pentru a-şi umple gura cu urina caldă a neamțului.

Maşina îl zgâlțâi puțin, iar Don reuşi să vadă printre genele lipite un indicator pe care scria „Enköping 42 km”.

Acidul lui gastric dizolvase probabil în sfârşit triazolamul din tabletele albe de halcion, fiindcă atunci când închise iarăşi ochii, avu senzația că cineva scosese un ştecher din priză.

Când i se păru că se trezise iarăşi, Don îşi simți corpul alunecând încet în jos. Cădea plutind ca o pană într-o prăpastie, pe lângă pereții rotunjiți ai unui tunel vertical. Şi când izbuti într-un final să-şi desprindă genele lipite, văzu nişte sclipiri albastre-violacee răzbătând dinăuntrul pereților.

Continuă să coboare plutind ca o umbră pe lângă sclipirile acelea, până când la picioarele lui se deschise un abis. Simțea că îl absoarbe tot mai repede, dar ateriză în cele din urmă într-un strat gros de praf.

Se adânci în el până la gambe şi când îşi mişcă bocancii, răscoli pulberea, care se răsfiră ca un evantai în lumina violacee. Mai făcu un pas şi avu senzația că înaintează plutind, păşind ca şi cum şi-ar fi pierdut

greutatea.

Tălpile lui se deplasau cu încetinitorul în stratul de nisip, iar la capătul cavernei recunoscu marginea unui bazin. Din apa bazinului se ivea o piatră, pe care zăcea ceva ce semăna cu o boccea. Nu, nu era o boccea… era cineva, cineva care îşi ascundea fața pe după şuvițe de păr negru.

Don auzi un glas dinspre piatră, care i se păru cunoscut. Avea o stridență neplăcută şi de la distanța aceea îi era imposibil să desluşească vreun cuvânt. Trebuia să… intre în apa rece, să se apropie de piatră şi, brusc, se trezi cu apa până la brâu. Nişte degete reci ca gheața îi cuprinseră gâtul şi începură să-l sugrume încetul cu încetul.

Când ajunse în sfârşit la piatră, întinse o mână pentru a atinge părul lung care ascundea fața femeii. Dar ezită, fiindcă, dintr-un motiv sau altul, îi veni în minte Bube, al cărei păr negru nu-l văzuse niciodată despletit; era întotdeauna prins într-un coc. Şi ştiu că sensul fiecărui cuvânt pe care-l murmura ea acum îi era cunoscut, şi totuşi, nu înțelegea ce spunea:

— *Di nacht kumt. Red tsu der vând, di nacht kumt.* Noaptea vine, iar eu vorbesc la pereți.

— Bube? Bunică?

Deşi era sigur că rostise întrebarea cu voce tare, Don nu-şi auzi glasul. O lumină puternică pătrunse în clipa aceea printre şuvițele de păr şi când îşi înălță privirea deasupra capului femeii, observă că în spatele ei se ridica un dreptunghi luminos înalt de câțiva metri.

— *Loz mir tsu ru, Don. Loz mir tsu ru,* lasă-mă în pace.

Don şi-ar fi dorit atât de mult să-i spună că nu avea s-o lase niciodată singură, însă încleştarea de gheață din jurul gâtului său pur şi simplu nu slăbea.

— *S'iz nisht dayn gesheft,* țipă glasul strident. Nu e treaba ta.

Sub strânsoarea de la beregată se adunau nenumărate cuvinte noi, dar Don pur şi simplu nu reuşea să-şi

smulgă un răspuns prin stratul de gheață. Parcă ar fi avut un dop sufocant în gât.

— S'IZ NISHT DAYN GESHEFT, DON!

În momentul în care țipetele lui Bube se stinseră, i se păru că cineva suflă cu putere prin dreptunghiul alb din spatele ei, fiindcă un nor de pulbere sclipitoare se desprinse iarăşi de pe jos.

Norul pluti, trecu pe lângă piatra pe care se afla Bube şi, când se apropie de el, avu senzația că cineva îl înşfacă de brațe. Simți cum i le trage în spate şi în sus şi, în cele din urmă, se deplasă înapoi către tunel.

Când îşi răsuci capul, pentru a vedea cine îl prinsese de brațe, văzu că din pulbere apăruse o făptură cu fața de lumină. În locul ochilor avea două adâncituri, iar pe fruntea ei era ceva negru care se rotea extrem de repede.

Departe, sub el, răsună acelaşi glas strident:

— *Don, du kenst mir nisht pishn oyfn rikn meynendik as dos is bloyz regen!*

Don se apropia tot mai mult de tunel şi în curând avea să iasă afară.

— DON, DU KENST MIR NISHT PISHN OYFN RIKN MEYNENDIK AS DOS IS BLOYZ REGEN!

Pe urmă simți o durere ascuțită chiar deasupra ochilor. Când se întoarse şi privi în sus, la fața din praf luminos, punctul negru de pe fruntea ei începuse să se rotească tot mai încet, tot mai lent, tot mai domol şi, înainte de a se opri, Don recunoscu o svastică.

— Acum chiar că ați luat-o greşit.

Vocea avocatei străpunse întunericul.

— Mă îndoiesc, replică tipul cu păr rar.

Don deschise ochii şi îşi masă ceafa dureroasă. Eva alunecase până la marginea banchetei şi îşi aşezase o mână pe speteaza scaunului şoferului.

— Ar fi trebuit să urcați frumuşel pe Bergsgata pentru a ajunge la poliție. Acum nu-ncape îndoială că am mers prea departe.

— *Du kenst mir nisht pishn oyfn rikn meynendik as dos*

is bloyz regen, rosti Don.

Avocata tresări şi se răsuci către Don.

— Un proverb evreiesc. *Du kenst mir nisht pishn oyfn rikn meynendik as dos is bloyz regen.*

Tipul cu păr rar îl privi în oglindă.

— *Nu poți să mi te pişi în cap şi să-mi spui că doar plouă.*

Avocata se întoarse iar în față:

— Insist să-mi spuneți unde mergem.

Dar nu primi niciun răspuns. Nu se auzea decât vâjâitul înfundat al cauciucurilor pe asfaltul străzilor din Stockholm.

Când trecură pe lângă obeliscul de sticlă din Piața Sergel, Don auzi un glas strident care vorbea la megafon la o demonstrație oarecare. Apoi se iviră, în spatele geamurilor fumurii, intrarea magazinului NK şi umbrele tuturor celor care se întorceau acasă încărcați de pungi de cumpărături. În cele din urmă zări intrarea spațioasă a teatrului Dramaten, după care îşi continuară drumul pe Strandväg şi lăsară în urma lor cheiurile. După ce traversară podul Djurgårdsbro şi ajunseră în Skansen, tipul cu păr rar coti brusc la stânga şi urcară pe o străduță şerpuită.

Intrară pe o alee mărginită de stejari impunători şi opriră în fața unei vile de pe la 1900, acoperite cu şindrilă de culoare maro întunecată. Acoperişul asimetric avea țigle verzi înguste, glazurate. Soclul de granit al casei se continua cu o terasă şi crea astfel impresia că vila ar fi răsărit în mod natural din roca primară suedeză. Prin geamul din spate, Don văzu ieşind pe uşa vilei doi bărbați.

Unul dintre ei purta un costum închis la culoare şi părea să fi trecut de şaizeci de ani. Celălalt era scund şi avea un cap mare, aşezat parcă direct între umeri, ceea ce îl făcea să semene cu un broscoi. Oamenii de la Säpo deblocară uşile, în vreme ce bărbatul în costum făcea ultimii paşi către maşină. Deschise apoi portiera din

dreptul lui Don şi se prezentă drept Reinhard Eberlein. Pentru Don a fost suficient să audă această propoziție scurtă, pentru a distinge un slab accent german.

14. Eberlein

Din antreu se deschidea o casă a scării spațioasă, cu candelabre joase. Lumina lumânărilor artificiale îi amintea lui Don de o peşteră cu stalactite, deşi pereții nu erau acoperiți cu granit zgrunțuros, ci cu picturi în ulei.

Vizitatorii fură izbiți de un iz de praf şi romantism național: fetele din Dalarna ale lui Anders Zorn, care se oglindeau în apă, păsările migratoare ale lui Liljefors şi, atracția principală, o pictură de Carl Larsson care imita un portal, amplasată în centru, deasupra scării late şi pompoase. O fată cu o umbrelă de soare, două capete blonde în port popular. Dedesubt, titlul tabloului: „Ai mei". Pe o tavă, sub o oglindă cu ramă aurită, se aflau mai multe scrisori care purtau ştampila cu vultur a poştei germane.

Bărbatul care se prezentase sub numele de Eberlein îl luă pe Don de braț şi îl conduse pe parchetul pârâitor. Tenul lui pământiu îl făcuse pe Don să-i aprecieze vârsta la peste şaizeci de ani, dar acum nu mai era sigur, fiindcă neamțul se deplasa cu agilitatea unei pisici. Sub costum se contura un corp suplu şi vânos, umerii erau înguşti, iar pe nasul ascuțit purta o pereche de ochelari cu lentile rotunde, polarizate. Gura era o idee prea roşie, iar buzele păreau să fi încremenit într-un zâmbet reținut.

Celălalt bărbat, care semăna izbitor de bine cu un broscoi, ajunsese deja, împreună cu Eva Strand, la jumătatea scării. Don urmărea cu privirea mâna avocatei, care alunecă lin pe balustrada albă până la platforma de la etaj.

Oamenii de la Säpo nu dădură semne că ar avea de gând să-i urmeze în interiorul casei, iar când Don, condus de Eberlein, ajunse într-un punct al scării de unde putea privi în jos, îl văzu cu coada ochiului pe tipul cu păr rar, cum îşi aprinde tacticos o țigară.

Broscoiul îi conduse la etaj printr-un şir de saloane luminoase, care ar fi putut fi foarte bine reproduse în revista de amenajări interioare „Svenskt Tenn”. O scară în spirală, din lemn de mesteacăn, urca spre un coridor întunecos, la capătul căruia se afla o uşă cu două canaturi închisă.

Eberlein scoase la iveală două chei miniaturale, pe care i le înmânase, după toate probabilitățile, tipul cu păr rar. Îi descuie lui Don cătuşele şi îi masă uşor încheieturile mâinilor. Neamțul răspândea un miros greu de aftershave.

— Sper că sunteți conştient de faptul că nu există niciun motiv de îngrijorare, îi spuse lui Don la ureche un glas cu modulații frânte. Nu e vorba decât despre nişte întrebări, care vă vor fi adresate ca între prieteni. Despre un schimb de informații, ca să spunem aşa.

Neamțul îi atinse uşor brațul.

— Pe aici.

În spatele uşii cu două canaturi se deschise o bibliotecă cu tavanul boltit. Pereții înalți erau acoperiți de rafturi din podea până în tavan. Şiruri nesfârşite de cărți cu cotoare negre erau mărginite jos de o mochetă atât de groasă, încât absorbea orice sunet. Don avu senzația că pătrunsese într-un cocon. În mijlocul încăperii, sub nişte lămpi de sticlă, se afla o masă din lemn băițuit într-o nuanță întunecată, la care Eberlein îi făcu semn să se aşeze.

În jurul mesei erau scaune verzi, de piele, cu nituri de alamă. Don se prăbuşi pe un scaun şi îşi lipi geanta din poală de bustul chircit. Apoi auzi cum cineva, probabil Broscoiul, încuia uşile. Cu un oftat cam gâtuit se aşeză şi Eva Strand la masă şi începu să-şi aranjeze hârtiile.

— Nu va fi decât o discuție amicală... începu Eberlein şi atinse în treacăt spatele lui Don în timp ce înconjură masa.

Coconul se îngustă parcă şi mai tare în jurul lui şi Don simţi cum îl ciupeşte Eva pentru a-l trezi din transă. Fiindcă el nu scoase niciun cuvânt, răspunse ea în locul lui:

— Nu prea înțelegem despre ce gen de discuție e vorba.

Eberlein trase un scaun pe partea opusă a mesei, îşi aranjă pantalonii şi luă loc. Îşi aşeză mâinile împreunate în fața sa pe masă şi îşi aținti din spatele lentilelor polarizate ochii cenuşii gălbui, adânciți în orbite, asupra lui Don.

— Aş dori, în primul rând, să vă urez bun venit în Vila Lindarne, o clădire care aparține ambasadei germane.

— Dumneavoastră lucrați, aşadar, pentru ambasadă? întrebă Eva Strand.

Pe fața lui Eberlein se ivi un zâmbet fugar.

— Ambasadorul este un bun prieten al nostru, dar eu personal am sosit abia astăzi după-amiază la Stockholm. Şi v-aş fi recunoscător, după cum spuneam, dacă...

Făcu un semn către stiloul avocatei.

— Recunoscător, dacă am purta această discuție într-un mod cât mai degajat.

Avocata ezită o clipă, dar în cele din urmă ridică din umeri şi lăsă stiloul din mână.

— Am venit aici pentru a vă adresa câteva întrebări în numele unei fundații, explică Eberlein. În Germania există un interes pronunțat de a cerceta temeinic această chestiune, şi anume din motive istorice, ca să le numim aşa.

— O fundație germană care solicită ajutorul serviciului suedez de informații? întrebă Eva Strand.

— Da, cu scopul acestei scurte întrevederi amicale.

Eberlein zâmbi din nou, însă de data aceasta colturile gurii sale nu se clintiră pe chipul pământiu.

— În cazul acesta, toate persoanele implicate vor avea de profitat de pe urma colaborării noastre.

— Nu-mi vine să cred că procurorului din Falun îi este cunoscut scopul acestei călătorii.

— Pot să vă asigur că nu s-a comis nicio neregularitate.

— Privitor la moartea lui Erik Hall…

— Nu este vorba numai de moartea lui Hall, îi lămuri Eberlein. Mă interesează mai degrabă să aflu ce anume a scos Erik Hall la suprafață din această mină.

Din spatele lentilelor polarizate, ochii neamțului aveau o putere de atracție care îl împiedica pe Don să își ferească privirea.

— V-a vorbit cumva Erik Hall despre un document sau un obiect, pe care l-ar fi descoperit în mină în afara crucii?

— A… începu avocata, dar fu întreruptă de un croncănit.

Don înghiți contrariat, pentru a-şi limpezi glasul.

— Şi la ce v-ar folosi dumneavoastră dacă ați afla acest lucru?

— Aceasta, domnule Titelman, este o poveste foarte lungă.

Un tuşit îl făcu pe Eberlein să privească cu coada ochiului în direcția Broscoiului, care se instalase pe un taburet, cu spatele rezemat de un raft de cărți.

— Mult prea lungă, sublinie Eberlein.

Neamțul părea să aştepte o reacție, dar văzând că Don nu spune nimic, întreprinse o nouă încercare:

— Situația se prezintă în felul următor: Crucea, pe care Erik Hall a găsit-o într-un mod cu totul întâmplător, este un obiect despre care avem toate motivele să presupunem că ne aparține. Sau, altfel spus: *toate obiectele* care s-au aflat în această mină constituie punctele de reper ale unui mister istoric, la elucidarea căruia Fundația lucrează de mulți ani. Or, Hall ne-a părăsit din nefericire, iar dumneavoastră sunteți, din câte se pare, singura persoana care poate duce această poveste mai departe.

— Mărturisesc că nu prea înțeleg ce vă face să credeți că v-aş putea fi de vreun folos, răspunse Don.

Din colțul său întunecat, Broscoiul pufni nemulțumit.

— Pe Erik Hall l-am întâlnit o singură dată, continuă Don cu un glas răguşit, şi singurul obiect despre care mi-a vorbit a fost această cruce. În rest, nu ştiu nici eu altceva decât ce scriu ziarele.

— Păcat că discuția noastră debutează astfel, remarcă Eberlein.

— Păi, de, comentă Don.

— Da, fiindcă, din câte ştiu eu, nu spuneți tocmai adevărul.

Don se îndreptă puțin de spate, de parcă ar fi vrut să-şi aranjeze haina.

— Nu, haideți s-o luăm de la capăt, continuă neamțul. Din câte am înțeles eu, dumneavoastră şi Erik Hall ați purtat lungi convorbiri telefonice în săptămâna dinaintea morții sale. Am aflat, de asemenea, că în computerul lui Hall s-au găsit nişte însemnări cu privire la un soi de document, pe care l-a găsit el în mină şi de existența căruia v-a informat şi pe dumneavoastră.

— Nu ştiu nimic de asta, spuse Don.

— Am mai aflat că Erik Hall a mai pomenit un „secret”, pe care l-ar fi adus cu el din mină. Nu ştim însă dacă se referea la acest document sau la un alt obiect.

— Un alt obiect decât crucea? răsună vocea avocatei.

— Pentru acest obiect am venit noi astăzi aici, pentru a lămuri această problemă, spuse Eberlein.

Don îşi mută privirea spre Broscoi, care îşi lăsase capul pe spate şi se holba în tavan. Apoi auzi din nou vocea lui Eberlein:

— V-a vorbit cumva Erik Hall despre un obiect de forma unei stele, sau despre o regiune aflată la nord de Spitsbergen?

Don clătină din cap.

— Nici despre alte documente?

— Nu, după cum vă spuneam…

— Dar atunci despre ce ați vorbit?

— M-a sunat noaptea târziu, răspunse Don şi îşi schimbă iar poziția pe scaun. Mi-a cerut să vin la el, cam

asta a fost tot.

— V-aş ruga să vă mai gândiți o dată bine de tot, îi ceru Eberlein. Fiindcă ceea ce dumneavoastră v-ar putea părea lipsit de importanță poate fi esențial pentru noi. Şi cel mai mic indiciu…

Don reuşi să evite privirea neamțului, fixându-i în schimb buzele. Parcă erau puțin cam prea roşii pentru a se potrivi cu restul feței.

— Dar v-am spus. Asta a fost tot.

Eberlein plesni din degete, la care Broscoiul se ridică greoi de pe taburet şi porni către masă. Îi aduse lui Eberlein un document scris de mână cu cerneală albastră, decolorată.

— Îl recunoaşteți?

Un scris plin de înflorituri, care semăna cu cel de pe cartea poştală din căptuşeala hainei lui Don.

— Nu, răspunse Don şi încercă să ridice din umeri, dar brusc şi-i simți foarte grei.

În clipa aceea se amestecă în discuție avocata:

— Nu prea înțeleg unde vreți să ajungeți. Doar e limpede că nu ştie nimic şi, în afară de asta, nu simte nici cea mai mică dorință de a sta de vorbă cu dumneavoastră. Vorbeați despre o întrevedere amicală, dar ceea ce faceți dumneavoastră acum, aici, numim în țara aceasta interogatoriu. Şi acum v-aş ruga să le cereți oamenilor de la Säpo să ne ducă imediat înapoi la Falun.

Avocata îşi împinse scaunul în spate şi se sculă în picioare.

— În afară de aceasta, domnule Eberlein, sau cum vă veți fi numind, mare parte din informațiile cu care l-ați confruntat pe clientul meu sunt confidențiale. Mă întreb ce e în mintea polițiştilor suedezi, de acordă acces la astfel de informații unor persoane din afară.

Deşi Don se ridicase la rândul său în picioare, Eberlein rămase aşezat la masă cu capul plecat. Părea căzut pe gânduri. După o vreme îşi înălță privirea către Don.

— Cred că avocata dumneavoastră are dreptate.

— Chiar? replică Don.

— Da, are dreptate. Dumneavoastră nu trebuie în niciun caz să luați discuția noastră drept un interogatoriu.

Zâmbetul reținut al lui Eberlein reapăru pe fața cu buze roşii şi dinți cenuşii. Din câțiva paşi agili ocoli masa şi îi aşeză lui Don o mână pe umăr.

— Acesta nu este un interogatoriu şi, în afară de asta, am cea mai mare înțelegere dacă nu sunteți dispus, în situația dumneavoastră actuală, să divulgați anumite lucruri. Dar având în vedere că sunteți ultima verigă…

Neamțul pipăia distrat umărul hainei de catifea reiată, cântărind parcă în minte o ultimă decizie.

— Având în vedere că sunteți ultima verigă în lanțul care duce la Erik Hall şi la obiectele găsite de el, putem zăbovi puțin mai mult şi privi lucrurile din altă perspectivă, pentru a afla dacă nu putem totuşi stabili o relație bazată pe încredere. Eu am să vă istorisesc ceva, iar dumneavoastră îmi veți acorda o mână de ajutor cu finalul acestei istorii.

— Şi cum vă gândiți să procedăm?

— Veți vedea când vom ajunge în acel punct. Veți vedea.

Eberlein îl bătu pe Don pe braț şi spuse ceva mai încet:

— Mă gândesc că dumneavoastră, ca om de ştiință, vă veți arăta la fel de interesat în a rezolva acest mister precum sunt şi eu. Vreau să spun, o dată ce îl veți privi din perspectiva corectă.

După ce Eberlein îi convinse pe Eva şi pe Don să îşi reia locurile la masă, merse câțiva paşi către Broscoiul care stătea rezemat de raft. Se lăsă pe vine înaintea lui şi îi şopti ceva. Atunci Broscoiul se ridică bombănind şi părăsi încăperea.

— V-aş ruga să aşteptați o clipă, spuse Eberlein, zâmbindu-i iarăşi lui Don. Sunt convins că va merita osteneala.

15. Elena

Calitățile ei speciale slăbiseră şi, în final, dispăruseră în primii ani ai adolescenței, iar Elena se văzuse nevoită să învețe să nu mai ridice niciun fel de pretenții. Şi totuşi, în ziua când împlinise optsprezece ani, unul dintre şefii de grupă cu rang mai scăzut din cadrul Fundației îi înmânase cheia unei locuințe. O locuință la mansardă, la distanță de câteva străzi de impozantul sediu al băncii.

Se afla într-una din casele înalte, cu grinzi de lemn aparente şi fronton în trepte, aşezate de jur împrejurul unei piețe pavate cu piatră cubică, în centrul căreia se afla o fântână zidită. În spatele ferestrelor goale de la mansarda casei, Elena putuse încuia pentru prima dată, din interior, uşa în urma ei.

Inițial, cheia reprezentase pentru ea un indiciu că Tata îi va acorda libertatea de a începe o viață nouă. Dar, de fapt, nimic nu se schimbase. De la locuința ei până la biroul lui de director nu era decât un sfert de oră de mers pe jos iar acolo, la umbra turnului nordic al cetății, activitatea Fundației continuase la fel ca înainte.

Învelită într-o pătură într-un colț al bucătăriei, Elena gustă o lingură de miere dintr-un borcan pe care, din cauza călătoriei neprevăzute în Suedia, îl uitase pe masă. Mişcarea brațului către gură era singurul semn de viață în apartamentul acela dezolant cu două camere. Se gândise de la bun început că nu va merita să-l amenajeze.

În cadrul uşii de la bucătărie se vedea dormitorul cufundat în beznă. Patul, pe care nu mai apucase să-l facă, scrinul cu oglinda îngustă şi, deasupra lui, icoana Maicii Domnului. În rest: nimic. De cealaltă cameră se ocupase mai mult: acolo atârnase de un lanț un sac de box şi îşi instalase, lângă dulapul cu arme, aparatele de fitness.

Elena linse resturile de miere de pe lingură. Aroma galbenă aurie a zahărului şi a verii: *miele di acacia.*

După lunga călătorie înapoi, în ceţurile Pădurii Teutoburgice, la graniţa zonelor industriale urât mirositoare din valea Ruhrului, nu apucase încă să doarmă pe săturate. Vreme de douăsprezece ceasuri, ţinând crucea lipită între inimă şi rezervorul alb ca zăpada al motocicletei, văzuse numai asfalt gonindu-i sub picioare.

Mai luă o lingură de miere şi se gândi că durerea pe care o simţea în coapse de la lunga călătorie cu motocicleta avea un efect oarecum binefăcător. Situaţiile în care durerea fizică o deranja deveniseră rare; antrenamentul în rând cu bărbaţii cu priviri sumbre ai *Siguranţei* avusese drept consecinţă faptul că nimic nu o mai deranja cu adevărat.

Mai sunase o dată de pe drum, de undeva între Danemarca şi Westfalia, în biroul directorului băncii şi îi ascultase întrebările legate de Erik Hall şi de alt bărbat, pe nume Titelman. Elena încercase să memoreze fiecare cuvânt rostit în casa de vacanţă din Falun, dar acum, la masa din bucătărie, mai derulă o dată totul în minte, pentru a se asigura că nu uitase vreun detaliu important.

Se opri mirată asupra momentului când îl întâlnise pe scafandru şi i se prezentase drept jurnalistă a publicaţiei „La Rivista Italiana dei Misteri e dell'Occulto". Nici măcar în acel moment nu reuşise să-şi înăbuşe dorul după ceea ce pierduse. Se oprise asupra acelei reviste italiene New Age numai fiindcă publicaseră cu mult timp în urmă câteva rânduri despre ceea ce ei numiseră „calităţile ei astrale". Dar ştiuse ea oare pe atunci să citească? Şi această amintire, ca toate celelalte din primii ei ani de viaţă, se amestecase între timp cu visele ei.

Când se sătură în sfârşit de miere, Elena închise

borcanul şi lăsă pătura să alunece pe jos. Se ridică, trecu pe lângă fereastra cu perdeaua trasă şi se opri în fața oglinzii. Coborî cu privirea de la conturul adolescentin al pometților până la buzele nerujate. Îşi ciufuli părul scurt şi, deşi încercă să alunge acest gând, ştiu exact cu cine semăna.

Miele di acacia, aroma de flori şi vanilie a mierii.

Îşi lipi fruntea de oglindă, pentru a şterge amintirea femeii care, într-o zi, cu mulți ani în urmă, părăsise singură clădirea băncii Tatei, renegată de propria ei fiică de şase ani. În aroma mierii se amestecă acum gustul ricottei; miere şi ricotta, biscuiții sfărâmicioşi pe care îi luaseră de fiecare dată la plajă, ea şi surorile ei. Gustul sucului de lămâie, arşița din Golful Napoli şi toate celelalte mirosuri. Putoarea mormanelor de gunoaie care pătrundea prin crăpătura uşii de la balcon, în blocul de locuințe dărăpănat. Îşi aminti cum încercase să ajungă la clanță, pentru a închide uşa atunci când putoarea devenea insuportabilă. Dar era mult prea sus pentru un braț de copil.

Şi atunci veni spre ea chipul mamei, cu tenul ei deschis şi rochia de viscoză, care sclipea pe corpul ei ca un al doilea strat de piele. Când auzi râsetele surorilor ei, Elena încercă zadarnic să dea timpul înapoi, pentru a da un alt curs vieții ei începând din ziua aceea. Ziua în care calitățile ei fuseseră pentru prima oară puse la încercare.

16. Strindberg

Treptat se înserase, iar pe deasupra acoperişului cu țigle verzi glazurate, de sus de pe colină, trecu o ploaie măruntă, care învălui coroanele stejarilor şi stâncile aspre din Skansen într-o pâclă umedă. Însă în inima fără ferestre a vilei, în biblioteca ce semăna cu o criptă, nu puteai deosebi noaptea de zi. Aici, lumina caldă care bătea pe masă provenea de la lămpile de sticlă şi singurul sunet perceptibil era bătaia degetelor lui Eberlein în încuietoarea unei casete metalice impunătoare. Don reuşi să prindă cu privirea, printre degetele cu unghii îngrijit pilite ale neamțului, o etichetă bătută în ținte:

Strindberg 1895–97

Broscoiul, care adusese caseta în bibliotecă, se aşezase la locul lui pe taburetul de lângă raft, cu fața pe jumătate în umbră. Lângă Don şedea Eva Strand, picior peste picior, cu brațele încrucişate şi gura ca o linie dreaptă. Bătăile încetară şi Eberlein întrerupse tăcerea:

— Aşadar, pentru a vă oferi ocazia de a privi întreaga poveste din perspectiva corectă… Permiteți-mi să încep cu o întrebare: ați auzit de deşertul Taklamakan?

Un oftat indispus veni din direcția Broscoiului.

— Deşertul Taklamakan, continuă Eberlein, ignorându-l pe Broscoi, este un fel de ocean de nisip, care se întinde de la acoperişul lumii, adică de la Munții Pamir, peste trei sute de mii de kilometri pătrați până în partea de nord-vest a Chinei. Iarna, ger arctic, vara, nisipul se transformă în unele zile într-un cuptor cu o temperatură de peste cincizeci de grade. Mai este numit şi „iadul pe pământ”. În orice caz, este un loc în care nu se poate trăi şi, până la sfârşitul secolului al XIX-lea, a fost o *terra incognita* de dimensiunea Germaniei, o pată albă pe

hartă. În vremea aceea, nimeni nu pătrunsese încă în interiorul său, nici măcar cei care locuiau la marginea deşertului. Tot ce se ştia despre el erau câteva rânduri din însemnările lui Marco Polo din secolul al XIV-lea, nişte descrieri pline de fantezie ale unor oraşe străvechi, îngropate sub dune de nisip înalte de câteva sute de metri. Primul care s-a încumetat în acest pustiu venea din nordul îndepărtat al Europei. Numele lui era Sven Hedin.

Scaunul pârâi, când îşi schimbă Don poziția.

— Presupun că ați auzit de expedițiile lui Sven Hedin, spuse Eberlein.

— Păstrez amintirea profundă şi veşnică a lui Adolf Hitler, pe care îl consider unul dintre cei mai de seamă bărbați din istoria omenirii, cită Don.

Broscoiul emise un nou mormăit, la care Don răspunse printr-un zvâcnet al spinării sale încovoiate:

— Asta a scris Sven Hedin la sfârşitul războiului despre Adolf Hitler: „Păstrez amintirea profundă şi veşnică a lui Adolf Hitler, pe care îl consider unul dintre cei mai de seamă bărbați din istoria omenirii.” A primit până şi un titlu de noblețe – mă refer la Hedin.

— Da, opiniile de natură politică ale lui Hedin nu au nimic de-a face cu povestea noastră, vă rog să mă credeți, replică Eberlein.

După care neamțul împinse caseta metalică la o parte şi se aplecă peste masă.

— Nu, aici e vorba de altceva, ceva ce s-a petrecut cu mult timp înaintea războiului, pe vremea când Hedin abia împlinise treizeci de ani şi era un tânăr explorator. La începutul anului 1895 se afla la granița deşertului Taklamakan. Ajunsese acolo călătorind într-un vagon de tren de la St. Petersburg până la Taşkent, în provincia rusă Turkestan, şi din acel loc traversase stepa înghețată într-o trăsură trasă de cai şi căptuşită cu blănuri, pentru a străbate în final pe jos, însoțit de nomazi kirghizi, trecătoarea aflată la o altitudine de cinci, şase mii de

metri în Munții Pamir. O realizare impresionantă pentru vremurile acelea. În 5 ianuarie 1895 a sosit în orașul-oază Kashgar, acel loc de la marginea deșertului Taklamakan, unde se întâlnesc de mii de ani caravanele de pe Drumul Mătăsii. Cu cortul lui de o persoană, cu uneltele și armele lui, Sven Hedin a dispărut în deșert, în ziua de 22 ianuarie, însoțit de câțiva servitori, cămile și măgari. Încă nu știa nimic despre năprasnicele furtuni de nisip care schimbau complet aspectul deșertului în numai câteva ceasuri. Nu ținuse cont nici de avertizările primite în Kashgar cu privire la vocile stranii care se auzeau în pustiu, voci care luau mințile oricărui călător și îl făceau să se rătăcească în labirintul de nisip. În primele două nopți totul a decurs conform planului, grupul a înnoptat sub cerul liber, iar Hedin a schițat în cărbune configurația locului, pentru a nu-și pierde orientarea. În a treia noapte însă, s-a stârnit o furtună de nisip. Conform însemnărilor lui Hedin, nu s-a potolit decât după șaptezeci și șapte de ore. Când nisipul negru s-a așternut la loc, întregul peisaj din jurul taberei era complet schimbat. Furtuna nu măturase doar dunele înalte de o sută de metri, ci le spulberase, pur și simplu, lăsând în locul nisipului copaci pietrificați, care își înălțau crengile către cer. După ce a umblat o vreme printre copaci, Hedin a descoperit niște pari albi care se ițeau din pământ și, apropiindu-se de ei, a constatat că erau resturile unui gard. Însoțit de servitorii săi, a urmat calea gardului spre vest, ajungând după un kilometru în fața unui complex de clădiri părăsite. Erau ruinele unei așezări, pe care vântul puternic o dezgropase din straturi de nisip vechi de sute, poate chiar mii de ani. Hedin și-a notat ulterior că servitorii îi ceruseră să părăsească imediat așezarea pe care o numiseră „așezarea caselor de fildeș”, dar el sărea în sus de bucurie, convins că descoperise un nou Pompei. În primele sale însemnări, Hedin scria că acele case păreau construite din lemn, mai precis din lemn de plop. Imaginați-vă, plopi în mijlocul unei întinderi de nisip! Și

deşi faţadele albe îi păruseră la prima vedere trainice, se spărgeau ca sticla fisurată când le atingea cu biciul lui de călărie. Hedin a întocmit o serie de desene, din care reiese că unii pereţi erau acoperiţi de fresce: femei dezbrăcate, care se rugau şi aveau, după părerea lui Hedin, un semn pe frunte asemănător simbolului indian al castei; bărbaţi cu arme ciudate şi, alături, reprezentări ale lui Buddha cu flori de lotus în mâini. Hedin a ajuns la concluzia că se afla într-un fost templu. Astăzi ştim că este vorba despre Dandan Oilik, oraşul scufundat. Mai puţin cunoscut, continuă Eberlein, este ceea ce a descoperit Hedin în acea zi *dedesubtul* oraşului scufundat. Într-o scrisoare aflată în proprietatea noastră, Hedin descrie cu amănunte destul de dramatice cum s-a prăbuşit el prin podeaua uneia dintre cele mai impunătoare clădiri şi a aterizat în cap pe un mozaic de piatră, aflat într-o cameră funerară care lui i-a părut mult mai veche decât restul complexului. Dar nu a reuşit să o dateze exact. Centrul mozaicului era de culoare neagră-verzuie, iar de jur împrejurul lui erau întinse douăsprezece mumii înfăşurate în pânză, uscate şi conservate de foarte multă vreme. Când s-a apropiat de ele, Hedin a observat că pe pieptul uneia dintre mumii se afla o cruce albă, strălucitoare ca o perlă, de forma unei hieroglife pe care o cunoaştem sub denumirea de Ankh. Peste cruce, mai precis în punctul de întretăiere a braţelor cu mânerul, se afla un alt obiect: o stea cu cinci colţuri, care avea în centru un fel de butuc de roată. Steaua aceasta era numită de către egipteni Seba şi considerată un simbol al zeului Osiris, stăpânul „celuilalt tărâm”, posesorul cheii lumii subpământene.

Eberlein amuţi şi îl privi pe Don în aşteptarea unui răspuns.

— *Ver volt dos gegloybt*? comentă Don într-un final.

Eberlein nu îl scăpa din priviri.

— Vreau să spun, o stea şi o cruce într-o cameră funerară uitată de vreme, într-un oraş scufundat…

Lipsit de somn de douăzeci şi patru de ore, Don îşi simţea ochii arzând.

— *Ver volt dos gegloybt,* cine să creadă una ca asta?

Eberlein schiţă un zâmbet.

— Trebuie să înţelegeţi un lucru... Sven Hedin nu a încercat nicio clipă să convingă pe careva de importanţa obiectelor pe care le găsise în camera funerară aflată dedesubtul oraşului Dandan Oilik. Toată viaţa lui a considerat povestea aceasta extrem de penibilă. Fiindcă este imposibil să dai de ştire lumii despre existenţa unor obiecte istorice senzaţionale, pe care le-ai găsit şi după aceea... le-ai pierdut.

Eberlein tuşi, îşi scoase o batistă din buzunarul hainei şi îşi tamponă buzele:

— Aerul este teribil de uscat aici, nu-i aşa? Sigur doriţi să beţi ceva.

Eva Strand nu schiţă niciun gest. Don, în schimb, dădu din cap. Neamţul se întoarse către Broscoi, care se ridică bombănind din colţul lui întunecat. Ieşi pe coridor târşâindu-şi picioarele şi lăsă uşa întredeschisă, astfel încât Don mai degrabă ghici decât zări razele roşii ale soarelui care apunea în ferestrele vilei, la capătul coridorului şi al scării în spirală. Glasul lui Eberlein se făcu din nou auzit:

— Ştim că Hedin a adus cu el în oraşul-oază Kashgar crucea şi steaua, fiindcă ambele obiecte figurează pe lista de inventar a expediţiei sale. Ce s-a întâmplat după aceea s-a datorat în mare măsură personalităţii lui Hedin. Suedezul era de-a dreptul obsedat să descrie el însuşi, cu cea mai mare acurateţe, fiecare obiect descoperit, înainte de a-l împacheta şi trimite Academiei de Ştiinţe din Stockholm. În cazul stelei şi al crucii, lucrul acesta s-a dovedit însă imposibil. Deşi a întreprins o serie de experimente elementare, nu a reuşit să afle nici măcar din ce material fuseseră confecţionate obiectele. Pentru a ascunde acest eşec faţă de colegii săi, a căutat sfatul unei cunoştinţe de-ale sale, care se afla în perioada aceea în

Franța. A depus crucea şi steaua într-o cutiuță de alamă sigilată şi le-a adăugat o scrisoare, în care relata amănuntele descoperirii sale şi solicita o evaluare tehnică. În arhiva lui Hedin se găseşte o notiță cu privire la expedierea pachetului, care a sosit, din câte ştim noi, în ziua de 2 februarie 1895 la spitalul Saint Louis din Paris. Mâinile care au deschis cutiuța de alamă erau unse cu alifie şi bandajate în fâşii de pânză de in, pentru a calma o erupție manifestată prin înroşirea şi descuamarea pielii, apărută ca urmare a lungilor nopți petrecute cu experimente de alchimie. Vreme de o lună de zile, mâinile acestea abia dacă putuseră ține un stilou.

Strălucirea caldă a lămpilor de sticlă întinerise parcă fața lui Eberlein; nuanța pământie era pe cale să dispară şi neamțul părea să aştepte acum ca Don să rostească numele:

— Strindberg?

Eberlein încuviință dând din cap. Don încercă să-şi țină gura închisă, dar nu reuşi să-şi înăbuşe un râset răguşit, al cărui ecou fu absorbit de mochetă şi cotoarele din piele ale cărților. Neamțul continuă nestingherit, fără să-şi desprindă privirea de el:

— Poate părea o coincidență prea puțin plauzibilă, dar trebuie să ştiți că, în vremea aceea, marea burghezie suedeză era formată dintr-un cerc restrâns de persoane. În afară de aceasta, Hedin ştia că Strindberg are acces la laboratorul de analize al Sorbonei, care dispunea pe atunci de cel mai sofisticat echipament tehnic din Europa.

Don se uită cu coada ochiului la Eva, care îşi dădu ochii peste cap. Apoi i se adresă lui Eberlein:

— Numai ideea că Sven Hedin îi trimite lui August Strindberg un pachet…

— Da? întrebă Eberlein.

— Doar ştiți că erau duşmani de moarte, sau nu?

— Ah, au început să se duşmănească abia mai târziu! Şi unul dintre motive ar putea fi modul în care a tratat

Strindberg obiectele descoperite de Hedin. Nu, până în 1895 au avut o relație amicală.

Pe chipul lui Eberlein se ivi iar un zâmbet.

Între timp, soarele apusese probabil, fiindcă lumina din bibliotecă nu se mai modifică atunci când se deschise uşa şi îşi făcu apariția Broscoiul. Trânti zgomotos o tavă pe masă, pe care se aflau un ceainic de argint, trei ceşti cu margini aurite, pe farfuriuțe, şi alături, o grămăjoară discretă de bumbac alb, pe care Don o identifică din mai multe priviri ca fiind câteva perechi de mănuşi fine.

Eberlein se ridică, înconjură masa şi aranjă porțelanul pe masă din câteva mişcări însoțite de clinchete. Aburul care se înălța din ceşti răspândea în jur o aromă amețitoare de mac şi scorțişoară, iar Don îşi strecură degetele în geantă, în încercarea de a dibui două capsule de derivați de amfetamină, care să-l mai învioreze puțin. Neamțul îşi duse gânditor ceaşca la buzele roşii:

— Indiferent de asta, îşi continuă Eberlein istorisirea, după ce luă o sorbitură de ceai, experimentele lui Strindberg cu crucea şi steaua s-au soldat cu un eşec. Fiindcă el era, în fond, un şarlatan, un chimist-poet, cum îi plăcea să se considere. Cunoştințele lui erau prea superficiale pentru a determina originea şi calitățile unui material. Şi apoi, Strindberg era la vremea aceea destul de capricios şi după o lună de încercări nereuşite, s-a plictisit de „obiectele din deşert” ale lui Hedin. Şi, nedorind să admită că experimentele se derulaseră într-un mod nesatisfăcător, s-a mulțumit să-i trimită lui Hedin o simplă înştiințare, în care l-a mințit spunându-i că pierduse, pur şi simplu, crucea şi steaua, uitându-le probabil în Café du Cardinal în al doilea arondisment. Sven Hedin a turbat, desigur, de furie, însă din pustiul central-asiatic în care se afla el nu prea avea ce să facă.

Eberlein se apropie de masă, îşi trecu degetele peste suprafața casetei metalice şi le lăsă să alunece pe partea din spate, de unde se auzi clinchetul unei încuietori…

— Nu, *August* Strindberg nu a avut niciun succes cu

crucea şi steaua.

Eberlein scoase două şplinturi de pe laturile casetei, iar încuietoarea se deschise.

— Cine doreşte să clarifice o chestiune face bine să apeleze la colecţionari, nu-i aşa, domnule Titelman?

Eberlein stătea în picioare, cu o mână sprijinită pe speteaza scaunului, şi studia conţinutul casetei.

— Da, ne sunt folositoare persoanele cu firea lui August Strindberg, care sunt atât de convinse de propria lor măreţie, încât datează orice factură, orice listă de cumpărături, cea mai neînsemnată schiţă, pentru a le lăsa moştenire posterităţii. Se spune că s-au păstrat cel puţin zece mii de scrisori adresate lui Nietzsche, Georg Brandes, Zola... cărora li se adaugă scrisorile pe care Strindberg le-a trimis pe la sfârşitul secolului al nouăsprezecelea vărului său Johan Oscar, pe care rudele îl numeau Occa. Prietenia celor doi a fost atât de strânsă, încât August a devenit naşul fiului lui Occa, Nils. Întâmplarea a făcut ca acest Nils Strindberg să fie la vremea aceea, mai precis în iarna anului 1895, unul dintre cei mai promiţători tineri fizicieni şi chimişti. Ştim, de pildă, că Occa lăuda într-o scrisoare din 7 februarie 1895 succesele fiului său în domeniul rezonanţei electrice şi că, doar o săptămână mai târziu, August i-a trimis lui Nils, pe adresa universităţii din Stockholm, o serie de întrebări referitoare la probleme de fizică. Nils i-a răspuns lui August printr-o lungă epistolă, care s-a păstrat şi ea, împreună cu alte câteva duzini de scrisori. În cursul acelei primăveri, Nils a devenit un fel de confident al lui August Strindberg, am putea chiar spune un fel de complice al acestuia la studiul alchimiei. Corespondenţa celor doi a dobândit treptat un ton tot mai personal, iar în ultimele scrisori ale lui Nils din iunie 1895, acesta se plânge de plictiseala care domneşte pe timp de vară în Stockholm, unde nimeni nu se mai dedică muncii de cercetare. Răspunsul naşului său de la Paris a constat într-un pacheţel care conţinea două obiecte: o cruce,

prevăzută cu un soi de agățătoare, şi o stea cu cinci colțuri, de formă egipteană.

Eberlein îşi aşeză cu un clinchet ceaşca de porțelan pe masă, după care îşi reluă locul vizavi de Don şi Eva, trase caseta metalică puțin mai aproape şi îmbrăcă tacticos o pereche de mănuşi din bumbac.

— Ce aş dori eu să vă arăt acum este o completare la descoperirea lui Erik Hall din mină. Dar mă gândesc că merită să fie văzută şi din alte motive.

Eberlein îşi împreună mâinile şi întinse bine mănuşile între degete.

— În puținele rânduri pe care le-a adăugat Strindberg pachețelului, nu a pomenit nimic nici despre Sven Hedin, nici despre deşertul Taklamakan. L-a rugat doar pe Nils să analizeze cu mare atenție crucea şi steaua şi să-i trimită un răspuns cât mai grabnic. Iar primul lucru pe care l-a făcut Nils, care era pasionat de fotografie, când a început să examineze obiectele...

Eberlein scoase la iveală o cutie plată, dreptunghiulară, care părea a fi din carton. O aşeză pe masă şi dezlegă nişte sfori, pentru a-i putea deschide capacul. Înăuntru se afla un strat de vată, care căpătase de-a lungul vremii nişte pete cenuşii, pe care Eberlein îl îndepărtă şi îl întinse în fața lor pe masă. Apoi scoase din cutie nişte plăci fragile de sticlă, pe care le aşeză cu băgare de seamă pe stratul moale de vată.

Don se aplecă înainte, pentru a putea vedea mai bine.

Dar la început nu văzu mai nimic din cauza luminii care se reflecta în sticla întunecată. Însă atunci când Eberlein făcu umbră cu mâna lui, nu mai încăpu nicio îndoială. Pe argintul oxidat al plăcilor de sticlă strălucea o cruce albă cu toartă, iar lângă cruce se afla o stea luminoasă cu cinci colțuri.

Cineva aşezase alături un metru pliant. Don observă că lungimea crucii, cu toartă cu tot, era de 42,6 cm, iar brațele acesteia măsurau împreună 21,3 cm. Într-o altă fotografie era o notiță de mână, în care se menționa că

steaua Seba are un diametru de 11 cm.

— E cu totul altceva când ai ocazia să le vezi, nu-i aşa? întrebă Eberlein.

Eva se aplecase şi ea peste masă. Prinse cu grijă marginea stratului de vată, trase plăcile mai aproape de ea şi le studie atent. Eberlein luă de pe tavă o pereche de mănuşi din bumbac şi i le oferi Evei. Avocata le îmbrăcă, ridică de pe masă plăcile de sticlă şi le privi.

— Negative cu colodiu, explică Eberlein, după ce Eva cercetase un timp plăcile. Se obține prin dizolvarea nitrocelulozei în alcool şi necesită un timp de expunere de zece secunde. Au o claritate remarcabilă, nu-i aşa?

Don vedea ochii Evei oglindiți în sticla întunecată.

După ce Eberlein mai scoase un strat de vată din cutia de carton, văzură pe fundul acesteia un teanc de notițe îngălbenite de vreme. Erau legate cu un fir de sârmă de oțel, iar pe prima foaie se zărea o ştampilă neclară:

Universitatea Stockholm – Laboratorul Berzelius

Dedesubtul ştampilei urmau câteva rânduri scrise tot mai înghesuit şi neglijent cu cerneală de culoare albastră, pline de numere şi prescurtări.

Neamțul aşeză teancul de notițe pe masă, lângă plăci. Desfăcu apoi sârma, luă prima foaie şi i-o întinse lui Don împreună cu o pereche de mănuşi albe.

— Despre experimentele de la mijlocul lunii iunie a anului 1895, îl lămuri Eberlein.

Don recunoscu cu greu câteva denumiri chimice, însă restul textului, aşternut cu un scris încâlcit, era imposibil de descifrat.

— Sistemul de stenografie al lui Arends, explică Eberlein. Nils Strindberg folosea întotdeauna stenografia când lucra singur în laborator. Foaia pe care o țineți acum în mână descrie primele lui experimente realizate cu acid. Ulterior a încercat să supună suprafața metalică a crucii acțiunii altor substanțe chimice, dar fără niciun

succes.

Eberlein dădu câteva hârtii la o parte.

— Acestea sunt însemnări făcute noaptea târziu, când Nils Strindberg a început să examineze textul crestat în suprafața crucii. A folosit atât lupa, cât şi microscopul, însă notițele lui sunt destul de încâlcite, fiindcă nu a reuşit cu niciun chip să-şi explice cum izbutise cineva să scrijelească suprafața crucii. Când el nu a putut să cresteze în niciun fel materialul, nici măcar cu acul cu vârf de diamant al laboratorului Berzelius. Un alt detaliu care l-a surprins a fost greutatea deosebit de redusă a obiectului.

Eberlein arătă cu degetul către o coloană cu numere tăiate.

— Pe cântarul din laborator, crucea şi steaua abia dacă mişcau acul.

Eberlein răsfoi însemnările.

— După câteva zile a început să se întrebe dacă obiectele erau, de fapt, confecționate dintr-un metal. Reflectau, ce-i drept, lumina şi aveau un luciu metalic, dar oricât s-ar fi străduit Nils Strindberg, nu reuşea cu niciun chip să încarce cu electricitate sau căldură nici crucea, nici steaua. A încercat să le încălzească pe rând pe plasa de sârmă a unui bec Bunsen, dar nu s-a întâmplat nimic, nici măcar la o temperatură de 1.500 de grade Celsius. Nu i-a trebuit nici măcar un cleşte ca să le ia de pe flacără, fiindcă până şi după o jumătate de oră erau tot reci. Abia în ziua de 27 iunie a obținut succesul pe care îl aşteptase atâta.

Eberlein răsfoi cu mănuşile lui albe de bumbac teancul de notițe, găsi, în sfârşit, foaia pe care o căuta şi le aşeză la o parte pe celelalte.

Foaia care se afla acum în fața lor pe masă era total diferită de celelalte, fiind acoperită de nenumărate schițe, realizate după toate aparențele în cea mai mare grabă. Cerneala cursese în mai multe locuri, lăsând pete albastre întunecate pe hârtie.

— După cum ştiţi, continuă Eberlein, becul Bunsen al laboratorului Berzelius atingea o temperatură de circa 1500 de grade. Însă în seara zilei de 27 iunie, Nils Strindberg a conectat la arzător un recipient cu oxigen pur, pentru a verifica dacă nu putea creşte puţin temperatura. Din neglijenţă – ori de lene, am putea spune – a încălzit pentru prima oară obiectele simultan, aşezând steaua deasupra crucii, exact în punctul de întretăiere a braţelor cu mânerul. Cu puţin înainte ca flacără albastră să devină albă, cele două obiecte s-au contopit. Temperatura atinsese…

— 1220 de grade, completă Eva Strand şi indică numărul urmat de un semn al exclamării.

— La temperatura de 1220 de grade, spuse Eberlein dând din cap, obiectele aşezate pe plasa de sârmă a arzătorului s-au contopit. Nils Strindberg scrie că a avut impresia că steaua se afundă pur şi simplu în cruce, de parcă cele două obiecte ar fi fost în realitate cele două părţi componente ale unui întreg. Şi totuşi, în experimentele anterioare, nici crucea, nici steaua nu reacţionaseră în niciun fel la căldură.

Don simţi cum îi străbate corpul un val însufleţitor, capsulele de metamină se dizolvaseră în sfârşit şi începeau să-şi facă efectul. Starea de trezie tot mai accentuată îi provoca o senzaţie de uscăciune în gură.

— Uitaţi-vă şi dumneavoastră, îi îndemnă Eberlein şi le arătă una dintre schiţe.

În centrul crucii se vedeau, într-adevăr, colţurile unei stele, care părea să se fi contopit cu aceasta chiar dedesubtul toartei. În dreptul desenului era notat ceva cu creionul, pe verticală. Don răsuci hârtia şi citi:

„În punctul de contopire, instrumentul de navigaţie devine lichid ca mercurul”

Don îşi înălţă privirea şi se uită întrebător la Eberlein:

— Instrumentul de navigaţie?

Se uită din nou la steaua şi crucea contopite, pe care Nils Strindberg le schițase în grabă din mai multe unghiuri şi cu care acoperise întreaga foaie. Jos de tot se afla un desen pe care se scursese cerneală într-un semicerc cu contururi neclare, care semăna cu o cunună de raze arcuită deasupra obiectului.

— Pe următoarea foaie a reuşit să reproducă reacția şi mai exact, spuse Eberlein şi căută printre hârtii.

Nils Strindberg aşternuse pe foaia respectivă, de data aceasta fără să se fi grăbit, două desene mult mai mari şi mai amănunțite. În primul desen, ceea ce pe cealaltă foaie îi păruse lui Don a fi o pată de cerneală era aici o emisferă albastră-cenuşie, care se arcuia ca o cupolă deasupra obiectelor contopite. La marginea superioară a emisferei se vedeau şapte puncte, aranjate într-un mod familiar, iar în dreptul punctului celui mai înalt scria cu creionul:

„Steaua Nordului în Aripa Dragonului"

— Aripa Dragonului, spuse Eberlein. Numele pe care l-a dat Nils Strindberg constelației cunoscute astăzi sub numele de Ursa Mică sau Carul Mic.

Degetul lui Eberlein urmări cele şapte puncte, de la dreptunghiul carului până la capătul mânerului acestuia.

— Întâi încep să lumineze stelele duble Pherkad şi Kochab. Aceasta se numeşte Anwar Al Farkadain şi aceasta este Ahfa Al Farkadain. Urmează Urodelus şi Yildun şi sus de tot se află Polaris, Steaua Polară, respectiv Steaua Nordului, cum a numit-o Nils Strindberg. Steaua fixă aflată deasupra Polului Nord.

Eberlein tăcu o vreme, cu privirea ațintită asupra desenului. Apoi îşi reluă explicațiile:

— Conform însemnărilor lui Strindberg, cele şapte puncte de deasupra crucii şi stelei se iveau din senin, imediat după ce se contopeau obiectele. La început a crezut că era vorba despre nişte particule, care proveneau

din arzător, şi s-a mirat de ce rămân suspendate în aer. Pe urmă, după aproximativ un minut, constelația se încadra în această primă emisferă cerească, pe care a desenat-o deasupra crucii. Ulterior, Strindberg a notat că emisfera aceasta îi amintea de un nimb, care se ivea din senin.

— Această *primă* emisferă cerească? întrebă Don.

Eberlein făcu un semn cu capul către al doilea desen. Don îşi trecu limba peste buzele uscate şi îşi mută încet privirea în josul foii.

Într-adevăr, în al doilea desen se vedea o a doua emisferă. Dedesubtul emisferei cu Carul Mic, Strindberg desenase un alt semicerc deasupra crucii, o cupolă de un cenuşiu spălăcit, cu contururi imposibil de confundat.

— A schițat, aşadar, emisfera nordică? întrebă Don.

— A schițat a doua emisferă, îl corectă Eberlein.

Neamțul urmări cu degetul înmănuşat granițele statelor:

— Coasta siberiană de la Oceanul Arctic. Peninsula Kola. Fiordurile din nordul Norvegiei... Svalbard şi Sjuøyane. Limbile ghețarilor din Groenlanda şi Marea Lincoln. Coasta nordică a Canadei şi tundra Alaskăi la strâmtoarea Bering. Şi aici...

Degetul lui Eberlein reveni în punctul central al emisferei inferioare.

— Polul Nord.

— Dar acolo ce e? întrebă Eva.

Dinspre Steaua Polară pornea o linie subțire către un punct aflat la distanță de câțiva centimetri de degetul lui Eberlein.

— Aceasta, îi lămuri Eberlein, este o rază luminoasă. În încheierea reacției, raza aceasta cobora dinspre Steaua Polară către emisfera nordică, iar Nils Strindberg a fost convins că îndeplinea funcția unui indicator.

Don luă hârtia îngălbenită, cu însemnările din laborator, şi o ținu la lumină.

Raza luminoasă care pornea de la Steaua Polară conducea la o cruciuliță, aflată puțin mai la nord de ceea ce Eberlein menționase ca fiind Svalbard. Ținând hârtia la lumină, Don observă că în aceeaşi zonă se mai aflau alte două cruciulițe, însemnate tot cu creionul şi numerotate. Erau consemnate într-o listă, la marginea dreaptă a hârtiei:

poz. 1 (29/6): lat. 82°50’N, long. 29°40’E
poz. 2 (30/6): lat. 83°45’N, long. 27°10’E
poz. 3 (1/7): nesch.
Poz. 4 (2/7): nesch.
Poz. 5 (3/7): lat. 83°10’N, long. 34°30’E
poz. 6 (4/7): nesch.!!!

— După mai multe încercări, Nils Strindberg a reuşit să calculeze cu o precizie uimitoare locul pe care îl indica vârful razei, spuse Eberlein, când Don îşi ridică privirea spre el. După cum vedeți, de la bun început au avut loc modificări de poziție neînsemnate, dar periodice, iar lui Nils Strindberg i-a trebuit destul demult timp să descopere sistemul după care apăreau acestea.

Neamțul dădu la o parte câteva foi care conțineau reproduceri tot mai amănunțite ale emisferei cereşti, emisferei terestre şi razei, până când găsi un tabel întocmit cu acuratețe. Parcurse cu degetul coloanele cu date şi coordonate:

— Din câte ştim noi, acesta este primul tabel sistematic, în care Nils Strindberg a consemnat modificările de poziție ale razei. L-a realizat la începutul lunii august 1895 şi, din câte ne putem da seama, între timp învățase să deseneze destul de repede, fiindcă reacția în urma căreia apăreau emisferele nu dura decât în jur de zece minute. După aceea, steaua şi crucea îşi recăpătau forma inițială, redevenind două obiecte distincte şi reci, de parcă nu s-ar fi contopit nicio clipă.

Eberlein lăsă tabelul pe masă şi începu să adune

plăcile de sticlă întinse pe stratul de vată.

— După cum vedeți, continuă el, cu capul plecat şi mâinile ocupate cu plăcile, avem de-a face cu aproximativ patruzeci de experimente, care au decurs de fiecare dată la fel. Nils Strindberg aşeza steaua şi crucea pe plasa de sârmă a becului Bunsen şi creştea temperatura până la valoarea potrivită. În clipa în care steaua şi crucea se contopeau, formând un singur obiect, începeau să strălucească şi cele şapte puncte. Ele alcătuiau de fiecare dată Carul Mic, cu Steaua Polară aflată la zenit, deasupra punctului central al celor două obiecte contopite. După aproximativ un minut apărea emisfera cerească, urmată de emisfera terestră nordică. La capătul reacției se ivea întotdeauna raza luminoasă, care conducea de la Steaua Polară către un punct situat în apropierea paralelei 83, la nord de Svalbard. Şi dacă priviți atent datele din tabel, constatați că distanța dintre diversele poziții este foarte mică; toate se află pe o rază de douăsprezece mile. Nils Strindberg a ajuns în cele din urmă la concluzia că modificările de poziție apăreau periodic, cam o dată la trei zile. Iar raza luminoasă urmărea parcă deplasarea unui obiect în această regiune aflată la nord de Svalbard. Ca un ac care urmăreşte o țintă.

Eberlein înveli plăcile de sticlă în vată şi le aşeză cu băgare de seamă la locul lor, în cutia de carton.

— *Ver volt dos gegloybt,* murmură Don.

17. Trezirea

Momentul acela încremenit se ivise tot mereu în visele Elenei şi o făcuse să se trezească din somn scăldată în sudoare. Nici măcar acum, când se aşezase pe marginea patului, cu privirea pierdută în întunericul mansardei, nu putea face nimic pentru a-l alunga.

Amintirea femeii căreia îi semăna atât de bine. Părul negru scurt, pomeții înalți, gura lată. Mama, în genunchi pe pardoseala din marmură, la piciorul scării din sediul băncii, cu brațele deschise, o imploră pe Elena să coboare.

Apoi răsună prelung ecoul răspunsului ei concis, glasul fetiței de şase ani, pițigăiat şi pierdut în grandiosul antreu:

— Cine-i femeia asta, Tată?

Când văzuse sosind personalul de pază, strânsese şi mai tare degetele puternice şi subțiri ale Tatei. Fiindcă ştiuse prea bine cine era femeia aceea, care venise la banca din Wewelsburg pentru a o lua acasă. Dar venise mult prea târziu.

Când împlinise cinci ani, Elena se încumetase să-i dezvăluie mamei cel mai mare secret al ei. Şi anume, că poseda calitatea de a citi gândurile oamenilor şi a le desluşi visele şi dorințele într-o formă scânteietoare şi distorsionată. Întâi, mama râsese şi spusese că sunt scornelile unui copil. Dar când Elena desenase perversiunile şi dorințele stranii ale adulților, râsul mamei se stinsese.

În primăvara aceea, cu mulți ani în urmă, când Elena ar fi preferat să se joace cu surorile ei, o supuseseră unei serii nesfârşite de teste parapsihologice.

Ca o maimuță la circ, trebuise să facă dovada capacității ei de a citi şiruri de numere ascunse. Apoi

experimentul Ganzfeld, când au legat-o la ochi şi au obligat-o să-şi aşeze pe cap nişte căşti din care se auzea un vuiet asurzitor. Şi, în final: lunga călătorie în nord, la bărbații care vorbeau o limbă dură şi obscenă, după cum i se păruse ei. Amintirea panicii care o cuprinsese atunci când îi vârâseră capul în ceva asemănător cuvei unei maşini de spălat. Îi prinseseră părul cu nişte agrafe de metal şi îi acoperiseră capul de sonde, de care erau fixate tuburi, atunci când măsuraseră pentru prima dată calitățile ieşite din comun ale fetiței care recepta unde astrale şi activități electrice.

După aceea o duseseră la Tata în Wewelsburg şi o abandonaseră. Trecuse un an, iernii îi urmase o altă iarnă, până când, în dimineața unei zile de decembrie, apăruse pe neaşteptate la bancă o femeie care îşi exprimase dorința de a o lua acasă.

Deşi îi era ruşine, Elena nu se îndoise nicio clipă că, după atâta timp, pusese întrebarea cuvenită. Căci ce drept avea femeia aceasta să creadă că o fetiță de şase ani îşi va mai recunoaşte mama după toate câte se petrecuseră?

Din dimineața aceea, femeia nu mai venise niciodată la bancă. Abia în adolescență, când calitățile ei dispăruseră încetul cu încetul, aflase Elena în mod cu totul întâmplător ce se petrecuse. În ziua aceea de vară, părinții ei se grăbiseră, surorile ei nu-şi legaseră centurile, iar, după toate ploile acelea abundente, serpentinele de pe Coasta Amalfitană fuseseră alunecoase. Într-o curbă se treziseră cu o camionetă venind din față cu viteză mare, iar saboții de frână ai Citroenului erau într-o stare jalnică.

Un lanț de coincidențe nefericite, îi spuseseră Elenei. Prăbuşirea fatală în mare era numai unul dintre evenimentele pentru care nimeni nu se simțea răspunzător. Şi astfel, şansa ca Elena să primească vreodată răspunsuri la întrebările ei se spulberase. Dar la ce îi folosea, în fond, unui copil adoptat să caute

răspunsuri?

Elena îşi aranjă perna la spate şi privi către singura fereastră a dormitorului ei de la mansardă, însă imaginea femeii cuprinse de disperare nu voia să dispară. În schimb, Elena încercă să o revadă în amintire pe fetița de şase ani din capul scării, care îşi înalță privirea către Tata. Să citească bucuria din ochii ei, mereu prezentă în primii ani. Să îşi îndrepte gândurile către colaborarea lor, către pulberea scânteietoare din bilele de sticlă cu montură de plumb şi către desenele geometrice care străluciseră atât de puternic pe vremea aceea.

Abia mai târziu, când crescuse şi simțurile ei se tociseră deja demult, pricepuse Elena ce recunoscuseră Tata şi Fundația cu ajutorul ei. Dar nici cu sprijinul ei nu avansaseră foarte mult. Materialul din bilele de sticlă, care le servise drept punct de plecare în cercetările lor, era format din câteva particule, care proveneau dintr-un izvor demult secat.

Elena simți cum fetița de şase ani îşi coboară încet privirea către piciorul scării şi către chipul mamei. Făcu tot ce-i stătea în puteri pentru a zăbovi asupra acestei frânturi de amintire. Pentru a prelungi pe cât posibil tăcerea care precedase întrebarea:

— *Cine-i femeia asta, Tată?*

Cât durǎ momentul acesta, Elena numără ferestrele din clădirea spațioasă care adăpostea sediul băncii şi văzu cum cade pe dalele cenuşii, şlefuite, lumina palidă a iernii. Văzu la umărul mamei cusăturile paltonului, brațele ei larg deschise şi îmbietoare, surâsul crispat. Apoi, imaginile reîncepură să se deruleze.

Şi totuşi, de data aceasta ceva era altfel, de data aceasta auzi nişte pârâituri şi coloana sonoră a amintirilor ei se modifică. Întrebarea fetiței fu acoperită de nişte glasuri îndepărtate, nedesluşite, aceleaşi glasuri pe care le auzise în timpul lungii ei călătorii cu motocicleta de la Falun la Wewelsburg.

Elena dădu pătura la o parte şi porni grăbită spre bucătărie. Fiindcă nu cunoştea decât un singur mijloc care ar fi putut înăbuşi visul stăruitor, care ar fi putut-o elibera de toate poverile.

Deschise sertarul de sus şi aprinse focul la aragaz. Ținu vârful cuțitului în flacără, până când se încinse. Îşi desfăcu bandajul de pe brațul alb ca din cretă şi dădu la iveală nişte urme roşii de arsură. Când îşi lipi de piele lama cuțitului se auzi un fâsâit.

Odată cu durerea, Elena avu senzația că vacarmul vocilor se intensifică şi dinspre un punct din spatele frunții ei ceva începe să vibreze violent. Apoi auzi un zgomot, de parcă cineva ar fi derulat înapoi o bandă de magnetofon, şi un glas blând, bine cunoscut, care îi spunea:

— *Devi darmi la,* Elena, dă-mi-o. *La croce,* crucea, Elena, *dammela.*

Mai ținu o dată vârful cuțitului în flacără. De data aceasta tremura. Îşi arse pielea, până când i se făcu negru în fața ochilor. Se prăbuşi pe podea, îşi lipi palmele de față, dar era imposibil să-l facă să amuțească.

18. Vulturul

În centrul mesei, lângă un teanc de hârtii îngălbenite, se afla o casetă de metal. Pe scaunele îmbrăcate în piele verde cu nituri de alamă, stăteau trei persoane, deasupra lor se arcuia cupola înaltă a bibliotecii unei vile din Djurgården, construită în jurul anului 1900.

Cărți cu cotoare negre acopereau pereții bibliotecii. În fața unuia dintre rafturi şedea un bărbat a cărui înfățişare amintea de un broscoi. Făcea impresia că ar fi adormit, dar gura lui cu colțurile lăsate era un indiciu clar că asculta.

Ultima coală cu însemnările lui Nils Strindberg din laborator era alcătuită din mai multe hârtii lipite laolaltă, iar când Eberlein o desfăşură pe masă, în fața Evei şi a lui Don, acoperi mare parte din suprafața luminată de lămpile din sticlă. Şi acest desen reprezenta, ca şi cele anterioare, o emisferă cerească arcuită deasupra crucii, în centrul căreia se afla constelația Carului Mic. Dedesubtul emisferei cereşti era reprodusă, de data aceasta cu o precizie deosebită, emisfera terestră nordică.

După primele schițe realizate în grabă, în care liniile de coastă fuseseră mai greu de recunoscut, Strindberg întocmise de data aceasta o hartă detaliată, în care meridianul zero era trasat corect de la Greenwich în Londra prin Oceanul Arctic până la Polul Nord. La est de linia meridianului, deasupra insulei Spitsbergen, era desenată o plasă curbată, formată din dreptunghiuri, iar imediat deasupra arhipelagului Svalbard, Strindberg trasase un cerc, lângă care notase:

raza luminoasă îşi schimbă poziţia o dată la 3 zile
reapare periodic pe raza acestui teritoriu:
lat. 82°10’N – 84°20’N

long. 21 °0’E – 39°20’E

raza aproximativă a teritoriului: 65 mile marine = 120 km

— Avem indicii potrivit cărora, spuse Eberlein, Nils Strindberg l-a contactat pe inginer deja de pe la mijlocul lunii iulie 1895. Însă această hartă este menționată pentru întâia oară la începutul lunii august, în însemnările referitoare la întâlnirea lor din Gränna. După cum vedeți şi dumneavoastră, la vremea aceea tânărul fizician era deja convins că raza luminoasă care pornea de la Steaua Polară se deplasa într-un teritoriu cu o rază de aproximativ 12 mile. Punctul pe care îl indica se afla întotdeauna la nord de Svalbard şi, teoretic, s-ar fi putut ajunge acolo după o scurtă călătorie cu balonul deasupra gheții.

Don şedea cu capul sprijinit în palme, aplecat înainte, cu privirea ațintită asupra colii formate din mai multe foi lipite laolaltă. Câteva rânduri decolorate, aşternute cu un scris mai îngrijit decât al lui Strindberg, erau notate în dreptul vârfului nordic al insulei Spitsbergen şi începeau cu următoarea întrebare:

vânturi puternice dinspre nord-est?

— Nu ştim ce părere a avut inginerul Andrée despre această primă întâlnire cu fizicianul în vârstă de douăzeci şi doi de ani din Stockholm, care a venit la el cu o hartă şi un bec Bunsen în bagaj, dar ştim că pentru Nils Strindberg a fost o dezamăgire.

Eberlein netezi cu băgare de seamă o cută de pe coală, apărută pe conturul Canalului Mânecii, şi continuă:

— Strindberg s-a gândit, desigur, că Andrée luase în serios propunerea lui de a zbura spre Polul Nord într-un balon cu aer cald şi, la început, aşa au şi părut să stea lucrurile. Cu ocazia unui prânz simplu, servit acasă la el într-o zi din acea lună de august, Andrée i-a vorbit lui Strindberg cu mult entuziasm despre condițiile excelente

de zbor deasupra Arcticii. Despre soarele de la miezul nopții, care le va ușura cu lumina sa navigarea și a cărui căldură va face plăcută și comodă șederea lor în nacelă. I-a descris sistemul de parâme și vele inventat de el însuși, care le va permite să dirijeze balonul, și i-a vorbit despre vremea plăcută de vară de care vor avea parte. Nils cunoștea desigur planurile inginerului, fiindcă ziarele nu mai scriau la vremea aceea despre nimic altceva. Acesta și fusese motivul pentru care venise la Gränna. Însă în însemnările sale referitoare la întâlnire, Strindberg scrie că entuziasmul lui Andrée s-a domolit pe măsură ce înainta prânzul și că, după un timp, discuția lor nu mai părea să conducă nicăieri. Când Strindberg a început să pregătească arzătorul pentru a-i demonstra lui Andrée reacția, acesta i-a spus că nu-l interesează antichitățile și obiectele de artă și a numit apariția emisferelor o scamatorie ieftină. Pe urmă l-a anunțat pe Strindberg că nu dispune de suficiente mijloace financiare. Andrée afirmase în fața Academiei Regale Suedeze de Științe că întreaga expediție nu va costa decât 130.000 de coroane, dar subestimase cu mult cheltuielile. În fața lui Strindberg, Andrée a recunoscut că își prezentase proiectul într-o lumină mai favorabilă decât era în realitate, pentru a-i convinge pe Oscar al II-lea și pe Alfred Nobel să doneze fiecare câte o sumă de bani. Iar când s-au servit cafeaua, coniacul și trabucurile, Nils Strindberg pricepuse deja că expediția spre Polul Nord pusă la cale de Andrée nu fusese decât o farsă, menită să-i crească celebritatea. În afară de aceasta, a fost șocat să afle că inginerul nu experimentase până atunci decât nouă zboruri cu balonul, dintre care majoritatea se încheiaseră cu o avarie. Andrée i-a mărturisit chiar că încă mai avea dureri de spate de la nefericita aterizare pe insula Gotland din primăvara acelui an, provocată de vântul care bătuse dinspre Göteborg.

Pentru a avea suficient loc să desfășoare harta lui

Strindberg, Eberlein împinsese caseta de metal către marginea mesei. Acum o luă şi o aşeză în dreptul coastei Normandiei şi Bretaniei. Don îi aruncă o privire Evei, când neamțul deschise din nou caseta. Eva îi arătă lui Don cadranul ceasului ei de mână şi scutură uşor din cap.

— Expediția a avut loc numai datorită lui Nils Strindberg. Într-o scrisoare din 17 august, Nils l-a întrebat pe tatăl lui, Occa, cum s-ar putea obține o sumă substanțială de bani pentru a realiza proiectul lui Andrée. Occa, un comerciant specializat pe negoțul în Hamburg şi Berlin, l-a sfătuit inițial să renunțe, dar în cele din urmă i-a mijlocit contactul cu nişte oameni de afaceri germani. În 3 septembrie 1895, Nils Strindberg şi Andrée au coborât din tren la proaspăt construita gară Berlin Zoologischer Garten şi, după ce le-au demonstrat nemților reacția în urma căreia se iveau emisferele, i-au convins să finanțeze expediția cu două milioane de coroane. Pe vremea aceea, interesul pentru Egipt se afla la apogeu, iar germanii erau cu siguranță impresionați de descoperirile mărețe făcute de curând de către englezi în Valea Regilor. Finanțatorii expediției au sperat, pur şi simplu, că instrumentul de navigație al lui Strindberg îi va conduce la o comoară.

Pe fața lui Eberlein se ivi umbra unui zâmbet reținut, după care neamțul continuă:

— Le-au pus însă o serie de condiții. Primul lucru pe care l-au cerut a fost ca *scopul principal* al călătoriei cu balonul să fie explorarea regiunii aflate la nord de Svalbard, pe care o indica raza luminoasă; atingerea Polului Nord se afla pe un plan secund. A doua condiție era ca donatorii suedezi să nu afle nimic despre finanțarea germană, fiindcă nu doreau să pericliteze relațiile industriei germane de apărare cu compania lui Nobel. Aveau toate motivele să creadă că Alfred Nobel nu se va arăta foarte mulțumit să afle că expediția către Polul Nord a lui Andrée căpătase un alt scop în urma

influenței exercitate de către germani. A treia și ultima condiție era ca toate informațiile referitoare la becul Bunsen, crucea, steaua și eventualele descoperiri din respectiva regiune să rămână secrete și să fie administrate *pe veci* de către o fundație cu sediul în Renania de Nord-Westfalia. Inginerul Andrée a refuzat inițial să semneze contractul, însă Nils a reușit în cele din urmă să-l convingă.

Don îl urmări pe Eberlein cum deschide capacul casetei și scoate la iveală un carnețel îmbrăcat într-un material neted, în carouri verzi, care semăna cu mușamaua. Foile sale erau încrețite, de parcă ar fi fost ținut un timp îndelungat într-un loc foarte umed.

— În 30 mai 1897, după doi ani de pregătiri, nava la bordul căreia se aflau cei doi exploratori a pornit, printre blocuri sparte de gheață, către coasta stâncoasă a insulei Danskøya din arhipelagul Svalbard. Nu știu dacă ați văzut fotografiile cu Andrée și Strindberg pe puntea canonierei Svensksund, dar păreau destul de neajutorați, cum stăteau acolo, unul lângă celălalt. Doi bărbați cu membre delicate, la costum și cu ceasuri de aur, cu mâinile ascunse sub manșete. Singurul membru al expediției obișnuit cu munca fizică era Knut Frænkel, a cărui participare la expediție fusese solicitată de către Andrée tocmai datorită forței sale fizice. Se gândise probabil că Frænkel avea să fie în stare să tragă după el sania cu o greutate de două sute de kilograme, în cazul în care, contrar așteptărilor, avea să se producă o avarie înainte ca ei să ajungă la destinație. Vreme de cinci săptămâni au așteptat vânturile potrivite. Nils Strindberg și-a petrecut timpul cântând la vioară și scriind epistole logodnicei sale, Anna Charlier, în vreme ce marinarii de pe Svensksund întăreau și izolau pânza balonului. Nu apucaseră să facă un zbor de probă cu balonul pe care Andrée și Strindberg îl comandaseră la producătorul Henri Lachambre. În 11 iulie, vremea a devenit în sfârșit favorabilă. Vântul bătea către nord-est.

Eberlein deschise carnetul în carouri verzi. Don recunoscu scrisul lui Nils Strindberg; cuvintele nu erau însă stenografiate, ci întregi.

— Acesta este jurnalul lui de călătorie, început la amiază, cu puțin înainte de decolare.

Prima pagină din carnet era deteriorată; o foiță subțire, pe care Eberlein o întoarse. Sus, pe următoarea pagină, era notat:

Danskøya, Virgohamna.
11 iulie 1897
notat la bordul de sub vânt pe latura nordică
a hangarului

Dintr-o schiță reieşea că Nils Strindberg aprinsese pentru ultima oară arzătorul şi lăsase să se contopească steaua cu crucea, pentru a determina poziția actuală a razei luminoase. Dedesubt era o notiță spălăcită, făcută cu cerneală:

ora 1:27 p.m.
poz. actuală a razei:
lat. 84°10’N, long. 30°45’E
distanţa estimată de la Danskøya: 586 km
vântul conf. Frænkel: 7 sec. dinspre SV, rafale puternice

În dreptul coordonatelor era notat „confirmat” şi un A.

Hârtia arăta de parcă ar fi fost stropită cu apă chiar în timp ce se scrisese pe ea, fiindcă textul care acoperea restul paginii era aproape complet şters. Cuvintele pe care Don reuşi să le descifreze se refereau la capacitatea de încărcare a balonului, care era

surprinzător de redusă.

Din partea cealaltă a mesei răsună glasul lui Eberlein:

— Acoperişul hangarului a fost demontat, Andrée şi

Frænkel îşi ocupaseră deja locurile în nacelă, porumbeii de poştă erau legați în coşurile lor – şi totuşi, mai exista o ultimă îndoială. În ceea ce priveşte decolarea, ne putem sprijini pe relatările unor martori oculari: Strindberg i-a făcut semn lui Andrée să dea ordinul să fie tăiate frânghiile. În clipa următoare s-au auzit trei pocnituri, semn că frânghiile cu care era ancorat balonul fuseseră tăiate. Balonul a rămas o clipă nemişcat, dar Frænkel a început să înalțe cele trei vele.

Balonul s-a ridicat de la sol şi a început să plutească. După ce a părăsit hangarul, balonul a fost prins de curenții atmosferici şi împins pentru ultima oară în peretele de lemn al acestuia. Dar pe urmă s-a înălțat până la cincizeci de metri şi a început să se îndepărteze de Virgohamna. Exploratorii nu au vrut să boteze balonul decât în momentul decolării. Oamenii de afaceri germani le ceruseră să îi dea numele *Adler (Vulturul),* în locul celui propus de Nobel, *Le Pôle Nord.*

Eberlein întoarse câteva pagini din carnetul îmbrăcat în muşama al lui Strindberg. Următoarea datare era:

ora 3:33 p.m.
Adler a trecut de Danskgattet

Sus, pe pagină, Don văzu câteva observații referitoare la vreme. Urmau cuvinte precum bere şi sendvişuri, schița unor păsări care zburau pe lângă nacelă şi o notiță potrivit căreia Andrée tocmai se cățărase pe parapet pentru a urina. Câteva cuvinte menționau că un ultim salut adresat logodnicei sale Anna fusese sigilat şi aruncat de către Strindberg din balon, deasupra insulei Vogelsang. Dedesubt, subliniat de două ori, scria:

Frænkel ştie!

Don îşi înălță privirea spre Eberlein.

— Chestiunea cu Frænkel a fost o surpriză pentru Strindberg. Toate măsurătorile fuseseră făcute în cabina lui Andrée de la bordul canonierei, iar arzătorul, crucea şi steaua fuseseră aduse în balon în secret, învelite într-un sac de pânză, chiar înainte de decolare. Ideea era ca secretul să nu fie divulgat nici lui Knut Frænkel, nici celorlalți suedezi, dar Frænkel reuşise cumva să afle de existența instrumentelor. Strindberg îl bănuia pe Andrée; mai jos sunt câteva rânduri referitoare la acest lucru…

Eberlein îşi trecu un deget înmănuşat peste câteva cuvinte neclare, aflate mai jos pe pagină.

— În fond este uimitor, continuă Eberlein, că Nils Strindberg a avut răgazul să se gândească şi la această chestiune. Căci călătoria cu balonul se transformase deja de pe atunci într-o catastrofă. De îndată ce au ieşit cu balonul în larg, velele au fost prinse de un vânt descendent, care a împins balonul în jos, către mare. Coborâseră deja atât de mult, încât nacela s-a izbit de suprafața apei. Andrée şi Strindberg au reuşit într-un final să golească nouă saci cu nisip şi balonul s-a înălțat iarăşi, însă între timp se răsucise în jurul său şi acum navigau cu partea din spate înainte. În afară de aceasta, nu mai puteau dirija balonul, fiindcă din cauza răsucirii se desprinseseră câteva parâme importante. Însă Andrée şi Strindberg, în loc să întrerupă expediția, au intrat probabil în panică la gândul că ar putea pierde crucea şi steaua în mare şi au mai golit câțiva saci cu nisip. *Adler* s-a înălțat, prin urmare, necontrolat până la şase sute de metri. La un moment dat, balonul a fost din nou prins de vânturi şi acest lucru le-a dat curaj, fiindcă băteau tot mai tare în direcție nord-estică.

Eberlein le arătă nişte date:

poz. actuală conf. A. (aprox.) 79°51’N – 11°15’E
dist. Estimată faţă de poz. razei – 560 km
40 de noduri, timpul aprox. – 8 ore

— Lăsaseră în urma lor gheţarii şi stâncile arhipelagului Svalbard, dedesubtul lor se întindea marea întunecată, iar Nils Strindberg şi-a notat în jurnal că zărise un vapor cu aburi care încerca să-i urmărească. Împreună, au încercat să despice parâmele rămase şi să le prelungească cu alte frânghii, însă între timp balonul naviga mult prea sus pentru a mai putea fi dirijat. Se îndrepta către straturi de ceaţă tot mai deasă; se lăsase frigul şi mătasea subţire din care era confecţionat balonul se răcise. Din cauza presiunii scăzute a aerului, pierdeau hidrogen mult mai repede decât se aşteptaseră, şi totuşi, Strindberg încă mai credea că vor ajunge spre seară în poziţia indicată de raza luminoasă.

Eberlein scoase la iveală ultimele obiecte de pe fundul casetei metalice: câteva negative alb-negru pe sticlă, pe care le înşiră pe masă. Împinse una dintre plăcile de sticlă către Don, până lângă pagina ondulată a jurnalului.

— Prima fotografie făcută de Strindberg din nacelă, explică Eberlein.

Pe negativ nu se recunoştea mai nimic, în afara unei dungi negre subţiri.

— Nu uitaţi că pe un negativ culorile sunt inversate, spuse Eberlein. Aici se apropie de marginea albă a banchizei.

Apoi împinse către Don un alt negativ, pe care se vedeau două emisfere luminoase şi o rază neagră. Dedesubtul emisferei inferioare se întrevedea steaua contopită cu crucea şi flacăra întunecată a becului Bunsen.

— Strindberg a făcut această fotografie după o oră, în interiorul nacelei, acolo unde se aflau locurile de odihnă. Balonul plutea acum la o înălţime de şapte sute de metri. Din cauza stratului de nori totul era îmbibat de umezeală şi acesta a fost probabil şi motivul pentru care Strindberg s-a încumetat să aprindă arzătorul în interiorul nacelei, pentru a verifica poziţia razei. Cea mai mică scânteie ar fi

putut provoca o catastrofă şi transforma balonul într-o minge de foc.

— Dar acolo ce e? întrebă Don şi indică nişte însemnări din partea de jos a negativului.

— Poziția şi ora, răspunse Eberlein. Aparatul de fotografiat al lui Strindberg era prevăzut cu un mecanism de marcare a fotografiilor. Aceasta a fost făcută la scurt timp după miezul nopții, în ziua de 12 iulie, iar până atunci poziția razei nu se modificase.

Eberlein mai întoarse câteva pagini din jurnal şi, cu fiecare nouă pagină, scrisul lui Strindberg era tot mai necitet.

— Temperatura scăzută din nori şi pierderea hidrogenului făceau balonul să coboare. În dimineața zilei de 12 iulie, frânghiile cu care era ataşată nacela de balon şi parâmele de dirijare a balonului au început să înghețe, astfel încât greutatea *Vulturului* a crescut cu aproape o tonă. Nacela se lovea acum din cincizeci în cincizeci de metri de gheață şi, după cum vedeți şi dumneavoastră, Strindberg abia mai reuşea să scrie. Balonul se abătuse prea tare către est, iar cei doi se certau acum cum să facă să îl îndrepte iarăşi în direcția indicată de raza luminoasă. În jurul orei douăzeci şi trei, Frænkel şi Strindberg s-au dus la culcare, dar nu era chip să adoarmă.

Eberlein le arătă rândurile:

„Zornăitul parâmelor în zăpadă –
clămpănitul neîntrerupt al velelor”

Pe următoarea pagină scria:

„Sacrificat geamandura polară”

— A doua zi, în 13 iulie, aruncaseră peste bord toate lucrurile de care se puteau lipsi. Nu le-a fost greu să sacrifice geamandura pentru Polul Nord, cu steagul

suedez, pe care o luaseră cu ei de ochii lumii, însă au început, de asemenea, să arunce o mare parte din provizii. În timpul nopții, una dintre parâmele de navigare se agățase în blocurile de gheață, astfel încât au rămas pe loc câteva ceasuri bune. Când au reuşit în sfârşit să o desprindă, s-a ivit soarele, iar căldura a făcut balonul să urce din nou. Au încercat să mai câştige în înălțime, pentru a profita de aerul cald din straturile superioare ale atmosferei şi a-şi continua cursul spre nord-est. Însă după ce au înălțat velele, soarele dispăruse, iar balonul a început din nou să coboare. Din zilele următoare nu mai avem însemnări – Strindberg a notat puțin mai jos că se simțea rău din cauza necontenitelor izbituri pe gheață. Abia în zorii zilei de 14 iulie, norocul a fost de partea lor.

Eberlein luă de pe masă un alt negativ. Şi pe acesta se vedeau emisferele, dar de data aceasta mai era ceva: becul Bunsen, crucea şi steaua erau înconjurate de o cunună de lumină difuză.

— Fotografia aceasta a fost făcută noaptea la ora două, spuse Eberlein şi le arătă marcajul de pe marginea inferioară a negativului. Fixaseră balonul de un bloc de gheață, pentru a se mai odihni puțin, iar soarele de la miezul nopții era atât de slab, încât Strindberg a trebuit să folosească un bliț cu magneziu pentru a putea fotografia. Arzătorul pare să se fi aflat la o distanță de aproximativ cincizeci de metri de balon, fiindcă în spatele emisferelor, vedeți şi dumneavoastră, se întrezăreşte conturul nacelei.

Don încercă să țină negativul astfel încât să vadă şi el ceva, dar nu recunoscu nimic în afara razei subțiri care cădea pe emisfera de jos, arcuită deasupra crucii.

— Când Nils Strindberg s-a întors la balon, Andrée calculase deja cu ajutorul unui sextant poziția în care se aflau şi era pe punctul de a abandona expediția. Dar când Strindberg i-a arătat…

Eberlein întoarse câteva pagini din jurnal, se opri încruntat asupra uneia dintre ele, dădu iar câteva pagini

înapoi şi găsi în cele din urmă locul pe care-l căuta:

14 iulie
ora 1:47 zori
raza îşi modifică poziţia!
măsurat de 2 ori, cu pauză
lat. 82°59'N – long. 31°5'E
acum dist. aprox.: 45 km!

— După cum vedeți, îşi reluă Eberlein istorisirea, poziția razei se modificase. Un lucru care nu ar fi trebuit să-l mire pe Strindberg. Doar constatase deja în laboratorul Universității din Stockholm că modificările apăreau o dată la trei zile. Balonul decolase în 11 iulie din Danskoya, acum era 14 iulie, iar punctul indicat de către Steaua Polară se afla atât de aproape. Au întreprins o ultimă încercare de a înălța *Vulturul,* au aruncat peste bord aproape totul, în afară de alimentele uscate, arme, rachete de zăpadă şi sănii. Datorită scăderii în greutate a balonului, au reuşit să se deplaseze încet încă vreo treizeci de kilometri în direcție nordică. La ora nouăsprezece şi nouăsprezece minute au considerat că ajunseseră suficient de aproape de locul pe care-l indicase raza. Imediat după ce au aterizat, Andrée a început să evacueze hidrogenul din balon. Nils Strindberg şi-a luat aparatul de fotografiat, a curățat cu o perie zăpada de pe rama din lemn de fag îmbrăcată în piele şi a făcut unsprezece fotografii cu balonul imens de mătase, care se lăsa în jos pe gheață. A doua zi dimineața au încărcat săniile şi au pornit la drum, pe ultimii kilometri până la destinație.

Don se aplecă deasupra jurnalului şi întoarse cu băgare de seamă pagina.

Ultimei însemnări referitoare la noua poziție a razei îi urma un fel de inventar al lucrurilor pe care le luaseră cu ei. Unele dintre ele fuseseră tăiate de pe listă, altele

reduse în cantitate. Ultima poziție era încercuită:

6 st. şampanie, cadoul regelui

Când dădu să întoarcă pagina, Don observă cu mirare că foaia cu inventarul nu era bine prinsă în cotorul carnetului. Se desprinse complet şi lui Don îi trecu prin minte că ultimele pagini fuseseră probabil smulse din jurnal. Mai era una singură, împăturită şi aşezată pe coperta din spate. Don se uită la Eberlein, care părea să-i fi aşteptat descoperirea:

— Ciudat, nu-i aşa? remarcă Eberlein. Când a fost găsit jurnalul, pe la sfârşitul anului 1899, lipseau deja ultimele treisprezece foi din totalul de o sută douăzeci.

Neamțul împinse către ei un alt negativ pe sticlă. Părea a fi ultimul.

— Fundația nu a reuşit să developeze de pe ultima rolă de film decât o singură fotografie. Când a fost găsit cadavrul lui Nils Strindberg, rola se afla într-un cilindru de cupru în buzunarul hainei sale de pâslă.

Pe plăcuța de sticlă pe care Eberlein o aşezase pe masă în fața lui Don şi a Evei se vedeau nişte puncte negre, de parcă ar fi nins cu fulgi de zăpadă negri. În spatele perdelei de zăpadă se vedea o gaură albă în gheața neagră.

— Au ajuns la o copcă? întrebă Don.

— Nu e o copcă, răspunse Eberlein. Uitați-vă la margini.

Don ridică negativul de pe masă. Gaura avea forma unui cerc perfect. Când o compară cu persoana care stătea la marginea ei, cu un telescop în mână, lângă un steguleț, îşi dădu seama că pâlnia care se deschidea în gheață era foarte mare, cu un diametru de cel puțin cincizeci de metri.

— Cel care a fotografiat trebuie să fi fost Strindberg, spuse Eberlein, el era singurul care ştia să utilizeze aparatul. Dar nu am reuşit să aflăm dacă cel care stă

acolo şi priveşte în adâncul pâlniei era Andrée sau Frænkel.

Don încercă să inverseze în minte albul şi negrul de pe negativ, pentru a-şi reprezenta în gând peisajul polar, aşa cum arătase el în acea zi din luna iulie 1897. În fundal era gura unui hău întunecat, care se căsca în gheața albă, iar la marginea acestuia stătea o siluetă cu un telescop. Parcă ar fi săpat careva cu ajutorul unei flăcări de sudare un tunel către centrul Pământului.

Eberlein le atrase atenția asupra marcajelor de pe negativ.

— Optzeci şi două de grade şi cincizeci şi nouă de minute nord, dimineața zilei de 16 iulie 1897. Se află în punctul indicat de raza luminoasă. Le-a luat, prin urmare, o zi şi o noapte să ajungă acolo, după ce au părăsit balonul.

Don aşeză negativul deoparte şi luă din carnet ultima coală, cea împăturită. Îl privi pe Eberlein întrebător, iar neamțul încuviință dând din cap. Don despături coala în fața sa şi o netezi cu palma. Înaintea lor se aflau nişte tabele cu mai multe coloane şi o serie de numere: date abia lizibile, însemnări privitoare la cantitatea de precipitații, presiunea atmosferică şi viteza vântului.

— Sunt date din calendarul meteorologic al lui Frænkel, îi lămuri Eberlein.

Neamțul întoarse apoi coala pe partea cealaltă. Peste tabele erau câteva notițe greu de înțeles, mâzgălite parcă la întâmplare, cu cerneală decolorată:

„Pierdut tot!!!
norv necunoscuţi deja gaură
Andrée şi arzătorul
execuţie! Knut sângerează
burtă! morfină, şase unităţi
eu încă de dimineaţă m-am adăpostit în
deasupra mea voci
poarta subterană deschisă! ştiu şi ei!

crucea? şi steaua!

tras în jos

în tunel, pereţii

urmărit până aici?

ce cu Adler?

cel în vârstă numit Jansen, dar a fost tânărul, nu se mai poate întoarce fără

Anna, eu

scumpa şi iubita mea Anna”

— I-a scris logodnicei sale.

Glasul gâtuit al Evei.

— Annei Charlier, încuviință Eberlein. Acesta este ultimul indiciu pe care îl avem.

După ce îşi ridică şi Don privirile de pe coală, Eberlein o trase spre el. O împături, o aşeză la locul ei, cu partea cu notițele în sus, şi închise carnetul învelit în muşama.

— Pentru Anna Charlier putem spune că sfârşitul poveştii a fost inutil de tragic. Îmi permiteți…?

Eberlein îi luă lui Don ultimul negativ din mână şi îl depuse împreună cu jurnalul în caseta metalică. Apoi continuă:

— Cadavrele lui Frænkel şi Strindberg au fost găsite după doi ani. Alunecaseră într-o crevasă adâncă de treizeci de metri. În schimb, trupul neînsuflețit al lui Andrée nu a fost nicicând găsit, deşi din ultimele notițe ale lui Strindberg putem deduce că a fost executat. Singurele documente care s-au păstrat din timpul expediției sunt jurnalul lui Strindberg şi câteva fotografii. Ați văzut deja aproape tot ce e de văzut, şi toate încap într-o simplă casetă metalică.

— Andrée… începu Don.

Limba parcă îi era împleticită, dar n-avea încotro, trebuia pur şi simplu să vorbească:

— Cadavrul lui Andrée a fost găsit pe insula Kvitøya, ultima lor tabără.

— Kvitøya...? întrebă Eberlein.

— Da, Kvitøya, repetă Don. Cadavrul lui Andrée a fost găsit acolo.

Glasul i se mai limpezise.

— Nu se poate să nu fi auzit de descoperirea făcută la Kvitøya. Ultima lor tabără, acolo unde au fost găsite cadavrele şi echipamentul pentru lunga lor călătorie pe gheață. Inclusiv fotografiile lui Nils Strindberg, care au fost developate şi...

— Cum spuneam mai devreme, îl întrerupse Eberlein, partea aceasta a poveştii este tragică şi, privind în urmă, putem spune că a fost inutilă.

Îşi plecă privirea şi începu să strângă de pe masă şi celelalte negative. Continuă cu capul plecat:

— Suedezii n-au ştiut unde să-i caute, însă finanțatorii germani cunoşteau coordonatele destinației lor şi Fundația a trimis încă din vara anului 1899 o echipă de salvare, care a reuşit să găsească nacela şi, în preajma ei, resturile balonului. În interiorul nacelei, pe nişte pături, se aflau ultimele calcule făcute de Strindberg şi Andrée, înainte de a porni la drum către punctul indicat de rază. A fost suficient să meargă pe urmele lor.

— Şi când au ajuns acolo? întrebă Don.

Eberlein îşi înălță privirea.

— Nimic, nicio pâlnie, nicio cruce, nicio stea. Niciun arzător. Nils Strindberg şi Knut Frænkel au fost găsiți morți, cum vă spuneam, într-o crevasă adâncă de treizeci de metri. Frænkel fusese împuşcat în burtă. În rucsacul lui Strindberg erau cilindrii de cupru, în care se aflau jurnalul şi câteva dintre fotografiile pe care vi le-am arătat. Datele meteorologice ale lui Frænkel erau ascunse în mănuşă. În baza acestor informații s-a ştiut încă de pe atunci cam tot atâta cât ştim şi astăzi.

Sub tavanul boltit al bibliotecii se aşternu o tăcere întreruptă doar de zăngănitul plăcilor de sticlă pe care Eberlein le aşeza la locul lor, în caseta metalică. Avocata

întrerupse tăcerea:

— Ați vorbit de logodnica lui Strindberg, Anna Charlier.

— O simplă măsură de precauție, răspunse Eberlein cu voce scăzută. O măsură de precauție, care a fost în mod cert exagerată. Finanțatorii germani din cadrul Fundației au sperat multă vreme că vor reuşi să-i prindă pe acei „necunoscuți” care îi uciseseră pe cei trei exploratori şi că vor recupera crucea şi steaua. Nu doreau ca suedezii şi compania lui Nobel să înceapă să se intereseze de soarta expediției. Conform condițiilor formulate în contract, Fundația era proprietara unică a crucii şi stelei, precum şi a oricăror altor descoperiri. Să falsifici nişte documente nu era nici pe atunci mare lucru. Scrisul lui Andrée le era cunoscut şi astfel au fost create cele două jurnale ale lui din timpul expediției. La fel şi notițele stenografice ale lui Strindberg şi însemnările meteorologice ale lui Frænkel. Fotografiile au fost mai puțin reuşite; şi astăzi, când te uiți la ele, îți dai seama că nu sunt autentice. Pentru a risipi şi cea mai mică fărâmă de interes față de regiunea nord-estică, au lăsat indicii care conduceau în direcție sud-vestică. Au optat pentru insula Kvitøya, aflată în estul arhipelagului Svalbard, fiindcă era un loc retras, care putea fi pregătit în linişte pentru înscenare. Acolo a fost ridicată presupusa lor ultimă tabără şi, în cele din urmă, au fost aduse şi trei cadavre aflate într-o stare destul de jalnică, împreună cu o serie de obiecte găsite în nacelă. Pentru a uşura suedezilor identificarea cadavrelor, le-au cusut lui Strindberg şi lui Andrée monogramele pe haine. Pregătirile s-au desfăşurat pe timpul verii anului 1900, însă abia după treizeci de ani de la înscenare, nişte vânători de morse din Ålesund au găsit cu totul întâmplător cangea lăsată în mod intenționat acolo, pe care scria „Expediția polară Andrée 1897”. Un cortegiu funerar a condus apoi cele trei trupuri neînsuflețite prin centrul oraşului Stockholm. Şi cu aceasta, povestea era încheiată.

— Dar familia lui Andrée – şi logodnica lui Nils

Strindberg, Anna – doar nu se poate să nu fi văzut că în sicriele sosite de la Kvitøya se aflau nişte persoane necunoscute? se miră Don.

— După treizeci de ani nu mai era mare lucru de văzut, răspunse Eberlein. În afară de aceasta, cele trei trupuri au fost incinerate fără să li se fi făcut autopsia. Un mare scandal la vremea respectivă.

— Dar Anna Charlier? se auzi vocea Evei Strand.

— Întreaga poveste a fost o nebunie megalomană, spuse Eberlein. Şi ce dacă n-ar fi găsit nimeni vreodată cadavrele? A fost, pur şi simplu, inutil. Iar în ceea ce o priveşte pe Anna Charlier… Ea a purtat până la sfârşitul vieții doliu după Nils Strindberg. Inima ei a fost îngropată cincizeci de ani mai târziu, într-o urnă de argint, în monumentul funerar din cimitirul de nord unde se află, chipurile, şi el. Faptul că inima ei se odihneşte acolo, singură-singurică, mi s-a părut întotdeauna o neruşinare. Îmi permiteți…?

Eberlein împături la loc harta cea mare cu emisferele. Lipiciul uscat pârâi uşor, când se plie coala cu desenul emisferei terestre nordice realizat de Nils Strindberg.

— După înscenarea de pe insula Kvitøya, oamenii de afaceri germani şi-au continuat cercetările. Cu timpul, au scăzut desigur în intensitate, iar Fundația s-a transformat tot mai mult în administratoarea unei arhive, păstrătoarea unui secret, a unui mister istoric rămas neelucidat.

Eberlein aşeză harta pliată în caseta metalică. Se auziră două clicuri, când şplinturile intrară la locurile lor şi ferecară caseta. Pe masă nu mai rămăsese nimic.

— Astăzi, Fundația îşi continuă activitatea din alte rațiuni, însă misiunea ei a rămas neschimbată, iar contractul semnat odinioară cu Strindberg şi Andrée este considerat încă valabil. Veți înțelege, desigur, că descoperirea lui Erik Hall a trezit mari aşteptări. Nu cred că exagerez când vă spun că persoanele din Germania, care mi-au încredințat această misiune, sunt dispuse să

meargă destul de departe pentru a lămuri această poveste.

— Vreți să recuperați instrumentul de navigație al lui Strindberg, spuse Don.

Eberlein zâmbi.

— Fundația doreşte să recupereze ceea ce-i aparține. Pentru ce a plătit deja cu mult timp în urmă.

Ochii cenuşii gălbejiți din spatele lentilelor polarizate scânteiară.

— Iar dumneavoastră, domnule Titelman, ați devenit, din pură întâmplare, ultima verigă care ne poate conduce la Erik Hall, la cruce, la document şi la toate celelalte obiecte pe care se pare că le-a găsit… poate şi la stea?

Don se foia pe scaun, iar mâna lui cobora încet prin căptuşeala hainei către cartea poştală.

— Mă gândesc că şi dumneavoastră aveți tot interesul să lămurim această poveste, îşi dădu cu părerea Eberlein. Crucea a dispărut… aveți necazuri cu poliția. V-am putea fi eventual de ajutor? Dacă e vorba de bani…

Glasul lui Eberlein devenea tot mai îndepărtat, pe măsură ce Don îşi imagina cu ochii închişi cum se deschide uşa cu două canaturi, cum coboară el scara în spirală, traversează saloanele luminoase, trece pe lângă picturile în ulei şi oglinzile în rame aurite şi iese afară, pe uşa vilei. Apoi deschise ochii:

— Acum, că ați adus vorba de asta, parcă îmi amintesc că Erik Hall a spus ceva despre o stea…

Don îşi fixă privirea pe gura zâmbitoare a lui Eberlein. Buzele lui erau prea roşii, iar dinții de un cenuşiu bizar.

— Ceva despre o stea, da, reluă Don, au fost atâtea versiuni diferite.

Eva Strand se întoarse către el:

— Nu trebuie să…

— Da, şi nu numai despre o stea, continuă Don. Erik Hall mi-a vorbit, într-adevăr, şi despre un document pe care l-ar fi găsit în mină. O descoperire atât de măruntă, că nu i-am prea acordat importanță. Nişte rânduri dintr-o

scrisoare, sau poate era o carte poştală?

Îl privi apoi pe Eberlein în ochi. Îi cercetă costumul. Un neamț înfumurat din clasa superioară.

— V-a spus ce scria în acele rânduri? întrebă Eberlein.

— Păi, nu-mi mai prea amintesc… ceva cam fără cap şi fără coadă, parcă ar fi fost un mesaj cifrat.

— Un mesaj cifrat?

— Da, sau poate o poezie. Iar dedesubt era notat un an şi un loc.

— Ce vă amintiți exact?

— Eu… începu Don.

— Da?

— Depinde cum calculăm, dar aş îndrăzni să afirm că îmi amintesc în total cinci cuvinte, urmate de un loc şi un an. Institutul de Igienă al Waffen-SS, Lagărul de concentrare Ravensbrück 1942.

19. Cartea poştală

Sub masa pe care se afla caseta metalică zăvorâtă se întindea covorul într-un dreptunghi întunecat, iar când Don îşi înălţă privirea către tavanul bibliotecii cufundate în tăcere, aprecie că îl despărţeau vreo cinci metri de ultimele cotoare de cărţi.

Dacă ar fi găsit o posibilitate să se strecoare între ultimii decimetri de izolaţie veche, de la 1900, şi stratul exterior de ţigle, ar fi putut privi afară, la bolta nopţii, ba poate chiar ar fi ghicit în zare turnul bisericii Seglora.

Pentru a evada în acest mod i-ar fi putut fi de folos scara de alamă, cu rotiţe, care se sprijinea de perete la o distanţă de câţiva metri de silueta chircită a Broscoiului, dar parcă i se păru cam şubredă. Don îşi dădu seama că era imposibil să se caţăre pe pereţi în sus, fiindcă rafturile de cărţi începuseră deja să se încovoaie spre el, într-o asemenea măsură, încât avea senzaţia că întreaga încăpere se strânge în jurul lui.

Maxilarele lui Eberlein mestecau în gol în lumina lămpilor de sticlă, o mişcare care se continua până la tâmple, acolo unde pielea străvezie a neamţului părea să se dilate de la pulsul accelerat. Brusc se auzi un târşâit şi Broscoiul se ridică de pe taburetul lui de lângă scara de alamă.

Se îndreptă către masă, ferindu-se de privirile Evei şi ale lui Don, iar când ajunse mai aproape, se aplecă brusc şi îi şopti ceva la ureche lui Eberlein. Era imposibil de desluşit ce-i spusese Broscoiul, însă, după modulaţiile greoaie ale limbii, Don înţelese că vorbeau în germană. Eberlein ascultă ce avea de spus Broscoiul, privind neclintit înainte, către un punct aflat undeva în spatele lui Don, în direcţia uşii încuiate.

Când Broscoiul amuţi, Eberlein dădu încet din cap. Apoi se ridică, îşi netezi stofa lucioasă a pantalonilor de

costum şi spuse.

— Mă duc să dau un telefon scurt.

De data aceasta, zâmbetul care îi însoţi cuvintele a fost trecător şi nu apucă să-i cuprindă şi ochii. Faţa neamţului, care strălucise de câteva ori în timpul expunerii sale, redevenise lividă şi încremenită.

După ce se închise uşa în urma lui Eberlein, Broscoiul se aşeză la masă vizavi de Don şi Eva. Avocata se apucase deja să-şi aranjeze hârtiile şi le vârî acum, împreună cu stiloul, în geantă. Când mâna ei ieşi din nou la suprafaţă, ţinea cu două degete un telefon mobil roşu. Îi adresă Broscoiului o privire întrebătoare, la care acesta ridică doar din umeri.

Ecranul telefonului se aprinse după câteva secunde, iar avocata tastă rapid un număr. În aşteptarea glasului care avea să-i răspundă, îşi fixă privirea asupra lui Don.

Don o urmări cum îşi încreţeşte fruntea, cum se uită la telefon şi întreprinde o nouă încercare, cum apasă de data aceasta tastele mai încet şi cu mai multă grijă. Pe ecran, în dreptul cifrelor, nu se vedea nicio liniuţă care să indice recepţia. Ochii bulbucaţi ai Broscoiului se căscară abia sesizabil.

— Presupun că aveţi un telefon fix aici, în casă? întrebă Eva.

Întâi nu reacţionă în niciun fel, dar după ce Don repetă întrebarea în germană, Broscoiul îşi scutură capul masiv.

Don o văzu pe Eva formând încă o dată numărul, dar curând gândurile lui se abătură în altă direcţie. Amfetamina căscase parcă un gol în memoria lui, fiindcă imaginile care adineauri fuseseră atât de vii îşi pierduseră acum claritatea. Fotografiile din ultima tabără a exploratorilor de pe insula Kvitøya, pe care le văzuse odinioară – trupul neînsufleţit al lui Strindberg îngropat sub un morman de pietre, jurnalul lui Andrée, cadavrul lui Knut Frænkel – îi păreau acum, după ce văzuse

negativele pe sticlă ale lui Eberlein, dublu expuse. Tuşi o dată sec – un hohot de râs pe care reuşise să şi-l înăbuşe imediat după ce-i scăpase din gâtlej – în timp ce gândurile îi zburară la desenele celor două emisfere, la raza care indica un punct pe emisfera terestră nordică şi la degetele înmănuşate ale lui Eberlein, cu mişcările lor precaute. Don avea senzația că se află într-o sală cu pereții acoperiți de o mulțime de oglinzi ciobite şi, pentru a ieşi de aici, nu cunoştea decât o singură cale: îşi deschise geanta şi scoase dinăuntru şase miligrame de xanor.

Tocmai înşurubase la loc capacul cutiuței, când auzi un clic în spatele său, în broasca uşii. Cele două canaturi se deschiseră şi lăsară să pătrundă lumină în bibliotecă.

Se întorsese Eberlein.

— Nu-mi pot imagina că ați avut succes în întreprinderea dumneavoastră, remarcă Eva, în timp ce neamțul se apropia de masă.

Eberlein o privi nedumerit.

— Asistentul dumneavoastră susține că aici nu există telefon fix. Iar de aici, dinăuntru, nu se poate telefona.

Eva îi arătă neamțului telefonul ei mobil.

— Nu, nu se poate, încuviință Eberlein. Pentru a preveni interceptarea apelurilor. Din câte am înțeles eu, aici funcționează un fel de aparat de bruiaj. După cum vă spuneam, vila este proprietatea ambasadei germane, iar activitatea acesteia este supusă anumitor norme.

Avocata îşi vârî telefonul în geantă şi îşi împinse scaunul înapoi.

— Cu sau fără telefon, noi va trebui să plecăm acum, dacă nu mai aveți alte întrebări. Sper din tot sufletul că excursia noastră bizară se încheie aici.

Ultimele cuvinte erau adresate tipului cu păr rar de la Säpo şi colegului său, care intraseră la rândul lor în bibliotecă.

— Îmi pare rău, dar nu este chiar aşa, replică Eberlein.

Îi aşeză lui Don o mână pe umăr şi îl apăsă uşor:

— Deşi eu personal m-aş arăta dispus să dau crezare cuvintelor dumneavoastră despre Ravensbrück, asupra celor din Germania par să nu fi produs nicio impresie. Ar dori însă să vă facă o ofertă. Să vă propună un compromis, despre care aş vrea să stăm de vorbă între patru ochi.

— Nu prea înțeleg… spuse Eva Strand.

Dar Eberlein le făcuse deja un semn oamenilor de la Säpo, la care tipul cu păr rar se şi înființă lângă ea şi o apucă de braț.

Primul impuls al Evei a fost să se împotrivească, dar până la urmă se resemnă şi se ridică de pe scaun anevoie. Articulațiile ei păreau să se fi anchilozat de-a binelea, bluza încheiată până la bărbie era şifonată, iar sub dresul de culoarea pielii şerpuiau vinişoare albastre.

Eberlein îi întinse pardesiul.

— Nu durează decât câteva minute, spuse.

Eva îşi luă pardesiul, îşi atârnă fără un cuvânt poşeta pe umăr şi îl privi lung pe Don.

— Orice v-ar spune dânsul, ne vom întoarce curând la Falun.

După ce se închise uşa în urma Evei şi a oamenilor de la Säpo, Eberlein luă loc pe scaun lângă Don. Era învăluit de mirosul greu al aftershave-ului său, iar privirea lui părea să-l hipnotizeze pe Don. Mâna pe care neamțul şi-o aşezase pe coapsă era subțire şi avea o încheietură atât de delicată, de parcă ar fi aparținut unei femei.

— În zilele noastre există atâtea sisteme moderne, începu Eberlein.

Don îşi plimbă privirea în direcția uşii, însă glasul blând îl readuse înapoi.

— Ceea ce, cu vreme în urmă, era un simplu zăvor poate fi astăzi un dispozitiv de scanare a irisului, sau de verificare a neregularităților pielii de pe buricul unui deget. Tocmai în ceea ce priveşte dactilogramele, unele

dintre aceste sisteme au ajuns să fie atât de elaborate, încât pot percepe dacă pielea este caldă sau rece, pentru a stabili dacă degetul respectiv aparține unei persoane în viață.

Don aştepta în zadar efectul liniştitor al xanorului.

— Dar la toate sistemele de acest gen există o marjă pentru falsuri iscusit realizate.

Eberlein îl lovi pe Don uşor peste coapsă.

— Dacă cineva ar dori să realizeze o copie după amprenta dumneavoastră, ar aplica, de pildă, cu pensula un praf fin de cărbune pe ceaşca de porțelan din care ați băut aici, în bibliotecă. Pe urmă ar desprinde liniile fine lăsate pe ceaşcă de buricul degetului dumneavoastră cu ceva atât de banal precum o bucățică de scotch transparent. Cu ajutorul unui ac ar putea transfera apoi aceste linii de pe bucățica de scotch într-o formă asemănătoare unui degetar, pe care ar umple-o în cele din urmă cu un strat foarte subțire de gelatină. După ce s-ar întări, gelatina ar fi un conductor de electricitate şi căldură la fel de bun ca propria dumneavoastră piele şi, astfel, se va fi realizat o copie după amprenta dumneavoastră care ar putea păcăli orice sistem de scanare.

— Eu am avut dintotdeauna o slăbiciune pentru tot ce ține de mecanică, mărturisi Don.

— Ne-am putea gândi la o mulțime de moduri de utilizare a acestei copii, continuă Eberlein. Unul, de pildă, ar fi aplicarea ei pe sticla spartă care zace cu siguranță undeva în tufişurile care împrejmuiesc lacul lui Erik Hall. Sticla ar trebui predată apoi negreşit poliției suedeze, căci tăinuirea unei dovezi de o asemenea relevanță ar fi o faptă de-a dreptul criminală. Arma crimei, pe care s-au imprimat amprentele ucigaşului, este în mod cert o dovadă incriminatorie.

Don se surprinse dând din cap.

— Dar e un procedeu destul de laborios, oftă Eberlein.

Îşi desprinse mâna de pe coapsa lui Don şi se lăsă pe

spate în scaunul său.

— Da, pare complicat, admise Don.

— Dar s-ar putea ca sticla cu care a fost ucis bietul Erik Hall să nu fie găsită nicicând. În situația aceasta, toate eforturile ar fi fost zadarnice.

Don dădu din nou din cap.

— Poate că noi nici nu am avea vreun motiv să o căutăm. Poate că dumneavoastră şi avocata dumneavoastră ne-ați putea face o propunere, în urma căreia tot ce am spus eu înainte să devină de prisos.

Lumina se stinse, când Don închise ochii. Încerca să-şi activeze materia cenuşie frecându-şi vârful nasului şi, într-un final, spuse:

— Când n-ai ce spune e mai bine să taci.

Eberlein zâmbi.

— Aveți timp până mâine dimineață să vă mai gândiți.

Don îl auzi pe Broscoi apropiindu-se de uşă din afară şi ciocănind. Când deschise ochii, îi zări stând în fața uşii pe cei doi tipi de la Säpo împreună cu Eva Strand. Se ridică şovăielnic de pe scaun şi aruncă o scurtă privire pe cadranul ceasului său, care arăta miezul nopții.

— Mă tem că locul dumneavoastră de odihnă va fi cam înghesuit şi improvizat, se scuză Eberlein. Dar va trebui să vă mulțumiți cu ceea ce vă poate oferi această casă.

Don simți pe spate mâna Broscoiului şi observă că picioarele îl purtau agale afară din bibliotecă, spre scara în spirală.

20. Acul de seringă

— *Take a tsemishung,* repetă Don pentru sine, fără să mai ştie nici el a câta oară.

Într-un oficiu strâmt, cu spinările sprijinite de un bufet, şedeau amândoi, unul lângă celălalt, pe nişte saltele învelite în huse de plastic.

— De unde vine expresia aceasta? întrebă Eva Strand.

Cu o grimasă, Don încercă să-şi schimbe poziția. Ceafa începuse să-l doară deja din timpul lungii expuneri a lui Eberlein din bibliotecă, dar acum, după atâtea ore de nesomn, durerea radia în brațe, spre mâini şi degete.

— Singurul lucru bun moştenit de la bunica. Idiş cu pronunție stâlcită.

— Cum spunea bunica dumneavoastră?

— *Take a tsemishung,* repetă Don. A naibii încurcătură.

Eva îşi strâmbă puțin gura.

— *Take a tsemishung,* spuse. Da, aveți dreptate.

Străbătuseră pe urmele Broscoiului nişte coridoare de la subsol. Dintr-o sufragerie pe al cărei tavan erau pictați doi vulturi în zbor, pe fundalul unui cer albastru cu alb, ajunseseră într-o bucătărie spațioasă. Acolo, Broscoiul descuiase o uşă care dădea într-un oficiu fără ferestre. După ce îi poftise pe Don şi Eva să intre, îi încredințase cheia tipului cu păr rar de la Säpo.

Bufete cu uşi din panele cu striații galbene, iar deasupra chiuvetei, polițe din lemn sigilat cu ulei de in. În protecția de tablă zincată din spatele chiuvetei se oglindeau boluri cu teluri şi polonice, două lăzi frigorifice masive zumzăiau lângă blatul de lucru din PAL melaminat în carouri gri. În spatele unei uşi de sticlă fumurii, prevăzute cu o broască mică, se întrezărea o pivniță de vinuri, cu sticle aşezate în rafturi metalice

grațioase.

Broscoiul dăduse din cap în direcția saltelelor așezate pe jos, după care auziseră un zornăit, când tipul cu păr rar trăsese ușa în urma sa și o încuiase.

Don mai auzise o vreme din spatele ușii mormăielile lor înfundate în suedeză, dar la scurt timp se făcuse liniște. Poate că oamenii de la Säpo ațipiseră, fiindcă acele ceasului se mutaseră între timp de la douăsprezece la trei.

Pe parcursul orelor petrecute în cămăruța strâmtă, Don și Eva avuseseră timp să analizeze de-a fir a păr amenințarea lui Eberlein. Întâi, Eva nu-l crezu, când îi relată ce-i spusese neamțul. Însă pe urmă ajunse la concluzia că din tot ce se întâmplase de când părăsiseră clădirea poliției din Falun, povestea cu amprentele falsificate era, de fapt, cea mai puțin surprinzătoare. Don bălmăji ceva despre tradiția germană de a îmbina țicneala cu o rigurozitate necruțătoare, iar pe măsură ce îi năpădi oboseala, intrară amândoi într-o stare de somnolență buimacă, astfel încât acum răzbăteau din oficiu niște chicoteli înăbușite.

La un moment dat, Eva se ridică de pe saltea și se îndreptă către chiuveta lungă. Deschise la nimereală câteva uși de bufet și găsi în cele din urmă un pahar mare, pe care-l umplu cu apă. Apoi se răzgândi și îi vărsă conținutul în chiuvetă. Don îi urmări privirea către ușa de sticlă fumurie și șirurile de sticle care se întrezăreau în spatele ei.

— Doar v-ați ocupat de istorie, începu Eva. De simbolurile național-socialiste, nu-i așa?

Don dădu din cap, dar ea se întorsese deja cu spatele la el și cotrobăia în sertarele de dedesubtul hiatului de lucru.

— Care e, prin urmare, semnificația simbolică uzuală a unui cuțit?

— A unui cuțit...?

Don îşi scormoni memoria şi constată că mai păstrase câteva frânturi de cunoştinţe.

— Un cuţit simbolizează în mod normal sacrificiu şi răzbunare. Sau moarte.

Inspiră adânc şi continuă cu ochii închişi:

— Să tai ceva cu un cuţit poate simboliza o eliberare, aşa cum, în budism, să îndepărtezi cu un cuţit orice formă de ignoranţă şi aroganţă semnifică izbăvirea eului.

Don auzi cum închidea Eva sertarele.

— Pentru creştini, cuţitul înseamnă martiriu. Apostolul Bartolomeu, de pildă, a fost jupuit de viu cu un cuţit.

Îi auzi tocurile clămpănind pe pardoseala de clincher.

— Pentru nazişti, cuţitul şi svastica erau două lucruri strâns legate între ele. Svastica şi pumnalul încrucişate formau simbolul Societăţii Thule. Bărbaţii care deveneau membri ai SS primeau cu ocazia ceremoniei de admitere nişte pumnale cu două tăişuri, menite să le apere viaţa. Potrivit unei credinţe stranii, astfel erau primiţi în rândul nobililor, ca descendenţi direcţi ai cavalerilor Ordinului Teutonic.

Ceva clămpăni şi se făcu iar linişte, dar Don abia începuse:

— Zeiţa Hei din mitologia nordică veche avea un tron numit patul bolnavilor, farfuria ei se chema foame, iar despre cuţitul ei se spune că...

— Mulţumesc, ajunge, îl întrerupse Eva.

— Despre cuţitul ei se spune că se numea moarte prin înfometare.

Când îşi înălţă privirea, Don constată că Eva se întorsese spre el. În mână ţinea un cuţit cu vârful ascuţit.

— Ce voiam eu, de fapt, să ştiu... spuse Eva şi porni către uşa pivniţei de vinuri. Ce voiam eu să ştiu este dacă un cuţit poate fi considerat...

Vârî vârful cuţitului în broasca uşii.

— ...dacă poate fi considerat şi un fel de cheie.

Se auzi un pocnet şi limba broaştei se urni.

— Faza asta ar merita relatată în revista *Advokaten,* îşi

dădu cu părerea Don.

— Totul are o limită, replică Eva.

Vârî lama cuțitului între tăblie şi toc, deschise uşa şi dispăru în bezna pivniței de vinuri.

Don era pe punctul de a ațipi, când zgomotul făcut de tocuri reveni din interiorul pivniței de vinuri. Uşa de sticlă se dădu la o parte, iar Eva aşeză cu băgare de seamă pe chiuvetă o sticlă prăfuită. Era neagră şi pântecoasă, iar pe eticheta ei Don citi: Graham's Vintage Port.

— Domnul ambasador are o colecție aleasă de vinuri, spuse Eva. Acesta e din 1948.

Luă apoi două pahare verzui de pe o poliță de deasupra chiuvetei şi le aşeză lângă sticla cu vin de Porto. Don îi urmărea mişcările de la locul lui de pe saltea.

— Unul din cei mai… continuă Eva în timp ce îndepărta folia, unul din cei mai grozavi ani, nu-i aşa?

Întrebarea aceasta depăşea cu mult domeniul de cunoştințe al lui Don.

— Puteți, desigur, să vă prefaceți că nu vă interesează…

Eva destupă sticla.

— Dar, vă rog să mă credeți, vinul din 1948 a fost unul remarcabil. S-ar putea păstra foarte bine încă o jumătate de secol fără să se altereze. E de-a dreptul nemuritor.

Eva turnă în pahare şi îi oferi lui Don să guste. Îi urmări atentă expresia feței, când duse paharul la gură.

— Acesta a fost gustul Lisabonei imediat după război, îi explică Eva.

Don sorbi din pahar şi avu senzația că bea sirop. O aromă intensă, foarte concentrată, de cafea şi caramel.

— În anul acela, luna iulie a fost neobişnuit de răcoroasă, continuă Eva, după ce îşi clăti gura cu o sorbitură de vin de Porto. La începutul lui august însă, a venit un val de căldură apăsătoare, uscată, care a făcut ca strugurii să se coacă foarte repede. Dacă îmi amintesc eu bine, căldura a fost atât de dogoritoare, încât recolta a

trebuit devansată, şi totuşi, majoritatea strugurilor se uscaseră deja. Vinul a fost de la bun început destul de dulce. Vinul de Porto din patruzeci şi opt a devenit celebru încă de prin anii şaizeci şi era comparat cu cel din patruzeci şi doi. Un an excelent şi el.

Eva îşi linse de pe buze licoarea dulce.

— Poate pentru vinul de Porto, spuse Don şi îşi aşeză paharul pe jos.

Se ridică apoi greoi de pe saltea şi încercă să-şi dezmorțească brațele şi picioarele scuturându-le. Oglindite în tabla zincată din spatele chiuvetei, mişcările lui aminteau de zvâcnirile stângace ale unei sperietori de ciori. Tot acolo se oglindea şi imaginea Evei, care stătea cu şoldul sprijinit de chiuvetă. Bluza de culoare ruginie de sub taiorul din stofă os-de-peşte îi atârna într-o parte, iar din coc i se desprinsese o şuviță de păr cărunt, care îi cădea peste ochi.

— Vedeți şi dumneavoastră ce găsiți, spuse Eva şi arătă cu capul spre uşa de sticlă pe care o forțase.

— Om mai avea şi altceva de făcut, nu? întrebă Don iritat.

Eva se mulțumi să ridice din umeri.

În pivnița de vinuri era rece, un curent de aer răcoros îl întâmpină pe Don când porni pe culoarul care despărțea şirurile de sticle. Lămpile ascunse în tavan răspândeau o lumină slabă, în razele căreia Don zări un butoi de vin pe care se aflau un tirbuşon aurit şi două pahare de cristal.

În dreptul butoiului era o scară care părea să conducă la un nivel inferior. Don se uită în spate şi recunoscu prin sticla fumurie silueta Evei, care îl aştepta. Se hotărî totuşi să coboare.

Nivelul inferior al pivniței de vinuri avea pereții din cărămidă zgrunțuroasă. Şiruri dese de scânduri grosolane erau aliniate de-a lungul lor şi adăposteau sticle prăfuite. Din tavanul scund atârnau de cabluri cu izolație textilă câteva becuri răzlețe.

Don se întrebă cum de reuşise avocata să se orienteze atât de rapid în pivniţa de vinuri, dar, fără să fie un cunoscător în materie, îşi spuse că cele mai valoroase sticle se aflau probabil în spate. Când ajunse în ungherul cel mai îndepărtat al pivniţei, se ridică în vârfurile picioarelor şi luă o sticlă din mijlocul poliţei celei mai înalte. Arăta destul de respingător şi avea imprimat pe etichetă anul 1999. Următoarea sticlă era ceva mai atrăgătoare şi conţinea un vin de Burgundia din 1972, dar a treia sticlă era chiar foarte promiţătoare şi provenea din anul 1959.

— Dacă păstrezi ceva atâta timp înseamnă că e un lucru bun, mormăi Don.

Îşi înălţă apoi privirea spre golul lăsat de sticlă pe poliţă.

Când Don se întoarse în oficiu, avocata stătea tot acolo, sprijinită de chiuvetă. Părea mai obosită decât în clipa când o lăsase singură, iar de sticla cu vin de Porto nu mai părea să se sinchisească.

— Povestea asta trebuie să înceteze, spuse Eva pe un ton decis.

— Acolo jos e ceva ce ar trebui să vedeţi, replică Don.

O conduse în pivniţă, trase uşa de sticlă în urma lor şi se asigură că era bine închisă.

Traversară culoarul îngust, trecură pe lângă butoiul cu paharele de cristal şi ajunseră la nivelul inferior. Pe jos erau acum aliniate în jur de cincizeci de sticle de vin, pe care Don le luase de pe poliţa cea mai înaltă.

— Dar ştiu că nu vă zgârciţi, remarcă Eva Strand.

Don îi arătă o ladă de lemn, înaltă de vreo jumătate de metru, pe care o golise şi pe care se căţărase, pentru a nu fi nevoit să stea tot timpul în vârful picioarelor cât mutase sticlele. Eva înaintă câţiva paşi, îi adresă o privire întrebătoare şi se sui în cele din urmă pe ladă. Se prinse cu degetele de marginea poliţei de sus şi se zgâi în golul

rămas după ce îndepărtase Don sticlele.

— Îl vedeți, nu? întrebă Don.

Eva dădu din cap. Întinse apoi un braț, pentru a măsura distanța.

— Nu ajung la el, constată ea.

— Pare a fi din sticlă, îşi dădu el cu părerea.

— Nu pot...

Eva mai făcu o încercare şi renunță, îşi retrase brațul şi îşi coborî privirea spre Don.

— Şi ce aveți de gând? îl întrebă.

Pentru a nu-şi pierde echilibrul, continua să se țină de marginea poliței.

— Ajutați-mă să mut şi celelalte sticle, o rugă Don.

Eva îl privi din nou întrebător, dar sfârşi prin a-i înmâna prima sticlă cu vin de Bordeaux. Şi apoi încă una şi încă una şi când se goli polița, ridicară împreună scândura masivă pe care stătuseră sticlele şi începură să golească următoarea poliță. Curând, în colțul din spate al pivniței erau numai sticle pe jos şi după ce îndepărtară şi cea de-a doua poliță, nu mai avură nevoie de ladă pentru a ajunge la celelalte sticle.

— Şi dacă ne aud? întrebă Eva.

Don se uită întâi la ea şi după aceea pipăi cuiele care se ițeau dintr-o scândură.

Fără să scoată un cuvânt, continuară să golească polițele, până când ajunseră la cea de jos, care era prinsă în şuruburi de peretele din cărămidă. Un fapt care îi conveni lui Don, fiindcă însemna că avea să-i suporte probabil greutatea.

Îi făcu un semn Evei să-l susțină şi, cu o mână pe umărul ei, îşi apăsă uşor bocancul pe scândura de jos. Se săltă pe scândură, se clătină, iar Eva trebui să-l țină ca să nu-şi piardă echilibrul.

Gemulețul se afla acum la vreo zece centimetri deasupra capului lui Don. Scândura se încovoie sub greutatea lui, dar părea să reziste. Don întinse o mână.

— Dați-mi-o.

Eva îi dădu scândura din care se ițeau nişte cuie.

— Trebuie să mă susțineți, îi ceru Don.

Nu se întâmplă nimic.

— Trebuie…

În clipa aceea îi simți palmele pe spate.

Don ținea strâns scândura, cu cuiele îndreptate în față. Habar n-avea cu câtă forță ar fi trebuit să lovească, începu aşadar cu o lovitură mai slabă. Se auzi un scrâşnet şi cuiele alunecară de pe suprafața vitraliului.

Don îşi luă din nou avânt şi lovi de data aceasta mai scurt şi mai ferm, geamul se sparse şi o mulțime de cioburi albastre şi roşii căzură pe pardoseala de piatră. Zornăiturile stridente o făcură pe Eva să tresară.

După un timp şuieră către Don:

— Foarte discret, n-am ce spune.

Don îşi înveli mâna dreaptă cât putu de bine în mâneca hainei şi începu să lovească în cioburile ascuțite rămase în ramă. Simțea deja pătrunzând în pivniță aerul răcoros al nopții.

După ce îndepărtase majoritatea cioburilor, dădu drumul mânecii hainei şi scoase brațul afară. La mică distanță sub gemuleț atinse ceva umed şi când îşi retrase mâna, constată în lumina slabă a becurilor că avea pământ pe degete. Îi arătă Evei.

— Nu sunt convinsă că e o idee foarte bună, spuse ea.

Cocul ei îşi pierduse forma, ochii îi erau înroşiți.

— Aveți una mai bună? ripostă Don şi coborî de pe scândură.

Nu primi niciun răspuns.

Benzodiazepina din capsulele de xanor începuse să-şi facă efectul, iar Don reveni acum, cu o senzație neobişnuită de pace sufletească, la uşa de sticlă şi în oficiu. Pe saltea se afla geanta lui neagră, în a cărei piele netedă se reflecta lumina lămpii din tavan.

Apucă geanta de curea, se duse la uşa dinspre

bucătărie şi trase cu urechea. Niciun pas, niciun cuvânt, nimic. Se uită la ceas. Era ora trei şi jumătate, afară era încă noapte. În pas alergător ar fi putut ajunge la aleea mărginită de stejari, iar de acolo ar fi coborât până la strada care ocolea Skansen. Mai departe, s-ar fi dus la Karlaplan şi apoi la gara centrală. Ar fi sărit în metrou, în direcție nordică, şi ar fi ajuns în singurul loc unde era convins că s-ar fi aflat în siguranță.

Se mai gândi o dată: în pas alergător? Când alergase el ultima dată? Deşi memoria lui funcționase întotdeauna ireproşabil, îi lipsea orice amintire referitoare la acest gen de deplasare. Şi totuşi, ceva – probabil xanorul combinat cu dexamfetamina – îi spunea că în situația aceasta ar fi fost în stare să se deplaseze extrem de repede.

Don îşi atârnă geanta pe umăr, se asigură că n-avea să alunece de acolo, apoi aruncă o ultimă privire în oficiu şi trase uşa de sticlă în urma sa.

Avocata îl aştepta în pivnița cu pereți de cărămidă. Se uita la gemulețul de deasupra ei.

— E mult prea mic, spuse. N-o să încăpeți. Şi chiar dacă reuşiți să vă strecurați afară, ce-o să faceți după aceea?

— Am eu aşa o idee vagă, răspunse Don.

— Atunci m-am liniştit, replică Eva.

Stătea cu brațele încrucişate la piept.

— Mai bine decât să rămânem aici, îşi dădu cu părerea Don. Sau dumneavoastră ce credeți?

Eva îşi întoarse privirea spre scara care urca la nivelul superior. Apoi răspunse cu un surâs obosit:

— Un avocat trebuie să găsească întotdeauna o cale de ieşire, nu are voie să-şi împingă clientul într-o fundătură.

Eva îl privi pe Don, care tocmai reuşise să-şi găsească echilibrul pe scândura de jos.

— Baftă.

Don adusese din oficiu două prosoape albe. Şi le înfăşură în jurul mâinilor, întinse brațele şi se prinse de

rama gemulețului. Când își dădu seama că nu avea destulă putere în brațe, îi ceru ajutorul Evei. Avocata îl împinse în sus, iar Don se sprijini cu un bocanc pe umărul ei.

— Chestia asta e sub demnitatea mea, i se păru lui Don că o aude pe avocată bombănind, chiar înainte de a se trage în sus și a reuși să iasă cu pieptul pe jumătate afară.

O durere îl săgetă în burtă, un ciob pe care neglijase să-l îndepărteze. Apoi își roti privirea în jur, sub cerul liber.

În dreapta, la distanță de câțiva metri, recunoscu șindrila de culoare maro cu care era îmbrăcată fațada vilei. În stânga, ramuri, crenguțe, frunze. Tufișurile din grădină, își spuse Don și se târî încă puțin afară. Într-un final, izbuti să-și scoată și picioarele afară pe gemuleț și, ajuns în libertate, se lăsă pe vine, cu spatele rezemat de zidul casei.

— Cum e? se auzi o șoaptă din pivniță.

Don se târî cât mai silențios cu putință înapoi la gemuleț. Se zgâi înăuntru. Acolo jos era fața Evei Strand, care părea cam neliniștită.

— N-am crezut că vorbiți serios, spuse Eva în șoaptă.

— Mi-ați fost oricum de mare ajutor, răspunse Don.

Eva dădu din cap și își plimbă privirea încurcată prin pivnița de vinuri, unde rămăsese acum singură.

— Deci rămâneți? întrebă Don.

— Păi…

Don îi întinse Evei o mână.

Eva își desfăcu brațele și făcu descumpănită un pas înainte. Don o prinse de încheieturile mâinilor și o trase în sus, până când avocata reuși să stea pe polița de jos. Don se lăsă pe spate, proptindu-se cu bocancii în rama gemulețului. Eva era surprinzător de ușoară, parcă ar fi fost un copil.

Aproape reușise să o tragă afară, când o auzi țipând. Don dădu imediat drumul mâinilor ei și o văzu

scuturându-şi un picior, de parcă s-ar fi agățat de ceva. Într-un final, Eva se eliberă şi se târî lângă el, în tufişuri.

Don văzu cum îşi duce o mână la picior şi îl pipăie. Îi arătă apoi degetele. Noaptea era prea întunecată pentru a distinge ceva, dar când îi atinse degetele, îşi dădu seama că era sânge.

— M-am tăiat. Poate n-ar fi fost rău...

Cuvintele ei se stinseră într-un geamăt, după care continuă:

— Poate n-ar fi fost rău să îndepărtați cioburile cu ceva mai multă grijă.

Lui Don nu-i veni niciun răspuns inteligent în minte. În schimb, luă un prosop şi îl apăsă în locul pe care i-l indică Eva: pe gambă, de la scobitura genunchiului în jos, avea o tăietură diagonală de vreo zece centimetri.

Eva se îndreptă de spate, ținându-se de brațul lui Don, şi acesta simți cum degetele ei îl strâng tot mai tare de durere. Rămaseră câteva minute nemişcați, până când lui Don i se păru că aude un scrâşnet slab pe pietriş, despre care curând nu mai încăpu îndoială că erau paşi care veneau tot mai aproape.

— Vine cineva, şopti Don.

Eva se străduia din răsputeri să-şi țină respirația; inspira pe nas, cu buzele strâns lipite.

Don se târî puțin înainte şi dădu câteva crenguțe la o parte, pentru a vedea ce se întâmplă. Pe terasă, în bătaia reflectoarelor care luminau fațada vilei, stătea tipul cu păr rar de la Säpo. Îşi scoase o țigară şi, câteva clipe mai târziu, în mâna făcută căuş se aprinse o flacără. Jăraticul îi lumină scurt fața când trase un prim fum.

Individul se afla la o distanță de aproximativ zece metri de tufişul în care se adăposteau ghemuiți, lipiți de zidul casei, Don şi Eva. Don simți în nări mirosul înțepător al fumului de țigară. Puțin mai departe, parcată în fața vilei, recunoscu maşina combi de culoare metalică.

Tipul de la Säpo îşi fumă liniştit țigara. Scoase apoi o alta din pachet, tuşi şi şi-o vârî în gură.

Don începu să cotrobăie în geanta neagră, în încercarea zadarnică de a găsi ceva ce ar fi putut întrebuința pe post de armă. O auzi pe Eva schimbându-şi cu băgare de seamă poziția. Era imposibil ca individul să o fi văzut, dar ceva în ținuta lui se modifică. Îşi scoase țigara din gură şi o aruncă pe jos. Apoi se răsuci şi îşi aținti privirea în direcția lor.

Când Don privi în ochii polițistului, ştiu că fusese descoperit. Dar, de îndată ce tipul cu păr rar porni agale către tufiş, ştiu, de asemenea, că mai avea puțin timp la dispoziție. Se uită la tubulețul de plastic pe care-l pescuise din geantă şi rămase surprins cât de bine cunoştea toate compartimentele şi ungherele genții sale. Încercă să se târască înapoi la Eva, însă mişcarea aceasta a fost suficientă pentru a-şi trăda prezența în fața polițistului.

Don simți cum e tras în sus de brațul stâng şi târât pe terasă, în bătaia reflectoarelor. La un moment dat reuşise probabil să-l lovească pe individ cu bocancii Dr. Martens în fluierul piciorului, fiindcă strânsoarea acestuia slăbi pentru o clipă.

În acel scurt răstimp, Don izbuti să se răsucească astfel încât să-şi poată duce tubulețul de plastic la gură. Rupse cu dinții folia de protecție a acului şi i-l înfipse polițistului la nimereală în gât.

Era evident că îşi nimerise ținta şi că acul pătrunsese adânc în carne, căci tipul cu păr rar zbieră şi îi dădu drumul. Dar când Don îşi înălță privirea de pe pardoseala de granit a terasei, constată că ceva nu era în ordine. Individul stătea încă în picioare.

În primul moment nu-şi dădu seama ce se întâmplase, dar imediat după aceea observă că nu apăsase pistonul seringii. Şi totuşi, acul nimerise după toate probabilitățile artera carotidă, fiindcă tubulețul de plastic zvâcnea în ritmul bătăilor inimii.

Polițistul îşi pipăia neajutorat gâtul, timp în care Don îşi adună toate forțele pentru a se ridica în picioare. Dar

chiar atunci zări o siluetă în taior, care se apropia şchiopătând de terasă. Tipul cu păr rar nu avea cum s-o vadă, fiindcă stătea cu spatele la ea. Când Eva ajunse în dreptul lui, duse rapid mâna la seringă şi apăsă pistonul, injectându-i astfel individului şase mililitri de Leptanal în arteră.

Polițistul se răsuci pe jumătate şi o privi pe avocată îndelung în ochi. Apoi se legănă, se împletici câțiva metri într-o parte şi se prăbuşi pe jos.

Eva Strand se aplecă deasupra lui, cu o mână lipită de piciorul care sângera. Don alergă spre ei şi începu să caute în buzunarele polițistului. Înjură şi bombăni, până când găsi, în sfârşit, cheia de la maşină.

Împreună alergară şonticăind către maşină, ea sprijinindu-se cu un braț de umărul lui. Don descuie maşina de la o distanță de câțiva metri. Genunchii Evei cedară şi trebui să o ducă în brațe ultima bucată.

De îndată ce o instală pe Eva pe scaunul din dreapta şoferului, înconjură în fugă maşina, deschise cu o smucitură portiera şi se aruncă în spatele volanului. După o încercare nereuşită de a vârî în întuneric cheia în contact, se văzu nevoit să aprindă lumina. Răsuci cheia, iar motorul puternic, care avea să-i ducă de aici, scoase un urlet.

Deblocă frâna de mână şi rulă lin spre alee, dar ajuns acolo, apăsă energic accelerația. Reuşi în ultima clipă să evite trunchiul masiv de copac care gonea spre ei şi redresă în sfârşit roțile.

Când goneau pe Djurgårdsväg, Eva începu să urle de durere din cauza zdruncinăturilor maşinii. Don opri în stația autobuzului 47, scotoci în geantă şi scoase de acolo şase tablete violacee. Dar în clipa în care Eva o înghiți pe ultima dintre ele, Don îşi dădu seama că-i dăduse prea multe.

O lovi uşor peste coapsă, ca un gest de consolare, şi se

uită la gamba ei. Ciorapul se înnegrise şi îmbibase de sânge, iar când îi dădu jos pantoful, constată că şi acesta era plin de sânge. Îi înfăşură cât mai strâns posibil al doilea prosop în jurul piciorului şi îl legă cu un nod. Eva se sprijini cu capul de tetieră.

Don deblocă frâna, aruncă o privire în oglinda retrovizoare şi decise în ultimul moment să taie calea camionului, care frână scrâşnind în spatele lui.

Strandvägen, rosti în gând. Strandvägen, Hamngatan, T-Centralen. Las maşina şi luăm linia albastră spre nord.

21. Crucea

Când ieşi din casă în mica piaţă cu fântână, o izbi lumina orbitoare a dimineţii.

Elena îşi ştersese de pe faţă urmele lăsate de visele din timpul nopţii. Zonei din jurul ochilor îi acordase o atenţie deosebită, iar pe obraji îndrăznise chiar să aplice puţin fard. Un gest îndrăzneţ, fiindcă ştia că Tata nu voia să vadă nimic ce i-ar fi amintit că nu mai era o copilă. Pentru a nu-l provoca în mod inutil, îmbrăcase un trening lăbărţat şi îşi încălţase pantofii de sport.

Cu crucea rece ca un ţurţure în rucsac, porni fără niciun chef către sediul băncii. Dar, la un moment dat, nu se mai putu stăpâni şi spori viteza. Sfidând parcă tot ceea ce-i apăsa sufletul, parcurse cu paşi uşori şi graţioşi bine cunoscutele străzi pavate cu piatră cubică. În dreptul hotelului Ottenhof coti pe străduţa cu case vechi, cu grinzi de lemn aparente, care ducea la Piaţa Primăriei din Wewelsburg.

Străbătu alergând ultimii metri şi nu se putu abţine să-şi înalţe privirea către cetatea care se contura deasupra acoperişului băncii. În copilărie, cetatea avusese o semnificaţie simbolică; ajunsese într-un loc de basm – cu un castel propriu! – dar acum nu mai era decât o amintire sumbră a tot ce pierduse.

În faţa uşii de sticlă se opri şi îşi duse braţele la spate, pentru a se asigura pentru ultima oară că în rucsac se afla într-adevăr obiectul pe care i-l promisese. Îşi umplu apoi plămânii cu aer şi păşi în măreţul hol cu pardoseală de marmură al băncii.

Străbătu, însoţită de ecoul paşilor ei, distanţa până la recepţie, unde cei doi gardieni o salutară cu acelaşi ton oficial ca întotdeauna. Unul dintre ei îi întinse aparatul care avea să-i scaneze amprentele, deşi o cunoştea de când fusese de o şchioapă. În clipa în care atinse ecranul

aparatului, auzi un fâsâit şi în peretele de sticlă blindată din fața ei se deschise o uşă. Cu tălpile pantofilor scârțâind pe trepte, Elena urcă şi încercă să alunge gândurile care, cu siguranță, aveau să o poarte prea departe.

Ajunse în sfârşit sus, coti în coridorul din dreapta, străbătu covorul lung care ducea la lift şi urcă cu el în anticamera directorului. Aici şedea la locul lui tânărul asistent cu pistrui roşii şi păr alb de albinos. Îi adresă o privire flegmatică; era deja aşteptată.

Elena îşi înălță privirea spre picturile în ulei, cu fundal negru mat şi rame aurii, care se aflau deasupra capului ei. Generații de chipuri severe o fixară din priviri, cât parcurse ultimii metri până la uşa biroului. Aceasta se deschise automat, fără niciun sunet.

Lambriuri demodate de stejar, un parchet ceruit şi şiruri de seifuri în care se odihneau de atâta vreme în beznă totală bilele de sticlă cu montură de plumb care conțineau pulberea scânteietoare. Elena se opri la mică distanță de birou, în fața ferestrei panoramice. Deşi Tata stătea cu spatele la ea, ştia că era atent la fiecare suflare a ei.

Îşi ațintise ca de obicei privirea asupra cetății. Deasupra turnului nordic supradimensionat se strângeau nori negri. Se înnorase între timp, cerul nu mai era alb, ci o pătură cenuşie şi grea ca plumbul. Bustul lui slăbănog se înălța atât de mult deasupra spetezei scaunului electric cu rotile, încât părea de-a dreptul anormal. Parcă ar fi fost un adult aşezat într-un scaun pentru copii.

— Elena…

— Da, Tată, răspunse către spatele său.

— Ai făcut un mare serviciu Fundației, dar ai comis şi câteva greşeli importante.

— Ştiu, Tată.

Elena lungea silabele, pe deplin conştientă că Tata detesta slabul accent italian cu care mai vorbea şi astăzi.

— A fost un gest de încredere deosebită că te-am trimis tocmai pe tine. Sarcina nu a fost grea, dar de mare importanță. Or, tu nu te-ai putut abține să ne… să ne pui într-o situație dificilă.

Făcu o pauză, pentru a-i oferi ocazia de a-şi cere scuze, dar Elena ştia că era de preferat să-şi țină gura.

— Ce valoare poate avea crucea în lipsa stelei, Elena?

Cu un scârțâit slab pe podea, roțile scaunului se puseră în mişcare şi porniră către ea, în vreme ce Tata continuă:

— E un gunoi. O vechitură lipsită de valoare.

Trecu pe lângă marginea biroului, a cărui tăblie era acoperită cu piele netedă, şi rulă mai departe pe parchetul lustruit. Tata împinse apoi în spate maneta aflată lângă brațul scaunului, iar mecanismul hidraulic îi îndreptă corpul, făcându-l să stea în picioare.

Elena nu se putuse niciodată pe deplin obişnui cu fața lui lunguiață, pe care nu creştea fir de păr, şi cu pomeții lui teşiți. Dinții lipiți unul de celălalt se îngrămădeau într-o gură mult prea mică. Pentru a se feri de reflexele mate din ochiul orb, Elena se uită la celălalt, care o privea negru şi sever.

Avusese întotdeauna impresia că brațele şi picioarele slăbite de boală îl făceau pe Tata să semene cu păianjen. Dar asemănarea nu fusese niciodată atât de evidentă ca acum, când veni puțin mai aproape de ea şi îşi fixă singurul ochi sănătos pe rucsacul pe care ea i-l întindea deschis.

— Un gunoi, repetă Tata. Un lucru de nimic.

Îşi vârî ca o greblă degetele lungi în rucsac.

— Nu cântăreşte mai nimic, nu-i aşa?

Îşi apropie crucea de ochi.

— Am spus eu că nu cântăreşte mai nimic.

Răsucea în degetele de păianjen mânerul crucii şi murmura inscripția.

— Te chem pe tine, justițiar divin, adulat…

— Dătător de avuție, adăugă Elena.

Se uită la ochiul afectat de albeață, în vreme ce celălalt o privea disprețuitor.

— Rămâne de văzut, nu-i aşa? replică el. N-avem nicio veste de la Stockholm.

— Titelman... începu Elena.

— Ar fi trebuit să-i obligăm pe norvegieni să le păstreze în mai bună siguranță, asta ar fi trebuit să facem, o întrerupse Tata. Ne-a costat nouăzeci de ani. Nouăzeci de ani sau chiar mai mult, dacă acesta e într-adevăr singurul obiect care se afla în mină. Dar dacă fiul a ținut morțiş să aibă crucea la el până la moarte, nu se poate să fi aruncat steaua în mare.

— Hall a spus...

— Întocmai! o aprobă Tata. Erik Hall a *spus* ceva. Şi anume, că a mai găsit şi un alt obiect. Ar trebui să rugăm poliția suedeză să mai facă nişte cercetări, nu-i aşa? Să încerce să mai afle nişte detalii, să nu mai fim nevoiți să recurgem la Titelman.

Elena îşi fixase privirea în podea.

— Suedezii au depus cadavrul lui Hall la Patologie, după cum am auzit; poate ai chef să te mai duci o dată până acolo, să-l interoghezi. Dacă reuşeşti să reînvii calitățile tale paranormale, poate reuşeşti să-i mai smulgi lui Hall nişte detalii.

Elena tăcea cu dinții încleştați. În liniştea care se lăsă în birou i se păru că încă mai desluşeşte vocile din timpul nopții, dar erau prea slabe pentru a-i vorbi Tatei despre ele.

— Am trăit într-o stare de încremenire, Elena.

Tata trase din nou de manetă şi scaunul îl readuse în poziție aşezată.

— Am trăit într-o stare de încremenire şi avansul nostru va dispărea curând. Ultimii ani au fost un timp împrumutat. Trebuie să înțelegi că...

Se auzi o bătaie puternică în uşă. Tata amuți. Clanța se mişcă în jos şi în birou îşi făcu apariția asistentul.

— Un apel din Suedia, îi comunică asistentul Tatei.

— Ei, şi?

Elena observă că asistentul se cam codea. În cele din urmă prinse curaj:

— S-a întâmplat ceva.

22. Stația de metrou

Eva Strand încercă să uite de toate cufundându-se la loc în somn, dar se văzu nevoită să renunțe din cauza durerii. Cu ochii închişi, încercă să îndoaie piciorul pentru a-şi examina rana, însă muşchii pur şi simplu nu voiau să-i dea ascultare.

Îşi cuprinse cu ambele mâini coapsa stângă şi, încetul cu încetul, reuşi să îndoaie genunchiul într-atât încât să-şi poată pipăi gamba. Buricele degetelor atinseră o pânză subțire şi rară, un bandaj strâns atât de tare, încât mai că împiedica sângele să circule. Îşi trecu uşor degetele de-a lungul rănii de zece centimetri şi simți contururile unor bucăți de bandă adezivă chirurgicală, pe care cineva le aplicase pe rană, pentru a o împiedica să se deschidă.

Treptat, reveniră şi amintirile. Titelman, târât pe terasa de granit a vilei, polițistul cu păr rar, aflat la nici zece metri distanță, cu spatele la ea. În gâtul lui, o seringă rozalie, care zvâcnea în ritmul bătăilor inimii sale.

Femeia care acționase aşa cum îşi amintea ea îi era necunoscută.

Eva Strand nu făcuse în viața ei ceva nesăbuit, şi totuşi, imaginile din amintire îi spuneau că cea care ieşise din tufişul de lângă zidul casei, venise pe terasă şi apăsase cu o mişcare fermă a degetului mare pistonul seringii era într-adevăr ea. Când tipul cu păr rar se prăbuşise pe pardoseala de granit şi îşi pierduse în mod neaşteptat cunoştința, i se tăiaseră şi ei picioarele.

Îşi mai amintea şi ce îi trecuse prin minte în clipa aceea, şi anume că de la o juristă suedeză care respectă litera legii nu te poți aştepta la o asemenea faptă. Însă, în clipa următoare o copleşise durerea şi ultimul lucru pe care şi-l mai amintea erau tabletele pe care le înghițise. Mai păstrase în memorie o senzație vagă, cum treceau hurducăindu-se podul Djurgårdsbro, după care toate i se

şterseseră din minte.

Eva îşi răsuci capul şi deschise ochii, dar abia după ce clipi de câteva ori, reuşi să distingă ceva în jur. În lumina slabă recunoscu nişte modele alambicate, brodate cu fir de aur pe mătase, nişte petale şi tulpini de flori în stil indian, care şerpuiau pe perete înspre tavan. Se împinse puțin mai aproape, pentru a pipăi covorul care atârna pe perete lângă ea. Se mişca, deci nu era fixat decât sus.

Când îşi îndreptă privirea către capătul dinspre picioare al patului, văzu o structură de fier forjat şi alte covoare atârnate pe perete. Ridică o mână deasupra capului, acolo unde se afla o altă țesătură de mătase, şi atinse un perete.

De la pat până la peretele din fund al încăperii se întindea un covor persan gros, care acoperea întreaga suprafață de aproximativ zece metri pătrați a podelei. Privirea îi căzu pe alte țesături indiene, în culori calde, iar lângă uşă erau aşezate pe jos nişte suporturi de cristal cu lumânări aprinse şi bețişoare parfumate. Astfel se explica parfumul de santal care învăluia încăperea. Dar parcă mai mirosea şi a altceva. Să fi fost oare… cauciuc ars?

Când reuşi să se aşeze pe marginea patului, simți o durere ascuțită în picior. Remarcă faptul că cineva îi aşezase pantofii ordonat lângă uşă şi când întreprinse o primă încercare de a se ridica în picioare, avu senzația că îi alunecă podeaua de sub tălpi.

Nu izbuti să-şi țină echilibrul şi se prăbuşi la loc între perne. Rămase o vreme nemişcată, aşteptând să se mai domolească durerea din gambă. Însă la un moment dat, în afara propriei respirații grele, mai auzi şi altceva: un huruit metalic, care venea tot mai aproape. Îi trecu prin minte că era imposibil, şi totuşi, avea senzația că ceva masiv se apropia de ea cu o viteză neînchipuită.

Eva se prinse cu degetele de saltea şi încercă să-şi înăbuşe impulsul de a se da la o parte, pentru a nu fi călcată. Însă instinctul ei învinse şi Eva, adunându-şi

toate forțele, se împinse de pe marginea patului şi reuşi să facă şontâcăind câțiva paşi pe covor.

În pofida durerii ascuțite, piciorul stâng nu cedă sub ea. Eva îşi roti privirea în jur, dar nu văzu niciun loc în care s-ar fi putut adăposti de zgomotul bubuitor care pătrunsese acum în cameră. Parcă ar fi trecut ceva în mare viteză peste un... *macaz de cale ferată*? Huruia, scrâşnea, nu mai erau nici cincizeci de metri până la ea şi în orice clipă ar fi putut să *treacă peste ea.* Dar cum era posibil? Doar se afla într-o încăpere închisă, între patru pereți şi cu un tavan deasupra.

Pe urmă i se păru că zgomotul vine de la un zid care s-a desprins din loc şi se apropie huruind de ea. Eva îşi acoperi fața cu brațele şi se chirci.

După o clipă, care păru să dureze o veşnicie, maşinăria trecu rostogolindu-se deasupra ei, iar din tavanul din plăci de beton se desprinseră câteva firişoare de nisip, care căzură ca o ploaie pe umerii cu pernuțe ai bluzei ei. Pe podea, lângă uşă, flăcările lumânărilor tremurară, în vreme ce huruitul se stinse în depărtare.

Se lăsă tăcerea şi Eva rămase pe loc tremurând.

O mânecă albastră bâjbâi pe fundalul țesăturilor de mătase din dreptul uşii şi încăperea fu brusc inundată de lumină. Cu ochii mijiți, Eva recunoscu o siluetă scundă care venea spre ea. Persoana îşi aşeză brațul Evei peste umeri şi o conduse afară.

— Îmi pare rău. O fi fost vreun defect la instalația de semnalizare.

Era o voce feminină, înaltă.

— Dar la un moment dat tot trebuia să vă treziți.

Evei nu-i veni niciun răspuns în minte şi, sprijinindu-se de umerii femeii, se lăsă condusă pe uşă afară.

În fața lor se deschidea un coridor slab luminat, ai cărui pereți erau acoperiți de covoare înnodate manual: Kashmar, Shiraz, Karachi, afgan. Cu mult timp în urmă, Eva învățase să distingă diversele modele de covoare

orientale, dar ce vedea aici îi amintea de o sală de licitații.

Femeia o privi dintr-o parte.

— Izolație, o lămuri pe Eva. Altfel e un zgomot infernal, de fiecare dată când îi dă prin minte vreunui *shmok* să devieze linia.

Părul negru ondulat nu e atât de încărunțit ca al lui Don, gândi Eva, iar privirea ei exprimă mai mult calm, spre deosebire de a lui. Dar tenul palid, nările umflate, mersul puțin aplecat…

— E sus, vă aşteaptă. E aproape şapte.

— Şapte, repetă Eva, străduindu-se să-şi redobândească simțul timpului. Adică ora şapte dimineața?

Femeia se opri în fața unei uşi aflate la capătul coridorului. Purta un inel în nas şi un pulover pe care scria, cu litere albe, *Majornas IK*{12}.

— Ora şapte *seara.*

Femeia se strâmbă.

— Ați dormit tot timpul, de când prietenul dumneavoastră a avut ideea genială să vă aducă la mine.

O ajută apoi pe Eva să treacă pragul unui depozit cu pereți albi, din beton.

Parcă ar fi pătruns într-un atelier: aliniate de-a lungul pereților erau rafturi metalice industriale, ticsite de hard diskuri, cabluri, cutii de carton, transformatoare, proiectoare, boxe, plăci de bază; peste tot, un haos de fire, adaptoare, carcase de calculator, circuite imprimate, scheme şi instrucțiuni de utilizare ferfenițite…

În mijlocul acelei debandade se afla un blat de lucru, pe care pâlpâiau cinci monitoare, şi cu cât înainta Eva spre centrul depozitului spațios, cu atât mai clar distingea huruitul ventilatoarelor.

Surprinsă, Eva constată că se simte uşurată când îl zări pe Titelman stând ghemuit pe un scaun scund de birou, în fața unei tastaturi. Pe cap avea o pereche de căşti şi nu păru să-i simtă prezența, când se opri în

spatele lui. Privirea lui era ațintită asupra unui monitor, care afişa următorul text scurt, rezumatul unei ştiri radio:

18:43/joi, 14 septembrie

EVADAŢI DAŢI ÎN URMĂRIRE GENERALĂ

Poliţia naţională a dat astăzi în urmărire generală un bărbat de 43 de ani, care a evadat ieri dintr-o maşină a poliţiei, pe drumul între Falun şi Stockholm, împreună cu o femeie de 47 de ani.

Bărbatul de 43 de ani este suspectat de omor, în vreme ce femeia de 47 de ani este suspectată de complicitate la evadare şi atacarea unui funcţionar public.

După spusele lui Johan Widen, purtătorul de cuvânt al poliţiei, acţiunea de căutare a celor doi va fi numaidecât iniţiată în regiunea nordică a Stockholmului.

Ştirea în curs de actualizare.

Femeia brunetă îi dădu lui Don un ghiont nu foarte delicat în spate, care îl făcu să se întoarcă enervat. Dar când o zări pe Eva, pe chipul lui istovit se ivi un zâmbet slab.

— V-a călcat trenul? întrebă.

Eva se uită în jos, la hainele ei şifonate.

— Da, cam aşa ceva.

Apoi se aplecă spre monitor şi citi scurta ştire.

— Femeia asta de 47 de ani sunt eu?

— Complicitate la evadare şi atacarea unui funcționar public, da, cred că la dumneavoastră se referă, răspunse Don. Dar dumneavoastră sunteți experta în formulări juridice.

Îşi dădu căştile jos şi i le oferi Evei, pentru a asculta şi ea ştirea. În acest timp, Eva scotoci în geantă după telefonul mobil. Îl găsi într-un final şi rămase sprijinită cu o mână de blatul de lucru, pentru a-şi mai odihni puțin piciorul rănit.

Ascultă până la capăt ştirea radio şi apoi o mai reascultă o dată, bătând cu degetele tot mai rapid

darabana în blatul de lucru. În cele din urmă îşi dădu căştile jos şi inspiră adânc:

— E evident că funcționarul de la Säpo care îl însoțea pe Eberlein a fost obligat să scornească ceva.

Începu să tasteze un număr în telefonul mobil.

— Pe cine vreți să sunați? întrebă Don.

Eva îl privi mirată.

— Pe colegii mei, desigur, răspunse Eva. Cineva trebuie să ne ajute să aflăm ce s-a întâmplat în sediul poliției din Falun.

— De aici nu dați niciun telefon, îi ceru femeia pe un ton sever.

Avocata privi nedumerită întâi către ea, apoi către Don.

— Sora mea e de părere că ar fi mai bine să mai aşteptați puțin cu telefoanele, până când se va încheia acțiunea de căutare în zona metropolitană a Stockholmului.

Mâna Evei, care ținea telefonul, coborî încet pe masă.

— Sora dumneavoastră, aşadar, spuse ea.

Don făcu o grimasă de parcă ar fi vrut să-şi muşte limba.

— Mi-ar fi plăcut şi mie să fi fost altfel, rosti femeia.

Don îi făcu un semn surorii sale să întindă o mână, iar ea se conformă fără niciun chef.

— Hex.

— Hex?

Femeia nu dădea semne că ar vrea să-şi repete numele. Eva îşi smulse un zâmbet:

— Eva Strand. Mai mică sau mai mare?

— Cum adică?

— Sora, preciza Eva, mai mică sau mai mare a lui Don?

— Dar dumneavoastră ce naiba credeți?

După o scurtă tăcere penibilă, Don se ridică de pe scaun şi o ajută pe Eva să se aşeze în locul lui.

— Acum v-aş ruga să mă lăsați să vă examinez piciorul, îi explică el Evei. Se poate…?

Îi făcu semn să-şi dezbrace dresul, pentru a putea umbla la pansament. Când văzu că ezită, adăugă:

— Dar cine credeți că v-a pansat în timp ce dormeați?

Eva simți cum îi urcă roşeața în obraji, dar îşi dădu jos ciorapul şi îl lăsă să desfacă bandajul. Când Don se ghemui lângă piciorul ei, Eva se aplecă şi îi şopti la ureche:

— Ați putea să-mi spuneți şi mie unde ne aflăm?

— La mine acasă, în Kymlinge, o lămuri Hex, înainte de a apuca Don să spună ceva.

Sora lui se aşeză în fața şirului de monitoare, legănându-se cu speteaza scaunului înainte şi înapoi.

— Nu-i nevoie... începu Don.

— Nu era nevoie nici să mi-o aduci tu pe cap, îl întrerupse Hex. Chiar nu pricep de ce faci chestia asta. Pierzi numai timp.

Pe urmă se răsuci pe scaun şi îşi încovoie spatele deasupra unei tastaturi. Părea că ar vrea să se apuce de treabă, fiindcă la scurt timp se aprinseră mai multe monitoare.

— Aici locuiți? întrebă Eva.

— Da, o deranjează cumva pe doamna avocată? mormăi Hex fără să-şi ridice privirea.

Chipul Evei se schimonosi, în clipa când Don atinse bandajul deasupra bucăților de bandă adezivă chirurgicală. Apoi scutură din cap.

— Nu, mi se pare chiar frumos aici.

— Atunci m-am liniştit.

Don oftă.

— Sora mea vrea să spună că se simte teribil de bine aici, într-o pivniță declarată nelocuibilă, situată sub stația de metrou Kymlinge, care se află cam la mijlocul distanței dintre Hallonbergen şi Kista. Linia albastră de metrou.

— Kymlinge? întrebă Eva.

— Cei mai mulți se miră că Hex locuieşte într-un beci aflat sub linia de metrou, spuse Don.

— Nici măcar n-am ştiut că există o stație de metrou în Kymlinge.

— Păi, ăsta-i avantajul, spuse Hex, fără să-şi desprindă privirea de degetele care loveau tastatura.

— Kymlinge, o lămuri Don, în timp ce îi înfăşură la loc bandajul, ar fi trebuit să fie o stație de pe linia albastră către Akalla şi centrul unui cartier proiectat în anii '70. Dar cartierul a rămas în faza de proiect, iar din stația de metrou nu s-au construit decât nişte trepte de beton şi un peron. Deasupra noastră se întinde, prin urmare, o pădure de molizi şi o bucată de peron, iar…

— Hai, că aproape ajunge pentru o carte, bombăni Hex.

— Trenul de adineauri…

— …mergea spre Akalla, da, îi completă Hex spusele. Dar, în mod normal, linia aceasta nu e circulată, altfel locul nu ar fi foarte adecvat ca dormitor.

— Dar altfel e chiar foarte adecvat, replică Don.

Reflectată în monitor, Eva zări o grimasă pe fața lui Hex.

— Vă mulțumesc că ne-ați primit aici.

Hex se prefăcu întâi că nu o auzise, dar pe urmă, bătăile degetelor în tastatură amuțiră şi ea îşi întoarse chipul palid către Eva, de parcă abia acum ar fi văzut-o cu adevărat:

— Cu plăcere. Pe bune, nu e nicio problemă.

Urmă un zâmbet cam strâmb şi Hex îşi reluă poziția ghemuită în fața rândurilor care se succedau cu rapiditate pe monitoare.

— Arată bine, îşi dădu Don cu părerea şi îi făcu un semn Evei să-şi îmbrace dresul. Îmi pare rău pentru faza cu cioburile.

După ce îşi aranjă ciorapul, Eva îşi netezi cu grijă fusta peste genunchi şi se încălță. Făcu o nouă încercare de a-şi lăsa greutatea pe piciorul rănit şi se strâmbă de durere. Apoi îl relaxă şi se aşeză la loc, întinzând piciorul sub blatul de lucru.

Hex se adâncise în munca ei, în vreme ce Don şedea

tăcut, cu fața pământie de oboseală. O vreme nu se auzi decât huruitul ventilatoarelor.

— Şi acum ce se întâmplă? întrerupse Eva tăcerea.

Don nu-i răspunse.

— Ce se întâmplă… repetă Eva, dar fu întreruptă de Hex.

— Scumpa ta Eva te întreabă ce ai de gând să faci, *Danele*[13]. Vrea să o inițiezi în planurile tale pentru viitorul apropiat.

— Nu sunt scumpa lui Eva…

— Am de gând să… plec din țară pentru o vreme, o anunță Don pe Eva, fără să o privească.

— Să plecați din țară? se miră Eva.

— *Danele* o să plece la noapte cu trenul, explică Hex. I-am promis să-i dau o mână de ajutor cu actele de călătorie.

— Cu trenul?

— Prietena ta are obiceiul să ne îngâne, spuse Hex.

— Cu trenul, da, încuviință Don.

— Ați fost dat în urmărire generală şi vreți să plecați din țară cu trenul? întrebă avocata.

— Doamne sfinte, mormăi Hex. Nu pot să mă concentrez dacă o țineți tot aşa.

Hex se întoarse în sfârşit către Eva:

— Având în vedere că a dat de belea, am să-l trimit pe *Danele* în străinătate. Nu vă faceți nicio grijă. Mai bine v-ați gândi cum să rezolvați problemele juridice pe care le aveți cu poliția. Din câte am înțeles eu de la Don, până acum nu v-ați ocupat foarte intens de ele.

— Mi-ar fi destul de greu…

— Da?

— Mi-ar fi destul de greu să rezolv vreo problemă, în situația în care Don îşi ia pur şi simplu tălpăşița, ripostă Eva.

— Păi, atunci haideți cu mine, îi propuse Don.

Se postă în spatele lui Hex şi urmări textele afişate pe monitor. Eva nu era sigură că înțelesese bine. Dar Don se

întoarse către ea:

— Haideți cu mine, colegii dumneavoastră de la biroul de avocatură din Borlänge ne-ar putea da o mână de ajutor, până aflăm şi noi ce naiba se petrece aici. Doar şi dumneavoastră v-ați băgat într-un bucluc la fel de mare ca mine după povestea cu individul de la Säpo.

Eva ridică din sprâncene.

— Ei, poate nu la fel de mare, dar oricum, admise Don.

— Dumneavoastră şi cu mine, ucigaşul lui Erik Hall şi avocata lui de patruzeci şi şapte de ani încearcă să scape de poliție, plecând cu trenul încotro? În sud?

— În sud-vest, o corectă Don.

Hex încetase să mai tasteze, de parcă ar fi aşteptat şi ea un răspuns.

Eva simțea nevoia de a rămâne puțin singură şi a se gândi în linişte. Se prinse cu mâinile de brațele scaunului, îşi luă avânt şi reuşi să se ridice. Primul pas şovăielnic la care se lăsă pe piciorul rănit îi transmise o senzație de arsură în gambă.

Cu dinții încleştați, constată însă că durerea era suficient de suportabilă pentru a se putea deplasa fără ajutorul nimănui în direcția hodrobelelor trântite în rafturi de-a lungul pereților de beton. Îi lăsă în urma ei pe cei doi frați certându-se. Hex vorbea precipitat şi strident, Don o întrerupea din când în când, croncănind la fel de răguşit ca în timpul lungilor ceasuri pe care le petrecuseră încuiați în oficiu.

Eva nu-şi putu reține un zâmbet, care trecu ca o umbră peste buzele ei strânse, când îşi aminti cum îi servise Don, cu glasul preschimbat, mostre din teoriile bizare care aveau mare succes la unii dintre studenții lui. Lunga expunere a lui Eberlein din bibliotecă o numise versiunea comprimată şi de coşmar a seminariilor pe care le ținea el însuşi deja de un deceniu şi, totuşi, păruse în oarecare măsură fascinat de povestea lui Eberlein despre Strindberg şi cele două emisfere.

Eva îşi trecu mâna de-a lungul şirului de carcase de calculator şi diverse recipiente, atinse cu degetele tranzistoare demontate şi tuburi cu pastă termoconductoare pentru procesoare, şi pricepu că era cazul să înceteze să se mai amăgească. Căci ştia prea bine de cine îi amintea. De cine îi amintise de la bun început. Şi de ce îi venea ei atât de greu să gândească limpede. Acelaşi râs sacadat, pe care îl auzise cu mult timp în urmă, aceeaşi fascinație pentru fenomene bizare, pentru mituri şi comori ascunse în documente date demult uitării. Aceeaşi expresie dezamăgită şi puțin tristă.

Se întoarse la cei doi frați, convinsă că nu mai avea timp de pierdut.

— Vin cu dumneavoastră, decise Eva.

Se prăbuşi pe un scaun lângă Don. El nu-i răspunse, dar era evident că se simțea uşurat.

— Uneori chiar se înțelege ce vorbiți, zise Hex.

— Dar nu plecăm cu trenul, le explică Eva. Nu cred că e o idee foarte bună. Cui i-a venit, de fapt?

— N-o să aveți de ce vă plânge, o asigură Hex.

Un timp nu se mai auzi decât bâzâitul calculatorului.

— Don? i se adresă Eva.

Don se codea să răspundă şi, în schimb, se uită la sora lui.

— Îmi dai voie…?

Hex dădu din cap. Don îşi drese glasul:

— Vom călători într-un compartiment privat, cred că aşa s-ar putea numi.

— Într-un fel de vagon de marfă, admise Hex.

— Într-un vagon de marfă? întrebă Eva.

— Da, comoara mea, răspunse Hex.

Hex tastă adresa unui website şi îi făcu semn Evei să vină cu scaunul mai aproape, pentru a putea vedea mai bine. Când Eva ajunse în fața monitorului, se deschise o fereastră în care scria cu verde pe fond alb:

Green Cargo – Soluţii de logistică de la client la client

— Eva Strand, să nu suflați un cuvânt despre chestia asta, altfel am să vă urmăresc până la sfârşitul vieții.

— Ar putea fi stresant, replică Eva.

— Bun. Treaba stă în felul următor.

Hex arătă către monitor.

— Compania de Căi Ferate Suedeze a fost împărțită în anul 2001 în şase companii diferite. După spusele oficialilor, vechiul departament pentru transporturi de marfă, SJ Gods, urma să fie restructurat şi adaptat noilor condiții de piață şi, ca atare, a fost transformat în societatea pe acțiuni Green Cargo. O operațiune care a decurs cam aiurea, printre altele în ceea ce priveşte sistemul de computere. Eu am urmărit-o cu mare interes şi, la un moment dat, am profitat de ocazie pentru a pune mâna pe unul din cele aproximativ şapte mii de vagoane ale lor.

— Adică ați furat un vagon?

Eva nu-şi putu reține o notă de îndoială în glas.

— S-ar putea spune că a împrumutat un vagon, interveni Don.

— Da, l-am *împrumutat,* admise Hex. Am accesat sistemul incredibil de vicios al Green Cargo şi am operat o modificare neînsemnată. Am putea-o numi contabilitate creativă.

— Contabilitate creativă…? repetă Eva.

— Ar trebui să faceți ceva cu ticul acesta al dumneavoastră, îi recomandă Hex.

Închise fereastra de la Green Cargo şi deschise ceva ce semăna cu o diagramă de flux. Apoi continuă:

— De fapt a fost un fel de test, pentru a verifica dacă sistemul putea fi manipulat. Partea bună a fost însă că Green Cargo nu s-a prins – până în ziua de azi nu s-a prins – că le-am furat… adică, *împrumutat* vagonul. Când îl folosesc, apare în sistemul lor ca şi cum ar efectua un

transport absolut normal de marfă, iar atunci când nu am nevoie de el, cer sistemului ca vagonul să fie garat pe o linie moartă, împreună cu alte vagoane nefolosite, într-o gară din apropiere de Kymlinge. Câteva coduri simple sunt suficiente pentru a indica în sistem că vagonul este reținut sau în reparație. Aşa îl lasă în pace. Şi asta de câțiva ani buni.

Hex îi arătă Evei un număr de serie care pâlpâia pe monitor:

GC 21–74–2262098–9

— Eu îl numesc „săgeata argintie”, explică Hex.

— Dar să călătoreşti într-un vagon de marfă... spuse Eva.

— A *fost* un vagon de marfă, o lămuri Hex. Acum este... cum să spun eu, un fel de hobby. Liniile de garaj nu sunt foarte atent supravegheate şi astfel am reuşit să-i aduc nişte modificări în ultimii ani.

— Hai, spune-i o dată cum e, o rugă Don.

— Ei, bine... după cum spunea şi Don, are un compartiment şi pot să vă asigur că nu te deranjează nimeni când călătoreşti cu el. La început l-am folosit în special pentru călătoriile în țară, dar când am înțeles semnificația Acordului Schengen şi a desființării granițelor, am văzut cam toată Europa.

Când văzu că Eva continuă să scuture neîncrezătoare din cap, Hex închise diagrama şi îşi îndreptă din nou atenția către tastatură şi celelalte monitoare.

— N-aveți decât să credeți ce vreți, Eva Strand. Dar eu trebuie să mă ocup acum de nişte acte de călătorie şi dacă vreți să intrați în posesia unui bilet, va trebui să mă lăsați să lucrez în linişte.

Eva îşi încrucişă brațele la piept, se îndepărtă cu scaunul de masă şi urmări o vreme cum zburau mâinile lui Hex deasupra tastaturii. Îi aruncă o privire lui Don, dar acesta aştepta tăcut, cu capul sprijinit într-o mână.

Când simți că durerea din picior se intensifică, Eva închise ochii şi încercă să-şi pună gândurile în ordine.

— Green Cargo… mormăia pentru sine.

23. Vagonul

Calculatoarele din depozitul lui Hex amuţiră în jurul orei două din noapte. De îndată ce se făcu linişte, Eva se trezi. Aşezată pe scaunul ei de birou din faţa monitoarelor stinse, Hex se întinse şi căscă.

Sora lui Don se răsuci apoi pe jumătate cu scaunul şi îşi înghionti fratele. Când văzu că Don era cât de cât în stare să priceapă ce avea să-i spună, îl anunţă că sosise momentul să pornească la drum. Sistemul Green Cargo acceptase în sfârşit expeditorul, destinatarul şi tipul de marfă, iar vagonul urma să fie înregistrat în sistemul european de transport de mărfuri cu plecarea la ora 03:43. Nu aveau, aşadar, prea mult timp la dispoziţie, altfel ar fi trebuit să amâne plecarea cu mai mult de o zi.

Afară, pe peronul pe jumătate terminat al staţiei de metrou Kymlinge, cădea o ploaie măruntă. Hex aprinse o lanternă puternică şi îi conduse pe cei doi peste liniile de metrou, iar de acolo se căţărară pe un dâmb abrupt, de unde începea o pădure deasă. Eva se sprijinea cu un braţ de umerii lui Don. Cu toate acestea, aluneca în pantofii ei cu toc, iar din cauza loviturilor pe care le încasa de la crengi era tot mereu pe punctul de a-şi pierde echilibrul. Într-un final, ajunseră pe un drum pietruit, de unde Eva văzu la oarecare distanţă, în conul de lumină al lanternei, o rablă de maşină ruginită, parcată pe jumătate în şanţ.

Hex descuie uşile, iar Don o ajută pe Eva să se instaleze pe bancheta din spate, care era ca vai de lume. Hex se aşeză la volan, vârî cheia în contact şi, după ce pufni de câteva ori, motorul porni. Doar unul din cele două ştergătoare funcţiona. Cu un scrâşnet strident în urechi, parcurseră în întuneric un drum forestier.

Trecură printr-o benzinărie şi ieşiră pe autostradă. Printre stropii de ploaie care se scurgeau pe geamurile

laterale, se întrezărea depoul Råstagaraget, în fața căruia aşteptau, frumos aliniate, să pornească în zori pe traseu autobuzele roşii ale companiei de transport local SL. Şoseaua din fața lor era pustie, un fapt pe care Eva îl constată cu uşurare, fiindcă frânele maşinii lui Hex nu prea prinseseră, atunci când ieşiseră de pe drumul forestier în direcția Solna şi Råsunda.

De îndată ce traversară un pod peste două linii de cale ferată, Eva zări pe geamul din dreptul lui Don o clădire alb-gălbuie. Sus, pe fațadă, era o firmă luminoasă: Solna Tennis Center.

Maşina intră încet în parcare. Hex trase frâna de mână, iar Eva îşi desfăcu chestia lăbărțată care fusese odinioară o centură de siguranță.

Cu tocurile clămpănind pe asfalt, Eva se apropie de Don şi îşi aşeză din nou un braț peste umerii lui, în vreme ce Hex scotea din portbagaj două bidoane mari de plastic.

Don şi Eva o urmară cuminți pe Hex, care pornise în direcția unei cafenele, pe zidul căreia se găsea un robinet de apă. Hex se opri, scoase la iveală un mic cleşte şi începu să umple bidoanele. După ce îşi termină treaba, îi dădu unul din bidoane lui Don, stinse lanterna şi pe urmă se furişară toți trei prin fața centrului sportiv. Urcară cu paşi împiedicați un dâmb năpădit de arbuşti, îl coborâră alunecând pe partea cealaltă şi se treziră în fața unui gard înalt din plasă de sârmă. Hex îşi plimbă privirea de-a lungul lui, până când găsi un loc înnădit cu sârmă ghimpată. După ce desfăcu sârma şi o aruncă într-o parte, se deschise în fața lor o spărtură.

— Au câini de pază, deci grăbiți-vă, le şopti Hex, înainte de a se strecura cu bidonul ei de apă prin spărtura îngustă.

Don o ajută pe Eva să pătrundă prin gard şi, în timp ce ea încerca să se sprijine pe piciorul rănit, privirea îi căzu pe o suprafață imensă pietruită, străbătută de o

învălmăşeală de linii de cale ferată cu o mulțime de ramificații. La distanță de vreo sută de metri se vedeau câteva şiruri lungi de vagoane şi o locomotivă singuratică înaintând încet prin vălurile de ploaie. Triajul era inundat într-o lumină galbenă puternică, iar de sus, de pe autostradă, se auzea huruitul îndepărtat al unui TIR.

Don aşeză bidonul pe jos, pentru a-şi trage puțin sufletul. Dar Hex îi şopti că n-aveau timp de pierdut şi, după ce se uită în dreapta şi-n stânga, traversă cu spatele îndoit prima linie.

Agățată de umerii lui Don şi cu privirea în pământ, pentru a nu se împiedica, înainta şi Eva şontâcăind pe traversele din beton, străduindu-se să evite bălțile care se formaseră în pietriş. De fiecare dată când îşi ridica privirea, o vedea în fața ei pe Hex, care legăna bidonul înainte şi-napoi pentru a profita de avântul pe care i-l dădea acesta. Umbra legănată a surorii lui Don se deplasa cu agilitate peste linii.

Vagoanele din primul şir aveau platforme deschise, pe care erau stivuite în piramide strălucitoare țevi din metal. Hex se îndreptă către capătul şirului de vagoane şi se opri la umbra unei grămezi de țevi.

Când îşi ajunse din urmă sora, Don mai făcu o încercare de a lăsa puțin bidonul din mână, însă Hex îl împunse într-o parte şi îi arătă cu degetul înainte.

La distanță de două linii, scăldat în lumina gălbuie, stătea un vagon singuratic. Pereții lui erau vopsiți într-un verde strălucitor, pe fundalul căruia scria cu litere negre:

G r e e n c a r g o

Prima şi ultima literă din numele companiei de transport erau tăiate de câte o linie: marginile laterale ale unei uşi.

Se simțeau tot mai mici, pe măsură ce se apropiau de vagonul uriaş, care măsura treizeci de metri în lungime şi

patru în înălțime. Hex o luă înaintea lor: o făptură firavă, în haină de ploaie, cu glugă pe cap. Eva, în taior, trăgându-şi un picior după ea, o urma. Se sprijinea de Don şi îi asculta bombănelile în idiş, prin care îşi exprima probabil nemulțumirea față de greutatea bidonului cu apă.

Când se opriră, Eva slăbi strânsoarea degetelor şi îşi îndreptă privirea către textul aflat deasupra osiei vagonului de marfă:

21 RIV
74 GC
226 2 098–9

Hex scoase din buzunar o cheie franceză mare. O vârî în încuietoarea uşii glisante şi, când o răsuci, se auziră două păcănituri. Prinse apoi cu amândouă mâinile marginea de jos a uşii şi trase de ea, până când alunecă într-o parte.

— Şi noi unde încăpem aici? Se trezi Eva întrebând.

În fața lor se întindea un zid compact, alcătuit din lăzi din plăci fibrolemnoase. Erau aşezate unele peste altele, de jos până sus, şi păreau să umple întreg vagonul. Pe laturile lăzilor străluceau în lumina triajului nişte nituri metalice, iar la lada cea mai de sus nu părea să poți ajunge altfel decât cu un motostivuitor.

În speranța de a primi un răspuns, Eva încercă să prindă privirea lui Don, dar el era deja lângă Hex şi o ajuta să se cațăre în vagon, pe fâşia rămasă liberă în fața stivei de lăzi.

Întâi se auziră nişte sunete de parcă ar fi deschis cineva nişte lacăte, iar în clipa următoare, zidul de lăzi începu să se deplaseze într-o parte. Înaintea lor se deschise un coridor cufundat în beznă, lat de numai douăzeci de centimetri.

Hex se întoarse către Don şi Eva şi se lăsă pe vine.

— Haideți, ce mai stați?

Eva prinse şovăind mâna pe care i-o întindea Hex şi, cu ajutorul lui Don, reuşi să urce pe marginea vagonului. Hex îi arătă cum să se strecoare printre lăzi. Bâjbâind, Eva pătrunse prin deschizătura îngustă şi înaintă lovindu-se de lăzile care mărgineau îngustul pasaj. Pentru o clipă mai avu puțină lumină de afară, însă imediat după aceea auzi un fâsâit şi uşa glisantă din spatele ei se închise.

Eva îşi continuă drumul fără să mai vadă absolut nimic, atingând cu degetele lăzile din dreapta şi din stânga ei. Când ajunse în fața peretelui opus al vagonului, simți că nu avea loc nici măcar să se răsucească.

— Sus, în stânga, şopti Hex.

Cuvintele îi fuseseră adresate după toate probabilitățile lui Don, fiindcă Eva simți cum acesta se întinde pe deasupra ei către acoperişul vagonului, după care auzi un clic metalic şi ceva frecându-se de podeaua vagonului: era zidul din stânga ei, care se deplasa încetul cu încetul într-o parte. Urmă bine cunoscutul sunet al unei uşi demodate de compartiment, care se deschidea glisând.

În jurul încheieturii mâinii, Eva simți degetele lui Don, care o trăgeau în stânga către uşă. Tocurile ei se afundară în ceva moale şi de undeva din fața ei răsună glasul lui Hex:

— Unde naiba e…? Acolo…?

O lumină caldă inundă spațiul şi Eva avu senzația că se întorsese în timp, fiindcă ceea ce vedea acum o făcea în oarecare măsură să creadă că revenise acasă.

În fața lor se întindea pe o lungime de zece, ba nu, doisprezece metri un salon cu lambriuri înguste din lemn de tek lăcuit. Pe o mochetă de un roşu strălucitor se aflau o masă rotundă cu intarsii de sidef şi două fotolii de club din piele ciocolatie, cu speteze înalte. Puțin mai departe erau o masă de sufragerie din cedru cu incrustații, înconjurată de şase scaune comode. Pe peretele din

stânga erau expuse gravuri înrămate, care înfăţişau palate indiene şi vile patriciene, iar la peretele din dreapta se afla o bibliotecă delicată din lemn preţios. Rafturile ei erau ticsite de romane poliţiste în format de carte de buzunar, toate citite şi răscitite.

Eva făcu câţiva paşi şi luă o carte din bibliotecă.

— Agatha Christie… citi ea cu glas scăzut.

— Da, dar a fost al naibii de greu.

Vocea lui Hex o făcu să se întoarcă. Sora lui Don stătea în cadrul uşii.

— *Crima din Orient Express,* explică Hex. Ingrid Bergman, Sean Connery, Lauren Bacall…

Hex bătu cu degetul în geamul de sticlă mată al uşii de compartiment, deasupra încuietorii de alamă. Apoi merse în partea din stânga a salonului şi aprinse una după alta toate lămpile montate pe perete lângă gravuri.

— Şi, desigur, Albert Finney în rolul lui Poirot. A fost al naibii de greu să amenajez totul exact ca în film.

— Îmi dau seama, admise Eva.

Aşeză romanul Agathei Christie la locul său şi încercă să se adune.

— Anii ’30 au fost nişte ani deosebiţi, spuse apoi cu un surâs.

În spate, pe latura îngustă a salonului, se găsea un dulap din lemn de mahon, ale cărui uşi le deschise Hex. În dulap era amenajată un fel de chicinetă: un mic blat de lucru cu două plite de gătit, un răftuleţ cu condimente, vase şi oale, iar dedesubt două frigidere din inox satinat.

Don îşi urmase sora, târând după el pe jos cele două bidoane grele cu apă, pe care le aşeză în frigiderul stâng. Când Don deschise frigiderul din dreapta, Eva văzu înăuntru câteva sticle cu vin, precum şi diverse doze şi conserve.

— Sunt deja de câteva luni acolo, dar oricum n-o să aveţi timp de cumpărături, spuse Hex. Şi să nu faceţi risipă de apă.

Străbătu apoi în direcție inversă salonul şi deschise uşa care dădea în coridorul strâmt dintre lăzi. Din întuneric se auzi un clic, după care se mai deschise o uşă secretă şi se aprinse o lumină în cealaltă parte a vagonului.

Eva îl privi pe Don nedumerită, dar el îi făcu semn să o urmeze pe Hex.

Când ajunse în partea cealaltă a vagonului, după ce trecu de o altă uşă cu sticlă mată, se trezi într-un compartiment foarte confortabil. Pe o latură se aflau, una deasupra celeilalte, două cuşete. Lângă cea de jos era o noptieră cu un laptop. Deasupra paturilor erau fixate lămpi de citit cu abajururi portocalii de porțelan, iar podeaua era acoperită, ca şi în salon, cu o mochetă roşie.

Hex se aşezase pe marginea cuşetei, cu o servietă subțire în poală. Deschise fermoarul, scoase un plic din buzunarul interior al hainei şi îl vârî în servietă.

— Mă gândesc că ar fi bine să vă considerați cardurile de credit blocate, zise şi închise fermoarul. Vă las toți banii pe care i-am avut în casă şi, când s-or termina, om găsi noi o soluție prin internet.

Hex făcu un semn din cap înspre laptop. Apoi se răsuci şi aşeză servieta în plasa de deasupra cuşetei.

— Dar nu e un cadou, *Danele,* adăugă şi se ridică în picioare.

Se duse către Don, care se rezema lipsit de vlagă de peretele compartimentului. Hex îl apucă pe Don cu mâinile ei micuțe şi îl privi în față.

— Curând, mai exact într-o jumătate de oră, va veni o locomotivă, care o să vă ducă de la gara Hagalund până la stația centrală de mărfuri din Västberga. Acolo vă vor ataşa transportului de vineri către portul Helsingborg. Călătoria spre sud, până în districtul Skåne, va fi tihnită, fiindcă pe liniile acestea circulă de obicei multe alte trenuri. Acolo v-am programat să fiți ataşați la ora 14:45 unui marfar francez cu vagoane mai uşoare. Ceea ce înseamnă că viteza va creşte de la Helsingborg. Iar după

alte zece, sau poate unsprezece ore veți sosi la destinație. Aveți toate informațiile în plic.

Don dădu să spună ceva, dar renunță, își aplecă spatele cocoşat către sora lui şi o îmbrățişă stângaci. Hex se dădu un pas înapoi şi zâmbi stânjenită.

— Ai parolele mele, deci putem păstra contactul prin net. Şi aveți grijă să nu nimeriți în vreun control vamal. Greutatea voastră netă declarată este de douăzeci şi una de tone, la care se adaugă o încărcătură de două tone. Codul vostru NHM indică faptul că transportați materiale reciclabile.

— Îți meriți pe deplin numele, Sarah, zise Don.

Hex tresări, după care ridică din umeri:

— Da, e incredibil că funcționează, dar controalele care se fac în ziua de azi sunt atât de superficiale. Schengen e o chestie extraordinară. Iar ție îți mai trebuie asta.

Îi dădu lui Don cheia franceză şi rămase o clipă şovăind în fața lui. Apoi îi atinse obrazul cu mâna:

— *Ich vintsh dir glik, Danele,* spuse, multă baftă.

Iar către Eva:

— Şi dumneavoastră la fel.

Îl mai atinse o dată pe Don tandru pe obraz şi porni către uşa compartimentului. O deschise şi le mai spuse:

— Şi cumpărați-vă ceva de îmbrăcat, când ajungeți acolo. Că arătați de groază.

Cu aceasta, Hex dispăru în coridorul cufundat în beznă. Un minut mai târziu, zidul format din lăzi din plăci fibrolemnoase alunecă la locul lui, iar uşa glisantă a vagonului se închise cu un huruit înfundat.

Eva se prăbuşi pe cuşeta de jos şi, după un timp, îşi dădu drumul pantofilor din picioare pe mochetă.

— Sarah? întrebă.

— Poftim? se miră Don.

Îşi luase ochelarii de pilot de pe nas şi stătea tot acolo, rezemat de peretele compartimentului.

— Ați numit-o Sarah pe sora dumneavoastră.

— Da... nu, sunt prea obosit. Nu-i place numele ăsta, e o poveste veche.

— O cheamă Sarah?

— Da... mai bine zis, *Chana Sarah* Titelman. Dar atunci ne-ar fi dat afară pe amândoi, şi pe mine, şi pe dumneavoastră. Are nişte mici probleme cu originea ei evreiască, să zicem aşa.

— Şi dumneavoastră nu aveți?

Don îşi întoarse privirea.

— Nu poți să-ți alegi rudele, murmură Eva.

Don nu răspunse, rămase în continuare în picioare şi se frecă la ochi.

— Dar de unde până unde Hex?

— E ceva legat de computere, explică Don. Cred că e un nume de cod. Nu ştiu cum a reuşit, dar se pare că funcționează.

— Ați mai călătorit vreodată cu vagonul acesta?

— Nu mă dau în vânt după călătorii, răspunse Don.

În timpul lungilor minute de tăcere care urmară, Don se gândi la toate lucrurile pe care le-ar fi putut povesti despre Chana Sarah Titelman.

Dacă nu ar fi fost atât de târziu şi nu s-ar fi simțit atât de istovit, s-ar fi întors în amintire la noaptea aceea din primăvara anului 1994, când sora lui îl întrecuse cu mult în ceea ce privea maturitatea, când îl primise la ea şi îl oblojise pe fratele ei mai mare, de parcă i-ar fi fost mamă, nu soră. Ce-i păsa lui cum îi plăcea ei să-şi spună? Ea fusese cea care îl susținuse atunci când îl părăsiseră puterile.

— Avem sticle de apă caldă, constată Eva.

Deschisese un sertar de sub pat şi ținea acum în mână o sticlă de apă caldă din cauciuc. În clipa aceea, vagonul se cutremură ca de la o lovitură puternică, pe care o simțiră până în compartimentul lor şi care făcu geamul uşii să vibreze.

Don se uită la ceas.

— E locomotiva de manevră, spuse.

De afară se auziră zornăieli de lanţuri şi paşii şi glasurile celor care umblau prinprejurul vagonului. Cineva strigă ceva, un fluierat sfâşie noaptea, după care urmă o nouă zdruncinătură. Apoi se făcu linişte.

— Trebuie să vă culcaţi, decise Eva.

Se trase în spate, iar Don abia mai apucă să facă ultimii paşi până la cuşetă şi se întinse lângă ea, cu faţa către interiorul compartimentului.

Geamul vibră din nou, când vagonul se urni din loc şi se deplasă câţiva metri în spate. Rămase apoi câteva minute nemişcat, până când locomotiva începu în sfârşit să-l tragă după ea. Eva asculta şi simţea bătăile ritmice ale roţilor peste îmbinările şinelor de cale ferată. Era pe punctul de a adormi, când buzele ei rostiră o ultimă şoaptă:

— Înainte de a pleca, a spus ceva în idiş. Mă refer la Hex. Iar pe cel care a dirijat metroul prin staţia Kymlinge l-a numit *shmok,* pare-mi-se.

— Atunci nu-i chiar totul pierdut, murmură Don.

Eva ştia că era mai bine să-şi ţină gura, dar nu se putu abţine să întrebe:

— De ce şi-a numit vagonul „săgeata argintie”?

Don se răsuci către ea şi stinse lampa cu abajur portocaliu. Bâjbâi apoi în sertarul de sub cuşetă, unde găsise Eva sticla de apă caldă, scoase de acolo o pătură şi o întinse peste ea şi peste el. Se culcă pe spate şi rămase cu privirea pierdută în întuneric, încercând să descopere un ritm în zgâlţâielile vagonului care se deplasa pe şine în zorii noii zile.

— Don?

Vagonul de marfă opri pe o linie secundară şi aşteptă să treacă vâjâind pe lângă el un tren care zgâlţâi pereţii compartimentului.

— Don? repetă Eva.

— E o legendă veche, rosti Don cu glas pierdut.

— Ce legendă veche? insistă ea.

Don se întoarse oftând către Eva şi încercă să distingă în întuneric trăsăturile ei. Apoi începu să-i vorbească în şoaptă despre trenul morții, care circulă fără țintă, în adâncul pământului, pe liniile de metrou din Stockholm.

— Când se deschid uşile vagoanelor argintii în stație, morții privesc afară pe geamuri, la cei în viață. Iar cel care se încumetă să urce…

Pauzele dintre cuvintele lui erau tot mai lungi.

— Săgeata argintie, olandezul zburător din lumea subpământeană, nu opreşte decât în Kymlinge, stația rezervată morților.

Când tăcu, îşi dădu seama, după cum respira, că Eva adormise. Iar când vagonul de marfă porni în jurul orei şase din Västberga către sud, îndrăzni şi Don în sfârşit, după două zile şi două nopți, să-şi ofere puțină odihnă.

Ascultă o vreme zgomotele oraşului care se trezea la viață şi pe care îl lăsau acum în urma lor. Întunericul din compartiment îi transmitea o senzație de siguranță, în vreme ce roțile grele treceau ritmic peste îmbinările şinelor.

Simți cum Eva îi caută brațul şi îl aşază peste ea. Alunecă puțin mai aproape de ea şi se cufundă lin în somn.

Partea a II-a

24. Ypres

Inițial se stabilise ca orașul, care fusese făcut una cu pământul, să fie lăsat în stadiul în care se afla, pentru a aminti de forța distrugătoare a armelor moderne. Însă, practic, s-a dovedit imposibil, fiindcă oamenii care locuiseră în Ypres înainte de război au cerut să fie lăsați să se întoarcă acasă. Şi, deşi li s-a spus că nu mai au unde să se întoarcă, au refuzat să accepte acest lucru.

În toamna anului 1918, oficialitățile au cedat insistențelor locuitorilor şi au început să ridice deasupra tranşeelor pline de moloz, acolo unde se aflase cândva oraşul, nişte tabere improvizate. Din piața centrală Grote Markt nu mai rămăseseră la vremea respectivă decât două ruine acoperite de funingine: resturile unei colonade, care indica locul unde se aflase odinioară catedrala, şi turnul distrus al clădirii medievale care adăpostise Piața de Țesături. Oraşul Ypres arăta de parcă cineva l-ar fi nivelat cu un buldozer gigantic, pentru a-l încorpora pe vecie în peisajul belgian neted ca în palmă.

Motivul pentru care oraşul a fost lovit în repetate rânduri l-a constituit însăşi poziția sa strategică. Se întindea ca o momeală în mijlocul câmpurilor fertile din Flandra de Vest, la distanță de câteva mile de țărmul Marii Britanii, nu departe de Germania în est şi Franța în sud-vest. Un teritoriu fără obstacole naturale, ideal pentru desfăşurări de trupe, traversat de-a lungul vremii de aproape fiecare armată europeană.

La scurt timp de la înființarea sa, oraşul a fost prădat de o legiune romană. Iar în Evul Mediu, după ce atinsese o oarecare bunăstare datorită comerțului cu țesături, a fost invadat din nord de către englezi şi devastat. Câțiva

ani mai târziu a fost lovit de ciumă, iar la sfârşitul secolului al şaisprezecelea nu mai număra decât câteva mii de locuitori. Au urmat secole de asediere franceză, iar oraşul a fost dat uitării şi lăsat să cadă în paragină.

Ypres a decăzut de-a lungul timpului în asemenea măsură, devenind atât de lipsit de importanță, încât era mare mirare dacă elevii din oraşe precum Bruges sau Gent erau în stare să-l localizeze pe hartă. Un lucru surprinzător, având în vedere că Belgia nu este tocmai una din cele mai întinse țări din lume.

În octombrie 1914, ofensiva germană a trecut peste Flandra de Vest şi nordul Franței în direcția zonei de coastă. Pentru Aliați, Ypres a devenit un ac de gămălie pe hartă, punctul în care trebuia oprit atacul infanteriei, în care trebuia împiedicată străpungerea liniei de apărare franceze. Teritoriul a fost numit *The Ypres Salient,* regiunea în care linia frontului forma o proeminență. La scurt timp au fost săpate, la câțiva kilometri în afara zidurilor oraşului, primele tranşee ale Primului Război Mondial.

Înainte de a fi opriți, germanii au reuşit să împresoare Ypres din trei părți. De pe colinele scunde din jur, oraşul putea fi bombardat după bunul lor plac. Într-o lună, adică până în noiembrie 1914, numărul morților şi răniților a ajuns la un sfert de milion, însă Aliații continuau să apere oraşul. Ulterior, această Primă Bătălie de la Ypres a fost numită „Uciderea pruncilor”, fiindcă pe solurile lutoase din Flandra de Vest a fost nimicită o întreagă generație.

După mai puțin de o jumătate de an, în aprilie 1915, a început a Doua Bătălie de la Ypres. Industria militară germană crease o nouă armă deosebit de eficientă: un tun gigantic care arunca proiectile de până la o mie de kilograme. După câteva săptămâni de tiruri ale artileriei nu mai rămăsese aproape nimic din oraşul medieval.

A Treia Bătălie de la Ypres a devenit simbolul

absurdității Primului Război Mondial şi a intrat în istorie sub numele de Bătălia de la Passchendaele. Vreme de patru luni a plouat torențial şi un val de tineri soldați după altul a fost azvârlit în noroi împotriva îngrăditurilor de sârmă ghimpată şi a focurilor artileriei. Încercarea Aliaților de a străpunge frontul german a durat până în noiembrie 1917 şi a avut un singur rezultat: sute de mii de morți. A urmat o perioadă de resemnare şi epuizare, în care ambele părți au aşteptat sfârşitul războiului în aceleaşi poziții în care se aflaseră şi la începutul acestuia.

Cu ajutorul reparațiilor de război – una dintre cauzele următoarei conflagrații – s-a început în toamna anului 1918 reconstrucția oraşului Ypres. Taberele improvizate au dispărut treptat, iar mândria oraşului, clădirea medievală în care se depozitau şi comercializau țesăturile, a fost refăcută cu multă grijă. Ferestrele ogivale ale Pieței de Țesături au redevenit la fel de frumoase, ba poate chiar mai frumoase decât fuseseră în starea lor inițială. Turnul înalt de şaptezeci de metri a căpătat în anul 1967 un nou carilon. Iar când clinchetul clopoțeilor a răsunat din nou în oraş, nimic nu mai părea să amintească de distrugerile războiului.

Însă cei care nu vor să uite pot urmări un traseu marcat, care îi conduce din oraş până la tranşeele Primului Război Mondial. Punctul de pornire îl constituie fațada impresionantă a Pieței de Țesături. De acolo se merge pe drumul indicat de nişte săgeți galbene şi se trece prin Meensestraat, strada prin care au mărşăluit în şiruri dese tinerii soldați care se îndreptau către câmpurile de luptă din nord-estul oraşului.

În memoria soldaților britanici ale căror trupuri neînsuflețite nu au fost nicicând găsite s-a ridicat un monument de forma unui arc de triumf, aşa-numita Poartă Menin. În suprafața de piatră a acesteia au fost crestate 55.000 de nume. Celelalte 500.000 de persoane ucise au fost înmormântate în sutele de cimitire situate în afara zidurilor oraşului. Acolo şi-au găsit odihna de veci

sub crucile albe, aranjate în rânduri drepte, lungi de câțiva kilometri.

Catedrala Saint Martin a fost refăcută după nişte fotografii din perioada antebelică, însă turnul ei a fost reconstruit în stil gotic. Curând, se înălța din nou semeț deasupra caselor de negustori din Grote Markt, către cerul din care odinioară erau aruncate bombe.

Dacă s-ar fi aflat cineva acum în vârful turnului, ar fi putut ghici în zare o lumină albă, care se apropia încet de regiunea sudică a oraşului Ypres. Acolo se vedea un dreptunghi galben: gara de mărfuri. Jos, în altfel atât de animata Rijselsestraat închisese deja şi ultimul bar, iar în tăcerea nopții se auzi limpede şuieratul unui tren de marfă, deşi se găsea încă la o distanță de câteva mile de oraş.

Zornăieli şi bocăneli se auzeau în salonul vagonului de marfă, acolo unde Don desfăşurase pe masa cu intarsii de sidef o schemă a Căilor Ferate Belgiene. O găsise în servieta pe care le-o dăduse Hex şi era, de fapt, un plan al gării de mărfuri. Sora lui încercuise peronul cu numărul şapte şi notase cu creionul alături ora la care calculase ea că vor sosi.

Don încercă împreună cu Eva să aprecieze distanța dintre peronul şapte şi ieşirea gării şi ajunse la concluzia că nu erau decât aproximativ o sută cincizeci de metri.

Avocata îl asigură că va putea parcurge singură scurta bucată de drum, iar când Don îi examină gamba, constată că, într-adevăr, nu voia doar să braveze. Căci acolo unde, cu puțin timp în urmă, fusese o rană urâtă, nu se mai vedea acum decât o cicatrice superficială. Eva îşi desprinsese deja de pe gambă banda adezivă chirurgicală. Don se gândi că era posibil să se fi înşelat cu privire la adâncimea rănii şi că, poate, cunoştințele lui de medicină erau deja depăşite. Şi totuşi, era puțin surprins de repeziciunea cu care se vindecase rana.

Petrecuseră deja mai bine de douăzeci de ore în vagon. Don se trezise după ce trecuseră de Hässleholm. Între timp se făcuse amiază, iar soarele era atât de puternic, încât în compartiment începuse să miroasă a stătut şi îmbâcsit. Când ajunseseră în Helsingborg, îndrăznise să deschidă uşa vagonului, pentru a lăsa să intre puţin aer proaspăt. După zgomotul mării, îşi dăduse seama că vagonul se afla pe o linie de garaj jos, în port, şi când se uitase afară, văzuse în spatele liniilor, la capătul cheiului, suprafaţa neagră-cenuşie a apei. Îi trecuse prin minte să coboare puţin să-şi mai dezmorţească picioarele, dar în clipa aceea o auzise pe Eva strigându-l dinăuntru. Închisese prin urmare uşa vagonului, cufundând coridorul dintre lăzi din nou în întuneric.

Luaseră un prânz uşor. Supă de legume din proviziile de conserve ale lui Hex, câte un pahar de vin alb, pâine uscată şi biscuiţi săraţi. Ca desert, Eva mâncase o conservă de fructe. Pe urmă deschiseseră laptopul.

Pe internet citiseră ultimele informaţii referitoare la acţiunea de căutare iniţiată de poliţie, iar Eva le scrisese colegilor ei de la biroul de avocatură din Borlänge, pentru a afla dacă puteau conta pe ajutorul lor. Dar nu primiseră încă niciun răspuns.

Acum stăteau în salon, aplecaţi deasupra planului gării, când marfarul greu începu în sfârşit să frâneze. După ce opri, mai rămaseră încă o oră aşezaţi în fotoliile de club, aşteptând să se îndepărteze şi ultimele glasuri de afară. La ora trei fără un sfert se auzi din depărtare, întrerupt de pârâituri, un anunţ într-o limbă care suna ca o combinaţie de engleză şi germană.

Se ridicară şi îşi îmbrăcară hainele cam ponosite. Don îşi legă şireturile de la bocanci cu noduri duble şi îi făcu semn Evei să-l urmeze prin coridorul îngust.

Ajuns în dreptul lăzilor care formau un perete secret, manevră cu precauţie dispozitivul care permitea

deplasarea lor. Rămase câteva clipe cu urechile ciulite, după care descuie cu ajutorul cheii franceze uşa vagonului şi o împinse puțin câte puțin într-o parte.

Don scoase capul afară, în răcoarea nopții, şi constată că gara nu era luminată decât pe alocuri, iar drumul până la ieşire era liber. Acolo se afla o barieră simplă, formată din două bare de lemn, şi un chioşc cufundat în beznă, destinat paznicului. La piciorul unei macarale stăteau ghemuiți nişte muncitori în veste galben-fosforescent. Păreau ocupați să sudeze ceva, fiindcă în dreptul lor lumina din timp în timp o flacără albăstrie.

Don o ajută pe Eva să coboare din vagon. Tocurile avocatei se înfipseră în pietriş. Don scotoci apoi în geantă şi găsi inhalatorul, pe care-l avea la el pentru orice eventualitate şi care conținea tricloretilenă, inhală de două ori zgomotos şi simți cum îl cuprinde un calm binefăcător. Trânti apoi uşa glisantă a vagonului şi inspiră mirosul de cauciuc şi motorină.

Se îndreptau către bariera vopsită în galben şi negru şi la fiecare pas auzeau pietrişul scrâşnind sub tălpile pantofilor. De undeva din spatele lor li se păru că aud un strigăt. În loc să se oprească şi să încerce să-şi dea seama de unde venea, Don mări viteza. Treizeci de secunde mai târziu trecuseră de ghereta paznicului şi ieşiseră pe un drum care traversa un fel de zonă industrială.

Se adăpostiră în spatele unui container şi zăboviră câteva clipe acolo, pentru a se asigura că nu îi văzuse şi urmărise careva din gară.

Nevăzând pe nimeni, Don scoase din geantă harta pe care le-o lăsase Hex şi încercă să priceapă cum puteau ajunge în centrul oraşului Ypres. Eva arătă cu degetul o piață numită Grote Markt, Piața Mare, de jur împrejurul căreia erau mai multe cerculețe roşii în care era notat câte un H.

25. Saint Martin d'Ypres

Hotelul Langemark era o casă de cărămidă din secolul al XVII-lea, atât de îngustă şi înghesuită de clădirile învecinate, încât, în pofida unei înălţimi de cincisprezece metri, nu avea decât puţine camere. Ferestrele aveau stinghii de lemn albe, asemănătoare unor zăbrele, iar clădirea, la fel ca toate celelalte situate în piaţa medievală a oraşului Ypres, fusese reconstruită după război din temelie, piatră cu piatră.

La intrare atârna fără vlagă o marchiză roşu cu alb, iar portarului de noapte îi luă ceva timp să coboare şi să le deschidă. Când Don dădu să îi explice de ce nu aveau nici paşapoarte, nici buletine la ei, scutură din mână plictisit.

Un acont în bani gheaţă îl convinse pe bărbatul în vârstă să ia o cheie din dulăpiorul aflat în spatele recepţiei. Fără să mai întrebe altceva, o luă înaintea lor şi urcă şontâc-şontâc o scară abruptă până la etajul al treilea al hotelului. Acolo le descuie uşa unei camere cam mizere, ai cărei pereţi aveau tapete cu imprimeuri mari şi ale cărei ferestre dădeau către partea dinspre stradă a Pieţei de Ţesături.

După ce rămaseră singuri, se întinseră unul lângă celălalt pe cuvertura moale a patului dublu, pentru a se odihni puţin înainte de a se face ziuă. Istoviţi de la lunga călătorie cu trenul, adormiră însă de îndată.

Don se trezi în jurul orei nouă şi, când aruncă o privire în oglindă, pricepu că nu era deloc rău să urmeze sfatul lui Hex. Mânecile hainei sale se sfâşiaseră cu ocazia căţărării pe geamul pivniţei din Djurgården, iar pe pantalonii de catifea reiată se vedeau dungi maronii de pământ.

Eva stătea pe un scaun şi, în taiorul şifonat, îşi

pierduse şi ea orice urmă de eleganță. Piciorul stâng era încă bandajat, iar pe pantoful stâng erau urme ruginii de sânge uscat.

Don propuse să-şi înnoiască garderoba încă înainte de micul dejun. Eva dădu din cap şi el o ajută să se ridice, iar afară, în coridor, îi oferi gentil brațul. Însă Eva răspunse cam țâfnoasă că nu era mare lucru să coboare şi singură treptele. Când traversară piața scăldată de lumina soarelui de toamnă, Don observă că Eva nu mai şchiopăta chiar deloc.

Don îşi imaginase că vor rezolva problema în doi timpi şi trei mişcări, însă, o oră mai târziu, încă mai colindau străduțele din jurul Pieței Mari în căutarea veşmintelor potrivite pentru avocată. El însuşi pusese mâna pe un costum negru, în primul magazin care le ieşise în cale, şi se schimbase în cabina de probă.

Vechea haină de catifea reiată, în căptuşeala căreia se ascundea cartea poştală, se legăna acum într-o pungă galbenă de încheietura mâinii sale. Don se străduia din răsputeri să nu-şi piardă răbdarea. Constatase că avocata avea nişte idei clare în privința garderobei ei şi nu tolera nicio obiecție. Într-o străduță aflată la mare depărtare de strada comercială principală Rijselsestraat, Eva găsi în sfârşit un butic care i se păru suficient de conservator.

Fiindcă înăuntru văzuse o puzderie de doamne în vârstă care răscoleau printre hainele expuse, Don decise să rămână afară, şi aşteptă până când Eva îi făcu semn prin vitrină să intre.

Eva se afla deja la casă, iar piesele de îmbrăcăminte pe care şi le alesese evidențiau feblețea avocatei pentru stilul anilor '40: o pereche de pantaloni largi, cu dungă, o bluză albă de satin şi un trenchcoat verde-muşchi cu eşarfă de mătase.

Taiorul zăcea mototolit pe tejghea, iar Eva încerca să-i explice vânzătoarei în franceză că şi-ar dori să poată da foc acelor zdrențe. Vânzătoarea îi răspunse înțepată că în

Ieper, precum şi pe întreg teritoriul Flandrei de Vest, nu se vorbeşte *franceza* şi că preferabil ar fi să încerce să comunice în engleză sau, şi mai bine, în *neerlandeză,* dacă dorea să i se răspundă. Vânzătoarea înveli apoi un portjartier şi o pereche de ciorapi de mătase roz-somon într-un pachețel, pe care i-l aşeză Evei pe tejghea, şi deschise casa de marcat.

Puțin mai departe, avocata găsi din fericire un magazin de încălțăminte care îi satisfăcea cerințele. După ce Don plăti cu bancnotele de euro primite de la Hex o pereche de cizme italieneşti înalte, din piele netedă, Eva se declară mulțumită.

Se întoarseră agale spre Grote Markt şi se aşezară la umbră sub marchiza restaurantului hotelului.

Încă se mai servea micul dejun continental, dar între timp se făcuse aproape ora unsprezece şi Eva propuse să mănânce mai degrabă de prânz. Avocata ceru o porție de scoici şi un pahar de Chardonnay de la domeniul Saint Martin de la Garrigue din Languedoc.

Don muşcă dintr-un croissant cu gust de ciocolată veche, care se prefăcu imediat într-o grămăjoară de firimituri uscate. Pe urmă îşi comandă o a doua cafea şi renunță deocamdată la mâncare.

Pe masa lor se afla o broşură colorată, pe care o luase Don de la recepția hotelului.

Pe prima pagină scria:

Ieper – city of peace.

Pe paginile din mijloc era o hartă a centrului oraşului.

Când îşi plimbă privirea prin piață şi zări grupurile de turişti care coborâseră din autobuze şi se îndreptau fie către Piața de Țesături, fie către monumentele eroilor de război, îşi dădu seama că el şi Eva păreau probabil o pereche de vârstă medie, care se refugiase de grupul căruia îi aparținea. Un lucru deloc rău, având în vedere

că oricum nu voiau să fie recunoscuți. Pentru a întări această impresie, Don citi cu voce tare din broşură:

— A more sacred place for the British race does not exist in the world.

Eva îşi ridică privirea din farfuria cu scoici şi se şterse cu şervetul la gură.

— Asta a spus Sir Winston Churchill despre Ypres.

Îi arătă citatul tipărit cu litere mari deasupra imaginii unui cimitir cu cruci albe.

— *Ieper,* îl corectă Eva. Asta a spus Sir Winston Churchill despre *Ieper.*

— În franceză, oraşul se numeşte Ypres şi aşa i-au spus francezii şi englezii în timpul Primului Război Mondial, preciză Don. Iar catedrala…

Dădu câteva pagini înapoi, până ajunse la harta oraşului, şi îi arătă o mică poză color.

— Din câte înțeleg eu, se numeşte în franceză Saint Martin d'Ypres.

— Iar cei care locuiesc aici o numesc cu siguranță Sint Maarten, replică Eva sec. Dar nu cred că e o idee prea grozavă să vizităm atracțiile turistice ale oraşului. Deoarece avem toate motivele să fim convinşi că poliția belgiană se află deja în posesia pozelor noastre de paşaport.

Văzând că Don ezită, Eva continuă:

— Unul dintre partenerii de la Afzelius m-a făcut să înțeleg că poliția suedeză ne-a dat încă de ieri în urmărire internațională. L-am sunat de la hotel când dumneavoastră mai dormeați încă.

Don amesteca tacticos cu lingurița în ceaşca de cafea şi se uita cu coada ochiului către piață.

— Aha, spuse în cele din urmă. V-a mai dat şi altceva de înțeles colegul dumneavoastră de la Afzelius?

— A întrebat unde suntem; presupun că i s-a cerut să întrebe acest lucru. Pentru cazul în care aveam să dau un semn de viață.

— Şi dumneavoastră ce i-ați spus?

— Adevărul. Că am părăsit țara într-un vagon de marfă privat şi că acum ne aflăm într-un orăşel din partea de nord-vest a Europei.

Eva îşi împinse farfuria deoparte.

— Nu, bineînțeles că nu i-am spus adevărul, mă gândesc că vă dați seama de atâta lucru. Dacă doriți, aş putea să mă interesez la foştii mei colegi, avocații de drept penal din Stockholm, dacă nu ne-ar putea ajuta cumva, dar…

Oftă.

— Dar nu prea ştiu ce să cred, Don.

Don cerceta urmele lăsate de linguriță în zațul de cafea. Tăcură amândoi o vreme, până când Don păru să fi luat o decizie:

— Catedrala care se vede acolo cred că e Saint Martin.

Îi arătă turnul gotic care se înălța chiar în spatele Pieței de Țesături. Eva compară cu fotografia din broşură şi dădu scurt din cap.

— După cum am încercat să vă explic…

— Dar *înainte* de război arăta altfel, preciză Don.

Îşi strecură mâna în punga galbenă, scoase de acolo haina de catifea reiată, ruptă şi jegoasă, şi-o aşeză în poală şi pipăi în căptuşeală marginile cărții poştale. Îşi vârî într-un final degetele prin ruptura căptuşelii, trase afară cartea poştală cu vechea fotografie a catedralei şi i-o arătă Evei.

— Vedeți, spuse Don arătând către imaginea decolorată, înainte de război, Saint Martin d'Ypres avea un turn mult mai scund, dreptunghiular, iar rozeta era mult mai mică.

Eva privi imaginea un timp îndelungat, fără să spună nimic. Apoi îşi aşeză paharul de vin pe masă şi luă cartea poştală din mâna lui Don. O întoarse încet pe partea cealaltă şi oftă când zări cele câteva rânduri scrise acolo.

— Iar cartea poştală…? întrebă Eva fără să ridice privirea.

— Am găsit-o în dormitorul lui Erik Hall, îi mărturisi

Don.

Eva dădu din cap şi citi.

— *Les suprêmes adieux,* spuse. Un ultim rămas-bun.

Pe urmă puse cartea poştală pe masă, cu textul scris cu cerneală albastră în sus. Stătu o vreme dusă pe gânduri şi apoi întrebă:

— Şi ce s-a mai întâmplat acasă la Erik Hall, despre care nu mi-ați spus nimic?

— S-a întâmplat că cel care l-a lovit cu sticla în cap am fost chiar eu.

Avocata îl scrută pe Don fără să schițeze un zâmbet.

— *La Cathedrale Saint Martin d'Ypres,* aşadar.

Don îi arătă cuvintele tipărite în colțul de sus al cărții poştale.

— O fotografie făcută cu câțiva ani înainte de război, continuă. Fără timbru, fără adresă, doar versurile acestea.

— Pe care el le-a scris, îşi dădu cu părerea avocata.

— Erik Hall?

— Nu, murmură Eva cu gândul în altă parte, nu Erik Hall, presupun că le-a scris bărbatul găsit în mină.

— S-ar putea, zise Don.

— Şi de ce nu i-ați arătat-o lui Eberlein?

Don cugetă o vreme, dar nu găsi răspunsul potrivit.

Eva nu mai insistă, bău ultimele picături de vin din pahar şi trase cartea poştală mai aproape. Apoi citi cu voce tare, cuvânt cu cuvânt, mesajul scris cu multă vreme în urmă deasupra unor buze roşii:

La bouche de mon amour Camille Malraux
Le 22 avril
L'homme vindicatif
L'immensité de son désir
Les supremes adieux
1913

— *La bouche de mon amour Camille Malraux…?* Gura iubitei mele Camille Malraux… sau buzele ei, mă gândesc, traduse Eva şi atinse urmele lăsate cu ruj pe cartea poştală şi decolorate de vreme.

— *Cherchez la femme,* replică Don.

— De aceea am venit aici?

— Doar trebuia să mergem şi noi undeva.

Eva repetă în şoaptă numele femeii şi îşi reluă explicațiile:

— *L'homme vindicatif…* bărbatul răzbunător, *l'immensite de son désir…* dorința lui nemărginită şi *les suprêmes adieux…* ultimul rămas bun. Scris în 22 aprilie…

— 1913. Cu un an înainte de izbucnirea Primului Război Mondial.

Eva se lăsă încet pe spate şi întrebă cu un zâmbet cam strâmb:

— Şi ați considerat acest lucru suficient de important pentru a-l ține secret față de Eberlein şi de nemți? Un sărut şi câteva versuri, trimise femeii iubite cu aproape un secol în urmă?

Don ridică din umeri. Apoi luă cartea poştală de pe masă şi o vârî în geantă. Îi făcu semn chelnerului să le aducă nota.

— Şi acum ce aveți de gând? întrebă Eva după ce se ridicase de la masă. Să pornim în căutarea acestei Camille Malraux? Dar de ce s-ar mai afla aici, în Ypres?

— Ştiți dumneavoastră un loc mai potrivit unde am putea începe să o căutăm?

Don scoase teancul de bancnote de euro şi numără câteva hârtii.

— Poate mai există cineva în Ypres care a cunoscut-o, continuă. Fiindcă ea a murit probabil cu mult timp în urmă. Dar este posibil să fi lăsat nişte documente, care ar putea explica…

Amuți, când îşi dădu seama cât de tras de păr suna raționamentul lui. Puse bancnotele pe masă.

— Camille Malraux are poate gene bune. Eva zâmbi şi îşi îmbrăcă trenchcoatul. Cine ştie? Poate mai e în viaţă...

26. Arhiva oraşului Ypres

Femeia care zâmbea chinuit în biroul de informații turistice supraaglomerat din Piața de Țesături nici nu se obosi inițial să priceapă întrebarea lui Don. După un timp însă, probabil gândindu-se că ar fi cazul să contribuie şi ea într-un fel sau altul la scurtarea cozii, îi sugeră să se intereseze la arhiva oraşului despre existența oareşicăror documente istorice. Fiindcă acolo se aflau toate registrele de naşteri şi decese, căsătorii şi mutări în – respectiv din – oraş. Şi acestea nu numai ale locuitorilor din Ypres, ci din întreaga regiune Westhoek, Flandra de Vest.

Arhiva oraşului constituia pentru majoritatea oamenilor punctul de plecare în cercetările lor genealogice, îi explică femeia din spatele tejghelei. În unele cazuri, cel puțin aşa auzise ea, se descopereau documente foarte intime, cum ar fi copii după testamente, acte juridice, ba până şi scrisori personale. Iar Camille Malraux era un nume destul de neobişnuit, cel puțin în regiunea flamandă a Belgiei.

Acestea fiind zise, femeia apăsă un buton roşu luminos, după care se auzi un semnal şi pe monitorul de deasupra ei apăru un nou număr de aşteptare.

Don o convinse pe Eva să părăsească împreună, într-un taxi, centrul istoric al oraşului cu zidurile sale medievale. De îndată ce traversară un pod de piatră peste un canal, înfățişarea oraşului se schimbă subit, acesta devenind modern şi lipsit de personalitate. De parcă n-ar mai fi ajuns banii şi pentru reconstrucția istorică a acestor cartiere.

Arhiva oraşului şi biblioteca îşi aveau sediile uşă lângă uşă, într-o clădire cubică din cărămidă roşie şi sticlă din Weverijstraat. Un afiş în cinci limbi făcea încă de la intrare reclamă pentru cei peste 130.000 de metri de rafturi care conțineau documente valoroase. Dar când

ajunseră într-un final într-un mic birou al *Archiefen Genealogie,* al Arhivei genealogice, entuziasmul angajaților arhivei de a scoate la iveală prețioasele lor acte păru mai degrabă limitat.

Tânăra care şedea şi căsca în fața monitorului unui computer cu carcasă gri din plastic nu putea avea mai mult de douăzeci de ani. Era fie o practicantă, fie o alegere total greşită pentru acel post. Avea brațe albe şi subțiri, buzele date cu un ruj violet şi purta un tricou negru pe care scria „Church of Satan”{14} deasupra capului roşu sângeriu al unui țap.

Fata îşi vârî o gumă de mestecat în gură şi mai căscă o dată ostentativ în direcția bărbatului mai vârstnic care avea ghinionul să stea pe scaun în fața ei. Când acesta se ridică să plece, după toate aparențele fără să fi primit vreun răspuns la întrebările despre strămoşii săi, tânăra scoase la iveală o carte cu coperta albastru cu violet şi se adânci în lectură.

Don îi aruncă Evei o privire, se îndreptă către biroul tinerei şi tuşi scurt.

— *Een moment…* îi opri tânăra avântul în neerlandeză, fără să catadicsească să-l privească.

— *Yes hello,* insistă Don. Mă numesc Don… Malraux. Aş dori să…

Tânăra scutură enervată din cap şi împinse către Don un carnețel cu un creion prins de el.

— *Spell please,*{15} mormăi.

Don îşi smulse un zâmbet, însă tânăra se cufundase iarăşi în lectură. Don scrise în carnețel, cu litere de tipar, numele MALRAUX. Fata binevoi să arunce o privire pe nume şi oftă din rărunchi.

— Doamne sfinte… Prenumele. Locul naşterii. Anul.

— O chema Camille, spuse Don grăbit, pentru a profita de momentul de atenție pe care i-l acorda tânăra. Sora mea şi cu mine bănuim că este o rudă de-a noastră.

— Sora dumneavoastră? întrebă fata pe un ton de îndoială, uitându-se ba la părul negru al lui Don, ba la

blonda din spatele lui.

— Familia noastră are rădăcini valone.

— Şi care este relația dumneavoastră cu această Camille?

— Este o…

— Sunteți nepotul ei? Un văr de gradul trei?

— Mă tem că e o poveste lungă. Contează?

— Nu, nu, mormăi fata. Mie mi-e totuna. Această Camille s-a născut în regiunea Westhoek?

— Daa…

— Da, credem că da, spuse Eva şi se aşeză cu o mină decisă lângă Don.

— Aha, zise tânăra. Şi asta când a fost?

Don se uită cu coada ochiului la Eva.

— Pe la sfârşitul secolului nouăsprezece, răspunse el.

Brusc, interesul tinerei se îndreptă către unghiile ei, pe care şi le studia acum cu mare atenție.

— Ați putea căuta între 1870 şi 1895, o rugă Eva.

— 1870 şi ’95, repetă tânăra. În oraşul Ieper sau în vreo localitate din împrejurimi?

— Noi… începu Don, dar fu întrerupt de o litanie apatică:

— Boezinge, Brielen, Dikkebus… poate Elverdinge? Hollebeke, Sint-Jan… Zillebeke?

— Noi…

— Deci Zillebeke, decise tânăra.

— Din câte ştim noi, Camille Malraux a murit în Ieper, spuse Eva. În 1913 mai trăia încă, de asta suntem siguri. Poate a murit în timpul războiului.

Fata se aplecă fără niciun chef asupra tastaturii cu protecție de plastic şi deschise pagina Registrului de Evidență a Populației Oraşului Ieper. Tastă apoi cu degetul arătător numele „Camille Malraux”.

— Aha, spuse apoi, fără să se uite la ei. Avem într-adevăr două persoane cu acest nume, care au murit în timpul războiului. Una s-a născut în 1885 în Voormezele, numele părinților…

— Şi cealaltă? o întrerupse Eva.

— De la cealaltă nu avem nici numele părinților, nici locul naşterii. Cetățenie franceză. Aici scrie că a murit în 1917 în Ieper.

— Şi ce mai scrie? întrebă Eva nerăbdătoare.

Fata oftă iar, de data aceasta şi mai sonor, îşi scoase guma din gură şi o aruncă în coşul de gunoi.

— Asta-i tot. În computer nu apar toate informațiile, îmi pare rău. Dacă ați dori să aflați mai multe, ar trebui să cobor în arhivă să-i caut dosarul. Dar rareori merită osteneala.

— V-aş ruga să faceți acest lucru, spuse Eva sec.

Tânăra se ridică gemând de la locul ei din fața tastaturii. Blocă apoi computerul, apăsând două taste, şi se îndepărtă agale printre rafturi.

După mai bine de o jumătate de oră se întoarse cu două dosare subțiri sub braț. Le trânti pe masă în fața lui Don şi a Evei şi se lăsă din nou absorbită de cartea ei.

În primul dosar nu erau decât câteva date sumare. O femeie pe nume Camille Malraux, născută Holst în anul 1885, se căsătorise în Biserica Maicii Domnului, Onze-Lieve-Vrouwekerk, din Voormezele cu un oarecare Ronald Malraux. Nu exista nicio informație referitoare la locul ei de muncă, dacă avusese sau nu copii sau frați. Doar o fişă medicală, un certificat de deces şi o scurtă notiță că soțul ei murise deja în anul 1907.

— Ei, a meritat osteneala? mormăi fata cu ochii în carte.

În dosarul celeilalte Camille Malraux nu erau decât două hârtii. Certificatul de deces, precum şi o notiță potrivit căreia toate celelalte acte fuseseră trimise în Franța, la locul de naştere al femeii, Charleville-Mézières.

— Se poate să solicităm copii după actele din Franța? întrebă Don.

Tânăra se prefăcea că nu-l auzise.

— Dorim să cereți colegilor dumneavoastră de la

Registrul de Evidență a Populației din Charleville-Mézières toate documentele referitoare la această Camille Malraux, insistă Eva, rostind apăsat fiecare silabă.

Fata se dădu bătută şi îşi aşeză cartea pe masă.

— Chestia asta, spuse, durează foarte, foarte mult. Trebuie să completăm o serie de formulare birocratice şi să obținem o grămadă de ştampile.

Tânăra luă dosarul primei Camille Malraux, celei născute Holst.

— Pun pariu că ea e, presupuse fata.

— Am dori să… reîncepu Eva.

— Aveți de gând să rămâneți mai mult timp în Ieper?

Fata zâmbea cu subînțeles.

— Fiindcă durează luni de zile până primim acte din străinătate. În special dintr-o țară precum Franța. În afară de asta, totul trebuie înregistrat şi…

Don bănuia că Eva era pe punctul de a răbufni.

Scoase din buzunarul interior al noului său costum – a cărui căptuşeală o verificase temeinic – cartea poştală şi o puse cu imaginea catedralei în sus pe biroul tinerei.

— Văd că ați vizitat Piața de Țesături, constată fata. E incredibil că lumea cumpără tâmpeniile astea sentimentale.

— Cartea asta poştală e o moştenire de familie şi a fost cumpărată înainte de Primul Război Mondial, o lămuri Don.

Întoarse apoi cartea poştală pe dos şi îi arătă versurile şi urma buzelor roşii. În privirea fetei licări pentru prima oară o scânteie de interes. Citi versurile cu voce tare.

— Da, se pare că e din 1913, cum spuneați şi dumneavoastră, confirmă fata. Şi ce vrea să fie, o scrisorică de amor?

Mai citi o dată în şoaptă versurile.

— Cuvinte bine alese. Dar copiate.

— Bunicul nostru i le-a scris acestei Camille, îi explică Don. V-am fi veşnic recunoscători dacă ne-ați ajuta. A fost marea lui iubire.

— Sunteți convins că a fost vorba de iubire? Întrebă fata şi aşeză cartea poştală la o parte. Adică, *l'homme vindicatif, l'immensité de son désir, les suprêmes adieux...* Scrie că e un bărbat răzbunător cu o dorință nemărginită. Dar, mă rog.

Eva îşi pierdu răbdarea:

— Vreți să ne ajutați sau nu?

— Cu ce? mai făcu tânăra o ultimă încercare să se eschiveze.

— Cu o cerere pe care să o trimiteți în Franța, la Charleville-Mézières, ca să aflăm şi noi dacă mai au acolo şi alte acte, îi explică Don. Nu e nicio problemă pentru noi să aşteptăm.

— Dar numai fiindcă bunicul dumneavoastră avea gusturi literare atât de alese, răspunse tânăra.

Scoase dintr-un sertar al biroului un formular gros, îşi trosni articulațiile degetelor, se aplecă în sfârşit asupra formularului şi începu să-i completeze tacticos rubricile. După ce scrisese un timp, spuse fără să-şi ridice privirea:

— Nu trebuie să stați aici să vă uitați la mine. Veniți peste câteva zile, să vedem dacă am primit ceva până atunci.

— Vă mulțumim, spuse Don, luă cartea poştală de pe masă şi se ridică de pe scaun.

— *Dessin d'un Maître inconnu,* murmură fata ca pentru sine. Desenul unui pictor necunoscut.

— Poftim? întrebă Don.

— *Dessin d'un Maître inconnu,* repetă fata şi se uită la Don. Doar nu credeați că bunicul dumneavoastră suedez a compus versurile acestea? *Combla-t-il sur ta chair inerte et complaisante, l'immensité de son désir...* Fiecare cuvânt e copiat, dar probabil ştiați deja.

Don se uită la Eva şi apoi la fața palidă cu buze violet.

— Baudelaire nu se poate să nu-ți placă, spuse fata, după care amuți şi reîncepu să scrie.

27. In Flanders Flieds

Începuse să plouă mărunt, în timp ce aşteptau taxiul care avea să-i ducă de la arhivă înapoi în centrul oraşului, la Grote Markt. Când maşina opri în bălțile care se formaseră în piață, ploaia măruntă se transformase într-o rupere de nori.

Eva arătă către intrarea Muzeului Primului Război Mondial din Piața de Țesături, sub arcada căreia se adăpostise de ploaie un pâlc de turişti. Deschise portiera şi alergă spre intrare cu trenchcoatul tras peste cap.

În timp ce aştepta restul de la taximetrist, Don văzu cum se înghesuie Eva printre turişti, pentru a nu se uda.

Intrarea muzeului era flancată de două steaguri roşii, care atârnau fără vlagă în ploaie. Dacă nu ar fi plouat, ar fi avut probabil o nuanță strălucitoare de roşu, dar îmbibate de apă cum erau, păreau mai degrabă sângerii. Pe unul dintre steaguri era o cruce alb cu albastru, împodobită cu un buchet de flori de mac, ale căror tulpini erau din sârmă ghimpată. Dedesubt scria pe fond negru:

In Flanders Fields Museum
Ieper 1914–1918

Don încerca să-şi croiască un drum cu coatele prin puhoiul de turişti care se îngrămădeau sub arcadă, dar o pereche mai în vârstă de japonezi îl tot împingea afară. Ajuns la capătul răbdării, o apucă pe Eva de braț şi o trase după el prin mulțimea compactă, reuşind într-un final să pătrundă pe uşa muzeului.

În clipa când intrară, îi învălui tăcerea şi se treziră într-o sală asemănătoare unei catedrale. Pereții acesteia erau străpunşi de ferestre ogivale, cu rame de plumb care acopereau ca nişte pânze de păianjen geamurile din bucăți de sticlă galbenă şi roz. Don dădu afară aerul din

plămâni şi îşi trecu degetele prin părul ud. Lângă el, Eva încerca să-şi şteargă cu o batistă resturile de rimel care se scurseseră de la ploaie.

Sub tavanul înalt al sălii se auzeau şoapte înfundate. Cineva tuşi, pe fondul împuşcăturilor şi exploziilor din filmele care rulau în sălile întunecate de expoziție.

Lângă casieria muzeului erau două figuri de ceară în îmbrăcăminte de epocă. Una dintre ele avea o uniformă militară cu nasturi de alamă de la gât până la centură. Pe fața gălbuie se vedea o mustață discretă, iar ochii albaştri de porțelan priveau apatic. Pe o plăcuță scria: Robert Launer, artilerist german.

Lângă Launer stătea o femeie încremenită într-un gest de implorare, cu o bonetă albă pe părul artificial. Figura de ceară o reprezenta pe Roosje Vecht. O soră medicală olandeză, care lucrase în lazaretul din spatele tranşeelor, până când, pe la mijlocul zilei de 23 ianuarie 1915, o explozie îi retezase picioarele.

După ce plătiră şi trecură prin turnichet în sălile de expoziție, Eva intră parcă în transă. Merse cu o expresie sumbră pe lângă o piatră lunguiață, pe care erau inscripționate cuvintele de rău augur ale lui H.G. Wells:

> Every intelligent person in the world felt that disaster was impending and knew no way of averting it.[16]

Muzeul se dovedi a fi destul de mare, iar Eva se mişca agasant de încet de la o secvență de film alb-negru la alta. Se oprea în fața fiecăreia şi zăbovea îndelung privind atent, de parcă ar fi vrut să absoarbă moartea în toată amploarea ei.

Lui Don, în schimb, sălile întunecate, cu scene de război montate şi soldați de ceară în mărime naturală, i se părură de-a dreptul sinistre. Siluete ghemuite la pământ, încremenite într-o eternă mişcare de târâre prin

tranşee strâmte şi pline de noroi.

După un timp, începură să-l scoată din sărite atât viteza de melc a avocatei, cât şi amănuntele înfiorătoare pe care i le dădea aceasta despre lupte. Referitor la armele folosite în Primul Război Mondial, Eva poseda cunoştinţe temeinice. Îi vorbea despre detalii tehnice şi progrese făcute de industria militară, despre care el nu avusese până atunci habar. Iar când o întrebă de unde avea atâtea informaţii, îi răspunse că unele lucruri pur şi simplu nu se pot uita.

Comentariile ei şoptite la imaginile focurilor de mitralieră şi ale cadavrelor spintecate, pe care le arătau videoproiectoarele, îl făceau pe Don să se simtă tot mai dărâmat. Şi încă nu vizitaseră decât primul din cele patru etaje, după cum constată când aruncă o privire pe planul muzeului cu diversele sale secţii.

Pe acelaşi plan, la etajul al patrulea, zări şi un simbol grafic minuscul, care înfăţişa un computer. Uşurat, i-l arătă Evei şi propuse să întreprindă de îndată o încercare de a intra pe internet, pentru a vedea dacă nu cumva reuşea să o contacteze pe Hex.

Lui Don i se luă o piatră de pe inimă când urcă scara către etajele superioare ale muzeului. Ecoul împuşcăturilor şi ţipetelor din filme se stinse, iar sus de tot, pe coridoarele cu pardoseală de piatră, era linişte şi pace.

O săgeată îi indică drumul către aşa-numitul „Documentation centre”, iar când ajunse în faţa uşii, zări o tăbliţă metalică pe care scria:

Documentation centre rules
Nothing is lent out.
Fragile documents must *never* be reproduced.
Always attain *the express consent* of the centre supervisor.[17]

Dedesubtul tăbliţei se interzicea în cuvinte categorice

folosirea computerelor în alte scopuri decât căutarea în excepționala bancă de date a muzeului a unor informații privitoare la cimitirele de război.

În sală se aflau un rând de fişiere şi câteva nişe în care fuseseră instalate computere pe mese obişnuite de scris. Don constată dintr-o privire că era singurul vizitator.

Într-o gheretă mică de sticlă stătea o doamnă mai în vârstă, cu ochii-n patru, care îşi prinsese părul albăstrui într-un coc sever.

Don se strecură cu băgare de seamă în încăperea cufundată într-o linişte totală, perfect conştient că privirea supraveghetoarei îi urmărea fiecare mişcare. Se aşeză în fața primului computer care-i ieşi în cale şi auzi cum se freacă de podea picioarele scaunului, de pe care tocmai se ridica doamna mai în vârstă.

Supraveghetoarea îşi părăsi gheretа cu un dosar strâns lipit de piept şi se apropie de el, privindu-l bănuitoare. Un ecuson din plastic prins de piept îi stabilea identitatea ca „1ste Opzichter – 1st Supervisor”.

După ce inițial încercă să-l convingă pe Don să se întoarcă în sălile de expoziție, introduse într-un final o combinație de taste care făcu monitorul să se aprindă.

— Numele? întrebă supraveghetoarea morocănoasă.

— Titelman, răspunse Don.

— Armata? întrebă supraveghetoarea.

Întrebarea îl luă prin surprindere pe Don, care nu ştiu ce să răspundă.

— Cărei armate îi aparținea cel pe care-l căutați? întrebă femeia nerăbdătoare. Celei belgiene, franceze, engleze sau germane?

— Celei… belgiene, spuse Don.

Femeia deschise un formular gri cu titlul „Casualty database”[18]. Apăsă butonul „Casualties from the belgian army”[19], introduse numele TITELMAN şi apăsă „search”. Niciun rezultat.

— Din câte îmi dau eu seama, sunteți evreu, remarcă

supraveghetoarea.

Don refuză să răspundă. În schimb spuse:

— Mai am nişte rude pe care aş vrea să le caut…

Femeia aştepta aplecată deasupra lui.

— Mă descurc şi singur, numai să-mi acordaţi puţin timp.

— Aha, replică supraveghetoarea. Închidem în douăzeci de minute.

— E suficient, răspunse Don.

Femeia se dădu câţiva paşi înapoi, fără să scape din ochi monitorul.

— Vă mulţumesc, spuse Don.

Supraveghetoarea îşi dădu capul pe spate şi o şterse, cu braţele încrucişate şi dosarul lipit de piept, în direcţia cuştii de sticlă. Când se încumetă să arunce o privire pe deasupra paravanului care-i despărţea masa de cea vecină, Don constată că femeia se aşezase dinadins în aşa fel încât să-l poată urmări.

Nu putea însă vedea şi ce scria, astfel încât Don începu să tasteze codurile serverului aflat acasă la Hex, în Kymlinge. După un timp apăru un smiley cu colţurile gurii lăsate – un semn că sora lui nu era online.

Don îi trimise un mesaj în care îi relata pe scurt ce se întâmplase de când plecaseră din Stockholm în vagonul de marfă. La sfârşit o ruga să încerce să afle cât mai multe despre o anumită Camille Malraux, născută la sfârşitul secolului al nouăsprezecelea într-un orăşel francez numit Charleville-Mézières.

Apoi se uită la ceas şi constată că nu trecuseră decât cinci minute.

Afară continua să plouă, iar pe geamurile montate în rame de plumb se scurgeau firicele de apă. În sală mirosea slab a dezinfectant, iar tăcerea începu să i se pară apăsătoare.

Don se uită cu coada ochiului la supraveghetoarea care stătea în cuşca ei de sticlă şi o văzu ridicând din sprâncene. Şi totuşi, avea de gând să rămână acolo până

în clipa în care femeia avea să-l dea afară, în speranța că Hex se va întoarce între timp acasă şi se va loga.

Pentru a-şi trece timpul, intră pe internet.

Pe pagina principală a unuia dintre marile jurnale suedeze de seară dădu peste fotografia unui coleg pe care nu-l putuse niciodată suferi. Sub fotografie scria cu litere de-o şchioapă, izbitoare aproape în adevăratul înțeles al cuvântului:

UN PRIETEN RELATEAZĂ:
ADEVĂRUL DESPRE EXPERTUL ÎN NAZISM

Don deschise articolul, dar nu reuşi decât cu greu să-i parcurgă cuvintele. Nu trecuseră decât câteva zile, dar, între timp, Don nu mai era un istoric, ci un dependent de medicamente şi un răufăcător aflat la un pas de condamnare, obsedat de miturile şi simbolurile național-socialiste. Apăsă fără niciun fel de menajamente butonul mausului, pentru a face să dispară de pe monitor articolul.

Cu o neagră presimțire, aruncă apoi o privire peste site-urile jurnalelor de dimineață. Acolo, situația se prezenta parcă şi mai rău, şi acum pricepu că avocata avusese dreptate.

Poliția națională suedeză susținea că se angajase într-o amplă acțiune de căutare, extinsă chiar şi în afara granițelor țării. Pretindea că ancheta se desfăşoară într-un ritm intens şi, din acest motiv, era absolut necesar să nu divulge niciun fel de amănunte.

— *Oyf tsores,* murmură Don, nu e bine.

Don se logă din nou în serverul lui Hex, dar, din câte se părea, sora lui nu se întorsese în bârlogul ei subteran. Fără să mai rişte o privire în direcția supraveghetoarei, presupuse că mai putea rămâne câteva minute.

Stând acolo, în fața computerului, îi veniră în minte cuvintele fetei de la arhivă despre Baudelaire şi, pentru ca

timpul să treacă mai repede, introduse în motorul de căutare numele poetului şi cuvintele „l’homme vindicatif”.

Deja de la primul rezultat afişat pricepu că fata avusese dreptate. Don ajunse pe pagina fleursdumal.org, *Florile răului,* la poezia cu numărul 178:

Charles Baudelaire
Une Martyre
Dessin d’un Maître inconnu

În dreptul poeziei era o scurtă biografie a autorului, peste care Don aruncă o privire, în speranța că va găsi poate vreun indiciu care să-l ducă mai departe. Dar, negăsind nimic, îşi îndreptă din nou atenția către poezie, care părea destul de lungă.

Cu franceza nu stătuse niciodată prea bine, dar, din câte înțelegea el, versurile pe care le citea se refereau la necrofilie; vorbeau despre dorința unui bărbat de a întreține relații sexuale în mod violent cu cadavrul unei femei. Conțineau o mulțime de detalii care se aflau la limita pornografiei.

În a treia şi a patra strofă de jos găsi şi rândurile scrise pe cartea poştală:

L’homme vindicatif que tu n’as pu, vivante,
Malgré tant d’amour, assouvir,
Combla-t-il sur ta chair inerte et complaisante
L’immensité de son désir?
Réponds, cadavre impur! Et par tes tresses roides
Te soulevant d’un bras fièvreux,
Dis-moi, tête effrayante, a-t-il sur tes dents froides
Collé les suprêmes adieux?

După ce căută o vreme pe internet, Don găsi o traducere:

Bărbatul crud pe care ascunsa ta iubire

Să-l sature în viaţă n-a putut
Şi-a împlinit pe trupul inert, ieşit din fire,
Dorinţa-i arzătoare cum a vrut?

Şi-a împlinit pe trupul inert, ieşit din fire, dorința-i arzătoare cum a vrut, repetă Don în gând. Bărbatul din mină fusese mai mult ca sigur *toytmeshuge,* dilit la cap.

Răspunde, hoit impudic! Tu, cap cumplit, hai, spune,
De pletele-ți te-a prins şi, tremurând,
Te-a ridicat deodată spre a-şi lipi nebune
Buzele lui de buzele-ți tăcând?[20]

De plete te-a prins tremurând, cu buzele lui nebune, mormăi Don şi se grăbi să apese câteva taste pentru a închide pagina. Deşi nu putea fi decât o *narishkayt* fără margini, adică o tâmpenie care nu putea duce nicăieri, se trezi apăsând butonul „print”. O imprimantă aflată la câțiva metri distanță porni cu un huruit.

Zgomotul o făcu pe supraveghetoare să sară în picioare cu o iuțeală surprinzătoare şi, înainte ca Don să reacționeze în vreun fel, smulse din imprimantă versurile lungii poezii.

— Acum ați face bine să plecați, îl somă supraveghetoarea.

După care începu să citească prima pagină.

— Sunteți țicnit.

Cuvintele ei sunaseră ca o constatare şi Don nu se putu abține să o aprobe dând din cap. Apoi îşi azvârli oftând geanta pe umăr şi închise website-ul. O văzu pe supraveghetoare venind spre el, însă exact în clipa în care se aplecă deasupra lui, pentru a-l obliga să se delogheze, îi veni o idee sclipitoare.

— Mai lăsați-mă să verific un singur nume.

Se aşteptase ca supraveghetoarea să încerce să-l împiedice, dar, în schimb, femeia se dădu neliniştită un pas înapoi. Acum, după ce închisese website-ul, pe

monitor nu se mai vedea decât emblema „Casualty database”. Don accesă linkul „Casualties from the belgian army”, introduse numele în câmpul de căutare şi apăsă „search”.

Niciun rezultat.

Între timp, supraveghetoarea îşi venise în fire:

— Acum chiar că e timpul…

Don ezită o clipă şi accesă apoi „Casualties from the French army”. Tastă din nou numele. Îl scrisese corect? Da. Apăsă „search”.

Avocata Eva Strand stătea în fața unei vitrine, în care se vedeau zăcând pe jos şi zvârcolindu-se sub un nor de fum înecăcios verde-cenuşiu nişte figuri de ceară în uniforme franceze. Una dintre ele se prinsese cu degetele de gât, de parcă s-ar sufoca. Lângă gura alteia era o baltă roşie lucioasă, care ilustra faptul că gazul de luptă provoca vomă cu sânge.

Deşi se oprise chiar în spatele ei, Eva nu dădea semne că l-ar fi auzit. Un lucru de mirare, având în vedere că Don gâfâia şi pufăia de la atâta alergătură prin sălile întunecate ale muzeului.

La un moment dat îi simți totuşi prezența, fiindcă începu să vorbească fără să se uite la el:

— În clipa când au inspirat gazul, acesta le-a ars laringele şi plămânii. Cei câțiva francezi care au reuşit să mai respire câteva clipe, au murit puțin mai târziu, când li s-au umplut plămânii cu puroi şi sânge. O agonie ca a celor care se îneacă, deşi ştiu că aerul pe care îl respiră conține oxigen.

— Eva, făcu Don o tentativă zadarnică de a o dezlipi de această scenă grotescă.

— Atacul cu gaz de la Gravenstafel a fost o crimă care a încălcat toate legile războiului, continuă Eva imperturbabilă. Soldații francezi, care zăceau în aşteptare în tranşeele lor, nu au ştiut ce vine spre ei. Singurul lucru pe care l-au putut distinge la oarecare distanță, în

dreptul pozițiilor germane, a fost un nor de fum verde, care a cufundat treptat totul în întuneric. Norul a crescut până la o înălțime de treizeci de metri şi a început apoi să plutească lin către ei, purtat de vânt. Când a ajuns deasupra tranşeelor, fumul uleios a coborât spre ei. Era mai greu decât aerul şi li s-a scurs pe fețe şi, în câteva minute, niciunul dintre ei n-a mai văzut nimic. Gazul le-a ars ochii şi, în timp ce încercau disperați să se cațăre afară din tranşee, au fost secerați de focurile mitralierelor.

— Eva... mai încercă Don o dată.

— A fost prima oară când s-a întrebuințat gaz pe frontul de vest. Nemții testaseră cu câteva săptămâni în urmă, împotriva ruşilor, grenadele cu bromură. După care totul a fost perfecționat, desăvârşit, ajungându-se la fosgen, levizită şi sarin.

Don o trase de mânecă, dar avocata îşi scutură brațul şi îi arătă o tăbliță informativă fixată la înălțimea genunchilor.

— La ora cinci după-amiaza, citi Eva cu voce tare, sunt eliberate din 5.700 de cilindri metalici 170 de tone de gaz. 6.000 de francezi sunt morți sau pe moarte şi, în sfârşit, apare o breşă în front. Însă germanii au fost atât de şocați de rezultatul experimentului lor, încât nu au mai folosit niciodată întregul potențial al gazului. Au...

— Ajunge, Eva, spuse Don şi îşi aşeză o mână pe umărul ei.

În cealaltă mână ținea copia pe care i-o smulsese supraveghetoarei înainte de a părăsi încăperea cu computerele.

— Să ştiți, continuă Don, că ne-am înşelat de la bun început.

Eva îşi îndreptă în sfârşit privirea către el.

— Cartea poştală este adresată unui bărbat.

Eva rămase câteva clipe nemişcată, apoi clătină din cap:

— Nu, nu se poate. Buzele rujate, sărutul...

— Ba da, o contrazise Don, mortul din mină a adresat aceste cuvinte bărbatului iubit. Uitați-vă şi dumneavoastră.

Don îi arătă informațiile pe care le obținuse din banca de date a muzeului privitoare la cimitirele de război.

Nume: Malraux
Prenume: Camille
Rang: sublocotenent
Regiment: 87 RIT
Data decesului: 22/04/15

După ce citi informațiile, Eva spuse cu îndoială în glas:

— Dar poate fi şi altcineva. Şi în arhivă erau două femei pe nume Camille Malraux. Şi nu cred că…

— Sunt convins de asta, Eva.

— Nu cred că se potriveşte.

Îşi întoarse privirea spre vitrină.

— Eva…

— În orice caz, e o coincidență incredibilă, spuse avocata rar.

— Dar poate fi, chiar şi în condițiile acestea, o scrisoare de dragoste. Poate s-au iubit? Poate îl considera pe Malraux partenerul său de viață? Poate au…

— Nu, nu la asta mă refer, îl întrerupse Eva. Ia uitați-vă în ce zi a murit acest Camille Malraux al dumneavoastră.

Don aruncă o privire pe foaia pe care o ținea în mână şi apoi la tăblița informativă de pe vitrină:

Lupta de la Gravenstafel Ridge
22–23 aprilie 1915

— Deci a fost gazat, murmură Don.

Eva dădu din cap. Inspiră adânc şi se scutură, de parcă ar fi încercat să se trezească:

— Dar tot nu-mi dau seama cum puteți fi atât de sigur.

Cum spuneam…

Don scoase cartea poştală din buzunarul interior al hainei şi i-o oferi Evei.

— Da, şi? întrebă Eva, după ce reciti cele câteva rânduri.

— Uitați-vă la ultimul număr, o rugă Don.

— Da, a fost scrisă în anul 1913. Şi ce dacă?

— 1913 nu e anul, o lămuri Don. Este numărul mormântului lui Camille Malraux. Se află într-un cimitir de război numit Saint Charles de Potyze, situat chiar la ieşirea din Ypres.

28. Saint Charles de Potyze

Don încerca să se ferească de vânt sub porticul Pieței de Țesături, strângându-şi haina subțire de la costum în jurul bustului cocoşat. Se înserase, iar vijelia alungase de pe cer şi ultimele crâmpeie de lumină. Avea senzația că umezeala rece ca gheața avea să i se strecoare din clipă în clipă pe sub piele.

Afară, în Grote Markt, rafalele de ploaie erau azvârlite dintr-o parte într-alta. Canalele preapline bolboroseau şi, din timp în timp, erau aruncate peste pavaj cascade maronii gălbui cu mucuri de țigară şi gunoaie. Puțin mai departe, în Rijselsestraat, magazinele păreau să fi închis demult. Micile buticuri îşi trăseseră obloanele, toate vitrinele erau întunecate.

Singura ființă vie obligată să înfrunte ruperea de nori era un câine părăsit. Stătea în ploaie uitat, legat de un stâlp. Ud până la piele, se smucea în lesă, într-o încercare disperată, dar zadarnică de a se elibera.

— Ar trebui totuşi să mergem până acolo, să vedem dacă aveți dreptate, auzi Don un glas în spatele lui.

Eva îşi ridicase până la bărbie gulerul trenchcoatului şi îşi îngropase mâinile în buzunare. În întunericul de sub portic, Don abia îi recunoştea trăsăturile.

— La mormântul lui Malraux, vreau să zic, continuă Eva. Numărul 1913 din cimitirul Saint Charles de Potyze, dacă vă mai amintiți.

La început, Don nu se obosi să-i răspundă, fiindcă nu putea fi altceva decât o glumă. Dar se înşela:

— Să ne asigurăm că zace într-adevăr acolo.

— Poate mâine dimineață, îngăimă Don dârdâind de frig.

Nu putea vedea reacția avocatei, dar continuă:

— Şi apoi, la ce bun?

— La ce bun să-l căutăm pe Camille Malraux?

Don tremura din toate încheieturile. Ploaia năprasnică îi ştersese parcă orice urmă de entuziasm.

— Atunci ştim măcar că am făcut tot ce am putut, mergând pe urmele cărții poştale, sau nu?

— Dacă în mormântul acela zace într-adevăr acel Malraux care ne interesează pe noi, atunci o să mai zacă acolo şi când s-o îndrepta vremea şi…

În clipa aceea, Don văzu însă că Eva ridicase deja un braț şi făcea semne înspre şirul de taxiuri care îşi aşteptau clienții în Piața Mare.

Din interiorul luminat al primei maşini nu veni nicio reacție. Şoferul era absorbit de lectura unui ziar pe care-l desfăşurase pe volan. Al doilea taxi era cufundat în beznă şi nu avea şofer, dar cel de-al treilea din şir îşi aprinse scurt farurile crăpate. Când văzu că cei doi nu ies imediat de sub portic în şuvoaiele de ploaie, claxonă supărat.

Eva îl apucă pe Don de braț şi îl trase după ea de-a curmezişul pieței. Şi, deşi alergase cât de repede putuse printre bălți, când se adăposti în sfârşit pe bancheta taxiului de culoarea fildeşului, Don îşi simți pe piele cămaşa udă fleaşcă.

Din oglinda retrovizoare îl privea o față plină de alunițe, cu ochii injectați. Mâna care se odihnea pe schimbătorul de viteze avea nişte tatuaje albastre spălăcite şi, abia când închise şi Eva în urma ei portiera, îşi dădură seama că în taxi mirosea a alcool.

— *La nécropole Saint Charles de Potyze,* mormăi Don resemnat.

După ce mai repetă de câteva ori adresa în engleză, binevoi şi şoferul în sfârşit să-l înțeleagă. Porniră pe Meensestraat, unde Don văzu nişte pensionari în haine de ploaie, care îşi arătau unul altuia numele uitate ale soldaților de pe Poarta Menin.

După ce ieşiră din oraş în peisajul sumbru, şoferul începu să le arate cimitirele pe lângă care trecea încet

maşina.

— Exact şoseaua asta, Zonnebeekseweg, le explică el bine dispus, o numeau soldații englezi din Primul Război Mondial „Oxford Street”, când mărşăluiau pe ea spre tranşee şi spre propria lor moarte. Şi acum n-a mai rămas nimic, doar crucile lor albe în şiruri lungi şi jalnice.

Se întoarse către Don, iar taxiul alunecă pe cealaltă bandă:

— Se spune că toate cadavrele alea care zac acolo încă mai simt mirosul ploii. Noroiul şi mocirla se scurg prin capacele putrezite ale sicrielor şi în ele se trezeşte speranța că poate mai sunt încă în viață.

Don se întoarse în întuneric către Eva, care îşi ațintise însă privirea asupra crucilor învăluite în ceață.

— În război, sfârşitul te ia întotdeauna prin surprindere, continuă şoferul cu limba uşor împleticită. Sufletul nu apucă să te urmeze, totul merge prea repede. În clipa asta îți vâjâie în urechi urletul grenadelor, fiecare fibră a muşchilor tăi e tensionată şi ocupată să se avânte înainte, iar în clipa următoare, totul s-a terminat. Sufletul nu poate să facă față unor schimbări atât de bruşte. Rămâne pe vecie întins pe pământul lutos, se târăşte înainte, deşi nu mai are demult un corp cu care să se târască. Refuză să accepte că i-a expirat timpul şi că viața s-a dus.

O nouă privire în oglinda retrovizoare.

— Doar le vedeți şi dumneavoastră cum se târăsc printre morminte, sau nu?

Don nu-i răspunse. Continua să plouă. Când ajunseră în dreptul unui zid scund de cărămidă, şoferul încetini.

De partea cealaltă a zidului se întindeau şiruri simetrice de cruci albe, către un orizont unde se zăreau nişte copaci deformați. Taxiul rula încet de-a lungul zidului, iar rândurile de cruci formau ba un model vertical, ba unul oblic, care părea să taie de-a curmezişul întinderea.

Taxiul opri la intrarea cimitirului, marcată de două coloane albe şi o poartă neagră din fier forjat. Săbii de fier, cu lamele împodobite cu frunze de laur, erau montate pe coloane.

În spatele zidului se ridica un monument melancolic al Golgotei. Pe un soclu de granit stăteau două femei în pelerine de bronz cu falduri ample, cu fețele ascunse sub glugi. Deasupra lor se înălța o cruce, pe care atârna biciuit de ploaie Iisus Hristos. Avea ochii deschişi sub cununa de spini.

— N-au odihnă morții din Flandra, spuse şoferul şi se răsuci către Eva şi Don.

Don îşi simțea cămaşa lipită de spate ca o mână de gheață.

— O să plouă toată noaptea, continuă şoferul. Cel puțin aşa ziceau la radio.

— Atunci poate ne împrumutați o umbrelă, îl rugă Eva.

Îi dădu lui Don geanta lui de umăr, pentru a-i putea plăti şoferului cursa. Don scoase câteva bancnote şi îi explică bărbatului:

— N-o să dureze mult. Vrem doar să verificăm ceva şi ne întoarcem imediat.

— Păi da, dar eu nu pot să stau aici aşa…

Don îi dădu treizeci de euro.

— Când în oraş aş putea…

Şoferul mai primi câteva bancnote, pe fața lui presărată cu alunițe se ivi zâmbet ştirb, şi un iz neplăcut de alcool îi izbi în față când le spuse:

— Uitați-vă în portbagaj dacă găsiți ceva de ploaie. Împotriva a orice altceva nu vă pot oferi protecție.

Eva îl îndemnă pe Don dintr-o privire să coboare, el se mai înfioră o dată de frig şi deschise portiera.

Când se uită în portbagaj, găsi într-adevăr o umbrelă cu mânerul rupt. „Colruyt Supermarkt – laagste prijzen" scria pe ea, dar măcar era suficient de mare.

Se lipiră cât mai strâns unul de celălalt sub umbrelă. Poarta se deschise cu un scârțâit. Un drum pavat cu dale de piatră tăia în două cimitirul, cruci albe se înălțau la tot pasul din iarba îmbibată de apă. Câteva mii de morminte încap aici, îşi spuse Don şi se duse către cel mai apropiat dintre ele.

O rețea fină de mucegai acoperise suprafața albă a crucii de ciment, însă numele francez de pe plăcuța din plastic era încă lizibil. Dedesubt erau câteva cuvinte, pe care Don avea să le revadă în repetate rânduri în căutarea lui printre mormintele numerotate:

Mort pour la France

După ce umblaseră o vreme chirciți printre morminte, căutând zadarnic numărul 1913, găsiră în sfârşit un plan al cimitirului. Era expus ca o pictură de altar deasupra unei bănci scunde din piatră.

Don scoase din geantă o brichetă mică de plastic şi o ținu în fața panoului:

Nécropole Nationale Française
Saint-Charles-de-Potyze

Sub inscripția neagră se vedea cimitirul împărțit în patru dreptunghiuri, fiecare încadrat de un chenar roşu şi acoperit de numere miniaturale.

La lumina flăcării, Don luă la rând prima sută de morminte, de jos în sus, trecu la următoarea şi continuă astfel până când examinase toate cele patru dreptunghiuri. Bricheta se încinsese între timp în asemenea măsură, încât nu o mai putea ține aprinsă în mână şi se văzu nevoit să o stingă.

— Mormântul lui Malraux nu e nicăieri, îi spuse în întuneric Evei.

— V-a scăpat probabil. Mai uitați-vă o dată.

Don oftă. Apoi îi arătă avocatei cele patru

dreptunghiuri, ale căror chenare roşii abia dacă se mai distingeau:

— Aici sunt toate numerele până la 1.800. Dincolo…

Îşi mută degetul:

— Aici începe de la numărul 2.101 şi continuă până la mormântul 3.567. Nu există niciun mormânt cu numărul 1.913. Datele din muzeu sunt probabil greşite.

Eva îi luă din mână bricheta, care între timp se răcise, o aprinse şi trecu sistematic cu flacăra pe deasupra panoului protejat cu folie de plastic. Sub banda neagră de doliu care marca granița cimitirului descoperi un dreptunghi albastru:

— *Le mausolée de Gravenstafel,* citi Eva şi lumină cu bricheta scrisul.

Flacăra se stinse şi ei rămaseră tăcuți în ploaie.

Don aruncă o ultimă privire spre taxi, însă Eva îl prinsese deja de mână. O urmă pe dalele de piatră tot mai departe, în întuneric.

Trecură pe lângă un steag francez, întins pe pământ chiar în mijlocul cimitirului. Pânza formase o adâncitură, în care băltea apă murdară de ploaie. Eva părea să se grăbească şi nu se mai sinchisea de bălțile din calea lor.

La capătul cimitirului se afla un obelisc neîmpodobit, care marca o groapă comună. Un şir de sălcii, ale căror crengi măturau pământul, stătea ca un zid în spatele lui. Trecură pe lângă copaci şi văzură o alee îngustă, pietruită, care cotea la stânga. Cândva fusese probabil frumos nivelată cu grebla, însă acum nu mai era altceva decât o potecă mocirloasă.

Aleea trecea prin spatele zidului cimitirului şi Don observă că, aici, numele de pe morminte nu mai erau franceze. Aici erau îngropați marocani, algerieni şi tunisieni. Mormintele lor aveau un fel de creastă de forma unei cepe şi inscripții arabe. Însă datele decesului nu se deosebeau cu nimic de cele ale francezilor.

Poteca noroioasă îi conduse la un pâlc de copaci, în spatele căruia se afla o clădire asemănătoare unui templu. Fațada amintise poate cândva demult de marmura romană, dar între timp, coloanele de beton se fisuraseră. De pe acoperişul înclinat se scurgea zgomotos ploaia, formând un mic lac în fața scării late de la intrare.

Eva îl trase pe Don după ea printre copaci, pentru a nu fi nevoiți să parcurgă prin apă ultimii metri până la mausoleu. La intrare nu era nicio uşă, doar un portal cu o inscripție:

Les crimes de guerre – La grâce divine[21]

— *Apres vous,* spuse Eva.

Don trecu cu paşi şovăitori pe lângă coloane şi pătrunse în portalul întunecat. Înăuntru era o beznă de nepătruns, nu se vedea nici măcar capătul clădirii de beton. Singurul lucru pe care-l auzea Don era propria lui respirație. Apoi auzi paşii Evei, iar sunetele respirațiilor lor se amestecară.

— De undeva trebuie să se poată aprinde lumina, se auzi Don şoptind.

Înaintă pipăind cu mâna pe perete către un punct care sclipea roşu şi în clipa următoare se auziră nişte păcănituri din tavan. Din abajururile de sticlă mată se răspândi o lumină albăstrie.

— Ce avem aici? întrebă Don doar pentru a spune ceva.

În plăcile de gresie ale mausoleului se depusese murdărie, iar de-a lungul pereților se întindea un model în carouri format din pietre de mormânt dreptunghiulare. Sub un strat verzui de mucegai se vedeau gravate în beton numele şi anii.

Mirosea ca într-o toaletă publică şi în mijlocul pardoselii se afla o deschizătură acoperită de bine, de rău cu nişte scânduri grosolane, care alcătuiau un fel de

chepeng provizoriu.

Don se apropie de deschizătură şi constată că de acolo venea mirosul acela scârbos. De jos se auzeau nişte gâlgâieli înfundate, ca de la o țeavă spartă.

Se îndepărtă de locul acela dezgustător şi începu să caute pe pereți numerele mormintelor. Primul se afla în colțul din stânga al mausoleului:

— 1801 —
MONTARD JEAN-LOUIS
MORT POUR LA FRANCE LE 22–4–1915
Tué à l'ennemi[22]

Merse mai departe, pe lângă dreptunghiurile pietrelor de mormânt, până când ajunse la numărul 1850. Pe partea opusă, numărătoarea continua, dar se încheia cu treisprezece numere prea devreme, la mormântul cu numărul 1900. Privirea lui Don se îndreptă către chepengul din centrul pardoselii.

— Trebuie să mai existe un nivel, şopti.

Acompaniați de răpăitul ploii pe acoperişul mausoleului, Don şi Eva apucară fiecare de un capăt capacul improvizat. Îşi adunară toate forțele pentru a-l ridica şi, când în sfârşit reuşiseră să-l dea deoparte, Don se trezi că ținea singur în mâini întreaga greutate.

Eva dăduse drumul capătului ei şi se ținea cu mâna de nas, pentru a nu inspira duhoarea de putrefacție care îi izbise pe amândoi. Din deschizătura dreptunghiulară, care se ascunsese sub chepeng, cobora o scară către o încăpere cufundată într-o beznă totală, în care era evident că nu se găsea nicio sursă de lumină.

Don dădu drumul chepengului, pe care-l ținuse până atunci vertical, şi acesta se prăbuşi cu un pocnet pe gresie. Se uită plin de speranță la Eva, dar ea îi răspunse scuturând din cap. Apoi îi făcu un semn, din care Don înțelese că acela care trebuia să coboare scara era chiar

el.

Inspiră adânc pe gură şi aprinse bricheta. Învârti rotița până la flacăra maximă şi păşi cu bocancii Dr. Martens pe prima treaptă din deschizătură.

Scara cobora de-a lungul peretelui gol din dreapta. Don îşi ridică privirea către Eva, care continua să se țină cu mâna de nas. Îşi ciuli urechile şi auzi ropotele ploii. Apoi decise că merseseră deja prea departe pentru a se mai întoarce acum din drum şi continuă să coboare cu paşi măsurați.

Când ochii i se obişnuiră cu întunericul, Don pricepu de unde venea putoarea aceea oribilă. Undeva acolo jos se spărsese probabil o conductă de scurgere, fiindcă peste ultimele trepte de jos se revărsau nişte zoaie maronii, care acoperiseră deja solul întregii încăperi. Inundația se afla într-un stadiu atât de avansat, încât zoaiele ajunseseră deja la primul rând de pietre de mormânt. Don spera ca măcar rosturile de ciment dintre sarcofage să fi rămas etanşe.

— Nu trebuie să coborâți! îi strigă Evei.

Lumina oricum nu ajungea decât pentru o singură persoană.

Coborî, respirând cât mai superficial, ultimele trepte uscate. Stinse bricheta, pentru a o lăsa să se mai răcească puțin. Vijelia de afară şi ropotele ploii nu se mai auzeau decât înfundat.

Aprinse din nou bricheta şi se aplecă de pe scară în stânga, pentru a cerceta mormintele cele mai apropiate.

— 1907... 1908, 1909.

Se arse la flacăra brichetei, înjură în gând şi îşi scutură mâna.

Învăluit de bezna neagră, Don încercă să-şi dea seama cum erau aranjate mormintele. Erau numerotate de la stânga spre dreapta. 1909 fusese ultimul număr pe care-l distinsese. Trebuia, prin urmare, să se întindă pe

distanța a încă patru morminte, pentru a ajunge la numărul 1913. Un lucru greu de realizat, dar totuşi posibil, fără să fie nevoit să calce în lăturile acelea puturoase.

Întinse un braț şi reuşi cu chiu cu vai să se prindă de marginea deschizăturii aflate deasupra capului său. Se lăsă apoi înainte, suspendat de un braț, atât cât îi permitea spatele său anchilozat.

Întinse celălalt braț către peretele cu mormintele şi aprinse din nou bricheta:

— 1912 —
BELLEMÈRE GEORCES
MORT POUR LA FRANCE LE 23–4–1915
Blessures de guerre[23]

Stinse iar bricheta şi se trase înapoi. O scurtă pauză, închise ochii şi rămase cu urechile ciulite în întuneric.

Redeschise ochii. O ultimă încercare, doar un picuț mai departe.

Se întinse iarăşi cât putu demult. Flacăra se aprinse cu un fâsâit. Lumina îi pâlpâia în fața ochilor:

— 1913 —
MALRAUX CAMILLE
MORT POUR LA FRANCE LE 22–4–1915
Tué à l'ennemi

29. Bilele de sticlă

Elena era conştientă de faptul că nu fusese singurul copil pe care-l crescuse Fundația. Tata adusese de-a lungul anilor mulți copii la Wewelsburg, însă calitățile ei fuseseră de neîntrecut.

Ceilalți copii lucraseră în grupuri mici, de câte doisprezece – nu ştia nici ea de ce, dar aceasta se dovedise a fi combinația cea mai promițătoare. Bărbații din cadrul Fundației încercaseră să le crească, folosindu-se de toate metodele posibile, capacitățile receptive. Însă percepția acestor copii fusese de o imprecizie iremediabilă, pe când ea însăşi rămăsese de-a lungul vremii prima şi singura descoperire valoroasă a Tatei.

Ca ființă aleasă şi fiică adoptivă, Elena se bucurase de o grijă deosebită din partea lui. Încă înainte ca ea să fie în stare să înțeleagă despre ce era vorba, Tata îi arătase cele mai vechi schițe din adâncul izvorului. Viziunile completau descrierile tehnice ale tunelului, care fuseseră realizate încă de timpuriu. Câteva desene întocmite în grabă pe marginile unor foi, de o mână după toate aparențele străină.

Or, numai câțiva dintre primii cercetători avuseseră aptitudinile psihice necesare pentru a percepe câmpurile astrale ascunse în lumea subpământeană. Iar cei ale căror însemnări vădiseră astfel de influențe consideraseră acest lucru un fenomen lipsit de orice dimensiune rațională.

Totul a căpătat însă un înțeles nou, atunci când s-a descoperit că una dintre schițele realizate involuntar înfățişa o moleculă regenerativă, nemaivăzută până atunci. Ar fi putut fi o simplă întâmplare, însă aceasta a reapărut şi în alte schițe, de o calitate tot mai bună.

Viziunile păreau să nu aibă nicio legătură una cu

cealaltă, iar interpretarea lor a devenit proiectul cel mai însemnat al Fundației. Cert este că s-a lucrat zeci de ani la desluşirea desenelor care i-au rămas Fundației după întreruperea contactului cu izvorul.

Abia mai târziu, când toate viziunile fuseseră deja interpretate cu minuțiozitate, au început să simuleze noi descoperiri. Mai aveau încă mostre din pulberea scânteietoare, pe care le păstrau în bile de sticlă cu montură de plumb. Praful acela straniu conținea resturi ale energiei supranaturale care se găsea în lumea subpământeană. Nişte rămăşițe ale gloriei de odinioară, pe care numai o persoană cu un spirit şi un suflet suficient de sensibile le-ar fi putut percepe.

Şi tocmai aceasta fusese calitatea Elenei, care îi ajutase să avanseze mai mult decât îndrăzniseră să spere. Îşi uitase propriul trecut şi fusese răsplătită ca un copil ascultător pentru toate desenele migăloase pe care le realizase în primii ani.

Dar de îndată ce corpul ei a început să se transforme în corpul unei femei, pulberea din bilele de sticlă nu i-a mai spus nimic. Nu mai erau decât simple particule de cenuşă în recipiente de sticlă, moarte şi mute.

Când Tata i-a atras atenția că eşecurile se cam înmulțiseră în ultimul timp, Elena s-a justificat spunând că nu e vina ei dacă materialul din bilele de sticlă începuse să-şi piardă puterea. Dar a fost demascată, atunci când ceilalți copii au venit cu lucruri noi, iar ea s-a văzut obligată să admită că simțurile ei se tociseră.

Dacă Tata a păstrat-o totuşi în preajma sa a făcut-o numai datorită bunăvoinței sale remarcabile. Pentru el, Elena îşi atinsese deja țelul, iar căutarea unui rol nou pentru ea nu era decât o încercare de a-i justifica existența.

De la bărbații *Siguranței* Elena a învățat să se folosească de corpul ei ca de o armă. S-a dovedit şi în acel domeniu uimitor de talentată. Au învățat-o să mânuiască aparate la a căror performanță nici măcar nu îndrăznise

să viseze. Au instruit-o în tehnicile luptei corp la corp şi au râs de ea, câtă vreme nu învățase încă să-şi controleze mimica.

Iar pe urmă, într-un acces nebănuit de sentimentalism, Tata i-a încredințat tocmai ei misiunea de a aduce acasă descoperirea lui Erik Hall. Ar fi putut trimite la fel de bine pe altcineva şi, ținând cont de cele întâmplate, ar fi fost poate o idee mult mai bună.

Avusese succes – şi ratase. Acesta era mesajul rostit în repetate rânduri în ultimele zile. Şi acum era de datoria ei să repare tot ceea ce mersese nespus de prost.

De când crucea fusese depusă în seiful băncii, vocile lăuntrice, pe care i se păruse că le distinge, amuțiseră iarăşi. Dispăruseră şi ele, la fel ca amintirea unei alte vieți, şi lăsaseră în urma lor, în sufletul Elenei, un gol absolut.

30. Les suprêmes adieux

După ce urcă scara din subsolul mausoleului, Don trebui să se aplece cu mâinile sprijinite pe genunchi şi să tragă de câteva ori aer în piept, pentru a alunga din plămâni putoarea oribilă cauzată de conducta spartă. Stând acolo, pe plăcile murdare de gresie, în licărul alb-albăstrui al lămpilor, se întrebă ce sperase, în fond, să găsească.

O imagine sculptată în piatră a crucii şi stelei lui Strindberg? Vreun indiciu? La ce se aşteptase? La o schiță a celor două emisfere, ascunsă de careva între sarcofag şi zid?

— *S'iz nur vi redn tsu der vânt,* parc-aş vorbi la pereți, gemu Don şi trânti chepengul la loc, deasupra deschizăturii, pentru a împiedica duhoarea să se mai răspândească.

Se târî apoi până la peretele mausoleului şi se ghemui la pământ, cuprinzându-şi cu brațele picioarele slabe. Rămase o vreme aşa, până când văzu în fața ochilor o geantă de umăr.

— Poate aveți nevoie de ea, spuse Eva.

Don luă geanta din mâna Evei, începu să caute lacom înăuntru şi dădu peste un preparat anxiolitic bulgăresc, despre care nici nu mai ştia când şi cum îl luase din biroul său din Lund.

Îşi aşeză pe limbă tabletele colorate şi simți gustul amar al cloralhidratului. După ce le înghiți, inhală grăbit şi o doză de tricloretilenă, pentru a-şi regăsi mai repede liniştea.

În timp ce inhalase, îşi dăduse probabil pentru câteva secunde ochii peste cap, fiindcă Eva îl scutură neliniştită de braț.

— Ce ați văzut acolo jos? îl întrebă, când văzu că Don era din nou în stare să-şi focalizeze privirea.

— Nimic, răspunse Don.

— Malraux nu e îngropat aici?

Don îşi lasă capul pe spate şi fixă cu privirea lămpile din tavan.

— Mă gândeam eu că nu e vorba despre un bărbat, murmură Eva. Păi, atunci putem să…

— Ba da, Camille Malraux se află acolo jos, o întrerupse Don. *Gants geshtorben,* mort de-a binelea, cu condiția ca sicriul să nu fie gol.

Eva se lăsă pe vine în fața lui. După un timp întrebă:

— Şi în rest nimic?

— Coborâți şi dumneavoastră acolo, dacă sunteți atât de curioasă.

— Data e corectă? Numele e identic?

— Acolo nu scrie decât „Tué à l'ennemi", ucis de către duşman.

Se uită la ea şi schiță un zâmbet.

— *A dead end*{24}, am putea spune.

Avocata rămase o vreme tăcută. Pe urmă se ridică şi se îndreptă către dreptunghiul întunecat care marca ieşirea spre cimitir şi în fața căruia încă mai ploua cu găleata. Se sprijini cu o mână de una dintre coloanele acoperite de mucegai şi cu cealaltă mână îşi aranjă o şuviță desprinsă din coc.

Don închise ochii şi ascultă ropotul ploii.

— Camille Malraux, o auzi el pe Eva spunând. Camille Malraux, tué à l'ennemi. Ucis de către duşman. O carte poştală adresată bărbatului iubit, căzut pe front.

Don îi auzi cizmele pe gresie şi când deschise ochii, observă că avocata se întorsese către el.

— Ce să însemne oare?

Un trenchcoat verde, brațele încrucişate la piept. Poşeta atârnată pe umăr, expresia indispusă.

— Înseamnă că ne aşteaptă un taxi, răspunse Don.

Îşi atârnă geanta pe umăr şi îşi adună toate forțele pentru a se ridica în picioare. Silueta Evei era o umbră pe fundalul şuvoaielor de apă.

— Eberlein părea foarte interesat să afle ce ați găsit dumneavoastră acasă la Erik Hall...

Don oftă şi se sprijini iar de perete.

— Credea probabil că e altceva. Pesemne că scafandrul ştia mai multe decât mi-a spus mie. Cartea asta poştală am găsit-o din întâmplare; nu trebuie neapărat să însemne ceva. Poate a scris-o chiar Erik Hall. Poate era fascinat de Primul Război Mondial.

— Şi totuşi, există un Camille Malraux, care a fost îngropat în mormântul cu numărul 1913 din cimitirul Saint Charles de Potyze, aflat în împrejurimile oraşului Ypres. Data e şi ea corectă. A murit în 22 aprilie în urma atacului cu gaz de la Gravenstafel.

Eva îşi părăsi locul de la intrarea mausoleului, se apropie de Don şi îi întinse o mână.

— Mai arătați-mi-o o dată.

Don scoase cartea poştală din buzunarul interior al hainei. Arăta ca vai de ea; marginile se înmuiaseră de la ploaie şi începeau să se exfolieze. O întoarse pe partea cealaltă şi constată că cel puțin scrisul nu se ştersese. I-o dădu Evei, care reciti în şoaptă versurile:

La bouche de mon amour Camille Malraux
Le 22 avril
L'homme vindicatif
L'immensité de son désir
Les suprêmes adieux
1913

Vârful nasului ei, înroşit de la frig. Buzele subțiri, fruntea încrețită, ochii translucizi, mişcările lor de la stânga la dreapta.

Eva întoarse cartea poştală şi studie poza catedralei.

— Să fie oare un joc de cuvinte? întrebă Eva. Un mesaj codat?

— Poate e, pur şi simplu, o carte poştală veche, lipsită de orice importanță, pe care bărbatul din mină a păstrat-

o până la adânci bătrâneţi, când a hotărât să-şi ia viaţa înfigându-şi o sulă în frunte, îşi dădu cu părerea Don.

Chipul Evei rămase neclintit.

— *La bouche de mon amour Camille Malraux,* citi Eva cu voce tare. Buzele iubitului meu, Camille Malraux.

Îşi aţinti privirea asupra lui Don, părând să aştepte oarecare susţinere din partea lui. Don trase adânc aer în piept şi făcu o încercare:

— Stau, poate, amândoi într-o cafenea din Grote Markt. Primul Război Mondial a izbucnit deja, dar lumea n-a pierdut încă orice speranţă. Bărbatul din mină are la el o carte poştală veche, pe care e reprodusă catedrala aşa cum arăta ea înainte de izbucnirea luptelor. E ceva important pentru amândoi. Poate îşi făgăduiesc ceva. Bărbatul îl roagă pe Camille să-şi lipească buzele rujate pe cartea poştală, după care o vâră în buzunar şi o păstrează. Mult mai târziu, notează rândurile acestea în amintirea iubirii lor. Ceva de genul acesta?

— Da, cine ştie? spuse Eva.

Părea mulţumită că Don făcuse un efort şi se aşeză lângă el pe gresie.

— Şi pe urmă? întrebă.

— Data pe care o alege este ziua morţii lui Camille Malraux, 22 aprilie 1915 – ziua atacului cu gaz de la Gravenstafel. 1913 este numărul mormântului lui Malraux. Iar cuvintele „les suprêmes adieux" le adaugă fiindcă s-a despărţit pentru totdeauna de fiinţa iubită.

— De fapt nici nu ştim dacă s-au iubit, îşi dădu cu părerea Eva. Poate au fost doar prieteni buni, nu?

Don o privi mirat.

— Dar ce importanţă are?

— Niciuna, nu voiam decât... Continuaţi.

— Ne mai rămân două rânduri. „L'homme vindicatif" şi „l'immensité de son désir". Bărbatul răzbunător şi dorinţa lui nemărginită.

— Da?

— Chestia cu dorinţa nemărginită poate fi un indiciu

că a existat o atracție, sub o formă sau alta. Iar răzbunător... răzbunător poate față de nemți. Deşi cred că, de fapt, nu sunt decât *meshugas,* baliverne. Câteva rânduri dintr-o poezie care le-a plăcut amândurora.

— Baudelaire?

Don dădu din cap.

— Da, e de Baudelaire, cum spunea fata de la arhivă. Am găsit-o pe internet pe computerul muzeului, înainte de a da peste informațiile referitoare la mormântul lui Malraux.

— Şi?

— Nu ştiu. Toate cele trei rânduri sunt dintr-o poezie din ciclul *Les Fleurs du Mal (Florile răului).* Pentru care Baudelaire a fost dat în judecată şi condamnat, iar unele dintre poezii au fost interzise în Franța până în anii 1950, fiind considerate extrem de perverse.

— Timpurile se schimbă, remarcă Eva.

Don închise ochii şi încercă să reînvie în amintire imaginea textului pe monitorul din muzeu.

— Nu am avut foarte mult timp, dar m-am gândit că ceva trebuie să fi avut în comun, Baudelaire şi bărbatul din mină.

— Da?

— Dar din câte am apucat eu să citesc acolo am priceput doar că împărtăşeau aceeaşi fascinație morbidă față de iad. Bărbatul a scris pe pereții galeriei cuvintele Niflheim şi Náströndu, „plaja morților”. Iar Baudelaire îl invocă pe diavol în prefața ciclului său de poezii.

Don revăzu în memorie versurile lui Baudelaire care purtau titlul „Au Lecteur”, „Către cititor”, şi încercă să le recite în franceza lui stricată:

C’est le Diable qui tient les fils qui nous remuent!
Aux objets répugnants nous trouvons des appas;
Chaque jour vers l’Enfer nous descendons d’un pas,
Sans horreur, à travers des ténèbres qui puent.[25]

— Diavolul… începu Don.

— Diavolul ne controlează toate mişcările, şopti Eva. Tot ce produce repulsie ne atrage. În fiecare zi… în fiecare zi coborâm tot mai adânc în iad. Şi ne mişcăm fără teamă printre umbre şi prin putoare.

Don dădu din cap.

— Cam aşa ceva, da.

Una dintre lămpile din tavan pâlpâi şi, în final, se stinse.

— Din care poezie sunt versurile scrise pe cartea poştală? întrebă Eva.

— Sunt citate dintr-o lungă expunere despre necrofilie, o descriere amănunţită a dorinţei unui bărbat de a avea contact sexual cu cadavrul unei femei.

— Şi cum se cheamă poezia?

— *Une Martyre,* O martiră. *Dessin d'un Maître inconnu,* Desenul unui pictor necunoscut, cum spunea fata de la arhivă. *Un cadavre sans tête épanche, comme un fleuve.* Un cadavru fără cap, al cărui sânge se scurge pe pânza care îl absoarbe însetată, şi aşa mai departe.

Don trase aer în piept.

— Îmi daţi cartea poştală înapoi?

— Imediat.

O pală de vânt scutură sălciile de afară. O a doua lampă începu să pâlpâie şi să păcăne, pe punctul de a-şi da duhul.

— O martiră, murmură Eva. Poate se referea la Malraux.

— Un martir. Mort pentru patrie, spuse Don, da, sigur că da. Ori se referea la sine însuşi. Bărbatul din mină, consumat de tristeţe şi dor pentru sublocotenentul lui francez. Care s-a şi sinucis din acest motiv.

Eva îşi cuprinse capul cu mâinile şi se strânse ghem.

Don dădu să o întrebe dacă nu se simţea bine, dar, din câte se părea, Eva stătuse doar câteva clipe pe gânduri, fiindcă acum îl rugă pe Don:

— Mai spuneţi o dată versurile.

— În suedeză?

Eva ridică din umeri.

— A copiat o parte din cuvintele care descriu fantezia sexuală.

Don închise ochii şi recită din memorie:

Bărbatul crud pe care ascunsa ta iubire
Să-l sature în viaţă n-a putut
Şi-a împlinit pe trupul inert, ieşit din fire,
Dorinţa-i arzătoare cum a vrut?

Răspunde, hoit impudic! Tu, cap cumplit, hai, spune,
De pletele-ţi te-a prins şi, tremurând,
Te-a ridicat deodată spre a-şi lipi nebune
Buzele lui de buzele-ţi tăcând?

Când deschise ochii, observă că avocata îl privea întrebător.

— Cum ați spus? Tu, cap cumplit, te-a ridicat spre a-şi lipi nebune buzele lui de buzele-ți tăcând?

— Asta e traducerea pe care am găsit-o.

— Sună cam ciudat.

— Poate trebuie să fii ciudat ca să-l poți traduce pe Baudelaire, spuse Don.

Eva stătea gânditoare, ținând cartea poştală în lumină. Repetă în şoaptă cuvintele.

— *Les suprêmes adieux.* Şi-a lipit buzele lui de buzele-ți tăcând. Şi care era textul inițial?

— Textul inițial?

— Cum suna în franceză? întrebă Eva.

— Chiar vreți să auziți?

— Numai dacă nu vă mai forțați să graseiați.

Don închise iarăşi ochii şi reveni în amintire la supraveghetoare şi la computerul din centrul de documentare. Memoria lui fotografică îl ajută să-i recite Evei:

Dis-moi, tête effrayante, a-t-il sur tes dents froides
Collé les suprêmes adieux?

Tăcere. Apoi se auzi glasul Evei:

— *Collé* les suprêmes adieux?

Don dădu din cap.

— Nimic despre un sărut? Une bise, un bisou, un baiser?

Don clătină din cap.

— *Coller* înseamnă într-adevăr a *lipi,* îi explică Eva. Traduse cuvânt cu cuvânt, ultimele cuvinte înseamnă: a lipit pe dinții tăi reci, sau poate pe gura ta rece, un ultim rămas bun. Oare ce ar fi putut lipi bărbatul din mină pe gura iubitului său?

Când Eva se ridică în picioare, Don o privi întrebător.

— Să fie oare posibil…

— Doar nu vă gândiți la așa ceva…

— …ca buzele acelea rujate să fi fost lipite pe cartea poștală *după* moartea lui Malraux, după ce acesta a fost îngropat? Bărbatul din mină să-i fi deschis și apoi închis la loc mormântul? Dar ce să fi ascuns el acolo, lângă trupul neînsuflețit al iubitului său?

Don se prinse cu mâinile de cap.

— Propun să mergeți până la taxi și să-l întrebați pe șofer dacă nu are niscaiva unelte, spuse Eva.

*

Când Don reuși într-un final să găsească drumul înapoi până la poarta cimitirului, constată că bocancii lui se umpluseră de noroi.

Taxiul aștepta cu luminile stinse, iar Don își spuse ușurat că șoferul adormise probabil. Brusc se aprinseră însă farurile, iar lumina lor puternică îl orbi. Își acoperi ochii cu mâna și parcurse orbecăind ultimii metri până la mașină. Bătu în geamul șoferului.

Acesta coborî geamul:

— Dar prietena dumneavoastră unde a rămas?

— A rămas acolo, îl lămuri Don.

Vorbise tare, pentru a acoperi zgomotul ploii.

— Ştiţi ce târziu s-a făcut? Vă aştept de aproape o oră.

— Da, noi…

— Aţi văzut morţii?

— Sunt la locurile lor, răspunse Don.

Buzele şoferului se mişcară, însă ropotele ploii înghiţiră sunetele. Don aproape ţipă:

— Treaba stă în felul următor… Avem nevoie de nişte scule.

O clipă se îndoi că şoferul pricepuse ce anume doreau ei, dar imediat după aceea se ivi acelaşi şir de dinţi lacunar:

— V-aş putea împrumuta câte ceva contra cost, spuse şoferul şi îl privi cu ochii umflaţi de băutură. Trei sute de euro şi puteţi să luaţi ce doriţi dumneavoastră din portbagaj.

Don se întrebă dacă va trebui să recurgă la o minciună pentru a-i explica Evei cheltuirea unei sume atât de exorbitante, dar scoase totuşi din buzunar bancnotele primite de la Hex şi începu să numere banii sub umbrelă.

— Două sute cincizeci, îi spuse Don şoferului.

— Trei sute, dacă rămâneţi acolo în cimitir să săpaţi. Şi încă trei sute, dacă vreţi să vă aştept.

O limbă roşu-albăstruie trecu rapid peste şirul de dinţi.

Don se îndepărtă câţiva paşi, înjură în gând şi numără încă o dată banii.

— Trei sute pentru tot, decise când reveni la maşină şi se aplecă pe geamul şoferului.

Taximetristul luă din mâna lui Don bancnotele făcute sul şi se aplecă să-i deschidă din interior portbagajul.

De îndată ce se întoarse şi porni să verifice conţinutul portbagajului, Don auzi în urma sa un ultim croncănit. Se răsuci şi văzu o mână scoasă pe geam, care ţinea o carte de vizită. Din câte se părea, era un client valoros. De îndată ce Don luă cartea de vizită, şoferul ridică

geamul la loc, pentru ca interiorul maşinii să rămână uscat şi cald.

Sub roata de rezervă din portbagaj, Don găsi un set de dălți înfăşurate într-o bucată de pânză, pe care şi-l vârî la brâu. Mai cotrobăi o vreme şi găsi, de asemenea, o lanternă neagră din plastic, ale cărei baterii erau aproape descărcate.

Pe drumul de întoarcere prin cimitir, lanterna se stinse de câteva ori şi, când în sfârşit păru să funcționeze fără cusur, Don constată că lumina ei portocalie nu ajungea mai departe de un metru.

Când intră în mausoleu, văzu că Eva deschisese singură chepengul. Scara era la vedere, iar duhoarea năpădise din nou spațiul.

— *A groyse shande,* ce ruşine, mormăi Don în timp ce se apropia de Eva, ținând victorios în mână uneltele.

Alese o daltă lungă cu mâner de lemn şi lumină cu lanterna primele trepte.

— Morții ar trebui lăsați să se odihnească în pace, remarcă Don.

— Pot să mă duc şi singură, replică Eva.

Când simți că i se strânge coşul pieptului, Don îşi strecură mâna în geantă şi scoase la iveală două tablete de tramadol. O văzu apoi pe Eva dispărând pe trepte în jos şi pricepu că nu avea încotro.

Lanterna nu era bună de nimic. După câteva secunde se stinse şi abia după ce o scutură bine se reaprinse. În lumina portocalie, Don o văzu pe Eva mijindu-şi ochii la el. Stătea pe ultima treaptă, chiar deasupra zoaielor.

— Care e mormântul lui Malraux? întrebă Eva.

Don deplasă conul de lumină deasupra scursorilor maronii câțiva metri mai departe pe perete.

— Tué à l'ennemi, şopti Eva.

Don îi întinse dalta.

— Poftiți, vă rog.

Dar fusese un gest inutil, fiindcă era perfect conştient că cel care va trebui să coboare în zoaiele scurse din conductă era chiar el. Îşi cufundă precaut vârful bocancului în apă şi simţi cum pătrunde frigul prin găurile pentru şireturi.

— *Di ale toyte mentshen,* toţi morţii aceştia, spuse Don în şoaptă şi îşi plimbă privirea de-a lungul pietrelor de mormânt.

Călcă în gol şi piciorul i se afundă cu un plescăit în zoaie până la genunchi.

— Nu cred că e foarte adâncă, îşi dădu Eva cu părerea din spatele lui.

Don se auzi bombănind ceva drept răspuns şi coborî rapid ultimele trepte. Scursorile îi ajungeau până la mijloc. Se străduia din răsputeri să nu inspire pe nas. În acelaşi timp, era nevoit să respire gâfâit, pentru a nu i se face rău.

Merse prin apă pe lângă scară, până ajunse în dreptul Evei şi îi întinse lanterna.

— M-aţi putea ajuta făcându-mi lumină.

O rază portocalie se plimbă din tavan pe perete în jos şi se opri asupra mormântului cu numărul 1913, care îi aparţinea lui Camille Malraux.

Don înaintă prin zoaie către mormânt, cu mâinile tremurând de frig ridicate deasupra capului şi încleştate în jurul mânerului daltei, de teamă să nu-i scape unealta pe jos. Avea senzaţia că pe sub apă i se prinde o ventuză de picior şi că în jurul gleznei i se încolăceşte o cătuşă mocirloasă, care încearcă să-l împiedice să înainteze.

— Don Titelman, nu încetaţi să mă surprindeţi.

Don nu era sigur dacă îşi imaginase sau o auzise într-adevăr pe Eva rostind aceste cuvinte, dar în sfârşit ajunsese suficient de departe pentru a se putea sprijini de perete. Se întoarse şi îi aruncă o privire avocatei, care se lăsase pe vine pe partea uscată a scării.

Cercetă pipăind piatra de mormânt a lui Malraux şi dădu peste o crăpătură care îi păru promiţătoare. Vârî

dalta cât putu de adânc înăuntru, dar constată că nu erau decât câțiva centimetri. Îşi luă totuşi avânt şi se împinse apoi cu toată greutatea sa în mânerul daltei.

Din perete sări o bucată de ciment, care ateriză în zoaie şi făcu să-i sară stropi pe față.

— *A bisele naches*! înjură Don.

Trebui să se aplece, fiindcă inhalase împotriva voinței sale putoarea oribilă. Scuturat de un val de greață, auzi un glas care semăna oarecum cu glasul Evei. I se păru că îi spune că se duce să aducă ceva. Când se întoarse spre ea, abia mai apucă să o vadă dispărând în capul scării.

În bocancii lui Don bălteau zoaiele reci ca gheața. Se udase până la piele prin şosete şi pantaloni.

— *Reboyne shel oylem...*

Când Eva se întoarse în sfârşit, îi arătă lui Don ce ținea în mână. Era o bucată aspră de granit, pe care avocata i-o oferi, întinzându-se cât putu demult de pe scară. Don veni către ea şi îi luă piatra din mână.

— Sunteți sigură că nu doriți să coborâți şi dumneavoastră?

Eva pufni în râs, dar îşi duse imediat mâna la gură, pentru a nu fi obligată să inspire mai mult aer decât era necesar.

Don se înapoie la mormântul lui Malraux, cu senzația că picioarele i se transformaseră în nişte blocuri de gheață. Ştia că în curând nu va mai fi în stare de nimic.

Vârî dalta în crăpătură şi lovi cu bucata de granit în mâner. Acesta se crăpă deja de la a doua lovitură, dar Don continuă să bată în unealta de oțel, până când îi amorți mâna.

Curând simți că nu mai are vlagă, dar spera să fi introdus totuşi dalta suficient de adânc, pentru a o putea lovi dintr-o parte. Îşi luă avânt şi se împinse în daltă cu toată puterea pe care o mai avea, simți cum i se catapultează corpul înainte, dar, în acelaşi timp, cum cedează brusc şi se mişcă din loc piatra de mormânt.

Don îşi regăsi echilibrul, se prinse cu degetele de marginea pietrei şi începu să tragă de ea.

Într-un final, piatra se desprinse, dar, fiind foarte grea, îi alunecă din mâini. Cu o bufnitură îi căzu la picioare, în apă.

Don îşi ridică privirea spre Eva, care îndreptase lanterna către sarcofag. Lumina cădea pe o bilă gălbuie, acoperită de şuvițe negre şi cenuşii. Lui Don îi trebui o clipă, până când pricepu că sub ochii lui se afla creştetul unui om.

— Şi acum? o întrebă pe Eva.

— Nu puteți încerca să-l ridicați?

— *Gotteniu...*

— Prindeți-l de umeri şi trageți.

Don îşi veni în fire şi se uită în sarcofag. Malraux zăcea întins pe spate, cu labele picioarelor răsucite spre interior. Don îşi strecură mâinile în sarcofag şi pipăi pereții acestuia, încercând să evite pe cât posibil să atingă pomeții şi resturile a ceea ce fuseseră probabil cândva urechile lui Malraux. Prinse cu degetele ceva osos, fără să vadă ce anume era, dar sperând că era umărul francezului.

— Aveți grijă, şopti Eva.

Don trase de umăr, dar nu se întâmplă nimic. Spatele francezului părea lipit de sarcofag. Când Don îl apucă însă şi de celălalt umăr şi trase cu putere de el, scheletul se desprinse de ultimele petice de piele cu un zgomot de parcă cineva ar fi tras un fermoar. Se mişcase atât de brusc, încât Don abia mai apucă să-l prindă instinctiv cu mâna dreaptă sub ceafă şi să-l împiedice să alunece din sarcofag.

La lumina lanternei, fața francezului părea surprinzător de bine conservată. Pielea pergamentoasă de pe obraji se păstrase încă parțial, iar de la pomeți spre maxilare se vedeau tendoanele gălbui intacte.

— Nu e rănit? întrebă Eva în şoaptă.

— A murit probabil gazat, răspunse Don tot în şoaptă.

Îi făcu semn să nu mute lumina de pe fața francezului şi îi depărtă atent acestuia, cu mâna stângă, buzele. În cavitatea bucală, în care țesutul muscular se descompusese demult, sclipea ceva alb.

Don îşi vârî degetele în gura lui Malraux şi scoase de acolo un obiect, după toate aparențele metalic, care se frecă scrâşnind de dinții mortului. Îl ridică apoi în aer, pentru a-l arăta Evei.

Prin stratul de murdărie îi recunoscură culoarea ivorie: era steaua cu cinci raze din fotografiile lui Eberlein, pe care neamțul o numise Seba. A doua componentă a instrumentului de navigație al lui Strindberg.

— Dați-mi-o, şopti Eva.

Dar Don nu dădu steaua din mână şi o rugă, în schimb, pe Eva să mai lumineze o dată interiorul sarcofagului lui Malraux.

Mai era ceva acolo... Don pipăi cadavrul de la piept în jos şi apucă ceva ce mortul ținea strâns între degetele sale osoase. Trase de obiectul respectiv, îl smulse din mâinile francezului şi îl ținu la lumină, pentru a-şi da seama ce era. Un bilețel împăturit. Don îl ridică în aer şi i-l arătă Evei.

— Haideți o dată! îi ceru Eva, de data aceasta cu glas mai puternic. Or să cadă toate pe jos!

Don se uită la steaua albă şi la bilețelul pe care le ținea în mâna stângă. În dreapta simțea greutatea craniului. Poate izbutea totuşi să se întindă până la ea.

— Țineți! şuieră în direcția Evei.

Mult prea târziu îşi dădu seama că se întinsese prea departe şi simți cum îi alunecă din mână craniul neted al lui Malraux.

Ceafa francezului se îndoi încet în jos, până când craniul se izbi cu un sunet sec de peretele de dedesubtul sarcofagului. Francezul se holba acum cu capul dat pe spate, din orbitele sale goale, la Eva. Însă avocata era atât

de absorbită de bilețel, încât nu îl remarcă.

— E o scrisoare, spuse ea. E ceva…

O întrerupse însă un zgomot ca al unui lanț care se rupe în bucăți. Don se uită la francez şi observă că vertebrele cervicale nu mai rezistau greutății craniului, se frângeau una după alta, şi când voi să se pună în mişcare, constată că picioarele nu-l mai ascultau.

Craniul mai rămase o clipă atârnat de un ultim tendon gălbui, după care capul desprins al lui Camille Malraux se prăbuşi cu un plescăit sec în zoaiele maronii.

Din cutia craniană se ridicară câteva bule de aer, care încrețiră pentru câteva clipe suprafața apei.

31. Telefonul

Vacarmul celor care serveau prânzul pe terasa restaurantului Langemark pătrundea pe geamul întredeschis de la etajul al treilea. În camera de hotel mirosea a mormânt, iar pe jos zăceau noroiţi pantalonii şi ciorapii lui Don. Bocancii, pe care se străduise să-i spele, erau în vană la uscat.

Vijelia din timpul nopţii se potolise de mult, prin perdelele de in răzbăteau acum câteva raze firave de soare. Eva şi Don nu se treziseră încă. Stăteau întinşi în patul dublu, nemişcaţi, sub o pătură de frotir.

Camera de hotel părea să nu mai fi fost renovată din anii 1970. Tapetul jegos, cu imprimeu floral de culoarea caisei, avea pete de grăsime, iar de-a lungul pereţilor se întindeau nişte ţevi de cupru vechi şi ruginite. Între ferestrele care dădeau spre Grote Markt era fixat pe perete un televizor ieftin. Pe difuzor era lipit cu scotch maro un bileţel scris de mână, care informa că telecomanda se pierduse.

Pătura de frotir începu să se mişte. Eva se răsuci într-o parte şi se aşeză pe marginea patului cu toate membrele înţepenite. Când îi căzu pe faţă o rază de soare, clipi din ochi şi scutură din cap, în încercarea de a-şi aminti unde se afla.

Mai rămase o vreme aşezată pe pat, pentru a-şi aduna forţele. Se străduia să respire cât mai silenţios cu putinţă, ca să nu-l trezească pe Titelman. Izbuti într-un final să se ridice în picioare şi dispăru desculţă în baie.

Acolo, amintirea reveni: jos, în mausoleul subteran, ţinuse în mână steaua ivorie şi bileţelul pe care i-l smulsese Don francezului.

Titelman stătuse atâta timp în apa rece ca gheaţa, încât tot drumul înapoi de la Saint Charles de Potyze în

oraş tremurase de frig în taxi. Eva îşi aminti cum îl ținuse în brațe, ca pe un copil, pentru a-l încălzi puțin. Măcar atâta să fi făcut pentru el, după toate câte îndurase fără nicio vină.

După ce se îmbrăcă, se duse la scaunul pe speteaza căruia îşi atârnase Don haina.

Când se întorseseră la hotel, se simțiseră atât de istoviți, încât nu mai stătuseră de vorbă despre conținutul bilețelului. Eva scoase din buzunarul interior al hainei lui Don bucățica de hârtie, o despături şi reciti cele câteva rânduri scrise în norvegiană:

> Elskede Camille!
>
> Løftet jeg ga deg, er oppfylt. Porten til underjorden er lukket. Jeg skulle ømsle at jeg hadde vaert i stand til mer.
>
> Herfra reiser jeg inn i mitt eget Niflheimr, hvor den andre tingen for alltid vil være skjult.
>
> din Olaf

> Iubitul meu Camille!
>
> Făgăduiala pe care ţi-am făcut-o s-a împlinit. Poarta lumii subpământene e închisă. Mi-aş fi dorit să pot face mai mult.
>
> De aici eu am să pornesc către propriul meu Niflheim, unde celelalte lucruri vor fi ascunse pe vecie.
>
> Al tău Olaf

Eva observă că îi tremura uşor mâna, când strecură bilețelul la loc, în buzunarul hainei lui Titelman.

Îşi trase în picioare cizmele italieneşti, îşi aruncă pe umeri trenchcoatul şi se uită pentru ultima oară la făptura uscățivă din pat. Dormea.

Afară, în coridorul strâmt, Eva apăsă clanța şi închise

uşa camerei de hotel cât de silențios putu. Balustrada de alamă era atât de şubredă, încât preferă să se țină cu o mână de perete, când coborî scara abruptă care ducea la recepție. Dădu din cap către femeia care stătea acolo şi ieşi afară, în Piața Mare.

Steagurile roşii din fața Pieței de Țesături fluturau în soare, însă Eva voia să lase cât mai curând în urma ei spațiul deschis al Grote Markt şi coti prin urmare în Boomgaardstraat. Trecu pe lângă vitrinele magazinelor şi printre maşinile parcate, căutând din priviri un colț mai ferit într-o străduță laterală. Privirea îi căzu în cele din urmă pe o firmă pe care scria cu litere ornamentale „Cherry blossom tearoom”.

La ferestrele cafenelei atârnau perdeluțe albe de dantelă. De deasupra uşii se auzi clinchetul unui clopoțel, iar din spatele tejghelei curbate se întoarse către ea o femeie tânără. După ce comandă o ceaşcă de ciocolată caldă cu frişcă şi o napolitană, Eva se aşeză la o masă din spate, unde era mai ferită de privirile celorlalți clienți.

Savură câteva clipe aroma de nucă a ciocolatei, după care îşi scoase din poşetă telefonul mobil. Uimită, constată că se simțea oarecum jenată. Tastă totuşi prefixul internațional, urmat de un număr lung, care i se întipărise în minte.

Telefonul sună de câteva ori, prelung.

Tocmai când voia să închidă, îi răspunse un glas. Glasul cuiva care avea dreptul să afle ce se întâmplase.

32. Stâlpul

Tata îşi creasE rețeaua lui deasă de contacte de-a lungul multor ani. Însă de data aceasta, deşi trăsese toate sforile posibile, nimic nu părea să funcționeze.

În afara neglijenței poliției din acel mic stat nordic de la periferia Europei, îl enerva îndeosebi încetineala serviciilor germane de informații şi dezinteresul lor față de o colaborare. În spatele tuturor acelor prescurtări se ascunsese întotdeauna o anumită incompetență, indiferent dacă era vorba de BfV, LfV, BND, SS sau Gestapo[26].

Singura organizație profesionistă cu care avusese de-a face de la desființarea poliției imperiale fusese Stasi, Securitatea est-germană. Din nefericire nu mai exista nici ea de multă vreme şi, cu mult efort, şterseseră urmele Fundației din arhivele ei.

Cum îi scăpase BND-ului acel apel era un mister. Datorită unei complicate proceduri legislative, avea şi el între timp acces la aceleaşi mijloace de interceptare a comunicațiilor străine ca francezii, dar era după toate aparențele incapabil să le folosească.

Îl asiguraseră că într-o lume globalizată nu mai avea nicio importanță în care țară se aflau stâlpii şi totuşi, se văzuse nevoit să negocieze toată dimineața cu angajații birocratici ai Direction Générale de la Sécurité Extérieure, ca să-i trimită de la Paris informațiile necesare. Se arătaseră aroganți, ca de fiecare dată, în pofida susținerii germane de care se bucurase ani de-a rândul industria militară franceză.

Acum avea în sfârşit în fața sa datele, sub forma unei imagini din satelit pe care erau notate cu carioca neagră coordonatele. Acoperişuri cu țigle ruginii, o piață vastă numită Grote Markt şi, în preajma ei, o catedrală care semăna cu o cruce gri. Stâlpul care transmisese semnalul

telefonului mobil era marcat cu un şir de litere aparent fără noimă:

VOORUITGANGSSTRAAT

Încotro se deplasase după aceea telefonul ei mobil trebuia cercetat la fața locului. Însă din momentul acesta, Fundația putea cel puțin să acționeze independent, fără să mai țină seama de nişte funcționari de stat tonți.

33. Vizita

Eva stătea întinsă pe pat, în camera de hotel întunecată. Era singură. Ceasul Pieței de Țesături tocmai bătuse de miezul nopții și, fiind duminică, toate localurile din Grote Markt închiseseră deja. În piață era liniște.

Șezuse câteva ceasuri bune în cafeneaua aceea micuță și se încălzise cu o ceașcă de ciocolată belgiană. Depănase amintiri și visuri din vremuri trecute, visuri pe care le avusese în tinerețe și care nu se împliniseră.

Când reușise, în sfârșit, să alunge melancolia și se înapoiase la hotel, găsise camera goală. Titelman dispăruse și, împreună cu el, dispăruse și haina cu bilețelul și steaua. Nu-i lăsase niciun mesaj unde plecase. Eva se interesase la recepție, dar nu primise niciun răspuns, se mulțumiseră să ridice din umeri.

În primele ore nu se neliniștise. Așteptase, spunându-și că Titelman se dusese probabil să-și cumpere haine noi, fiindcă din cele vechi nu mai ieșea duhoarea cimitirului Saint Charles de Potyze.

Dar pe măsură ce trecea timpul, începuse să se mire și la un moment dat constată că se înserase. Și totuși, ezitase să pornească după el. Decise în schimb să se odihnească și să aștepte până se va lumina de ziuă.

Eva închise ochii și încercă să alunge repulsia pe care o simțise încă de când intrase în deprimantul muzeu al războiului și care nu o mai părăsise de atunci.

Voia să izgonească din amintire secvențele de film alb-negru. Toate cadavrele acelea, sfârtecate mereu și mereu. Figurile de ceară mutilate și sângerânde, care zăceau fără vlagă în vitrină, în norul verzui de gaz otrăvitor.

La câțiva pași de vitrină era o schiță neutră, privitoare la evoluția rapidă a armelor din timpul Primului Război Mondial. Acolo erau descrise, de pildă, grenadele cu fosfor

alb inflamabil, iar Eva îşi amintea în culori strălucitoare capacitatea acestei substanțe de a pătrunde în piele şi oase.

Îşi înălță privirea în tavan şi încercă să-şi îndrepte din nou gândurile către Titelman. Încercă să reînvie imaginea lui, cum cutreieră cocoşat, cu geanta pe umăr, străzile din Ypres. Oare îl lăsaseră să intre în micuțele magazine elegante, când răspândea un miros atât de oribil de putrefacție?

Eva simți cum se iveşte pe fața ei un zâmbet şi se răsuci pe o parte.

Îi era cu neputință să doarmă pe spate. O durea regiunea dintre a doua şi a treia vertebră lombară; niciodată nu avea să se mai vindece. Acolo îi înfipseseră medicii acul gros cu care îi injectaseră în canalul spinal lichidul acela violet. Cicatricile erau încă vizibile, deşi primele injecții i le făcuseră încă de la vârsta de cincisprezece ani. O asiguraseră că era numai spre binele ei. Eva simți cum i se încleştează pumnul deasupra diafragmei, acolo unde devenise complet insensibilă.

La un moment dat coborî însă asupra ei o linişte ocrotitoare. Din baie se auzea picurând robinetul, dar Eva nu era în stare să se ridice din pat. Picotea în întuneric, lăsând sunetul picăturilor de apă să se stingă treptat, până când se contopi cu nişte ciocănituri discrete în uşă.

Eva se trezi şi rămase o vreme cu urechile ciulite, străduindu-se să-şi dea seama de unde venea zgomotul, întâi se gândi că i se păruse. Îşi aranjă perna sub cap, bolborosi ceva şi, curând, camera de hotel dispăru din nou din conştiința ei.

Dar zgomotul reveni, de data aceasta cineva bătu mai hotărât în uşă.

— Da? apucă Eva să răspundă, înainte de a se dezmetici şi a pricepe că ar fi fost mai bine să-şi țină gura.

O nouă bătaie.

Eva se aşeză cu prudență în capul oaselor şi se hotărî

să nu aprindă veioza. Încercă să-şi amintească unde îşi lăsase cizmele şi trenchcoatul şi îl zări pe acesta din urmă atârnat pe un scaun, iar cizmele, dedesubt.

Îşi aşeză tălpile goale pe podea.

Desculță, reuşi să se furişeze fără niciun zgomot pe covorul sintetic până în antreul camerei de hotel. Se întrebă cât de rezistentă era uşa, în cazul în care ar fi vrut careva să o spargă. Încercă zadarnic să-şi amintească dacă i se păruse şubredă sau nu, când o trăsese de dimineață în urma ei. De un singur lucru era sigură: broasca i se păruse destul de trainică.

Prin vizor pătrundea un fir de lumină în antreul cufundat în întuneric. Eva îşi lipi ochiul drept de deschizătura rotundă şi se uită afară. Deformați de lentilă, o priveau doi ochi verzi, conturați cu creion negru. Îi aparțineau unei femei tinere, care ştia acum că Eva îndrăznise să se apropie de uşă.

— Miss Strand? i se adresă femeia cu o voce cristalină şi deosebit de amabilă.

Tocmai când dădu să deschidă, Eva zări şi celelalte umbre din coridor: un bărbat solid, în haină militară şi un altul, cu un cap chel şi lunguieț.

Şefa micului grup părea a fi însă femeia. Purta un combinezon de motociclist foarte strâmt, mulat pe corpul ei zvelt. Sub un braț ținea o cască de culoare neagră. Femeia ridică celălalt braț şi bătu din nou în uşă, de data aceasta răsunător.

— Miss Strand. *Please, open up.*[27]

Ce accent era acela? German? Nu, nu era german… francez oare? Italian?

Mai departe nu reuşi să ajungă Eva cu raționamentele ei, fiindcă mâna micuță a femeii din coridor se strânsese acum pumn şi lovea cu toată forța în uşă.

— Miss Strand! Aveți acolo ceva ce ne aparține nouă.

Ulterior, când derulă în minte evenimentele, Eva se întrebă de ce nu plecase oare din fața vizorului încă de la prima bătaie sonoră în uşă. Dar femeia aceea cu aer

adolescentin avea ceva ce o împiedicase pe Eva să-şi desprindă privirea de ea: o energie covârşitoare, care răbufnea dintr-un corp mult prea mic.

Următoarele lovituri au fost atât de puternice, încât răsunară probabil pe toate nivelurile hotelului. Eva îşi mai auzi o dată strigat numele, dar de data aceasta glasul tinerei bubui chiar în capul ei. Reverberațiile o zguduiră în asemenea măsură, încât mâna Evei se deplasă parcă de la sine către broască.

Dar exact în clipa când dădu să o atingă, adolescenta din coridor trase un şut cu piciorul direct în vizor. Când cilindrul de alamă al vizorului zbură din uşa camerei de hotel, Eva se temu că o va izbi în față o cizmă de motociclist.

Zgomotul o făcu să tresară şi o clipă mai târziu se prăbuşi în antreu cu o mână la ochi, simțind cum i se scurge ceva printre degete. Clipi în direcția uşii şi constată că încă mai vedea. Însă cilindrul îi tăiase o rană atât de adâncă în sprânceană, încât pe față îi şiroia sângele.

Deasupra capului Evei privea un ochi verde, conturat cu creion negru, printr-o gaură în care se aflase cândva un cilindru de alamă. Un glas plăcut se făcu auzit:

— Miss Strand? Totul e în regulă?

Ghemuită pe jos, Eva clătină din cap. În clipa următoare începu să se târască grăbită înapoi spre baie, unde trase un prosop de pe suport şi încercă să oprească de bine, de rău sângerarea.

Fără să vadă prea bine, căută bâjbâind telefonul, despre care ştia că se află pe noptieră. Îşi duse receptorul la ureche, dar nu avea ton, şi abia atunci înțelese Eva cum dăduseră de urma ei. Blestemă în gând toți stâlpii de telefonie şi progresul continuu al tehnicii.

Dinspre uşă se auzi o nouă lovitură violentă, însă broasca pur şi simplu nu voia să cedeze. Glasul cristalin dădu un ordin şi, curând, se auzi o izbitură înfundată. Mai urmă una şi Eva pricepu că bărbații încercau să

spargă uşa izbindu-se în ea. Nu avea să mai dureze mult, fiindcă balamalele începuseră deja să cedeze.

Pentru a se îndepărta cât de mult posibil de uşă, Eva alergă grăbită spre o fereastră de pe latura opusă a camerei, care dădea spre Grote Markt. Trase perdeaua la o parte şi răsuci mânerul de sus. În geamuri se reflectau bucăţile de lemn care săreau din uşă şi Eva înţelese că nu mai avea la dispoziţie doar câteva secunde.

— Nu vrem decât să ne daţi înapoi ceea ce ne aparţine, miss Strand, şopti vocea cristalină de undeva de aproape.

Eva reuşise în sfârşit să răsucească şi mânerul de jos, iar fereastra se deschise spre interior. Inspiră mirosul gunoaielor şi ascultă ventilaţia aparatului de aer condiţionat care aparţinea restaurantului de jos. Se întrebă dacă avea vreun sens să zbiere în noapte, dar când se răsuci şi aruncă o privire în hol, rămase fără glas. În mijlocul uşii se căsca o gaură mărişoară, prin care o privea chipul unei adolescente.

— Miss Strand, o chemă tânăra.

Eva tocmai se căţăra desculţă pe pervaz.

— Sar! îi strigă ea tinerei.

Dar când văzu pavajul la o adâncime de vreo zece metri sub ea, se gândi că poate nu era chiar nimerit să sară.

Se întoarse, în schimb, cu spatele către piaţă şi începu să pipăie cu mâna stângă faţada de cărămidă a hotelului. Distanţa dintre cărămizi era suficient de mare pentru a-şi vârî degetele înăuntru. Picioarele desculţe călcară pe o margine de tablă, care se continua până la ferestrele camerei vecine. Eva făcu un pas în stânga şi se asigură că degetele ei se prinseseră bine de cărămidă. O adiere răcoroasă îi încreţi bluza subţire.

Ultimul lucru pe care îl zări în camera de hotel a fost gaura care se căsca în uşă. Dar nu mai avea timp să vadă ce se va întâmpla în continuare.

Cu degetele prinse de zid şi balansându-se în vârfurile picioarelor, Eva înainta prudentă, cu corpul lipit cât mai aproape de faţadă. O cruce umană, care se deplasa între

ferestrele hotelului Langemark.

Când izbuti să-şi întoarcă capul, frecându-şi obrazul drept de fațada din cărămidă, observă că marginea de tablă pe care făcea ea echilibristică trecea pe sub fereastra vecină şi se termina în dreptul unui jgheab, pe care ar fi putut eventual coborî. Distanța până la burlan era aproximativ egală cu distanța până la pavajul din Grote Markt, dar acum, când se agățase ca un păianjen de fațada hotelului, găsi că nu prea mai avea de ales.

Deşi o dureau încheieturile mâinilor şi îi tremurau gambele, Eva mai făcu un pas în stânga. Îi trecu prin minte că era cam bătrână pentru astfel de aventuri. Din camera pe care o lăsase în urma ei auzi o bufnitură urmată de un trosnet care îi semnală că uşa se spărsese. Dar Eva continuă să înainteze pas cu pas către ținta pe care şi-o propusese.

Auzi din nou glasul cristalin. Părea să-i ordone să se întoarcă. Dar acum, când reuşise în sfârşit să ajungă la fereastra vecină, chiar nu mai era momentul să pornească înapoi. Pipăi cu o mână tocul de sus al ferestrei şi consideră că era suficient de lat pentru a se putea ține de el. Aşeză piciorul stâng pe pervazul exterior al ferestrei, îl trase şi pe dreptul după ea şi, în sfârşit, putu să-şi mai tragă puțin sufletul.

Şuieratul unei respirații o făcu pe Eva să privească înapoi, în direcția din care venise. Acum nu mai încăpea îndoială că trebuia să se grăbească: tânăra se cățărase şi ea afară pe fereastră. Dar înainte de a-şi continua drumul spre jgheab, Eva trase aer în piept şi se uită în camera vecină. Chiar în spatele ferestrei zări un bărbat tânăr, cu capul chel şi lunguieț. Când bărbatul îi făcu un semn cu mâna, Eva se dădu înapoi şi făcu un pas în gol.

Mult prea târziu încercă să-şi regăsească echilibrul şi, când corpul ei se lăsase deja pe spate, atinse cu mâna un termometru fixat de tocul ferestrei. Dar nu era, desigur, suficient de stabil pentru a susține greutatea unei femei.

Eva se clătină şi văzu la zece metri sub ea, strălucind

în lumina felinarelor, piatra cubică. În clipa următoare se afla deja în aer.

Dar nu apucă să cadă, fiindcă cineva o înşfăcă de un braţ şi o ridică lin la loc.

Când ajunse din nou pe pervaz, Eva încercă să-şi elibereze braţul din strânsoare. Surprinsă, constată că ce o împiedicase să se prăbuşească era o mână delicată. Tânăra care o ţinea strâns de braţ părea netulburată de situaţie. Îmbrăcată în combinezonul ei negru de motociclist, stătea calmă pe marginea de tablă care traversa faţada hotelului.

— Unde e steaua noastră? întrebă femeia.

După care făcu un salt şi ateriză lângă Eva, pe pervaz, cu o siguranţă de parcă ar fi avut ventuze sub tălpi. Se aplecă la urechea Evei şi şopti:

— Şi unde este prietenul dumneavoastră, Don Titelman?

34. Log-in

Când barmanul micului local sumbru din Minneplein îi dădu, nu foarte discret, de înțeles că sosise timpul să-şi ia tălpăşița, Don îşi căută bâjbâind ochelarii şi alunecă de pe scaunul înalt şi şubred. Genunchii lui se îndoiră de parcă ar fi fost din cauciuc şi se văzu nevoit să se țină de tejghea pentru a rămâne în picioare.

Era evident că ultima bere belgiană fusese de prisos, iar la numărătoarea barbituricelor pe care le înghițise între timp renunțase deja cu câteva ceasuri în urmă. Cu rama îndoită a ochelarilor atârnându-i strâmb pe nas, izbuti într-un final să-şi tragă de pe scaun haina de catifea de curând achiziționată. Când barmanul îi întoarse spatele, Don mai avu suficientă prezență de spirit pentru a verifica dacă steaua era la locul ei, în buzunarul interior al hainei.

Cât stătuse în local, întreprinsese mai multe încercări stângace de a examina textul inscripționat pe metal. Îl rugase pe barman să-i împrumute un pix, pentru a copia literele pe care i se păruse a le recunoaşte în lumina difuză. Or, Nils Strindberg ştiuse ce face atunci când se folosise de o lupă şi un microscop pentru a cerceta steaua, căci pe şervețelul plin de mâzgălituri al lui Don nu se mai vedea acum decât o încâlcitură de linii care amintea, înainte de toate, de arta abstractă.

Scurta scrisoare adresată lui Camille Malraux rămăsese ascunsă în buzunarul interior al hainei. Nu avea niciun sens să o citească încă o dată, fiindcă îi învățase deja pe de rost conținutul criptic:

Iubitul meu Camille!

Făgăduiala pe care ţi-am făcut-o s-a împlinit. Poarta lumii subpământene e închisă. Mi-aş fi dorit să pot face mai

mult.

De aici eu am să pornesc către propriul meu Niflheim, unde celelalte lucruri vor fi ascunse pe vecie.

Al tău Olaf

Cuvintele în norvegiană despre poarta închisă a lumii subpământene îl făcuseră pe Don, care era oricum amețit de la medicamente şi alcool, să-şi plângă de milă. Dacă ar fi cedat, pur şi simplu, şi i-ar fi încredințat lui Eberlein steaua, toate problemele cu justiția suedeză s-ar fi rezolvat de la sine.

Câteva săptămâni în arest le-ar fi fost de ajuns pentru a pricepe că cel care se împleticise în jurul cadavrului lui Erik Hall fusese un om cu totul inocent, aflat sub influența drogurilor. Un om care nu avusese nicio legătură cu moartea neaşteptată a scafandrului. Or, în Suedia ar fi fost pur şi simplu de neimaginat să fii acuzat şi condamnat numai din cauza unei coincidențe nefericite.

Când ajunsese în acest punct cu raționamentele sale, lui Don i se păruse că îl aude pe mustăciosul de la sediul poliției din Falun cum îşi trage nasul. Sunetul acesta venit din adâncurile memoriei sale îl determinase să mai scoată din folie câteva capsule de pentobarbital şi, de asemenea, să renunțe la orice decizie pripită. Cel puțin în seara aceea. Şi apoi, unde se mai pomenise ca să te încrezi în spusele unui neamț şi să nu dai de bucluc?

După ce se lăsă împins pe uşă de către barman, Don porni cu paşi şovăielnici din Minneplein înapoi, către hotelul Langemark. Costumul lui de catifea maro întunecat îl făcea să se contopească, cel puțin cromatic, cu noaptea.

Trecu pe lângă ferestrele gotice ale Pieței de Țesături şi când îşi îndreptă privirea, din partea opusă a Pieței Mari, către fațada îngustă a hotelului, îi trecu prin minte că

probabil începuseră să efectueze niscaiva lucrări de renovare. Fiindcă între două ferestre de la etajul al treilea atârna ceva de forma unei cruci albe.

Când crucea se deplasă însă încet spre stânga, Don clipi de câteva ori pentru a-şi limpezi privirea. Încercă să-şi amintească ce experienţe avusese în trecut cu barbiturice, dar genul acesta de halucinaţie îi era complet străin.

Când veni puţin mai aproape, îşi dădu seama că fantasma căpătase între timp mâini şi picioare. La o înălţime de zece, ba poate chiar cincisprezece metri se mişca pe faţada de cărămidă o persoană în bluză şi pantaloni largi, fâlfâind în vânt. Deşi o recunoscu imediat, nu-i veni să creadă că femeia care se clătina şi era pe punctul de a se prăbuşi era chiar avocata.

Don porni înainte, spre hotel, mânat de prostescul impuls de a-i striga avocatei să se dea imediat jos.

Dar când ajunse suficient de aproape pentru ca Eva să-l poată auzi, văzu cum se iveşte în fereastra deschisă, pe care avocata o lăsase în urma ei, o umbră. O siluetă suplă, într-un costum negru lucios, care se agăţase de faţada de cărămidă şi pornise pe urmele avocatei. Mişcările ei erau agile şi se apropia uimitor de repede, ca un păianjen care şi-a ochit prada.

Eva tocmai ajunsese la următoarea fereastră, când Don se văzu nevoit să-şi astupe gura cu mâinile, pentru a nu-i striga să aibă grijă. Însă în clipa aceea avocata făcu un pas în gol, iar Don simţi cu toată fiinţa lui cum Eva îşi pierde echilibrul şi se prăbuşeşte.

Cu un salt iscusit, umbra firavă reuşi să ajungă lângă Eva, prinse unul dintre braţele care loveau înnebunite aerul şi o ridică pe avocată ca pe un peşte prins în cârlig. Greutatea celui de-al doilea corp nu părea să o deranjeze defel; mâna liberă şi picioarele umbrei păreau lipite de faţadă ca nişte ventuze.

Eva se lăsă ridicată pe pervaz, legănându-se în aer ca un pendul. Don respiră uşurat, dar în clipa următoare o

auzi țipând. Se eliberase din strânsoarea umbrei, îl zărise şi îi făcea semne cu brațul să o şteargă de acolo. Cineva o trase apoi înăuntru, Eva dispăru în camera de hotel, iar Piața Mare rămase din nou pustie şi tăcută.

Pe fațadă se mai vedea însă umbra, în costumul ei negru lucios, care se întorsese acum spre Don şi începu grăbită să coboare. Când ajunse la primul etaj, îşi luă avânt pentru un nou salt.

Don se răsuci nesigur pe călcâie şi, suflând din greu, începu să alerge cât de repede putu înapoi. Coti în Rijselsestraat, o luă la dreapta în Burchtstraat şi urmă săgețile luminoase din amintirea lui, care indicau traseul turistic. În dreptul poştei o luă la stânga şi intră în pas alergător pe aleea pietruită din parc, până ajunse în afara zidului oraşului, unde închise ochii şi traversă, printre maşinile care claxonau furios, strada cu patru benzi Oudstrijderslaan.

Nu se opri, până nu ajunse în parcarea de pe partea cealaltă a străzii, în care staționau autocarele pentru turişti. Se lăsă pe vine la umbra unei caroserii colorate şi apucă, în sfârşit, să arunce o privire în jur. Se aşteptase să vadă ațintite asupra sa mai multe perechi de faruri aprinse, dar, uşurat, pricepu că nu îl urmărise nimeni.

Se ridică şi porni mai departe, în pas alergător, către sud. Sub un braț îşi ținea geanta strâns lipită de corp, de parcă ar fi fost o amuletă ocrotitoare.

Încă nu se luminase bine, când ajunse, după aproximativ un ceas, la gara de mărfuri a oraşului Ypres. Se aplecă şi se strecură pe sub bariera galben cu negru, trecând pe lângă ghereta paznicului, care era şi de data aceasta pustie. Fugi îndoit de spate peste liniile de cale ferată, întrebându-se cât avea să mai dureze până când avocata va da în vileag existența vagonului de marfă de pe linia a şaptea.

Vagonul verde strălucitor al Green Cargo stătea părăsit în lumina orbitoare a felinarelor, iar când Don zări

numele companiei de transport imprimat cu litere negre pe peretele acestuia simți că îl năpădeşte dorul de casă. Descuie uşa glisantă cu ajutorul cheii franceze, o împinse puțin la o parte şi se cățără înăuntru.

Zăbovi câteva clipe în spațiul strâmt dintre plăcile fibrolemnoase şi latura interioară, murdară, a uşii. Tresări când auzi din difuzoare un anunț în neerlandeză şi fluieratul îndepărtat al unui tren. Când vagoanele grele ale mărfarului intrară bubuind în gară, deschise zidul de lăzi şi se strecură în coridorul îngust care ducea spre compartimentul comod de dormit.

Înăuntru, aerul era stătut şi îmbâcsit. Orbecăind, găsi într-un final lampa de porțelan de deasupra cuşetei şi o aprinse. În lumina slabă văzu că toate erau aşa cum le lăsaseră ei cu câteva zile în urmă: cuvertura era mototolită, laptopul se afla pe micuța noptieră. Pe covor se vedeau urmele bocancilor săi, pe care îi descheie şi descălță acum, după care se prăbuşi pe pat, cu capul sprijinit în palme.

Umbra care umbla ca un păianjen pe fațadă. Eva Strand care se clătina pe pervaz. Gestul ei disperat, care îl îndemna să o ia din loc. Clipa în care Eva dispărea în întuneric, trasă de o mână nevăzută.

Degetele lui Don pluteau şovăielnic deasupra tastaturii. Apăsă un buton, iar laptopul porni cu un vâjâit slab.

Simțea colțurile stelei Seba în buzunarul interior al hainei, sub bilețelul împăturit. Proviziile tentante de tranchilizante din geanta lui... Dar acum chiar nu era momentul nici să ia calmante, nici să se trântească pe pat şi să închidă ochii pe vecie. Îşi îndreptă privirea spre ecranul laptopului, care înviase în sfârşit.

Don introduse codurile pe care i le destăinuise şi Evei cu câtva timp în urmă şi care îi ofereau acces la spațiul cu pereți din beton, aflat sub stația de metrou abandonată din Kymlinge. Hex i le dăduse, pentru ca el şi Eva să o poată contacta în cazul în care intervenea ceva

neaşteptat. Dar la evenimentele recente chiar nu se aşteptase.

Când accesă serverul surorii sale, apăru un smiley zâmbitor, semn că Hex era de data aceasta acasă. Don simți un fior plăcut, de parcă din tastatură ar fi urcat un val de căldură, care i-ar fi pătruns în degete şi s-ar fi propagat de acolo până în coşul pieptului.

Când dispăru însă fața zâmbitoare, iar el pătrunse în desktopul oglindit al surorii sale, constată că totul era altfel de cum se aşteptase. În locul desktopului Vista avea în fața ochilor un ecran negru, pe care pâlpâiau un cursor alb şi, în fața lui, o săgeată:

> _

Cu gura uscată, Don îşi ciuli urechile la zgomotele de afară. Dar nu se auzeau decât hurducăielile unor TIR-uri şi nişte glasuri strigând din preajma mărfarului de curând sosit, pe care acum îl descărcau.

Don formulă o primă întrebare:

>
>E careva acasă?_

Cursorul pâlpâia rar. Don adăugă nerăbdător încă un rând:

>
>E careva acasă?_
>Sarah? Hex?_

Într-un beci din Kymlinge, cineva începea să scrie. Don văzu ivindu-se literă după literă:

>Nu e timp, e_

Cursorul rămase pe loc. Pulsa.

Trecură aproape zece minute până când sora lui reveni:

>Acum mai bine, ce_

Don începu să scrie:

>Trebuie să expediezi vagonul, Eva a dispărut_

De data aceasta, dialogul avansa mai rapid:

>Cineva în sistem, nu pot accesa
>Cine?
>Nu ştiu, trimis
>Trebuie să o ajutăm pe Eva
>A lăsat un
>Am găsit steaua lui Strindberg
>_

Cursorul pâlpâia. Sora lui din Kymlinge îi scrise:

>Ştiu că aţi găsit steaua lui Strindberg_

Don îşi plimba limba în gura uscată. Apoi se adună şi îi trimise un singur semn:

>?_

Dar Hex dispăruse.

O jumătate de oră mai târziu, când tot nu primise niciun alt mesaj de la sora lui, Don simți că îl dor degetele. Se uită în jos şi constată că strângea pumnii atât de tare, încât nu mai circula sângele prin ele.

Încet-încet, încercă să-şi descleşteze pumnii şi, la un moment dat, i se păru că aude de afară, din fața vagonului, un foşnet. Se făcu linişte, după care se auzi o bătaie în peretele vagonului.

Don se uita încremenit la degetele lui. Aştepta. Îşi ținea respirația. Auzi paşi care se îndepărtau scrâşnind pe pietriş.

Când îşi ridică fără grabă privirea spre monitor, văzu un întreg rând care pâlpâia pe fundalul negru:

>Don. Ţi-au lăsat aici un mesaj_

35. Centrul universului

Decizia a fost luată într-o zi cețoasă din luna noiembrie.

Vechea cetate din secolul al şaptesprezecelea din orăşelul westfalic Wewelsburg a fost preluată de către Schutzstaffel, escadrila de apărare SS, devenind sediul ritualic al acesteia. Turnul nordic al cetății avea să fie, conform planurilor, buricul unui pământ aflat sub dominație nazistă. Proiectul a fost intitulat „Centrul universului".

S-ar putea crede că numai comandantul suprem al SS, Reichsführer-ul Heinrich Himmler, ar fi putut lua o decizie atât de importantă. Dar nu a fost aşa. Decizia i-a aparținut unei alte persoane, după toate aparențele şi mai descreierată decât Himmler.

*

Ca şef al SS şi al Gestapo, Heinrich Himmler era stăpânul din umbră al celui de-al Treilea Reich. Controlul rasial şi ideologic era domeniul lui de responsabilitate, iar oamenii lui aveau misiunea de a păstra mereu viu focul din crematoriile lagărelor de concentrare.

Himmler mai avea, în afara puterii date de aceste funcții, şi o arhivă formată din sute de mii de dosare personale. Acolo erau păstrate toate secretele sumbre care ar fi putut distruge viața oricăruia dintre nazişti. Având acest avantaj față de concurenții săi, singurul căruia trebuia să-i dea socoteală Himmler era Adolf Hitler. Dacă era însă conştient de acest raport de forțe a devenit îndoielnic spre sfârşitul războiului.

În copilărie, Himmler fusese plăpând şi bolnăvicios. Având un simț al echilibrului puțin dezvoltat, nu a fost niciodată în stare să învețe să meargă pe bicicletă. Mai

avea, de asemenea, probleme cu traheea, motiv pentru care vocea lui era stridentă, trecând deseori într-un croncănit neplăcut. Din cauza constituției sale lipsite de vigoare a devenit un adevărat şoarece de bibliotecă, lecturile lui preferate fiind miturile şi legendele germanice. Chiar şi la maturitate, lua fiecare cuvânt din aceste texte drept adevărat. În toate legendele i se părea că recunoaşte urmele unei civilizații ariene străvechi. Era convins că aceasta îşi avusese obârşia în Atlantida şi că, în pofida nivelului ei tehnologic avansat, se scufundase în Atlanticul de nord.

După venirea la putere a național-socialiştilor în anul 1933, şeful SS a început să caute un loc adecvat pentru propagarea teoriilor sale. Intenția lui era de a înființa un fel de facultate a SS, la care să se studieze disciplinele mitologie germanică, arheologie şi astronomie.

Tocmai în perioada aceasta şi-a făcut apariția în biroul lui Himmler din Berlin un domn în vârstă. S-a prezentat drept Karl Maria Wiligut. Curând avea să joace un rol important.

Himmler a încercat, desigur, să-i descopere originile, însă tot ce a putut afla a fost că Wiligut era un bărbat avut, care întreținea relații excelente atât cu industria de armament germană, cât şi cu cea internațională. Însă cel mai mult l-a impresionat pe Himmler afirmația lui Wiligut potrivit căreia descendența lui ariană putea fi urmărită pe o perioadă de *220.000* de ani. Un ofițer SS obişnuit trebuia să-şi prezinte arborele genealogic doar până în anul 1750, nici măcar două sute de ani, un fleac în comparație cu Wiligut.

Karl Maria Wiligut susținea că este un descendent direct al zeului nordic Thor. Pentru a demonstra acest lucru, se aducea singur într-o stare de transă, în care lua contact cu „memoria strămoşilor săi arieni”. În relatarea a ceea ce el numea „adevărata istorie a arienilor”, Wiligut se baza pe informații obținute din această sursă. Inițial, Himmler a fost uimit, dar după câteva ceasuri, uimirea

lui s-a transformat într-un entuziasm fără margini.

Conform spuselor lui Wiligut, istoria omenirii a început în urmă cu 228.000 de ani. La vremea aceea, populația terestră era formată din pitici, uriaşi şi dragoni, iar Pământul era încă luminat de trei sori. Bineînțeles că zeii arieni existau deja şi ei şi se aflau sub conducerea familiei lui Wiligut.

De-a lungul mileniilor – asta povestea Wiligut când se afla în transă – arienii înfăptuiseră tot ceea ce era important pentru omenire. Creştinismul, de pildă, era de origine germanică, dar fusese denaturat de către exploatatorii evrei. Iisus era în realitate zeul arian Baldur, care se refugiase cândva, în negurile vremurilor, în Orientul Mijlociu.

Poveşti bizare de acest gen l-au determinat pe Himmler să-l numească pe Wiligut general-maior al SS, să-i încredințeze conducerea departamentului din München pentru preistorie şi protoistorie al asociației Ahnenerbe şi să-i pună la dispoziție în Berlin o vilă cu personal de serviciu.

Sarcina principală a lui Wiligut era de a reține în scris amintirile sale ancestrale. Or, Wiligut prefera să se ocupe de tranzacționarea unor sisteme de fortificații, trimițându-i lui Himmler tot mereu diverse proiecte de construcții. Ceea ce îl interesa pe Wiligut în primul rând era să înalțe în Westfalia o măreață cetate a SS, despre care susținea că ar fi necesară pentru a para atacul suboamenilor din Est. Iar strămoşii săi îi indicaseră cetatea din Wewelsburg ca fiind locul ideal. Acolo, pământul era traversat de artere de energie ariană, care transmiteau o uriaşă energie psihică.

Himmler l-a însoțit pe Wiligut în noiembrie 1933 într-o călătorie prin pădurile umede şi friguroase ale Westfaliei. Wiligut i-a arătat cetatea Wewelsburg, care trona sfidătoare pe o stâncă din calcar deasupra orăşelului cu acelaşi nume. Zidurile cetății din secolul al şaptesprezecelea formau un triunghi. Trei turnuri se

înălțau către cerul germanic şi tomnatic, iar Wiligut era de părere că aici şi nicăieri altundeva trebuia fondat sediul ritualic al SS.

La început, Heinrich Himmler s-a arătat reticent: Westfalia se afla la mare distanță de Berlin, centrul puterii politice. Dar Wiligut a reuşit să-l convingă, mărturisindu-i că avusese el o viziune în care suboamenii de origine slavă aveau să fie biruiți exact în acel loc. Ba chiar avea la el, într-o mapă uzată de piele, un teanc de manuscrise în care se spunea că bătălia va avea loc în anii 1940. Himmler n-a mai stat la îndoială şi a închiriat cetatea la prețul simbolic de o Reichsmark pe an.

Când a încăput pe mâinile SS-ului, cetatea se găsea într-o stare jalnică de dărăpănare. Turnul nordic se înclinase şi era susținut de nişte amărâte de proptele de fier.

Karl Maria Wiligut s-a oferit cu generozitate să se ocupe de lucrările de renovare. La scurt timp, în curtea interioară triunghiulară a cetății şi-au făcut apariția primele betoniere. În cuvele lor se afla un amestec de materiale, despre care Wiligut susținea că ar fi cel mai rezistent dintre toate. Cu acesta a construit interiorul turnului nordic, dar de restul cetății nu s-a îngrijit defel.

La nivelul superior al turnului a amenajat o sală rotundă, cu pardoseala din marmură de culoare gri-deschis. Un tavan nou a fost decorat cu stucatură, iar de jur împrejurul sălii a fost construită o colonadă formată din douăsprezece coloane solide. Opt ferestre înguste ofereau suficientă lumină de zi.

În centrul pardoselii, Wiligut a cerut să fie amplasat un mozaic reprezentând Roata Soarelui, într-o nuanță de verde atât de închisă încât seara părea negru. Soarele Negru avea douăsprezece raze îndoite la capete în unghiuri drepte, iar în centru se afla o placă din aur curat.

Când a sosit Himmler în inspecție, Wiligut i-a explicat că Soarele Negru era de fapt format din trei svastici

suprapuse. Dar, în realitate, nimeni nu ştia de unde copiase Wiligut acel simbol.

Dedesubtul sălii a pus să fie construită o criptă rotundă. Pământul de sub turn a fost excavat şi umplut cu misteriosul material din betoniere. În centrul criptei, la cinci metri sub pământ, a fost amenajat un bazin fără apă, care s-a păstrat până în ziua de astăzi. De jur împrejurul criptei au fost amplasate douăsprezece socluri, de o înălțime numai bună pentru a sta pe ele. De acolo se vedea foarte bine capătul unei țevi de gaz, care se găsea exact în centrul bazinului. Wiligut a promis că acolo, la capătul acelei țevi, va arde veşnic o flacără.

La insistențele lui Himmler a pus să fie montată în bolta tavanului o svastică din stuc. Dar tot acolo a dispus să fie create şi patru orificii pătrate. Din cauza lor, cripta avea o acustică distorsionată, iar atunci când vorbeşti, cuvintele îți sunt parcă absorbite de aceste orificii şi se pierd în înălțimea turnului nordic.

Celelalte săli, la care Wiligut nu a adus niciun fel de modificări, au rămas nefolosite, iar în ce scopuri avea el de gând să folosească turnul nordic a rămas un mister. Căci cu un an înainte de începerea războiului, în mod cu totul surprinzător, Himmler l-a demis din funcție pe Wiligut. Motivul invocat a fost „sănătatea mintală precară” a acestuia. La scurt timp, Karl Maria Wiligut a dispărut în cețurile istoriei.

Pentru neonazişti, cea mai persistentă amintire a lui este, în afara turnului nordic al cetății Wewelsburg, inelul cu cap de mort creat de către Wiligut pentru ofițerii de rang înalt din cadrul SS. Himmler a insistat ca în inel să nu fie gravate decât rune nordice. Şi totuşi, Wiligut a reuşit să strecoare printre ele o stea a cărei formă seamănă izbitor de bine cu o hieroglifă egipteană. Nimeni nu a mai avut însă ocazia să-l întrebe care era semnificația acelei stele, fiindcă nimeni nu a mai ştiut unde dispăruse Wiligut. În orice caz, o despărțire precipitată de SS nu era un semn bun.

În pofida ideilor ciudate ale lui Wiligut referitoare la turnul nordic, Himmler a fost foarte mulțumit când a intrat în sfârşit în posesia cetății. Comandantul SS putea amenaja acum, după bunul lui plac, sălile goale ale cetății.

Sălii rotunde din turnul nordic i-a dat numele de Obergruppenführersaal. În centrul ei a aşezat o masă rotundă din lemn de stejar, pentru care a comandat douăsprezece scaune tapițate cu piele de porc. Pe ele aveau să stea cei mai importanți doisprezece ofițeri SS, într-o versiune național-socialistă a mesei rotunde a regelui Arthur. Astfel se evita, de asemenea, ca privirile celor adunați în jurul mesei să fie atrase de Soarele Negru, care părea să absoarbă orice rază de lumină.

Cripta nu a fost amenajată şi a rămas nefolosită, de vreme ce nimeni nu ştia care îi fusese destinația. Himmler o ocolea, iar dacă îl întreba careva din ce motiv, dădea vina pe traheea lui, care nu suporta, chipurile, aerul răcoros de acolo.

Când a fost dată în folosință, cetatea a devenit scena celor două teme preferate ale comandantului SS: activitatea de cercetare istorică a asociației Ahnenerbe şi cea a Oficiului central pentru probleme rasiale şi de colonizare{28}.

Misiunea asociației Ahnenerbe a constat în strângerea de cât mai multe indicii privitoare la trecutul arian.

Prima călătorie a cercetătorilor a avut ca destinație Backa, în provincia suedeză Bohuslän. În petroglifele de acolo li s-a părut a recunoaşte un alfabet arian. Descoperirea lor a devenit şi mai senzațională când au mai găsit şi nişte figurine de forma unor svastici.

În Insulele Canare au dat de îndată peste urmele unui imperiu insular, pe care l-au identificat ca fiind Atlantida, patria străveche a civilizației ariene. În Tibet şi Himalaya au căutat urmele migrației arienilor de la Atlantida până

în vechea Indie.

Islanda a fost considerată atât de interesantă şi bine conservată, încât cea mai scumpă dintre toate expedițiile urma să conducă într-acolo. Dar islandezii nu i-au lăsat pe oamenii de ştiință germani să intre în țară, fiindcă activitatea lor de cercetare a fost apreciată drept neserioasă.

Heinrich Himmler s-a implicat personal în munca asociației Ahnenerbe, îndreptându-şi atenția îndeosebi către arta marțială a arienilor. Printre altele, îl interesa ciocanul magic al zeului Thor, numit Mjölner şi, ca atare, a poruncit în stilul lui birocratic:

> Să se efectueze cercetări cu privire la toate indiciile ocurente în spaţiul cultural germanico-arian referitoare la fulgere şi tunete zeieşti, la ciocanul lui Thor, la ciocane în zbor sau aruncate; mai departe, să se examineze toate sculpturile care reprezintă zei cu topoare de piatră în mână, din care ţâşnesc fulgere.
>
> Rog a fi colectate toate indiciile imagistice, sculpturale, scrise şi mitologice. Căci am convingerea că în această chestiune nu avem de-a face cu fenomenele naturale ale tunetului şi fulgerului, ci cu nişte mijloace tehnice de luptă străvechi şi avansate ale strămoşilor noştri, care nu se aflau, desigur, decât în posesia câtorva, mai precis a zeilor Aesir, şi care presupuneau nişte cunoştinţe de electricitate ce întrec puterea închipuirii.

Când războiul a luat o turnură nesatisfăcătoare pentru nazişti, Himmler a fost obligat să îngrădească activitatea asociației Ahnenerbe. Führerul era de părere că resursele financiare ale Reich-ului erau mai bine investite în instituțiile cu adevărat importante. Himmler s-a consolat că cel puțin RuSHA, Oficiul central pentru probleme rasiale şi de colonizare, a fost inclus în această categorie.

Însă activitatea de cercetare rasială stagna. Invazia

sovietică demontase toate teoriile.

Miriada de nume noi nu încăpea în catalogul bine organizat al raselor. Cine mai auzise vreodată de ciuvaşi, mordvini şi tunguşi? Cine ştia care dintre aceştia erau evrei? Sau poate erau toți arieni? Funcționarilor germani le lipseau răspunsurile.

La toate acestea s-a mai adăugat o complicație: imposibilitatea de a distinge ştiințific între evreii din propria țară şi cei considerați ca fiind arieni. Un studiu cu rezultate surprinzătoare a arătat, de pildă, că fiecare al zecelea evreu din Germania avea particularități ariene, precum ochi albaştri sau păr blond.

Vrând, nevrând, trebuia admis că puține persoane corespundeau descrierii unui evreu autentic:

statură scundă
mers aplecat
piept plat
spate cocoşat
muşchi flasci
urechi cărnoase
nas coroiat
piele gălbuie
precum şi o predispoziţie pentru:
schizofrenie, tulburări maniaco-depresive şi morfinomanie.

Or, selecția în baza acestor criterii fiind precară, s-au căutat cu disperare alte diferențe mai relevante.

Funcționarii germani au examinat suturi craniene, muşchi ai gambelor, ritmuri cardiace, amprente şi grupe sangvine – fără să găsească însă vreo diferență. Exasperați, au început să analizeze mirosul corporal şi ceara din urechile evreilor, dar şi să se fi pus în cap, rezultatele lor rămâneau tot precare.

Atunci le-a venit ideea să întocmească o colecție de referință, formată din schelete evreieşti.

Victimele au fost selectate din lagărul de concentrare

Natzweiler-Struthof, iar execuțiile trebuiau realizate cu cea mai mare acuratețe. Nicio parte a scheletului nu trebuia deteriorată, fiindcă astfel s-ar fi periclitat relevanța ştiințifică a colecției. Cadavrele au fost aduse în camioane într-un laborator de curând amenajat, unde au fost depuse în bazine umplute cu o soluție pe bază de alcool.

A apărut însă o problemă, cu soluționarea căreia funcționarii germani au avut mari dificultăți: cum să desprindă muşchii de pe schelet, fără a lăsa urme nedorite pe suprafața oaselor?

Au făcut o primă încercare de a descompune muşchii cu ajutorul unor substanțe chimice. Procedeul dura însă foarte mult şi mai avea ca urmare şi o putoare oribilă răspândită de cadavre.

A doua metodă a constat în depunerea cadavrelor în nişte containere închise, în care au lăsat să-şi facă liniştite treaba nişte colonii de insecte, care urmau să curețe oasele de carne. Dar funcționarii s-au răzgândit curând, fiindcă într-un laborator nou amenajat prezența insectelor nu era considerată nici plăcută, nici igienică.

În cele din urmă au ajuns la concluzia că cea mai bună metodă era macerarea. Dacă aşezau cadavrele într-o baie de clorură de calciu, muşchii se desprindeau treptat de oase. Iar dacă le mai lăsau după aceea un timp în benzină uşoară, dispăreau şi ultimele resturi de grăsime şi cartilaj.

La realizarea colecției de referință se lucra deja când laboratorul a fost ocupat de Aliați. În sălile clinicii au fost găsite şaisprezece cadavre de femei şi bărbați tineri. Pluteau goi în nişte recipiente încăpătoare, iar niciunul dintre funcționarii germani nu părea să ştie cum ajunseseră acolo.

La cincisprezece dintre ele se desprinsese deja pielea de pe brațul stâng, dar la cel de-al şaisprezecelea se mai vedea încă un tatuaj albastru spălăcit, care indica proveniența cadavrului.

Chiar şi spre sfârşitul războiului, Himmler mai avea încă planuri pe termen lung privitoare la Wewelsburg. Era atât de încântat de turnul nordic al lui Wiligut, încât îl considera centrul unui viitor gigantic complex SS.

Schițele erau deja realizate, iar pentru înfăptuirea proiectului era prevăzută o perioadă de douăzeci de ani. Complexul, dotat cu aeroport şi baraj proprii, avea să fie gata la mijlocul anilor 1960.

Pentru a avea suficientă apă, a fost inundată mare parte din valea în care se afla oraşul Wewelsburg. Locuitorii au fost strămutați – dar o dată cu sosirea trupelor americane, lucrările au fost întrerupte.

În martie 1945, o unitate specială a SS a aruncat în aer cetatea. Nu voiau ca aceasta să încapă pe mâinile Aliaților, care erau staționați la distanță de numai câteva mile. Dar orice ar fi făcut oamenii SS, turnul nordic pur şi simplu nu voia să se surpe. Aşa cum promisese Karl Maria Wiligut, era trainic şi nu se lăsa distrus nici măcar cu dinamită.

Elita politică a orăşelului Wewelsburg a decis imediat după încheierea războiului ca această cetate să fie declarată monument de război. A fost renovată cu mare grijă şi transformată într-un muzeu, a cărui colecție se concentra îndeosebi pe perioada de dinainte de 1933.

De administrarea cetății se ocupă o fundație locală, care se întruneşte o dată pe lună în biroul directorului din impozantul sediu al băncii. Cine va avea vreodată ocazia să se afle în acest birou va putea vedea pe fereastra sa panoramică turnul nordic al lui Wiligut.

36. Wewelsburg

Vibrațiile roților se propagau până în bancheta taxiului. Deşi se străduia să şadă nemişcat, cutia de carton de pe genunchii lui Don tremura uşor.

Cutia nu cântărea mai nimic. Înăuntrul ei nu se aflau decât două straturi subțiri de vată şi între ele, steaua albă a lui Strindberg, care era turnată dintr-un metal ciudat, uşor ca fulgul.

Don urmase toate indicațiile pe care i le dăduse Hex. De la o depărtare de o sută douăzeci de mile, sora lui preluase comanda. Dar acum Don se întreba dacă era o idee chiar atât de bună.

Mesajul lăsat de către nemți era scurt şi aducea mai degrabă cu o invitație politicoasă:

Steaua noastră în schimbul prietenei dumneavoastră
Alter Hof (Curtea Veche), Wewelsburg, miercuri ora 12

Însă tonul amabil al nemților avea o notă falsă, fiindcă cel care îi lăsase acest mesaj era pe cale de a ocupa serverul lui Hex şi a-i distruge hard diskul.

După ce sora lui reuşise în sfârşit să recapete controlul asupra computerului ei, îi trimisese codul deteriorat unuia dintre prietenii ei de pe net, care ocupa o funcție importantă în cadrul Departamentului pentru Securitatea Ciberspațiului al NSA din Maryland, SUA.

Prietenul acesta apreciase codul ca fiind interesant şi promisese să îi dea de ştire lui Hex de îndată ce ar fi aflat mai multe. Dar, de fapt, nu ştia cât avea voie să divulge, căci îşi dăduse seama, de la prima vedere, că programul purta urmele unui serviciu german de informații cunoscut, cu care obişnuiau şi ei să coopereze.

Hex reuşise să salveze în cea mai mare parte datele

importante de pe serverul ei, inclusiv datele de acces la sistemul de logistică al Green Cargo. Vagonul de marfă plecase deja din stația Ieper Vrachtterminal. Din motive de siguranță îi schimbase însă numărul de serie. Se luptase vreme de câteva ceasuri cu o problemă în fond simplă, dar agasantă, şi reuşise într-un final să modifice documentul care conținea datele administrative. Vagonul urma să sosească pe seară în Mechelen.

Don se afla în taxiul de culoarea fildeşului, care se deplasa pe autostradă în direcția unei localități pe care n-ar fi crezut niciodată că va avea puterea să o revadă.

În prima clipă, când citise dezgustătorul ei nume, crezuse că Hex îşi bate joc de el. Dar sora lui se cam burzuluise şi îi spusese că întreaga poveste nu era o glumă. Având în vedere că ea era nevoită să modifice toate adresele şi să refacă întregul sistem de informații. Iar dacă el avea de gând să meargă la Wewelsburg şi să dea crezare spuselor nemților, atunci aceasta era cea mai tâmpită idee pe care o auzise ea vreodată.

Când Don încercase să-i explice că nu putea să o lase baltă pe avocată şi că probabil cel mai bun lucru pentru toate persoanele implicate în povestea aceasta era ca steaua să ajungă în mâinile cui se cuvenea, Hex nu mai spusese o vreme nimic. Timp de câteva ceasuri nu mai apăruse nimic pe monitorul negru, până când Hex îi făcuse o propunere cât se poate de simplă.

Don schimbă cu grijă poziția cutiei pe genunchii săi. Spera ca ultima porțiune de şosea de la Salzkotten până la Wewelsburg să nu mai aibă atâtea gropi cum îşi amintea el. Don nu se considera o persoană foarte maleabilă, însă puterea de convingere a surorii sale fusese întotdeauna destul de impresionantă, mai ales atunci când îşi ieşea din fire. Când îi primise indicațiile pe e-mail, pricepuse că dispoziția ei era cât se poate de proastă.

— *Blut und Boden*, sânge şi pământ,[29] îl auzi pe şofer spunând.

În oglinda retrovizoare îi văzu ochii injectați, pe care îi cunoştea încă din timpul călătoriei nocturne cu taxiul la cimitirul Saint Charles de Potyze. Don apelase numărul de telefon de pe cartea de vizită pe care o primise în fața cimitirului în acea noapte ploioasă.

Acum nu-şi mai amintea ce-l determinase să apeleze tocmai la acest şofer. Probabil îşi dorise ca în drum spre Germania să fie însoțit de un chip cunoscut. Dar chiar nu pricepea cum de uitase în ce hal obişnuia să conducă belgianul.

— Sânge şi pământ, repetă şoferul. Drept în bârlogul monstrului.

Era evident că nu fusese o idee deloc bună să apeleze numărul de pe cartea de vizită.

— Aveți rude în Westfalia? întrebă şoferul.

— Nu prea cred, răspunse Don şi privi afară, prin geamul stropit cu noroi.

Deasupra orăşelului Wewelsburg atârnau nori negri, dar încă nu începuse să plouă. Oraşul era exact aşa cum şi-l amintea Don. Întâi trecură pe lângă câteva case de cărămidă construite prin anii 1950, acolo unde bombele Aliaților făcuseră ravagii. Apoi intrară în centrul cu aspect rural, unde se aflau casele medievale, cu grinzi de lemn aparente, care scăpaseră de bombardamente. Se aflau într-o regiune în care tradițiile rurale şi folclorul erau foarte apreciate, iar unele dintre casele joase arătau ca din basmele fraților Grimm.

Lângă o filială de culoarea fisticului a Volksbank, care sărea în ochi printre toate celelalte case roşii de cărămidă, taximetristul opri să întrebe de drum. O doamnă durdulie, în pardesiu, se uită la ei şi le indică să o ia întâi la stânga, iar la stânga, pe urmă la dreapta şi după aceea drept înainte. Taximetristul încercă să memoreze gesturile mâinii dolofane, dar sfârşi prin a

scutura din cap şi ridică rapid geamul fără să-i mai mulţumească doamnei.

De fapt, adresa nu era greu de găsit.

„Alter Hof” se dovedi a fi un restaurant rustic, cu mese scoase afară într-o piaţă numită a Primăriei, pe care o domina faţada impunătoare a unei bănci. În spatele acoperişului băncii, Don recunoscu silueta teşită şi ciudată a turnului nordic, care se înălţa pe o stâncă din calcar.

Printre ferestrele cu vitralii ale restaurantului şerpuiau fire de iederă. Afară, nici măcar jumătate dintre mese nu erau ocupate. Grupul de tineri în haine militare şi cu capetele rase îi atrase imediat atenţia lui Don.

Dar nu arătau chiar ca nişte neonazişti, îi trecu prin minte, când intrară cu taxiul în piaţă. În urechi aveau căşti, iar unul dintre ei ţinea în mână un obiect negru, care putea la fel de bine să fie o armă sau o staţie de emisie recepţie.

Păreau să-l aştepte, fiindcă în clipa când îl zăriră, doi dintre ei se ridicară în picioare. Unul avea un cap lunguieţ, celălalt, corpul solid al unui luptător. Dar oricât de atent ar fi scrutat Don piaţa întinsă a Primăriei, pe avocata Eva Strand nu o zări nicăieri.

Taximetristul trase frâna de mână şi se uită în jur. La cererea lui Don, oprise chiar în mijlocul pieţei, la mică distantă de restaurant.

— Porniţi motorul, mormăi Don. Şi lăsaţi-l pornit.

Şoferul îşi dădu ochii peste cap şi vârî cheia la loc în contact.

— O să predau chestia asta, îi explică Don şi arătă din cap spre cutia de carton de pe genunchii săi. De îndată ce prietena mea a tras portiera în urma ei, aţi luat-o din loc. Şi îi daţi bătaie până la Mechelen, cât de repede vă permite maşina.

Taximetristul nu părea foarte încântat. Lăsă totuşi

motorul să meargă, ba mai şi apăsă din când în când pedala de accelerație.

Din spatele geamului maşinii, Don văzu că între timp se ridicaseră în picioare toți bărbații. Una dintre spinările verzi dispăru în restaurantul „Alter Hof”.

O tânără se ivi după câteva clipe în cadrul uşii şi îşi îndreptă privirea spre taxiul care aştepta cu motorul pornit. Purta haine obişnuite, dar sub geacă se vedea un toc pentru pistol, a cărui curea părea strâns legată în jurul bustului ei plăpând.

Tânăra îi făcu un semn tipului cu statură de luptător şi porni singură către taxi. Abia atunci observă Don că mişcările ei semănau cu cele ale umbrei care umblase ca un păianjen pe fațada hotelului Langemark.

Don aşeză cu băgare de seamă cutia de carton pe locul de lângă el, deschise portiera din spate a taxiului şi coborî în piața pavată cu piatră cubică. În aer plutea un miros de cârnați condimentați şi carne friptă la grătar, în care se amesteca şi un iz de bere stătută.

Femeia îi adresă un zâmbet, dar Don ridică o mână, făcându-i semn să nu vină mai aproape. Tânăra se opri la zece metri de taxi, continuând să zâmbească.

— Unde-i avocata? întrebă Don.

— Îmi pare rău că a trebuit să vă deranjați… începu femeia să-i vorbească în engleză cu un uşor accent italian.

— Bine, bine, o întrerupse Don. Dar unde e Eva? Vreau să o aduceți imediat aici.

Femeia îşi acoperi cu o mână gura şi şopti ceva în microfonul stației de emisie-recepție. Don se uită spre restaurant, în ale cărui ferestre cu vitralii se oglindea taxiul.

Cât se aflase în vagonul de marfă din Ypres, Piața Primăriei din Wewelsburg îi păruse lui Don un loc sigur pentru predarea stelei: un loc public, frecventat la ora amiezei, într-o zi obişnuită din timpul săptămânii, de o

mulțime de oameni. Însă acum, când stătea sprijinit de taxiul de culoarea fildeşului, nu-i mai părea la fel de sigur.

Cele mai apropiate persoane din piață erau bărbații raşi în cap de la mesele restaurantului, precum şi câțiva copii care se dădeau cam la cincizeci de metri distanță cu skateboard-urile în fața unui chioşc.

Un boschetar jerpelit şedea pe o bancă din piață cu capul dat pe spate, de parcă ar fi vrut să se bronzeze, iar puțin mai departe, pe treptele de la intrarea băncii, se vedea un bărbat în scaun cu rotile, înconjurat de un grup de persoane îmbrăcate în negru.

Nemții chiar nu se zgârcesc când e vorba de îngrijirea persoanelor cu dizabilități. Acordă cea mai mare grijă pacienților lor, îşi spuse Don, când văzu cum se pune în mişcare tot acel personal de îngrijire la cel mai mic semn al bărbatului chel din scaunul cu rotile.

Ochii acestuia priveau în direcția lui Don, iar bărbatul părea ferm decis să nu scape nimic din scena care se petrecea în dreptul taxiului – măcar atâta, îşi spuse Don, măcar una dintre persoanele de față avea să reacționeze în cazul în care schimbul nu avea să decurgă fără probleme.

Don îşi îndreptă din nou atenția către evenimentele în care era direct implicat şi pentru o clipă îi stătu inima în loc: în cadrul uşii restaurantului se ivise avocata. Fața ei era plină de vânătăi şi umflături, sub ochiul stâng se întindea o crustă ovală, de culoare maro-gălbuie, care începuse să se înnegrească.

— Miss Strand, după cum vedeți, spuse tânăra. Regret nespus, dar pur şi simplu n-am avut de ales.

— Chiar aşa? întrebă Don, care nu-şi dorea în clipa aceea nimic mai mult decât să lase în urma lui acest infernal oraş german.

— Iar dumneavoastră ați adus…? întrebă tânăra şi se apropie câțiva paşi.

Don se aplecă spre bancheta taxiului, încercând în

acelaşi timp să nu o scape pe femeie din ochi, şi prinse cutia de carton de sfoara cu care o legase. În spatele tinerei o văzu pe Eva apropiindu-se încet. Luptătorul şi un alt om al Fundației o înşfăcaseră de brațe.

Când avocata ajunse în sfârşit lângă el, femeia îl întrebă cum îşi imaginase el că avea să decurgă predarea obiectului.

Don ținea cutia cu degete umede şi nu era în stare să scoată niciun cuvânt. Cu limba lipită de cerul gurii se gândea la cutiuța de stesolid din taxi. Luase pentru orice eventualitate câteva tablete, dar senzația de amorțire dispăruse între timp.

— Eva… reuşi Don să îngaime.

Avocata se uită la el cu fața schimonosită.

— Ce v-au făcut?

Eva nu răspunse. Continua să-l privească fix. În locul ei, vorbi tânăra:

— Dacă ați fi amabil să ne dați acum ceea ce ne aparține.

Când Don dădu din cap către cutia pe care o ținea în mână, femeia îşi scutură mâna:

— Steaua e suficientă, vă mulțumim.

Don trase de sfoară şi îi dădu drumul pe jos. Deschise apoi cutia şi îndepărtă grijuliu primul strat de vată. Dedesubt se afla steaua lui Strindberg. Ținu cutia astfel încât femeia să o poată vedea.

— Mulțumită? întrebă Don, după ce tăcuseră câteva clipe.

Femeia îşi dezlipi ochii conturați cu negru de micul obiect.

— Vom vedea, răspunse. Îmi permiteți…?

Întinse o mână cu unghii nelăcuite şi luă steaua cu cinci colțuri de pe stratul moale de vată. O ținu ridicată în aer şi scutură iritată câteva fire de praf alb de pe suprafața metalică. Bolborosind ceva, tânăra examina inscripțiile alambicate.

— Înțelegeți ce scrie acolo? nu se putu abține Don să întrebe.

— Da, dar parcă ar fi fost acoperită cu un strat de nu știu ce, răspunse tânăra.

— Exact aşa era când am găsit-o. E vreo problemă?

Femeia clătină din cap şi îşi vârî steaua în buzunarul gecii. Apoi zâmbi.

— Nu, nu e nicio problemă. Totul e în ordine.

Le făcu semn bărbaților în haine militare să o elibereze pe Eva. Însă avocata se smulse din strânsoare înainte ca ei să-i dea drumul. Apoi aruncă o privire în cutia goală de carton şi îi şopti lui Don, în timp ce trecu pe lângă el:

— Cum ați putut fi atât de naiv?

Don îşi simțea gura parcă şi mai uscată. Auzi cum se închide portiera pe partea cealaltă a taxiului. Motorul era pornit, Eva stătea pe banchetă, şi totuşi ceva parcă nu era în regulă.

Pentru tânără, chestiunea părea rezolvată. Se întorcea spre restaurantul „Alter Hof", pipăind cu mâna în buzunarul gecii steaua lui Strindberg. Însă bărbații raşi în cap nu se urniseră din loc.

Don o auzi pe tânără strigându-le să vină, dar bărbaților parcă nu le mai păsa de comenzile ei. Lui Don îi trecu prin minte că uitase să o avertizeze pe femeie în legătură cu steaua – totul decursese în fond conform planului… Dar acum avea alte griji.

Luptătorul venise lângă el, cu o cârpă umedă în mână. Don simți mirosul dulceag al cloroformului şi, în aceeaşi clipă, luptătorul îi lipi cârpa pe gură. De mâna care îl înşfăcă de ceafă nu era chip să scape, mai ales acum, când totul începu să se tulbure în fața ochilor săi.

Ce naiba, mai apucă Don să gândească, înainte să i se taie picioarele şi să se cufunde în negură tot peisajul german din jurul lui.

37. Orbirea

Anestezicul neamțului părea să fi anulat orice efect de amortizare din capul său, astfel încât Don avea senzația că i se loveşte creierul de cutia craniană, ceea ce-i provoca nişte dureri de cap sfredelitoare.

Zăcând pe jos, cu obrazul lipit de pardoseala de piatră rece ca gheața, se întreba dacă, după ce-i lipiseră cârpa pe gură, nu-i injectaseră oare şi nişte ketamină. Fiindcă valurile acestea de greață, care îl năpădiră când încercă să se sprijine în coate, îi erau familiare, la fel şi gustul de migdale amare şi lămâie pe care-l simțea în gură. Ce nu mai trăise însă niciodată era efectul de orbire provocat de intoxicarea cu ketamină.

Simți ca o arsură pe cornee, când îşi duse degetele la ochi pentru a verifica dacă erau într-adevăr deschişi. În jurul lui, totul era cufundat în beznă, în timp ce pe nas şi pe gură inhala mirosul jilav şi stătut al unei gropi subterane.

Începu să-şi maseze genunchii, pentru a alunga senzația de amorțire şi frig. Când îşi îndreptă spinarea gârbovă, se auzi o trosnitură. Habar n-avea cât timp zăcuse nemişcat pe jos. Probabil câteva ceasuri bune, fiindcă toate încercările de a se ridica în picioare se dovediră dureroase.

Don izbuti într-un final să se ridice într-un echilibru precar şi începu să înainteze cu paşi mici. Mergea cu brațele întinse, ca un somnambul, sperând să găsească în mod cu totul întâmplător o cale de ieşire din bezna aceea. După niciun metru atinse însă cu vârfurile degetelor un perete.

Pipăi suprafața aspră a acestuia şi pricepu că se găsea înaintea unui zid de piatră care se curba, de parcă ar fi fost rotunjit. Don urmări cu degetele rosturile dintre pietre.

În timp ce se deplasa de-a lungul zidului şi se străduia să-şi numere paşii, gândurile îi zburară la Eva şi la tot ce se petrecuse în fața restaurantului. La avertizarea în legătură cu steaua lui Strindberg, pe care nu mai apucase să o rostească înainte de a i se lipi pe gură cârpa cu cloroform. Nu mai văzuse ce se întâmplase cu avocata şi, dacă stătea să se gândească bine, prefera să nici nu ştie.

Mersese deja treizeci de paşi în semicerc, când atinse ceva metalic şi zornăitor. Prinse cu degetele un lanț de fier cu verigi grosolane – şi în clipa aceea pricepu să se afla în beciul turnului vestic al cetății Wewelsburg.

Don încercă zadarnic să-şi alunge amintirile. Femeia se ivise deja în fața ochilor săi: ghida muzeului, cu părul ei blond, sprâncenele vopsite şi gura roşie rujată, ca de ceară. La gât purtase o eşarfă de mătase, iar Don îşi aminti că şi-o prinsese cu o broşă de porțelan care reprezenta silueta triunghiulară a cetății naziştilor.

Punctul de pornire al turului ghidat fusese fotografia lui Heinrich Himmler. Zăboviseră amândoi în fața ei şi examinaseră fața comandantului SS, atât de anostă, încât era dificil să ți se întipărească în minte. Părul era ras la tâmple şi pieptănat peste cap cu briantină. Avea o bărbie dublă tipică pentru vârsta lui mijlocie, iar deasupra buzei superioare purta o mustață rară, tunsă scurt.

În vitrină, dedesubtul fotografiei, erau expuse ca într-o natură moartă câteva obiecte. Printre ele, o eşarfă cu inscripția:

Onoarea mea înseamnă loialitate

Lângă eşarfă, inelul cu cap de mort şi pumnalul cu două tăişuri al SS.

Deşi se ocupase în munca sa de cercetare şi de asociația Ahnenerbe, şi de simbolurile național-socialiste, Don încercase să evite până în ultimul moment cetatea lui Himmler. Iar acum, privind în urmă, îşi dorea să nu fi

pus niciodată piciorul în turnul ei nordic. Dar pentru că plătise un tur privat, ghida îi descuiase şi îl poftise înăuntru.

Primul pas în sala numită Obergruppenführersaal fusese cel mai lung pe care-l făcuse vreodată. În încăperea cu aer stătut, imaginea din fața ochilor săi începuse să tremure. Fiind luna iulie, era şi foarte cald, iar prin ferestrele înalte arşița pătrundea nemiloasă în sală.

Se căznise să înainteze până la mozaicul care înfățişa Soarele Negru şi reuşise într-un final să se oprească în centrul acestuia, pe placa din aur curat. De acolo îşi rotise privirea de-a lungul celor douăsprezece coloane care înconjurau sala şi îşi dăduse seama că pătrunsese, de fapt, în casa din anii 1950 a lui Bube.

Cu toate acestea nu simțise absolut nimic.

Cel puțin nu înainte de a se întoarce spre ghidă şi a zări degetul pe care aceasta şi-l dusese la gură, îndemnându-l să păstreze tăcerea. Gestul acesta respectuos îl scârbise în asemenea măsură, încât se gândise să pună capăt turului ghidat. Însă blonda îi interpretase cu totul altfel expresia feței şi îi explicase în şoaptă că aceasta fusese sala indestructibilă a eroilor.

Pe urmă îl condusese în cripta aflată la subsolul turnului. Când simțise că i se înmoaie genunchii, Don se prinsese de balustrada din fier a scării.

Se încumetase să înainteze până la uşa cu zăbrele de fier a criptei, dar mai departe nu mai fusese în stare să meargă, deşi ghida se oferise să-i descuie uşa. Sus, pe tavanul boltit, zărise svastica, iar ghida îi atrăsese atenția asupra țevii de gaz care se afla în centrul bazinului. Locul în care ar fi trebuit să ardă veşnic flacăra de veghe, îşi mai amintea Don că îi explicase femeia.

Când o întrebase pe cine ar fi trebuit să ardă flacăra, ghida tăcuse. Ceva pe chipul lui o făcuse probabil să înțeleagă şi să-l anunțe că turul ghidat se încheiase. Don îşi mai amintea că, în timp ce urcase scara abruptă

înapoi către Obergruppenführersaal, îi trecuse prin minte că ceea ce vizitase el acolo fuseseră rămăşiţele operei unui dement.

— Wiligut, şopti Don.

Dădu drumul lanţului de fier, care se izbi zornăind de zidul de piatră din beciul turnului vestic. Pe fondul acestui zgomot, lui Don i se păru că aude un suspin. Pentru moment, rămase încremenit în starea sa de orbire, după care cineva întrebă cu glas răguşit:

— E careva acolo?

Don înaintă câţiva paşi, se aplecă şi bâjbâi în întuneric. Atinse cu degetele o stofă, nişte nasturi şi un guler. Apoi dădu peste o mână caldă care ieşea din mâneca unui trenchcoat.

— Eva?

Avocata îl trase lângă ea, fără să scoată un cuvânt, şi îi cuprinse cu mâinile capul într-o îmbrăţişare fugară.

— Nici dumneavoastră nu vedeţi nimic? o întrebă Don.

— Nu, cum aş putea să văd? replică avocata în şoaptă. Ne-au adus în cetate, nu-i aşa?

— Ne-au închis în muzeul acesteia, o lămuri Don. În beciul turnului vestic. Cred că exact deasupra capului dumneavoastră se află panoul informativ despre lagărul de concentrare Buchenwald.

— Buchenwald?

— După Noaptea de Cristal, SS-iştii i-au închis aici pe evreii din împrejurimi. Timp de câteva săptămâni au stat înghesuiţi în gaura asta întunecată, după care au fost trimişi la Buchenwald. Un amănunt care se menţionează în cadrul tururilor ghidate.

— Aţi mai fost vreodată aici?

Don oftă.

— Cetatea Wewelsburg a fost visul lui Himmler de a avea şi el un castel Camelot. Ar fi fost de neconceput să nu vin să o vizitez.

— De bună voie?

— În cadrul cercetărilor mele. Poate în onoarea prizonierilor de război care au muncit la renovarea cetăţii. Câteva mii de persoane, în mare parte ruşi, care au fost supuşi caznelor, înfometaţi, spânzuraţi sau împuşcaţi. „Exterminare prin muncă” se numea treaba asta.

Avocata expiră încet, fără să spună nimic.

— Niederhagen era numele lagărului de concentrare din zonă. Comandantul său l-a condus cu atâta conştiinciozitate, încât a fost avansat la rangul de ofiţer în Bergen-Belsen. Am auzit că din birourile lui au făcut între timp o casă pentru două familii.

— E o tâmpenie să ne închidă într-un muzeu, murmură Eva.

Don ridică din umeri.

— În orice caz, o să fie foarte greu să ieşim de aici.

Îi atinse apoi precaut faţa. Crusta de sub ochiul stâng dispăruse.

— Dumneavoastră vi se vindecă foarte repede rănile, constată Don.

— Nu m-au bătut decât în primele ore, îi explică Eva. După ce au reuşit să-mi smulgă codurile de la serverul surorii dumneavoastră, au fost convinşi că aveau să vă ademenească. Dar acum…

Eva nu-şi mai termină propoziţia şi întrebă în schimb:

— Dar ce nume aţi rostit adineaori?

— Când?

— Când era cât pe-aci să mă călcaţi.

— Wiligut?

— Da… Wiligut. Îmi sună cunoscut.

— E vina lui că cetatea mai stă încă în picioare. Au încercat zadarnic să arunce în aer turnul nordic; nici măcar SS-iştii n-au reuşit. Wiligut a fost un personaj din umbră al naţional-socialismului, un ocultist. Fost ofiţer în armata austriacă, se spune că a lucrat între războaie pentru industria de armament, după care, pe la începutul anilor 1930, a preluat funcţia de oracol arian al lui Himmler. Nu se ştiu prea multe despre el, doar că la un

moment dat a fost internat în secția închisă a unui spital de psihiatrie, iar Himmler a profitat de ocazie pentru a-l da afară. S-a…

Se auzi un clămpănit, o cheie vârâtă în broască, şi uşa se deschise. Un scârțâit şi întunericul îşi schimbă culoarea.

Un con de lumină, îndreptat întâi în pământ, alunecă apoi uşor peste ziduri şi destrămă bezna. Când se opri pe fețele lor, Eva şi Don clipiră orbiți.

— Don Titelman? se auzi un glas bine cunoscut.

Pe urmă se aprinse lumina pe scară, iar Don distinse cu ochii mijiți rama unor ochelari cu lentile polarizate, care nu aparțineau nimănui altcuiva decât domnului Reinhard Eberlein. Chiar în spatele neamțului se vedea o siluetă scundă, care amintea cumva de un broscoi.

38. Turnul nordic

În holul de intrare al cetăţii, vântul se izbi în geamuri şi le făcu să vibreze în spatele draperiilor trase. La câţiva metri de ei, Broscoiul trecu legănându-se în lumina difuză pe lângă busturile cu priviri serioase ale prinţilor-episcopi de Wewelsburg. Cheia turnului se bălăngănea în mâna lui. Îl urma o avocată de la biroul Afzelius din Borlänge, pe nume Eva Strand.

Eberlein îl luase pe Don de braţ şi, ţinându-l strâns lipit de el, mergea pe urmele Broscoiului. Singurul lucru care deosebea făptura cu mişcări feline de persoana pe care o cunoscuseră în Vila Lindarne din Djurgården era casca din ureche, al cărei cablu atârna pe lângă obrazul pământiu. Buzele bărbatului în vârstă erau la fel de roşii, iar zâmbetul reţinut nu se ştersese nici el de pe faţa cu ochelari cu lentile polarizate.

Micul grup nu se grăbea nicăieri şi, prin urmare, înainta cu paşi rari şi răsunători pe coridorul cu pardoseală de piatră.

În faţa unui model al proiectului lui Himmler intitulat „Centrul universului” făcură o pauză. Zăboviră un timp îndelungat şi studiară modelul. În spatele sticlei li se înfăţişa monstruoasa cetate SS la care visaseră naziştii în anul 1941. Un complex de clădiri imense din beton, care înconjura turnul nordic şi părea să fi înăbuşit orice urmă de viaţă în peisajul westfalic din jur.

— O personalitate remarcabilă acest Karl Maria Wiligut, îl auzi Don pe Eberlein mormăind pentru sine.

Don nu mai apucă să protesteze, fiindcă neamţul îi făcu semn să tacă. I se comunica ceva în cască. Ascultă cu capul înclinat într-o parte şi dădu în final energic din cap.

— Mai durează puţin, îl informă Eberlein pe Broscoi.

Drept răspuns, Broscoiul ridică din umerii săi laţi şi

căzuți. Apoi le arătă o tăbliță pe care scria:

Muzeul districtual Wewelfburg Receptie

Când intrară în foaierul muzeului, îi întâmpină o lumină difuză. Provenea de la mai multe lămpi ovale de porțelan, atârnate deasupra unui şemineu încadrat de o friză de marmură în stil roman.

La câțiva metri de şemineu erau două canapele de piele jerpelite. Eberlein le propuse lui Don şi Evei să ia loc şi să se odihnească puțin. Se aşeză la rândul lui vizavi de ei, în vreme ce Broscoiul rămase în picioare, ca o statuie teşită, şi aşteptă.

— Veți înțelege probabil, începu Eberlein, că pregătirile sunt încă în curs de desfăşurare. Pentru ceremonia nocturnă sunt aşteptați şi alți oaspeți, care vin de departe.

Don îşi strânse buzele, în vreme ce Eva se retrase în colțul canapelei, cuprinzându-şi umerii cu brațele. Pe fața avocatei nu se mai vedea nicio vânătaie, iar din crusta maro-gălbuie de sub ochiul stâng nu mai rămăsese decât un cerc rozaliu.

Se lăsă o tăcere lungă, în cursul căreia Eberlein aruncă din când în când o privire furişă la ceas. Parcă nu ar fi fost sigur dacă timpul stătuse în loc sau continua să înainteze ticăind.

Don se hotărî să întrerupă primul tăcerea. Se aplecă înainte şi îi şopti lui Eberlein:

— Ştiți, nu-i aşa, că ne aflăm în fosta sală de cununii a naziştilor?

— Vă spun sincer că nu am nici cea mai mică idee de ce sminteli s-a ocupat Himmler aici, în Wewelsburg, în timpul războiului, răspunse Eberlein.

Ochii gri-gălbui ai neamțului scânteiară.

— Atunci am să vă povestesc eu, spuse Don. În sala aceasta se organizau nişte ceremonii de cununie cu totul ieşite din comun. Heinrich Himmler a conceput personal

un ritual arian adecvat. Înainte de căsătorie, mireasa trebuia să predea două fotografii, pe care să fie reprezentat din față şi din profil craniul ei. Acestora li se anexau nişte certificate medicale care atestau puritatea sângelui ei, precum şi un arbore genealogic pentru RuSHA, Oficiul central pentru probleme rasiale şi de colonizare. Dacă era considerată aptă pentru căsătorie, actele ei erau ştampilate într-un birou aflat chiar aici, în cetate.

Canapeaua pârâi, când Eberlein îşi schimbă poziția.

— Câteva uşi mai departe, continuă Don, se aflau saloanele unei clinici a asociației Lebensborn. Acolo se însămânțau femeile considerate pure din punct de vedere rasial, dar care nu îşi găsiseră încă soți. După naştere, copiii erau duşi în cămine speciale, în care erau evaluate trăsăturile lor rasiale. Lebensborn… ştiți ce înseamnă cuvântul acesta?

Eberlein oftă.

— Înseamnă „Fântâna vieții”.

— După cum vă spuneam, habar nu am ce au făcut național-socialiştii aici, în timpul războiului, repetă Eberlein. A fost o întâmplare nefericită că ne-au ocupat cetatea, mai ales fiindcă pe noi nu ne interesa altceva decât reconstrucția turnului nordic.

Neamțul îşi aranjă ochelarii pe nas, iar în privirea lui se citi amuzamentul, când observă că Don încremenise.

— Sarcina lui Karl Maria Wiligut a fost să amenajeze în criptă o sală potrivită pentru ceremonia de contopire a stelei cu crucea, iar sus, în sala rotundă a turnului nordic, un loc onorabil pentru întrunirile Fundației. Nimic altceva. Pentru tot ce s-a întâmplat mai târziu sunt responsabili Heinrich Himmler şi SS-ul.

Dom simți că îl cuprinde amețeala şi se lăsă pe spate în canapea.

În penumbră, fața lui Eberlein părea să fi căpătat o tentă rozalie. Neamțul alunecă în față, până ajunse să şadă chiar pe marginea canapelei. Îşi trosnea, căzut pe

gânduri, articulațiile degetelor.

— Aceasta va fi ultima noastră întâlnire, domnule Titelman, spuse el șovăitor. Ne-ați adus niște servicii valoroase. Ar fi păcat dacă ați rămâne cu impresia că Fundația și eu suntem niște… *naziști.*

Don tăcea. Eberlein își examina unghiile.

— Dar despre ce e vorba? întrebă Don în cele din urmă.

— E vorba, explică Eberlein, despre faptul că dumneavoastră ați făcut posibil un nou salt în evoluția omenirii, găsind și aducându-ne steaua lui Strindberg. Iar la noapte, când steaua și crucea se vor fi contopit, munca întreruptă a Fundației va putea fi reluată.

— Munca întreruptă a Fundației…? se miră Don.

Își strecură mâna în geantă, căutând ceva care să-l învioreze. Ceva care să risipească senzația tot mai pronunțată că visează.

— Situația este următoarea, își reluă Eberlein vorba. Când ne-am întâlnit la Stockholm, v-am relatat povestea lui Nils Strindberg într-o variantă înfrumusețată.

— Deci emisferele acelea nu există? mormăi Don, căutând totodată în geantă folia cu tabletele potrivite.

— Emisferele lui Strindberg? se burzului Eberlein. Nu ați văzut cu ochii dumneavoastră negativele din timpul călătoriei cu balonul? Nu ați studiat schițele făcute de Strindberg în laborator și coordonatele pe care le-a notat în jurnalul expediției și care indică modificările de poziție ale razei? De ce dovezi mai aveți nevoie?

Don ridică resemnat din umeri, scoase patru tablete din folie și și le puse pe limbă. Eva oftă din colțul canapelei, dar Don nu se sinchisi. Înghiți tabletele și îi făcu semn lui Eberlein să continue.

— Nu, tot ce v-am spus în biblioteca Vilei Lindarne este adevărat din punct de vedere istoric, până la găsirea porții către lumea subpământeană, explică Eberlein. Mă refeream la ce s-a întâmplat *după aceea.* Adevărul este că noi știm cine i-a ucis pe Nils Strindberg, pe inginerul Andrée și pe Knut Frænkel acolo, în Arctica. Fundația știe

acest lucru încă din anul 1901.

Eberlein alunecă în spate pe canapea şi se aşeză comod. Iarăşi părea că propriile lui cuvinte aveau un efect de întinerire asupra sa, ridurile de pe chipul lui se netezeau parcă unul după altul, dispărând în final fără urmă.

— Nu ştiu dacă vă mai amintiți că v-am arătat ultimele însemnări cam confuze ale lui Nils Strindberg. Ce îşi notase el pe foile cu date meteorologice ale lui Knut Frænkel, în timp ce se ascundea într-o crevasă de urmăritorii săi. Strindberg scrie acolo că au fost atacați în pustietatea gheții arctice de nişte străini, care au furat crucea şi steaua. Frænkel fusese împuşcat şi în clipa aceea, după spusele lui Strindberg, se afla pe moarte. Inginerul Andrée fusese şi el împuşcat, iar pe Strindberg îl aşteptau ceasuri lungi de agonie. Poarta lumii subpământene era deschisă, iar Strindberg îşi notase un nume: „cel în vârstă era numit Jansen".

Don îşi readuse în memorie rândurile scrise în grabă cu cerneală şi dădu reticent din cap.

— Acesta este motivul, continuă Eberlein, pentru care oamenii de afaceri ai Fundației au fost nespus de uimiți când, în martie 1901, au primit o scrisoare semnată cu acelaşi nume: Armatorul J. Jansen. Expeditorul era un birou de avocatură din Hamburg, iar când Fundația i-a contactat pe juriştii respectivi, i s-a pus o condiție destul de nerealistă. S-a dovedit că acei „necunoscuți", cum îi numise Nils Strindberg, erau nişte norvegieni săraci, care se ocupau cu vânătoarea de balene. Urmăriseră balonul suedezilor de la Svalbard peste mare şi îşi continuaseră pe schiuri drumul pe gheața arctică. Nimeni nu a aflat până în ziua de astăzi cum au reuşit ei să descopere drumul cel bun şi să-i surprindă pe suedezi la gura pâlniei. Potrivit uneia dintre teorii, Knut Frænkel ar fi dezvăluit norvegienilor, încă de când se aflau în tabăra de pe insula Danskøya, secretul becului Bunsen şi coordonatele indicate de rază. Ştim că vasul norvegienilor

a stat vreme de câteva săptămâni ancorat în Virgohamna, chiar lângă canoniera Svensksund a lui Andrée. În orice caz, norvegienii au reuşit să ajungă la gura pâlniei la numai o zi după ce Strindberg şi Andrée începuseră să cerceteze poarta către lumea subpământeană. După spusele norvegienilor, suedezii le-au arătat o ostilitate exagerată, iar la schimbul de focuri nu s-ar fi ajuns decât din cauza lor. Jansen şi oamenii săi au descoperit într-un fel sau altul cum se obţinea reacţia în urma căreia se iveau emisferele. Fiindcă atunci când au contactat Fundaţia, ştiau totul despre schimbările de poziţie ale razei. Timp de patru ani, adică din 1897 până în 1901, vânătorii de balene coborâseră în repetate rânduri în aşa-numitele „săli subpământene". Dar ce descoperiseră acolo nu înţelegeau prea bine, ştiau doar că era ceva de valoare.

Don tuşi uşor.

— Sălile subpământene?

— Aşa le-au numit norvegienii, îl lămuri Eberlein. Observaseră că acea deschizătură în gheaţă, deşi îşi schimba poziţia o dată la trei zile, ducea de fiecare dată într-un tunel imens şi… da, la nişte săli subterane. Dar, într-un final, şi-au dat seama că nu dispuneau nici de banii, nici de cunoştinţele necesare pentru a profita de ceea ce se găsea în acele săli. Şi atunci norvegienii i-au propus Fundaţiei o afacere. Ei aveau să păstreze mai departe steaua şi crucea lui Strindberg şi să vegheze asupra deschizăturii. Fundaţia, în schimb, avea să-şi trimită acolo oamenii de ştiinţă şi să ajute, datorită contactelor ei de afaceri, la transformarea a ceea ce se găsea acolo într-un câştig economic frumuşel.

— Şi ce anume se găsea acolo? întrebă Don.

Eberlein zâmbi. De afară se auzea cum se înteţea vântul. Don observă cu coada ochiului că Eva asculta şi ea acum cu atenţie.

— Nimic din ce cunoşteau cercetătorii începutului de secol douăzeci, spuse Eberlein. Au trecut aproape zece

ani până când Fundaţia a reuşit să dezvolte o metodă destul de primitivă, ca să fiu sincer, pentru a desluşi... cunoştinţele moştenite. Dar „cunoştinţe" nu este cuvântul potrivit, erau mai degrabă nişte murmure greu de desluşit, referitoare la structura exterioară a existenţei, un fel de schiţă mentală a lumii aşa cum este ea construită fizic.

— Pare un mister şi la aşa ceva nu mă prea pricep, replică Don.

— Dar pentru a primi răspunsuri inteligibile trebuie să ştim să formulăm întrebările potrivite, nu-i aşa? spuse Eberlein. În primul rând, trebuie să avem măcar o idee vagă despre lume şi despre structura ei. Fundaţia şi-a început, aşadar, munca de cercetare în primul an al secolului douăzeci, într-o vreme când nimeni nu auzise nici de bosonul Higgs, nici de quarc. Ca să nu mai vorbim de neutrini, mezoni, quasari... O vreme când nici măcar teoria evoluţionistă a lui Darwin nu era încă acceptată. Când locomotivele cu aburi erau considerate un mare progres, iar carabina Mauser, apogeul tehnicilor de luptă. Când spirala din oţel era deja cunoscută, dar nu şi spirala ADN. Nimeni nu înţelegea importanţa acelei descoperiri, chiar dacă unii au reuşit să aştearnă pe hârtie, ajutaţi de o putere vizionară, acele murmure. Din nefericire, începând cu vara anului 1917 nu au mai existat alte însemnări – acesta a fost anul în care steaua şi crucea au dispărut într-un mod cu totul neaşteptat.

— 1917? întrebă Don.

— Când a fost ascunsă steaua în sarcofagul lui Malraux, şopti Eva.

Eberlein tăcu o vreme. Apoi continuă:

— Ultima expediţie de amploare a fost întreprinsă toamna târziu, în anul 1916. Condiţiile climaterice din Arctica erau deosebit de dificile, în comparaţie cu mijloacele tehnice de care dispunea Fundaţia la vremea respectivă. Mostrele adunate cu ocazia acelei expediţii sunt ultimele care s-au păstrat până în ziua de astăzi. În

iunie 1917, norvegienii au anunțat Fundația că steaua şi crucea dispăruseră fără urmă şi astfel, acordul încheiat cu ei şi-a pierdut orice valabilitate din punctul de vedere al Fundației. Legăturile de afaceri au încetat să mai existe, iar Jansen, din câte ştiu eu, a murit oricum câțiva ani mai târziu, în sărăcie lucie. Şi totuşi, norvegienii câştigaseră nişte sume uriaşe, numai prin faptul că steaua şi crucea se aflaseră în mâinile lor. După cum v-am spus probabil, oamenii de afaceri ai Fundației aveau ca domeniu principal de activitate industria de armament, iar informațiile pe care izbutiseră să le smulgă lumii subpământene au servit la progresul mijloacelor tehnice de luptă.

Don avea senzația unui déjà-vu. În nări simțea mirosul inconfundabil de aer stătut al sălilor de seminar din Lund, în care se țeseau la nesfârşit teorii conspirative. Cu toate acestea, nu avea cum să nu asculte atent cuvintele lui Eberlein:

— Dar, deşi accesul la lumea subpământeană devenise de pe acum imposibil, se păstraseră multe dintre viziunile aşternute pe hârtie. În anii 1920 şi 1930, cercetătorii Fundației au lucrat intens la interpretarea informațiilor obținute din acea lume. Fiind interesați în primul rând de armament, şi-au concentrat atenția asupra structurii atomilor. Din câte îşi dădeau ei seama, dacă interpretau corect schițele, potențialul acestora era colosal. Dar nici măcar resursele financiare însemnate ale Fundației nu erau suficiente pentru a finanța un asemenea proiect fără un ajutor din afară. Aveau nevoie de un buget substanțial. Partenerul cel mai potrivit la vremea respectivă era Germania, cu partidele sale din Berlin. În noiembrie 1933, alegerile au fost câştigate în mod surprinzător de către național-socialişti, iar Fundația şi-a dat seama că nu avea niciun fel de contacte cu noua elită politică a țării. Național-socialismul era o mişcare populistă de dreapta, pe care nimeni nu o luase în serios,

iar oamenii de afaceri din industria de armament erau, pur şi simplu, consternați de rezultatul alegerilor. În acest context, înarmarea rapidă a Germaniei, pe care o urmărea Hitler, a fost mai mult decât bine-venită. Național-socialiştii se arătau receptivi la orice progres în domeniul armamentului, oricât de temerar sau chiar nerealist ar fi părut la prima vedere.

— Dar ce e cu Karl Maria Wiligut? întrebă Don, căruia i se făcuse între timp greață.

— Karl Maria Wiligut, răspunse Eberlein zâmbind, a fost la începutul anilor 1930 un personaj-cheie în cadrul Fundației. În timpul Primului Război Mondial acumulase experiență în activitatea de spionaj şi, ca atare, a prezentat Fundației un plan genial, după părerea lui. Țelul pe care îl urmărea Wiligut era o colaborare mai strânsă şi la un nivel mai personal cu național-socialiştii. În primul rând cu comandantul SS Heinrich Himmler, adevăratul conducător din spatele întregii retorici nebuloase. Când Wiligut a propus conducerii Fundației să i se prezinte lui Himmler drept un arian cu un arbore genealogic de 220.000 de ani, ideea lui a fost considerată ridicolă. Dar curând s-a dovedit că nu se înşelase. Succesul pe care l-a avut pe lângă Himmler a fost uriaş, iar Wiligut a avansat rapid la funcția de confident principal al şefului SS. În situația aceasta favorabilă, Fundației i-a venit ideea să refacă turnul nordic al cetății Wewelsburg. Era un loc încărcat de energie psihică, pe care-l folosiseră ani de zile cu succes. Dar acum voiau să-l transforme în ceva mai impozant şi au fost suficient de naivi să creadă că naziştii şi Himmler aveau să le acorde o mână de ajutor.

— Naivi, într-adevăr, remarcă Don cu privirea ațintită asupra şemineului stins.

— Da, reconstrucția turnului nordic s-a desfăşurat conform planului. Însă în anul 1938, Wiligut a fost ucis într-o stradă lăturalnică din München, după care colaborarea cu naziştii a fost curmată.

— Dar Karl Maria Wiligut nu a fost ucis, îl contrazise Don, care între timp nu mai era în stare nici măcar să ridice glasul. A fost dat afară din SS, fiindcă se aflase că petrecuse ceva timp într-o clinică de psihiatrie. Voiau să scape de el, fiindcă până şi Himmler ajunsese să-l considere cam nebun.

— Acestea au fost nişte minciuni, cum le plăcea naziştilor să răspândească, pufni Eberlein. A fost ucis, cum v-am spus, şi asta din cauză că Himmler aflase cu totul întâmplător despre Wiligut că era nu numai homosexual, lucru pe care nu îl ascundea defel, ci pe deasupra şi evreu. Himmler nu-şi putea permite un scandal de asemenea proporţii.

— Karl Maria Wiligut. Un evreu... repetă Don. Vreţi să spuneţi, aşadar, că Wiligut a fost un evreu infiltrat în SS, care a creat inelul cu cap de mort al SS, împodobit cu svastica, runa victoriei şi runa Hagalaz? Inelul cu care erau răsplătite formaţiunile SS care conduceau cele mai eficiente lagăre de concentrare?

— Wiligut nu a reprodus în viaţa lui o rună Hagalaz, ripostă Eberlein. Pe inelul ofiţerilor SS, Wiligut a reprodus acea stea pe care Sven Hedin a găsit-o în ruinele din deşertul Taklamakan. Steaua cu cinci colţuri, pe care vechii egipteni o numeau Seba.

Don nu mai ştia ce să spună şi, prin urmare, amuţi, în colţul canapelei, Eva îşi răsucea tăcută în jurul degetului o şuviţă de păr uşor încărunţită. Eberlein aruncă o privire la ceas şi şuieră printre dinţi:

— Cred că a sosit momentul să mergem.

Neamţul se ridică în picioare şi îşi netezi pantalonii de costum. Don avea senzaţia că îl părăsise până şi ultima fărâmă de forţă fizică.

— Nu, spuse Eberlein şi îi întinse o mână. Pentru tot ce s-a întâmplat după 1938 Fundaţia nu poartă nicio vină. Iar din punct de vedere financiar, întreruperea relaţiilor cu naziştii a fost în avantajul Fundaţiei. Germania lui

Hitler era înarmată. De partea cealaltă a Atlanticului, posibilitățile de valorificare a schițelor din lumea subpământeană erau mult mai însemnate. Fiindcă SUA abia începeau să investească în industria lor de armament.

Eberlein îl ridică pe Don în picioare.

— De sprijinul cărui diavol s-au bucurat Himmler, Hitler şi Goebbels, pentru a mai rezista încă şase ani, este într-adevăr un mister. Dar peste foarte puțin timp, crucea şi steaua lui Strindberg vor regăsi poarta lumii subpământene, cu un ultim ajutor pe care ni-l veți acorda chiar dumneavoastră. Şi atunci, toate întrebările îşi vor fi găsit un răspuns.

— Un ultim ajutor? se auzi Don repetând.

Dar Eberlein ajunsese deja la trecerea dintre foaierul muzeului şi holul de intrare al cetății, acolo unde Broscoiul stătea deja şi îi aştepta. Şi de acolo porniră cu toții pe coridorul întunecat despre care Don ştia foarte bine unde duce: la turnul nordic al cetății Wewelsburg.

*

În centrul mozaicului care reprezenta Soarele Negru şedea într-un scaun cu rotile un bărbat chel. Unul dintre ochii lui arăta ca o piatră neînsuflețită, în vreme ce celălalt veghea sever la tot ce se întâmpla în jurul lui.

Afară, în spatele ferestrelor sălii rotunde, se întrezărea în norii ca o pâclă discul lunii. O scară abruptă cobora din sală în cripta în care ardea tremurând o flacără. Era pentru prima oară în şaptezeci de ani când flacăra de veghe fusese aprinsă.

Lângă Tata stătea Elena, într-o rochie de seară roşie sângerie, călcând pe loc fără astâmpăr. În preajma lor erau doi bărbați cu capetele rase şi fețe atât de inerte, încât păreau de porțelan.

Când Don păşi în sală, îşi lipi privirea de chipul tinerei, pentru a nu fi tentat să se uite în jos, la Roata Soarelui.

Eberlein îl trase după el, până la scara care cobora în criptă, şi îi arătă flacăra.

Când ajunseră în centrul sălii, lângă Tata, Eberlein îşi drese glasul şi dădu să spună ceva.

— Mulțumesc, ştiu, i-o luă Tata înainte şi îi întinse lui Don degetele lui lungi şi osoase, îndemnându-l să le apuce.

Erau subțiri ca antenele unei insecte, iar Don le dădu imediat drumul.

— Don Titelman, spuse Tata. Şi, desigur, *micuța Eva.*

Eva nu apucă mâna care se întindea spre ea. Tata pufni în râs.

— Ați bătut atâta cale până la noi şi ne-ați fost de mare ajutor. Acum nu mai lipseşte decât un singur lucru, pentru ca emisferele lui Strindberg să poate renaşte.

Tata trase de maneta aflată lângă brațul scaunului cu rotile, iar mecanismul hidraulic îl ridică, până când ochiul lui sever întâlni privirea lui Don.

— Avem nevoie de ajutorul dumneavoastră pentru a împlini un jurământ.

— Un jurământ, şopti Don, şi după aceea ce urmează?

— Astă-seară vom împlini un jurământ, continuă Tata, sau vom aduce o jertfă, dacă vreți aşa. Este vorba despre o decizie pe care Fundația a luat-o imediat după moartea lui Karl Maria Wiligut, în perioada cea mai sumbră din istoria ei. Mă gândesc că dumneavoastră, cu originea pe care o aveți, o veți considera poate o mare cinste.

Don scutură din cap, în încercarea de a risipi senzația că visează. Tata îi înțelese greşit gestul şi continuă iritat:

— Într-un asemenea moment istoric, îndoielile particulare sunt deplasate. Jos, în cripta pe care SS-iştii şi Heinrich Himmler au numit-o *Walhalla…* Tata scuipă de-a dreptul cuvântul – jos, în criptă, se găsesc, după cum bine ştiți, douăsprezece socluri care îşi vor împlini în sfârşit menirea. Pe ele se află deja unsprezece… cum să le numesc eu… unsprezece personaje-cheie ale Fundației, într-un cerc care alcătuieşte un câmp telekinetic închis.

Crucea şi steaua vor fi coborâte cu un lanţ deasupra flăcării care arde la capătul ţevii de gaz. Când vor fi atins temperatura cuvenită, se vor contopi şi vor alcătui din nou instrumentul de navigaţie al lui Strindberg. Pe emisfera superioară se vor aprinde iarăşi stelele Carului Mic, iar Steaua Polară ne va indica poarta către lumea subpământeană. Iar în momentul acela, domnule Titelman, va începe o nouă eră, o eră mult mai frumoasă.

— *Ich vintsch aych glik,* spuse Don, păi, atunci vă doresc mult noroc.

— Ne doriţi noroc? Dar şi dumneavoastră vă veţi afla acolo jos, spuse Tata. Consideraţi acest gest un ultim serviciu adus Fundaţiei.

Don se uită întrebător la femeia în roşu, căreia îi predase cu o zi înainte steaua lui Strindberg. Tânăra îi răspunse privindu-l la rândul ei scurt, după care îşi feri stânjenită privirea.

— Am să vă spun care este situaţia, îşi reluă Tata explicaţiile. După asasinarea lui Wiligut, Fundaţia a jurat că va organiza o ceremonie care să cinstească triumful sângelui evreiesc asupra naţional-socialiştilor. Ceremonia urma să aibă loc în ziua în care crucea şi steaua vor fi din nou contopite în acest turn frumos, construit chiar în acest scop.

— Sângele evreiesc, nu prea înţeleg…

Don începu să se clatine, dar tânăra în rochie de seară făcu rapid câţiva paşi spre el, pentru a-l susţine.

— Sângele *dumneavoastră* evreiesc, spuse Tata. Avem nevoie de sângele dumneavoastră evreiesc. Jurământul prevede, de asemenea, ca adâncitura din centrul bazinului să fie umplută. Elena…?

Don observă o ezitare din partea tinerei femei.

— A sosit momentul, spuse Tata.

În prima clipă, femeia nu se clinti, dar după aceea îşi aşeză braţul lui Don în jurul umerilor şi îi şopti:

— Dacă aţi fi amabil să mă urmaţi.

Deja de sus, din capul scării, se simţea mirosul de gaz

ars. Don închise ochii şi se agăță ca o păpuşă din cârpe de Elena, care îl conduse pe scara abruptă.

Când deschise din nou ochii, se afla în dreptul intrării boltite în cripta rotundă, de culoarea lutului. Flacăra albăstruie din centrul bazinului de piatră lumina de jos fețele celor unsprezece bărbați în vârstă, care stăteau pe socluri formând un cerc incomplet.

Unsprezece fețe pământii se întoarseră spre Don, când porni în direcția celor trei trepte care coborau în bazinul de piatră. Don se sprijinea de umerii Elenei. Când îşi roti privirea în jur, în speranța că avea să-l ajute careva, observă că printre bărbații aşezați în cerc, care îi urmăreau fiecare mişcare, se aflau atât Eberlein, cât şi Broscoiul.

Freamătul din criptă se stinse, când Don ajunse în adâncitura din centrul bazinului. Pe tavan, deasupra flăcării, zări contururile galben-murdare ale svasticii. Din cele patru orificii pătrate atârnau patru lanțuri cu verigi groase. De capetele lor era prinsă o plasă de sârmă dreptunghiulară, pe care se aflau crucea albă şi steaua lui Strindberg.

— Dați-mi mâna, îi şopti Elena la ureche.

Don stătea acum atât de aproape de flacără, încât îi simțea căldura.

— Îngenuncheați.

Don făcu întocmai. Se lăsă în genunchi pe piatră, simțind cum îl năpădeşte un val de greață. În mâna femeii scânteie un obiect metalic. Don îşi întoarse privirea şi simți o durere ascuțită, în momentul în care lama cuțitului îi tăie venele de pe antebraț.

— Nu durează mult, îi şopti Elena, ținându-l strâns, să nu se prăbuşească în față.

Jetul de sânge roşu țâşni în flacără. Când lichidul şi focul se întâlniră, se auzi un fâsâit şi în criptă se răspândi un miros slab de fier. Don îşi ridică privirea către svastica din tavan şi plasa de sârmă pe care se aflau obiectele lui Strindberg şi îşi spuse: deci acesta este

centrul universului.

Rămase atâta timp îngenuncheat în bazin, până se formă o baltă de sânge în jurul capătului țevii de gaz. Elena părea deja sătulă de ceremonia respectivă, căci Don o auzi pufnind dezgustată, când îl ajută să se ridice în picioare.

Ultimul lucru pe care îl mai văzu Don în criptă, când trecu pe sub bolta de la intrarea acesteia, a fost cum dă Eberlein plin de respect din cap. Ochii gri-gălbui din spatele lentilelor polarizate erau plini de o lumină stranie.

Pe scara care urca în sala rotundă, tânăra îi înfăşură cu băgare de seamă un bandaj în jurul tăieturii de la antebraț.

— Îmi pare rău pentru ce s-a întâmplat adineauri, şopti Elena.

Don se trezi dând din cap, deşi nu credea nicio clipă ce-i spusese femeia. Îşi lipi de piept brațul bandajat şi urcă cu paşi nesiguri ultimele trepte spre Obergruppenführersaal, unde se prăbuşi la picioarele avocatei Eva Strand.

Ca prin ceață îi văzu pe cei doi oameni în negru, cu capete rase, cum îl ridică din scaunul cu rotile pe bărbatul sfrijit şi chel şi cum îl poartă pe brațe în jos, către criptă.

Tânăra şovăia. Parcă n-ar fi ştiut dacă să-l urmeze sau dacă să rămână în sala rotundă a turnului nordic. În cele din urmă păru să se fi decis şi coborî primele trepte. Don deschise gura, să strige în urma ei avertizarea. Dar fie ezitase prea mult, fie buzele lui uscate nu reuşiseră să rostească cuvintele.

Jos, în criptă, Tata tocmai fusese aşezat pe cel de-al doisprezecelea soclu.

— Ieşiți, vă rog, le porunci oamenilor care îl aduseseră acolo şi care o luară imediat din loc.

Se opriră lângă Elena, la intrarea în criptă, pentru a urmări de acolo ce avea să se întâmple.

Eberlein spuse ceva în microfon şi, în clipa următoare, lanţurile care atârnau din tavanul boltit începură să coboare. Steaua Seba, aşezată în punctul în care se intersectau braţele crucii Ankh, cobora tremurând uşor.

Când plasa de sârmă, pe care se aflau cele două obiecte, ajunse la distanţă de un metru de flacără, tensiunea în criptă crescu.

Elena se dădu puţin mai aproape, pentru a vedea cum se contopesc din nou, pentru prima oară din 1917, obiectele lui Strindberg. Pentru a admira emisferele despre care Tata îi vorbise de nenumărate ori, precum şi raza care pornea de la Steaua Polară. Tot ce nu văzuse până atunci decât în fotografii. Reacţia necunoscută ei, în jurul căreia gravitase fără sens întreaga ei viaţă.

Obiectele coborâseră încă puţin.

Elena şi cei doi bărbaţi în negru se înghesuiau pe ultima treaptă de la intrarea în criptă. Gura lui Eberlein era roşie. În ochii Broscoiului se reflecta deformată şi încremenită flacăra. Ultimul lucru pe care l-a auzit Elena a fost o exclamaţie a Tatei referitoare la Karl Maria Wiligut şi triumful sângelui evreiesc.

O clipă mai târziu a orbit-o fulgerul care ţâşnise din cele două obiecte. Explozia a aruncat cripta în aer, dar detunătura s-a stins brusc, când Elena a fost catapultată în spate de suflul colosal al exploziei.

39. Spitalul Catolic Sf. Losif

Pentru o clipă, Elena ieşi din ceața în care o învăluise anestezicul administrat în perfuzie şi auzi strigăte de ajutor şi oameni care alergau de colo-colo. Băgă de seamă că tot ce auzea venea din stânga ei, în vreme ce partea dreaptă a capului nu şi-o mai simțea deloc, de parcă i-ar fi retezat-o cineva. Se cufundă lin în întuneric, sperând că nu se va mai trezi niciodată.

Durerea pe care o simțea era ca o foarfecă cu care cineva scormonea în canalul ei auditiv drept. Cu pumnul încleştat, Elena îşi apăsă bandajul cât putu de tare de tâmplă, dar era imposibil să ajungă la acel obiect care îi sfredelea capul.

Asistentele medicale o siliseră să se trezească şi, de atunci, durerea o făcea să se simtă ca încremenită într-un spasm. Ghemuită la un capăt al patului verde de spital, urmărea agitația personalului medical care trecea pe coridor ducând răniții pe tărgi.

Însă majoritatea pacienților cu arsuri grave fuseseră deja transportați la secția de terapie intensivă, imediat după explozia din turnul nordic al cetății Wewelsburg.

În ceasurile de când se afla în secția de urgențe, Elena îl auzise din spatele peretelui despărțitor pe Eberlein vorbind aproape neîntrerupt. Ascultase împotriva voinței ei strădaniile lui mai mult sau mai puțin însuflețite de a restabili ordinea. În jumătate dintre convorbirile lui telefonice încercase să lămurească întrebarea ce anume explodase acolo jos, în criptă. În cealaltă jumătate se străduise să împiedice apariția de noi zvonuri în mass-media, care se găsea oricum deja într-o stare de surescitare.

„Doisprezece oameni de afaceri influenți practică ritualuri național-socialiste în cetatea Wewelsburg” – o

ştire senzaţională, care nici nu mai avea nevoie de alte lămuriri. Doisprezece oameni de afaceri „aruncaţi în aer” – un fapt uluitor.

Întreaga ţară era ca intrată în priză, deşi nici nu se luminase încă de ziuă. De la televizorul din coridor se auzeau transmisiunile în direct, din faţa spitalului Sf. Iosif din Paderborn, Westfalia. Ştirile se actualizau continuu.

Apeluri la vechi loialităţi, invocarea îndatoririlor presei, ameninţări – Eberlein recursese la toate mijloacele, care nu făcuseră însă altceva decât să stârnească şi mai mult entuziasmul jurnaliştilor. Cu fiecare transmisiune în direct se făceau noi speculaţii cu privire la făptaş, cu fiecare oră, teoriile lansate deveneau tot mai absurde.

Elena nu avea puterea să se gândească la cauza exploziei din criptă. Ca o marionetă lipsită de voinţă, fusese obligată să îndeplinească voia Tatei cu un cuţit, cunoscându-i prea bine planurile referitoare la Titelman şi avocată, după încheierea cu succes a ceremoniei. Pentru ea, explozia fusese finalul potrivit. Singurul lucru care o deranja era că trupul ei se împotrivea atât de vehement sfârşitului.

Arsurile răniţilor se spălau cu clorhexidină, pentru a îndepărta orice urmă de explozibil. Din televizor răsunau iarăşi ţipete sfâşietoare. Rănile trebuiau ţinute curate şi umede, aceasta era condiţia obligatorie pentru o intervenţie de chirurgie plastică încununată de succes.

Elena auzi cum intră cineva la Eberlein, după care răzbătu prin perete vocea nazală a medicului-şef. Avea noutăţi privitoare la starea Tatei: bătrânul, care avea arsuri grave pe faţă, se afla la secţia de terapie intensivă, unde primea îngrijiri deosebite, din diverse tuburi şi seringi. Inima lui se oprise din cauza şocului, însă un tâmpit o repusese în funcţiune.

Elena nu mai ascultă discuţia celor doi. Dacă se aşteptau ca ea, fiica Tatei, să meargă să-l viziteze, n-

aveau decât să o ducă pe brațe la el.

Gândurile Elenei erau retezate de toate acele obiecte ascuțite care i se înfigeau tot mai adânc în canalul auditiv. Nu mai avea decât o dorință: ca foarfecă aceea să pună capăt, asemenea unui scurtcircuit, vieții ei.

Îşi întinse mâna către punga de perfuzie din care se scurgea morfina şi mări doza la maximum. Se prăbuşi apoi cu capul pe pernă şi aşteptă ca valul de amorțeală să treacă peste ea şi s-o ducă de acolo o dată pentru totdeauna.

40. Mechelen – Berlin

Curățaseră deja toate suprafețele din vagonul de marfă, dar Don tot nu era împăcat. Picură puțin detergent de vase pe o cârpă şi deschise robinetul unui bidon cu apă. După care reîncepu să şteargă chiuveta din dulapul de mahon. Nesigur pe picioare, se străduia să-şi păstreze echilibrul în zdruncinăturile ritmice ale vagonului.

Vagonul lor era ultimul ataşat unui marfar lung, care plecase în zori din gara Mechelen în direcția Berlin. După părerea Evei, era preferabil să nu rămână pe loc, deşi, în călătoria lor, aveau să traverseze din nou Germania şi chiar să treacă iarăşi pe lângă cetatea Fundației din Renania de Nord-Westfalia.

Îi promiseseră lui Hex să-i comunice încă înainte de amiază în ce direcție aveau de gând să se îndrepte de la Berlin. Astfel, sora lui Don ar fi avut măcar câteva ceasuri la dispoziție pentru a manipula pentru a nu ştiu câta oară sistemul învechit al Green Cargo.

Don ştia, desigur, că sticlele nu erau în clipa aceea mai periculoase decât atunci când le luase din raftul magazinului de vopsele. Şi totuşi, apucă doar cu vârfurile degetelor punga cu inscripția „Boca Paint”, în care se aflau sticlele cu dopurile lor sigilate.

— Şi pe astea unde le aruncăm? o întrebă pe Eva.

Avocata stătea într-unul din fotoliile de club, cu o hartă a rețelei de căi ferate din nordul Europei desfăşurată pe genunchi.

— Aruncați-le pe toate pe geam, îi propuse Eva, fără să-şi ridice privirea de pe hartă.

Don se uită cu gura schimonosită la pereții acoperiți cu lambriuri din lemn de tek lăcuit.

— *A bisel komish,* mormăi. Foarte ciudat.

— Nu vă faceți nicio grijă, îl linişti Eva.

Cuvintele acestea le repetase deja de câteva ori, de când reuşiseră să ajungă la vagon fără să fie văzuţi. Deşi, în gara din Mechelen, siluetele lor acoperite de un praf de culoarea lutului ar fi putut foarte bine atrage atenţia cuiva.

Nu vă faceţi nicio grijă.

Don, la rândul lui, fusese nespus de fericit să constate că vagonul se afla încă la locul lui. Iniţial, nu luase foarte în serios avertizarea lui Hex privitoare la riscurile explozibilului. După ce se întorseseră de la Wewelsburg, mai descoperise câteva cristale albe în chiuvetă. Turnase rapid nişte apă peste ele şi sperase că aveau să se dizolve.

Ideea îi aparţinuse surorii sale. Ea fusese de părere că nemţii trebuiau puşi la punct, în cazul în care aveau de gând să facă pe nebunii. Iar dacă totul avea să decurgă conform planului, era suficient să le atragă atenţia că steaua regăsită trebuia spălată.

De aspectul moral al gestului respectiv, anume de a preda cuiva un obiect acoperit cu un strat de explozibil, Hex nu voise să ştie nimic, iar Don se lăsase şi de data aceasta convins de argumentele ei ţâfnoase.

Se străduise să-i urmeze cât mai exact indicaţiile. Găsise toate ingredientele necesare într-un magazin de vopsele din apropierea gării Ieper Vrachtterminal. Vânzătorul de la „Boca Paint” nu avusese nimic împotrivă să vândă unuia şi aceluiaşi client acid clorhidric, acetonă şi apă oxigenată.

Întors în salonul vagonului de marfă, trecuse rapid în revistă toate site-urile pe care i le recomandase Hex. Să produci o substanţă explozivă nu părea mare lucru, era mai degrabă o ocupaţie a unor adolescenţi plictisiţi, care voiau să facă şi ei vâlvă măcar o dată în viaţă. La sfatul lui Hex, Don înzecise cantităţile din reţeta pentru care optase.

Într-o carafă de sticlă din chicinetă amestecase acetona cu apa oxigenată şi răcise amestecul cu gheaţă din

congelator. Adăugase apoi câteva picături de acid clorhidric şi amestecase totul, fără să-şi facă prea mari speranțe. Lăsase amestecul peste noapte la frigider.

A doua zi în zori, cam cu o oră înainte de plecare, turnase lichidul printr-un filtru de cafea, separând astfel cristalele albe, ca de sare, ale substanței explozive.

Ajunsese deja în asemenea hal de stresat, încât nici nu-i mai păsase de avertizarea că TATP-ul, triacetatul de peroxid, putea exploda la cea mai mică vibrație. Apăsase, în schimb, steaua lui Strindberg pe cristalele umede din chiuvetă, care se lipiseră de ea ca un strat fin de praf.

De îndată ce steaua se uscase, o împachetase într-o cutie de carton şi pornise cu taxiul către Piața Primăriei din Wewelsburg, unde se afla restaurantul Alter Hof.

Ghemuit la picioarele Evei, pe pardoseala sălii rotunde, cu spatele la scara care cobora în criptă, Don nu văzuse explozia care zguduise turnul nordic al cetății. Detunătura îi tăiase însă respirația.

Se chircise instinctiv, pentru a se feri de cioburile şi urmele de explozibil proiectate de suflul exploziei. Mai târziu, când începuse să se dezmeticească din starea de stupoare, auzise de undeva din depărtare sirenele.

I-ar fi plăcut să creadă că ce-l determinase să coboare scara abruptă şi să pătrundă în norul de fum din criptă fusese un instinct rămas din perioada când lucrase ca medic. Dar de cele două trupuri mutilate, care aparțineau bărbaților în negru, nici nu se sinchisise.

În amintire i se întipăriseră zdrențele roşii, care proveneau după toate aparențele din rochia de seară a tinerei femei. Elena zăcea pe jos, lividă, cu sânge scurgându-i-se dintr-o ureche şi cu o mână încleştată de spaimă pe balustradă. Măcar ei ar fi trebuit să-i acorde ajutor.

În schimb, înaintase cu paşi împleticiți în criptă, unde mirosea penetrant a carne arsă. Norul gălbui de praf desprins din pereții sfărâmați îl împiedicase să vadă şi fusese nevoit să-şi continue drumul bâjbâind în patru

labe.

Când ajunsese în dreptul bazinului de piatră, în centrul căruia se aflase cândva capătul unei țevi de gaz, simțise că nu mai are pic de aer în plămâni. Dar în cele din urmă zărise zăcând pe jos, unul lângă celălalt, cele două obiecte strălucitoare. Parcă ar fi căzut lin la pământ, fără să fi fost în niciun fel afectate de explozie. Iar când luase crucea şi steaua în mână, constatase că ambele erau reci ca gheața.

Cu cele două obiecte ascunse în buzunarul hainei, Don se năpustise pe scară în sus. O găsise pe Eva stând cam pierdută în mijlocul haosului din sala rotundă. În ceața care se risipea treptat, îi văzuse fața presărată cu o sumedenie de tăieturi mici, sângerânde, provocate de cioburile încinse care zburaseră prin aer.

Îşi croiseră împreună calea pe coridoarele de piatră ale cetății, înțesate de personal medical cu tărgi. În curtea interioară se adunase deja mulțimea, ademenită de puternica detunătură.

Privirea îi căzuse pe un tânăr, care stătea lângă o motoretă împreună cu nişte fete, toți arătând cu degetul către turnul nordic. Don o trăsese pe Eva după el spre micul grup, care se dăduse speriat în lături, abandonând motoreta.

Don se aşezase în şaua motoretei şi răsucise cheia în contact, avocata luase loc în spatele lui şi îi cuprinsese talia cu brațele. Don apucase maneta de accelerație, pusese vehiculul în mişcare şi porniseră în scrâşnete de cauciucuri.

— Haideți, că ați curățat destul, îl dojeni Eva.

Vagonul de marfă tocmai frâna, din depărtare se auziră nişte şuierături.

— Veniți aici.

Don clăti cârpa şi inspectă pentru ultima oară interiorul dulapului de mahon. Ezită o clipă şi se hotărî în sfârşit să-i închidă uşile.

După ce se prăbuşi în al doilea fotoliu, Eva îi arătă

harta întinsă pe masă.

— Cred că suntem pe aici pe undeva.

Avocata îi arătă cu degetul un punct situat la est de Hanovra, care marca o mică localitate numită Edemissen. Lui Don i se luă o piatră de pe inimă, când constată că, cel puțin, lăsaseră în urma lor Westfalia.

— Mai avem vreo trei ore, continuă Eva, şi ajungem la Berlin. Întrebarea este…

Eva bătu cu degetul pe pata roşie, unde se afla capitala germană.

— Întrebarea este dacă doriți să mai rămânem un timp în Germania. Având în vedere că sunteți un terorist dat în urmărire.

Don se uită la ea.

— Adică: nu e destul de probabil ca incidentul să fie considerat un atentat terorist? Tocmai ați aruncat în aer turnul unei cetăți şi o mulțime de oameni nevinovați. Cine ştie câți dintre ei or mai fi în viață. Cred că un atentat terorist realizat pe teritoriul Germaniei va atrage după sine o anchetă mult mai vastă decât o crimă comisă într-o țară neînsemnată din nordul Europei. Sunt convinsă că fotografia dumneavoastră de paşaport şi actele dumneavoastră sunt deja cunoscute autorităților de la Berlin.

Don simți cum îl năpădeşte un puternic dor de casă, iar în fața ochilor săi se iviră Malmö, Lund şi Stockholm. În afară de asta, se simțea peste măsură de obosit.

— Oare nemții nu ar trebui să caute *doi* terorişti?

Eva nu-i răspunse. Se apucase deja să împăturească harta. Dedesubt se afla un atlas geografic deschis la o pagină pe care se vedea regiunea estică a Poloniei, învecinată cu Lituania, Republica Belarus şi Ucraina.

— Bănuiesc că în regiunea aceasta nu veți fi căutat la fel de febril ca în inima Europei, îşi dădu Eva cu părerea. Iar aici, în nord…

Întoarse câteva pagini şi se opri la una pe care se vedea o linie de coastă care lui Don, în prima clipă, îi păru total

necunoscută. Dar când citi numele oraşului, recunoscu în sfârşit regiunea.

— Aici, în nord, continuă Eva, mă gândesc că nu veți fi căutat chiar deloc. În afară de aceasta, de acolo am putea întreprinde nişte cercetări, pentru a afla dacă instrumentul de navigație al lui Strindberg funcționează cu adevărat.

Don o privea țintă pe avocată, dar aceasta nu dădea niciun semn că ar fi glumit.

41. Vindecată

Morfina îi tulburase simțurile, cu toate acestea, durerea continua să-i sfredelească urechea. Foarfeca ascuțită îi râcâia necontenit pielea, producând scrâşnete în canalul auditiv.

Elena nu ştia dacă era trează. Un lucru ştia însă cu certitudine: nu vedea nimic.

Îşi pipăi corpul de-a lungul coastelor, pentru a verifica dacă se mai afla încă întinsă pe targă. Dar dedesubtul ei se căsca un hău nesfârşit şi Elena trăi o senzație stranie de cădere.

Când deschise ochii, o orbi lumina puternică a soarelui, care părea să vină din toate direcțiile. Clipi de câteva ori şi, în sfârşit, reuşi să distingă la orizont o linie subțire care despărțea cerul alb de stratul de zăpadă. Linia aceea o înconjura în semicerc, dar Elenei îi era imposibil să-şi dea seama dacă era undeva aproape sau, dimpotrivă, foarte departe de ea. În jurul ei era o întindere nesfârşită de gheață.

La un moment dat simți prezența cuiva. Cineva respira chiar în spatele ei. În urechea stângă, care nu surzise încă, auzi o şoaptă, care căpătă treptat un sens:

— Elena...

Închise ochii, atentă la cuvintele care urmară:

— Elena. *Devi ascoltare,* ascultă-mă, Elena. Tu eşti singura care ne poate auzi.

— *Madre*?

— *Questo deve finire,* toate acestea trebuie să se sfârşească o dată.

— Nu... nu mai am crucea. A...

— *Devi portacela,* trebuie să ne-o aduci. *Deve finire.* Tu eşti singura care ne poate auzi.

O mână moale îi atinse urechea. Mângâierea tandră îi cuprinse obrazul. În clipa aceea, durerea se stinse, iar Elena alunecă lin într-un somn fără vise.

42. Schimbarea boghiurilor

Berlin – Kostrzyn – Gorzó – Krzyz – Poznan – Kutno – Varşovia – Luków – Terespol. La granița Poloniei cu Republica Belarus, vagonul lor a fost tras într-un depou, iar dedesubt s-au strecurat câțiva bărbați în salopete de lucru.

Întins pe patul lui din compartimentul de dormit, Don asculta loviturile ciocanelor în caroseria vagonului, acompaniate de zornăitul vaselor din salon.

Când bătăile amuțiră în sfârşit, Eva îl trase mai aproape de ea. Pe urmă ascultară amândoi cum sunt scoase boghiurile vest-europene.

În salon cădeau cărți din bibliotecă, iar din dulapul de mahon se auzeau zăngăneli de sticlă spartă. Când ridicară vagonul, uşa compartimentului începu să alunece dintr-o parte într-alta în ritmul mişcărilor smucite ale vagonului.

Când îl coborâră la loc, îi montară boghiuri mai late, potrivite ecartamentului din fostele republici ale URSS. Distanța diferită dintre şine fusese, de altfel, motivul pentru care întârziaseră transporturile de armament ale național-socialiştilor către Stalingrad şi Kursk.

După schimbarea boghiurilor îşi continuară călătoria în ritmul monoton al îmbinărilor şinelor de cale ferată şi adormiră curând. Traversară dormind țara, de la Brest la Baranovichi, de acolo la Minsk şi ajunseră în cele din urmă la punctul de frontieră aflat exact la jumătatea distanței dintre oraşul bielorus Orşa şi acel sat pe nume Katyn, înconjurat de pădure, care îşi câştigase o faimă cumplită.

Acolo se opriră în zori.

Tăcerea îl trezi. Don îşi aşeză picioarele pe covorul

moale din compartimentul de dormit. Eva continua să doarmă cu un braț întins peste locul încălzit de corpul lui. Don se întinse şi constată că zdruncinăturile din timpul nopții îi provocaseră o slabă senzație de greață. Se furişă în ciorapi în salon, unde se aşteptase să găsească toate lucrurile căzute claie peste grămadă.

Or, arăta mult mai bine decât îndrăznise să spere. O singură gravură cu motive indiene căzuse pe jos, iar rama se rupsese. Câteva farfurii aveau marginile ciobite de la izbituri.

Don se apucă să adune cărțile care zăceau pe jos şi, după ce refăcu în oarecare măsură ordinea în salon, se prăbuşi într-un fotoliu şi îşi adună toate forțele pentru a-şi pregăti o cană cu ceai.

Harta rețelei de căi ferate, pe care încercaseră să se localizeze după plecarea din Berlin, rămăsese pe masă. Singurele lucruri pe care se putuseră bizui fuseseră orarul pe care îl trimisese Hex prin internet, un ceas şi un creion cu vârful cam tocit. Şi totuşi, însemnările de pe teritoriul Germaniei fuseseră făcute fără nicio şovăială. La câteva mile după Varşovia apăruseră primele cuvinte tăiate, iar pe tot restul călătoriei interveniseră tot mai multe întârzieri şi abateri de la orar. Undeva în pădurile de fagi din sud-estul Poloniei se afla o ultimă însemnare care consta dintr-un lung şir de semne de întrebare.

Don se uită la ceas şi constată că era abia ora patru fără un sfert dimineața. Încercă să calculeze cât de departe ajunseseră. Vârful creionului se mişca şovăielnic în direcția Niprului şi a graniței ruseşti, dar exact în clipa când Don se hotărî să facă o cruciuliță pe hartă, se auzi o bătaie puternică în uşa glisantă a vagonului. După câteva clipe de tăcere se repetă, de data aceasta şi mai insistent, de parcă cel de afară, din fața vagonului, ar fi fost destul de sigur că avea să îi deschidă cineva.

Don încremeni, cu vârful creionului apăsat pe linia albastră a Niprului.

Apoi auzi paşi care se apropiau grăbiți dinspre pasajul

dintre lăzi şi în clipa următoare se ivi în uşa salonului, adormită şi cu ochii înroşiți, Eva. Expresia de pe fața ei era o singură întrebare mută. Urmă o nouă bătaie, cineva trase de uşa vagonului şi îşi făcu de lucru la încuietoarea acesteia.

Don reuşi să lase creionul din mână şi să-şi smulgă corpul din starea de rigiditate musculară în care îl transpusese instantaneu panica. În momentul în care se ridică din fotoliu, avu senzația că pereții salonului se strâng în jurul lui în ritmul ciocănelilor şi râcâielilor care se auzeau de afară.

Nu mai aveau cale de scăpare. Cu toate acestea, Eva se arătă optimistă:

— Zidul acela secret din lăzi e încuiat, da? întrebă ea în şoaptă. Nu se poate să se fi deplasat, nu?

Don făcu un gest care spunea: nu ştiu.

— Să mă duc să verific? propuse Eva. Poate fi încuiat şi dinăuntru, nu? Poate nu e decât un control de rutină şi se mulțumesc să arunce o privire?

Don nu mai apucă să-i răspundă, fiindcă din spatele uşii vagonului se auziră nişte cuvinte înfundate, rostite în ruseşte.

— Откройте дверь![30]

— Nu putem decât să... începu Don, dar glasul de afară îl întrerupse:

— Вы ідесь?[31]

Don înghiți în sec de câteva ori şi reuşi în sfârşit să-şi pună picioarele în mişcare. Însă Eva îi bară calea, punându-se în fața uşii salonului.

— Dați-vă la o parte. Trebuie să deschidem.

— Эй, вы здесь?[32], întrebă glasul.

Însă avocata era ferm decisă să nu cedeze niciun centimetru. Se prinsese de tocul uşii cu degetele, ale căror articulații începuseră să se albească.

Don îi descleştă uşor degetele de pe tocul uşii, o împinse la o parte şi ieşi afară, în coridorul strâmt dintre lăzi. Se întinse către încuietorile metalice din tavan, care

țineau în loc zidul format din lăzi de plăci fibrolemnoase.

Descuie şi, o dată ajuns în fața uşii glisante, scoase din buzunarul pantalonilor cheia franceză.

— Откройте, пожалуйста![33]

Acum, când nu mai avea în fața lui zidul de lăzi, bătăile în uşă erau şi mai sonore. Se lăsă pe vine şi introduse cheia în încuietoarea uşii glisante. O răsuci de două ori şi se îndreptă încet de spate, aşteptând încordat să vadă ce era dincolo de uşă.

Cineva împinse uşa puțin la o parte, iar pe fața lui Don căzu o rază de lumină. Afară se afla o singură persoană: un soldat neras, într-o uniformă ponosită verde-cenuşie, însoțit de un câine-lup, care dădea târcoale cizmelor sale, cu urechile lipite de cap. Câinele începu imediat să latre şi nu se lăsă potolit cu niciun chip. Abia când soldatul smuci de lesă şi îl lăsă fără aer, se puse pe un schelălăit sfâşietor.

— Господин?[34]

Tânărul soldat rus părea stânjenit.

— *Well... what do you want*?[35] întrebă Don clipind des. Îi părea bine că nu putea vedea în ce hal arăta: cu ochii cârpiți de somn, în zori, în uşa unui vagon de marfă.

— Şşşş... încercă soldatul să-şi calmeze câinele.

Rusul aruncă o privire rapidă peste umăr şi dădu apoi din cap în direcția unui obiect care era, după toate aparențele, ascuns sub vagon. Don se aplecă şi zări o ladă îngustă de lemn care se ivea de sub osie.

— *Package for you.* Посмотрите.[36]

Don nu ştia cum să reacționeze şi singurele cuvinte care-i veniră în minte fură:

— *Do you need help?*[37]

Soldatul scutură din cap şi îşi aranjă pe umăr cureaua puştii sale kalaşnikov. Apoi se aplecă şi scoase de sub vagon lada de lemn. O ridică şi o aşeză pe podeaua vagonului, în deschizătura îngustă dintre lăzi.

Don stătea şi urmărea spectacolul, neştiind în

continuare ce să spună. Într-un final reuşi să îngaime un prostesc „Why, thank you”.

Rusul dădu din cap, dar părea la fel de fâstâcit ca la început. Rămase în fața vagonului, legănându-se uşor înainte şi-napoi.

— *And... a little something?* Немного денежек?{38}

Don scotoci în buzunarele pantalonilor, dădu peste câteva bancnote mototolite şi i le oferi soldatului. Acesta primi banii şi răspunse clipind din ochi cu un zâmbet cam strâmb.

— *Thank you.* Счастливого пути!{39}

Cu aceasta, trânti uşa vagonului în nasul lui Don şi bătu o dată tare în perete, în semn de rămas-bun. Abia când paşii soldatului pe pietriş se stinseră în depărtare şi în locul lor nu mai auzi decât propria lui respirație, pricepu şi Don că predarea lăzii de lemn fusese singurul lucru care-l interesase pe soldat.

Cu ajutorul Evei, reuşiră să aducă lada în salon. O depuseră pe covorul roşu, cu sigiliul metalic intact. Ezitară îndelung, stând în picioare şi studiind sceptici lada de la oarecare distanță.

Într-un final, Don oftă resemnat şi se duse să caute un cuțit în sertarele dulapului de mahon. Tăie şnururile metalice, care căzură în bucle pe covor, şi cu o ultimă mişcare reteză şi firul sigiliului.

Împinse lama cuțitului sub capac, îl ridică şi se dădu înapoi, pentru ca şi Eva să poată vedea conținutul lăzii. Dar tot ce văzură era o folie neagră de protecție, dedesubtul căreia se ghicea ceva moale şi pufos.

Când începu să cresteze cu vârful cuțitului folia, simți cum Eva se dă câțiva paşi înapoi. Şovăitor, Don apucă o bucățică de folie şi o rupse, dând la iveală o geacă polară, matlasată, din Gore-Tex galben-neon.

Don o scoase din ladă şi i-o aruncă avocatei. Înăuntru mai găsi încă o geacă şi, învelită în aceasta, nişte îmbrăcăminte de iarnă. Scoase lenjeria de corp

termoizolantă, căciulile şi mănuşile şi le înşiră pe covorul din salon. Mai găsi un piolet, nişte crampoane de oțel, lanterne de diverse dimensiuni, precum şi o trusă de scule. Strâns înfăşurat în mai multe straturi de folie, dădu peste un teanc verzui de bancnote. Era o sumă şocant de mare de dolari.

La fundul lăzii mai erau nişte obiecte, care ar fi putut fi foarte bine furate din laboratorul de chimie al unei şcoli: un bec Bunsen cu picior cromat, un ventil pentru reglarea debitului de gaz şi o butelie de propan cu furtun de cauciuc ataşat.

După ce aşeză arzătorul pe covor şi mai aruncă o ultimă privire în ladă, descoperi şi un plic. Conținea două paşapoarte suedeze, iscusit falsificate, şi un bilețel scris cu o remarcabilă degajare:

Lui Don
pentru o investigare cu succes a lumii subpământene
zoi zayn mit mazel, să-ţi fie cu noroc
a ta Hex, Chana Sarah Titelman

Partea a III-a

43. Мурманск

Murmansk. Paralela şaizeci şi opt. Un oraş din nord-vestul Rusiei, situat în peninsula Kola, la nord de cercul polar. Înconjurat de coline scunde, acoperite deja de zăpadă, un port imens îndreptat către apele întunecate ale Oceanului Arctic, cu cheiuri late, iluminate în zori doar din loc în loc.

Un troleibuz hârbuit trecu pe lângă un bloc sovietic dărăpănat, una dintre ultimele moşteniri ale comunismului, aflată într-un contrast izbitor cu fațada zgârie-norului modern de alături. În dimineața acelei zile, hotelul Ruslandia rămase cufundat în beznă, până când se aprinse, într-o singură fereastră de la etajul al nouălea, o flacără tremurătoare.

Flacăra lumină chipul lui Don Titelman, în clipa când acesta îndreptă bricheta către tubul metalic al becului Bunsen din care ieşea gaz. La început galben-aurie, pe măsură ce Don reglă amestecul de gaz şi aer, flacăra deveni tot mai albă.

Don luă plasa de sârmă pe care se aflau steaua şi crucea lui Strindberg şi o aşeză pe suportul cu trei picioare, exact deasupra flăcării. Apoi se dădu un pas înapoi şi aşteptă. După aproximativ un minut se produse reacția care nu înceta de fiecare dată să-l surprindă.

Schițele lui Nils Strindberg se dovediseră, în linii mari, corecte. Şi totuşi, Don nu avea cuvinte să descrie minunăția care se înfățişa de fiecare dată ochilor săi: steaua care se contopea cu crucea, metalul care se topea, făcând ambele obiecte să pară translucide, de parcă ar fi fost din sticlă suflată.

Deasupra crucii se aprinse prima stea. Steaua Polară

din capătul osiei Carului Mic crescu, devenind o bilă de foc cu un diametru de câțiva centimetri. Emisfera cerească, pe care Nils Strindberg o desenase cu cerneală albastră-cenuşie, îi amintea lui Don mai degrabă de o noapte de iarnă, neagră şi geroasă.

Câteva clipe mai târziu, se ivi dedesubtul acestui cer iernatic umbra emisferei terestre nordice, care se contura de fiecare dată pornind de la Polul Nord. La început era un punct singuratic, care se lățea apoi peste mare, căpătând forma unei calote glaciare, care se continua până la coasta zimțată a Groenlandei. Pe urmă se iveau contururile insulei Spitsbergen, fiordurile Norvegiei de nord, precum şi tundra gălbuie a Siberiei, care se întindea până la strâmtoarea Bering. La urmă, când reprezentarea emisferei nordice era completă, țâşnea ca un fulger din Steaua Polară o rază luminoasă.

Vârful razei era, după toate aparențele, fierbinte, fiindcă în momentul când atingea gheața din împrejurimile insulei Spitsbergen se auzea un fâsâit. Raza rămânea neclintită, indicând cu încăpățânare un punct anume. Don, care avea în față desfăşurată harta regiunii arctice, luă stiloul cu cerneală roşie şi mai desenă încă o cruce.

Locuiau deja de aproape o lună în hotelul Ruslandia, unde aprindeau zi de zi arzătorul şi realizau acelaşi experiment.

Poziția razei se modifica o dată la trei zile, aşa cum îşi notase şi Nils Strindberg în însemnările lui din laborator, iar Don şi Eva îi urmăreau deplasările pe harta Arcticii.

Don mută stiloul deasupra plasei formate din dreptunghiuri de pe hartă. Aşeză penița într-un punct aflat la optzeci şi trei de grade latitudine nordică, douăzeci şi opt de grade şi patruzeci de minute longitudine estică. Crucea se afla de data aceasta chiar deasupra insulei Spitsbergen, într-o regiune plină deja de cruciulițe roşii. Eva desenase cu carioca roşie o linie care traversa această regiune, marcând drumul de la

Murmansk până la Polul Nord.

Don îşi ridică privirea de pe hartă şi văzu cum se oglindeau emisferele în geamul camerei de hotel. Închise robinetul de gaz, iar flacăra se stinse cu câteva trosnituri slabe. Lăsă crucea transparentă precum cristalul pe plasa de sârmă şi aşteptă, până când steaua, aflată în punctul de întretăiere a braţelor crucii, se desprinse de aceasta cu un zăngănit.

Ascunse apoi ambele obiecte, care între timp se răciseră şi se albiseră, între hainele de iarnă trimise de Hex. Înfăşură furtunul în jurul buteliei de propan şi al arzătorului, vârî totul în rucsac şi strânse curelele acestuia.

Aruncă o privire la cruciuliţa roşie pe care tocmai o desenase pe harta Arcticii. Era ultima cruce pe care o desenase în Murmansk. Data viitoare, când vor aprinde din nou arzătorul, se vor afla undeva departe, pe apele nesfârşit de adânci ale Oceanului Arctic. După ce avocata va ieşi de sub duş, ea şi Don vor părăsi hotelul Ruslandia şi se vor îmbarca.

Don se duse la fereastră şi îşi îndreptă privirea către spărgătorul de gheaţă rusesc. Cum zăcea acolo în port, luminat de reflectoare, arăta ca un bloc de locuinţe plutitor.

Pe corpul navei se vedeau trei elipse albe, care formau simbolul atomului. *Iamal* era un spărgător de gheaţă cu propulsie nucleară – numai astfel se putea sparge în luna octombrie gheaţa arctică.

Corpul spărgătorului de gheaţă era portocaliu şi avea rânduri nesfârşite de hublouri. Lui Don îi trecu prin minte că, de fapt, ar fi trebuit să se simtă uşurat că porneau în sfârşit la drum. Or, singurul lucru pe care-l simţea în clipa aceea era o durere surdă în regiunea abdominală, un indiciu evident că se temea. Marea era înşelătoare, pregătită să-l atragă în adâncimile ei. Don avea senzaţia că abisul negru, glacial, abia aştepta să

înghită crucea şi steaua lui Strindberg.

Ce-i propusese avocata cu o lună în urmă, în salonul vagonului de marfă, îi păruse iniţial un exerciţiu de imaginaţie: să se ascundă o vreme în oraşul Murmansk şi să pornească apoi de acolo către nord. Acolo, unde poliţiei oricărui stat european i-ar fi fost imposibil să pună mâna pe ei, ar fi putut începe să caute răspunsul la taina lui Nils Strindberg, să caute poarta către lumea subpământeană, despre care aflaseră deja atâtea.

Don nu prea luase în serios propunerea Evei, însă avocata deschisese laptopul şi îi arătase câte vase de croazieră porneau în mod regulat din portul Murmansk în direcţia Polului Nord. Voiajul, pentru care Eva se hotărâse în cele din urmă să rezerve două locuri, se numea „Bailey Expeditions: Early Fall Arctic Cruise". Plătiseră contravaloarea biletelor la o bancă, de îndată ce sosiseră la Murmansk.

Dolarii trimişi de către Hex le ajunseseră de bine, de rău pentru a achita biletele, iar documentele de călătorie, care conţineau seriile paşapoartelor lor false, le fuseseră trimise prin fax. Conform acestora, noile lor nume erau Samuel şi Anna Goldstein. O pereche de evrei suedezi de vârstă mijlocie; soţia era blondă, iar fotografia ei din paşaport era surprinzător de neclară.

Don nu-şi mai amintea de câte ori studiase în ultimele săptămâni website-ul agenţiei de turism Bailey Expeditions, pentru a se obişnui treptat cu gândul că aveau să întreprindă cu adevărat acea călătorie. Fotografiile agenţiei americane înfăţişau călători în geci roşii, care se îmbrăţişau sub un cer senin, în dreptul unui steag care indica Polul Nord. În spatele lor se vedea spărgând gheaţa nava *Iamal,* iar întreaga expediţie avea atmosfera unei excursii duminicale tihnite.

Şapte zile le vor trebui pentru a ajunge la paralela nouăzeci, iar acum, pentru că era toamnă, întreaga călătorie avea să se desfăşoare sub un cer polar în

permanență întunecat. Don mai citise câte ceva şi despre furtunile care se iscau în luna octombrie, un amănunt căruia avocata refuzase însă să-i acorde vreo importanță.

În afară de aceasta, habar nu aveau ce vor trebui să facă pentru a opri spărgătorul de gheață atunci când avea să ajungă în punctul indicat de raza luminoasă. Însă Eva nu avea niciun chef să discute toate aceste probleme; singurul lucru care o interesa era să lase cât mai repede în urma lor oraşul Murmansk.

Don încercase să-i reamintească faptul că vagonul de marfă al Green Cargo era în continuare garat în zăpadă fleşcăită, pe o linie a unei gări de mărfuri aflate undeva la periferia oraşului. Poate că sora lui i-ar fi putut expedia în Asia de Sud-Est sau în oricare alt loc de pe pământ, unde poliția nu le-ar mai fi găsit urma, iar clima ar fi fost cu mult mai plăcută decât în nord? Drept răspuns, Eva invocase toate problemele cu care se confruntaseră deja şi îl anunțase că ea avea de gând să meargă şi singură la Polul Nord, dacă era nevoie, pentru a elucida acel mister.

Când Don auzi cum se închide robinetul din baie, avu senzația că se scursese nisipul dintr-o clepsidră. Presupuse că avocata se va îmbrăca şi de data aceasta în vaporii de apă din baie. Era foarte atentă să nu-şi expună cu niciun preț corpul.

Pentru a vedea mai bine raza care pornea de la Steaua Polară, Don stinsese toate luminile din cameră. Stând în întuneric, îl trecu un fior când auzi bocănelile de jos, din port. Încercase să-şi înăbuşe emoțiile cu o doză serioasă de stesolid, dar îşi dădu seama că avea nevoie demult mai mult pentru a îndrăzni să urce la bordul spărgătorului de gheață.

Porni în direcția genții de umăr, care se sprijinea de celelalte bagaje ale lor, şi scotoci în toate ungherele şi pliurile acesteia. După ce înghiți câteva tablete, începu să împăturească grijuliu harta regiunii arctice. O reduse la dimensiunea unui dosar şi o vârî sub capacul rucsacului.

Rămase apoi încremenit în bezna dimineții, aşteptând ca Eva să-şi termine toaleta. Singurul gând pe care-l avea în clipa aceea era că n-ar fi trebuit în niciun caz să meargă la Falun şi să deschidă uşa verandei lui Erik Hall.

44. Iamal

Una era să vezi spărgătorul de gheață *Iamal* de la înălțimea etajului al nouălea al hotelului Ruslandia, şi alta era să te târăşti ca un amărât de gândac pe lângă bordajul imens al navei, îşi spuse Don. De sus de tot, de la prora blindată a navei, rânjea către el botul vopsit cu roşu al unui rechin, iar din interiorul navei se auzeau bubuielile unor marşuri ruseşti.

În port mirosea a alge putrezite, iar soarele nu reuşise încă să se ridice peste suprafața neagră-cenuşie a apei din golf. Oraşul Murmansk era cufundat în întunericul polar.

Cuprins de o senzație tot mai acută de panică, Don înainta împleticindu-se prin zăpadă şi vânt. Frigul dimineții parcă îl sugruma, cu fiecare inspirație căpăta tot mai puțin aer. Nu avea, în general, încredere în niciun fel de vehicule sau sisteme tehnice, cu atât mai puțin într-un reactor nuclear rusesc. Dar era probabil deja prea târziu pentru a-i mai expune avocatei temerile sale.

În afară de aceasta, Don se simțea mult prea istovit pentru a mai sta de vorbă cu avocata care mergea lângă el. Rucsacul îi atârna greu ca un bolovan pe un umăr, pe celălalt ducea geanta cu conținutul ei de preparate anxiolitice. Marginea becului Bunsen i se înfigea cu fiecare pas mai adânc în spate, dar avocata nu dădea niciun semn că ar avea de gând să-i dea o mână de ajutor.

Deja de departe zări gecile roşii strălucind în lumina difuză a felinarelor de pe chei. Vreo cincizeci de călători aşteptau în jurul cărucioarelor pentru bagaje, în locul indicat în broşura agenției Bailey Expeditions. Toată lumea trebuia să se găsească cel târziu la şapte fără un sfert la intrarea T-9. Acolo se aflau câteva lifturi, care

duceau la pupa spărgătorului de gheață.

Când ajunseră mai aproape, privirea lui Don căzu pe un bărbat bronzat, care părea a fi ghidul expediției. Într-o mână ținea un megafon, iar cu cealaltă încerca permanent să-şi aranjeze frizura deranjată de vânt.

— Sunt David Bailey, spuse bărbatul şi îi întinse mâna.

— Samuel Goldstein, se prezentă Don, iar aceasta este… Anna, soția mea. Noi suntem cei care au făcut atât de târziu rezervarea.

— Mai bine mai târziu decât niciodată, replică Bailey cu un zâmbet strâmb. În afară de asta, nu sunteți singurii care s-au decis atât de târziu.

Şirul de dinți care străluci în întuneric era nefiresc de alb.

Ghidul avu apoi grijă ca atât Don, cât şi Eva să capete câte o geacă roşie. Atât pe spatele, cât şi pe buzunarul de la piept al acesteia era o emblemă rotundă cu inscripția „Early Fall Arctic Cruise”. Bailey răsfoi un dosar cu folii de plastic, în care se aflau ecusoanele tuturor pasagerilor. Don primi un ecuson pe care scria „Samuel Goldstein, Suedia, cabina 43”.

Cât rămaseră acolo să aştepte îmbarcarea, Don privi în jur şi constată că majoritatea călătorilor erau pensionari dornici să se avânte în bezna arctică. Vântul tăios aducea uneori şoaptele agitate ale celor care fremătau de nerăbdare să urce în sfârşit la bordul navei.

Cei mai mulți dintre ei păreau a fi americani, iar în loc de căciuli aveau şepci pe cap. Cineva îşi tot făcea de lucru, cu degetele amorțite de frig, la un aparat auditiv, încercând să-i regleze volumul. O femeie mai în vârstă rumega continuu; părea să aibă niscaiva probleme cu proteza. Lângă David Bailey stătea tremurând o doamnă care suferea de boala Parkinson şi al cărei cadru de mers nu părea chiar cel mai recent model.

După un timp, Don identifică printre pasagerii navei *Iamal* un grup de adolescenți, din direcția căruia se auzeau frânturi de propoziții în franceză şi în italiană. Se

adunaseră toți într-un cerc, în jurul unor genți cu simbolul WWF[40].

Don se sperie când auzi pe cineva vorbind cu inflexiuni melodice. Nu putea fi decât un suedez. Era un tânăr, cu un telefon mobil la ureche, care se răsuci chiar în clipa aceea către Don.

Don şi suedezul se fixară câteva secunde din priviri. Tânărul avea în jur de şaisprezece ani, purta pe cap o căciulă tricotată şi, la gât, o eşarfă palestiniană. Continuă însă să vorbească încet la telefon şi se mulțumi să schițeze un semn din cap către ecusonul lui Don, care îi indica naționalitatea suedeză. Fie nu văzuse fotografiile de pe prima pagină a ziarelor suedeze, fie nu îi păsa de ele.

La ora şapte fix răsună prelung sirena de ceață a lui *Iamal.* De îndată ce amuți, îl auziră pe Bailey anunțând la megafon că era timpul să urce cu toții la bordul navei. Pensionarii porniră către lifturi. Eva îl apucă pe Don de braț, iar el se lăsă tras de ea, deşi încă mai avea îndoieli.

În clipa când dădu să intre în lift, îl opri brusc un membru al echipajului. Arătă către rucsac, dându-i de înțeles că trebuia transportat cu unul din cărucioarele pentru bagaje. Derutat, Don depuse rucsacul în cărucior, iar când acesta fu luat de acolo, Eva îl întrebă dacă îi trecuse prin minte să scoată dinăuntru steaua şi crucea lui Strindberg. Don îi răspunse cu o privire goală, după care începu să gesticuleze şi să strige în urma căruciorului care era împins de-a lungul cheiului. Însă strigătele lui se stinseră în vânt. Era deja prea târziu.

Don porni în căutarea lui David Bailey, pe care voia să-l întrebe unde aveau să-i ducă rucsacul şi dacă aveau de gând să-i verifice conținutul. Când ajunse lângă el, se văzu însă nevoit să aştepte în spatele unui alt pasager, care nu voia nici el să-şi scape din ochi bagajul.

Pe ecusonul acelui pasager în vârstă scria „Agusto Lytton, Argentina”. Curând, Don pricepu că Lytton nu avea nicidecum de gând să călătorească neînsoțit la Polul

Nord. Împrejurul lui stăteau câțiva bărbați cu părul lung, fețe mohorâte şi priviri sumbre. Păreau pregătiți să acționeze la cel mai mic semn al sud-americanului şi supravegheau vigilenți bagajele grupului. Acestea nu erau formate dintr-un prăpădit de rucsac din material textil, ci din nişte lăzi metalice uriaşe, care purtau toate nişte etichete galbene pe care scria „fragil”.

În timp ce bătrânul discuta cu David Bailey într-un amestec de spaniolă şi engleză, Don îl studia, tot mai impresionat de strania lui înfățişare.

Capul chel al lui Lytton avea aspectul unui craniu descărnat, fiind acoperit de o piele atât de subțire, încât părea pictată pe el. Era suficient de transparentă pentru ca dedesubtul ei să se vadă triunghiul osului nazal şi cartilajul care alcătuiau un nas coroiat ca un cioc de vultur. Culoarea ochilor adânciți în orbite era atât de ştearsă, încât Don crezu inițial că era orb. De îndată ce Lytton îşi văzu dorința îndeplinită, începu să dea indicații cu privire la locurile în care trebuiau aşezate lăzile. Oamenii lui cu fețe mohorâte se puseră în mişcare în zăpada fleşcăită şi se îngrijiră de transportul lăzilor, în vreme ce David Bailey se întoarse oftând către Don.

După ce îl asigură pe Don că rucsacul era în siguranță, îl conduse la un lift. În cabina acestuia, Bailey apăsă un buton de pe un panou desprins, care spânzura de cabluri, şi părăsiră împreună, cu un zdrăngănit, solul sigur şi stabil al oraşului Murmansk.

La treizeci de metri deasupra mării, la pupa navei, se găsea un elicopter. Era vopsit în culorile drapelului rusesc: acoperişul era alb, cabina albastră iar trenul de aterizare roşu şi scorojit.

După ce ieşiră din lift, Bailey începu să le explice tuturor pasagerilor dispuşi să-l asculte ce funcție îndeplinea elicopterul. Era folosit la investigarea fisurilor din banchiza arctică, pentru a asigura călătorilor un voiaj plăcut.

Ghidul ridică apoi megafonul în aer, ca pe un stindard, şi îi conduse pe pensionari către suprastructura navei. Don recunoscu, la vreo douăzeci de metri deasupra sa, antenele radar şi o antenă de satelit.

Coridoarele din interiorul uriaşei nave erau înguste şi claustrofobice. Bailey le arătă un „spațiu de wellness” prăpădit, în care se aflau, chipurile, sauna şi o mică piscină. Puțin mai departe era o sală de mese cu tavan scund şi mese lungi, simple. Tot acolo mai era şi un mic bar, pe care se afla un meniu în folie de plastic, care prezenta oferta limitată de mâncăruri ruseşti ce aveau să fie servite în cursul săptămânii viitoare.

Sala de control a reactorului nuclear, cu monitoarele ei învechite, se afla la următorul nivel. Urmau nişte coridoare fără pic de aer proaspăt, unde se găseau cabinele pe ale căror uşi fuseseră lipite cu scotch numele pasagerilor. Don constată că Eva Strand avea cabina chiar vizavi de a lui.

Când ajunseră la al treilea nivel, Bailey le arătă apartamentul căpitanului, a cărui fereastră panoramică dădea către prora navei. Urma o scară lată, care ducea la o uşă închisă, din sticlă fumurie, în spatele căreia se afla puntea de comandă a navei.

După ce Bailey bătu de câteva ori în uşă, îi deschise un bărbat mare cât un urs, cu o pereche de ochelari negri de soare pe nas. Pe umerii puloverului de marinar avea epoleți, iar barba lui era căruntă şi zbârlită. Ghidul îl prezentă drept Serghei Nicolaevici, căpitanul vasului. Căpitanul mormăi drept răspuns ceva în barbă, însă în spatele lui se ivi inginerul-şef al navei, un individ înalt şi uscățiv, care începu imediat să turuie.

Le ținu un scurt discurs într-o engleză stricată despre cei zece ani de când spărgătorul de gheață funcționa ca vas de croazieră. O singură dată, în timpul unei călătorii spre Polul Nord, avuseseră probleme cu barele de control ale reactorului nuclear care asigura propulsia navei. Şi, deşi elicele de la provă nu mai funcționau chiar de fiecare

dată, sperau totuşi să poată despica gheața, atunci când va fi nevoie.

David Bailey reuşi să pună capăt tiradei inginerului-şef şi îi mulțumi. Apoi îi conduse pe pasageri pe puntea neagră de oțel a lui *Iamal* şi le explică măsurile de siguranță.

Americanul îmbrăcă o salopetă diformă şi le arătă cum trebuiau să se ghemuiască, pentru a putea supraviețui o oră în apă rece. Apoi le arătă unde se aflau bărcile de salvare.

Pentru a mai destinde puțin atmosfera, ghidul aminti de existența unei mici bărci cu motor, care putea fi întrebuințată pentru expediții zoologice. În cursul croazierelor anterioare văzuseră morse şi urşi polari, poate aveau noroc şi de data aceasta.

Don porni grăbit spre cabina lui, nerăbdător să vadă ce făcuseră ruşii cu rucsacul. Când intră în cabină, îl izbi mirosul îmbâcsit al unei încăperi în care nu se mai făcuse, după toate aparențele, de ceva vreme curățenie.

Două hublouri şi un tub de neon luminau cabina. Don îşi zări imediat rucsacul sprijinit de canapeaua ale cărei picioare erau prinse cu şuruburi de podea. Îl deschise şi îi cercetă conținutul în căutarea stelei şi a crucii. Când le atinse cu degetele, respiră uşurat.

În spatele unei perdele în dungi violet se afla cuşeta. Patul era acoperit cu o pătură de aceeaşi culoare portocalie în care era vopsit şi corpul spărgătorului de gheață *Iamal.* Deasupra pernei era o tăbliță pe care scria că lumina din cabină nu poate fi stinsă. Ruşii le puneau însă călătorilor la dispoziție măşti de dormit, în cazul în care perdeaua nu le-ar fi fost suficientă. În baie, Don găsi un halat pe care era brodat numele navei: Ямал – *Iamal.* Din difuzoare se auzea în surdină muzică rusească, însă Don avea senzația că fusese închis într-o celulă.

Aerul din cabină era greu, iar pereții se strângeau parcă în jurul lui. Don se aşeză pe canapea şi începu să

caute în geanta de umăr ceva liniştitor. Privirea îi căzu însă pe harta Oceanului Arctic, care zăcea desfăşurată pe măsuța din fața canapelei. Pe ea era marcat traseul spărgătorului de gheață, de la Murmansk în sus, până la punctul roşu care marca Polul Nord.

Urmări cu degetul linia şerpuită şi încercă să-şi amintească unde se afla cruciulița pe care o desenase ultima dată pe propria lui hartă a regiunii arctice. Când ajunse cu degetul la optzeci şi trei de grade latitudine nordică, îşi dădu seama că distanța dintre spărgătorul de gheață şi poarta către lumea subpământeană avea să fie prea mare.

Îşi adună toate forțele pentru a merge până vizavi, în cabina avocatei, să-i arate harta rău prevestitoare. Poate reuşea totuşi să o convingă să renunțe şi atunci aveau să coboare de la bordul navei şi să rămână în Murmansk. Dar tocmai când izbutise să se ridice în picioare, simți cum se cutremură cabina. Prin hubloul mânjit văzu o parâmă groasă cât coapsa lui.

Parâma se continua până la un remorcher, care înainta cu greu în apele negre, iar când Don se duse la hublou şi se uită afară, constată că *Iamal* era deja tras în larg.

45. Paralela şaptezeci şi şapte

În biroul directorului băncii, în fața ferestrei panoramice, stătea într-un scaun electric cu rotile Tata. Nu se vedea că zâmbeşte, fiindcă jumătate din fața lui fusese atât de mutilată de arsurile provocate de explozia stelei, încât nu mai era de recunoscut.

Dedesubtul băşicilor pline cu puroi de la o sprânceană se vedea ceva asemănător unei pietre cenuşii, în vreme ce ochiul de pe jumătatea rămasă intactă a feței era treaz şi negru ca un cărbune. Era ațintit asupra celor două paşapoarte de pe birou. Posesorii acestora, domnul şi doamna Goldstein, tocmai traversaseră în drumul lor spre Polul Nord paralela şaptezeci şi şapte.

Fotografia femeii era surprinzător de neclară, în schimb, cea a bărbatului fusese imediat recunoscută de către motoarele de căutare din computer. Nasul coroiat, privirea obosită şi obrajii fără vlagă îl făceau imposibil de confundat. Era Don Titelman.

În ultimele săptămâni, Tata nu prea apucase să doarmă. Îşi folosise toate forțele pentru a regăsi crucea pierdută a Fundației. Invocând arsurile pe care le suferise, medicii îl sfătuiseră să nu facă prea multe eforturi. Or, el refuza să se lase condus de ceva atât de fragil cum era corpul lui.

Se ferise să colaboreze cu autoritățile polițieneşti ale statelor europene. Dacă le-ar fi dat numele lui Don Titelman, n-ar fi avut decât probleme. În cazul în care poliția ar fi reuşit, în mod cu totul întâmplător, să pună mâna pe suedez, Fundația ar fi avut dificultăți să recapete controlul atât asupra destinului lui Titelman, cât şi asupra crucii şi stelei lui Strindberg.

În schimb, Tata se bizui pe vechile lui canale, pe forțele militare care se bucuraseră la rândul lor de-a lungul

vremii de susținerea Fundației. Astfel se putea folosi de nişte resurse la care poliția nu avea acces.

Reuşita se datorase în cele din urmă unei supravegheri continue prin radar, ale cărei rezultate îi fuseseră comunicate de către Serviciul Federal de Informații al Germaniei. Fuseseră urmărite toate vehiculele care traversaseră paralela şaptezeci şi şapte în direcție nordică.

Listele pasagerilor fuseseră examinate cu mare atenție, iar atunci când existaseră îndoieli, se verificaseră paşapoartele. Iar acum îi căzuse în sfârşit în capcană. Era vorba despre un spărgător de gheață rusesc, care se numea, conform celor mai recente informații, *Iamal.*

46. A treia zi

A treia zi la bordul spărgătorului de gheață începu la fel ca primele două. Când se trezi, Don își luă masca de dormit de pe ochi și înghiți, cu un pahar mare de votcă, patru miligrame de haldol.

Combinația de votcă și calmante făcuse adevărate minuni în ceea ce privea răul de mare, iar în starea aceea de ebrietate ușoară și plăcută, timpul trecea și el mult mai repede.

În timpul nopții nu dormise decât câteva ore, în pofida bucățelelor de hârtie igienică pe care le mototolise și și le vârâse în urechi, pentru a nu mai auzi muzica aceea deranjantă și imposibil de oprit. O altă problemă o constituiau pereții atât de subțiri, încât îi auzea pe sud-americani vorbind în șoaptă. Doi dintre oamenii lui Lytton ocupau cabina de alături, iar cuvintele lor se contopiseră ca un foșnet cu visele lui Don.

Don dădu perdeaua la o parte și se duse la hublou, să arunce o privire afară. Prin geamul mânjit observă că nava se apropia de banchiză. Își croia calea printre blocurile de gheață sparte, care străluceau în lumina reflectoarelor de pe *Iamal.* În rest, nimic nou: același pustiu întunecat, iar deasupra lui, viscolul.

Îmbrăcă costumul de catifea și geaca roșie pe care o primiseră toți pasagerii. Deschise ușa cabinei și ieși. Coridorul era atât de slab luminat, încât pensionarii care îi ieșiră în cale îi părură niște năluci. Parcă s-ar fi aflat într-un sicriu plutitor.

Bătu la ușa avocatei, dar Eva nu-i deschise nici de data aceasta. În ultimele zile preferase să fie singură, iar Don nu avea nici cea mai mică idee cum își petrecea timpul la bordul lui *Iamal.* În rarele ocazii când stăteau de vorbă, Eva părea indispusă, dar nu voia să-i mărturisească ce anume o apăsa.

Afară, pe puntea de promenadă, bătea un vânt tăios, care pătrundea prin catifeaua pantalonilor. Don trase fermoarul gecii până sus şi îşi îndreptă în întuneric privirea către zidul nespus de înalt al banchizei. Îşi imaginase întotdeauna gheața ca fiind albă sau transparentă, însă în lumina reflectoarelor de pe *Iamal* strălucea în toate culorile curcubeului, de la indigo până la azuriu şi auriu.

Ruşii căutau, după toate aparențele, o fisură în banchiză, în care să poată pătrunde cu etrava şi să-şi continue calea spre nord. Pe punte, puțin mai departe, stătea o pereche mai în vârstă, care privea mută banchiza. Don observă că cei doi se țineau strâns de mână.

La un moment dat, îl pătrunse frigul şi îşi simți întregul corp amorțit. Se întoarse înăuntru cu picioarele înțepenite. Se mai aşezase şi de alte ori în biblioteca sumbră, care se afla într-un colț de la al treilea nivel. Şi în această a treia zi, la fel de monotonă ca primele două, se duse tot acolo.

Scoase din buzunar scrisoarea pe care o găsise în sarcofagul lui Malraux şi reciti pentru a nu ştiu câta oară scurtul text în norvegiană. Dar cine fusese acest Olaf şi ce voise să spună când vorbise despre Niflheim tot nu ştia.

Către amiază se furişă pe coridoare ca un şobolan. Ajuns în cabină, mai înghiți cu votcă încă o doză de haldol.

Tocmai când dăduse pe gât paharul, auzi o bătaie în uşă. Când deschise şi privirea îi căzu pe avocată, simți cum se cutremură întregul vas. Podeaua de sub picioarele lor vibra. Pricepură amândoi, fără să spună un cuvânt, că *Iamal* era pe cale să străpungă zidul de gheață.

Don scoase arzătorul din ascunzătoarea sa de sub pat şi îl aşeză pe măsuța din fața canapelei. Arzătorul se răsturnă de câteva ori, până când Don reuşi într-un final

să-i fixeze picioarele.

Avocata aprinse flacăra şi constatară amândoi, prost dispuşi, că raza nu îşi modificase poziția. Don îşi scoase carnetul şi scrise:

4 octombrie, ora 12:20
lat. 83 grade 50 minute nord
long. 28 grade 40 minute est

Pe un bilețel, Eva avea notate ultimele coordonate ale spărgătorului de gheață. Desenă pe harta regiunii arctice traseul preconizat al lui *Iamal.* Cu ajutorul unei rigle încercă să estimeze distanța până la deschizătura din gheață. În cele din urmă spuse:

— Ne deplasăm prea mult spre est. Vom trece pe lângă deschizătură la o distanță de cel puțin cincizeci de mile marine.

Don măsură şi el distanța şi dădu din cap.

— În momentul de față sunt mai puțin de zece mile, constată Eva. Cât timp i-ar trebui oare spărgătorului de gheață? Câteva ceasuri?

— Păi, nu ne rămâne altceva de făcut decât să mergem până la puntea de comandă, să-i rugăm pe ruşi să schimbe cursul, spuse Don.

Eva învârti rotița, până când flacăra arzătorului se stinse.

— Mai bine mai aşteptăm puțin, propuse ea. Poate că raza îşi va schimba între timp poziția. N-are niciun rost să vorbim cu David Bailey şi cu ruşii, înainte de a şti exact unde se află deschizătura.

— Dar mă îndoiesc că se va deschide chiar la botul spărgătorului de gheață, obiectă Don. Cum am putea oare să-i convingem să schimbe cursul?

Avocata se mulțumi să ridice din umeri. Îşi îmbrăcă apoi haina şi ieşi din cabina lui Don.

La cină, Don stătea ca de obicei singur la masă şi

amesteca cu lingura în farfuria cu borş. Pe fondul scrâşnetelor cu care îşi croia nava calea prin gheață, îi venea greu să înghită ciorba de sfeclă. Atât pensionarii, cât şi tinerii de la WWF tăceau. Sala de mese era parcă învăluită de un vuiet înăbuşit şi amenințător.

Singurii care stăteau de vorbă erau sud-americanii care îl însoțeau pe Agusto Lytton. Don recunoscu glasurile lui Moyano şi Rivera, cei doi bărbați care locuiau în cabina vecină. Moyano avea trunchiul alungit şi obrajii plini de cicatrici de la vărsat de vânt. În jurul gâtului lui Rivera se încolăcea un tatuaj care părea să reprezinte un demon.

Le atârna şi lor pe spate, la fel ca celorlalți însoțitori ai lui Lytton, un păr lung şi negru ca smoala. Toți aveau trăsături specifice indienilor din America de Sud, pomeți înalți şi tenul arămiu. În comparație cu ei, bătrânul palid, îmbrăcat într-un costum elegant, părea de-a dreptul comic. Dar nu exista nicio îndoială cine dădea tonul la masa lui Lytton.

În afară de apă nu se găsea altceva de băut decât votcă rusească Stolichnaya. Don îşi mai umplu un pahar, ca remediu împotriva răului de mare. După un timp se simți destul de amețit şi se ridică cu greu de pe scaun. Indispus, porni în direcția cabinei sale.

Ajuns în văgăuna aceea strâmtă, se simți copleşit de oboseală. La un moment dat, buimăcit de alcool, îşi dădu seama că începuse să se smiorcăie. Încercă de bine, de rău să-şi rețină lacrimile, dar se simțea de parcă s-ar fi aflat într-un tunel fără capăt.

Pentru a se linişti, luă două tablete de clonazepam, cu speranța ca în câteva minute să dispară totul în jurul lui. Dar trecură câteva ceasuri şi el era încă treaz. Se apropia de miezul nopții, când îi trecu prin minte că raza îşi schimbase poate între timp poziția.

Cu mâna tremurând de la alcool, reuşi să-i smulgă brichetei câteva scântei, care aprinseră într-o clipită

gazul. Reglă debitul şi aduse crucea şi steaua lui Strindberg. Aşeză obiectele deasupra flăcării şi aşteptă să apară emisferele.

În clipa în care raza atinse un punct de pe emisfera terestră nordică, Don constată că îşi schimbase într-adevăr poziția. Îşi notă în carnet noile coordonate:

4 octombrie, ora 23:20
lat. 82 grade 45 minute nord
long. 31 grade 15 minute est

Când aşeză rigla pe hartă, constată cu o claritate năucitoare că deschizătura se afla deja la peste şaizeci de kilometri *în urma* spărgătorului de gheață. Raza se deplasase o bucată bună spre sud. Trecuseră deja pe lângă deschizătură.

Don bătu sonor în uşa Evei, dar deşi era târziu şi avocata ar fi trebuit să se afle în cabină, nu-i deschise. Porni în căutarea ei şi se cocoță cu paşi împleticiți pe treptele abrupte de la pupa navei.

Împinse uşile şi ieşi afară, pe puntea unde se afla elicopterul. Se opri dedesubtul palelor nemişcate ale rotorului şi inspiră de câteva ori adânc, pentru a alunga aburii alcoolului.

Aerul glacial al Arcticii îi pătrunse în plămâni şi avu senzația că nu mai poate respira. Începu să tuşească şi simți că dintr-o clipă în alta se va prăbuşi. Dar i se păru o pierdere de timp să se afle la câteva mile de deschizătură şi să nu întreprindă măcar o încercare de a-i convinge pe ruşi să schimbe cursul spărgătorului de gheață.

În sala de mese, sud-americanii se aflau încă la masa lor lungă, iar când intră, Don se simți urmărit de privirea lui Agusto Lytton.

La bar şedeau David Bailey şi căpitanul cu barbă căruntă al lui *Iamal,* Serghei Nicolaevici. Când se apropie

clătinându-se de ei, se întoarseră amândoi spre el.

— Domnule Goldstein, spuse David Bailey şi îl privi cu ochii încețoşați. Mai sunteți treaz la ora asta, aveți vreo apăsare?

Pe tejghea, în fața lui Bailey, se afla un pahar cu o băutură de o culoare electrizantă. Căpitanul rus bea votcă dintr-un pahar pentru bere.

— Da, cam aşa ceva, mormăi Don.

Dar nu prea ştia cum să înceapă. Tăcu o vreme, în timp ce căpitanul umplu ochi un alt pahar cu votcă şi îl împinse în direcția lui Don.

— Domnule Bailey, problema este... începu Don cu limba împleticită.

Bailey dădu din cap şi aşteptă ca Don să continue.

— Problema este că spărgătorul de gheață trebuie să întoarcă numaidecât. Noile coordonate sunt aici, în buzunarul meu, uitați-vă şi dumneavoastră...

Căută în buzunarul lateral al gecii roşii şi găsi bilețelul mototolit. Îl trânti în fața lui Bailey pe tejghea şi luă o duşcă zdravănă din pahar.

— Domnule Goldstein, răspunse Bailey surâzând, cred că ar fi bine să dormiți puțin.

— Exclus, replică Don. Dimpotrivă, tocmai acum e foarte important să rămân treaz.

Arătă cu degetul către datele mâzgălite pe bilețel. Căpitanul rânjea în barbă. Don se întrebă dacă Serghei Nicolaevici înțelegea engleza, dar nu îndrăzni să-l întrebe. În schimb, i se adresă din nou lui Bailey:

— Trebuie să întoarcem numaidecât, înțelegeți? N-o să ne coste decât câteva ceasuri.

— Dar ce e atât de interesant în locul acela? întrebă Bailey şi îi arătă şi căpitanului, zâmbind, bilețelul.

— Acolo e...

Don nu ştia cum să se exprime şi simți cum îi cedează genunchii.

— Cum vă spuneam, spuse David Bailey, cred că ar fi mai bine să vă întindeți puțintel. Mâine dimineață o să ne

apropiem de Polul Nord şi n-ar fi rău să fiţi odihnit, nu-i aşa? Nu e nimic neobişnuit ca prima întâlnire cu gheaţa veşnică să ne zdruncine nervii.

— Acolo e un tunel care duce direct în lumea subpământeană, reuşi Don să îngaime, şi noi tocmai l-am lăsat în urma noastră.

— Eu vă cred, spuse Bailey împăciuitor. Dar veţi înţelege că acela care stabileşte cursul este căpitanul. Câtă vreme vă aflaţi la bordul navei, trebuie să respectaţi indicaţiile lui. Aşa stau lucrurile.

— Dar trebuie să întoarcem…

Bailey împinse la o parte paharul cu votcă al lui Don.

— Domnule Goldstein, ajunge, spuse ghidul pe un ton autoritar.

Don se răsuci şovăielnic şi întâlni privirea lui Agusto Lytton. Când se îndepărtă de bar împiedicându-se, îl auzi pe căpitan strigând în urma lui:

— *Mr. Goldstein! I wish you a good night!*

După care pufni zgomotos în râs, dar Don tocmai ieşea pe uşa sălii de mese. Plămânii lui aveau o nevoie disperată de aer proaspăt.

Pe puntea din pupă bătea un vânt aspru, care îi risipi în oarecare măsură starea de ebrietate. Îl străfulgeră gândul că tocmai abandonase. Îşi încleştă degetele în jurul balustradei, până când li se albiră articulaţiile. *A shvartsen sof,* îşi spuse Don, deci acesta era sfârşitul jalnic al călătoriei sale.

Ochii i se umplură de lacrimi, care i se prelinseră pe obraji formând dungi de gheaţă. Dar exact în momentul când voia să-şi ia avânt şi să se arunce în mare, îl opri un zgomot. Se întoarse şi fu orbit de reflectoarele navei.

47. Agusto Lytton

Cu degetele încă încleştate în jurul balustradei, Don clipi de câteva ori şi abia atunci îl recunoscu. Bătrânul din spatele lui se afla în bătaia puternicelor reflectoare înşiruite ca nişte perle de-a lungul acoperişului pe care se depusese o pojghiță de gheață.

Agusto Lytton nu purta obligatoria geacă roşie, ci o haină de blană. Fiind luminat din spate, Don nu-i recunoscu decât nasul ca un cioc de vultur.

— O moarte nedureroasă, señor Goldstein, spuse Agusto Lytton şi făcu un semn din cap în direcția şenalului spart în gheață de către *Iamal.* Din cauza frigului, vă pierdeți cunoştința în mai puțin de treizeci de secunde, iar pe urmă nu mai durează decât o oră până când vă scufundați şi vă găsiți odihna de veci la o adâncime de patru mii de metri.

Ochii lui Don începuseră să se obişnuiască cu lumina, iar el încerca să-şi dezmorțească limba, pentru a-i putea da un răspuns lui Lytton.

— Şi totuşi ezitați? continuă Lytton făcând un pas spre el.

Între timp, Don se dezmeticise în oarecare măsură şi reuşi să dea din cap.

— Vreți, aşadar, să... întoarcem? Am înțeles bine ce spuneați acolo, în sala de mese? Spuneați că...

Don se clătină, dar când fu cât pe-aci să cadă, o mână îl înşfăcă de braț. Degetele ca nişte gheare ale lui Lytton îl apucaseră cu duritate şi îl țineau în picioare.

Când simți că picioarele îi dau din nou ascultare, strecură o mână tremurândă în geanta de umăr, fără să ştie de fapt ce anume căuta. Din starea în care se afla nu l-ar fi putut smulge niciun calmant. Nici ritalinul, nici modafinilul, nici...

— Aveți nevoie de ajutor, señor Goldstein? întrebă

Agusto Lytton, care continua să-l ţină pe Don strâns de braţ.

Don încercă să schiţeze un zâmbet, dar faţa îi încremeni într-o grimasă. Găsise în sfârşit tabletele masticabile de amfetamină, îşi umplu pumnul cu ele şi şi le aruncă în gură. Strânse maxilarele şi începu să macine cu dinţii, ca un rumegător, tabletele, în speranţa că aveau să-l înviorează.

— Văd că vă acordaţi singur ajutor, constată Lytton. Dar mi se pare că tremuraţi de frig. Nu vreţi să vă încălziţi puţin?

Don încercă să se elibereze din strânsoarea sud-americanului, dar acesta nu-i dădu drumul. Atunci se resemnă şi îl urmă ascultător. Lytton îl conduse către scara acoperită de gheaţă, pe care se ajungea la al treilea nivel.

— Din întuneric spre lumină, îl auzi pe Lytton murmurând, când pătrunseră în interiorul cald al navei.

În coridorul slab luminat se vedea, la distanţă de câţiva metri, uşa dublă a cabinei căpitanului. Lytton scoase o cheiţă din buzunarul hainei de blană şi o vârî cu un gest firesc în broască.

Căpitanul Serghei Nicolaevici zăbovea încă, după toate aparenţele, cu Bailey la bar, fiindcă în cabina lui spaţioasă era întuneric şi linişte. Când Lytton aprinse lumina, Don constată că spărgătorul de gheaţă *Iamal* nu avea de oferit doar cabine neîngrijite, cu tapete sintetice, în faţa lui se deschidea un salon care ar fi făcut cinste oricărui amiral din secolul al nouăsprezecelea.

Lambriuri din lemn nobil şi mobilier cu ornamente aurite. Un covor gros şi moale, care înghiţea scrâşnetele gheţii sparte de *Iamal.* Un bufet cu uşi de cristal şi o fereastră panoramică, ce dădea către prora navei şi prin care Don observă jocurile de lumină ale reflectoarelor.

Lângă fereastră se afla un secrétaire, a cărui placă rabatabilă era deschisă şi care părea într-adevăr folosit pentru scris. Fiindcă Don zări, împrăştiate pe placă, nişte

teancuri de documente, manuscrise păstrate în dosare vechi, precum şi o lupă antică. Însă atenţia lui se îndreptă îndeosebi către canapeaua de piele îmbietoare, care era aşezată în mijlocul salonului.

Se apropie clătinându-se de ea, se prăbuşi în şezut şi se lungi apoi într-o poziţie semiculcată, pentru a-şi odihni în sfârşit picioarele. Pe urmă îşi aşeză bocancii pe măsuţa joasă de sticlă din faţa canapelei. Îi mută puţin într-o parte, pentru a nu murdări harta mare a Arcticii, care era desfăşurată pe măsuţă.

— *Señor* Goldstein! îl dojeni Lytton. Nu v-am invitat în salonul meu ca să vă tolăniţi pe canapea şi să-mi adormiţi.

Don auzi nişte clămpăneli şi un lichid care curgea.

Bătrânul ocoli bocancii lui Don şi aşeză pe masă o ceaşcă de ceai aburind.

Aroma de mac şi scorţişoară îi aminti lui Don de Eberlein şi de biblioteca vilei Lindarne.

Se aşeză în capul oaselor şi îşi îndreptă privirea către Lytton, care se instalase într-un fotoliu vizavi de el.

— Aveţi nevoie de ceva cald, señor Goldstein, spuse Lytton. Beţi, vă rog.

— Puteţi să-mi spuneţi… Samuel, îi propuse Don.

— Agusto Lytton, Lytton Enterprises.

Don dădu din cap şi îi întinse şovăitor mâna.

— Deci, señor Goldstein…

Lytton deschise un mic etui de argint. Scoase o ţigară şi şi-o aprinse cu mâna lui osoasă.

— De ce nu doriţi să vedeţi Polul Nord? E un loc deosebit, vă rog să mă credeţi. Vă e teamă că *Iamal* nu va reuşi să străpungă gheţurile?

Don sorbi din ceai şi simţi cum i se retrezesc încet, dar sigur, simţurile. În fotoliul de vizavi, Lytton căpăta contururi tot mai clare. Ochii apoşi erau adânciţi într-un craniu acoperit cu un strat de piele subţire ca foiţa de ţigară. Lui Don îi trecu prin minte că era suficient să o crestezi puţin pentru a dezveli osul frontal. Privirea lui

Don coborî puțin şi se opri asupra unor buze subțiri şi a unei mustăți rare. Don se legăna înainte şi-napoi, când glasul blând al lui Lytton se făcu din nou auzit:

— V-am întrebat dacă vă e teamă.

— Nicidecum, răspunse Don. Nu despre asta e vorba... Sorbi din nou din licoarea caldă.

— Din câte am înțeles eu de la căpitanul Nicolaevici, şi dumneavoastră ați făcut rezervarea destul de târziu? întrebă Lytton şi trase adânc din țigară.

— Da, a fost mai degrabă o întâmplare, ca să zic aşa, spuse Don.

— Înțeleg, replică Lytton, dar mă îndoiesc că o să vă regretați decizia.

Buzele lui formară un cerc de fum.

— Îl cunoaşteți personal pe căpitan? întrebă Don.

— Nici vorbă, dar îi cunosc nevoile, îl lămuri Lytton. Mai bine spus, nevoia continuă de bani a ruşilor. În ceea ce priveşte acest apartament, am încheiat cu căpitanul o mică afacere. În cabina care-mi fusese repartizată nu m-am simțit foarte bine. Şi oamenii mei sunt nemulțumiți, nu ştiu care este părerea dumneavoastră?

— Nu, e cam... strâmtă, admise Don.

— Da, nu-i aşa? spuse Lytton. Aici e mult mai bine. Şi, nu în ultimul rând, mai curat, iar priveliştea este spectaculoasă, după cum vedeți.

Don îşi îndreptă privirea în largul Oceanului Arctic, dar nu prea ştia ce să spună. Lytton, în schimb, părea să-şi dorească să stea la taifas şi atunci Don făcu o sforțare:

— Lytton Enterprises, spuneați... Nu sună foarte sud-american.

— Nu, e deja de mulți ani o companie internațională.

— Şi cu ce vă ocupați...

— Import-export, am putea spune, răspunse Lytton. Adică, în primul rând export.

— Dar ce exportați?

— Ah, e un domeniu urât, mă îndoiesc că vă interesează, señor Goldstein.

De vină nu era doar ceaiul, îşi spuse Don. Senzaţia de surescitare care punea stăpânire pe el se datora în mod evident dexamfetaminei. Aburii alcoolului se risipiseră, iar imaginea bătrânului aşezat în fotoliu devenise acum peste măsură de clară.

Don îşi coborî privirea de la faţa lui Lytton spre măsuţa de sticlă şi harta detaliată a calotei polare arctice. Traseul spărgătorului de gheaţă era marcat până la Polul Nord cu o linie roşie. În poziţia actuală a lui *Iamal* fusese aşezată o monedă rusească de argint.

— Şapte grade mai sunt, spuse Lytton. În câteva zile vom ciocni un pahar la Polul Nord.

— Señor Lytton, începu Don pe un ton rezervat. Credeţi că ar fi posibil să-mi faceţi o favoare?

— Dacă doriţi să vă conducă cineva în cabina dumneavoastră, pot să…

— Nu, e vorba despre ceva mai complicat, replică Don.

Studia forma craniului interlocutorului său. Era ciudat, dar chipul lui Lytton parcă îi amintea de…

Don scutură din cap. Vârful ţigării se înroşi, când bătrânul trase un fum.

— Aici… Don arătă către moneda de argint. Aici ne aflăm noi în momentul acesta.

Lytton tăcea şi aştepta.

— Iar aici, continuă Don şi îşi deplasă degetul câţiva decimetri spre sud-vest, aici se află ceva ce cred că v-ar interesa. Ceva ce i-ar uimi pe toţi pasagerii spărgătorului de gheaţă.

— Ceva ce ar stârni admiraţia tuturor nu poate fi chiar atât de valoros, consideră Lytton.

Dar se dădu mai aproape şi se aşeză pe marginea fotoliului, de unde se aplecă acum deasupra hărţii şi examină punctul indicat de degetul lui Don. Pe urmă scoase la iveală un creion, împinse degetul lui Don la o parte şi desenă o cruciuliţă neagră.

— Văd că sunteţi în continuare de părere că

spărgătorul de gheață ar trebui să se întoarcă din drum, constată bătrânul după un timp. Presupunând că ar fi posibil, ar costa totuşi nespus demult. În afară de aceasta, ar trebui să aveți nişte motive întemeiate de a solicita acest lucru.

— Acolo se află o gaură, începu Don.

Lytton izbucni în râs:

— O gaură? Adică o gaură în gheață? Sună într-adevăr senzațional.

— Mă gândeam că dumneavoastră şi David Bailey m-ați putea ajuta…

Lytton tuşi cu un aer nedumerit şi scoase un nor de fum pe gură.

— Nu ați înțeles nimic, señor Goldstein. Să stau de vorbă cu *el americano,* cu ghidul? Chiar credeți că el are ceva de spus? Schimbarea cursului depinde numai de ruşi, dar vă rog să mă credeți că ar fi o afacere foarte costisitoare.

— Dumneavoastră locuiți în cabina căpitanului, mai încercă Don o dată. M-am gândit că poate…

— Vreți să vă ajut. Să avansez banii şi să îl conving pe căpitan să întoarcă nava, pentru ca dumneavoastră să puteți examina ceva ce, după propriile dumneavoastră spuse, este o gaură în gheață? O fi adâncă, domnule Goldstein? Suficient de adâncă pentru a ascunde o surpriză?

Lytton izbucni din nou în râs.

— Zău că sunteți haios, señor Goldstein. Dar, apropo, soția dumneavoastră ce părere are despre afacerea aceasta?

Ochii adânciți în orbite îl străpunseră cu privirea.

— Soția mea? întrebă Don. Aş putea spune că ideea i-a aparținut, de fapt, chiar ei.

— Chiar? întrebă Lytton cu ceva mai mult interes în glas. Dar dumneavoastră ce sunteți dispus să investiți în acțiunea aceasta?

Bătrânul bătu cu articulațiile degetelor în cruciulița

neagră de pe hartă. Apoi amuți, aşteptând parcă decizia lui Don.

— Asta ar trebui să discut întâi cu ea, mormăi Don.

Se ridică de pe canapea şi, fără să stea pe gânduri, se trezi spunând:

— Sunt convins că ceea ce vă vom arăta vă va impresiona profund, señor Lytton. Aşa ceva nu ați mai văzut în viața dumneavoastră.

Lytton îşi ridică privirea de pe hartă şi se uită pătrunzător la Don.

— Să ştiți că eu am avut deja o viață lungă şi din acest motiv mă cam îndoiesc de spusele dumneavoastră.

Don surâse animat de amfetamină; era într-adevăr un drog minunat de înviorător. Îl făcu să plutească până la uşa cabinei şi, ajuns acolo, Don se întoarse pentru ultima oară către Lytton şi spuse:

— Dați-mi o jumătate de oră, señor Lytton. Am să revin numaidecât.

— Eu mă întreb cum o să ajungeți până la cabina dumneavoastră. Dar, fie ce-o fi, vă doresc noroc.

Lytton trase un fum din țigară şi ridică o mână în semn de rămas bun. După care privirea lui se întoarse la harta regiunii arctice şi se lipi de punctul pe care i-l arătase Don.

48. Eva Strand

Amfetamina îl făcu pe Don să coboare parcă plutind scara abruptă care ducea la cabina Evei Strand. Ajuns în fața uşii, se uită la ceas şi constată că trecuse cu mult de miezul nopții. Ezită o clipă şi bătu apoi în uşă.

Avocata îi deschise imediat, de parcă ar fi stat în întuneric aşteptându-l. Poate avusese de gând să facă o plimbare nocturnă, căci era îmbrăcată cu geaca roşie a agenției de turism.

Don observă privirea ei întrebătoare, ațintită asupra arzătorului pe care-l ținea el în mână. Eva îşi drese glasul şi spuse:

— Cred că am găsit o soluție la problema noastră.

Dacă Don se aşteptase la o discuție mai lungă cu avocata, se înşelase. Câteva clipe mai târziu erau deja afară, în noaptea polară, în drum spre salonul lui Agusto Lytton.

Eva îl luă de braț, pentru a se feri de frigul tăios. Vântul frângea țurțurii atârnați de balustradă şi îi arunca în şenalul întunecat, pe care şi-l croise *Iamal* în banchiza albă. Deasupra lor se clătinau în vânt antenele radar, în vreme ce nava înainta neabătută în direcție nordică.

Agusto Lytton nu se culcase încă şi lăsase uşa de la salonul căpitanului întredeschisă. Când Don o împinse cu băgare de seamă, îl văzu pe bătrân aplecat încă deasupra hărții desfăşurate pe măsuța de sticlă.

Lytton le observă prezența în cadrul uşii, iar buzele lui subțiri schițară un zâmbet.

— Deci dumneavoastră sunteți señora Goldstein?

Se ridică în picioare şi îi pofti înăuntru.

Don observă că nasturii de sus ai cămăşii sale de mătase erau descheiați, iar dedesubtul pielii gălbui se conturau claviculele bătrânului.

— Sau îmi permiteți să vă numesc Anna? întrebă

Lytton.

Eva Strand îi răspunse la salut, vizibil tensionată.

Însă sud-americanul îşi dezlipise deja privirea de ea şi şi-o aţintise asupra arzătorului şi pungii de plastic care spânzura de încheietura mâinii lui Don.

— Dar ce mi-aţi adus acolo? întrebă Lytton. Aparatura necesară unui experiment ştiinţific?

Don nu ştiu ce să răspundă şi, prin urmare, se mulţumi să dea scurt din cap, porni către centrul salonului şi aşeză arzătorul pe măsuţa de sticlă.

Cu un zornăit, scoase din pungă crucea şi steaua, după care se apucă să monteze furtunul buteliei de propan la becul Bunsen.

— Ştiţi, nu-i aşa, că fumatul este interzis la bordul navei? remarcă Lytton. Desigur numai pentru cei care respectă instrucţiunile căpitanului.

Bătrânul se aşeză în fotoliu, urmărind din priviri mâinile lui Don şi aprinzându-şi o nouă ţigară.

După ce fixă furtunul buteliei, Don învârti rotiţa care regla debitul gazului. O flacără strălucitoare se aprinse, pe care Don o potrivi până când deveni albă.

— V-am promis ceva ce n-aţi văzut în viaţa dumneavoastră, spuse Don şi îl privi pe Lytton.

— Iar eu continuu să mă îndoiesc, replică Lytton şi trase din ţigară.

Don aşeză steaua şi crucea pe plasa de sârmă a arzătorului, iar pe aceasta o fixă deasupra flăcării. În spatele emisferelor care începuseră să capete contur, Don urmărea chipul sud-americanului.

Când se aprinse Steaua Polară, Lytton emise un murmur. Se aplecă în faţă, pentru a vedea de aproape punctul indicat de rază pe stratul de gheaţă arctică.

— Se pare că aţi măsurat corect, spuse Lytton, după ce compară poziţia razei cu cruciuliţa neagră de pe hartă.

Apoi luă un compas şi măsură distanţa dintre cruciuliţă şi moneda de argint care indica poziţia actuală a spărgătorului de gheaţă.

— Pentru a ajunge acolo, *Iamal* trebuie să întoarcă numaidecât şi să ia curs către sud-vest. Am trecut deja, ne aflăm la mai bine de zece mile distanță.

Lytton amuți şi lăsă compasul din mână. După ce flacăra se stinse şi emisferele dispărură, îşi înălță privirea către Don şi întrebă:

— Permiteți-mi să vă întreb, señor Goldstein... Dumneavoastră ştiți, de fapt, ce indică raza?

Don îşi simțea gura uscată. Nu se aşteptase la o atitudine atât de hotărâtă din partea lui Lytton. Propriul lui avânt se mai domolise între timp.

— Acolo se află, chipurile, poarta către lumea subpământeană, răspunse şovăitor.

— Dar cel mai important ar fi, interveni Eva, să ne ajutați să-i convingem pe ruşi să întoarcă nava spre sud, pentru a putea ajunge acolo.

— Dacă-i convingem sau nu pe ruşi să schimbe cursul lui *Iamal* depinde numai de bani, spuse Lytton. Dar mai trebuie, de asemenea, să-i determinăm să aştepte la oarecare distanță, până cercetăm noi în linişte ce se află dedesubtul acelei deschizături.

Lytton se aplecă asupra hărții.

— Am să-l conving eu pe Serghei Nicolaevici. Spărgătorul de gheață trebuie să aştepte la distanță de câteva mile marine, aici...

Lytton arătă un punct aflat în imediata apropiere a cruciuliței pe care o desenase pe hartă.

— De aici vom lua elicopterul şi vom cerceta ce se ascunde sub gheață. Va dura ceva timp, dar Polul Nord poate să mai aştepte.

Becul Bunsen se afla în continuare pe măsuța de sticlă, iar obiectele de pe plasa de sârmă se desprinseseră unul de celălalt. Don avea de gând să împacheteze totul şi să-şi ia cât mai curând rămas-bun de la Lytton şi de la salonul căpitanului. Dar fiindcă se mişcă prea încet, bătrânul apucase deja să întindă mâna şi să ia crucea.

— Nu cântăreşte mai nimic, constată Lytton şi îşi trecu degetele peste inscripţiile de pe cruce, şi este, în mod surprinzător, absolut rece.

— Cel mai bine ar fi să... începu Don, dar Lytton îl întrerupse:

— Ştiţi ceva? Mi-ar plăcea să mai văd o dată experimentul. Raza aceea care porneşte de la Steaua Polară e atât de frumoasă şi poate, dacă mai repetăm o dată experimentul, reuşim să calculăm şi mai exact poziţia pe care o indică.

Don se ridică de pe canapea, hotărât să ia de acolo becul Bunsen. Lytton îl prinse însă de mână şi spuse:

— Insist, señor Goldstein. Dacă îmi permiteţi, pot să-l aprind şi singur.

Duse vârful ţigării la gura ţevii de gaz, răsuci rotiţa şi curând se reaprinse flacăra albă.

Don nu ştia ce ar fi trebuit să facă şi o văzu pe Eva ajutându-l pe bătrân să aşeze crucea şi steaua pe plasa de sârmă. Avocata nu părea foarte tulburată de decizia pe care Lytton o luase atât de rapid.

Don se întoarse cu spatele la ei şi se îndepărtă câţiva paşi, în încercarea de a-şi limpezi gândurile cu privire la ceea ce tocmai se petrecea în salonul căpitanului. Prin fereastra panoramică văzu lumina pe care o aruncau reflectoarele pe perdeaua grea de zăpadă care cădea din cer.

Rămase un timp în faţa ferestrei şi ascultă scrâşnetele înfundate ale gheţii care se spărgea sub bordajul navei, după care aruncă o privire în spate, spre măsuţa de sticlă deasupra căreia se zăreau acum din nou cele două emisfere.

Lytton şi Eva părură să nu-i acorde nicio atenţie, când se apropie de secrétaire-ul deschis, lipit de peretele salonului.

Atinse un teanc de documente, dar Lytton, care avea după toate aparenţele un auz ascuţit, îi spuse:

— Vă rog să nu atingeţi nimic, señor Goldstein.

Don ridică de pe placa secrétaire-ului ceva ce semăna cu un proiect de construcții. Aruncă o privire în spate, să vadă cum va reacționa Lytton, însă bătrânul nu mai avea acum ochi decât pentru raza Stelei Polare.

Domeniile de activitate ale companiei Lytton Enterprises erau foarte variate, îi trecu lui Don prin minte, în timp ce cotrobăia printre documentele din secrétaire. Formule chimice şi date fizice se amestecau cu calcule economice şi texte de natură spirituală.

După ce studie descrierea tehnică a unui aparat de rezonanță magnetică, îi căzu privirea pe o fotografie făcută cu ocazia acordării unui premiu. Pe acea fotografie zări un nume german, care i se păru cunoscut:

— Fritz Haber…? murmură Don.

— *¿Disculpe*? întrebă Lytton, fără să scape din ochi emisferele. Mă scuzați, ce spuneați?

— Văd că Lytton Enterprises, compania dumneavoastră, a acordat o bursă numită „Scholarship of Fritz Haber” unui oarecare Luis Flores.

— De mulți ani acordăm această bursă, señor Goldstein. Luis Flores este un tânăr chimist deosebit de talentat. Suntem de-a dreptul mândri că-l putem susține.

— Bursa aceasta poartă numele celebrului Fritz Haber?

— Al deținătorului Premiului Nobel, da. Haber a fost, practic, unul dintre fondatorii companiei Lytton Enterprises. De ce întrebați?

— Celebrul Fritz Haber? Cercetătorul căruia i s-a acordat Premiul Nobel pentru procedeul Haber-Bosch?

— Da, el a fost cel care a descoperit o metodă inedită de a produce amoniac. Fritz Haber a fost un chimist cu o minte deschisă, spuse Lytton, îndreptându-şi de data aceasta privirea către Don.

Gândurile lui Don se întorseseră însă la Ypres, la muzeul Primului Război Mondial, la vitrinele care ilustrau efectele atacului cu gaz:

— Ştiți că soția lui Fritz Haber s-a sinucis după atacul cu gaz de la Gravenstafel? Fiindcă nu a putut suporta

gândul că soțul ei nu inventase doar gazul de luptă, ci mai şi ceruse să fie prezent pe front, pentru a putea deschide personal robinetele de gaz. S-a împuşcat în inimă, când i-a aflat intenția. Iar el a plecat chiar în aceeaşi dimineață pe frontul de est, pentru a supraveghea atacurile împotriva ruşilor. Nemții au folosit cu acea ocazie un gaz neurotoxic necunoscut mai înainte.

Don îl țintuia cu privirea pe Lytton.

— Studiile în domeniu ale lui Fritz Haber au condus la crearea gazului preferat al național-socialiştilor, Zyklon B.

— Zyklon B a fost utilizat ca pesticid, replică Lytton calm. Intenția inițială nu a fost de a-l folosi pentru a ucide oameni. În afară de aceasta, Fritz Haber a fost probabil omul de ştiință care a salvat cele mai multe vieți omeneşti.

— Nu mai spuneți, bombăni Don şi continuă să răsfoiască documentele din secrétaire.

— Da, trebuie să înțelegeți un lucru, îi explică Lytton, procedeul Haber-Bosch a făcut posibilă producția industrială de amoniac şi de îngrăşăminte ieftine, folosite în agricultură. Fără îngrăşăminte, o treime din populația lumii ar muri de foame. Dacă lui Haber i s-ar fi interzis să-şi continue cercetările, toate aceste vieți omeneşti s-ar fi prăpădit. Ar fi fost o faptă mai umanitară, señor Goldstein?

Atras de fâsâitul cu care raza atingea calota polară, Lytton îşi îndreptă din nou atenția către becul Bunsen. Don nu mai apucă să-i răspundă, fiindcă privirea îi căzuse pe o altă fotografie alb-negru. Întâi nu-i acordase importanță, fiindcă îi păruse a fi coperta unei broşuri publicitare. Dar acolo era ceva…

Flacăra arzătorului se micşoră şi în final se stinse.

— O experiență foarte interesantă, *muchas gracias, señora Goldstein.* Am să vă ajut să strângeți.

Lytton amuți. Mişcările Evei, care se apucase să demonteze becul Bunsen, erau însoțite de clămpăneli. Don ştia că nu mai avea la dispoziție decât câteva

secunde.

Chipurile oamenilor din fotografia alb-negru erau greu de distins, dar nu încăpea nicio îndoială că unul dintre ei era Agusto Lytton. Aşa arătase sud-americanul când se aflase în floarea vârstei, înainte ca fața lui să se înăsprească.

Lângă Lytton şedeau trei bărbați în costume negre, iar în rândul de dedesubt erau alți doi bărbați, precum şi o femeie tânără, în bluză albă, care şedea cu picioarele înclinate cuviincios într-o parte.

Lytton Enterprises – Direcţiunea – Buenos Aires 1936

1936. Don începu să calculeze. După cum arăta, Agusto Lytton trebuie să fi avut cel puțin cincizeci de ani când fusese fotografiat. Înseamnă că acum avea...

Don mai calculă o dată, convins că se înşelase.

Întoarse fotografia. Pe dos erau notate numele persoanelor, în ordinea în care şedeau:

K. Fleischer – F. Haber – J. Jansen – M. Trujillo
N. Weiß – J. Maier – E. Jansen

Fleischer, Haber... *J. Jansen*?

Don întoarse iute fotografia. Din rândul de sus îl privea serios Agusto Lytton. Lytton? Jansen? Îşi schimbase numele?

Şi nu mai era acolo încă un Jansen?

În rândul de jos, a treia persoană din stânga. Da, *E. Jansen.*

Tânăra cu păr de culoare deschisă. Dar ar fi avut nevoie de o lupă pentru a o recunoaşte... N-avea Lytton pe undeva o lupă? Ba da, uite-o acolo – iute, a treia persoană din stânga, picioarele înclinate într-o parte, fața ei, privirea distantă, o asemănare într-adevăr izbitoare. E. Jansen – *Eva Jansen*?

Eva...

Don simţi o suflare caldă în ceafă. Avocata se apropiase cu paşi atât de silenţioşi, încât nu o auzise venind.

— După doi ani de când a fost făcută fotografia aceasta m-am căsătorit cu un bărbat pe nume Strand, şopti Eva. Un suedez. A murit în 1961.

Don nu se întoarse spre ea. Fiindcă brusc revenise în sala de interogatoriu din Falun, unde avocata trimisă de biroul Afzelius, care stătuse în lumina neonului veşnic pâlpâitor, îi amintise de cineva.

Or, acum ştia cu cine semăna Eva. Cu mortul scos din mină, a cărui fotografie apăruse în jurnalele de seară. Un păr lung îi încadra faţa ca o aureolă. Eva Strand semăna cu bărbatul din mină, în fruntea căruia se căsca o gaură adâncă. Cel care, conform scrisorii din sarcofagul lui Malraux, se numise Olaf…

Olaf Jansen?

49. Jansen

Afară începuse să ningă vijelios, nori de fulgi albi erau aruncați de colo-colo şi izbiți de fereastra panoramică din salonul căpitanului. Văluri dese de ceață acopereau sticla acestuia, desprinzând salonul din timp şi spațiu. Când încercă să se uite afară, Don îşi zări propria imagine oglindită în sticla mată. Cocoşat, aplecat deasupra documentelor din secrétaire, în spatele lui, silueta estompată a avocatei.

Se întoarse la măsuța de sticlă, ferindu-se de privirea Evei. Se prăbuşi pe canapea, vizavi de fotoliul gol al lui Agusto Lytton.

Bătrânul se pregătea să iasă. Îşi aruncase pe umeri haina de blană şi se oprise în fața uşii salonului. Don o urmări din privire pe Eva, care încerca să-l rețină pe Lytton. Câteva clipe mai târziu, cei doi începură o discuție şoptită în limba spaniolă.

O vreme se strădui să înțeleagă despre ce vorbeau, dar curând renunță resemnat. Îşi sprijini capul de speteaza canapelei şi reveni în amintire la fotografiile apărute în jurnalele de seară.

De pe targa de la gura puțului de mină îl privea iarăşi chipul neînsuflețit al lui Olaf Jansen. Don se întrebă cum îi putuse scăpa ceea ce acum îi părea atât de evident. Fruntea bombată, pomeții, conturul bărbiei… toate acele trăsături pe care Eva şi Olaf le aveau în comun. Dar bărbatul din mină murise în anul 1918, trăise, prin urmare, într-o cu totul altă epocă.

Când îşi înălță privirea către lampa din tavan, care lumina slab salonul, îşi dădu seama că şoaptele din dreptul uşii se stinseseră. În schimb, se auziră nişte zornăieli dinspre bufet. Urmate de paşi:

— Cred că aveți nevoie de asta, Don.

Luă paharul de votcă din mâna Evei.

— Beți.

Don sorbi de câteva ori, îşi sprijini din nou capul de canapea şi o studie pe avocată. Pe fața ei nu mai vedea acum decât acele trăsături care îi aminteau de mortul din mină. Începu să gândească cu voce tare:

— Deci… Olaf Jansen. A fost probabil… bunicul dumneavoastră, nu-i aşa?

Eva îl privi lung şi răspunse apoi cu un glas stins:

— Nu, Don. Olaf Jansen a fost unicul meu frate.

— Păi… cum?

Avea iarăşi în fața ochilor fotografia. Femeia blondă, cu picioarele înclinate cuviincios. Titlul fotografiei:

Lytton Enterprises – Direcţiunea – Buenos Aires 1936

— Ultima dată când l-am văzut pe Olaf aveam unsprezece ani, spuse Eva.

— Deci l-ați cunoscut? Dar cum aşa? Doar au trecut aproape o sută de ani de când s-a sinucis în galeria de mină.

Eva dădu din cap. Buzele ei se strânseră. Don simți o senzație de greață. Nu mai era în stare să gândească limpede.

Se auzi un scârțâit, când Agusto Lytton luă loc în fotoliu. Oftând, i se adresă Evei:

— *Su amigo tiene quince minutos.* Prietenul tău are cincisprezece minute, nicio secundă în plus. După aceea trebuie să-i trezim pe băieți şi să pornim acțiunea. Suntem deja în întârziere, ştii prea bine.

— Acțiunea…? începu Don, dar Lytton îl întrerupse:

— Veți mai avea şi alte motive de mirare, señor Titelman.

Bătrânul deschise etuiul de argint şi scoase o țigară, îi lovi capătul de măsuța de sticlă.

— I-am promis fiicei mele să vă acord cincisprezece minute, drept mulțumire pentru toate serviciile pe care ni

le-ați adus. Dar n-aş avea nimic împotrivă să rezolvăm chestiunea aceasta şi mai repede.

— Fiica dumneavoastră? se miră Don. Eva?

Agusto Lytton îşi aprinse țigara şi dădu abia sesizabil din cap. Don se uită întâi la Eva şi apoi la bătrân şi simți că se prăbuşeşte într-un abis.

— Aşadar, señor Titelman? întrebă Lytton, după ce scosese un cerc de fum pe gură.

În tăcerea care se lăsase, Don o auzi pe Eva aşezându-se lângă el. Îl prinse de braț şi îl ajută să se aşeze drept. Lytton bătea nerăbdător darabana în brațele fotoliului.

— Eva, ce înseamnă asta...

O privire a Evei îl reduse pe bătrân la tăcere. Pe urmă îi duse lui Don paharul cu votcă la gură.

— Deci dumneavoastră... îngăimă Don.

Dar nu prea ştia cum să înceapă.

— Deci dumneavoastră sunteți Jansen? Norvegianul care a furat cândva steaua şi crucea lui Strindberg? Ucigaşul lui Andrée?

Lytton îl țintuia mut cu privirea.

— Tată?

Glasul insistent al Evei.

— Da, da, oftă Lytton într-un final. Da, aşa este, señor Titelman. Mai demult mă numeam Jansen. Dar cu timpul, numele acesta a devenit... Cum să spun eu...? O povară. Am fost obligat să rup orice legătură cu trecutul meu, pentru a putea continua activitatea companiei.

— Dar de ce ați optat pentru numele Lytton?

Bătrânul îşi dădu ochii peste cap.

— Señor Titelman, doresc să vă atrag atenția asupra timpului care se scurge. Cu fiecare minut ne îndepărtăm tot mai mult de punctul indicat de raza lui Strindberg.

Don îşi puse paharul pe masă şi rămase cu privirea lipită de el. Simțea nevoia să se concentreze asupra unui punct fix.

— Deci dumneavoastră sunteți tatăl lui Olaf... Adică tatăl mortului din mină? Care a murit în 1918?

— Da, dar despre fiul meu nu aş dori să... N-are nimic de-a face cu chestiunea aceasta şi nu ştiu dacă...

Lytton se uită la Eva, care nu părea însă dispusă să-l menajeze.

— Olaf, da... începu Lytton şovăitor. L-am iubit cu adevărat. Dar...

Glasul lui Lytton se frânse, lucru care-l surprinse şi pe el.

— Mi-ai promis, insistă Eva.

Bătrânul trase câteva fumuri din ţigară. Clipi într-un nor de fum gălbui. Rămase o vreme tăcut, de parcă ar fi vrut să-şi adune gândurile.

— Băiatul meu... reîncepu Lytton, de data aceasta în şoaptă. S-a născut la sfârşitul anilor ’70. Era încă adolescent, dar ştia să mânuiască harponul mai bine decât mine sau tatăl meu. Noi eram, de trei generaţii, vânători de balene. Vă puteţi imagina ce înseamnă să ieşi în larg şi să vânezi împreună cu fiul tău?

Ochii adânciţi în orbite ai lui Lytton se închiseră. Glasul lui îşi recăpătă fermitatea:

— Vasele noastre se aflau în arhipelagurile Lofoten şi Svalbard. Aveam o companie mică, modestă, care supravieţuia de bine, de rău. Când a murit tatăl meu, în toamna anului nouăzeci şi cinci, abia dacă mai aveam bani. Fiul meu abia împlinise şaptesprezece ani, deci...

— Nouăzeci şi cinci? îl întrerupse Don. Adică 1895?

— Da, sigur că da. 1895! răspunse Lytton iritat.

— Atâtea minciuni, spuse Don şi încercă să-şi adune forţele pentru a se ridica de pe canapea.

— Señor Titelman?

— Încercaţi să mă convingeţi că aveţi peste o sută cincizeci de ani. Nu înţeleg de ce, dar...

— Ascultaţi ce vă spune tata, Don.

— Iar dumneavoastră, Eva, aveţi în jur de o sută de ani, sau cum? Îmi pare rău, dar...

Don se sculă de pe canapea şi începu să se clatine.

— Nu-mi prea vine să cred.

Eva îl apucă de braț:

— În anii ’20, chimiștii tatei au descoperit o metodă de încetinire a procesului de îmbătrânire. Dar și-a avut prețul ei, în special în ceea ce privește femeile. În ce mă privește pe mine. Telomerii spiralei ADN au anumite valențe, care…

— Din partea mea poți să sari peste explicațiile astea, o întrerupse Lytton. Să reînvii morții – ce rost are?

Don se întinse către măsuță și își luă paharul gol de votcă. Se duse la bufet și și-l umplu. Luă câteva înghițituri și simți că tentația era prea mare:

— În acest caz, domnule Lytton sau Jansen sau cum vă veți fi numind, aș vrea să știu și eu ce s-a întâmplat în realitate cu Nils Strindberg, Knut Frænkel și inginerul Andrée.

De afară se auziră bubuiturile unui bloc de gheață uriaș care se sfărâma. Lytton se uită întrebător la Eva și, oftând iarăși, începu să-i explice lui Don:

— Eu l-am convins pe fiul meu să îi urmărească pe suedezi, după ce s-au înălțat cu balonul. Ce mă interesa pe mine erau banii; nimic altceva nu a interesat vreodată omenirea.

Don se rezemă de bufet. Simțea în picioare zdruncinăturile navei.

— Situația noastră financiară era, după cum vă spuneam, proastă, continuă Lytton. Și nu numai a noastră, ci a tuturor celor care locuiau la vremea aceea în Svalbard. Andrée și suedezii lui, cu mărcile lor germane, aveau nevoie de ajutor. Noi am preluat o parte din transporturile lor către insula Danskøya și înapoi. Fiul meu, Olaf, s-a împrietenit în cursul acelor săptămâni cu Knut Frænkel. Îl *admira*, señor Titelman. Știți și dumneavoastră cum sunt băieții. Frænkel i-a încredințat lui Olaf, cu câteva zile înainte de a porni în expediție, secretul crucii și stelei. Raza și poziția pe care o indica… ei, cunoașteți și dumneavoastră toate acestea. Când mi-a

spus Olaf, mi-am dat imediat seama că acest secret era nespus de valoros. Şi, deşi fiul meu nu a vrut acest lucru, eu l-am obligat să pornească împreună cu mine pe urmele balonului. În afară de Olaf m-au însoțit şi alți câțiva oameni de-ai mei, dintre cei mai apropiați.

Don ținea în mână sticla de votcă rusească. *Es macht nisht oys,* ce contează? Îşi umplu din nou, cu mâinile tremurând, paharul. Se întoarse cu el la canapea şi se aşeză.

— Cine i-a omorât pe inginerul Andrée şi pe Nils Strindberg, dumneavoastră sau fiul dumneavoastră?

— Omorât? Fața lui Lytton se schimonosi. Vă rog să vă alegeți cuvintele cu mai multă grijă.

— Omorât, împuşcat, executat? Care cuvânt vă place mai mult?

Lytton îi aruncă Evei o privire enervată.

— Eva, *mi hija,* chiar e cazul să...?

Eva dădu din cap, iar Don îl auzi pe Lytton trăgând aer în piept. După ce aruncă o privire la ceas, sud-americanul se hotărî să continue:

— Balonul lui Andrée era, bineînțeles, mult mai rapid decât vasul nostru cu aburi, dar noi ştiam cum şi de unde bate vântul şi, astfel, ne-am putut da seama în ce direcție se vor îndrepta. Când balonul a ajuns deasupra banchizei, pierduse deja din viteză. Noi am sosit, pe schiuri, în locul în care s-a prăbuşit nacela avariată, la douăzeci şi patru de ore după ce suedezii porniseră la drum. De acolo nu ne-a fost greu să-i urmărim pe Andrée, Frænkel şi Strindberg până la gura tunelului.

— Şi acolo...? întrebă Don.

— Acolo... Păi, când am ajuns acolo, nu era nimic – doar întinderea pustie de gheață şi o gaură rotundă care se căsca în ea.

— Pustie?

— Ei, nu chiar pustie, admise Lytton şi elimină din plămâni fumul de țigară. Suedezii îşi instalaseră, desigur, corturile acolo, înainte de a coborî în tunel. Intenția

noastră era de a căuta în bagajele lor crucea şi steaua şi a o lua din loc cât mai rapid. Or, suedezii s-au întors mai repede… Ne-au luat prin surprindere. Andrée a bănuit primul ce aveam de gând. În urma lui au apărut şi Strindberg şi Frænkel. Se stârnise viscolul, ca în noaptea aceasta, iar eu nu cred că Andrée ne-a putut vedea fețele. Am încercat să le strigăm suedezilor că nu ne interesează decât crucea, dar Andrée ținea deja în mână puşca. Pe urmă s-a petrecut un lucru straniu: Andrée şi-a dus mâna la gât şi s-a prăbuşit. Noi nu auzisem împuşcătura, fiindcă vântul vuia cumplit. Dar când m-am întors, l-am văzut pe Olaf aruncându-şi puşca. Băiatul îl împuşcase pe Andrée din greşeală – de fapt, voise să tragă un foc în aer, señor Titelman. Să-i avertizeze că şi noi eram înarmați. Nimic mai mult.

Don mângâia paharul cu votcă. În minte îi reveni negativul acoperit de puncte negre, pe care i-l arătase Eberlein în biblioteca Vilei Lindarne. Ninsoarea deasă şi silueta lui Andrée la marginea găurii care se deschidea în gheață.

— Să-i avertizeze, spuneți… Şi pe Frænkel, şi pe Strindberg?

Lytton se codea.

— Păi, ştiți desigur că Frænkel a fost rănit… Da, Frænkel…

— Tată, îl soma Eva pe un ton sever.

Lytton îşi feri privirea:

— Eu l-am împuşcat pe Knut Frænkel, señor Titelman. L-am împuşcat în spate, când a încercat să fugă împreună cu Nils Strindberg.

— În spate, repetă Don cu îndoială în glas. Strindberg scrie că Frænkel a fost împuşcat în burtă.

— Glonțul l-a străpuns. I-a intrat în spate şi i-a ieşit prin burtă.

Lytton se aplecă şi îşi puse țigara să se stingă în scrumiera de pe măsuță.

— Nils Strindberg, în schimb, era un bărbat tenace. L-a târât pe Frænkel până la deschizătura din gheață. Cumva au reuşit să coboare în tunel, alunecând probabil pe pereții acestuia, fiindcă noi i-am văzut mişcându-se în întuneric, la treizeci de metri adâncime. Olaf plângea şi țipa să-i ajutăm. Dar Frænkel era deja pierdut, iar Strindberg ne-ar fi denunțat de îndată ce am fi ajuns în Svalbard. Dacă i-aş fi făcut pe plac fiului meu, ne-ar fi spânzurat pe toți.

— Şi atunci ați preferat să-i lăsați să moară degerați, spuse Don.

Se uită la Eva, dar fața ei rămase inertă, iar privirea, ațintită asupra mâinilor pe care le ținea în poală.

— Ce s-a întâmplat după ce i-ați ucis pe suedezi?

— Păi, după-aceea… murmură Lytton. După aceea am coborât prin deschizătura aceea şi acolo jos…

Bătrânul închise ochii.

— Acolo jos se afla o lume imposibil de cuprins cu mintea. Noi eram nişte simpli vânători de balene, señor Titelman… Era… Era ceva de neînțeles. Un lucru am priceput însă şi noi: Steaua şi crucea lui Strindberg erau un fel de cheie a lumii subpământene. Pentru a afla cât valorează această cheie, i-am contactat printr-un intermediar pe finanțatorii germani ai expediției…

Don se simți transpus mental în foaierul muzeului Wewelsburg, unde reascultă cuvintele lui Eberlein. Cererea pe care norvegienii o adresaseră Fundației, de a le plăti accesul la lumea subpământeană.

— Nu doar *accesul,* pufni Lytton. Asta au încercat să vă bage în cap? Poate că la început aşa a fost, dar ulterior, am colaborat cu nemții în condiții de egalitate. Cercetătorii noştri au avut cel puțin tot atâta succes ca ai lor în desluşirea viziunilor misterioase şi obținerea unor substanțe chimice inedite şi a unor mijloace tehnice de luptă funcționale.

Don se simți inundat de un val de greață, când se gândi la vitrinele din Ypres care ilustrau efectele atacului

cu gaz, şi la Camille Malraux, *tué à l'ennemi.* Revăzu steaua, pe care Olaf o ascunsese în gura zbârcită a francezului.

— Dacă ați avut atâta succes, mormăi Don, de ce a ascuns propriul dumneavoastră fiu steaua într-un sarcofag?

Lytton nu apucă să-i răspundă, fiindcă Eva spuse în şoaptă:

— Fratele meu nu i-a putut ierta tatei uciderea suedezilor. Tata l-a împuşcat pe Frænkel în spate şi l-a lăsat pe Strindberg să moară. Acesta este, până la urmă, motivul pentru care noi ne aflăm acum aici.

— Olaf n-a putut ierta nimănui nimic, şuieră Lytton. Înainte de toate, nu şi-a iertat sieşi focul tras asupra inginerului Andrée. Mult timp am crezut că, la un moment dat, îşi va băga mințile în cap. Că ne va ajuta să valorificăm tot ce găsisem acolo, sub pământ. Dar fiul meu n-a vrut să aibă nimic de-a face cu deschizătura din gheață, pentru el, aceasta era poarta iadului. După ce ne-am întors la Svalbard, Olaf a plecat de acasă şi a rupt relațiile cu noi.

— Niflheim, şopti Don.

Lytton făcu o grimasă.

— Dar noi nu l-am scăpat din ochi. În fond, era fiul meu. A avut o viață normală, dar am continuat să-l supraveghem discret, pentru ca nu cumva să dea în vileag secretul nostru şi al Fundației. După un timp şi-a revenit într-adevăr şi a început să predea limbi nordice vechi la Sorbona. Şi la un moment dat, având în vedere că afacerile noastre nu-l interesau defel, am renunțat să-l mai supraveghem. De aceea n-am aflat niciodată de Camille Malraux, ori de faptul că fusese atât de îndurerat să afle cine crease gazul utilizat în tranşeele din Ypres.

Bătrânul scoase vârful negru-cenuşiu al limbii şi îşi umezi buzele. Apoi continuă ezitant:

— Cu puțin timp înainte de încheierea războiului… În 1917, pe la mijlocul lunii ianuarie, a apărut ca din senin

la baza noastră din Svalbard.

— Olaf?

Lytton dădu din cap.

— Voia să lucreze din nou pentru compania noastră. Or eu, señor Titelman, exact lucrul acesta îl aşteptam de atâta vreme. După succesele din timpul războiului, viitorul se arăta promiţător. Afacerile mergeau tot mai bine, eram pregătiţi să ne asumăm riscuri mai mari. Cercetătorii noştri descoperiseră acolo, sub pământ, nişte posibilităţi de elucidare a misterului îmbătrânirii: spirala dublă a acidului nucleic, baza teoriilor elementare ale ştiinţei moderne referitoare la ADN. Dar, în loc să ne ajute să contribuim la progresul ştiinţei, Olaf a furat steaua şi crucea lui Strindberg. Plănuise totul, mai mult ca sigur, cu cea mai mare grijă, fiindcă în locuinţa lui din Paris am găsit suficiente indicii pentru a ne scoate din minţi pe toţi.

Lytton se ridică din fotoliu şi se duse la secrétaire-ul care se oglindea în fereastra acoperită de zăpadă. Răsfoi un teanc de documente şi, în final, găsi ce căutase. Îndoit de spate, citi cu voce tare:

O sală zări ea, departe de soare,
În Náströndu,
Uşile sunt îndreptate către nord.
Stropi de otravă picură prin ferestre;
Din spinări de şarpe e răsucită sala.
Văzu ea înaintând prin apă
ucigaşi mişei şi sperjuri.

O pagină de ziar înnegrită de cerneală tipografică. O fotografie tulbure, făcută de Erik Hall, pe care se vede ceva scris neregulat cu cretă, în adâncul unei galerii de mină.

— Niflheim, repetă Don.

Bătrânul se întoarse spre el.

— Da, e foarte ciudat, nu-ncape îndoială. Devorezi toată literatura acestei lumi, toate miturile ei, dar le neglijezi pe cele din propria ta cultură. Niflheim, tărâmul lui Hei, poarta iadului în mitologia nordică. Situația a fost următoarea…

Lytton își îndreptă privirea către fereastra panoramică. Afară viscolea năprasnic, vânturile polare vuiau și șuierau de jur împrejurul spărgătorului de gheață.

— Situația a fost următoarea: Olaf ne-a lăsat moștenire o ultimă provocare. Știa că o să-i percheziționăm locuința din Paris. Acolo am găsit, printre teancuri de documente și hărți, un fel de testament, o ultimă ghicitoare adresată tatălui său. În care Olaf scria că a îngropat crucea și steaua în două morminte distincte, ca să rămână veșnic despărțite. Și dacă aș avea de gând să pornesc în căutarea acestor obiecte diabolice, să încep cu una dintre numeroasele porți ale iadului, unde crucea și steaua vor rămâne până la sfârșitul lumii.

— Numeroasele porți ale iadului, murmură Don. V-a lăsat și un fel de descriere, cum să ajungeți acolo?

— În mod perfid da, señor Titelman. În locuința lui am găsit o mulțime de însemnări referitoare la necropolele etrusce, la grota Rei de Mato din Brazilia, la zeul hindus Rama, la poarta de acces de sub muntele Epomeo din Ischia, o fântână din Benares, la piramidele din Gizeh, la tunelul subteran din Cueva de los Tayos din Ecuador, la peșterile de sub muntele Shasta din California… Da, ne-a lăsat o mulțime de alternative pentru a găsi un tunel care să conducă în iad. Dar niciun cuvânt despre Niflheim, Falun sau un sublocotenent francez pe nume Camille Malraux. Și numai Dumnezeu știe cât am căutat, señor Titelman. Am săpat, detonat, forat, fără să găsim poarta.

— Steaua în gura iubitului său, într-un sarcofag din cimitirul Saint Charles de Potyze, spuse Don. Crucea în propria lui mână, la poarta iadului, într-o galerie de mină din Falun.

— Găsise probabil niște texte vechi, în care accesul la

Niflheim era localizat chiar acolo. Olaf era meticulos.

Don închise ochii. Revăzu în amintire articolele apărute în ziare; amprentele mortului pe mânerul sulei. Un lucru mai trebuia să afle:

— Dar de ce s-a sinucis Olaf?

Lytton se mulțumi să clatine din cap. Eva, în schimb, răspunse în şoaptă:

— Cred că Olaf a căutat un loc în care să fie singur cu durerea pe care i-o pricinuise pierderea iubitului său. Un loc ferit de lumina soarelui, unde ucigaşii mişei de felul lui rătăcesc fără de speranță în apele morții.

— Da, cine ştie ce s-o fi petrecut acolo, în mină, remarcă Lytton sec.

Don se sprijini de speteaza canapelei:

— Şi când ați aflat că într-o mină suedeză a fost găsit un mort, ați trimis-o pe fiica dumneavoastră în Suedia?

— Da, Eva vorbeşte perfect suedeza şi cunoaşte bine țara, fiindcă a trăit acolo cu un avocat suedez, pe la jumătatea secolului.

— Soțul meu a murit fără să fi avut vreodată copii, spuse Eva cu glasul stins.

— Dar când a ajuns ea în Suedia, Erik Hall fusese deja ucis, crucea dispăruse, prin urmare…

— Am auzit la radio că au arestat o persoană suspectă şi am bănuit că era unul din oamenii Fundației, îl lămuri Eva. Pentru a înțelege mai bine situația, am pretins că sunt avocată. Nu a trebuit decât să-mi amintesc jargonul juridic.

Schiță un zâmbet, dar Don rămase impasibil. Îl întrebă, în schimb, pe Lytton:

— Deci treaba aceasta cu Murmansk şi spărgătorul de gheață a fost ideea dumneavoastră?

— Singurul mod de a ajunge în Arctica fără a atrage atenția cuiva, declară Lytton. V-aş fi achitat cu multă plăcere biletul pentru croazieră, dar din câte am înțeles de la Eva, sora dumneavoastră a acoperit deja

cheltuielile. Şi acum...

Lytton îşi părăsi locul din faţa ferestrei şi se întoarse la măsuţa de sticlă, pe care îşi aşezase cu puţin timp înainte haina de blană. După ce şi-o aruncă iarăşi pe umeri, se întoarse surâzând spre Don.

— Aţi avut douăzeci de minute, señor Titelman. Acum v-aş ruga să mă scuzaţi, trebuie să ne încheiem discuţia.

Lytton luă crucea şi steaua de pe măsuţă şi dădu să le pună în buzunarul hainei, dar Don îl apucă de braţ. Bătrânul izbucni în râs:

— Nu cred că mâna dumneavoastră este suficient de...

— Aţi uitat să-mi vorbiţi despre război, spuse Don. Aţi valorificat cu iscusinţă tot ce aţi găsit în lumea subpământeană – dar ce s-a întâmplat după ce aţi pierdut crucea şi steaua?

Lytton încercă să se elibereze din strânsoarea mâinii lui Don.

— Am încercat să supravieţuim, señor Titelman. Atât şi nimic mai mult.

— Aţi continuat colaborarea cu naţional-socialiştii, nu-i aşa, după ce Fundaţia s-a retras? În Wewelsburg, Eberlein mi-a spus că ei au întrerupt relaţiile cu Himmler înainte de izbucnirea războiului.

— Cum vă spuneam, señor Titelman. Am încercat să supravieţuim.

— Colaboratorul dumneavoastră, Fritz Haber, a creat pentru nazişti gazul Zyklon B. Şi ce aţi mai creat pentru ei? Rachetele V2? Motorul cu reacţie?

Lytton se smulse din mâna lui Don şi şuieră:

— N-au vrut să ne asculte! Asta a fost problema. Veşnica lor ură împotriva altor rase şi în special a evreilor. Ar fi trebuit să priceapă că noi ajunseserăm mult mai departe decât Fundaţia în domeniul energiei nucleare.

Don se uita la el neîncrezător:

— Naziştii n-au avut arme nucleare. Au făcut poate nişte teste, dar n-au finalizat nimic.

— Păi, asta spuneam şi eu, pufni Lytton. Erau obsedați. Nu voiau să dea crezare acestor teorii, fiindcă prea mulți cercetători evrei se ocupaseră de fizica nucleară. Naziştii voiau să pună bazele unei „fizici germane”, sută la sută ariene. Orice le-am fi spus noi, cel mai bun om al nostru, Heisenberg, a fost şicanat de SS şi n-a primit niciun ban pentru munca lui. Când am reuşit în sfârşit să-i convingem să construiască un reactor nuclear şi să înceapă producția la scară mică de uraniu îmbogățit şi hidrogen greu, era deja mult prea târziu. Războiul era deja pierdut.

— De aceea ați înființat în Argentina compania Lytton Enterprises? Ca să nu fiți condamnat după război?

— Señor Titelman… Noi ne-am stabilit în Argentina încă din 1917, după încheierea colaborării cu Fundația. Ne-am dat la fund, ca să spun aşa. Lytton Enterprises a fost un paravan, o companie care practica negoțul cu vite. Nici Fundația, nici Aliații n-au aflat cine i-a susținut pe nazişti. Poate au bănuit. Dar acum…

Lytton vârî steaua şi crucea în buzunarul hainei.

— Acum începe o nouă epocă. De data aceasta nu vom coborî sub pământ pentru a desluşi nişte murmure difuze. De data aceasta vom deschide poarta unei alte lumi.

Don se uita bănuitor în ochii adânciți în orbite ai bătrânului. Lytton îşi întoarse capul şi dispăru pe uşa salonului.

Se auzi un zornăit şi cheia se răsuci de două ori în broască.

50. Sub apă

La mai bine de şapte sute de mile nautice la nord de Capul Nord din Norvegia, un submarin german ajunse din urmă spărgătorul de gheaţă. Acum nu mai era propulsat de un motor Diesel, ci de unul cu hidrogen, şi aluneca la douăzeci de metri sub *Iamal* ca o umbră mută.

Jos, în submarin, Elena auzea cum se sparge deasupra lor gheaţa arctică şi cum îşi croieşte nava calea cu ajutorul elicelor sale masive.

În cabina strâmtă a ofiţerilor se auzeau din când în când nişte gâlgâieli din tancurile menite să regleze înclinarea submarinului. Nu se purtau discuţii inutile. Se păstra tăcerea. Deşi nu emiteau semnale radar, echipajul îi sfătuise pe oamenii Fundaţiei să nu rişte nimic. Fiindcă nimeni nu putea fi sigur ce fel de instrumente de măsură avea la bord un spărgător de gheaţă nuclear rusesc.

Aerul filtrat îi pricinuia Elenei nişte dureri de cap continue. Zăcea întinsă pe unul din priciurile care se înşiruiau ca nişte sicrie de-a lungul pereţilor curbaţi.

Pe celelalte priciuri stăteau întinşi membrii trupei speciale, soldaţii pe care serviciul german de informaţii îi pusese la dispoziţia Tatei. Cel mai important criteriu după care fuseseră selectaţi era experienţa de luptă în condiţii arctice. În afară de aceasta, se ţinuse cont de capacitatea lor de a păstra secret ceea ce aveau să vadă.

Elena simţi cum se apleacă priciul de sub ea, când cârmele orizontale începură să regleze înclinarea submarinului. Îşi întoarse capul într-o parte şi se uită la Tata şi la Eberlein, care şedeau în mijlocul cabinei aplecaţi deasupra unei hărţi întinse pe masă şi şuşoteau.

Zburaseră cu un avion cu reacţie până în nordul Scandinaviei şi urcaseră la bordul submarinului în baza navală din apropierea oraşului norvegian Tromsö.

Trebuiseră să se grăbească, dat fiind că spărgătorul de gheață se apropia cu repeziciune de regiunea indicată de raza luminoasă. Dar acum, a doua zi, Tata nu mai era atât de sigur că Titelman şi Eva Strand se aflau într-adevăr pe *Iamal.*

Din şoaptele lui şuierate, Elena înțelese că nava trecuse deja de paralela optzeci şi patru, fără să-şi fi schimbat cursul. Nici nu dădea semne că şi-ar fi redus viteza. Deasupra lor, *Iamal* continua să spargă gheața, înaintând fără grabă.

Tăcută, Elena asculta discuția tot mai aprinsă a celor doi. Nu spunea nimic, fiindcă nu mai voia să stea la dispoziția Tatei, oferindu-i indicii şi răspunsuri. Mâna care o vindecase după explozie în mod miraculos o întărise şi într-un alt sens. Când se uita la Tata, simțea, ce-i drept, aceeaşi repulsie, fără să-i mai fie însă la fel de teamă de el.

Avea senzația că legătura dintre ei, pe care Tata i-o impusese împotriva voinței ei, începuse să slăbească, de parcă mâna aceea miraculoasă ar fi retrezit la viață tot ce dormitase atâta vreme în sufletul şi mintea Elenei.

Simțurile ei erau pe cale de a se ascuți din nou, curând Elena avea să-şi recapete receptivitatea pe care o avusese la vârsta de şase ani.

În mintea Tatei încolțise deja o bănuială, fiindcă nu-i permitea Elenei să se mişte liber în submarin, deşi acesta nu avea decât cincizeci şi şase de metri lungime şi în preajma ei era o mulțime de bărbați în uniformă. Se temea, poate, că va încerca să-l scufunde dintr-o dorință întârziată de răzbunare.

Dar, în privința aceasta, chiar nu trebuia să-şi facă nicio grijă. În sinea ei, Elena se mişca acum în cu totul alte sfere. Glasul tandru al mamei o fermeca şi o conducea prin încăperile luminoase, care formaseră cândva casa ei părintească. Din nou copil, Elena asculta râsetele şi vocile surorilor ei. Acolo nu existau mâhniri, acolo se simțea pe deplin protejată.

Elena ştia cu certitudine că sus, la bordul spărgătorului de gheaţă, se află crucea lui Strindberg. Acum, cu ochii închişi, o vedea limpede. Plutea la vreo şaizeci de metri deasupra lor, deasupra unei scări, iar cel care purta crucea şi steaua era un bărbat foarte bătrân. În cursul ultimelor ore, Elena urmărise experimentul realizat cu becul Bunsen şi cunoştea deja poziţia actuală a razei.

Când închidea ochii, auzea vocea mamei de undeva de foarte aproape. Toate murmurele pe care le percepuse până atunci dinspre cruce se contopiseră acum într-o singură şoaptă distinctă. Glasul îi vorbise încă de când se apropiaseră de *Iamal,* iar Elena nu-şi dorea în clipa aceea nimic mai mult decât să se lase în voia lui, să se desprindă din timp şi spaţiu.

În capul ei străpuns de durere, glasul căpătase o altă nuanţă. Devenise mai insistent, de parcă ar fi dorit să-i smulgă o reacţie. Bine cunoscutele cuvinte se făceau acum tot mereu auzite:

— *Devi portacela,* Elena, trebuie să ne-o aduci. *Questo deve finire,* toate acestea trebuie să se sfârşească o dată.

Or, Elena nu ştia ce răspuns aştepta din partea ei. Nu-şi dorea altceva decât să rămână întinsă, cu auzul încordat, şi să se lase absorbită de visele ei despre copilărie. Vedea bufete, tapete galbene cu sclipiri aurii şi acolo în spate, pe un scaun, paltonul pe care mama îl va îmbrăca dintr-o clipă în alta.

— *Devi portacela,* Elena, o smulse glasul din reverie.

Privirea mamei era copleşită de tristeţe.

— *Deve finire,* trebuie să se sfârşească.

Iar Elena se auzi pentru prima oară murmurând:

— *Ti sento,* te aud. *Ti sento, madre.*

Valul care luă fiinţă din cruce, traversă nava şi apele îngheţate şi ajunse până la ea, era atât de cald, încât o transpuse subit într-o stare de toropeală.

51. Schimbarea cursului

De vină era poate şuierul vântului, ori trosnetele gheții care se spărgea. Ceva îl împiedica pe ghidul David Bailey să adoarmă. Se întrebă de când stătea deja întins în pat, tot zvârcolindu-se, şi bâjbâi cu o mână după noptieră.

Cu masca de dormit pe ochi, atinse cu degetele micul lui smartphone negru. Îl aprinse, pentru a vedea cât era ceasul, dar după ce constată că se făcuse aproape ora trei din noapte, altceva îi atrase atenția pe ecranul cu tentă verzuie.

Ceva nu era în ordine cu localizarea prin satelit, îşi spuse Bailey şi scutură în mână minicomputerul. Însă coordonatele GPS refuzau cu încăpățânare să se modifice. O vreme rămase întins, privind bănuitor datele, dar, în final, trebui să recunoască adevărul: spărgătorul de gheață îşi schimbase într-adevăr cursul.

Se rotise în jurul axei sale şi acum, în loc să se îndrepte către Polul Nord, *Iamal* îşi croia calea către sud.

De îndată ce reuşi să urce scara până la puntea de comandă a navei, observă că uşa din sticlă fumurie era încuiată. Ezită o clipă, dar apoi se hotărî totuşi să bată.

Marinarul rus care-i deschise nu păru deloc impresionat de aparatul GPS din mâna ghidului. Cu o privire sumbră, dădu din cap în direcția căpitanului şi a inginerului-şef, pe care cădea lumina albăstrie a aparatelor de comandă. Prin geamul din fața lor abia dacă se mai vedea prora, deşi toate reflectoarele erau îndreptate către troienele împrăştiate de vânt.

Căpitanul nici măcar nu catadicsi să-şi înalțe privirea, când Bailey se înființă lângă el. Dedesubtul chipului bărbos, radarul de supraveghere îşi descria cercurile.

— Căpitane Serghei Nicolaevici, i se adresă David Bailey, de ce am întors? Ce înseamnă aceasta? Trebuie să

aducem acest lucru la cunoştinţa pasagerilor?

Căpitanul se întoarse spre el cu o privire de nepătruns şi buzele lipite. Bailey îşi zări propriul chip reflectat în lentilele ochelarilor de soare ai căpitanului. Într-un târziu se făcu auzit glasul stins al inginerului-şef:

— Din cauza viscolului şi a altor factori de influenţă, călătoria noastră spre Polul Nord va suferi o amânare. Vom staţiona câteva zile la circa cincizeci de mile marine sud-vest de poziţia actuală.

— Vom staţiona? repetă David Bailey gâtuit. Sud-vest? Dar contractul...

— Prioritară pentru noi este siguranţa tuturor pasagerilor aflaţi la bord. Mă gândesc că veţi înţelege şi dumneavoastră acest lucru.

Când inginerul-şef amuţi, iar căpitanul tot nu catadicsi să spună ceva, Bailey începu să-şi plimbe privirea în jur, în încăperea în care pâlpâiau şi sclipeau diverse aparate şi instrumente.

Printre uniformele ruşilor, privirea îi căzu pe un bătrân tras la faţă. Îl recunoscu imediat pe pasagerul încăpăţânat, care insistase să-şi transporte singur la bord bagajele. În pofida funcţiei sale de ghid al expediţiei, Bailey nu prea avea de-a face nici cu Agusto Lytton, nici cu ceilalţi membri ai grupului de sud-americani. Aceştia nu se arătaseră foarte interesaţi de animalele marine pe lângă care trecea *Iamal.*

În preajma lui Lytton se aflau câţiva dintre oamenii lui pletoşi, cu priviri sumbre. David Bailey se strădui să afişeze zâmbetul său, altfel atât de neşovăielnic, şi îi întinse bătrânului mâna în semn de salut. Dar Lytton rămase cu braţele încrucişate la piept şi deschise discuţia:

— Señor Bailey, tocmai voiam să vin să vă trezesc. Trebuie să comunicaţi ceva pasagerilor. La bordul navei au intrat în vigoare alte reguli, care privesc pe toată lumea.

— Aha, replică Bailey derutat, dar e ora trei şi

jumătate. Mă gândesc că toată lumea doarme şi…

— Señor Bailey, ce v-am spus înainte nu a fost o rugăminte. Dumneavoastră nu trebuie nici măcar să gândiți, e suficient să îmi împrumutați glasul dumneavoastră împăciuitor.

Bailey remarcă, după ecusoanele lor, că cei doi bărbați care îl apucaseră de brațe se numeau Moyano şi Rivera. Sud-americanii îl purtară în aer câțiva metri, până în fața aparatelor de comandă, unde se afla un microfon cu braț flexibil.

Lytton îl îndoi, până ajunse la gura ghidului, şi îşi aşeză degetul arătător pe un buton.

— Veți citi ce scrie aici şi vă recomand să nu vă abateți de la acest text.

Un bilet scris de mână se ivi în fața lui Bailey. Nu conținea decât câteva propoziții laconice.

— Să-şi predea toate aparatele electronice? bâigui ghidul. Telefoane mobile şi camere foto… dar nu cred că e necesar, nu?

Aruncă o privire stăruitoare căpitanului Nicolaevici, dar pe fața acestuia nu se citea nimic. Când Agusto Lytton apăsă butonul, se auziră întâi nişte pârâituri, urmate de un fluierat strident.

David Bailey tuşi, îşi drese glasul şi îşi coborî privirea la primele silabe de pe bilet. Apoi începu să citească cu voce tare şi nesigură.

Eva începu să se întrebe dacă Don Titelman nu adormise cumva, căci cum stătea acolo tolănit pe canapea nu-i putea vedea ochii. În salonul căpitanului domnea de un ceas o linişte deplină, întreruptă doar de izbiturile ritmice ale spărgătorului de gheață.

După lunga relatare a lui Lytton, Don nu-i mai adresase Evei nicio întrebare. Se întorsese cu spatele la ea şi amuțise. Eva nu putea şti ce părere avea el despre cele auzite, dar presupunea că se îndoia de adevărul lor.

Tot ce povestise tatăl ei era adevărat. Deşi în ultima

vreme avusese senzația că anii se comprimă, ea şi tatăl ei avuseseră o viață mult prea lungă. Injecțiile din anii adolescenței lăsaseră urme şi dureri, dar îşi făcuseră efectul, ca şi în cazul lui Lytton.

Încetiniseră numărătoarea inversă a geneticii, ceasul biologic programat încă de la naştere pentru un anumit interval de timp. Trecuseră nouăzeci de ani de la primele experimente şi celulele ei continuau să se regenereze fără cea mai mică eroare sau mutație.

Pielea ei se subțiase poate, iar articulațiile şi oasele începuseră să o supere. Dar, în rest, corpul Evei era la fel de bine conservat ca acela al fratelui ei găsit în mină. Era o ironie a sorții că poarta lumii subpământene îi ferise pe amândoi, în oarecare măsură, de efectele trecerii timpului.

Prețul pe care Eva trebuise să-l plătească era sterilitatea, dar pe atunci, nimeni nu bănuise acest lucru. Tatăl ei îi repetase de nenumărate ori că era un dar neobişnuit, pe care tot aurul din lume nu l-ar fi putut cumpăra. Astfel păstrase în tot acest timp controlul asupra vieții ei.

Uneori, Eva se întreba dacă existase cu adevărat, fiindcă atunci când exişti, ai capacitatea de a lua decizii proprii, nu-i aşa? În Stockholm cel puțin, alături de soțul ei, avusese vreme de câteva decenii o viață proprie, în preajma celui de-al Doilea Război Mondial, înainte de a reîncepe să-şi trăiască viața în umbra tatălui ei.

Singurul lucru pe care-l aveau în comun era durerea de a-l fi pierdut pe Olaf. Lytton nu-şi revenise niciodată în urma acestei pierderi. Şi totuşi, Eva nu ştia ce îl mâhnea cel mai mult: pierderea fiului sau dispariția stelei şi crucii lui Strindberg?

La începutul secolului trecut coborâse o dată cu ea în tunel. Pe atunci, Eva avea doisprezece ani, iar călătoria aceea îi rămăsese în amintire ca o descindere în iad. N-avea să mai uite niciodată duduitul continuu de sub pământ, dar nu-şi amintea să fi avut vreo viziune mistică.

De atunci nu mai coborâse niciodată în tunel şi nici nu se amestecase în cercetările lor militare. Se mulțumise cu rolul de asistentă mută a tatălui ei, îngrijindu-se de toate detaliile practice. Dintre toți cei care pătrunseseră atunci cu el în lumea subpământeană numai ea mai era în viață, numai ea ştia din ce izvoare provenea bogăția de cunoştințe a tatălui ei.

Din câte îşi dădea ea seama, activitatea lui de cercetare se mărginise în ultimii ani la realizarea unor experimente. Acum, tatăl ei dădea impresia că ar vrea să contacteze lumea de dincolo, cea față de care păstraseră atâta vreme distanța cu ajutorul injecțiilor.

Lytton era mai mult ca sigur convins că bărbații care îl însoțeau la bordul spărgătorului de gheață dispuneau de suficientă forță mentală pentru a putea deschide poarta către lumea subpământeană. Țelul lui declarat era cunoaşterea deplină; nu mai voia să se mulțumească cu aluzii. Voia să atingă acea claritate pe care o căuta de atâta timp.

Eva îi respectase instrucțiunile şi venise la Falun, unde îl cunoscuse pe Don Titelman. Acesta îi amintea în asemenea măsură de fratele ei, încât Eva nu voia să creadă că era o simplă coincidență.

Pe parcursul călătoriei lor, devenise tot mai nesigură cu privire la ce urmărea ea să realizeze cu ajutorul obiectelor lui Strindberg. Nu mai ştia dacă voia să-şi ajute tatăl, sau poate să distrugă acea lume subpământeană a lui?

Nici acum, când şedea lângă Don pe canapea, nu era sigură. Tot ce ştia cu certitudine era că ar fi vrut să-l protejeze de finalul inevitabil al călătoriei lor. Îi netezi haina de catifea, apoi rămase nemişcată, atentă la sunetele reținute ale respirației lui.

Când simți atingerea Evei, Don dădu să îi apuce mâna. Voia să primească răspunsuri la toate întrebările cărora nu apucase să le dea glas. Ținând cont că ajunsese la o

vârstă de mai bine de o sută de ani, Eva avea o minte surprinzător de ageră, iar cu rolul de avocată pe care-l jucase avusese mare noroc. Dar, cum se spune: *a mentsh on mazel iz vi a toyter mentsh,* un om fără noroc e ca un om mort.

Când îşi aminti însă tot ce se petrecuse din sala de interogatoriu din Falun până în salonul căpitanului, Don nu îşi putu reține un zâmbet. În amintirea lui, ei doi aveau să cutreiere tot mereu oraşul Ypres şi cimitirul Saint Charles de Potyze, şi deja de pe-acum simțea că-i este dor de ea, deşi Eva şedea pe canapea, la niciun metru distanță de el.

Don îşi înălță privirea şi încercă să formuleze o primă întrebare, însă exact în clipa aceea se lăsă o linişte de mormânt. Pe urmă se auziră tremurând paharele din bufet, iar spărgătorul de gheață *Iamal* se smuci o dată, după care începu să încetinească.

52. *Deschizătura*

Afară, în plin viscol, palele elicopterului începuseră să se rotească. Don încerca să-şi ducă mâinile la urechi, pentru a nu mai auzi zgomotul, dar Moyano, care îl târâse afară, pe platforma de decolare de la pupa navei, îl trăgea întruna de braț.

Lângă el era Eva, care se opintea împotriva vântului. Îşi îngropase mâinile în buzunarele gecii, iar ochii ei, aflați în bătaia reflectoarelor, păreau injectați. Nu-şi acoperise capul, iar şuvițele ei de păr uşor încărunțit abia dacă se mai vedeau sub stratul tot mai gros de zăpadă.

Agusto Lytton nu se ostenise să vină după ei în salonul căpitanului. Bătrânul aştepta deja în dreptul uşii deschise a elicopterului. Strigătele lui erau înghițite de vâjâitul rotorului.

Lytton le făcu un semn oamenilor săi să încarce ultima ladă de oțel în elicopter. Don îl recunoscu pe vecinul lui de cabină, Rivera, care apucă mânerul din față al lăzii şi ridică masivul recipient în cala elicopterului.

La uşa aparatului de zbor se găsea o mică scară metalică. Treapta de jos se afundase deja în zăpadă.

Don urmărea cum palele de vânt smuceau elicopterul şi-l făceau să alunece pe tălpi. Pe un viscol ca acela nici nu-şi putea imagina cum avea să decoleze. Însă bătrânul nu părea deloc tulburat şi îl împinse pe Don cu un ghiont în interiorul scăldat într-o lumină verde-gălbuie al aparatului de zbor.

Eva se aşeză lângă Don, ghemuită, pentru a se feri de frig. Pereții elicopterului nu erau căptuşiți în interior, iar pe geamuri se formaseră deja flori mari de gheață. Eva îşi sufla în palme şi lovea podeaua cu picioarele. Sud-americanii se aşezară pe rând la locurile lor. Din gurile lor ieşeau nori de abur înghețat.

Afară, în bătaia vântului, nu se mai afla decât Lytton.

Urcă şi el în cele din urmă scara metalică şi aceasta se plie în urma lui. Bătrânul bătu în geamul carlingii şi ridică degetul lui mare osos, dându-i astfel pilotului semnalul de decolare.

Cu palele rotindu-se la viteză maximă, elicopterul se clătină întâi într-o parte şi începu apoi să se ridice de pe platformă cu mişcări smucite. La vreo zece metri deasupra punții spărgătorului de gheață îl prinse o pală de vânt şi îl dezechilibră. Se auziră nişte zgomote de frecare şi zdrăngăniturile lăzilor metalice, care alunecau dintr-o parte într-alta în cală. Eva se lovi de Don, care îşi muşcă limba şi simți un gust metalic, de sânge, în gură.

Pilotul sud-american reuşi în ultima clipă să redreseze elicopterul şi să-l ridice până la nivelul antenelor radar ale spărgătorului de gheață. Aparatul întoarse, cu o mişcare bruscă şi scurtă, deasupra canalului spart de *Iamal* în gheață.

Jos, la nivelul mării, Don văzu ceva ce făcu pentru o clipă să-i stea inima în loc. Un corp lucios şi alungit, de forma unui trabuc, înainta despicând apele negre. Dar cu cât se îndepărtau mai mult de *Iamal,* cu atât mai sigur era Don că se înşelase, că nu fusese decât o rază de lumină reflectată, o iluzie optică datorată mai mult ca sigur stării lui de epuizare.

Timp de câteva minute, *Iamal* se mai zări din elicopter ca o stea îndepărtată, care strălucea singuratică în bezna nopții. Apoi dispăru, iar ei îşi continuară drumul prin vânt şi ninsoare.

Îmbrăcați cu gecile roşii de expediție, oamenii lui Lytton şedeau la locurile lor, în sclipirile luminilor de siguranță. Nimeni nu vorbea, fiindcă zgomotul din elicopter era asurzitor.

Don îşi plimbă privirea pe fețele cu trăsături indiene, pe care strălucea doar albul ochilor. Moyano, care se afla față în față cu el, ținea strâns în mână o armă automată. Lângă Moyano stătea Rivera, care frământa în mâini un

obiect asemănător unei măşti din cauciuc. Un fel de cagulă, cu orificii pentru nas şi gură.

Eva închisese ochii; pielea subțire de deasupra rădăcinii nasului ei era încrețită. Singurul care nu părea agitat era Agusto Lytton; şedea calm şi examina steaua şi crucea. Don îşi fixă privirea asupra celor două obiecte, fiindcă de la zdruncinăturile elicopterului începuse deja să i se facă greață. Obiectele lui Strindberg păreau singurele lucruri fixe din elicopter.

Pe măsură ce treceau minutele, crucea îşi modifica aspectul. Metalul devenea tot mai transparent şi, curând, începu să lucească. Scânteierile luminii cuprinseră la un moment dat şi steaua şi cele două obiecte începură să se contopească. Era aceeaşi reacție pe care Don o văzuse deja de nenumărate ori când flacăra becului Bunsen atingea o anumită temperatură.

O clipă mai târziu se deschise parcă un hău dedesubtul elicopterului. Don simți cum i se strânge stomacul când începură să coboare spre întinderea de gheață. Îşi lipi de piept geanta de umăr şi căută neajutorat privirea Evei. Din cauza luminii slabe nu-i văzu însă expresia feței.

Nimeni şi nimic nu l-ar fi putut pregăti pe Don pentru ceea ce îl aşteptă când ateriză elicopterul. Şi totuşi, cunoştea acea privelişte din negativele lui Eberlein.

Oamenii lui Lytton îl împinseră până la marginea unui hău imens, care se căsca în gheață şi cobora până în lumea subpământeană. Era o deschizătură perfect rotundă, cu marginile netede, care părea sudată de cineva cu o flacără în gheață. Gura tunelului vertical era atât de largă, încât Don abia dacă-i zărea marginea opusă. Dar preferă să se uite în zare, decât să-şi îndrepte privirea în jos.

Elicopterul aterizase la vreo sută de metri distanță de deschizătură, urmele lăsate în zăpadă de tălpile sale se întindeau în direcția ei. Sud-americanii aduseseră lăzile

metalice până la gura tunelului şi le aliniaseră acolo.

Don îşi strânse la piept geaca, pentru a se proteja de vântul şuierător. Apoi văzu cum Rivera şi Moyano prind de mânere o ladă şi o coboară pe lângă peretele tunelului. Când metalul atinse peretele, dădură drumul lăzii, care fu imediat absorbită de tunel.

— *Éste es el final*, ultima stație, îi strigă Agusto Lytton în vuietul vijeliei. Îmi pare rău, dar pentru dumneavoastră, señor Goldstein, călătoria se încheie aici.

Apoi îi făcu un semn lui Moyano să se apropie. Sud-americanul se văzu nevoit să se aplece, pentru a înțelege indicațiile lui Lytton. Don observă cum pe fața lui Moyano, acoperită de cicatrici de la vărsat de vânt, se iveşte o expresie dezamăgită.

— Veți rămâne aici şi veți veghea împreună cu Moyano, strigă Lytton. Sper că veți găsi ceva de făcut, să vă treacă timpul mai repede.

Bătrânul o conduse apoi pe Eva până la marginea deschizăturii. Făcură amândoi un pas mare pe deasupra marginii, de parcă dedesubtul lor nu s-ar fi căscat un hău, şi în clipa următoare Don nu-i mai văzu.

Dinspre grupul de sud-americani se auzi un murmur îngrijorat. Aceştia îi urmară totuşi pe cei doi, dispărând unul după altul în tunel. Don şi Moyano rămaseră singuri, într-un vârtej de zăpadă.

*

După mai bine de o oră, Moyano începuse să-şi piardă răbdarea. Sud-americanul porni să înconjoare deschizătura, lăsându-l pe Don în voia sa. Când Don se lăsă în genunchi şi se uită în tunel, nu putu să nu se gândească la Nils Strindberg. La faptul că, într-o zi de iulie a anului 1897, el, Andrée şi Frænkel avuseseră aceeaşi imagine în fața ochilor.

Pereții tunelului aveau sclipiri albastre-violacee, iar de-a lungul lor coborau filoane scânteietoare. Nu se vedea

nicio fisură şi erau atât de compacţi, încât rezistau presiunii uriaşe a oceanului cu toate miliardele sale de tone de apă. Un tentacul care se întindea kilometru după kilometru către centrul pământului. Don nu-şi putea imagina cum ar fi supravieţuit cineva unei căderi într-o asemenea adâncime, şi totuşi, Lytton şi Eva…

Gândurile lui Don fură întrerupte de scrâşnetele unor paşi pe zăpadă.

Era Moyano, care îşi încheiase rondul, şfichiuit de vântul aspru. Don se uită la sud-americanul care se aplecase acum, la rândul său, deasupra marginii.

— *Es un milagro, ¿no? O* minune, nu-i aşa? şopti Moyano.

Don se surprinse dând din cap. Alunecă pe genunchi puţin mai aproape de gura tunelului, pentru a vedea mai bine scânteierile pereţilor. Dar oricât ar fi căutat el din priviri vreun indiciu, tot nu putea pricepe cum să fi supravieţuit Lytton şi Eva căderii. Căci pereţii tunelului erau perfect netezi şi verticali.

Moyano îşi dădu jos o mănuşă şi veni lângă Don. Se lăsă pe vine şi pipăi marginea interioară a tunelului. Mâna lui fu instantaneu atrasă de perete şi se lipi ca o ventuză de acesta. Moyano trase de câteva ori şi, într-un final, reuşi să-şi dezlipească mâna de perete cu un plescăit.

— Ia vedeţi şi dumneavoastră, îi şopti lui Don, care îşi apropie, la rândul său, temător mâna de perete.

O clipă mai târziu, mănuşa lui Don dispăru în abis.

Pereţii tunelului păreau oarecum fluizi, ca o suprafaţă de sticlă care începe să se topească. Don se întrebă cum de nu observase acest lucru până atunci.

Moyano se ridică în picioare, mai făcu un pas către tunel şi se opri balansându-se chiar la marginea acestuia. Lui Don, silueta care se înălţa deasupra abisului îi făcu o impresie oarecum ameninţătoare. Se dădu puţin înapoi, pentru a se feri de mâna sud-americanului care dădea să apuce ceva.

Moyano ridică piciorul pentru un ultim pas în gol. Brațele pe care le întinsese larg fâlfâiau în bătaia vântului.

Dar exact în clipa când părea că se va prăbuşi în tunel, Moyano se plesni cu mâna peste gât, într-o parte. Inițial, Don crezu că ucisese o insectă, dar imediat văzu țâşnindu-i sângele printre degete. Curgea în cascade, şuvoaie roşii se revărsau peste gheață şi zăpadă. O clipă doar mai reuşi să stea în picioare, dar apoi i se înmuiară genunchii şi se prăbuşi la gura tunelului.

Don se întoarse în întuneric, cu fața împotriva vântului. Din cauza ninsorii puternice îi era imposibil să-şi țină ochii deschişi, dar ceea ce recunoscu vag îi păru complet lipsit de sens.

Pe întinderea de gheață, ceva părea să se fi *trezit la viață*? Ceva asemănător unui val alb-cenuşiu se apropia unduindu-se. Troiene de zăpadă veneau rostogolindu-se spre el şi se înălțau deasupra lui ca nişte fantome. Nişte costume de camuflaj alb-cenuşii se năpustiră asupra lui.

Mai multe nu apucă Don să vadă, înainte de a fi trântit pe burtă în zăpadă. Cineva i se aşeză cu toată greutatea sa pe spinare şi Don simți cum i se umple gura de zăpadă. Un cot înfipt în ceafa lui îl făcu să elimine din plămâni ultimul rest de oxigen. Cu o mişcare disperată, reuşi să se întoarcă puțin într-o parte, doar atât cât să ia o gură de aer.

Stând acolo în zăpadă, gâfâind şi gândindu-se că ceva mai rău de-atâta nu mai avea cum să i se întâmple, văzu venind încet spre el roțile cu crampoane ale unui scaun cu rotile.

— Don Titelman, rosti un glas bine cunoscut de undeva de deasupra roților. Trebuie să mărturisesc că ați devenit o adevărată pacoste.

Presiunea cotului din ceafă scăzu, iar Don izbuti să se răsucească pe spate şi să privească în sus, clipind des. Printre fulgii de zăpadă recunoscu chipul Tatei, acoperit

pe jumătate de urme de arsură.

— Ultima oară, în Wewelsburg, v-ați cam grăbit să ne părăsiți. Dar eu n-am pierdut speranța să vă revăd.

Un ochi era mort, celălalt, treaz şi pătrunzător.

— Ajutați-l să se ridice, porunci Tata.

Don se simți înşfăcat de brațe. Oamenii Tatei îl ridicară în picioare. Încercă să se smulgă din mâinile lor, dar simți cum îi alunecă pe zăpadă bocancii Dr. Martens. Alături de Tata se afla Eberlein, în costum de camuflaj şi cu o pereche de ochelari cu lentile polarizate pe nas. Din spatele lui se apropia clătinându-se Broscoiul.

— Ați ajuns atât de aproape şi n-ați apucat să vedeți nimic, constată Tata cu regret în glas. Elena?

Din grupul de soldați care îl însoțea pe Tata se desprinse o făptură scundă, care porni către el cu paşi mlădioşi. Când îşi dădu jos gluga, Don recunoscu ochii fardați cu negru ai tinerei din turnul nordic al cetății Wewelsburg.

— Da, Tată? răspunse Elena.

— Îl luăm pe Titelman cu noi, decise Tata. O să aibă un sfârşit adecvat.

Don văzu cum i se prinde o cătuşă la o mână.

— Iar tu, Elena, vei purta răspunderea pentru el acolo jos, adăugă Tata.

Elena întinse o mână. Tata o apucă şi îi prinse în jurul încheieturii cealaltă cătuşă.

Spatele alungit şi îngust care se înălța deasupra spetezei scaunului cu rotile se apropie de marginea deschizăturii. Privi în jos, înspre sclipirile albăstrui. Apoi porunci:

— De acum înainte nimeni nu mai scoate un cuvânt.

Elena îşi apropie talpa unei cizme de peretele tunelului şi îi făcu semn lui Don să procedeze la fel. Când călcă, se auzi un plescăit, iar talpa rămase lipită de perete.

O mână invizibilă părea să se fi întins după ea şi să încerce acum să o tragă în jos. Ochii verzi se înălțară spre

Don.

— *Venga, signor Don.* Haideți.

Don îşi luă cu un gest nesigur ochelarii de pe nas şi auzi cum se lipeşte de perete şi talpa bocancului său. Elena trase apoi de cătuşă şi, în clipa următoare, se prăbuşiră amândoi în tunel.

53. Soarele Negru

Peretele tunelului îl trăgea în jos tot mai repede. Acum, Don nu-şi mai simţea doar talpa bocancului lipită de perete, ci şi spatele. Deşi îi era imposibil să se mişte şi atârna de perete ca o insectă, viteza cu care se deplasa creştea, făcându-l să se prăbuşească, lipsit de voinţă, în adâncul lumii subpământene.

Curentul de aer îi bătea cu atâta forţă în faţă, încât era nevoit să-şi lase capul pe spate pentru a vedea cât de cât ceva. Părul i se ridicase măciucă, iar costumul de catifea fâlfâia, gata-gata să se sfâşie.

Deja din primele clipe când începuse să cadă, ninsoarea de afară se redusese la un mic punct alb. Acum nu se mai vedea deja demult, dar în tunel nu era nicidecum întuneric.

Pereţii albaştri-violacei aruncau scântei, ca bolta înstelată a unui cer nocturn. Deasupra lui Don se prăbuşeau, la rândul lor, în adâncul pământului toţi acei oameni în costume de camuflaj.

Cel mai limpede îl distingea pe Tata, care plutea, fixat în scaunul său cu rotile, la numai zece metri deasupra lui Don. Lângă Tata îi recunoscu pe Eberlein, care părea ţintuit de perete ca un fluture, şi o făptură care amintea de o minge albă de biliard teşită: era Broscoiul, nu-ncăpea îndoială.

Când începuse să cadă, Don fusese prea înfricoşat pentru a putea gândi. Singura lui reacţie fusese să-şi strângă la piept geanta şi să-şi încleşteze dinţii. Dar acum, după ce se scurseseră deja câteva minute fără să se fi ciocnit de ceva, începu să se întrebe când vor ajunge în sfârşit la capătul acestui abis absorbitor.

Îşi aminti cum citise undeva că nimeni nu reuşise să ajungă mai departe de doisprezece kilometri sub pământ, dar ei se aflau deja cu siguranţă mult mai departe.

Deasupra lui se întindeau apele reci ale Oceanului Arctic, dedesubt îl aştepta o pătură dogoritoare de metal topit şi magmă lichidă. Don îşi imaginase întotdeauna iadul ca pe ceva veşnic arzând, dar în mod ciudat, cu cât pătrundeau mai adânc în tunel, cu atât era mai frig.

În pofida aerului care-i sufla în faţă cu putere, Don reuşi să se întoarcă spre Elena. Tânăra închisese ochii, dar gura ei se mişca de parcă s-ar fi aflat în transă. Don se întrebă dacă n-ar fi fost mai bine să încerce să o trezească, însă chipul ei exprima atâta linişte, încât renunţă. În schimb, se lipi şi mai strâns de geantă şi închise la rândul său ochii. Cădea, fără să vadă unde.

Îşi ţinu ochii închişi aşa de mult timp, încât la un moment dat avu senzaţia că îi înţepeniseră pleoapele de frig. Gura abia şi-o mai putea mişca, obrajii şi fruntea îi amorţiseră de la vântul tăios.

Deodată, Don sesiză o mică modificare în sunetul curentului de aer care-i sufla în faţă. Iniţial, abia dacă îndrăzni să tragă nădejde, dar în cele din urmă se convinse că viteza cu care cădeau scăzuse într-adevăr. Vâjâitul sonor al aerului se transformase într-un susur, iar curând simţi cum coboară uşor ca un fulg spre solul acoperit de o ceaţă plumburie.

— Ne aşteaptă.

Glasul Elenei răzbătu prin ceaţă. Don încercă să-şi mişte umerii, însă peretele îl ţinea încă prizonier.

Pe ultimii metri de cădere lină, ochii lui Don începură să se obişnuiască cu întunericul. Acolo jos, totul era învăluit în abur, iar frigul era de-a dreptul insuportabil.

Don făcu o grimasă pentru a-şi dezmorţi muşchii feţei. În clipa în care îşi aşeză ochelarii pe nas, călătoria lor se sfârşi.

Pe cât de brusc îl atrăsese peretele, pe atât de blând îl eliberă acum. Don mai coborî plutind câţiva metri şi ateriză, în cele din urmă, într-un strat de praf cu o

grosime de câțiva centimetri.

Elena aterizase şi ea şi când îl trase pe Don mai aproape, lanțul dintre cele două cătuşe zornăi slab. Ceva, nu ştia nici el ce anume, îl făcu pe Don să o apuce de mână, poate fiindcă era singura sursă de căldură din preajma lui.

În fața lor se întindea învăluită în ceață o galerie care amintea de nava unei biserici gotice. Pereții ei răspândeau aceeaşi lumină albastră-violacee ca tunelul, dar erau altfel arcuiți. Don avu impresia că erau făcuți dintr-o stofă subțire, care se unduia în bătaia vântului. Un lucru de altfel imposibil, fiindcă acolo jos, în spațiul acela umed şi neprimitor, aerul era neclintit.

În spatele lui se adunară soldații cu armele lor vopsite în alb şi lunetele de ochire pe timp de noapte.

Eberlein se aplecase la urechea Tatei şi îi vorbea în şoaptă. Scaunul electric cu rotile se afundase în praf, roțile sale devenind invizibile. Elena se apropie prin ceață de un perete al galeriei arcuite şi îl trase pe Don de cătuşă după ea.

Bocancii Dr. Martens brăzdau praful, pe măsură ce Don înainta cu paşi împleticiți, străduindu-se să nu-şi piardă echilibrul. Când ajunseră în apropierea peretelui galeriei, Don constată că era făcut dintr-un material ciudat, cu un aspect fluid. Spre deosebire de peretele sticlos al tunelului, acesta era alcătuit dintr-o pulbere sfărâmicioasă, care cădea pe jos ca fulgii de zăpadă. Între el şi masele colosale de pământ nu se aflau decât aceste ciudate cascade care mărgineau galeria.

Don întinse temător un deget, pentru a pipăi peretele, şi se trezi că îi dispare până la cot brațul în pulbere. În spatele peretelui părea să nu se găsească altceva decât un nor format din firicele de praf şi fulgi, care se prelingeau uşor pe brațul lui.

Stând acolo şi admirând scânteierile albastre-violacee ale cascadei de pulbere, se întrebă ce ştia el de fapt despre iadul pe care unele mituri îl descriau ca fiind

îngheţat.

Cele două cuvinte nordice vechi „Nifl” şi „Heim” desemnau literal „lumea învăluită în ceaţă”. O lume în care se însera mereu, fără să se facă vreodată noapte. Potrivit legendelor islandeze, aici domnea un ger cumplit, iar aerul era plin de gaze şi vapori otrăvitori. Inuiţii credeau că locul acesta se află undeva sub Oceanul Arctic şi îl numeau „Adlivun”. Era Hades, tărâmul umbrelor în mitologia greacă, iar Bube ar fi spus…

— *Sheol,* şopti Don. *Geyen in Sheol.*

Elena, în schimb, nu avea iadul în faţa ochilor, când atinse peretele din pulbere. De când se prăbuşise în tunel, auzise vorbindu-i în şoaptă glasul alinător al mamei.

Şi acum, când stătea în faţa peretelui, simţea imboldul de a face un pas înainte şi a pătrunde în pulberea curgătoare. În depărtare, în spatele punctelor luminoase, i se părea că recunoaşte nişte chipuri care o îndemnau din priviri să vină mai aproape.

Vedea cum li se mişcă gurile. Formau cuvinte pe care nu le desluşea. Parcă i-ar fi cerut ceva, ceva ce numai ea ar fi putut să le ofere.

Elena întinse mâna şi, în ploaia milioanelor de firicele de pulbere albastră-violacee, îi păru că devenise transparentă. Sub piele căpătase un luciu auriu-roşiatic, iar muşchii şi tendoanele se vedeau ca nişte fire strălucitoare. Îşi umplu mâna cu pulbere şi şi-o retrase apoi cu băgare de seamă.

Iniţial, pulberea din mâna ei păru neînsufleţită, nedeosebindu-se cu nimic de un praf negru-cenuşiu. Încetul cu încetul, firele de praf începură însă să se trezească la viaţă şi să lumineze faţa Elenei.

Elena se gândi la Wewelsburg şi la pulberea pe care Fundaţia o păstra în bilele de sticlă. La materialul care îi stătuse la dispoziţie pentru a-şi exprima viziunile despre fundamentele fizicii şi chimiei. Pulberea scânteietoare îi vorbea acum din nou, arătându-i structuri moleculare şi

legături atomice. Dar Elena nu mai avea de gând să realizeze schițe referitoare la structura exterioară a lumii.

Ridică mâna spre Don, pentru a-i arăta şi lui pulberea care sclipea atât de frumos în palma ei. Dar suedezul păru mai degrabă înspăimântat – în spatele lentilelor aburite ale ochelarilor săi de pilot ochii i se îngustaseră, formând două linii. Pe urmă începu să scotocească în geanta de umăr şi scoase de acolo un mic inhalator. Elena văzu cum şi-l duce lacom la gură.

După ce inhală o dată cu nesaț din tricloretilenă, Don îşi dădu ochii peste cap şi pentru câteva clipe avu senzația că orbise. De îndată ce îi reveni văzul, începu să caute în geantă tabletele de mogadon.

De privirea Elenei nici că-i păsa. Înainte de a fi din nou în stare să meargă, trebuia să-şi astâmpere bătăile inimii. Niciun pas nu ar mai fi putut înainta în această galerie a iadului, înainte ca drogul să-şi facă efectul.

Când Elena îl trase însă de cătuşă după ea, Don oftă şi pricepu resemnat că acolo, sub pământ, el nu avea nimic de spus. Porniră amândoi, în galeria cu sclipiri violacee, pe urmele oamenilor Fundației.

Don şi Elena mergeau cot la cot la câțiva paşi în urma oamenilor îmbrăcați în alb. Soldații în costumele lor de camuflaj păreau nişte făpturi alcătuite din lumină, care alunecau pe lângă pereții galeriei fără să atingă pământul.

În fruntea grupului se afla Tata în scaunul lui cu rotile, cu țeasta chealã legănându-se de colo-colo ca o lumină răzleață. Se auzea un huruit slab de la rotile care alunecau învârtindu-se în stratul de praf răscolit.

La câțiva paşi în urma spinării alungite şi înguste a Tatei, Don îi recunoscu pe Eberlein şi pe Broscoi. Ochelarii cu lentilele polarizate se întorceau din când în când spre el, de parcă Eberlein şi-ar fi dorit nespus demult ca mai cu seamă Don să vadă ce li se înfățişa

acolo.

După ce un timp îndelungat nu se auzise nimic, îi întâmpină deodată, din adâncul galeriei, un bubuit înfundat. Zgomotul devenea tot mai puternic pe măsură ce înaintau şi curând se transformă în nişte bătăi asurzitoare.

Don aruncă o privire furişă Elenei şi observă cum îi ies pe gură, la intervale de timp regulate, norişori de abur alb. Propria lui respiraţie era, în schimb, tot mai gâfâită. Se apucă să caute în geantă ceva liniştitor, dar se opri brusc, fiindcă îşi dădu seama că ajunseseră la destinaţie. Unul dintre soldaţii din faţă ridică o mână, făcându-le semn să rămână pe loc. Scaunul cu rotile al Tatei se opri din mers şi în aceeaşi clipă se auzi o nouă bubuitură, al cărei ecou prelung făcu să vibreze coşul pieptului şi spinarea lui Don.

În ceaţa tărâmului subpământean, Don căută iarăşi mâna caldă a Elenei. Îi apucă degetele şi îşi plimbară amândoi privirile în imensa sală în care se sfârşea galeria.

Elena nu ştia ce să creadă despre locul acesta, care îi fusese de atâtea ori descris. Şi-l imaginase ca pe un palat de basm, un izvor magic al înţelepciunii şi înţelegerii. Or acum, când ceaţa începuse să se risipească, pricepu că descrierea Tatei nu corespundea realităţii. Nu se aflau într-un palat de lumină şi adevăr; se găseau într-un mausoleu, în care bine-veniţi nu erau decât cei care se stinseseră din viaţă.

Spaţiul care se deschidea înaintea lor era atât de vast, încât nu vedeai unde se sfârşea, şi când îşi lăsă capul pe spate, Elena privi spre o boltă înstelată, presărată cu lumini de mărimea unei gămălii de ac. Şi totuşi, uriaşa sală trebuia să se sfârşească undeva, căci spre tavan se înălţau nişte coloane subţiri. Umpleau grota cu siluetele lor, ca o pădure nesfârşită de copaci goi.

În clipa când dădu să facă un pas înainte, simţi o strânsoare de fier în jurul încheieturii mâinii. Cineva o

opri în loc şi când se întoarse cu o mişcare smucită, întâlni privirea Tatei.

— Labirintul acesta e mult prea mare pentru tine, Elena, spuse Tata. Mai bine ar fi să mă urmezi.

După care Tata trase de mânerul scaunului cu rotile şi acesta se puse în mişcare. Roțile sale brăzdară zuruind marea de pulbere, purtându-l pe Tata până în dreptul coloanelor.

Soldații în uniforme albe îl urmau îndoiți de spate, de parcă s-ar fi aşteptat să întâmpine vreo rezistență. Lângă Eberlein înainta agale Broscoiul şi la un moment dat dispărură amândoi printre coloane.

Don simți că-l ia cu amețeală când realiză că orice contact cu realitatea fusese întrerupt. Aştepta ca mogadonul să-i tulbure mintea, pentru a se putea convinge mai uşor că ceea ce i se întâmplă nu e decât o halucinație.

Elena îl trăgea de cătuşă, iar el o urma împleticindu-se. De unde le venise nemților ideea să-l care după ei în lumea subpământeană nu putea pricepe.

Coloanele pe lângă care înaintau înotând în praf erau foarte subțiri şi se înălțau în întuneric ca nişte făclii cu luciri albăstrii. Don se întreba cum puteau susține nişte proptele atât de firave greutatea de neimaginat a pământului de deasupra lor.

Gândurile sale se întoarseră la Bube şi la casa ei din anii 1950, în grădina căreia putrezeau fructele; la masa de sticlă sub care stătea întins, atent la glasul ei mormăit.

Câtă vreme izbutea să rămână în viață, nu avea să dispară nici ea în totalitate. Toate poveştile ei se întipăriseră în trupul lui ca nişte urme de arsură. Abia când el n-avea să mai fie, se vor pierde şi poveştile ei, iar adevărul lor va fi uitat pe vecie.

Dar când se gândi cât de mutilată era propria lui viață, se întrebă de ce o iubise atât de mult pe Bube. Când nu-i

putuse alina durerile şi când, în general, nu puteai aştepta de la un copil să dea timpul înapoi. De când se ştia se luptase să-şi stăpânească frica, dar aici, în tărâmul subpământean, lupta aceasta i se părea tot mai lipsită de sens.

Elena, care mergea alături de Don, se lăsase la rândul ei în voia gândurilor. Glasul liniştitor al mamei o conducea prin imensa sală. Îi vorbea în şoaptă despre lumina caldă a soarelui, care inunda un balcon dintr-o suburbie sudică a oraşului Napoli. Îi făgăduia că acum, în sfârşit, avea să se întoarcă acasă.

Nu e un loc tăcut, îşi spuse Elena. În jurul ei întrezărea nişte umbre. Nici măcar cercetătorii Fundației nu fuseseră în stare să-i spună despre ce fel de sală era vorba. Ea însăşi prefera să creadă că se află într-un punct în care linia de demarcație dintre lumea aceasta şi cea de dincolo înceta să mai existe.

Gândurile ei fură curmate de către Tata, care se oprise între coloane. Îl văzu discutând în şoaptă cu ofițerul care comanda trupa specială.

Ofițerul îşi luă arma de pe umăr şi i-o oferi Tatei. Tata arătă cu țeava ei o suprafață goală, aflată la distanță de câteva sute de metri de ei. Apoi le făcu semn soldaților să se împrăştie. Scaunul cu rotile reîncepu să se deplaseze.

Don nu mai simțea altceva decât resemnare şi mâhnire. Se hotărâse să accepte tot ce se înfățişa ochilor săi. Pulberea scânteietoare şi coloanele sclipitoare, care se înălțau către bolta înaltă a sălii. Ceața din Niflheim, care îl învăluia cu frigul ei umed şi tăios.

Când ajunseră pe suprafața goală din spatele coloanelor, inima lui începu să bată cu atâta furie, încât nimic din geanta cu medicamente nu ar mai fi putut-o calm. În fața lui, în ceață, erau aranjate în cerc, ca într-un sanctuar păgân, nişte blocuri de piatră grosolan cioplite. Iar ceea ce zări în mijlocul lor îi zgudui întreg

corpul într-un reflex de a vomita pe care toată viața lui încercase să și-l înfrâneze.

În centrul cercului de piatră plutea un soare întunecat uriaș, cu douăsprezece raze îndoite la capete în unghiuri drepte. Era Soarele Negru, care răsărise din praf și plutea acum imponderabil, înconjurat de blocurile de piatră.

Elena cunoștea Soarele Negru, fiindcă auzise legenda acestuia încă din primul an petrecut la Wewelsburg. Cu mult timp în urmă, Tata îi explicase de ce pusese Karl Maria Wiligut odinioară să fie asamblat acel mozaic în pardoseala sălii rotunde a turnului nordic.

Soarele Negru reprezenta poarta unei alte lumi, iar pe pragul acesteia, viziunile fuseseră cel mai clare. Razele sale erau antenele prin intermediul cărora se făceau auzite murmurele din cealaltă lume.

Dar acum, când îl vedea pentru prima oară cu ochii ei, atenția Elenei nu fu atrasă atât de discul negru și razele îndoite la capete în unghiuri drepte, cât de imensul cerc metalic, pe care niște bărbați cu plete negre erau pe cale de a-l instala. Cercul acesta avea șase scaune, legate între ele cu cabluri, iar pe unul dintre ele ședea un bătrân cu o piele atât de subțire, încât dedesubtul ei se întrezăreau, gălbui, oasele capului.

Don se uită clipind spre grupul de sud-americani, pentru a nu fi nevoit să privească Soarele Negru. Oamenii lui Lytton își trăseseră pe cap niște măști de cauciuc cu orificii pentru nas și gură, care le acopereau în întregime capetele, părând parcă lipite de ele. La un moment dat, măștile de cauciuc începură să lumineze în întuneric, în ritmul curenților electrici care traversau creierii bărbaților cu plete negre.

Fostul vecin de cabină al lui Don, Rivera, își fixă în cele din urmă un cablu de tâmplă, care se continua până la următorul scaun și la următorul sud-american. Curând, toți erau uniți cu cabluri, de la scaun la scaun, alcătuind

de jur împrejurul cercului metalic un lanț de maşinării umane.

Agusto Lytton îi făcu semn lui Rivera să înceapă. Acompaniate de bubuiturile subterane, cablurile începură să pulseze cu luciri verzui.

Don se uită nedumerit la Elena, dar nici ea nu părea să înțeleagă ce aveau de gând sud-americanii cu construcția lor complicată.

Tata montă pe arma sa o lunetă, iar soldații germani se adăpostiră în spatele blocurilor de piatră. Fără niciun sunet, se lăsară în genunchi în stratul gros de praf.

Don îşi aduse aminte de Eva şi începu să o caute din privire. Însă în cercul metalic, înconjurat de blocurile de piatră, nu se vedeau decât Agusto Lytton şi cei cinci sud-americani, toți legați între ei cu cabluri. În fața capetelor lor luminoase, Soarele Negru începu să-şi modifice aspectul. Discul se înmuie, de parcă ar fi fost din lut, iar lutul acesta vâscos începu să se rotească încet şi continuu.

Pe măsură ce mişcările sale circulare se întețeau, Soarele Negru semăna tot mai mult cu un vârtej întunecat. Cum se rotea acolo în aer, în fața bărbaților aşezați în cerc, părea că ar vrea să absoarbă şi ultimul strop de lumină din sala imensă.

În acelaşi timp, razele sale păreau să se alungească. Iar una dintre ele ajungea aproape până în dreptul femeii care, cândva, se numise Eva Strand şi pretinsese că ar fi avocată.

Stătuse probabil tot timpul ascunsă în spatele discului, dar acum se îndrepta spre Lytton. În mână ținea acel obiect, din cauza căruia Don ajunsese atât de departe de casă. Crucea lui Strindberg era transparentă şi strălucea pe fundalul gecii roşii cu care era îmbrăcată Eva. Lytton nu acordă însă nicio atenție fiicei sale. Privirea lui era ațintită asupra Soarelui Negru din lumea

subpământeană.

Eva trecu pe lângă tatăl ei şi, îndepărtându-se de grupul de sud-americani, se opri exact la jumătatea distanţei dintre cercul metalic şi soldaţii germani. Aceştia o luaseră în vizor din spatele blocurilor de piatră, dar păreau să aştepte un semn din partea Tatei. Acesta îşi aţinti ochiul sănătos asupra Evei şi o urmări cum se apleacă spre suprafaţa acoperită de praf.

Eva îşi umplu mâna cu pulberea neagră-cenuşie şi o privi cu atenţie. În clipa următoare, Don observă cum se trezesc la viaţă scânteierile violacee ale pulberii şi încep să lumineze chipul îmbătrânit al Evei.

După ce privi un timp îndelungat pulberea, Eva îşi întoarse privirea spre Don. Dădu scurt din cap şi schiţă un zâmbet. Nu părea deloc surprinsă de prezenţa lui.

În spatele ei se aflau vârtejul absorbitor şi capetele luminoase ale sud-americanilor. În jurul ei, o mare cenuşie de pulbere neînsufleţită. Eva îşi mişcă buzele, de parcă ar fi vrut să-i spună ceva lui Don, însă cuvintele ei fură înghiţite de o nouă bubuitură prelungă.

După ce ecoul acesteia se stinse şi se făcu din nou linişte, Don simţi cum îl smuceşte cineva de mâna încătuşată. Se întoarse şi se uită la Elena, care o fixa şi ea acum pe Eva.

În spatele Elenei se afla Tata, care îşi potrivea arma, şi când Don văzu aprinzându-se un punct roşu, pricepu că îşi montase la armă un indicator de ţintă cu laser. La fel procedară şi soldaţii germani ascunşi în spatele blocurilor de piatră. Întunericul ceţos era străpuns de tot mai multe raze laser.

Don se întoarse din nou spre Eva, neputând să priceapă de ce nu se urnea din loc. Era imposibil să nu fi observat ce se petrecea şi totuşi, stătea nemişcată, fără să arate vreo reacţie. Cablurile care uneau capetele luminoase ale sud-americanilor pulsau tot mai repede, iar în centrul vârtejului negru apăruse o adâncitură.

Era o spirală acaparatoare, care părea să înghită din

clipă-n clipă tot ce se afla în jurul ei. Când Don își îndreptă privirea spre ea, simți cum i se îngreunează corpul. Avea senzația că spirala îi smulge inima și sufletul și că întreaga lui persoană va fi absorbită de vârtejul Soarelui Negru.

Elena simțea la rândul ei copleșitoarea forță de atracție a spiralei, dar ce o tulbura pe ea cel mai mult nu era senzația tot mai accentuată de greutate, ci faptul că glasul mamei amuțise, înghițit parcă de vâjâitul fatal al vârtejului.

La un moment dat observă că raza laser din arma automată a Tatei începuse să se deplaseze, îndreptându-se treptat către Eva Strand. Elena încercă să rostească o avertizare, dar glasul i se frânse din cauza tulburării care pusese stăpânire pe ea.

Pe fruntea luminoasă a avocatei apăru un punct roșu, ca o țintă. Zăbovi acolo timp de o secundă.

Don nu auzi împușcătura. O văzu doar pe Eva prăbușindu-se brusc, ca o marionetă căreia i-a tăiat cineva pe neașteptate sforile.

Țipătul care îi crescu din piept abia dacă îi trecu peste buze. Se smuci o dată și o trase pe Elena de cătușă după el, ieșiră din spatele blocului de piatră și se îndreptară către trupul căzut la pământ al avocatei.

Lytton pricepuse între timp și el ce se întâmplase și se aruncă pe jos, la adăpostul cercului metalic. Se auzi un fâsâit și cablurile încetară să mai lumineze. Sud-americanii se aruncară și ei, pe rând, de pe scaune la adăpostul acelei bizare construcții circulare.

Don și Elena ajunseseră lângă Eva. Don căzu în genunchi, îi puse Evei o mână sub cap și i-l ridică prudent. Cu degetele celeilalte mâini încercă să oprească sângele care îi șiroia de la ceafă, acolo pe unde ieșise glonțul. Pe fruntea Evei, acolo unde pătrunsese glonțul din arma Tatei, se căsca o gaură de mărimea unei

monede. Un al treilea ochi, care amintea de rana din frunte a fratelui ei. Moartea îi apropiase pe Eva şi Olaf, îi trecu lui Don prin minte. Moartea anulase diferența de timp dintre viețile lor.

Don se auzi strigându-i Evei să se trezească. Se aplecă atât de aproape de ea, încât îi simți pe obraz respirația slabă. Apoi văzu în ochii ei, în spatele pupilelor, un licăr. Ar fi vrut să-i spună ceva, dar oricât s-ar fi străduit, nu găsea cuvintele potrivite.

— Don Titelman, şopti Eva. Ați avut un… vagon de marfă… frumos.

— Eva…

— Dar nu… Nu trebuia. Nu trebuia să vă aducă aici.

— Eva, şopti Don, încercați să respirați.

Eva se uită lung la el, până când licărul din ochii ei se stinse, suflat parcă de o adiere de vânt.

Elena urmări cum e învăluit de praf chipul palid al avocatei. Ridurile fine de pe fața ei se atenuau şi se netezeau văzând cu ochii. Don încă mai încerca să oprească sângele, iar când îşi înălță privirea spre Elena, aceasta văzu cum mestecă în gol maxilarele lui.

Sud-americanii aflați la adăpostul cercului metalic se puseră în mişcare, iar vârtejul începu să se domolească, în lipsa curenților electrici din creierele celor şase bărbați, viteza cu care se rotea Soarele Negru scădea. Discul se învârtea tot mai slab şi în cele din urmă, Soarele Negru rămase suspendat în aer, la fel de neclintit cum fusese şi înainte de straniul experiment al lui Lytton.

Razele laser ale germanilor ascunşi în spatele blocurilor de piatră dansau în negură. Tot mai multe puncte roşii se opreau asupra cercului metalic.

Elena se uita la crucea luminoasă pe care o ținea încă în mână Eva. O desprinse cu grijă din degetele femeii moarte şi observă că deasupra ei era aşezată steaua.

De cealaltă parte a trupului neînsuflețit al avocatei

şedea Don cu capul plecat şi umerii tresărind. Elena cuprinse în palmă metalul rece şi îşi duse crucea la piept.

Se uită cu coada ochiului la Tata, conştientă că o urmărea din spatele blocului de piatră. Apoi se răsuci cu fața către cercul metalic al sud-americanilor şi se ridică încet în picioare.

— Jansen!

Glasul şuierat al Tatei sfâşie ceața. Ceva se mişcă în praf, în preajma cablurilor, dar Tata nu primi niciun răspuns.

— Pentru că dumneavoastră sunteți desigur Jansen, cel care a înviat din morți, strigă Tata. Dar de data aceasta vizita dumneavoastră va fi scurtă. Doar vedeți care a fost soarta fiicei dumneavoastră.

— Dar ce legătură a avut ea cu noi doi? răspunse Lytton strigând de la adăpostul cercului metalic. Afurisita asta de lume subpământeană i-a costat viața pe cei doi copii ai mei.

— Întunericul cere sacrificii. Cine poate şti asta mai bine decât dumneavoastră, replică Tata.

Mecanismul scaunului cu rotile începuse să-l ridice în picioare. Elena văzu cum se iveşte pe deasupra marginii blocului de piatră chipul ars al Tatei.

— Fiica dumneavoastră, Jansen, m-a mutilat. Nimeni nu le-a cerut ei şi lui Titelman să arunce în aer turnul Fundației. Dacă îndrăzniți să vă arătați fața, puteți să continuați experimentul dumneavoastră promițător.

— Şi ce se va întâmpla dacă vom reuşi să deschidem poarta? strigă Lytton. Dacă reuşim să contactăm lumea de dincolo?

Tata nu-i răspunse. În schimb, se mai aprinseră câteva raze laser. Dar acestea veneau din direcția sud-americanilor, care luaseră poziție în spatele cercului metalic, ținând în mâini propriile lor arme automate. Razele adversarilor se încrucişau în ceață, formând o rețea complicată de axe luminoase.

— Am să vă propun altceva, strigă Lytton. O veți ruga

pe fiica dumneavoastră să ne aducă crucea. După aceea vă veți retrage cu toții în linişte, iar noi ne vom îndeplini misiunea.

Elena se uita la punctul roşu care rătăcea pe pieptul ei. Provenea de la arma cu care țintea spre ea unul dintre oamenii lui Lytton.

Don zări ivindu-se în aceeaşi clipă un alt punct roşu pe ceafa Elenei, care provenea de la arma automată din mâna Tatei.

Elena îşi lipi crucea de frunte, pentru a-i simți răceala. Se străduia din răsputeri să perceapă în sinea ei glasul mamei. Privi la Soarele Negru, care plutea în aer misterios şi fără greutate. Pe discul său lucios observă cum începe să se contureze propriul ei chip.

Don se ridicase la rândul lui în picioare, după ce aşezase lin, în stratul de praf moale, capul Evei. Urmări privirea Elenei către soarele subpământean.

Părea că avea să-şi modifice din nou aspectul. Discul său începuse parcă să devină mai luminos. La ureche, Don auzea glasul Elenei şoptind nişte cuvinte care sunau italieneşte. Cu fiecare cuvânt rostit, lumina soarelui era tot mai strălucitoare.

— Elena, strigă Tata.

Dar Elena părea să nu-l audă.

— Elena! mai şuieră Tata o dată. Ai să-mi aduci mie crucea.

Don urmărea cum se intensifică lumina soarelui, pe măsură ce Elena îşi mişca tot mai repede buzele. Îşi duse o mână la ochi, pentru a se feri de lumina orbitoare. Acum îl recunoscu şi pe Agusto Lytton, care stătea întins dedesubtul discului radios. Orbitele sale erau singurele pete întunecate de pe capul bătrânului, scăldat acum de lumina strălucitoare.

Elena simți cum trage ceva de ea, de parcă i s-ar fi

cerut să întreprindă un ultim lucru. Stătea înaintea unei porți, lăsând în urma ei întunericul, dar nu ştia cum să o deschidă.

— Vreau, *lo voglio,* murmura Elena. Vreau să primiți din partea noastră crucea.

Dinspre discul alb al soarelui simți în clipa aceea o adiere. Un nor luminos de pulbere scânteietoare se desprinse din centrul său şi se deplasă plutind pe deasupra stratului de praf negru-cenuşiu.

Don văzu cum se apropie de ei norul şi o învăluie pe Elena. Cu ochii închişi, tânăra întinse crucea şi şopti:

— Vreau să mă luați cu voi.

Când redeschise ochii, Elena nu mai văzu în jurul ei nimic din tărâmul subpământean. Vălurile de ceață se risipiseră, blocurile de piatră şi gerul crâncen dispăruseră. Nu mai rămăsese decât lumina, care inunda totul împrejurul ei, iar ea se simțea acum cuprinsă într-o îmbrățişare caldă.

— Ia-mă cu tine, repetă în şoaptă.

În clipa aceea se iviră două mâini care îi luară crucea. Elena îşi înălță privirea spre chipul atât de asemănător ei: pomeții înalți, gura lată şi ochii, în care nu mai privise din copilărie.

— Elena, timpul tău nu a sosit încă.

Abia se stinsese glasul mamei, când crucea începu să fumege. Se deforma treptat şi se înnegrea precum cărbunele în mâna făpturii luminoase.

Don, care rămăsese lângă Elena, simțea la rândul lui căldura binefăcătoare. Dar ceea ce vedea el în norul scânteietor îi era de neînțeles. În lumină stătea aplecată o femeie foarte bătrână. Părul ei lung şi cărunt era prins într-un coc bine cunoscut.

Când îşi coborî privirea la gambele femeii, pe care se încolăceau nişte cicatrici noduroase, realiză că şi el tindea către lumină şi că Elena trebuia neapărat să-l ia cu ea.

— Bube... murmură Don.

Elena simți un ghiont, când Don se dădu mai aproape de ea, iar lanțul dintre cătuşele lor zornăi, când se opriră clătinându-se în fața făpturii luminoase. În sala vastă răsună în aceeaşi clipă zgomotul asurzitor al miilor de coloane care se îndoiau şi crăpau sub propria lor greutate, până când una dintre ele se sparse şi se prăbuşi pe jos, sfărâmată.

Acum, când stătea atât de aproape de ea, Don îşi simțea corpul mult mai uşor. De vacarmul asurzitor al coloanelor sparte nu-i păsa. Tot ce se întâmpla în afara luminii nu avea nicio importanță.

Făptura luminoasă apucă lanțul care îl lega de Elena, în clipa următoare, tălpile bocancilor săi negri se desprinseră de pământ şi Don se înălță în aer.

Făptura îi ridică deasupra discului radios al soarelui, deasupra blocurilor de piatră aranjate în cerc. Din bolta înaltă cădeau pietre şi moloz pe capetele bărbaților rămaşi jos, care se zbăteau acum să iasă din sală.

Don îl văzu pe Agusto Lytton alergând de colo-colo printre coloanele prăbuşite. Tata era purtat în scaunul său cu rotile de către soldații în costume de camuflaj, printre grămezile de moloz.

Singurii care rămăseseră neclintiți erau Reinhard Eberlein şi Broscoiul. Stăteau cot la cot, încremeniți în lumina năucitoare a soarelui.

Lanțul dintre cătuşe îi purta pe Don şi pe Elena tot mai sus. Părea că făpturii luminoase îi crescuseră aripi, fiindcă acum auzeau ceva fâlfâind în preajma lor.

Ultimul lucru pe care-l văzu Don când se uită în jur a fost ceva alb, care se revărsa din fruntea Evei Strand. Se scurgea ca un râu înapoi către izvorul său, în îmbrățişarea dogoritoare a soarelui alb.

Viteza cu care se înălțau deveni amețitoare. Don avea senzația că aerul care îi suflă în față îi turteşte capul.

Când ieşiră deasupra acoperişului prăbuşit al sălii, abia mai putea să respire.

54. Steaua Polară

Presiunea violentă cauzată de prăbuşirea galeriei propulsa făptura luminoasă cu o viteză ameţitoare. Când se uită la picioarele sale, Don văzu cum brăzdează vârfurile bocancilor stratul de praf. Cătuşa îi trăgea şi smucea braţul cu atâta putere, încât se aştepta din clipă-n clipă să i-l smulgă din umăr.

Undeva, în lumina orbitoare din jurul lui, se afla Elena, dar abia dacă îi recunoştea silueta. Don simţi cum sunt smuciţi dintr-o parte într-alta, când schimbară direcţia şi începură să se deplaseze în sus, prin tunelul vertical care ieşea la suprafaţa pământului.

Mişcările aripilor care loveau şi biciuiau aerul deasupra lor erau tot mai ample. La picioarele lui se stingeau treptat scânteierile albastre-violacee ale filoanelor care coborau de-a lungul pereţilor, iar tunelul tot mai îngust începu să se strângă în jurul lui.

Deşi aerul vibra şi vâjâia, îl cuprinse o linişte stranie. Suspendat în aer dedesubtul făpturii luminoase, auzea în sinea lui glasul lui Bube, o forţă tămăduitoare care străbătea labirintul amintirilor lui şi ştergea pe rând imaginile durerii şi morţii.

O vedea pe Bube umblând prin casa ei din anii 1950 şi zăvorând uşile bufetului pe care el n-ar fi trebuit cu niciun chip să le deschidă. Când se închiseră uşile, svastica şi pumnalul SS dispărură în întuneric, iar Don îşi dori să rămână pe veci dispărute.

— *Siz nisht dayn gesheft, mayn nachesdik kind,* şoptea Bube. N-ar fi trebuit să porţi în tine toată durerea aceasta.

În clipa aceea, Don simţi cum se deznoadă laţul sufocant din jurul gâtului său, eliberându-l în sfârşit.

Când ajunseră la gura tunelului, aripile făpturii

luminoase au fost trase în jos, absorbite parcă de forța de atracție a unui vid. Timp de o secundă, Don şi Elena au fost împinşi înapoi, iar Don se temu că n-aveau să mai iasă niciodată din tunel. Corpul Elenei se izbi de al său atât de violent, încât i se tăie respirația. Dar în clipa următoare, simțiră adierea vântului polar, aripile căpătară un nou impuls şi brusc, făptura luminoasă îi scoase afară, în libertate, în jurul lor se întindea din nou pustiul de gheață.

Viscolul se potolise de mult, iar sus, în înaltul bolții negre şi catifelate, Don zări curbura nebuloasă a Căii Lactee. Corpul ceresc care strălucea mai puternic decât toate celelalte era Steaua Polară, a cărei lumină pâlpâitoare venea tot mai aproape.

Dar cu cât îi ridica făptura luminoasă mai sus, cu atât mai slăbită era. Strălucirea ei orbitoare începuse să pălească şi se stinse în cele din urmă. Don simți pentru ultima oară cum e smucit de cătuşă.

Pe urmă se prăbuşiră amândoi, Elena şi el, din aura luminoasă aflată pe punctul de a se dizolva. Don văzu fluturând în aer geaca de camuflaj a Elenei, care se străduia din răsputeri să-şi păstreze echilibrul.

El, în schimb, cădea din cer cu un sentiment de mulțumire copilărească. Pe durata celor câteva secunde cât căzu, palpitațiile inimii lui se domoliră, iar calmul care îl cuprinse păru să se întindă dincolo de timp şi spațiu.

Brusc, sclipirile Stelei Polare se acoperiră însă cu un nor de zăpadă răscolită. Vântul polar îi făcu să aterizeze pieziş în zăpadă, unde mai săriră o vreme ca nişte mingi.

Don simți cum îl cuprind brațele Elenei şi încearcă să-i amortizeze căderea. Într-un final, se treziră alunecând pe o suprafață netedă ca în palmă, ca de sticlă şlefuită.

Când rămaseră pe loc şi în jurul lor se făcu din nou linişte, Don se trânti pe spate gâfâind. Întinsă lângă el, Elena abia mai sufla şi ea. După un timp începură să respire normal. Zăboviră o vreme acolo, unul lângă

celălalt, dedesubtul unui univers îndepărtat.

Don se uită clipind la Steaua Polară şi se miră cât de mult semăna, într-adevăr, cu cea care se ivise deasupra crucii albe a lui Nils Strindberg. O clipă mai târziu, îşi luă de pe umăr geanta şi începu, din obişnuință, să scotocească în ea.

Dar în timp ce pipăia diverse cutiuțe şi tubulețe, îl cuprinse brusc o îndoială. Trase adânc aer în piept şi se hotărî să-şi asume riscul de a rămâne un timp într-o stare de aşa-zisă normalitate.

Probabil că nici măcar amfetamina nu ar fi putut face să strălucească şi mai puternic stelele de deasupra lui. Iar calmul care îi umplea pieptul în clipa aceea nu l-ar fi simțit dacă s-ar fi aflat sub influența stesolidului.

Elena rămase întinsă, atentă la şuierul vântului şi simțind în mâna încătuşată căldura pe care o radia mâna lui Don. Se întrebă dacă o văzuse şi el acolo, sub pământ, pe mama ei, sau dacă lui i se înfățişase în lumina soarelui subpământean o altă ființă.

Făptura luminoasă care îi luase crucea făcuse acest lucru de dragul ei. În spatele discului solar se ascundea prin urmare ceva ce niciun om aflat încă în viață nu era pregătit să vadă.

Aerul tăios şi răcoarea gheții îi păreau Elenei îmbietoare şi agreabile. Şi-ar fi putut imagina să rămână acolo o veşnicie, cu privirile înălțate către bolta înstelată a cerului, indiferentă la timpul care se scurgea.

Era pentru prima oară când nimeni nu mai avea să-i ceară răspunsuri. Dacă s-ar fi sfârşit lumea ar fi aflat poate, dar acum nu voia decât să se bucure de linişte.

55. Pe aripile vântului

Don se simți tras de mâna încătuşată, când Elena se ridică în capul oaselor. Se aplecă deasupra cătuşelor şi cercetă lacătul.

Apoi îl întrebă dacă nu cumva avea la el ceva ascuțit şi subțire. Zâmbind, Don îşi strecură o mână în geantă şi scoase la iveală un ac de seringă.

Elena luă acul, îl răsuci de câteva ori în lacăt cu gesturi pricepute şi curând îi eliberă mâna din cătuşă. Pielea de la încheietura mâinii lui Don era roasă şi sângerândă. După ce îşi eliberă la rândul ei mâna din cătuşă, Elena scoase la iveală un mic pansament.

Îi bandajă lui Don mâna şi spuse:

— Trebuie să plecăm înainte de a se înrăutăți vremea.

Don privi neîncrezător la întinderea nesfârşită de gheață:

— Adică să mergem pe jos până la spărgătorul de gheață? Nu e cam departe?

— Optsprezece kilometri, răspunse Elena. Dar ținând cont de întrebările cu care or să ne asalteze, nu cred că e o idee foarte bună. Dar până acolo…

Elena arătă către elicopterul rusesc.

— Până acolo nu sunt decât câteva sute de metri, nu-i aşa?

Elena îşi scutură zăpada de pe coapse şi înainte ca Don să apuce să spună ceva, porni la drum.

Don se ridică şi el, nesigur pe picioare. Porni apoi pe urmele ei, cât de repede putu, fiindcă Elena, deşi era îmbrăcată într-un costum de camuflaj larg şi incomod, înainta rapid, cu paşi mlădioşi.

Curând, Elena se opri înaintea unui troian de zăpadă şi se lăsă pe vine, de parcă ar fi găsit ceva. Când Don se apropie de ea, o văzu ridicând din zăpadă steaua şi crucea lui Strindberg, ambele înnegrite.

În fața tabloului de bord al elicopterului, Elena părea să se simtă în largul ei. Îi aruncă lui Don o cască şi îl ajută să-şi fixeze pe urechi căştile şi să închidă viziera. Prin geamul fumuriu al acesteia, Don urmărea mişcările iscusite cu care Elena butona şi manevra toate dispozitivele.

Palele rotorului se puseră în mişcare, iar elicopterul se înălță deasupra întinsului alb al Arcticii. În pofida vântului, Elena reuşea să piloteze fără ca elicopterul să se zdruncine şi, curând, zburară la mică înălțime deasupra tunelului, a cărui gură era acum o banală gaură în gheață cu un diametru de un metru.

Când se uită în jos, Don văzu cum se acoperă treptat deschizătura cu zăpada răscolită de elicopter, devenind în cele din urmă invizibilă.

Elena modifică unghiul de înclinare a palelor şi curând se înălțară către cerul înstelat. În vuietul asurzitor al elicopterului, Don auzi nişte pârâituri în căşti şi glasul Elenei, care-i spunea că se îndreaptă către localitatea Longyearbyen de pe insula Spitybergen, aflată la o distanță de cincizeci de mile.

După ce studie hărțile ruseşti aflate la bordul elicopterului, Don se îngrozi de distanța pe care trebuiau să o parcurgă peste ocean. Dar se mulțumi să dea supus din cap. Se obişnuise între timp să accepte deciziile altora.

Elena înclină botul elicopterului şi prinseră în sfârşit viteză. Don îşi lipise fața de geam şi se uita la suprafața de gheață care zbura dedesubtul lor. În poala lui săltau steaua şi crucea lui Strindberg.

Metalul odinioară alb, acum înnegrit, devenise aspru şi fragil. Don îşi scoase o mănuşă şi atinse cu un deget suprafața zgrunțuroasă a crucii, de pe care se topiseră toate inscripțiile.

Îi trecu apoi prin minte că în drumul lor spre sud trebuiau neapărat să treacă şi printr-un loc anume, ale

cărui coordonate exacte începu să le caute pe hartă. După ce i le strigă Elenei în microfon, nu mai trebui să adauge decât o scurtă explicație.

Ajunseră la marginea banchizei şi de acolo ieşiră în largul Oceanului Arctic. În lumina crepusculară, apele negre începură să capete o nuanță cenuşie. Cu fiecare milă cu care se deplasau spre sud, noaptea polară bătea în retragere şi undeva, la orizont, se putea ghici răsăritul soarelui.

La început nu a fost decât o dungă roşie, subțire, dar curând pătrunseră în carlinga elicopterului primele raze. Se frângeau în viziera lui Don, dar el închise ochii şi reveni în amintire la Eva Strand.

În mintea lui, Eva continua să zacă învăluită în praf în bezna lumii subpământene. Revăzu licărul din ochii ei şi pe fondul vâjâitului monoton al palelor, se sili să adoarmă.

Când Elena îl scutură şi îl trezi, Don habar nu avea cât timp trecuse. Elena îi arătă ceva în apă, aparent un bloc plutitor de gheață, dar când începură să coboare, îşi dădu seama că erau nişte stânci colțuroase.

Cu excepția unei fâşii înguste de coastă, insula era acoperită de zăpadă. Don îi strigă Elenei să încerce să aterizeze în partea sud-vestică. Din câte îşi amintea el, şi în astfel de chestiuni nu se înşela decât rareori, acolo fusese ridicată o piatră funerară. Elena aduse trenul de aterizare al elicopterului în poziția potrivită, Don se prinse cu ambele mâini de marginea scaunului şi câteva clipe mai târziu, aterizară pe pietrişul înghețat.

Don îşi luă casca de pe cap şi îşi aruncă peste umeri geaca roşie cu emblema „Early Fall Arctic Cruise”. La piciorul scării metalice se întoarse şi îşi ridică privirea spre Elena, care îi făcu semn să se grăbească.

Se cățără cât de repede putu pe stâncile cu margini

tăioase şi ajunse pe colina unde se afla monumentul funerar. Citi numele de pe placa de alamă şi îşi coborî apoi privirea la ceea ce ținea în mână: cele două obiecte arse, crucea şi steaua care aparținuseră odinioară lui Nils Strindberg.

Arătau atât de inofensive, încât se întrebă cum de îl aduseseră până aici. Aşeză apoi steaua şi crucea pe soclul de ciment, la odihnă veşnică.

Când se întoarse în elicopter, o găsi pe Elena stând comod în scaun, fără cască pe cap. Când îşi îndreptă privirea spre el, Don rămase surprins de intensitatea culorii verzi a ochilor ei. Elena spuse:

— De multă vreme mă tot gândesc la un lucru.

Don îi ascultă cu scepticism propunerea. Era ceva neobişnuit pentru el ca un lucru atât de complicat să aibă o soluție atât de simplă.

Elena, în schimb, nu avea nicio temere, cel puțin nu în privința propriei ei persoane. Din punct de vedere oficial, ea de fapt nici nu exista. Tata se îngrijise de acest lucru deja cu mult timp în urmă.

Mai discutară o vreme chestiunea, în timp ce palele elicopterului începură să se rotească şi tălpile se desprinseră de solul înghețat. Elicopterul se înălță deasupra colinei şi acolo zăboviră o clipă, privind la răzlețul monument funerar de pe insulă. Curentul de aer făcu crucea şi steaua să tremure, dar curând elicopterul se ridică tot mai sus şi se pierdu în zare.

Pe insula Kvitøya, în locul ultimei tabere a expediției, nu mai rămaseră în bătaia soarelui decât două obiecte înnegrite şi o placă de alamă pe care scria:

S.A. ANDRÉE
N. STRINDBERG
K. FRÆNKEL

1897

Scrisoarea

Trecuseră câteva săptămâni, când uşile automate se închiseră cu un fâsâit în staţia Åhléns, în urma unui pensionar încărcat cu pungi de cumpărături. Ploua mărunt în Falun. În faţa magazinului Systembolaget stăteau nişte puşti în jurul unei motorete şi, deşi poate că în clipa aceea niciunul dintre ei nu-şi dădea seama de acest lucru, strada comercială Åsgata din Falun era a naibii de plicticoasă.

Dacă traversai râul, ajungeai în acea parte a oraşului care se afla cel mai aproape de mina de cupru şi care fusese săpată pe straturi seculare de zgură. Aici, imediat după pod, se afla sediul poliţiei din Falun, în a cărui sală de interogatoriu păcănea monoton un neon.

Sprijinit de speteaza unui scaun stătea îndoit de spate un bărbat într-o haină de catifea reiată, cu ochelari de pilot pe nas. Vizavi şedea un poliţist mustăcios.

Pe masă, exact la jumătatea distanţei dintre cei doi, se afla un carneţel şi deasupra lui, o scrisoare care purta ştampila poştei germane. Nu se auzea nimic, doar păcănitul monoton al neonului din tavan şi bâzâitul ventilatorului.

Mustăciosul îşi drese glasul şi conchise:

— Deci dumneavoastră habar n-aveţi cine ne-a trimis-o. Dar reveniţi în ţară la numai câteva zile după ce aterizează pe masa noastră.

Don îşi împinse ochelarii pe nas.

— Presupun că va trebui să dau socoteală şi Poliţiei de siguranţă, spuse.

Poliţistul îşi suflă nasul.

— Nu cred că va fi nevoie. Şi-au cam pierdut interesul pentru povestea asta şi, din câte am aflat eu, au pornit chiar o anchetă internă pentru a afla de ce aţi fost mutat de la noi. Iar pretinsa avocată...

Don dădu din mână, în semn că nu are chef de subiectul respectiv.

— Da, e o poveste tare încurcată, mormăi mustăciosul pentru sine.

— Dar amprentele de pe sticla pe care ați găsit-o? întrebă Don.

— Vom extinde, bineînțeles, căutarea la nivel internațional, dar aici, în Suedia, n-am găsit nimic. Şi apoi, o lovitură atât de puternică de la o mână atât de mică… Ajungi să te întrebi dacă nu l-o fi ucis un copil pe Erik Hall. Autorul scrisorii ne-a descris însă cu lux de amănunte atât locul unde se afla sticla, cât şi modul în care a fost aplicată lovitura. Scrisoarea ne-a trimis-o prin urmare chiar ucigaşul, dar despre mobilul crimei nu spune absolut nimic…

— Cred că dumneavoastră nu cunoaşteți multe dintre detaliile acestui caz, îşi dădu Don cu părerea.

Polițistul îi aruncă o privire care se voia pătrunzătoare.

— Da, chiar aşa? S-a mai întâmplat ceva ce nu ne-ați adus încă la cunoştință?

Don scutură ferm din cap.

— Putem păstra oricum legătura, spuse mustăciosul pe un ton ezitant. Vreau să zic, dacă mai apar informații noi.

În tăcerea care se lăsă nu se auzea decât din timp în timp păcănitul neonului. Don îşi împinse în cele din urmă scaunul în spate şi îşi atârnă geanta pe umăr.

— Deci pot să plec?

Mustăciosul dădu din cap fără niciun chef, iar Don se ridică de pe scaun. Când ajunse la uşă, îl auzi pe polițist spunând:

— Îmi pare rău dacă v-am cauzat neplăceri, domnule Titelman. Aveți poate un avocat, căruia ne-am putea adresa în cazul în care vor mai trebui lămurite unele chestiuni?

Don se uită la mustăciosul care rămăsese aşezat în bătaia neonului. Apoi îi răspunse:

— Nu, cred că de-acum înainte am să mă descurc

singur.

Autorul doreşte să mulţumească

Theresei Uddenfeldt – fără tine, nimic nu ar fi fost posibil.

De asemenea, lui
Stephen Farran-Lee şi Karin Lundwall

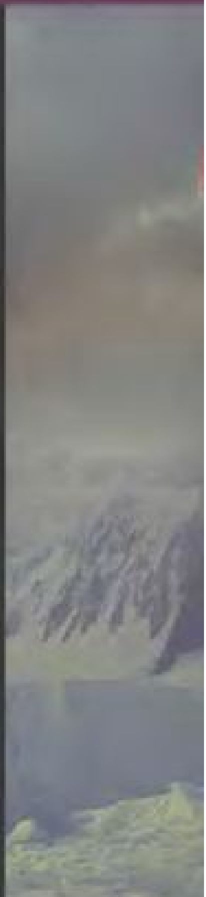
Michael Kucera, Anna-Karin Ivarsson, Daniel Ohman, Sara Haligren Ohman, Lars Pahiman, Judit Ek, Niklas Moller, Pier Franceschi şi Margit Silberstein

Anna Hedin, Katarina Wallentin, Lars Wallentin, Mikael Uddenfeldt şi Astrid Uddenfeldt

Peter Giesecke, Ricardo Gonzalez, Elias Hedberg, Olov Hyllienmark, Roger Jansson, Hâkan Jorikson, Oile Josephson, Daniel Karisson, Johanna Mo, Margareta Regebro, Lotta Riad, Thomas Roth, Salomon Schulmann şi Katja Ostling

În puţinele pasaje în care romanul se îndepărtează de la realitate, realitatea este cea care ar trebui să fie altfel.

JAN **WALLENTIN**

Polul Nord, 1897: Nils Strindberg se prăbușește cu balonul său cu hidrogen în timpul unei expediții învăluite în mister.

Germania, 1942: În lagărele de concentrare au loc experimente îngrozitoare.

Suedia, zilele noastre: Un cadavru este descoperit într-o veche mină de cupru din inima Suediei. Nimeni nu are idee de când zace acolo. Alături, o cruce misterioasă. Ea nu-și poate revela virtuțile decât îngemănată cu o stea, de care a fost despărțită cu un veac în urmă.

Începe o vânătoare pe viață și pe moarte, care are un singur țel: găsirea stelei lui Strindberg. Doar împreună, cele două pandante vor dezlega cel mai mare mister al omenirii.

O cursă în care vânătorii ajung să fie cei vânați.
O poveste ce depășește granițele genului, incluzând exploratori polari, o mișcare ocultă, istorie nazistă și simboluri străvechi.

TREI

www.edituratrei.ro

9789737077486

[1] Nu-i loc pentru cei bătrâni. (*N.red.*)

[2] Parafrazare a celebrei replici din *Hamlet* de Shakespeare: „Ceva în țara Danemarcii-i putred.” (*N.red.*)

[3] Iertați-mă, puteți să ieșiți, pentru o clipă? (*N.red.)*

[4] Deci... vrei să vezi crucea, Elena? Dacă e pe-așa, atunci va trebui să vii să înoți cu mine. (N. red.)

[5] Mai întâi mergeți și mi-o aduceți. (*N.red.*)

[6] Bine v-am regăsit. (N.red.)

[7] Asta-i crucea mea, știți. Eu am găsit-o. (N.red.)

[8] Știți, mai am încă un mic secret. (N.red.)

[9] Un sărut, o să vă coste un sărut dacă vreți să vedeți și celălalt secret. (*N.red.)*

[10] Rahat cu ochi! *(N.red.)*

[11] Prescurtare pentru *Säkerhetspolisen,* Poliția de siguranță, serviciul de informații suedez, subordonat poliției naționale. (*N.t.*)

[12] Club sportiv din Göteborg, Suedia. *(N.t.)*

[13] Nume evreiesc. În ebraică, „Danele” înseamnă „Dumnezeu este judecătorul”. (*N.red.)*

[14] Biserica Satanei. (*N.red.*)

[15] Scrieți aici numele. *(N.red.)*

[16] În engleză: Orice om inteligent din lume a știut că dezastrul e pe cale de a se produce, dar n-a știut cum să împiedice acest lucru. (N.t)

[17] În engleză: Regulile centrului de documentare: *Nimic* nu se împrumută. Documentele fragile nu vor fi *în niciun caz* reproduse. Cereți întotdeauna *acordul explicit* al persoanei însărcinate cu supravegherea centrului. *(N.t.)*

[18] Baza de date a victimelor de război. (*N.red.*)

[19] Victime din armata belgiană. *(N.red.)*

[20] „O martiră. Desenul unui pictor necunoscut”, traducere de Radu Cârneci, în Charles Baudelaire, *Florile Răului,* Hyperion, Chișinău, 1991. *(N.t.)*

[21] Crimele de război – Creația divină. *(N.red.)*

[22] Căzut în bătălie. *(N.red.)*

[23] Rănit pe câmpul de luptă.(N.red.)

[24] O fundătură.(N.red.)

[25] *Fără de oprire în jocul său ne leagă!/ În suflet ne pătrunde cu tot ce e mârșav/ Și scoboram cu clipa spre Iad în pas bolnav,/Iar cloaca ne cuprinde cu-mpuțiciunea-i neagră.* Traducere de Radu Cârneci, în *op. cit.* (*N.t.*)

[26] BfV, *Bundesamt fur Verfassungsschutz,* Oficiul Federal pentru Apărarea Constituției; LfV, *Landesamt fur Verfassungsschutz,* Oficiile

Landurilor pentru Apărarea Constituției; BND, *Bundesnachrichtendienst,* Serviciul Federal de Informații; SS, *Schutzstaffel,* organizație paramilitară nazistă; Gestapo, *Geheime Staatspolizei,* Poliția Secretă de Stat în Germania nazistă. *(N.t.)*

{27} Doamnă Strand! Vă rog, deschideți!

{28} Rasse- und Siedlungshauptamt, prescurtat RuSHA. *(N.t.)*

{29} Termen central al ideologiei național-socialiste, care leagă originea („sângele”) de geografie („pământ”).

{30} Deschideți ușa! (N. *red.)*

{31} Unde sunteți? (*N. red.)*

{32} Măi, unde sunteți? *(N. red.)*

{33} Deschideți, vă rog! *(N. red.)*

{34} Domnule? (N. *red.)*

{35} Ei bine... ce doriți? (N. *red.)*

{36} Un pachet pentru dumneavoastră. Uitați-vă. (*N. red.)*

{37} Pot să vă ajut? *(N. red.)*

{38} Și... ceva și pentru mine? Ceva bănuți? (*N. red.)*

{39} Mulțumesc. Călătorie plăcută! (N. *red.)*

{40} WWF, World Wide Fund for Nature, organizație ecologistă nonguver- namentală. (*N.t.*)